

**Forrás
Oktatási Központ**

A

FORRÁS

**KERESZTÉNY ÓVODA ÁLTALÁNOS ISKOLA
SZAKKÉPZŐ ISKOLA TECHNIKUM ÉS
ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA
NEVELÉSI-PEDAGÓGIAI PROGRAMJA**

Érvényes:

2023. szeptember 1-től

Küldetési nyilatkozat

Az intézményünkben négy célt fogalmazzunk meg prioritási sorrend nélkül:

A gyerekek szeressenek az intézménybe járni!

A szülők elégedettek legyenek!

A kollégák örömmel járjanak dolgozni!

Isten előtt kedves legyen!

Egy keresztény szellemiségű intézményt elsősorban a keresztény értékrendje különböztet meg más intézményektől, valamint az, hogy a benne dolgozók mennyire azonosulnak vele, és hogy képviselik a környezetük felé.

Hogy mire is gondolunk egy oktatási, nevelési intézmény esetében?

-Hit Jézus Krisztusban: „Engedjétek hozzám jönni a gyermekeket, mert ilyeneké az Istennek országa” , az evangélium hirdetése minden korosztály számára

-Embterátsak szeretete:” Szeresd felebarátodat, mint önmagadat” különösen a gyerekek szeretete, de a munkatársak, és a szülők szeretete is.

-Szolgálat a szükségben lévők felé: „Amikor lakomát készítesz, hívd a szegényeket, csonkabonkákat, sántákat, vakokat.” „ neveld a gyermeket a neki megfelelő módon” a sajátos nevelési igényű, lelki sérülésekkel vagy kiemelkedő tehetséggel gyermekek befogadása, és közös befogadó nevelése, megsegítése kortársi, és tanári szempontból is.

-Megbocsájtás, bocsánatkérés: „ Bocsásd meg a vétkeinket, amiképpen mi is megbocsájtunk az ellenünk vétkezőnek” tiszta lap lehetősége beskatulyázás nélkül

-Remény:” a reménység pedig nem szégyenít meg” alapján a feltámadásban való reménység, de az egész pedagógiai munkában való reménység is

-„A bölcs tanítás az élet forrása”

A nevelési filozófiánk megjelenése az oktatásban

Nevelőmunkánk célja

Elősegíteni a gyermekek személyiségének kibontakozását, azt, hogy Isten terve megvalósuljon az életükben. Mindezt az életkori és egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével kívánjuk elérni.

Tanuljanak meg harmóniában élni Istennel, önmagukkal, embertársaikkal és a környezettel.

Pozitív jellem fejlesztésével igyekszünk megalapozni, hogy a gyermekek felnőve sikeres, szolgáló lelkületű emberek lehessenek.

Általános nevelési feladatok

„Jézus pedig gyarapodott bölcsességben és testének állapotában és az Isten és emberek előtt való kedvességben.”

(Lukács evangéliuma 2:52.)

A nevelés feladata a gyermekek testi-lelki-szellemi szükségleteinek kielégítése, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön.

A gyermekek lelki szükségleteinek kielégítése:

A gyermekek legfontosabb érzelmi szükségletei: megértés, jóváhagyás, elismerés, megbecsülés, biztonságérzet, illetve érezzék, hogy fontosak számunkra, bízunk bennük, számíthatnak ránk.

Mivel a gyermek szociális, erkölcsi lény, szüksége van társas kapcsolatainak alakítására, szocializációjának biztosítására, különös tekintettel a hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű gyermekekre. A gyermekek alaptermészete önző. Nekünk kell segíteni akaratauk fejlődésében, hogy tanuljanak meg uralkodni magukon. Ehhez feladatunk a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelő szokás- és szabályrendszer kialakítása. Az erkölcsi tulajdonságaik fejlesztése a bibliai értékek, normák közvetítése.

Értelmi fejlesztés és nevelés során feladatunk a gyermekek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendezése, bővítése, illetve az értelmi képességek (érezékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és a kreativitás fejlesztése változatos tevékenységek biztosításával. A mindennapi életben használható, naprakész tudás átadása mellett fontos, hogy kialakítsuk a tudás megszerzésének igényét.

A bölcsesség az ismeret életre való alkalmazása. A keresztény pedagógus feladata, hogy az ismeretek alkalmazására, képességeik használatára tanítsa meg a gyermekeket, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlás által.

Intézményünk intézményegységei jogi státuszuktól függetlenül egységet alkotnak. Nevelési értékeink, alkalmazott eszközeink, pedagógusaink és munkatársaink hozzáállása a teljes intézményben azonos alapokon nyugszik.

Az egyes egységekben alkalmazott jó gyakorlatokat, a többi intézményegység is átveheti, és alkalmazhatja. Kollégáink, az egyes egységek között jó gyakorlatokat alkalmazni átjárhatnak, egymástól tanulnak, egymást tanítják.

Az intézményben négy célt fogalmaztunk meg prioritási sorrend nélkül:

1. A gyerekek szeressenek az intézménybe járni!
2. A szülők elégedettek legyenek!
3. A kollégák örömmel járjanak dolgozni!
4. Isten gyönyörködhessen benne!

Az óvodában folyó oktató-nevelő munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei és eljárásai

Gyermekképünk

Óvodánk alapvető szemlélete, hogy minden ember pótolhatatlan, senki mással nem helyettesíthető személyiség, Isten teremtménye. Amikor egy kisgyermeket felvesszünk óvodánkba, azt tartjuk szem előtt, hogy Istennek különleges terve van vele, és úgy kell nevelnünk őt, hogy képes legyen majd Istent dicsőíteni, életével bemutatni úgy, mint senki más.

Óvodánk nevelési célja:

Az óvodai nevelés célja az, hogy elősegítse az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakozását, a hátrányok csökkenését, az életkori és egyéni sajátosságok valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (értve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is).

Célunk a sokoldalú, harmonikusan fejlődő személyiség kibontakoztatása, építve a keresztény értékekre a Biblia tanítása szerint, a gyermekek életkori sajátosságainak és eltérő fejlődési ütemének figyelembevételével. Az integrált nevelés során a sajátos nevelési igényből következő hátrányok csökkentése, az ép és sérült gyermekek közötti kölcsönös elfogadás és tolerancia kialakítása, felkészítésük a megfelelő iskolai életre.

Feladataink:

Szakember irányításával komplex diagnózisra épülő rehabilitációs, rehabilitációs fejlesztés.

Sérülés specifikus, a szükségletekhez igazodó differenciált foglalkoztatás, alkalmazkodva a sajátos nevelési igény típusához, eltérő mértékéhez, az egyéni fejlődési sajátosságokhoz.

A sajátos nevelési igényű gyermek szocializációjának elősegítése.

Az óvodapedagógusok készítsék fel a csoport gyermekeit a sajátos nevelési igényű gyermek befogadására.

Feladatunk speciális módszerek, terápiás eljárások, technikák szakszerű megválasztása, alkalmazása.

Befogadó pedagógusaink törekedjenek a speciális pedagógiai felkészültségre, szakmailag fejlődjenek, rendszeresen képezzék tovább magukat, legyenek nyitottak a változásra és alkalmazkodjanak a változásokhoz.

Általános alapelvek

Lehetőségeinkhez mérten a szükséges tárgyi feltételek, és segédeszközök biztosítása.

Sajátos nevelési szükséglet esetén a gyermekek minden esetben különleges igénnyel jelennek meg az óvodában. Az esélyegyenlőség megteremtése érdekében fontos figyelembe venni az egyéni sajátosságokat. Hangsúlyosabb a differenciált képességfejlesztés.

Az elvárások igazodjanak a gyermek fejlődési üteméhez.

A fejlesztés ne terhelje túl a gyermekeket.

A csoportba tartozó gyermekek nevelése-oktatása eredményességének érdekében nagyobb mértékű pedagógiai segítségnyújtást kell biztosítanunk.

Önállóságra nevelés. Annyi segítségnyújtás, amennyi az önálló cselekvéshez szükséges.

Személyi feltételek

A sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztése speciálisan képzett szakember közreműködését igényli. A sajátos nevelési igényű gyermekek létszáma és sérülésük súlyossága függvényében a fogyatékosoknak megfelelő végzettségű gyógypedagógus, a nevelő-oktató munkát segítő gyógypedagógiai asszisztens alkalmazása, /teljes vagy részmunkaidőben/ vagy utazó gyógypedagógus biztosítása.

A fejlesztés formái és lehetőségei

A különböző fejlesztési formáknak szervesen be kell illeszkedniük az óvoda napirendjébe, ezért a délelőtti folyamán történnek.

- egyéni fejlesztés
- mikro csoportos fejlesztés
- fejlesztés az óvodai csoportban
- egyéb óvodán kívüli fejlesztés, foglalkozás

Sajátos nevelési igényű gyermekek esetében a fogyatékoság típusai az integrált nevelés és oktatás keretében:

tanulásban akadályozott

érezkiszervi, beszéd fogyatékos, enyhén értelmi fogyatékos, a megismerő funkció vagy a viselkedés fejlődésének tartós és súlyos rendellenessége miatt sajátos nevelési igényű gyermekek,

a megismerő funkció vagy a viselkedés fejlődésének súlyos rendellenessége miatt sajátos nevelési igényű gyermekek

Szellemi szükségletek kielégítése

Az ember szellemi lény, ezért már óvodás korban is szüksége van arra, hogy Istent megismerje, kapcsolatban legyen vele.

Meg kell tanítani a gyerekeket arra, hogy kicsoda Isten. Feladatunk egy olyan Istenkép kialakítása, aki szeret, gondoskodik rólunk.

Meg kell tanítani őket imádkozni. Legyen nekik természetes, hogy ahogyan hozzánk beszélhetnek, elmondhatják Istennek is kéréseiket, vágyaikat, problémáikat.

Nagyon fontos arra ösztönözni a gyermekeket, hogy hallgassanak a lelkiismeretükre.

Ezeket a feladatokat az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével, Isten segítségét kérve tudjuk hatékonyan megvalósítani.

A nevelés alapvető keretei

Az egészséges életmód alakítása

Az egészséges életmódra nevelés célja a gyermekek testi, lelki szükségleteinek kielégítése, testi fejlődésük elősegítése, illetve az egészséges életmódra való igény alakítása.

Feladatok:

A gyermekek gondozása, testi, lelki szükségleteinek kielégítése, és az egészséges életmód szokásainak alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása.

A gyermekek testi képességeinek, mozgásának fejlesztése, edzettségük biztosítása, egészségük védelme, megőrzése.

A gyermekek fejlődéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet, tárgyi feltételek biztosítása.

A gyermekek gondozása, testi-lelki szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése, és az egészséges életmód szokásainak alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása

Ahhoz, hogy a gondozási teendőinket jól el tudjuk látni, ismerni kell a gyermekek otthoni szokásait, önállóságuk mértékét. Ennek érdekében igyekszünk a szülőkkel megbeszélni a gyermekük alvási, étkezési és egyéb szokásait.

A napi találkozások alkalmával beszélünk a felmerülő problémákról, fejlődésről.

A gyermekek ismeretében személyre szabottan tervezzük meg a teendőket. A gyermekek testi szükségleteinek kielégítése a dajka feladata is. A csoportban dolgozó óvónők egyeztetik a dajkával nevelési elveiket, feladataikat, a szokáskialakítás módját. Feladatunk, hogy ébresszük rá a gyermekeket a jelentkező szükségleteikre. Meg kell tanítanunk őket a szükségleteik kulturált formában történő kielégítésére.

Óvodásaink gondozottságának biztosítása bensőséges gyermek-felnőtt kapcsolatot feltételez, különösen a 3-4 éveseknél, hiszen az óvodapedagógus az édesanyját helyettesíti. Ezért úgy alakítjuk a feltételeket, hogy elegendő idő álljon rendelkezésre a gondozási teendők elvégzésére, különösen a befogadási idő alatt. A gyermekek gondozása közben jó alkalom nyílik a személyes beszélgetésre, ami megkönnyíti az óvónő-gyermek, dajka-gyermek kapcsolat szorosabbá válását, és az anyanyelvi nevelés szempontjából is hasznos. Figyelembe vesszük a gyermekek eltérő fejlődési ütemét, de törekszünk arra, hogy minél önállóbbak legyenek szükségleteik kielégítésében. A sajátos nevelési igényű gyermekeknél különösen fontos arra figyelni, hogy csak annyi segítséget kapjanak, amennyi a további önálló cselekvéshez szükséges. Az egészséges életmód szokásainak kialakításában alapvetőnek tartjuk a felnőttek, illetve a nagyobb gyerekek példáját. Emellett a dicsőre, megerősítésre helyezzük a hangsúlyt. A rossz szokásokat sok türelemmel javítjuk. Fontos a gyakorlás, rendszeresség, következetesség.

Igyekszünk megértetni a gyermekekkel, miért fontos az egészség, tisztaság, rendszeret: Isten teremtett bennünket, és mi felelősek vagyunk testünk ápolásáért, táplálásáért, egészségünk

megőrzéséért. Hátrányos helyzetű gyermekekre, akiknél a családi minta nem megfelelő, ez fokozottan érvényes.

Testápolás

Bemutatjuk, és magyarázattal kísérjük a testápolási teendőket, az eszközök használatát. A segítségadás mértéke a gyermekek fejlettségétől, igényétől függ. Felhívjuk figyelmüket a vízzel való takarékosagra.

Cselekvés közben a gyermekek ismerkednek testrészeikkel, alakul testsémájuk, fejlődik finommanipulációs mozgásuk és gyarapodik szókincsük.

Táplálkozás

Az evőeszközök helyes használatának és az asztal melletti kulturált viselkedésnek a kialakulása hosszú folyamat, sok gyakorlás, pozitív megerősítés kell hozzá.

Az egészséges táplálkozás érdekében igyekszünk a szülőkkel is együttműködni. Az általuk otthonról hozott gyümölcs felhasználásával hetente egyszer gyümölcsnapot tartunk. Az ételszállító céggel kapcsolatot tartunk, jelezzük, ha az étel minősége kifogásolható. A gyerekek a nap folyamán annyit ihatnak, amennyit kívánnak, de intenzív mozgás, kimelegedés után várniuk kell egy kicsit. Ezzel az önuralmat is gyakorolják.

Öltözködés

A szülőket arra kérjük, hogy rétegesen, kényelmes ruházatba öltöztessék gyermekeiket, és hozzanak váltó ruhát, váltópípót a számukra. A gyermekeknek nap, mint nap sok alkalmuk van az öltözködés gyakorlására, ami jó alkalom a testséma-fejlesztésre, téri irányok gyakorlására, szókincsbővítésre. Az ízléses öltözködés, a ruhák tisztaságának megóvása a gyermekek esztétikai érzékét is fejleszti.

Pihenés

Biztosítjuk a gyermekek egyéni alvásigényének megfelelő pihenés feltételeit: megfelelő fektető, csend, tiszta levegő, kényelmes ruházat. Elalvás előtt mesét olvasunk, illetve mondunk a gyerekeknek. Akik nem alszanak, azok is pihennek egy órát, ezután csendben felkelhetnek könyvet nézegetni, ill. az asztalnál játszani.

A gyermekek testi képességeinek, mozgásának fejlesztése, edzettségüknek biztosítása, egészségük védelme, megőrzése

A mozgás

Az óvodáskorú gyermekek fő jellemzője. Nagyfokú mozgásigényük kielégítését azért is fontos biztosítani, mert az egészséges életmódhoz a mozgás szeretete, a mozgáskedv megőrzése is hozzátartozik. Másrészt a mozgás fejlődése a gyermek szervezetének és egész személyiségének fejlődésére kedvező hatással van. A gyermekek pszicho motoros képességeinek fejlesztését a mindennapi szabad mozgás és szervezett mozgástevékenységek biztosításával érjük el. (Ld. Részletesen a Mozgás című fejezetet)

Szabad levegőn tartózkodás

Időjárástól függően minél több tevékenységet a szabadban tervezünk. Itt a gyermekek mozgásigényének kielégítésére nagyobb a lehetőség, a tiszta levegő, edző hatása pedig növeli a gyermekek ellenálló képességét.

Az esős napok kivételével minden nap ebéd előtt, tavasztól őszi uzsonna után is a szabadban tartózkodunk a gyerekekkel.

A szabad levegőn tartózkodás biztosítja a napfényt is a gyermekek számára. Késő tavasszal és nyáron azonban óvatossá kell lennünk a káros sugárzás miatt. Ebben az időszakban a napirendet megváltoztatjuk oly módon, hogy a levegőzést korábbi időpontra tesszük. Sok gyermeket rendszeresen autóval szállítanak, kirándulni keveset szoktak, ezért fontosnak tartjuk a rendszeres sétákat, kirándulásokat.

A víz

A víz, edző hatásának kihasználására lehetőség szerint uszodába visszük a gyermekeket és nyáron felfújható medencében biztosítunk pancsolási lehetőséget.

Egészségvédelem

A fertőzések megelőzése érdekében a gyerekek saját törölközőt, fésűt stb. használnak.

Nagy hangsúlyt fektetünk a környezet tisztántartására, a higiénés szabályok betartására, az egészséges környezet biztosítására. A dajka rendszeresen fertőtleníti a játékokat.

Ha mégis előfordul valamilyen megbetegedés vagy baleset óvodánkban, az óvónő elsősegélyben részesíti a gyermeket, és értesíti a szülőket. Súlyosabb esetben azonnal orvost hív.

A hanyag testtartás, a gerinc deformitások, lúdtalp megelőzésére a mindennapos testedzés anyagába tartásjavító, illetve lábboltozat-erősítő gyakorlatokat, játékokat építünk.

A krónikus betegek (pl. diétára szoruló vagy allergiás gyermekek, illetve sajátos nevelési igényű gyermekek) esetén a szülővel megbeszéljük a teendőket. Ezeknél a gyermekeknél fokozottan szükséges az egyéni bánásmód.

A gyermekek fejlődéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása

Az óvoda épületét és udvarát az egészségügyi előírásoknak megfelelően szereljük fel, illetve rendezzük be. Az óvoda dolgozói folyamatosan figyelik az eszközök épségét. Az intézmény egész területén tilos a dohányzás.

Az óvoda udvarát úgy alakítjuk ki, hogy megfelelő mennyiségű és minőségű hely és eszköz álljon rendelkezésre a gyerekek szabad mozgásához, játékához. Az óvoda helyiségeinek berendezésénél figyelembe vesszük a gyermekek testméreteit, a praktikus helykihasználást, esztétikusságot. Gondoskodunk minden gyermek számára saját polcról, fogasról. Különös gondot fordítunk a csoportszobákra, hiszen a gyermekek idejük jó részét itt töltik.

A berendezést úgy alakítjuk ki, hogy legyen elég hely a mozgásra. Kuckók, elkülönített csoportszoba részek állnak rendelkezésre a különböző játéktevékenységet folytató csoportok számára. A természetsarokban kapnak helyet a közösen gyűjtött termések, ágak, kavicsok, néhány szobanövény stb.

A természetes világítás kihasználását segítik a nagyméretű ablakok, amelyek elé vékony, fényáteresztő függönyöket helyezünk. Erős napsütés ellen sűrűbb szövésű függönyökkel védekezünk. Naponta többször szellőztetünk, a mozgásos tevékenységeket nyitott ablaknál végezzük. Az óvoda

udvarának, illetve helyiségei rendjének megőrzése, a környezet védelme az óvodapedagógus és a gyermekek közös feladata.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végén

önállóan, figyelmeztetés nélkül kezet mosnak, amikor szükséges. Ruhájuk ujját fel- és letűrik.

Önállóan tisztálkodnak, fogat mosnak, fésülködnek, használják a WC-t. Tisztálkodási eszközöket helyre teszik.

Zsebkendőjüket helyesen használják, köhögéskor, tüsszentésnél szájuk elé tartják.

Étkezés közben kulturáltan viselkednek, esztétikusan terítenek, megfelelően használják az evőeszközöket.

Önállóan öltözködnek, ruhaneműjükkel gondosan bánnak. Tudnak gombolni, cipőt kötni.

Kialakul bennük néhány alapvető környezetvédelmi szokás: nem pazarolják a vizet, nem szemetelnek.

Az érzelmi, erkölcsi és közösségi nevelés

Célunk a gyermekek érzelmi szükségének kielégítése, érzelmeik differenciálódásának elősegítése, a szocializáció biztosítása. Tanuljanak meg harmóniában élni önmagukkal és társaikkal.

Feladatok

Szeretetteljes, családi légkör megteremtése a befogadástól az óvodáskor végéig, különös tekintettel a kiemelt figyelmet igénylő gyermekekre.

A gyermekek szociális érzékenységének és én tudatuk fejlődésének elősegítése.

A gyermekek társas szükségleteinek kielégítése, erkölcsi tulajdonságaik, illetve a közösségi magatartás alakítása a közös élményekre épülő tevékenységek során.

Szeretetteljes, családi légkör megteremtése a befogadástól az óvodáskor végéig, különös tekintettel a kiemelt figyelmet igénylő gyermekekre.

Az otthonos, szeretetteljes légkör meghatározója a személyi és tárgyi környezet. Mindkettő minőségéért elsősorban az óvónő a felelős.

„Érezzétek és lássátok, hogy jó az Úr!” – olvashatjuk a 34. Zsoltárban. Ahol Isten jelen van, ott szeretet, békesség, öröm, elégedettség uralkodik. Ennek a légkörnek megteremtését segítik az éneklés és imádkozás, a bibliai értékek, elvek közvetítése. A szeretetteljes légkör kapcsolatteremtésre, játékra ösztönzi a gyermekeket.

A befogadás rendszere

- A befogadás időszaka rendkívül fontos, mivel meghatározza a gyermekek óvodához való viszonyát. Éppen ezért nagy figyelmet fordítunk arra, hogy a gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások ériék.

- A fokozatos befogadást javasoljuk a szülőknek, melynek időtartama néhány naptól több hétig is terjedhet. Ez azért is előnyös, mert amíg a szülő az óvodában tartózkodik gyermekével, betekintést

nyer az óvoda életébe, és ez jó alapot teremt a kölcsönös együttműködésre. A gyermek pedig a biztonságot adó szülővel együtt ismerkedik az óvodával, ami megkönnyíti számára, hogy később a szülő nélkül is biztonságban érezze magát.

- Fontosnak tartjuk, hogy megértsék a szülők, a szabályok mindenkire vonatkoznak - a szabályokat a gyermekek érdekében hoztuk. A folyamat során a szoros óvónő-gyermek kapcsolat kialakulását segíti, ha az óvónő különös odafigyeléssel, törődéssel elégíti ki a gyermek szükségleteit, kihasználja a gondozási teendők kínálta lehetőséget a személyes beszélgetésekre. A bátortalan gyermekekkel játékot kezdeményez, amelybe más gyermekeket is bevon, így megkönnyíti a társakkal való ismerkedést. Minden újonnan érkezőt bemutatunk a többieknek, ezzel is éreztetve velük, hogy fontosnak tartjuk őket. Pihenéskor megengedjük, hogy kedvenc játékuk velük legyen. Sajátos nevelési igényű, hátrányos helyzetű vagy külföldi gyermekek érkezése előtt, ha szükséges tájékoztatjuk a csoportot a gyermekről, a segítségnyújtás módjáról. Nagy szerepünk van abban, hogy a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek sikeres beilleszkedését elősegítsük. Ezt megkönnyíti az a tény, hogy a gyermekek sokkal toleránsabbak, mint a felnőttek.

- A gyermekkel való kapcsolatunk alapja a feltétel nélküli szeretet és elfogadás, ami az óvoda minden dolgozóját kell, hogy jellemezze.

- Minden gyermeknek van egy ún. "érzelmi tankja", azaz vannak érzelmi szükségletei. Csak akkor nyújtja a gyermek képességeinek a legjavát, ha "érzelmi tankja" tele van. Szeretetünket kifejezhetjük szavainkkal, tekintetünkkel (szemkapcsolattal), testi érintkezés útján tanúsított melegséggel, egyedül a gyermekre irányuló osztatlan figyelemmel és fegyelmezzéssel. Nagy a felelősségünk, hiszen a gyermekek rajtunk keresztül tapasztalják meg Isten szeretetét. Erre különösen az érzelmileg labilis, elhanyagoló bánásmódban részesülő, hátrányos helyzetű gyermekek esetében van nagy szükség.

- Az óvodai csoportok légkörét a gyermek-gyermek kapcsolatokat is meghatározzák.

A szeretetteljes, kiegyensúlyozott légkörben a gyerekek szabadon tevékenykednek. A feltételeket az óvónő biztosítja a határok pontos megjelölésével. A határok biztonságot adnak a gyermekeknek, mert tudják, hogy azokon belül szabadon mozoghatnak. A közös tevékenységek, élmények, szokások, hagyományok családiassá teszik az óvodai közösséget, segítenek a gyermekeknek, hogy jobban megismerjék egymást, és barátokat találjanak maguknak.

- A gyermekek szociális érzékenységének és én tudatuk fejlődésének elősegítése.

A gyermekek énképe a társak visszajelzései alapján alakul. Az én tudat kialakulásával párhuzamosan fejlődik a másokról való tudás, illetve a gyermekek szociális érzékenysége, empátiás készsége. Az én tudat fejlődésével együtt jár a gyerekek önállósodási, önérvényesítő törekvése, amit bizonyos határok között engednünk kell.

- Hogyan segíthetjük a gyermekek énképének pozitív fejlődését?

- A pozitívumokra támaszkodás (az állandó helytelenítés helyett azt kell keresni, mit csinált jól, ezzel építjük a gyermeket).

- Megértés, megismerés: Figyelembe vesszük a gyermekek életkori és egyéni sajátosságait, korlátait. Nem lehetnek túl nagy elvárásaink, de túl alacsonyak sem. Ez különösen a sajátos nevelési igényű gyermekek esetében fontos elv. Meg kell ismernünk indítékaikat, hogy mit, miért tesznek.

- Elismerés: arra törekszünk, hogy minden gyermeket naponta megdicsérjünk.

- Érezze, hogy fontos! Érdeklődést mutatunk minden gyermek iránt. Tiszteljük a gyermekeket. Minden nap imádkozunk értük, és alkalmanként személyesen velük. Isten név szerint ismer mindenkit. Azt szeretnénk megértetni minden gyermekkel, hogy nincs még egy olyan gyermek, mint ő, ezért különleges, értékes.

- Ugyanakkor a többiek értékével is legyenek tisztában! Fogadják el a különbözőségeket! Isten mindenkit szeret, azokat is, akik mások, mint mi. Nem engedjük a csúfolódást a gyermekek között. Felismertetjük velük, hogy mindenki ügyes valamiben, mindenki kapott valamilyen ajándékot, talentumot Istentől.

- A tehetséges gyermekek eredeti látásmódjuk, esetlegesen „különc” magatartásuk miatt kaphatnak kedvezőtlen visszajelzést társaiktól. Ezért is fontos a tehetségek korai felismerése, a pozitív énkép alakulása miatt. Szabadságot és biztonságot adó légkörben fejleszthetjük érzelmi, akaratni életüket, szociális érzékenységüket, erős és gyenge oldalukat, teret engedhetünk kreativitásuknak.

- A gyermekeknek gyakran nehéz elfogadni önmagukat. Az önefogadás könnyebb, ha mi is elfogadjuk őt. Egyikünk sem tökéletes, de Isten segít változni. Mégis úgy szeret bennünket, amilyenek vagyunk. Ha ezt a szeretetet megértjük, az segít mások elfogadásában, megértésében.

- A nem magyar kultúrák megismertetésével csökkenthetjük a migráns gyermekek felé irányuló előítéleteket.

- A gyermekek kommunikációs képességének fejlesztése többek között azért fontos, mert a biztonságos önkifejezés segíti a társas kapcsolatok alakulását, az énkép pozitív irányú fejlődését.

- A gyermekek társas szükségleteinek kielégítése, erkölcsi tulajdonságaik, illetve a közösségi magatartás alakítása a közös élményekre épülő tevékenységek során.

- Óvodás korban a gyermekek egyre inkább társaik felé fordulnak.

- Az óvónők feladata a csoportok közös életének megszervezése, a szokás- és szabályrendszerek kialakítása. A szocializáció egyik fő területe a játék. Emellett sok közösen átélt élményt igyekszünk biztosítani a gyerekeknek, amelyek mind segítik a "mi-tudat" kialakulását. Ilyen tevékenységek a kirándulások, közös ünnepek. Reggelenként megemlékezünk a hiányzókról, imádkozunk értük. Az ünnepekre közösen készülünk, együtt éljük át a várakozás örömeit. Csoportunknak kialakultak hagyományai. A közös tevékenységek során a gyermekek megtanulnak másokra figyelni, együttműködni, alkalmazkodni. A jó csoportlégkör kedvező hatással van a gyermekek beszédkedvére. A közös tevékenységek alkalmat adnak a párbeszéd gyakorlására, a szabad önkifejezésre. A gyerekek megtanulják egymást végighallgatni.

- A nagyobbak együtt játszhatnak, tevékenykedhetnek a kisebbekkel, ép gyermekek a sajátos nevelési igényűekkel, segíthetnek nekik. Eközben alakul szociális érzékenységük, empátiás készségük. Érzékenyebbé válnak mások nehézségei, szükségéi iránt. A közös tevékenységek közben elkerülhetetlenek a konfliktusok. Arra törekszünk, hogy egyre inkább képesek legyenek a konfliktusokat maguk között megfelelő módon le rendezni. Csak akkor szóljanak az óvónőnek, ha társuk nem hallgat a figyelmeztetésre. Ez nem számít árulkodásnak. A társas kapcsolatokban a Bibliában olvasható arany szabályhoz kell tartanunk magunkat. "Úgy tegyetek az emberekkel, ahogy akarjátok, hogy azok veletek tegyenek."

- Ha egy gyerek megbántotta társát, legyen kész bocsánatot kérni. Érezniük kell, hogy felelősséggel tartoznak tetteikért.

A gyerekek kívánt magatartásának elérése fegyelmezéssel.

Mindkettőre szükség van, a szeretet és ellenőrzés egyensúlyban kell, hogy legyen. A fegyelmezés eszköz, célja az önkontroll, a jellem fejlődése, az én centrikus viselkedés változása. A hatékony nevelés kulcsa a nevelő tisztelete, amit nem lehet parancsolni, ki kell érdemelni jellemes, meggyőződéses étellel, következetességgel. A gyermekek helyes viselkedését megerősíthetjük dicsérettel, jutalmazással. A nem kívánt viselkedés kiküszöbölésére használjuk a fegyelmezést, ami lehet pl. egy tevékenységtől való elvonás, ültetés stb. Mindig meg kell vizsgálnunk a gyermekek indítékait. Érezniük kell, hogy nem őket, csak a helytelen viselkedést utasítjuk el.

A gyermeki magatartás alakulása szempontjából modell értékű az óvodapedagógus és az óvoda más alkalmazottainak kommunikációja, bánásmódja és viselkedése.

Sajátos törődést igénylő gyermekek nevelése

- A pedagógus feladata, hogy alkalmazkodjon az eltérő képességekhez, viselkedésekhez.
- Visszahúzódó gyermek esetén meg kell keresnünk a bátortalanság okát (pl. túlzott otthoni követelmények miatti kudarcélmény).
- Az ilyen gyermekeknél a személyes beszélgetések, a bátorítás, tapintat oldhatja a féltékenységet. Soha nem szabad erőltetnünk a szereplést.
- Vannak gyermekek, akik vezetőképtelenséggel rendelkeznek. Szeretnek és tudnak irányítani, szervezni, parancsolni. Ezeket a képességeket fejlesztjük különböző feladatok adásával. Meg kell viszont tanulniuk kompromisszumot is kötni, ha arra szükség van. Fejleszteni kell empátiás készségüket, hogy ne "kis zsarnokok" legyenek.
- Nehezen szocializálható gyermekek nevelése az óvónők felkészültségét, nagyfokú empátiás készségét igényli. A gyermek megismerése, megértése, elfogadása nélkül nem érhetünk el sikereket. Itt különösen érvényes a pozitívumokra támaszkodás elve. A szembevívó helytelen viselkedés mellett észre kell venni, sőt keresnünk kell a pozitív cselekedeteket. A legkisebb javulást is értékelni kell. A nehezen nevelhető gyermekeket éppen elég kudarc éri, ezért minél több sikerélményhez kell juttatni őket.
- A gyermekcsoportot segíteni kell, hogy megértsék, elfogadják a más kultúrájú, nyelvű, képességű, viselkedésű gyermekek különbözőségét, felismerjék értékeit.

A fejlődés jellemzői az óvodás kor végén

- Szeretnek óvodába járni, a közös tevékenységekben aktívan vesznek részt, alakul közösségi öntudatuk.
- A helyes viselkedés szabályait betartják, figyelmeztetik társaikat a szabályok megszegése esetén.
- Tisztelettel viselkednek a felnőttek és társaik iránt, a köszönés a szokásukká válik.
- Képesek együttműködni.
- Természetessé válik számukra az elfogadás, tolerancia.

- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek sikeresen beilleszkednek az óvodai csoportba.
- Szívesen dolgoznak a közösségért, felelősséget éreznek a vállalt feladatért. Képesek törekvéseiket, szándékaikat másokhoz igazítani.
- Figyelmesen, türelmesen végighallgatják az óvónők és társaik közlését.
- Segítenek egymásnak, együtt éreznek társaikkal, érdeklődnek egymás iránt.
- Konfliktushelyzetben képesek megbeszélni társaikkal a problémát, bocsánatot kérnék egymástól.
- Igazat mondanak. Értékelik saját tetteiket. Szociálisan éretté válnak az iskola megkezdésére.

Az óvodai élet megszervezése

Az óvoda csoportszerkezete

Óvodánkban jelenleg vegyes életkorú csoportot szervezünk. Miért választottuk ezt a szervezeti formát? Elsősorban a tárgyi és személyi feltételek miatt.

A vegyes életkorú csoport előnyei:

- A vegyes életkorú csoport életszerű, hiszen a családban sem csak azonos életkorú gyermekek élnek.
- Kisebbségek számára a nagyobbak követendő mintát jelentenek
- Eredményesebb a szocializációs tanulás (a szokásokat könnyebben megtanulják az újak).
- A gyermekek empátiás, illetve alkalmazkodó képessége nő.
- A testvérek együtt lehetnek.
- A befogadás könnyebb, ugyanis kevesebb az új gyermek, mint homogén kiscsoport esetén, a régi óvodások segítenek az újaknak.

A nevelés időkeretei

A napirend és a heti rend biztosítja a gyermekek számára a nyugodt, kiegyensúlyozott óvodai életet, az optimális életritmus kialakulását, lehetőséget biztosít a párhuzamosan végezhető differenciált tevékenységekre. A rendszeresen visszatérő ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermekben. A napi- és heti rendet a csoport óvónői alakítják ki csoportjuk ismeretében, illetve az évszakokhoz igazodva. A napirenden belül a legtöbb időt a gyermekek legfontosabb tevékenysége, a játék kapja. A napirendet folyamatosság és rugalmasság jellemzi. Az egész napos játéktevékenységbe illesztjük az egyéb tevékenységeket, köztük a gyermekek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos foglalkozásokat. A csoport napi életéhez igazítva közösen vagy folyamatosan tízórazunk, uzsonnázunk, de az ebéd időpontja nem változik.

Programunk ajánlott napirendje

A tevékenységek

Kezdet	Vége	Időtartam	
7.15 -	9.00	2,00	Gyülekezés, játék,

			mosdóhasználat, reggeli
9.00 -	11.30	2,30	Játék, kezdeményezések, mosdóhasználat, öltözködés, levegőzés, mindennapos testnevelés
11.30 -	12.30	1,00	Étkezés előkészítése, ebéd, mosdóhasználat
12.30 -	14.45	2,15	Pihenés előkészítése, pihenés
14.45 -	15.15	0,30	Mosdóhasználat, uzsonna
15.15 -	16.45	1,30	Játék (ha lehet, a szabadban)

Heti rend

Heti rendünk integráló területe a külső világ tevékeny megismerése, ezért erre alapozzuk a többi tevékenységet is, a témaköröket természetes komplexségükben dolgozzuk fel. Óvodánkban heti egy alkalommal tartunk tornaruhába való átváltással egybekötött testi nevelést, amit délelőtt tartunk.

A hittanfoglalkozást intézményünk lelkipásztora tartja. A gyermekek nyelvén, szemléletesen, játékosan ismerteti meg óvodásainkat a Bibliai történetekkel. „Áhítatnak” nevezzük, amikor a gyerekekkel a beszélgető körben beszélgetünk, imádkozunk pl. a betegekért, hálát adunk Isten ajándékaiért...stb.

Heti ütemtervünk tervezésénél figyelembe vesszük a gyermekek eltérő életkorát, fejlődési ütemét, spontán ötleteiket, illetve egyéb körülményeket (pl. fogorvosi vizsgálat). A tevékenységek helyszíne lehet a csoportszoba, udvar, illetve más helyszín is.

Javaslat a gyermekek heti rendjének elkészítéséhez.

Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
Naptár, áhítat	Naptár, áhítat	Naptár, áhítat	Naptár, áhítat	Naptár, áhítat
A külső világ tevékeny megismerése (komplexen)	Istentisztelet (Bibliai történet, ének)	Mozgás	Rajzolás, mintázás, kézimunka Mese-vers	Ének, zene, énekes játék

Az óvoda szakmai dokumentumai

- Alapvető dokumentumunk az óvoda pedagógiai programja, amire a többi dokumentum épül.
- Az óvoda éves munkaterve, melyet az óvodai telephelyvezető készít el.
- Felvételi és előjegyzési napló;

- Felvételi és mulasztási napló;
- Óvodai csoportnapló, amely tartalmazza az óvodai nevelés tervezését, az óvodai élet fontos mozzanatait, kapcsolatainkat, a nevelőmunkánk éves értékelését.
- A gyermekek fejlődésének nyomon követését szolgáló dokumentumok: A gyermekek fejlődési naplója, ahol a befogadás tapasztalatait, a gyermekekről szóló feljegyzéseket és az egyéni fejlesztési tervet rögzítjük. Ezen a dokumentumon jól nyomon követhető a gyermekek fejlődése, fejlesztésük szükséges iránya. Itt helyezünk el a gyermekek jellemző munkáiból is néhányat, illetve ha van ilyen, pl. a szakértői bizottság vizsgálatának a dokumentumait.
- Óvodai szakvélemény: Tanköteles korú gyermekek részére az igazgató által kötelezően kitöltendő nyomtatvány.
- Házirend
- Szervezeti és Működési Szabályzat

A tevékenység kerete: bibliai értékek közvetítése, jellemfejlesztés

Programunk a bibliai értékek közvetítését tartja egyik fő feladatának. Mivel az élet nem bontható fel szent és világi dolgokra, mi sem akarjuk ezt tenni. Be akarjuk építeni a gyerekek gondolkodásába Isten alapelveit, hogy istenközpontú életet éljenek. Célunk a bibliai integrációval, hogy óvodásaink megtanulják az életet Isten szemszögéből nézni, megtanulják Isten parancsait, törvényeit az életükben alkalmazni. Nevelési programunk istenközpontú, megpróbálunk egységes, harmonikus képet kialakítani Istenről, az Ő Igéjéről, a teremtett világról és az emberről.

A program olyan óvónőt igényel, aki keresztény szemlélettel tud minden témáról gondolkodni, és az életében alkalmazza Isten alapelveit.

Hogyan jelenik meg ez a gondolkodás az egyes tevékenységformákban?

Játék

A gyerekek játék közben sajátítanak el több viselkedési, együttélési szabályt, amelyeket Isten is parancsolt. (pl. "Ne lopj! Ne hazudj! A tiszteletadásban egymást megelőzők legyetek!")

Különösen a következő jellemtulajdonságok fejlesztésére adódik lehetőség a játékban: alkalmazkodó, együttműködő, alkotóképes, megértő, toleráns, önzetlen, figyelmes, megbocsátó, igazmondó, igazságos (konfliktushelyzetekben), őszinte, meggyőző (pl. szerepkiosztásnál), rugalmas, tapintatos, szelíd (sértésre nem indulatosan reagál).

A külső világ tevékeny megismerése

Azt a célunkat, hogy a gyermekek harmóniában éljenek a környezettel, úgy tudjuk elérni, ha megtanítjuk őket az élet tiszteletére és védelmére. Isten bölcsen, jónak teremtette a Földet, és az

emberre bízta, aki sajnos nem mindig bánik jól vele. A gyermekeket arra buzdítjuk, hogy vegyék észre a természet, az élet szépségét, és vigyázzanak értékeire. A környezet védelméhez kapcsolódó szokásokat szeretnénk kialakítani bennük.

A társadalmi környezettel való ismerkedés közben az embereket tisztelő, munkájukat megbecsülő, az épített környezetet védő magatartás kialakítása a célunk. A tevékenység közben fejleszthető jellemtulajdonságok: felelősségteljes, kreatív, rendszerető, takarékos (pl. energiaforrásokkal, vízzel), előrelátó, éber (pl. közlekedésnél), céltudatos, fegyelmezett, tisztelettudó, együttműködő, hálás (a teremtésért, emberek munkájáért), segítőkész.

A matematikai tartalmú tapasztalatok megőrzése segít megérteni Isten bölcsességét, a világ törvényszerűségeit, gondolkodásra nevel. Fejleszthető jellemtulajdonságok: alapos, pontos (pl. mérésnél, építésnél), kitartó, együttműködő, leleményes (problémamegoldásban).

Mese, vers, bibliai történet

Az erkölcsi nevelésre, az erkölcsi parancsok megismertetésére, az erkölcsi meggyőződés, érzelmek, erkölcsi ítélőképesség kialakítására rendkívül alkalmasak a mesék, versek, bibliai- és egyéb történetek. Segítenek a gyerekeknek "megítélni, hogy mi a jó és mi a rossz". (Filippi 1:10) Fejleszthető jellemtulajdonságok: becsületes, tisztelettudó, alázatos, bátor (pl. Dávid király), bátorító (Jonatán), hűséges, elkötelezett, elszánt (pl. Dániel), előrelátó, figyelmes, határozott, irgalmas (pl. irgalmas szamaritánus), megbocsátó, mértéktartó, tapintatos, megfontolt stb.

Ének, zene, énekes játék

Az éneklésre, Isten dicsőítésére számtalan helyen buzdít bennünket a Biblia. Az éneklés felszabadítja a szívünket, és közel visz Istenhez. Az énekek szövege hálára, tiszteletre, vidámságra tanít bennünket. Tevékenység közben fejleszthető jellemtulajdonságok: vidám, megelégedett, nyugodt, hálás, fegyelmezett, együttműködő (énekes játékoknál a szabályok betartásakor).

Rajzolás, mintázás, kézi munka

Felhívjuk a gyermekek figyelmét arra, hogy Isten a természetet szépnek, változatos színekkel, formákkal teremtette, és örült annak, amit alkotott. ("Látta Isten, hogy jó" II. Mózes 1: 1 8/).

A harmónia, a szépség, a rend az Ő akarata, és bennünket is képessé tett arra, hogy szépet alkossunk.

Ezt a képességünket felhasználhatjuk arra, hogy környezetünket szépítsük, illetve másoknak örömet szerezzünk. Alkotás közben fejleszthető jellemtulajdonságok: pontos, alapos, alkotóképes, leleményes, szorgalmas, takarékos, hálás, rendszerető.

Mozgás

Ahhoz, hogy harmóniában tudjunk élni önmagunkkal, a mozgásra, az egészségre is szükségünk van. A közös mozgás alkalmával figyelniünk kell egymásra, megtanuljuk az egészséges versenyszellemet, fejlődik akaratunk. Fejleszthető jellemtulajdonságok: bátor, kitartó, határozott, céltudatos, figyelmes, együttműködő (pl. mozgásos játékoknál).

Munka

A gyermekek munkavégzés közben megtanulják megbecsülni a munkát. Tevékenység közben fejleszthető jellemtulajdonságok: szorgalmas, kitartó, felelősségteljes, céltudatos, szolgálatkész, hatékony, alapos, rendszerető, megbízható, önzetlen.

Anyanyelvi fejlesztés, nevelés

Minden gyermek beszédét meghatározza az otthoni nyelvi környezet, ezért az óvodapedagógus feladata a családi környezet és a gyermek egyéni képességeinek megismerése.

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. A gyermekek anyanyelvi kompetenciájának fejlesztése nélkülözhetetlen az életben való boldogulásukhoz.

Feladataink:

Beszélő környezet biztosítása, amely segíti a megfelelően beszélő és a beszédzavarral küzdő gyermekek kommunikációjának fejlődését is.

A beszédkedv, a gyermeki közlésvágy felébresztése, fenntartása érdekében beszéljünk sokat a gyermekkel, hallgassuk meg őket.

Az aktív szókincs gyarapítása a különböző tevékenységek során.

Helyes mintaadás, szabálykövetítés biztosítása, a javítgatás elkerülésével.

Beszédészlelési, beszédmegértési zavarral küzdő gyermekek esetén közléseink csökkentett beszédtempóban, röviden hangozzanak el.

A beszéd a gondolkodás eszköze, ezért az óvodapedagógus konkrét, tárgyhoz hozzárendelt kérdésfeltevésével a gyermekek gondolkodásának fejlesztése.

A hangképzés tisztaságának kialakítása, ha szükséges, logopédus segítségének igénybevételével.

A gyermekek nyelvi alkotótevékenységeinek támogatása.

Anyanyelvi játékok alkalmazásával a gyermekek beszédképességének fejlesztése.

Könyves környezet biztosítása, ezzel is elősegítve a könyvekkel való együttélés természetessé válását.

Az óvodai élet tevékenységformái

Játék

A játéktevékenység célja: a gyermekek alapvető tevékenységével, a játékkal a személyiség optimális fejlődésének, önmegvalósító törekvéseinek a biztosítása.

Feladatok

- A játékhoz szükséges feltételek megteremtése.
- A játék fejlődésének elősegítése, a különböző játékfajták kiteljesedésének biztosítása.
- Megfelelő játékirányítási módszerek alkalmazása a szabad játék kibontakozása érdekében. A játék adta lehetőségek kihasználása a gyermekek beszédfejlesztésére.
- A játékhoz szükséges feltételek megteremtése
- Megfelelő csoportléggör

Ahhoz, hogy a gyermekek felszabadultan játszanak, az egyik nélkülözhetetlen feltétel a biztonságot adó, derűs, szabad légkör. Ez nagyrészt az óvodapedagógus személyiségétől függ. Az olyan óvodai csoportban, ahol az óvónő szereti és ismeri a gyerekeket, sőt maga is szeret játszani, a gyerekek szívesen, elmélyülten játszanak, örömmel fogadják óvónőjük ötleteit. Fontos, hogy a gyerekek szabadon választhassanak játszótársat, játékeszközt, témát, helyet, de ehhez szükséges az együttélés szabályainak a betartása.

- Elegendő hely

Az óvodai játék egyik színtere a csoportszoba. A gyerekek nemek és kor szerinti összetételének, játékigényének megfelelően kell berendezni a csoportszobát.

Biztosítunk állandó játszóhelyeket, játszósarkokat, pl. babaszoba, babakonyha. Ennek ellenére rugalmasnak kell lennünk a gyermekek által kezdeményezett játszóhelyek kialakításában. Bármikor elmozdíthatják helyükről a mozgatható bútorokat, ha ezzel a többiek játékát nem zavarják. A gyerekek nagyon szeretnek elbújni valahová, és ott játszani. A félreeső helyeken folyó játék általában sokkal elmélyültebb, tovább tart, ezért biztosítjuk a kisebb, meghitt kuckók kialakítását a bútorok megfelelő elhelyezésével, takarókkal. A gyerekeket is ösztönözzük ilyen kuckók kialakítására. Külön helyet tartunk fenn a nagyobb mozgást igénylő játékok számára. A játékeszközöket nyitott polcokon, általában tematikus elrendezésben tároljuk, ami segít a gyermekeknek a játékválasztásban és a játék befejezése után az eszközök elrakásában.

A barkácsolásnak, a konstrukciós játékoknak is kényelmes helyet biztosítunk. Az asztalon, és a szőnyegen is építhetnek, alkothatnak. Az óvodai játék másik fontos színtere az óvodaudvar, ahol lényegesen nagyobb hely áll rendelkezésre a mozgásos játékokhoz. Segítenünk kell azonban a szerepjáték, a barkácsolás, homokozás kibontakozását is különböző játszóhelyek biztosításával.

A játékidő

A játék a kisgyermek elemi pszichikus szüksége, ezért a csoportok napirendjének kialakításánál arra törekszünk, hogy minél inkább biztosítsuk a játék folyamatosságát.

A rendetlenség elkerülésére igyekszünk kialakítani a gyermekekben azt a szokást, hogy amivel már nem játszanak, tegyék vissza a helyére. Amikor mégis szükséges az összes játék elpakolása, néhány perccel előbb figyelmeztetjük a gyermekeket a játék végére. Az udvari játékidő növelésére főleg kora ősszel és tavasszal van lehetőség.

A játékeszközök

A gyermekek játékeszközeinek kiválasztását tudatosan, a következő szempontok szerint végezzük.

Legyenek esztétikusak, veszélytelenek, könnyen tisztíthatóak. A megrongálódott játékszereket megjavítjuk vagy leselejtezzük. Az adott csoportba járó gyermekek nem és kor szerinti összetételének, sajátos nevelési igényű gyermekek speciális igényeinek feleljenek meg. A játékszerek vásárlásánál figyelembe vesszük azok pedagógiai értékét. Fegyvereket, erőszakos játékokra ösztönző eszközöket egyáltalán nem tartunk. Legyen elegendő tematikus játékszer, képességfejlesztő játékok, konstrukciós játékok. Felhasználjuk a felnőttek használati eszközeit is (pl. táska, pénztárca).

Különböző anyagok, kellékek biztosításával tesszük változatosabbá a gyermekek játékát (pl. homok, kavics, fa, termések, textil, bábozás, dramatizálás kellékei stb.). A környezetükben lévő tárgyakat is bevonhatják a játékba.

A gyermekek tapasztalatai, élményei

A gyermekek játékban a környezetükben átélt élményeiket, tapasztalataikat dolgozzák fel. Ezért ismerhetjük meg őket a játék megfigyelése során. Arra törekszünk, hogy az óvodai élet sok élménnyel, tapasztalattal gazdagítsa a gyermekeket. Ennek érdekében változatos tevékenységeket biztosítunk számukra. Sajnos érik a gyermekeket negatív tapasztalatok is, pl. a médiákon keresztül. A szülőket igyekszünk meggyőzni a TV-műsorok válogatásának szükségességéről. A gyermekeket pedig a jóra buzdítjuk a játékban. Pozitív élményekkel, példákkal ellensúlyozzuk a negatív hatásokat.

A játék fejlődésének elősegítése, a különböző játékfajták kiteljesedésének biztosítása

A gyakorló játék mozgásformák, hangok, szavak ismételtetésében, eszközök rakosgatásában nyilvánul meg. Játék során a cselekvés sikere ismétlésre készíti a gyermekeket, amely örömet okoz számára. Tevékenység közben tapasztalatot szereznek az eszközök, anyagok tulajdonságairól. A fejlődés érdekében biztosítjuk a gyakorlójátékhoz szükséges feltételeket, a kicsiknek mintát adunk az eszközök használatához. A "halandszásást", a hangok, szavak, játékos ismételtetését érdeklődéssel hallgatjuk, hiszen általa fejlődik a gyermekek ritmusérzéke és segíti a beszédgátlás megelőzését. A különböző anyagokkal (pl. homok, víz, kavicsok) végzett manipulációt is fontosnak tartjuk, mert ez a tevékenység a tapasztalatszerzés mellett a természet megszerettetését is szolgálja. A gyakorló játékból fejlődik ki a szerep-, szabály- és konstruáló játék. 4-5 éves kortól kezdve általában csak ez utóbbi játékfajták részeként, illetve új játékokkal való ismerkedés alkalmával jelenik meg (kutató manipuláció). Ha tartósan fennmarad, az a gyermek fejlődésében való lemaradását jelzi, aminek meg kell keresnünk az okát.

A szimbolikus szerepjáték az óvodáskorú gyermekek legjellemzőbb játéka. Már a legkisebbeknél is megjelenik egy-egy szerep utánzásaként. Az óvónő együtt játszhat a gyermekekkel, mintát adva a különböző szerepekre. Nagyobb gyermekeknél már egyre gyakoribb a nagy képzelő erő igénylő "mintha" helyzet megteremtése. A játékok témája gazdagodik, a játékokra fordított idő terjedelme nő.

Egymás között bonyolult kapcsolatokat hoznak létre, megtanulják a szerepeket elosztani, a játékelgondolásokat egyeztetni. A szerepjáték a szociális kapcsolatok alakulásának fő eszköze. Gyakorolják a társas viselkedést, a kapcsolatteremtést, együttműködést. A szerepbeleélés az empátiás készséget fejleszti. A kreatív gyermekek szimbolizációs képessége játék közben különösen felismerhető.

Konstruáló játékok: E tevékenység közben a gyermekek különböző játékszerekből, anyagokból, eszközökből összeraknak, létrehozhatnak valamit. Építés közben fejlődik a finommanipulációjuk, kreativitásuk, matematikai tapasztalatokhoz jutnak, átélnek az alkotás örömeit. A kisebb gyermekek eleinte spontán építenek. Akkor térnek rá leghamarabb a céltudatos konstruálásra, ha mintát adunk a számukra. A gyerekek egymástól is sokat tanulnak, utánózzák, másolják egymást, közösen alkotnak. Miután elsajátították a technikai alapfogásokat, egyre inkább módjuk van az önkifejezésre. A jó térlátású, tehetséges gyermekek bonyolult építményeket képesek létrehozni.

A szerepjátékhoz, dramatizáláshoz, bábozáshoz szükséges eszközöket, kellékeket építéssel, konstruálással, barkácsolással készítik el. Kezdetben ehhez a tevékenységhez segítséget igényelnek, később egyre önállóbbakká válnak, bonyolultabb alkotások létrehozására is képesek lesznek.

A barkácsoláshoz biztosítjuk a szükséges eszközöket, anyagokat. Az anyagok minél változatosabb felhasználására buzdítjuk a gyermekeket, ezzel is fejlesztve kreativitásukat.

Szabályjátékok: A kisebb gyermekeknél még nincs igazi szabálytudat. Fokozatosan jutnak el az együttműködés, a szabályok betartásának közös ellenőrzésének a szintjére. Örülnek, hogy képesek betartani a szabályokat, próbára tehetik ügyességüket. Előfordul, hogy a versenyszellem erősebb, mint a szabályokkal való azonosulás. Ilyenkor ösztönözzük a gyermekeket a szabály betartására, de megértjük, hogy vágnak a győzelemre. Nagy önfegyelmet igényel a szabály játékokban való részvétel. Meg kell tanulniuk a sikert és a kudarcot is elviselni. Éppen a gyermekek szociális érettségére kifejtett kedvező hatása miatt tanítunk a gyermekeknek különböző szabályjátékokat, illetve ösztönözzük őket, hogy ők is találjanak ki szabályokat.

Óvodánkban egyaránt játszunk értelmi képességet fejlesztő, (pl. társas játékok, nyelvi játékok) illetve mozgásfejlesztő szabály játékokat (pl. testnevelési, illetve dalos játékok).

Megfelelő játékosztönző módszerek alkalmazása a szabad játék kibontakozása érdekében

A játék folyamatában elengedhetetlen az óvodapedagógus tudatos jelenléte.

A játék, fejlesztő hatását közvetve vagy közvetlenül biztosíthatjuk. A játékra közvetetten hat a feltételek megteremtése, az óvónő játékszerete és ismerete.

Szituációtól függ, hogy csak szemlélnünk kell-e a játékot, vagy indirekt reakciónkra, ösztönző magatartásunkra van szükség. Konfliktus esetén meg kell próbálniuk a gyermekeknek önállóan megoldani a problémát. Ha ez nem sikerül, segítségükre sietünk. Agresszió esetén a kárt okozó gyermeknek segítünk felismerni, miért rossz, amit tett. Tanítjuk a helyes viselkedésre, fejlesztjük empátiás készségét. A konfliktushelyzetek lehetőséget adnak a bocsánatkérés és a megbocsátás gyakorlására. Nem engedjük, hogy a gyermekek elvegyék egymástól a játékot. Kérjük el, és ha kell, várjanak, vagy játsszanak mással. Részt vehetünk a játékban, ha ezt a gyermekek igénylik. Együttjátszás során módunk van példát mutatni, új játékot tanítani, vagy a játék témáját gazdagítani.

Nem kívánatos játék esetén más játékot javasolunk, vagy más irányt adunk a játéknak. Meg is indokoljuk, miért nem helyeseljük, pl. az erőszakos játékot.

Ha szükséges, segítjük a hátrányos helyzetű, illetve sajátos nevelési igényű gyermekek játékfolyamatba való bekapcsolódását.

A gyermekeket megfigyeljük játékuk közben, így könnyebben megismerhetjük személyiségüket, érdeklődésüket, képességeiket, társas kapcsolataikat, esetleges lelki- vagy egyéb problémáikat.

A játék adta lehetőségek kihasználása a gyermekek beszédfejlesztésére

A közös játék során a gyermekek kommunikációja nagymértékben fejlődik. Különböző mondatfajtákat használnak, gyakorolják a kapcsolatteremtést, párbeszédet, meggyőzést. Kifejezőkészségük nő, szókincsük gyarapszik (pl. cselekvések, irányok megnevezése). A bábozás különösen hasznos a gátlásos, illetve beszédhibás gyermekek megnyilatkozására. A nonverbális kommunikációt is gyakorolják a szerepbeéltés alkalmával. Mesék dramatizálásakor az óvónői minta alapján gyakorolják a helyes hanglejtést, hangsúlyt, ragozást. A beszédhibás, beszédfigyelmetlen gyermekek kommunikációja sokszor akadályozott, a kudarc miatt gyakran lesznek zavartak, agresszívak. Igyekszünk példamutatással és egyéb eszközökkel rávezetni a csoport tagjait, hogy a mondanivalóra figyeljenek, ne a beszédhibára.

A nem magyar ajkú (migráns) gyermekek játék közben tudják a magyar nyelvet legkönnyebben elsajátítani. Ebben a folyamatban indirekt módon segítjük őket. Mintát adunk a gyermekeknek, hogy természetesen kezeljék a más nyelven beszélő gyermekekkel való kommunikációt, hogyan segíthetik a magyar nyelv játékos elsajátítását.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- A gyermekek gyakran szerveznek csoportos játékot, képesek együttműködni, egymáshoz és a szabályokhoz alkalmazkodni.
- Játékukban uralkodó szerep jut a szerepjátéknak. Önállóan tervezik meg a játékot, osztják el a szerepeket, biztosítják a játékukhoz szükséges feltételeket.
- Gyakran szerelnek, szerkesztenek, egyre bonyolultabb építményeket hoznak létre.
- Ha szükséges, önállóan készítenek, barkácsolnak eszközöket, kellékeket játékukhoz.
- Szeretnek szabály játékokat játszani, betartják a szabályokat, és erre társaikat is figyelmeztetik.
- Kommunikációjuk kulturált és érthető.

A külső világ tevékeny megismerése

A tevékenység célja: A közvetlen környezetét ismerő, óvó, abban eligazodó, a természetet szerető, védő, Isten teremtményeit tisztelő gyermeki magatartás kialakítása.

Feladatok

- A gyerekek érdeklődésének, életkori sajátosságaik megfelelő tevékenységek, tapasztalat- és ismeretszerzési lehetőségek biztosítása, a környezettudatos magatartásformálás alapozása, alakítása.

- A környezet tevékeny megismerése során a gyerekek mennyiségi, formai, tér- és síkszemléletének alakítása, matematikai érdeklődésük felkeltése.

- A gyermekek kommunikációs készségének fejlesztése a tevékenységek során.

- A gyermekek érdeklődésének, életkori sajátosságainak megfelelő tevékenységek, tapasztalat- és ismeretszerzési lehetőségek biztosítása, a környezettudatos magatartásformálás alapozása, alakítása.

A környezettel való ismerkedés az egész óvodai életet átszövi, melynek alapja a gyermekek megismerési vágya, aktivitása, érdeklődése, változások iránti fogékonysága. Ehhez a tevékenységhez biztosítjuk a feltételeket, megfelelő alkalmakat, élményeket, időt, helyet és eszközöket. A tapasztalatszerzést, amikor csak lehet, a valódi környezetben végezzük. A helyi táj, épített környezet értékeit azok tudják becsülni, akik ismerik. Ha ebben a fogékony korban sikerül elmélyíteni óvodásainkban a közvetlen környezet szeretetét, később nyitottabbak lesznek a tágabb környezet problémái iránt.

A tapasztalat- és ismeretszerzés témakörei és a hozzá kapcsolódó tevékenységek

A csoportok óvónői az alábbi témakörök alapján csoportjuk ismeretében készítik el ütemterveiket. Minden hétre egy témát tervezünk, amit a hét több napját át komplexen dolgozzuk fel. Minél több érzékszervet bevonunk, a gyermekek aktív cselekvésére törekszünk.

A természeti környezet megismerése:

Évszakok

Megfigyeljük az időjárás hatását a növényekre, állatokra és az emberre, ok-okozati összefüggéseket tárunk fel. Az évszakra jellemző növényeket és egyéb kincseket gyűjtünk, majd az élősarokban elhelyezzük. Különböző szempontok alapján (pl. szín, forma) csoportosítjuk a gyűjtött anyagokat, szenzitív játékokat játszunk. Télen kísérleteket végzünk a hóval, jéggel, vízzel, illetve a fűtés kapcsán a tűzzel. Az évszakok változásának, a természet, a hazai táj szépségének a megfigyelése, megismerése közben megalapozzuk a gyermekek pozitív viszonyát a természethez. Hazaszeretetre, az élet, természet szeretetére, védelmére neveljük őket.

Növények

Kirándulás, illetve növénygondozás alkalmával megfigyeljük a növények fejlődését, életfeltételeit, hasznát, védelmét. Összehasonlítjuk, csoportosítjuk, tapintás, illetve kóstolás alapján felismerjük a megmosott gyümölcsöket, zöldségeket. Vitaminsalátát készítünk, beszélgetünk az egészséges táplálkozásról.

Állatok

Az udvaron, parkban, vízparton az állatokat természetes élő helyükön figyeljük meg. Ellátogatunk az állatkertbe, ahol a vadon élő állatokkal ismerkedhetnek. Minden állatnak megvan a maga helye a természetben, ezért nem szabad eltaposni a bogarakat, ellopni a madarak tojását.

Összehasonlíthatják a különböző állatokat Megfigyelhetik, mivel táplálkoznak, hogyan nevelik kicsinyeiket, hogyan mozognak, stb. Az állatok mozgásának, hangjának utánzása jó játék, főleg a kisebb gyermekeknek.

A levegő, talaj, víz védelme napjainkra nagyon fontossá vált.

Tudatosítjuk a gyermekekben, milyen nélkülözhetetlen számunkra a tiszta víz és levegő. Eljátszunk a gondolattal, mi lenne, ha nem lenne víz, levegő a Földön. Kirándulás, városi közlekedés során megfigyeljük a gyárak, járművek levegőszennyezését. Beszélgetünk arról, mit tehetünk a levegő, a talaj és a víz védelmében.

Amikor alkalom adódik rá, cselekszünk is.

Zöld jeles napok

A Víz, az Állatok Világnapját, a Föld Napját és Madarak, Fák Napját kirándulással, sok játékkal, projektek, élménypedagógia alkalmazásával ünnepelhetjük. Föld Napja alkalmából nemcsak a Föld védelméről beszélünk, hanem a népek, kultúrák sokszínűségével is ismerkedünk.

Naptár (Év, hónap, nap, napszakok)

Minden reggel a Naptárnál megbeszéljük, milyen nap van, milyen az időjárás, a hét hányadik napja van. Ha valamilyen nagyobb eseményre, ünnepre készülünk, feltesszük az eseményt ábrázoló képet a Naptárra, és számolgatjuk, "hányat kell még aludni". Eljátsszuk a különböző napszakokra jellemző tevékenységeket, képeket rakunk időrendbe. Ezekkel és egyéb tevékenységekkel segítünk a gyermekeknek az időben tájékozódni.

A társadalmi környezet megismerése

Testünk

Az én-kép fejlesztésének fontos része a testséma kialakulásának elősegítése, amire az óvodai élet sokféle tevékenysége közben lehetőségünk van (pl. öltözködés, testápolás, mozgás, játék).

Érzékszerveinket sokszínű tevékenységgel, érzékelő játékkal fejlesztjük,

A testünkre vigyáznunk kell. Ha betegek leszünk, orvoshoz megyünk. Orvosos játékot játszhatunk, játékból beteget ápolhatunk, gyógyszertárba mehetünk.

Ellátogatunk a fogorvoshoz, óvodánk védőnőjét szívesen fogadjuk.

Család

A család fontosságára szeretnénk felhívni a gyermekek figyelmét különböző tevékenységeken keresztül. A szülők tiszteletére neveljük a gyermekeket.

Óvoda, iskola

Az óvodai étellel, az óvoda helyiségeivel, dolgozóival, társaikkal az óvodába kerülő gyermekek ismerkednek. Sok-sok játékkal könnyítjük meg az ismerkedést. Az iskolával szoros kapcsolatot tartunk, ismerkedhetnek az iskola életével.

Közlekedés, az ember munkája

Kirándulások alkalmával ismerkedünk a biztonságos közlekedés szabályaival, a különböző közlekedési eszközökkel. Ellátogatunk különböző intézményekbe, eközben sok tapasztalatot gyűjtünk az emberek munkájáról. Gyakoroljuk a kulturált viselkedés, a társadalmi érintkezés szabályait.

Az óvodában sokféle játékos tevékenységgel dolgozzuk fel tapasztalatainkat.

Ünnepek

Nagyon várjuk ünnepeinket, izgatottan készülünk rájuk. Feldíszítjük a csoportszobát, énekelünk, verset, mesét mondunk. Megfigyeljük az ünnepi készülődést a városban és otthon. A külsőségek, ünnepi hangulat mellett fontosnak tartjuk az ünnepek lényegének megértését. Az ünnep akkor jó, ha ritka, kiemelkedő alkalom.

Óvodai életünk hagyományos ünnepei:

A gyermekek születésnapjának megünneplése gyertyagyújtással, énekléssel, meséléssel, áldással történik.

Advent, karácsony: Jézus születésének az ünnepe. Ő a legnagyobb ajándék, az ajándékozás öröme. „Mert úgy szeretette Isten a világot, hogy az Ő egyszülött Fiát adta, hogy aki hisz Őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.” (János evangélium 3:16.)

Jelmezbál: Vidám ünnep sok játékkal, farsangi szokások nélkül.

Március 15.: Nemzeti ünnepünkön arról beszélünk, hogy magyarok vagyunk, Magyarország a mi hazánk.

Húsvét: Jézus megváltó művére, feltámadására helyezzük a hangsúlyt.

Anyák napja, ami évzáró műsor is egyben.

Nagycsoportosok búcsúztatása (óvodai ballagás), délelőtt zajlik kis műsorral, áldással, tarisznya átadásával.

A környezet tevékeny megismerése során a gyermekek mennyiségi, formai, tér- és síkszemléletének alakítása, matematikai érdeklődésük felkeltése

Az óvodai élet szinte minden területén szerezhetnek óvodásaink matematikai tapasztalatokat. A mi dolgunk az, hogy a gyermekek valóságos élményeiből származtassuk a matematikai fogalmakat. A tárgyakkal való manipuláció közben ismerkednek azok tulajdonságaival, hasonlóságokat, különbségeket fedeznek fel. Építések, munkatevékenység, mozgás- és énekes játékok során a térben való tájékozódást gyakorolják. A környezetükben találkoznak a szimmetriával, a ritmussal, relációkkal, halmazokkal, mennyiségekkel. A mi feladatunk, hogy segítsük a pontos érzékelést, észlelést, megfigyelést. Erre az értelmi fogyatékos gyermekeknél nagy hangsúlyt kell fektetni az érzékelésük differenciálatlansága miatt. Kihasználjuk, illetve keressük a spontán adódó alkalmakat, problémahelyzeteket a gyermekek fejlesztésére. A problémaszituációk cselekvésre, gondolkodásra készítetik a gyermekeket. Tevékenység közben különböző gondolkodási műveleteket végeznek. Ha sikerül a problémát megoldaniuk, legközelebb még nagyobb érdeklődéssel fordulnak a matematikai problémák iránt. Megtanulják alkalmazni megszerzett ismereteiket. Így alapozódik meg a gyermekek matematikai érdeklődése, fejlődnek intellektuális érzelmeik, kreativitásuk, logikai ítélőképességük.

Tevékenységek közben felismerhetünk tehetséges gyermekeket, akiket intenzív, tartós érdeklődés, logikus gondolkodás, kitartás, átlagon felüli kreativitás jellemez. Feladatunk számukra biztosítani a fejlődésükhöz szükséges optimális feltételeket, tevékenységeket.

A gyermekek kommunikációs készségének fejlesztése a tevékenységek során

A beszéd lényeges része a gondolkodási képesség kialakulásának, ezért nagyon fontos a gyermekek verbális fejlesztése a matematikai és egyéb tevékenységek során. Segítenünk kell nekik, hogy a megismert dolgokat nyelvi jelhez köthessék, tudjanak beszélni, véleményt mondani róluk.

A különböző természeti jelenségek, élőlények, tárgyak, cselekvések megnevezése, szinonim kifejezések használata során gyarapodik a gyerekek szókincse. Sok hasonlattal, találós kérdésekkel, szólásokkal tehetjük változatosabbá az ismeretszerzést. Az állatok, természeti jelenségek hangjának utánzása a hangképzés gyakorlására jó lehetőség.

A társadalmi környezettel való ismerkedés, séták, kirándulások alkalmával gyakorolják a köszönést, bemutatkozást.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- A gyermekek ismerik lakásuk címét, szülei nevét, saját személyi adataikat.
- Felismerik a napszakokat. Tudják a hét napjait, a hónapok, évszakok neveit, ez utóbbi jellemzőit.
- Gyakorlottak az elemi közlekedési szabályok betartásában. Ismerik a fontosabb közlekedési eszközöket.
- Ismerik a környezetükben lévő néhány intézmény rendeltetését. Megbecsülik az emberek munkáját.
- Ismerik főbb testrészeit és azok funkcióját. Figyelnek testük tisztaságára.
- Szeretik és védik a természetet.

Ismernek környezetükben 4-5 növényt, önállóan gyakorolják a növénygondozás legegyszerűbb műveleteit.

Ismernek háziállatokat, vadállatokat, madarakat, rovarokat.

- A gyerekek elmondják gondolataikat matematikai jellegű helyzetről, problémáról. Egymás állításainak igazságát megítélik, megbeszélik.
- Képesek jól ismert tulajdonságok alapján történő kiválasztásra, sorba rendezésre. Saját szempontú sorba rendezést is végeznek.
- Tárgyakat összehasonlítanak különböző szempontok szerint.
- Elő tudnak állítani többet, kevesebbet, ugyanannyit. Tárgyakat meg tudnak számlálni legalább 15-ig.
- Képesek különféle geometriai tulajdonságok szerint térbeli és síkbeli alakzatokat szétválogatni. Másolással létre tudnak hozni térbeli és síkbeli alakzatokat.
- Értik és követni tudják az irányokat, illetve helyeket kifejező névutókat.

Mese, vers, bibliai történet

A tevékenység célja: A gyermekek személyiségének sokoldalú fejlesztése az irodalmi élmények gyakori átélésének segítségével.

Feladatok

- A gyermekek irodalmi érdeklődésének felkeltése, érzelmi, értelmi, erkölcsi és anyanyelvi nevelése a különböző irodalmi művekkel.

- Az irodalomhallgatás szervezeti kereteinek biztosítása.

- Értékes irodalmi anyag kiválasztása

A felhasznált irodalmi anyag kiválasztása az óvónők feladata. Ehhez pedagógiai tudatosság, pedagógiai, pszichológiai, módszertani ismeretek szükségesek.

Az irodalmi alkotásoknak meg kell felelni a gyermekek életkori sajátosságainak, érdeklődési körének, valóságismeretének. Művészi értékű műveket választunk, melyeknek témája jóra tanítja a gyermekeket, nem ütközik a keresztény értékrenddel.

Műfajok szerint a magyar és külföldi népköltészeti alkotásokból, a klasszikus és a kortárs magyar irodalom gyermekeknek íródott műveiből, illetve a Bibliából válogatunk a következő elvek szerint:

A természeti és társadalmi környezetben szerzett tapasztalatokhoz válogatunk (pl. évszakok, időjárás, élővilág, emberi munka, ünnepek, stb., máskor a pillanatnyi élethelyzettel kapcsolatosan. Ügyelünk a műfajok egyensúlyára.

A népi mondókák különösen kedveltek a gyermekek körében. A felnőttek játékaik ölbeli gyermekekkel típusú mondókákat főként a kis óvodásoknak mondogatjuk. Nagyobbaknak kiszámolókat, nyelvtörőket, természeti jelenségekhez kapcsolódó mondókákat, szólásokat tanítunk.

A versek közül olyan gyermeki szemléletet tükröző alkotásokat választunk, amelyek játékosak, ritmikusak, zenei hangzásúak. Az éves versanyag összeállításánál tanításra és meghallgatásra szánt verseket is tervezünk.

A Bibliából rövid igeszakaszokat mondunk, illetve tanítunk a gyermekeknek. Olyan igeverseket választunk, amelyek kapcsolódnak a bibliai történetek, vagy egyéb (pl. környezeti) témák mondanivalójához, és a gyermekek számára érthetőek.

A mesék közül olyanokat választunk, amelyekben a szereplők jelleme egyértelműen jó vagy rossz, hiszen ebben az életkorban alakul a gyermekek erkölcsi értékrendje. Kisebbség számára egyszerű cselekményű meséket, elsősorban népmeséket, halmozó- és láncmeséket, állatmeséket olvasunk. 4-5 éves korra kialakul a gyermekek „kettős tudata”, ezért ekkor már mondhatunk nekik bonyolultabb cselekményű állatmeséket, novellisztikus - realiztikus és tréfás meséket. A nagyóvodásoknak folytatásokban olvasható meseregények közül is választhatunk. Dramatizálásra, bábozásra olyan meséket alkalmazunk, amelyeknek a cselekménye egyszerű, kevés, jól megkülönböztethető szereplőt vonultatnak fel. A verses mesék is kedveltek a gyermekek körében.

A gyerekeket a Bibliával a bibliai történeteken keresztül ismerhetjük meg, hiszen az elvont fogalmakat (pl. hit) még nem értik. A történetek kiválasztásánál ügyelünk arra, hogy ne legyenek félelmet, szorongást keltő, a gyermekek számára nehezen érthető történetek.

Az óvodások igénylik a reális történeteket, elbeszéléseket, különösen azokat, amely róluk és környezetükről szól.

Ha migráns gyermekek is járnak óvodánkba, az ő országukból származó, gyermekeknek szóló műveket is választunk, ha elérhetőek magyar nyelven. Ezzel is erősítjük a külföldi gyermekek önazonosságát. Ők is részt vesznek a mi hagyományápolásunkban, és bemutatgatják a sajátjukat.

A gyermekek irodalmi érdeklődésének felkeltése, érzelmi, értelmi, erkölcsi és anyanyelvi nevelése a különböző irodalmi művekkel

Az óvodás gyermekek személyiségén belül az érzelmek dominálnak, igen fogékonyak az esztétikumra.

Minél több lehetőséget kell biztosítani arra, hogy esztétikai, irodalmi élményben részesüljenek. Így megalapozhatjuk a gyermekek irodalomszeretét, a szép iránti fogékonyságát és vonzódását. Az anyanyelv szeretetére, megbecsülésére neveljük így őket.

A művészi értékű mese, vers hallgatásakor a gyermekekben esztétikai, erkölcsi érzelmek keletkeznek. Az irodalmi művek példát adnak a gyerekeknek, hogy az érzelmeiket hogyan fejezhetik ki szavakkal. A mesét, bibliai történetet hallgató gyermek azonosul kedvenc szereplőjével, miközben fejlődik beleérző képessége, empátiás készsége. Azonosul a hős által képviselt erkölcsi magatartással, értékekkel, állást foglal a jó mellett, a rossz ellen. Éppen ezért van nagy szerepük az irodalmi műveknek az erkölcsi nevelésben. Alakítják a gyermekek erkölcsi ítélőképességét, erkölcsi meggyőződését, megismerhetik az erkölcsi fogalmakat. A közösségi érzelmeket is formálja a közös irodalomhallgatás, versmondás.

Az irodalmi művek szerepet játszanak az óvodáskorú gyermekek értelmi fejlődésében is. A valóság sokoldalú irodalmi visszatükröztetésével formálódik a gyermekek világképe.

A bibliai történetek segítségével megismerik Isten tetteit, alkotásait, gondolkodását az emberről, alakul Istenképük, emberképük.

A gyakori irodalomhallgatás során a gyermekek figyelme egyre tartósabbá válik. Az önkéntelen figyelmet a szándékos figyelem váltja fel. A mese, vers, bibliai történet hallgatása jelentősen hozzájárul a produktív és reprodukív képzelet fejlődéséhez. A gyakori mese, vers, igevers ismétlések hatására fejlődik a gyermekek emlékezete. Irodalomhallgatás során gondolkodási műveleteket is végeznek.

A mese, vers, bibliai történet az anyanyelvi nevelés leghatásosabb eszközei közé tartozik. A mondókák, versek mondogatásakor sajátítják el a gyermekek a helyes kiejtést, a nyelvtanilag helyes beszédet. Nagyon fontos a példa értékű óvónői bemutatás. Az irodalmi alkotásokból sok új kifejezést, fogalmat megismernek a gyermekek. Fejlődik beszédészlelési, beszédmegértési képességük, bővül a szókincsük, fejlődik kommunikációs készségük. A mesemondás, bábjáték, dramatizálás különösen jól fejleszti a gyermekek kifejezőkészségét. Saját maguk is „költenek” verseket, meséket, esetleg mozgással kísérve. Alkotó tevékenységüket örömmel fogadjuk. A délutáni pihenőidőben az óvónő meseolvasása előtt lehetőséget biztosítunk egy-egy gyermeknek saját maga által kitalált mese elmondására. Ilyenkor kitűnnek a tehetséges, gazdag szókincsű gyermekek.

Az irodalomhallgatás szervezeti kereteinek biztosítása

A szervezeti forma függ az irodalmi mű műfajától, tartalmától. Verset mondhatunk az óvodában, az udvaron, kirándulás alkalmával, egy vagy több gyermeknek, de a mese csendet, figyelmes hallgatóközönséget kíván.

Az irodalmi tevékenységek során építünk a gyermekek érdeklődésére, érzelmi beállítottságára, kíváncsiságára. Ezzel biztosítjuk, hogy aktívan vegyenek részt a tevékenységben. A jó kezdeményezés, motiváció segít ráhangolódni a gyermekeknek a tevékenységre.

Az irodalmi tevékenységet, az irodalmi anyagot előre tervezzük, de bármikor sor kerülhet alkalmoszerű, bizonyos szituációkhoz, tevékenységekhez, természeti jelenségekhez, stb. kapcsolódó spontán versmondásra, mondókázásra, esetleg mesemondásra. Ezt csak úgy tudjuk megvalósítani, ha elegendő irodalmi mű van a tarsolyunkban. A legkisebbeket az óvodába kerülve mondókákkal, ölbeli játékokkal, „simogatókkal, tapsoltatókkal” fogadjuk. A kétszemélyes mondókázás érzelmi biztonságot nyújt a gyermekeknek.

Mondókákat mindhárom korosztálynak tanítunk. A nagyobbak örömmel ismételtetik a korábban tanult verseket, mondókákat.

A versek mondogatására kihasználjuk a spontán adódó helyzeteket. Így a gyerekek nem érzik unalmas gyakorlásnak a verstanulást. Az igeverseket szemléltetéssel, játékos mozdulatokkal egybekötve is mondogathatjuk. Beszélgetünk arról, hogyan kapcsolódik az Ige az életükhöz. A nap közben adódó helyzetekben felelevenítjük az ismert Igeverseket - ezek segítenek a gyerekeknek a helyes cselekvésben. Délelőtt és a délutáni pihenés előtt is rendszeresen mesélünk. Ügyelünk a kifejező, érzelem gazdag előadásmódra. A többszöri meseismétlés hatására elbábozhatjuk, dramatizálhatjuk a meséket. A bibliai történetek nagy része is jól dramatizálható. A kicsiknek kezdetben az óvónők vagy a nagyobb gyerekek báboznak. Az eszközöket elérhető helyen tároljuk, hogy bármikor kedvünkre használhassák azokat. A nagyobbak már önállóan is készíthetnek bábokat, kellékeket.

A bibliai történetet képszerűen mondjuk el az eredeti jelentés sérelme nélkül. A képszerűség nemcsak gyermekeszerű, hanem Jézus-szerű is, hiszen Ő is képekben, példázatokban beszélt. A bibliai történet üzenete, központi igazsága egyértelműen ki kell, hogy derüljön a történetből, anélkül, hogy beszéljünk róla. Ha jól mondjuk el, a történet önmagát alkalmazza. A gyermek beleéli magát és azonosul a főhős által képviselt értékekkel, erkölcsi mondanivalóval.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- A gyermekek szívesen hallgatnak és mondanak ritmikus, dallamos mondókákat, verseket.
- Várják és kérik a mesemondást. Figyelmesen végighallgatják a mesét, bibliai történeteket, viselkedésükön, tekintetükön látszanak a belső képzeleti képek készítésének jelei.
- Fel tudják idézni a megkedvelt meséket, verseket, igeverseket, ha többször hallották már őket.
- Ismert meséket, történeteket szívesen báboznak, dramatizálnak.
- Önmaguk is kitalálnak mesét, történeteket, versikéket. Vigyáznak a könyvekre.

Ének-zene, énekes játék, gyermektánc

A tevékenység célja: A közös éneklés, Istendicsőítés, zenélés, énekes játék, tánc, zenehallgatás megszerettetése, illetve a zenei képességek, kreativitás fejlesztése, a zenei anyanyelv kialakulásának megalapozása élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során.

Feladatok

- A gyermekek életkorának, képességeinek megfelelő zenei anyag válogatása.
- Élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek és azok szervezeti kereteinek biztosítása.

- A gyermekek nyelvi képességeinek fejlesztése a mondókákkal és gyermekdalokkal.

- A gyermekek életkorának, képességeinek megfelelő zenei anyag kiválasztása

- Ismert tény, hogy milyen fontos időszak az óvodáskor a zene megszerettetésében. Nem mindegy, milyen viszony alakul ki a gyermekekben a zenéhez, milyen zeneműveket, dalokat hallgat a kisgyermek. Sokszor a családi zenei nevelés hiányait is az óvodának kell pótolni. A zenei anyanyelv kialakulását elsősorban népi mondókákkal és énekes játékokkal alapozhatjuk meg. Emellett kortárs művészeti alkotásokkal, keresztyén énekekkel is megismertetjük a gyermekeket.

Mondókákat, kiszámolókat mindhárom korcsoportnak tanítunk.

Kisebbségekkel elsősorban rövid, kétszemélyes játékokat mondogatunk, nagyobbaknak már hosszabb mondókákat is tanítunk.

Az énekes játékok kiválasztásánál elsősorban arra figyelünk, hogy a dalok hangterjedelme megfeleljen a gyermekek életkorának. A dalok ritmusa általában 2/4-es, negyedek, nyolcadok és szinkópa fordul elő bennük. A dalok szövegeit a hozzájuk tartozó játékformákat is figyelembe vesszük a dalanyag összeállításánál. Az egyszerű, utánzó mozgással kísért szerepjátékoktól haladunk a bonyolultabb játék- és térformák felé (pl. körjátékok, szerepcserélő, párválasztó, kapus játékok, guggolás, páros körbejárás). A komponált dalok közül is a kis hangterjedelmű, egyszerű ritmusú dalokat választjuk, elsősorban ünnepekre, alkalmakra, illetve a természetről, évszakokról szóló dalokat.

A keresztyén dalok közül a gyermekek számára íródott, kis hangterjedelmű dalokat tanítjuk óvodásainknak. Ezek között találunk dicsőítő, hálaadó, imádkozó, tanító, bátorító és ünnepi énekeket. Az olyan keresztyén dalokat, amelyek szövege gyermek közeli, de nehezen énekelhetőek, zenehallgatási anyagként használjuk. Elsősorban olyan műveket választunk zenehallgatásra, amelyeket mi magunk elő tudunk adni. A magyar népdalok mellett a rokon- és más népek dalai, kortárs magyar művészeti alkotások, kánonok, kétszólamú dalok és klasszikus zene alkotják a zenehallgatás anyagát.

A dalanyag elrendezésénél figyelünk a mondókák, dalos játékok és műdalok arányára, törekszünk a komplexitásra. A környezet megismeréséhez, irodalomhallgatáshoz és egyéb tevékenységekhez, ünnepekhez, évszakokhoz válogatjuk a dalokat.

Élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek, és azok szervezeti kereteinek biztosítása

A zene az érzelmeken keresztül hat a gyermekekre, de az ének-zenei tevékenységek során a gyermekek egész személyisége fejlődik. Fontos célunk a zenei képességek fejlesztése, hiszen velük együtt a gyermekek egyéb képességei, pszichikus funkciói is fejlődnek. Az énekes játékok, gyermektáncok fejlesztik a gyermekek téri tájékozódását, szabálytudatát, mozgásuk összerendezettebb lesz. Mindezt nem erőltetve, hanem jó hangulatú közös énekléssel, játékkal érhetjük el. A Biblia is rengeteg felszólítást, buzdítást ír arról, hogy énekeljünk:

"Vígán énekelj az Úrnak te egész föld! (100. Zsoltár 1.)

Nemcsak az éneklésre, hanem a zenélésre, táncrea is bátorít minket a Biblia. A zene mozgásra készíteti a gyermekeket. A keresztyén dalok nagy része mozgással kísérhető. Gyakran kísérjük gyermekhangszerekkel is énekeinket.

A gyermekek a nap folyamán bármikor szerezhettek zenei élményeket. 'Megfigyelik a környezet hangjait, énekelgetnek, dúdolgatnak. Ha a csoport óvónője maga is szeret énekelni, ez kedvezően hat a gyermekek zenei érdeklődésére, alkotó kedvére. Ők is kitalálnak ismert dallamokhoz új szöveget, vagy mondókákhoz dallamot, sőt teljesen eredeti „műveket” is. A kicsikkel simogató, tapsoltató, lovagoltató játékokat játszunk, kisebb-nagyobb csoportokban énekelgetünk. Nem kényszerítjük a gyermekeket az éneklésre, a játékokban való részvételre, hiszen csak az önkéntes részvétel esetén jelent örömet az éneklés. Ha sikerült megkedveltetnünk a közös éneklést, játékot, akkor a gyermekek szívesen vesznek részt ezekben a tevékenységekben. Játék közben fejlődnek zenei képességeik, megismerik a zenei alapfogalmakat, fogalompárokat. A tiszta éneklés érdekében önállóan is énekelnek. Hangszínfelismerő játékokat játszunk, megfigyeljük a csendet, a környezet hangjait, egymás és különböző hangszerek hangszínét. A gyermekek felismerik, és térben mutatják a magas és mély hangokat. A gyermekek belső hallását dallamfelismerő játékokkal fejlesztjük. Nagybakkal már dallambújtatást is játszhatunk.

Beszélünk, mondókázunk, énekelünk halkán, hangosan. A gyermekek ritmusérzékét kezdetben az egyenletes lüktetés megéreztetésével fejlesztjük. Később a mondókák, dalok ritmusát emeljük ki pl. tapssal, kopogással, ritmushangszerekkel, ritmusvisszhang játékot játszunk. Éneklés és mondókázás közben megkülönböztetik a gyors és lassú ütemet, gyorsan, lassan énekelnek, tempót váltanak.

A gyermekek mozgáskultúráját elsősorban a népi gyermekjátékok segítségével fejlesztjük. A táncos gyermekjátékok mozgásanyagát olyan egyszerű alapmozgások és azok különböző variánsai képezik, mint pl. a dal ritmusára történő lépegetés, leguggolás, forgás szőlóban, párosan. A körből és a sorból változatos tér- és mozgásformákat alakítunk ki, pl. szűkülő - táguló kör, csigavonal, kígyóvonal, átbújás a kapu alatt, stb. Egyszerűbb táncmozdulatokat, tánclépéseket is megtanulunk, pl. páros sarokemelgetés állva - zökkentés, sarokkoppantás elől váltott lábbal, egylépéses csárdás. A komponált dalokra, köztük a keresztyén dalokra is találunk ki koreográfiákat. Játékokat kezdeményezhetnek maguk a gyermekek is, illetve az óvónő bent a csoportszobában, és kint az udvaron egyaránt.

A zenehallgatás kapcsolódhat a különböző tevékenységekhez, pl. környezet megismerése, irodalomhallgatás, ábrázoló tevékenység. Amennyiben óvodánkban migráns vagy nemzetiséghez tartozó gyermekeket is nevelünk, az ő anyaországukból származó gyermekeknek való műveket is hallgatunk. Magyarország értékeihez való pozitív viszony kialakítása a külföldi gyermekeknél a művészetek, pl. a zene eszközeinek felhasználásával lehetséges). Az iskolából, ahol zeneoktatás is folyik, alkalmanként meghívunk hangszeren játszani tudó gyermekeket, köztük volt óvodásainkat. Az ünnepekre való készülést segítik az ünnepek hangulatához, témájához kapcsolódó énekek. A népdalok éneklése, a gyermek néptáncok és népi játékok a hagyományok megismerését, továbbélését segítik. Tehetséges, jó hallású, ritmusérzékű gyermekek általában társaiknál jobban érdeklődnek a zenei tevékenységek iránt. Feladatunk erre minél több lehetőséget biztosítani számukra.

A gyermekek nyelvi képességeinek fejlesztése a mondókákkal és gyermekdalokkal

A felszabadult éneklés közben a gyermekek játszva gyakorolják a helyes kiejtést, a beszéd technikáját, a helyes levegővételt.

Az éneklés, a játék, a járás lelassítják a szavak kiejtését, a szabályos hangsúlyok megerősítik a magán- és mássalhangzókat, így a gyermekek gyakorolják a tiszta kiejtést.

A dalokban sok új szóval, költői képekkel, hasonló értelmű szavakkal találkoznak a gyermekek. A zenei fogalompárok használatával, megértésével is bővül szókincsük. A felelgetős játékok alkalmat adnak a folyamatos párbeszéd, a különböző mondatfajták gyakorlására.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- A gyermekek örömmel énekelnek, dicsőítenek, szívesen vesznek részt énekes játékokban, táncokban.
- Élvezettel, figyelmesen hallgatják az óvónő énekét, hangszerjátékát.
- Érzik az egyenletes lüktetést és a dalok ritmusát.
- Mozgásuk koordinált, képesek a lüktetéshez, tempóhoz mozgásukkal alkalmazkodni.
- Értik a zenei fogalompárokat.
- Szívesen találnak ki dallamot, mozgást, ritmust, játékot.

Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

A tevékenység célja: A gyermekek élményeinek, tapasztalatainak, fantáziavilágának képi megjelenítése során az egész személyiség fejlesztése.

Feladatok

- A gyermekek aktivitásából adódó játékos ábrázoló tevékenységek feltételeinek megteremtése.
- A gyermekek vizuális képességeinek, képi-plasztikai kifejezőképességeinek fejlesztése, tér-forma és szín képzetek gazdagítása, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük, kreativitásuk alakítása az ábrázoló tevékenységek segítségével.
- A gyermekek aktivitásából adódó játékos ábrázoló tevékenységek feltételeinek megteremtése

A gyermekek alkotó tevékenységéhez megfelelő hely szükséges. A csoportszobában kényelmes, nyugodt, a játszó gyermekektől védett helyet biztosítunk az alkotni vágyók részére, lehetőleg az ablakokhoz közel. Az eszközöket, anyagokat elérhető helyen tároljuk, hogy a nap folyamán bármikor hozzáférjenek a gyermekek.

Az óvoda udvarán is kihasználjuk az ábrázolási lehetőségeket. A homokozó medencében egyszerre több gyermek építhet.

Az udvar betonozott részén krétával, tégladarabbal rajzolhatnak. Asztalokat helyezünk el az udvar árnyékos részén, hogy kint is tudjanak rajzolni, festeni, barkácsolni.

Az ábrázoló tevékenységhez szükséges a minél változatosabb eszközök és anyagok biztosítása. A jó minőségű, érdekes eszközök és anyagok már önmagukban is tevékenységre motiválnak. A felhasználható anyagokat bővíthetjük gyűjtéssel. Séták, kirándulások alkalmával a gyermekekkel különböző természeti „kincseket”, terméseket, leveleket, ágakat, kavicsokat gyűjtünk, és felhasználjuk a háztartásokból származó anyagokat is. A gyermekek kreativitásának kibontakozásához oldott, szabad légkör szükséges.

Ábrázoló tevékenységekre az egész nap folyamán lehetőséget biztosítunk. A napirendet igyekszünk úgy alakítani, hogy a hosszabb időt igénylő alkotásra is legyen elég idő. A gyermekek spontán alkotó tevékenysége mellett az óvodapedagógusok is kezdeményeznek a hét egy vagy több napján ábrázoló tevékenységeket, általában a heti témához kapcsolódóan. A mikro csoportos foglalkoztatási formát részesítjük előnyben, mert a kisebb létszám lehetővé teszi a technikák elsajátításához szükséges segítségnyújtást, megkönnyíti a differenciált bánásmódot.

Ügyelünk az eszközök balesetmentes használatára. A gyerekek ruháját festéskor erre a célra használt ruházattal védjük. Az elkészült alkotások tárolására, kiállítására helyet biztosítunk.

A gyermekek vizuális képességeinek, képi - plasztikai kifejezőképességének fejlesztése, tér - forma és színeképzetek gazdagítása, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük, kreativitásuk alakítása az ábrázoló tevékenységek segítségével

Az óvodába kerülő gyermeket esztétikus tárgyi környezettel várjuk. Felkínáljuk számukra a rajzolás, festés, mintázás, építés lehetőségét, megismertetjük őket a különböző anyagokkal, eszközökkel, technikákkal. Csak akkor képes a gyermek alkotó tevékenységre, ha elsajátította az eszközök és anyagok biztonságos használatát. Éppen ezért tartjuk szükségesnek, hogy a kiscsoportosoknak, hátrányos helyzetű gyermekeknek minél több alkalmuk legyen az ábrázoló tevékenység, a különböző technikák játékos gyakorlására, kísérletezésre. Ilyenkor még a tevékenység a legfőbb örömforrás. Később megjelenik a valamit létrehozás, megjelenítés szándéka, az alkotás öröme. Az alkotó tevékenységek színesebbé válásához sok-sok élményt biztosítunk. Együtt gyönyörködünk a gyermekekkel a természeti és népművészeti, művészi szépségekben, ezzel is alakítva esztétikai érzékenységüket.

A gyermekek megismerése nélkülözhetetlen a differenciált, egyéni bánásmód megvalósításához, ezért tevékenység közben megfigyeljük a gyermekek érdeklődését, fejlettségét. Később a rajzelemzés is segít a gyermekek aktuális fejlettségi szintjének megállapításában, a fejlesztés irányának és módjának a meghatározásában. A gyermekek fejlődését nem erőltethetjük, hanem segítjük.

Nem javítjuk a gyermekeket, mert ábrázolás közben sohasem hibáznak, hanem próbálgatva alakítják saját formanyelvüket. Bátorítjuk, dicséreljük őket, ösztönözzük az önálló alkotásra, önkifejezésre. Rajzpályázatokon való részvételre is buzdítjuk a gyermekeket, különösen a tehetségesebbeket.

A gyermekek óvodánkban a következő alkotó tevékenységekkel, technikákkal ismerkedhetnek: Rajzolnak színes ceruzával, zsírkrétával, filccel, kisméretű és nagy lapra, krétával aszfaltra, udvaron homokba. Eközben fejlődik térbeli tájékozódásuk, formaészlelésük. Képeket készítenek festéssel, papírtépéssel, vágással, ragasztással, nyomattal. Festés, színkeverés közben tapasztalatokat szereznek az anyagok oldhatóságáról, a színek sokféleségéről, viaszkréta - aquarell készítése közben pedig arról, hogy a viasz taszítja a vizet. Megtanítjuk őket a helyes eszközhasználatra, a környezet rendjének, tisztaságának megőrzésére. Ha kell, segítünk a gyermekek témaválasztásában, elsősorban akkor, ha egy eszközzel bizonyos témákat különösen jól meg lehet jeleníteni.

Mintáznak gyurmával, sógyurmával, homokkal, alkalmanként agyaggal, hóval. Tevékenység (gyurkálás, gömbölyítés, simítás, ütögetés, mélyítés, kicsípés, stb.) közben ismerkednek az anyagok alakíthatóságával. Nagyobb gyermekek az emberalakok, állatok, tárgyak, közös kompozíciók mintázása közben a formákról, rész-egész viszonyról, arányokról szereznek tapasztalatokat.

Megmunkálnak különböző anyagokat, pl. termésekből bábokat készítenek, fonalakat felhasználnak fonásra, varrásra, papírokat hajtogatnak, bábokat, díszleteket, játék- és ajándéktárgyakat készítenek

változatos anyagok felhasználásával (dobozok, flakonok, különböző minőségű papírok, textil, fa, gyöngy, stb.). Az alkotó tevékenység nagymértékben fejleszti a gyermekek kreativitását. A nagyobb gyermekek gyakran készítenek közös alkotásokat.

A környezetalakítást, díszítést együtt is végezhetjük. A közös tevékenységek alakítják a gyermekekben a szép iránti igényességet, alakul ízlésük. Építenek nagyobb térben, nagyobb építőelemek felhasználásával, illetve kisebb elemekből maketteket. Az udvaron is kihasználjuk a lehetőségeket az építésre. Hóból hóembert, hó várat, homokból várat építünk különböző kiegészítő anyagok felhasználásával. Építés közben alakul a gyermekek térszemlélete, gyarapodik szókincsük a térbeli viszonyok megnevezésével.

A gyermekek már óvodás korban elkezdnek ismerkedni a műalkotásokkal, illetve népművészeti alkotásokkal, népi iparművészek munkáival. Kirándulásaink során megcsodáljuk az utcákon, tereken látható szobrokat, szép középületeket, alkalmanként ellátogathatunk kiállításra is.

A verbális fejlesztésre mindenféle ábrázoló tevékenység közben van lehetőségünk a tárgyak, cselekvések, testrészek, színek, térbeli viszonyok megnevezésével, az alkotásokról való beszélgetéssel. A szem - kéz koordináció, illetve a finommanipuláció fejlesztésére is az alkotó tevékenységek a legalkalmasabbak.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végén

- Élményeik, elképzeléseik megjelenítésében többnyire biztonsággal használják a képi kifejezés változatos eszközeit.

Ismerik a színeket.

- Formaábrázolásuk változatos, színhasználatukban érvényesítik kedvelt színeiket. Plasztikai munkáik tagoltak, kifejezők.

- Építésben, téralakításban bátrak, ötletesek.

- Fokozott önállósággal tudják alkalmazni a megismert technikákat.

- Örülnek alkotásaiknak. Tudnak gyönyörködni a szép látványban, beszélgetni tudnak az alkotásokról. Szívesen vesznek részt óvodai környezetük szépítésében.

Mozgás

A tevékenység célja: A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszichomotoros készségek és képességek kialakítása, formálása.

Feladatok

- A mozgás megszerettetése, a gyermekek mozgáskedvének megőrzése az életkoruknak megfelelő mozgásanyag biztosításával.

- A mozgás szervezeti formáinak megteremtése.

- A mozgás megszerettetése, a gyermekek mozgás kedvének megőrzése az életkoruknak megfelelő mozgásanyag biztosításával

A mozgás az óvodai élet egészére jellemző, mivel a gyermekek természetes megnyilvánulási formája.

A gyermekek mozgásának fejlettségéből következtetni tudunk általános fejlettségi szintjükre, hiszen a mozgás lényeges szerepet tölt be az óvodáskorú gyermekek fejlődésében. Éppen ezért figyelemmel kísérjük a gyermekek mozgásfejlődését óvodába lépésüktől kezdve. A mozgás jelentőségét felismerve igyekszünk sok lehetőséget biztosítani a mozgásra a csoportszobában és a szabadban egyaránt. Szeretnénk a gyermekek mozgáshoz való pozitív viszonyát kialakítani, illetve megőrizni, hiszen a mozgás egészségre ható pozitív hatása, a gyermeki szervezet teherbíró- és ellenálló képességének növekedése mellett fejleszti a testi képességeket (erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség), értelmi és szociális képességeket, segíti a testséma, a térben való tájékozódás kialakulását.

A gyermekek mozgásfejlesztésének lehetőségei óvodánkban

A nagymozgások fejlesztésére elsősorban az udvaron, de a tornaszobában, csoportszobában is sok lehetőségünk van. Különösen a 3-5 éves korosztály számára tartjuk fontosnak a hely- és helyzetváltoztató mozgások fejlesztését. Különböző járás- és futásgyakorlatokat végeznek (pl. járás, futás akadályok át1 lépésével, kerülésével, irányváltoztatással, gyorsfutás állórajtból, közepes iramú futás.).

Az ugrásokat különböző fokozatokban gyakorolják. A magasugrást tárgyak át1 lépésével, átugrásával, majd nekifutásból egy lábról felfelé elrugaskodással végzik.

A távolugrás is nekifutással és helyből történik.

A természetes támaszgyakorlatok, a kúszás, csúszás, mászás különböző formái nagyon közel állnak a gyermekekhez. Szervezett mozgás főgyakorlatoként, illetve a játékok elemeiként is gyakran alkalmazzuk őket.

A talajtorna anyaga a gurulás a test hossz tengelye körül, a gurulóátfordulás előre, a gurulóátfordulás hátra előkészítő gyakorlata, a kézállás előkészítő gyakorlata.

Egyensúlyozó járásgyakorlatokat talajon és padon is végeznek.

Lábboltozat erősítő, testtartásjavító gyakorlatokat is tervezünk a megelőzés érdekében, elsősorban a járás-, illetve gimnasztika gyakorlatok keretén belül. Függésgyakorlatokat a tornaszobában bordásfalon, az udvaron és a parkban pedig a mászóán gyakorolhatják a gyermekek.

A képességfejlesztő, mozgáskoordinációt fejlesztő játékoknak nagy szerepet szánunk a gyermekek fejlesztésében. A korábban említett mozgásformákat játékosan gyakorolják játék közben. Futó- és fogójátékokat mindhárom korcsoportnak tanítunk, a versengéseket fokozatosan vezetjük be.

Az 5-6-7 éves korosztálynál egyre nagyobb figyelmet fordítunk a finommotorika, illetve a szem- kéz koordináció fejlesztésére. Ezt a célt szolgálják a gimnasztikai gyakorlatoknál, illetve a sor- és váltóversenyeknél használt kézi szerek, pl. babzsák, szalag, labda.

A mozgás szervezeti formáinak megteremtése

A gyermekek mozgásigényének kielégítését elsősorban a szabad mozgás feltételeinek a biztosításával érjük el.

Az udvaron, parkban, nagy téren gyakorolhatják a különböző mozgásformákat. A rendelkezésre álló eszközöket (pl. mászóka, pad) kiegészítjük saját készítésű eszközökkel. A szabad levegő kihasználása érdekében minél több időt igyekszünk kint tölteni. Időnként hosszabb sétákat is teszünk az óvoda környékén.

A csoportszobában is lehetőséget biztosítunk a szabad mozgásgyakorlásra. Különböző eszközök, kézi szerek állnak a gyermekek rendelkezésére. Arra ügyelünk, hogy a játszó csoportokat mozgásukkal ne zavarják.

A gyermekek tudatos mozgásfejlesztését részben a mindennapos frissítő tornával, illetve a heti szervezett nagy testnevelés alkalmával végezzük. A mindennapos, frissítő tornát (irányított mozgásos tevékenységeket) kezdeményezhetjük a csoportszobában, illetve a szabadban is. Gyakran maguk a gyermekek kezdeményeznek mozgásos játékokat. A játékok mellett néhány gimnasztikai gyakorlatot is végezhetünk. Itt is törekszünk a komplexitásra, pl. a környezeti témához kapcsoljuk a játékokat, matematikai tapasztalatokat is szerezhettek játék közben. Dalokat, verseket, mondókákat is kapcsolhatunk a mozgáshoz. Az énekes játékok is hozzájárulnak a gyermekek mozgásigényének kielégítéséhez.

A különböző mozgásos tevékenységek közben a gyermekek verbális fejlesztésére is sok lehetőségünk van (pl. testrészek, mozgások, irányok megnevezése).

A heti szervezett nagy testnevelés mozgásanyagának tervezése függ a gyermekcsoport fejlettségétől, illetve az évszakoktól. Kora ősszel és tavasszal lehetőleg kint tornázunk a szabadban, ezért ilyenkor a szabadban gyakorolható főgyakorlatokat (pl. futás, ugrás, dobás) tervezzük. A téli időszakban elsősorban a talajtornát, illetve a szerugrásokat gyakoroljuk. A játékoknak jelentős szerepet szánunk, a gyermekek is nagyon kedvelik ezeket. A játékok választásánál figyelembe vesszük a foglalkozás főgyakorlatait és a gyermekek képességeit. A sor- és váltó versenyek irányításánál a gyermekekben egészséges küzdő- és versenyszellemet igyekszünk kialakítani.

Új mozgásformák tanításánál törekszünk a példaértékű bemutatásra, a tapintatos hibajavításra. Igyekszünk minden gyermeket sikerélményhez juttatni. Pozitív énkép, önkontroll, érzelmszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, problémamegoldó gondolkodás fejlesztése a célunk. A bátorítalább, ügyetlenebb gyermekeknél különösen figyelünk arra, hogy a mozgáshoz pozitív viszonyt alakítsunk ki. Bátorítjuk, dicsérjük őket. A gyermekek mozgásigénye, fejlettsége nagy eltéréseket mutat, ezért fontos a differenciált, egyéni bánásmód.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- A gyermekek szeretik és igénylik a mozgást.
- Mozgáskoordinációjuk összerendezettebb, harmonikusabb.
- Az eszközöket ügyesen használják.
- Képesek minden természetes mozgásforma elvégzésére.
- A különböző versenyjátékok alkalmával betartják a szabályokat.
- Tudnak a térben tájékozódni, ismerik az irányokat.

- Egyensúlyozási feladatokban eredményesek.
- Cselekvő képességük gyors, mozgásban kitartóak.

Munka jellegű tevékenységek

A tevékenység célja: A munkavégzéshez szükséges készségek, képességek, tulajdonságok, illetve a közösségi kapcsolatok, a kötelességteljesítés, szolgáló lelkület alakítása az örömmel végzett játékos munka jellegű tevékenységekkel.

Feladatok

- A munka jellegű tevékenységek alapvető feltételeinek megteremtése.
- A különböző típusú munka jellegű tevékenységek fejlődésének biztosítása.
- A munka jellegű tevékenységek alapvető feltételeinek megteremtése
- Az egyik legfontosabb feladatunk a munkához való helyes viszony kialakítása, ami csak akkor lesz eredményes, ha támaszkodunk a gyermekek tevékenységi vágyára, önállósodási törekvésére, utánzási kedvére. Arra kell törekednünk, hogy megértsék, a feladatunkat Istentől kaptuk. „Szeretemben szolgáltatok egymásnak!” - írja a Biblia a Galatákhoz írt levél 5: 13-ban.
- A nyugodt, szeretetteljes légkör az örömmel végzett munka egyik alapvető feltétele. Ezt az óvónő úgy tudja biztosítani, ha a gyermek bármikor fordulhat hozzá segítségért, és pozitív megerősítésével támogatja a gyermek tevékenységét.

Megfelelő munkaeszközök

A megfelelő munkaeszközök biztosításával megkönnyítjük az eszközhasználat, illetve a különböző munkafázisok elsajátítását.

Elegendő munkaidő

Ha elegendő munkaidő áll a gyermekek rendelkezésére, a munkatevékenységeket eredményesebben tudják gyakorolni. Arra is tekintettel kell lennünk, hogy a gyermekek munkatempója különböző.

Elegendő hely

Szükséges ahhoz, hogy a gyermekek a rájuk bízott munkát kényelmesen elvégezhessék. Ehhez, ha kell, átrendezzük az adott területet. A munkaeszközöket is elérhető helyen tároljuk.

Több munkalehetőség

Minél több munkalehetőséget igyekszünk biztosítani a gyermekek számára. Ezek lehetnek folyamatos, illetve alkalmoszerű munkák. A munka jellegű tevékenységeket előre tervezzük, illetve a spontán adódó lehetőségeket is kihasználjuk. Az utóbbira példa az óvónőnek, illetve más gyermeknek nyújtott segítségadás.

A munkatevékenységek megfelelő irányítása

A munkatevékenységek megfelelő irányításával elősegíthetjük a munkavégzéshez szükséges képességek, szokások kialakulását. Az óvodába lépő gyermekek önállósága, munkával kapcsolatos tapasztalatai igen nagy eltéréseket mutatnak. Éppen ezért fontos a differenciált segítségadás. Az adott munkában kevésbé járatos gyermekek több segítséget igényelnek. Elmagyarázzuk, bemutatjuk a munkaeszközök használatát, illetve a tevékenység sorrendjét és elegendő időt hagyunk a gyakorlásra. Sajátos nevelési igényű gyermekek esetében célszerű a feladatok tagolása, részekre bontása. Az egyes mozzanatokot rövid, jól érthető utasításokkal tudatosítjuk. A folyamatos pozitív, fejlesztő értékeléssel, bátorítással segítjük a munkához való helyes viszony kialakulását. Felhívjuk a gyermekek figyelmét a munka eredményére, hasznára, és együtt örülünk velük. A sikerélmény hatására legközelebb még céltudatosabban végzik az adott tevékenységet. Fontos az óvoda dolgozóinak példamutatása.

A munkavégzés az egész óvodai életet átszövi, rendszeres, folyamatos tevékenység. Így a gyermekek felismerik, megszokják, hogy szükség van a munkára, és a felnőttek munkáját is jobban megbecsülik. A fokozatosság elve ezen a területen is érvényesül. A különböző munkafajtákat fokozatosan vezetjük be, és a munka mennyiségét is fokról fokra növeljük.

A szülőkkel való együttműködést a munka jellegű tevékenységek esetében is fontosnak tartjuk, hiszen csak így lehet eredményes a gyerekek munkához való pozitív viszonyának a kialakítása, illetve megőrzése.

Ennek érdekében beszámolunk a gyermekek tevékenységéről, fejlődéséről és biztatjuk a szülőket, hogy otthon is adjanak alkalmakat hasonló tevékenységek elvégzésére.

A különböző típusú munka jellegű tevékenységek fejlődésének biztosítása

Önkiszolgálás

Arra ösztönözzük a gyermekeket, hogy a magukkal kapcsolatos teendőket (testápolás, öltözködés, étkezés) minél korábban próbálják önállóan elvégezni.

Közösségért végzett munkák

Naposi munka

4 éves kortól, fokozatosan vezetjük be a naposi munkát. A kisebbek figyelik a naposok tevékenységét, illetve egy-egy részmozzanatot ők is végezhetnek, segíthetnek a naposoknak. A feladatok fokozatosan bővülnek, pl.

Önállóan megterítik az asztalt

Segíthetnek az ételkiosztásban (pl. kenyér, gyümölcs)

Étkezés után letörlik az asztalt.

A foglalkozáshoz szükséges eszközök kiosztásában segítenek

A naposi munka jól szolgálja az önállóság fejlődését, illetve a másokért végzett munka felelősségének kialakulását.

Ha szükségét érzik a csoport óvónői, más felelősöket is választhatnak.

A környezet rendjének, tisztaságának megőrzése:

Az óvodába kerülő gyermekeknek meg kell ismerniük a környezetükben lévő tárgyak helyét. Kezdetben segítséggel, majd egyre önállóbban vesznek részt a rendrakásban, a csoportszoba átrendezésében. Arra törekszünk, hogy a gyermekeknek igényévé váljon a rend és a tisztaság, a földre hullott papírdarabokat figyelmeztetés nélkül vegyék fel. Barkácsolás, ábrázoló tevékenységek után elrakják az eszközöket.

A környezet rendben tartása, szépítése közösen végzett munka, amelyben az egyén felelőssége is nő. Ha nem dolgozik szorgalmasan, a többiekre több munka hárul. A közös munkát meg kell szervezni, együtt kell működni a többiekkel, ami a közösségi kapcsolatokat fejleszti.

Növény- és állatgondozás területei:

Természetsarok gondozása: A gyermekek részt vesznek a gyűjtött magok, termések rendezésében, a szobanövények ápolásában, rügyeztetésben, csíráztatásban. Ha van rá mód, a kisállatok gondozásában is részt vehetnek. Ha nincs a csoportban akvárium vagy kisállat, az állatok gondozásával a madarak etetése közben ismerkedhetnek.

Az óvodakertben gyakorolhatják a növénygondozási teendőket. Az udvar rendben tartása is sok munkalehetőséget kínál a gyermekeknek. Ősszel összeseperhetik a lehullott leveleket. A járdák tisztántartásában, a hó eltakarításában is részt vehetnek.

Alkalmoszerű munkák

Ezek lehetnek közösen végzett munkák, pl. a csoportszoba díszítése, átrendezése, közös ajándék készítése.

Az alkalmoszerű munkák másik részét egyéni megbízatásként egyes gyermekek teljesítik. Segítenek az óvónőnek az eszközök kiosztásában, üzenetet adnak át az óvodán belül. Nagyra értékeljük azoknak a gyermekeknek a segítő készségét, akik észreveszik, ha a társaiknak vagy az óvoda dolgozóinak segítségre van szükségük. Szeretnénk, ha már ebben a korban megtapasztalnák a mások önzetlen szolgálata miatt érzett örömet, hogy a segítőkészség jó szokásukká váljon.

A munka jellegű tevékenységek során a gyermekek egész személyisége fejlődik. A verbális fejlesztésre is sok lehetőségünk van, hiszen a pontos munkavégzéshez meg kell a gyermekeknek érteni a feladatot, illetve az óvónő magyarázatát, és a szókincsük is gyarapodik a tevékenységek, illetve eszközök megnevezése közben.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- A gyermekek a vállalt felelősségüket lelkiismeretesen, kitartóan, örömmel elvégzik.
- Önállóan öltözködnek, a testápolással és táplálkozással kapcsolatos teendőket önállóan végzik.
- Szeretnek közösen dolgozni, képesek az együttműködésre.
- Örömmel vállalnak egyéni megbízatásokat.

- Önállóan végzik a naposi munkát.
- Szívesen segítenek a kisebbeknek, rászoruló társaiknak.
- Vigyáznak környezetük rendjére, tisztaságára.
- Részt vesznek a növények és állatok gondozásában.
- Értékelik, megbecsülik mások munkáját.

Tanulás

Célunk: A szélesen értelmezett tanulás során a gyermekek személyiségének, képességeinek sokoldalú fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése.

Feladatok:

- A tanulás különböző formáinak a biztosítása.
- A tanulást támogató környezet megteremtése.
- A tanulás különböző formáinak biztosítása

A tanulás a nevelési folyamat egészében jelenlévő, nagyrészt utánzásos, spontán tevékenység.

A gyermekek játékosan, spontán módon szereznek tapasztalatokat a különböző tevékenységek, pl. játék, önellátás, kirándulás, stb. során. A szociális tanulásnak igen nagy a jelentősége óvodás korban. Az utánzásos, minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás az egyik legtermészetesebb tanulási mód. Az utánzás ugyanis az óvodáskorú gyermekek egyik fontos életkori sajátossága. Az óvónő modell szerepe azért nagyon lényeges, mert a gyermekek azonosulnak vele, illetve az általa képviselt értékekkel. Ezért tartjuk fontosnak, hogy magatartásunk példa értékű legyen a gyermekek számára, ahogy az óvoda többi dolgozójának a példája is. Egyre inkább felerősödik azonban a társak hatása is.

A szociális tanulás hatására szokások, magatartásformák, attitűdök alakulnak ki a gyermekekben. A játékos, cselekvéses tanulás megvalósulhat természetes élethelyzetekben, illetve az óvodapedagógus által tudatosan megteremtett feltételek között. Ilyenkor a gyermekek tevékenységi vágyára, problémaérzékenységére, kreativitására alapozunk.

A gyermekek életkori sajátossága a kíváncsiság, ami sok kérdésre készíti a gyermekeket. A tanulás, ismeretszerzés egyik formája a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés.

Az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés alkalmával is kérdeznek a gyermekek. Mivel nem szándékosan tanulnak, figyelmük önkéntelen, ezért fel kell keltenuk a gyermekek érdeklődését, építenuk kell előzetes ismereteikre, tapasztalataikra. Ha a gyermekek azt látják, hogy mi is rácsodálkozunk a szépre, hogy érdekel bennünket, amit megfigyelünk, ez inspirálja őket az ismeretszerzésre.

A gyakorlati problémamegoldás során a gyermekek cselekvési vágyára, aktivitására építünk. A tevékenységközpontú ismeretszerzést tartjuk elsődlegesnek az ismeretközlés helyett. Természetes helyzetekben, játékosan konkrét tapasztalatokhoz juthatnak a gyermekek. Igyekszünk minél több érzékszervet bevonni a tapasztalatszerzésbe. A problémaszituáció motiválja, cselekvésre készíti a

gyermeket. A megoldást követő sikerélmény, kompetencia érzése további próbálkozásokra ösztönzi őket.

A tanulást támogató környezet megteremtése

Az Óvodai nevelés országos alapprogramja és a bibliai szemlélet is az aktív tanulást előnyben részesítő módszereket támasztja alá.

Feladatunk a tevékenységekben megvalósuló tanulás feltételeinek biztosítása:

- Nyugodt légkör, megfelelő hely, elegendő idő.
- Eszközök biztosítása, amelyek minél több érzékszervüket foglalkoztatják.
- A gyermekek motiváltságának elérése, érdeklődésük felkeltése és fenntartása annak érdekében, hogy önként és szívesen vegyenek részt a tevékenységekben.
- Választási lehetőség a különböző tevékenységek között, ezzel a döntési képesség fejlesztése.
- Önálló próbálkozások bátorítása, kísérletezésre lehetőség, ezzel a kreativitás fejlesztése.
- A gyermekek közötti együttműködés ösztönzése, a csoportos foglalkoztatási forma előnyeinek (erősödik a közösségi szellem, sok a szóbeli interakció) kihasználása.

A pedagógus tudatos jelenléte, a gyermekek segítése a tanulási folyamatban: kérdések tudatos alkalmazása, kérdésekre válaszadás, tanácsadás, bátorítás, elismerés, dicséret.

Komplexitás, bibliai integráció biztosítása: Tervszerűen integráljuk az adott problémához, témához tartozó ismereteket, bibliai elveket, irodalmi műveket, dalokat, stb.

Differenciálás: A feltételek megteremtésénél, a tervezésnél a gyermekek, köztük a hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű és tehetséges gyermekek életkori és egyéni sajátosságaira, igényeire, képességeire tekintettel vagyunk.

Programunk kapcsolatrendszere, az együttműködés formái

A szülő, a gyermek, a pedagógus együttműködésének formái, a továbbfejlesztés lehetőségei

Az óvoda és a család kapcsolatának elvei

A partnerközpontú óvodai nevelés egyik alapvető feltétele, hogy a gyermekekkel, a szülőkkel, mint közvetlen partnerekkel megfelelő kapcsolat alakuljon ki.

A gyermekek nevelését Isten a szülőkre bízta, ők a felelősök gyermekeikért. Az óvoda a családi nevelés, az otthon kiegészítője. Amíg a gyermek az óvodában tartózkodik, a szülőt helyettesítjük. Ahhoz, hogy hatékonyan tudjuk a gyermekek fejlődését elősegíteni, rendkívül fontos a családdal való szoros együttműködés. A szülő ismeri legjobban a gyermekét, ezért segíthet gyermeke megismerésében. Hátrányos helyzetű gyermekek esetében feladatunk kialakítani, illetve megtartani a szülőknél a gyermekük iránti felelősségérzetet. Tudatosítani kell bennük, hogy fontos szerepük van

a gyermek fejlesztésében. Alapvető a gyermek személyiségének fejlesztéséhez kitűzött alapelvek, célok, feladatok egységes értelmezése és megvalósítása, a „kettős nevelés” elkerülése. Szükségünk van kölcsönös bizalomra, segítségnyújtásra, és tájékoztatásra. Egymást partnernek kell tekinteni. Figyelembe kell venni a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíteni kell az intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

Az együttműködés formái

- Kapcsolatfelvétel a leendő szülővel

- A szülővel történő együttműködés már az óvodába lépés előtt megkezdődik. Az érdeklődő szülőknek bemutatjuk az óvodát, helyi nevelési rendszerünk főbb sajátosságait. Intézményünk vezetősége családlátogatás során ismerteti, egyeztetni a családdal nevelési elveinket.

- Óvodakezdés

A szülők és gyermekek általában közösen ismerkednek az óvodai élettel (lásd Az érzelmi nevelés és társas kapcsolatok fejezetben a fokozatos befogadról.)

- Napi kapcsolattartás

A befogadási időszak alatt kialakult kapcsolat folytatásának egyik – a szülők által kedvelt – formája a reggeli és délutáni találkozások. Hosszabb beszélgetésre ilyenkor nincs lehetőség, de a legfontosabb információkról beszélhet mindkét fél. Sajátos nevelési igényű gyermekek esetében különösen lényeges ez a forma, mert szükséges a gyermek fejlődéséről való tájékoztatás. Fontos, hogy amit a gyermek tud, otthon is várják el tőle.

- Nyitott óvoda

A szülőket, érdeklődőket szívesen látjuk óvodánkban előzetes megbeszélés alapján bármikor. Ha a szülők jobban megismerik az óvoda életét, könnyebb lesz az együttműködés.

- Családlátogatás

Minden gyermeket igyekszünk meglátogatni óvodás éve alatt egyszer. Családlátogatáskor betekintést nyerünk a család életébe, milyen a légkör, milyenek a kapcsolatok, életkörülmények.

- Szülői értekezlet

Szülői értekezletet általában évente egyszer vagy kétszer tartunk. Az aktuális információk mellett beszélgetünk az óvodai programunkról, nevelési elveinkről. Jó alkalmak ezek a problémák, javaslatok felvetésére mindkét részről. Ha szükségét látjuk, a szemléletváltoztatással is próbálkozunk. Külső előadót is hívhatunk, pl. intézményünk lelkipásztorát.

- Szülői munkaközösség

Az egész intézményben egy szülői munkaközösség működik, melynek van olyan tagja, akinek gyermeke óvodás.

- Szülői levelek, hirdetések, facebook

Fontos információkról gyakran levélben értesítjük a szülőket, így senki nem marad le az információkról. A faliújságon is tájékozódhatnak az aktuális hírekről.

- Családi játékdélután, közös ünnepi készülődés

Közös játék, barkácsolás, éneklés során a közös élmény az óvodai kötődést erősíti, emellett a szülő-gyermek kapcsolatot is jobban megismerhetjük. Ötleteket cserélünk, tanulunk egymástól.

Az óvoda és az iskola

Mivel óvodánk a Forrás Keresztény Óvoda, Általános Iskola, Szakközépiskola és Alapfokú Művészeti Iskola tagintézménye, kapcsolatunk az általános iskolával igen szoros. Igyekezünk kihasználni ezt a kedvező lehetőséget az óvoda-iskola átmenet zökkenőmentesebbé tételére.

A kapcsolattartás formái

Több közös programot szervezünk az iskolásokkal.

Óvodásaink és az iskola tanulói egymást is meglátogatják. Az első osztályosokkal találkozunk leggyakrabban.

Ősszel meglátogatjuk volt óvodásainkat az első osztályban.

Tavasszal eljönnek hozzánk az első osztályosok bemutatni, mit tanultak az iskolában.

Iskolába készülő nagycsoportosainkkal májusban meglátogatjuk az első osztályosokat és megnézzük, hogyan tanulnak.

Az óvodások nagyobb testvérei az iskolába járnak, tőlük is sokat hallanak az iskoláról.

Óvodásaink a közös programokon iskolánk tanáraival, leendő tanítóikkal is megismerkedhetnek, így az iskolába kerülve könnyebb lesz az átmenet. Az első osztályok tanulóinak nagy része ugyanis az óvodából érkezik.

Az óvodapedagógusok rendszeresen találkoznak az iskola pedagógusaival (Az óvónők tájékoztatják a leendő elsős tanítót az iskolába lépő gyermekek fejlettségéről, várható problémákról.)

Az iskolai nyílt napokat hirdetjük az óvodások szüleinek.

Az óvoda és egyéb intézmények

Pedagógiai és egyéb szakszolgálatok

Óvodánk kapcsolatban áll a Megyei Pedagógiai Intézettel. Az intézettől tájékoztatást, szaktanácsadást kapunk. Nevelőink részt vehetnek az intézet által szervezett továbbképzéseken.

A Szakértői Bizottsággal szükség esetén vesszük fel a kapcsolatot: pl. beilleszkedési zavarral, tanulási nehézséggel küzdő gyermekek problémáinak feltárására, illetve a tankötelezettség teljesítéséhez szükséges fejlettség megállapítására kérjük fel az intézményt.

A Gyermejkölési Szolgálattal intézményünk gyermekvédelmi felelőse tart kapcsolatot.

Közművelődési intézmények

Városunk közművelődési intézményeit alkalmanként látogatjuk a gyermekekkel. A múzeumok, könyvtár, művelődési ház, kiállítások ajánlatából válogatunk a gyermekek számára.

Egészségügyi szakszolgálat

Az egészségügyi szakszolgálattal, orvossal, fogorvossal és védőnővel is rendszeres kapcsolatban állunk.

A program erőforrásai, személyi és tárgyi feltételek

Személyi feltételek

A Köznevelési törvényben meghatározott feltételek mellett fontosnak tartjuk, hogy óvodánk alkalmazottai példamutató keresztyén életmódot éljenek, az intézmény szabályait, nevelési elveit magukra nézve kötelező érvényűnek tartásák, hivatásukhoz méltó magatartást tanúsítsanak. A nevelőmunkát az óvoda teljes nyitvatartási ideje alatt felsőfokú végzettségű óvodapedagógusok végzik a dajkával együttműködve.

Az óvodapedagógus legfontosabb személyiségjegyei: türelmes, empatikus, elfogadó, érzelmi támaszt nyújtó, segítőkész, támogató attitűd jellemzi. Tiszteli a gyermeket, a szülőket, rendszeresen imádkozik értük.

A dajkák az óvodapedagógusok nevelőpartnerei, szakképzett segítők, ezért megfelelő tájékoztatásukra törekszünk a nevelés célját, feladatát, módszereit illetően. Szükséges, hogy a dajkák is rendelkezzenek empátiás készséggel, befogadó attitűddel, képesek legyenek az egyéni bánásmód alkalmazására.

A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztési stratégiájának kialakítását a gyermek fogyatékoságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező speciális szakember, gyógypedagógus, logopédus végzi. Segíti a diagnózis értelmezését, javaslatot tesz sérülés specifikus módszerek alkalmazására, tanácsot ad az egyéni fejlesztési tervek elkészítésére.

Az étkezések lebonyolításában, az előkészületek elvégzésében a konyhán egy fő kiegészítő személy segíti munkánkat. Feladata az óvoda udvarának, külső körletének rendben tartása is.

Tárgyi feltételek

Az óvoda épületének, udvarának berendezését oly módon alakítjuk ki, hogy a gyermekek biztonságát, egészségük megőrzését szolgálja.

Arra törekszünk, hogy az óvoda tárgyi környezete segítse elő a gyermekek környezettudatos magatartásának kialakítását. Sajátos nevelési igényű gyermekek számára optimális fejlődést biztosító, tudatosan megtervezett környezet kialakítása a feladatunk.

Óvodánk megfelelő munkakörnyezetet biztosít az óvodai munkatársaknak is.

A nevelési program végrehajtásához szükséges, a nevelőmunkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke

	Megnevezés	Mennyiségi mutató (db)
	Csoportszoba	1
	Tornaszoba	1
	Logopédiai foglalkoztató	1

Helyiségek	Játszóudvar Nevelőtestületi szoba- óvodavezetői iroda Orvosi szoba = elkülönítő szoba Gyermeköltöző Gyermekmosdó, WC	 1 1
Kiszolgáló helyiségek	Felnőtt öltöző Melegítőkonyha Tálaló-mosogató Felnőtt mosdó Felnőtt WC Mosléktároló Szertár-beépített szekrény	1 1 1 1 1 1 1
	Helyiségek bútorzata és egyéb berendezési tárgyai	Mennyiségi mutató
Csoportszoba	Óvodai fektető Gyermekszék Gyermekasztal Fényvédő függöny Szőnyeg Játéktartó polc Hőmérő Óvodapedagógusi asztal Felnőtt szék Eszköz-előkészítő asztal Szeméttartó tükör	gyermeklétszám szerint gyermeklétszám szerint 5 4 2 5 2 1 2 1 1 1

Tornaszoba	Tornapad Tornaszőnyeg Tornaszámoly Egyéni fejlesztést szolgáló speciális felszerelések	2 1 2 1
Logopédiai foglalkoztató	Tükör Asztal Szék	1 1 10
Nevelőtestületi szoba Óvodavezetői iroda	Asztal számítógéppel Asztal Szék Szekrény Iratszekrény Nyomtató Polc	1 Pedagógus létszám szerint Pedagógus létszám szerint 1 1 1 1
Orvosi szoba	Vizsgáló ágy Szekrény Íróasztal Hulladékgyűjtő Íróasztallámpa	1 1 1 1 1
	Kerti pad	2

Játzóudvar	Kerti asztal	1
	Babaház	1
	Udvari homokozó	1
	Takarófólia	1
	Csúszda mászókéval	1
	Mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgást kielégítő eszközök:	
	Rollerek, kerékpárok	3-4
	Karikák	4-5
	Léglabdák	4-5
	Teniszütők habszivacs labdával	
	Játékok, játékeszközök:	2
	Babakocsi babával	
	Homokozó lapát	2
	Homokozó vödör	15-20
	Egyéb homokozó játékok	10
	Dömper	10-15
Autók	1-2	
	5-6	
Gyermeköltöző	Ruhatároló fogas	30
	Öltözőrekesz (szekrény polcai)	30
	Cipőtároló	
	Öltözőpad (rács)	30
Gyermekmosdó, WC	Törülközőtartó	30
	Falitükör	6
	Hőmérő	1
	Rekeszes fali polc (fogmosó poharak tárolására)	1
	Ruhakefe	1

Tisztálkodási és egyéb felszerelések	Körömkefe	6
	Szappantartó	41
	Fésűtartó	30
	Törülköző	15
	Abrosz	
Felnőttek munkavégzéséhez szükséges eszközök	Szennyesruha-tároló	1
	Mosott ruha-tároló szekrény	1
	Takarítóeszközök	szükség szerint
	Kerti szerszámok	épületenként 1-1
	Hűtőgép	1
	Porszívó	1
	Nevelőmunkát segítő játékok és egyéb eszközök	Mennyiségi mutató (db)
Mozgásfejlődést segítő eszközök	Egyensúlydeszka	3
	Tárcsa (golyós egyensúlyozó játék)	1
	Lépegető henger (fa)	
	Cső (átbújáshoz)	3 pár
	Füles labda	1-2
	Óriási henger (hordó vagy tölcsér)	3
	Ugráló kötél	1
	Babzsák	
	Kislabda	5-6
		25-30
	10-15	
Szerepjátékok	Babák	8-10
	Babaágy	2-3
	Babakocsi	2
	Babakonyha edényekkel	1
	Autók, közlekedési eszközök	15-20
	Orvosi táska	1-2
	Fésülködő asztalka fésűvel, hajszárítóval	1-2

	Szerelőkészlet Boltos játékhoz pénztár, mérleg	1 1-1
Építő, konstruáló játékok, kreativitást fejlesztő eszközök	Dávid építő Karton téglák Faépítő (színes) Elemes szerelő játék Duplo vagy hasonló elemes építő Elemekből összerakható autópálya PÖTYI Babilon Tüske építő Mozaik Gyöngykirakó Gyöngyfűző készlet Lego	6-8 csomag 16-20 1-2 kosár 1 kosár 1 kosár 1-2 készlet 2-3 készlet 1 doboz 1 doboz 1-2 doboz 1 doboz 2 kosár 1 kosár
Értelmi képességeket (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, gondolkodás) fejlesztő anyagok, eszközök, szabályjátékok	Társas játékok (malom, ki nevet a végén...) Tangram Kirakók (puzzle, mesekocka...) Activity (Kinder) Forma kirakók Kártyajátékok Memórijáték Logico tábla (3 dossziéval) Klipp-klapp füzetek Érzékelőjátékok, pl. Ügyes boci Lottó Dominók	10-15 1-2 10-15 1 1-3 3-5 5-10 3 3 2-3

	Egyensúlyérzék fejlesztő játékok Fűzőcske Egyéb képességfejlesztő játékok, egyéni fejlesztést szolgáló speciális felszerelések (pl. öltöztető maci, labirintus, szín-, formaegyeztető játék)	1-2 3-4 2 2 6-8
Tevékenységek	Játékok- és egyéb eszközök	Mennyiségi mutató (db)
Ének, zene, énekes játékok	CD lejátszós magnetofon CD lemezek, kazetták (keresztény gyermekkazetták is) Triangulum Ritmusdobok, csörgők Cintányér Xilofon Saját készítésű csörgők, hangszerek Népi játékok kellékei (kendő, koszorú, kötény, zsebkendő, fejdíszek...) Felnőttek játékához: gitár furulya Mondókás, dalos könyvek	1 10-15 1 4-6 1-2 pár 1 5-10 5-10 1 1 3-6
	Bábparaván Ujjbábok, síkbábok, kesztyűbábok Felnőtt méretű kesztyűbábok Árnyjáték eszközei (feszített vászon, lámpa) Sapkák, kendők, fejdíszek, jelmezek	1 15-20 10-15 1-1

<p>Vers, mese, báb, drámajáték, anyanyelvi játékok</p>	<p>Textilek rögtönzött jelmezekhez</p> <p>Diavetítő, vászon (iskolával közös)</p> <p>Lexi, Lexi iskolás lesz</p> <p>Képeskönyvek, képes mesekönyvek</p> <p>Gyermekbiblia</p> <p>Szemléltető képek (bibliai történetekhez)</p>	<p>5-10</p> <p>5-10</p> <p>1-1</p> <p>4-4</p> <p>50-60</p> <p>3-5</p> <p>15-20</p>
<p>Rajzolás, festés, mintázás, képalakítás</p>	<p>Gyurmázáshoz, mintázáshoz:</p> <p>plasztilin, sós tészta, mézes tészta, agyag</p> <p>Rajzoláshoz:</p> <p>színes ceruzák (különböző vastagságban)</p> <p>filctollak</p> <p>zsírkréta,</p> <p>olajpasztell kréta</p> <p>színes aszfaltkréta</p> <p>Festéshez:</p> <p>vízfesték, tempera, textil- és üvegmatrica festék</p> <p>ecsetek különböző méretben</p> <p>asztalterítő festéshez, festőpólók (védőruházat)</p> <p>Képalakításhoz:</p> <p>rajzlap, színes hajtogató lapok, színes karton, krepp papír, fűzőlapok, csomagolópapír, fotókarton, selyempapír, stb.</p>	<p>Szükség szerint</p> <p>5-10 csomag</p> <p>3-4 csomag</p> <p>5-10 csomag</p> <p>3-4 csomag</p> <p>3-4 csomag</p> <p>20-25</p> <p>szükség szerint</p> <p>szükség szerint</p>

	<p>gyermekollók</p> <p>stift ragasztó</p> <p>cellux ragasztó</p> <p>Fonalmunkához, varráshoz:</p> <p>különböző vastagságú fonalak, hímzőfonal, tűkészlet, szövőkeret</p> <p>Barkácsoláshoz:</p> <p>papírdobozok, hengerek, textilek, töltőanyag, gyöngyök, hurkapálca, gombok, fakanál, szerszámok</p>	<p>szükség szerint</p> <p>10-15</p> <p>10-15</p> <p>3-5</p> <p>szükség szerint</p> <p>szükség szerint</p>
Külső világ tevékeny megismerése	<p>Színes ismeretterjesztő képek, könyvek, videó filmek</p> <p>Nagyító</p> <p>Projektör</p> <p>Videó, DVD lejátszó</p> <p>Kosarak a gyűjtött termékeknek, természeti kincseknek</p> <p>Csírázató tálak, cserepek, virágládák, magok, virágföld</p>	<p>10-15</p> <p>4</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>4-5</p> <p>szükség szerint</p>
Sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésének további speciális eszközei		Mennyiségi mutató (db)
Beszédfogyatékosok	120X180 tükör	1
	Logopédiai alapkészlet	1

Hallási fogyatékosok	dallamíró	Csoportonként 1
	Vezetékes vagy vezeték nélküli egyéni, illetve csoportos adó-vevő készülék	Gyermeklétszám szerint 1
	Egyes speciális eszközök pl. hallásvizsgáló, kifejezések képi megjelenítésére alkalmas elektronikus információ hordozó, nyelvi kommunikáció vizuális, auditív megjelenítésének ellenőrzésére alkalmas eszköz	Óvodánként 1
	Szurdologopédiai eszközök	Csoportonként 1
Egészség- és munkavédelmi eszközök		Mennyiségi mutató (db)
	Ételminta vételhez üvegtartály	20-25
	Mentőláda	
	Gyógyszerszekrény	1
	Munkaruha: köpeny	1
	papucs	1
	fityula	1 pár
	munkacipő	1
	Munkavédelmi szemüveg	1 pár
	Tűzoltó készülék	1
		Épület nagyságától függően

Gyermekvédelem az óvodában

Intézményünk gyermekvédelmi szempontból sajátos helyzetben van. A gyermekek felvételének egyik kritériuma a szülők együttműködési készsége, ezért kevesebb problémánk adódik a családokkal.

Veszélyeztetett gyermekek általában nem, inkább csak hátrányos helyzetű gyermekek járnak óvodánkba. A gyermekvédelmi felelős kapcsolatot tart a Gyermekjóléti Szolgálattal.

Intézményünk gyermekvédelmi tevékenységének célja elsősorban a megelőzés. Pozitív hatásokkal igyekszünk megelőzni, ellensúlyozni, illetve elhárítani azokat a hatásokat, amelyek a gyermekekre károsak.

Ebben a megelőző tevékenységben nagy szerepe van intézményünk pedagógus lelkipásztorának is. Rendszeresen imádkozunk a gyermekekért és családjukért, mert hisszük, illetve számtalan esetben tapasztaljuk, hogy Isten segítsége, védelme alapvető egy gyermek nevelésénél.

Megbeszéljük a felmerülő problémákat, és azonnal tudunk intézkedni. Személyesen beszélgetünk a szülőkkel az óvodában vagy családlátogatás során. A segítségnyújtás alkalmával fontos a családok elfogadása, megértése.

Célunk az erős házasságok, családok segítése, a gyermeki jogok védelme.

A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységünk

Nekünk, óvodapedagógusoknak a szülőkkel való együttműködés mellett a másik fontos feladatunk a gyermekekkel való egyéni differenciált bánásmód. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében ugyanis gyakran jelentkezik a személyiségfejlődés enyhébb vagy súlyosabb zavara. Célunk a fejlődésbeli lemaradás megelőzése, illetve kompenzálása, hátrányuk csökkentése. Először a lemaradás okait kell feltárni. Arra törekszünk, hogy a gyermekeket és családjukat minél jobban megismerjük. A gyermekek megfigyelését segíti a fejlődési napló szempontsora. Erről a szülőket is tájékoztatjuk.

Részt veszünk az egészségügyi és logopédiai szűrővizsgálatok lebonyolításában. Szükség esetén a szűrést soron kívül javasoljuk.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek differenciált fejlesztése az óvodai nevelés egészét átfogja. Elősegítjük a gyermekek beilleszkedését a csoportba. A jó légkör, a jó kapcsolatok elengedhetetlenek további fejlesztő munkánkhoz.

A fejlődésbeli lemaradás ellensúlyozására, személyre szabott fejlesztési terveket készítünk.

A kompenzálás megvalósulhat időnkénti foglalkozások útján vagy rendszeresen, egyénileg vagy mikro-csoportban. Kihasználhatjuk a játék és egyéb tevékenységek során spontán adódó lehetőségeket. Közös tevékenységek alkalmával az elmaradókat tudatosan bátorítjuk, segítjük, a gyorsabban fejlődőknek nehezebb feladatokat adunk. Tevékenységeink az esélyegyenlőség elvének érvényesülését szolgálják.

A szülőket értesítjük, ha a gyermeke fejlődésének érdekében intézkedést tartunk szükségesnek (pl. szakértői bizottsági vizsgálat).

A rendszeres óvodalátogatást figyelemmel kísérik.

Ha a pedagógiai eszközökkel történő segítségnyújtás nem elegendő, a gyermekvédelmi felelős intézkedést kezdeményez a megfelelő szervnél.

A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Változó világunkban nyilvánvalóvá vált, hogy a befogadó társadalom csak akkor válik ténylegesen befogadóvá, ha a szociális tanulás már gyermekkorban elkezdődik. Az esélyegyenlőség felé tett első, legfontosabb lépés az együttnevelés. Ez várhatóan olyan nagy fejlődést eredményez közösségünkben, hogy az integráció vállalása tudatosan választott, jól járható úttá válik.

Az integrációnak az egész intézményünk megváltoztatására kell irányulnia. Ha az egész intézményünk felvállalja, akkor valósulhat meg majd olyan szintű együttműködés intézményen kívül és belül, amely lehetővé teszi, hogy óvodánk nem csak tárgyi eszközeiben, hanem lelkileg és szakmailag is alkalmassá

válí a normáktól eltérő sajátos nevelési igényű gyermekekkel való bánásmódra. Ebben nagy segítségünk lehet, hogy hisszük: minden Istentől kapott élet ajándék és értékes.

Azt a szemléletet szeretnénk tükrözni, hogy a speciális megsegítést igénylő gyermek is egyenrangú tagja óvodánk gyermekközösségének.

Óvodai nevelésünk gyermekközpontú, befogadó szemléletű. Szem előtt tartjuk a gyermekek sajátos szükségleteit, személyiségének kibontakoztatását, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesüljön a színvonalas, szeretetteljes nevelésben, s közben meglévő hátrányai csökkenjenek.

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

A GYERMEK JOGAI - az ENSZ által 1959-ben deklarált közlemény alapján:

"A gyermeket különleges védelem illeti meg, és a törvény és más eszközök által nyújtott lehetőségeket felhasználja, hogy a fizikailag, szellemileg, erkölcsileg, lelkileg és társadalmilag egészségesen és normálisan tudjon fejlődni, szabadságban és méltóságban a fizikailag, szellemileg vagy társadalmilag hátrányos helyzetű gyermeknek meg kell kapnia az állapota és helyzete által megkövetelt kezelést, nevelést és speciális gondozást."

A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló, sajátos nevelési igényű, hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű, az elhanyagolt valamint a kiemelkedő képességű gyermekek nevelése speciális ismereteket sajátos törődést igényel, szükség esetén megfelelő szakemberek (pszichológus, logopédus, gyógypedagógus...stb.) közreműködésével.

Az iskolába lépés feltételei

A köznevelési törvény határozza meg, meddig maradhatnak a gyermekek az óvodában, és mikor válnak tankötelessé. A mi feladatunk szakmailag kompetens módon dönteni az egyes gyermekek iskolára való alkalmassága felől.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

A gyermekek többsége az óvodai nevelési folyamat eredményeként eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet.

A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz, megkezdődik a fogváltás. Mozgása összerendezettebb, harmonikusabb. Erőteljesen fejlődik a mozgáskoordináció és a finommotorika.

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei folyamatosan fejlődnek. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a téri tájékozottságnak, a testséma kialakulásának.

- Az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés.

- Megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem.

- A cselekvő, szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Az egészségesen fejlődő gyermek

Érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél, minden szófajt használ, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat, végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét.

Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről. Kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.

Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára.

A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek

Képes az együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival.

Egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését.

Feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettséget.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

Az iskolában (általános iskola és szakközépiskola) folyó oktató-nevelő munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei és eljárásai

Alapelvek, célok, nevelési filozófia

Iskolánk

- azon szülőket segíti gyermekük nevelésében, akik egyetértenek a pedagógiai programunkban leírtakkal, és támogatják annak megvalósulását gyermekeik életében.
- biztosítja a szabad átjárást a kerettanterv követelményei szerint.
- helyi tanterve tartalmazza a minden tanuló részére átadásra kerülő közös, továbbá az egyes iskolatípusok nevelési és oktatási céljaira épülő tananyagot és követelményeket, a továbbjutás feltételeit.
- tanulóinknak fejlettségüknek megfelelő szintű tananyagot biztosít, motiválja és fejleszti őket.
- differenciál a tananyagban, tanulásra fordított időben, követelmények jellegében, szintjében.
- differenciálása intézményen belüli.
- értékelési rendszere az alsó tagozat második évfolyam első félévéig szöveges, míg a többi évfolyamon, a hagyományos módon történik.
- szerkezetében 1-8. évfolyamon részben délutáni oktatás folyik, melynek keretén belül napközi, tanulószoba, szakkörök állnak tanulóink rendelkezésére.
- olyan modellt épít, amely a közoktatás keretében kedvező feltételek között az egyénre figyelő pedagógiával szolgálja a diákok hatékony képességfejlesztését, folyamatos és szükségszerű lehetőséget nyújt a pedagógusok szakmafejlesztő munkájához.
- a sokszínű és sokrétű foglalkoztatást a kötelező órák keretében kiegészítő tartalommal, a nem kötelező órákon speciális programokkal, a szabadidős sávban sajátos technikák megtanításával és az egészséges életmód szokásainak gyakorlásával biztosítja.
- a pedagógusok szakmafejlesztő munkáját szakmai célpályázatok kiírásával, a szervezett tanulás és továbbképzés támogatásával ösztönözi.
- a megemlékezések, vetélkedők, rendezvények folyamán az iskolatudat, hazatudat és nemzeti identitást erősítő tartalom sajátos, intézményünkre speciálisan jellemző iskolakultúrát alakít ki, mely igyekszik a benne résztvevőket összetartani, számukra védelmet és biztonságot nyújtani, nyitottságra nevelni, biztatni és lelkesíteni.
- a munka folyamán a nevelői szerepalkotó jellegét hangsúlyozza, amely az adott szituációban eredetiséget, kreativitást kíván.
- igyekszik megvalósítani azt, hogy a benne részt vevők kapcsolatait az őszinteség és felelősségérzet irányítsa, intézményünkben elismerjük az egyén jogait és kiemeljük a szociális érzékenység és tudás fontosságát.
- kialakítja, fenntartja és fejleszti a tanuláshoz szükséges szakmai feltételeket.

- a tudatos pozitív érzelmeket keltő, személyiséget bátorító nevelői attitűdöt hangsúlyozza.

Céljaink

A gyermekek és a pedagógusok örömmel jöjjenek az iskolába és az ott folyó nevelési, pedagógiai munka tessen Istennek.

Segítsük diákjainkat abban a folyamatban, amelyben művelt emberré, szabad és gazdag személyiséggé, felelős polgárrá, tisztességes és emberséges, alkotásra és boldogságra képes emberré válhatnak.

Fogékonyra tesszük a tanulót saját környezete, a természet, a társas kapcsolatok, majd a magasabb társadalom értékei iránt.

Figyelembe vesszük, hogy a 10-12 éves tanulók gondolkodása erősen kötődik az érzékelés útján szerzett tapasztalatokhoz és a 13-14 éves kortól (serdülőkor kezdete) a tanulók ismeretszerzési folyamatában előtérbe kerül az elvont fogalmi és az elemző gondolkodás.

A tanulókat érdeklődésüknek, képességüknek és tehetségüknek megfelelően készítjük fel a társadalomba való majdani beilleszkedésre!

Kulcskompetenciák és kiemelt fejlesztési feladatok

Az iskolai nevelés – oktatás (a bevezető, kezdő, alapozó, fejlesztő, általános műveltséget megszilárdító, illetve az általános műveltséget elmélyítő, pályaválasztási szakasz) a sokoldalú készség- és képességfejlesztés kiváló terepe. A NAT-ban előírt kulcskompetenciák, valamint az erre épülő kiemelt fejlesztési területek mindegyik műveltségterületen megjelennek. Az egyes műveltségterületek, tantárgyak kiemelt fejlesztési területei és az ezekhez kapcsolódó tartalmi és fejlesztési feladatok részletesen megjelennek a helyi tantervben.

Anyanyelvi kommunikáció

Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a gondolatok, érzések és érzelmek kifejezését és értelmezését szóban és írásban egyaránt, valamint a helyes és kreatív nyelvhasználatot az élet minden területén: családon belül, iskolában, társadalmi érintkezések, szabadidős tevékenységek stb. során.

Idegen nyelvi kommunikáció

Az idegen nyelvi kommunikáció az anyanyelvi kommunikáció elemeivel jellemezhető: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése szóban és írásban (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), a társadalmi és kulturális tevékenységek megfelelő keretein belül - oktatás és képzés, munka, családi élet és szabadidős tevékenységek -, az egyén szükségleteinek megfelelően. Az egyén nyelvtudásának szintje változhat a négy dimenzió (hallott

szöveg értése, beszédképesség, olvasott szöveg értése és írásképesség), az egyes nyelvek és az egyén társadalmi-kulturális háttere, környezete és igényei/érdeklődése szerint.

Matematikai kompetencia

A matematikai kompetencia a matematikai gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának képessége, felkészítve ezzel az egyént a mindennapok problémáinak megoldására is.

A kompetenciában és annak alakulásában a folyamatok és a tevékenységek éppúgy fontosak, mint az ismeretek. A matematikai kompetencia felöleli a matematikai gondolkodásmódhoz kapcsolódó képességek alakulását, használatát, a matematikai modellek alkalmazását (képletek, modellek, grafikonok/táblázatok), valamint a törekvést ezek alkalmazására.

Természettudományos kompetencia

A természettudományos kompetencia készséget és képességet jelent arra, hogy ismeretek és módszerek sokaságának felhasználásával magyarázatokat és előrejelzéseket tegyünk a természetben, valamint az ember és a rajta kívüli természeti világ közt lezajló kölcsönhatásban lejátszódó folyamatokkal kapcsolatban magyarázatokat adjunk, előrejelzéseket tegyünk, s irányítsuk cselekvéseinket. Ennek a tudásnak az emberi vágyak és szükségletek kielégítése érdekében való alkalmazását nevezzük műszaki kompetenciának. E kompetencia magában foglalja az emberi tevékenység okozta változások megértését és az ezzel kapcsolatos, a fenntartható fejlődés formálásáért viselt egyéni és közösségi felelősséget.

Digitális kompetencia

Ez a kulcskompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak (továbbiakban IST) magabiztos és kritikus használatát, az információ megkeresését, összegyűjtését és feldolgozását, a valós és a virtuális kapcsolatok megkülönböztetését.

Hatékony, önálló tanulás

Minden műveltségi területen a hatékony, önálló tanulás azt jelenti, hogy az egyén képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást. Ez egyrészt új ismeretek megszerzését, feldolgozását és beépülését, másrészt útmutatások keresését és alkalmazását jelenti. A hatékony és önálló tanulás arra készíteti a tanulót, hogy előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását és képességeit helyzetek sokaságában használja, otthon, a munkában, a tanulási és képzési folyamataiban egyaránt.

Szociális és állampolgári kompetencia

A személyes, értékorientációs, szociális és állampolgári kompetenciák a harmonikus életvitel és a közösségi beilleszkedés feltételei, a közjó iránti elkötelezettség és tevékenység felöleli a magatartás minden olyan formáját, amely révén az egyén hatékony és építő módon vehet részt a társadalmi és szakmai életben, az egyre sokszínűbb társadalomban, továbbá ha szükséges, konfliktusokat is meg

tud oldani. Az állampolgári kompetencia képessé teszi az egyént arra, hogy a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudását felhasználva, aktívan vegyen részt a közügyekben.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

A kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia segíti az egyént a mindennapi életben - a munkahelyén is - abban, hogy megismerje tágabb környezetét, és képes legyen a kínálgzó lehetőségek megragadására. A tudást, a kreativitást, az újításra való beállítódást és a kockázatvállalást jelenti, valamint azt, hogy célkitűzései érdekében az egyén terveket készít és hajt végre. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek és képességeknek, amelyekre a gazdasági tevékenységek során van szükség.

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai elveink és feladataink

Személyiségfejlesztésünk alapja: Bibliai elveken alapuló szabályok segítségével a gyerekek jellemét fejleszteni, a bennük szunnyadó kreativitást bölcsen előhozni. Ahogy küldetési nyilatkozatunkban megfogalmaztuk.

És Szentgyörgyi Albert gondolata:

„Az iskola dolga, hogy megtanítassa velünk, hogyan kell tanulni, hogy felkeltse a tudás iránti étvágyunkat, hogy megtanítsa bennünket a jól végzett munka örömeire és az alkotás izgalmára, hogy megtanítsa szeretni, amit csinálunk, és hogy segítsen megtalálni azt, amit szeretünk csinálni.”

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok, tevékenységek:

HITRE NEVELÉS

A hitre nevelés átszövi az intézmény mindennapi életét. A naponkénti reggeli áhítatok, a bibliai igeversek memorizálása, a bibliai alapú lelkigondozás, problémakezelés is ezt alapozzák meg.

ÉRTELMELI NEVELÉS

Az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése.

A megismerés képességének fejlesztése.

Az önismeret, a céltudatosság kialakítása.

A helyi tantervben leírt egységes, alapvető tartalmak átadása, elsajátítása, valamint az ezekre épülő differenciálás.

ERKÖLCSI NEVELÉS

Az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása.

Pozitív szociális szokások kialakulásának gyarapodásának segítése személyes példamutatással.

ÉRZELMI NEVELÉS

A pozitív énkép kialakulásához nagymértékben hozzájárul a gyakori dicséret, mely személyes és nyilvános keretek között valósul meg.

A gyerekek kompetencia érzése növekedjen, hogy minden tantárgyban minél jobb eredményt érjenek el.

A gyermekek, tanulók közösségének és önmagukra irányuló helyes cselekvésre és aktivitásra készítető érzelmek kialakítása. Intézményünkben a lelki gondozás kiemelt feladat.

A helyi motivációs rendszer a gyerekek belső igényének kialakítására törekszik.

Kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenységeink helyi rendje

A tehetség kibontakoztatását segítő tevékenységek

A tehetséges fiatalok gondozása Istentől ránk szabott feladat, ezért kiemelt feladat a tehetségek felismerése és fejlesztése. Minden pedagógus feladata, hogy felhívja a figyelmet tehetséges tanítványainkra, hogy megfelelően gondoskodjunk fejlesztésükről. E tevékenység kiterjed az óvodai, iskolai nevelésre, a tanórai és tanórán kívüli területekre egyaránt. Ez a legszorosabb együttműködést tételezi fel a családdal és a tehetség-fejlesztéssel foglalkozó intézményekkel és szakemberekkel.

A tehetségfejlesztés lehetőségei intézményünkben:

Differenciált foglalkozás

Tehetséggondozó programok szakkörök

Felkészítés versenyekre, pályázatokon való részvételre

Felkészítés továbbtanulásra, magasabb tanulmányok folytatására

Kiugró tehetségek szakemberekhez irányítása, aki gondoskodik megfelelő fejlesztésükről

Ezen programok kialakításában nagyban segít az intézményben működő állatasszisztált-pedagógia program, és az intézmény szakirányú végzettséggel rendelkező alkalmazottja segítségével használt terápiás állatok, melyek az iskolai órákon illetve óvodai foglalkozásainkon is részt vesznek.

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program

Tanulóink előképzettségében nemcsak a megszerzett ismeretek, készségek terén mutatkoznak jelentős, a lemaradók számára speciális segítség nélkül leküzdhetetlen hátrányt jelentő különbségek, hanem a szocializáció fokában, viselkedésmódban, az udvariassági szabályok ismeretében, személyi higiénia terén. Az esélyegyenlőtlenség megszüntetése e téren is fontos feladat. Történhet speciális felzárkóztató programokkal, különösen, ha kisebb gyerekekről van szó, azonban főként a személyes törődésnek, beszélgetéseknek lehet nagy szerepük, melyekkel elősegíthetjük, hogy a diák elfogadja önmagát jelenlegi nehézségeivel, aktivizálja erőit hiányosságok felszámolása érdekében, s megakadályozzuk, hogy a lemaradás magatartás és lelki zavarok kialakulását idézze elő.

Kiváltképpen megkülönböztetett törődésben kell részesítenünk a súlyosan hibás nevelési attitűdök következtében érzelmszegény gyermekeket, akiket csak önmagunk, szeretetünk folyamatos ajándékozásával zárköztathatunk fel.

A felzárkóztatás egy komplex, nagy körültekintést, lelkiismeretességet és áldozatosságot kívánó pedagógiai tevékenység. Jelenti a lemaradás fokának és okainak feltárását, a tanuló helyes önismeretre és küzdőképességre nevelését, a tanórán kívüli felzárkóztató foglalkozások és a tanórai differenciált foglalkoztatás megtervezését, szervezését és kivitelezését.

E tevékenységek közben ügyelnünk kell arra, hogy a tehetséges tanulókkal való kiemelt foglalkozás ne lássa kárát a felzárkóztatásának. Arra törekszünk, hogy a tanulócsoporthoz egységesen magasabb tudásszintje, a korábban lemaradó tehetséges tanulók erőfeszítésének példája, valamint a folytonos kétirányú differenciálásra való törekvés a tanári munkában számukra is jó gyümölcsöket teremjen. E feladatnak fontos részét képezi minden iskolai szinten a korrepetálás, illetve a kezdő osztályoknál a szintre hozás.

Iskolaérettség

Az eredményes iskolai tanulás alapvető feltétele a tanuló iskolaeérettsége. A fejlődésnek megfelelő feltételei vannak, biológiai és pszichikus téren egyaránt. Ezek a feltételek egyrészt örökletes, ill. veleszületett vagy szerzett adottságok, másrészt a környezetnek a gyermekre gyakorolt helyes, céltudatos nevelői ráhatásai.

Sokféle készség, képesség szükséges már az általános iskola első osztályában is ahhoz, hogy a pedagógus oktató-nevelő munkája eredményes legyen. A pszichikusan iskolaeérett gyermekre mindenekelőtt az akaratlagos folyamatok dominanciája jellemző. Az ismeretlen tananyag elsajátítása is akaratlagos figyelmet és emlékezetet igényel. A szándékos emlékezet az egész személyiségfejlődést alapjaiban befolyásolja:

- az érdeklődés a környezet iránt, ez bizonyos fókig kapcsolatban van a figyelem és a megfigyelőképesség fejlődésével, ill. fejlettségével,
- a gondolkodás terén analízisre és szintézisre való képesség a jellemző,
- a beszéd megfelelő fejlettsége, mely fontos szerepet játszik az ismeretszerzésben és mások megértésében.

A felsoroltakon kívül a már meglévő tapasztalatok, alapismeretek és a gyakorlati készségek nagymértékben fokozzák az iskolára való alkalmasságot. (Idetartoznak a gyermek saját magára, természeti és társadalmi környezetére vonatkozó tapasztalatai, alapismeretek, az ábrázoló készség, megfelelő kézügyesség és mozgásbeli ügyesség.)

Az egészséges, kiegyensúlyozott felnőttkor alapja a gyermekkor, éppen ezért nagyon fontos a zavarok korai felismerése.

Az általános iskolában folyó összetett munka egyik fontos része azoknak a gyerekeknek az oktatása, nevelése, akiknek fejlődése eltérően alakult a korai gyermekkorban. Fontos és lényeges feladatai vannak ebben a folyamatban a pedagógusnak a káros tényezők konkrét vizsgálatával, és ennek ismeretében a lehetséges és szükséges speciális módszerekkel a káros hatások kiküszöbölésére, ill. csökkentésére.

Fontos:

a személyiséget károsító környezeti tényezők felismerése - ingerszegény környezet, elhanyagoltság, rossz családi körülmény, helytelen nevelési eljárás stb.

a gyermek és a felnőtt környezet közötti kontaktus, a gyermeknek a társaihoz való viszonyulása, megnyilvánulása - mindezek utalnak az érzelmi kiegyensúlyozottságra is, amit feladathelyzetben, szünetekben és spontán tevékenység végzése közben figyelhetünk meg a gyermekeknél.

Ezekon kívül fontos felmérni a vizuo-perceptuo-motoros, az akusztikus- és nyelvi képességeket, az emlékezet, a szerialitás, a téri tájékozódás szintjét, valamint a test finom- és nagymozgásait. A felmérésekhez segítséget nyújtanak a különböző vizsgálatsorok és ily módon megismerhető a várható, vagy a már kialakult tanulási zavar háttere. Megtudható, hogy a gyermek mely rész-képesség-gyengeségek miatt igényel fejlesztő foglalkozást.

Minél hamarabb sikerül felfedeznünk a problémákat, megelőzhetjük, hogy az elsődleges tünetekre rakódjanak a várható következmények: a magatartászavar, agresszió, regresszió, önértékelési probléma, iskolai kudarok stb.

A fejlesztő foglalkozások megtervezésénél a programok kiválasztásával meg kell tervezni, hogy mely célokra irányul elsődlegesen és melyekre lehet másodlagos fejlesztő hatással.

Beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység

Nagyon fontosnak tartjuk a beilleszkedési, magatartási problémákkal küszködő tanulók fejlesztését, mert a problematikus tanuló saját fejlődésének és közössége fejlesztésének is gátjává válhat.

Feladatunk:

- a tanuló személyiségének és környezetének megismerése, a problémák gyökerének feltárása
- a fejlesztő módszerek megbeszélése, egyeztetése a családdal
- a megfelelő beilleszkedés hatékony segítése
- a szülők segítése a családi, a nevelési konfliktusok megoldásában
- személyes szeretetteljes bánásmód kialakítása
- reális követelmények
- az osztályközösség segítő erejének mozgósítása
- szükség esetén külső szakember segítségének igénybevétele

Fejleszteni szükséges a gyermek önismeretét, önbizalmát, együttműködési, kapcsolatépítési képességét, szerepelni tudását, konfliktuskezelői képességét. A fejlesztés színterei az óvodai, iskolai, osztályközösségi, és a hitéleti programok. Az elérendő cél a gyerekek, a tanulók felelősségtudatának, önfegyelmének, kezdeményező-készségének, csoportmunkára való alkalmasságának kialakítása.

Sajátos nevelési igényű tanulók integrálása iskolánkban

A Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság véleménye alapján a gyermeket a megfelelő nem sajátos nevelési igényű tanulók osztályába helyezzük.

A sajátos nevelési igényű tanuló együtt van társaival a tanítási idő alatt. Részt vesz minden órán azok kivételével, amikor őt a megfelelő szakember (gyógypedagógus) egyéni foglalkozásra elviszi. Ez egy héten a jogszabályokban előírt módon történik meg.

A sajátos nevelési igényű tanulók a fennmaradó közismereti órákon a számára a gyógypedagógus által kiadott önálló munkát végzik felügyelettel, vagy amennyiben lehetséges, az osztály órájában vesz részt.

A sajátos nevelési igényű tanulók magatartásának és szorgalmának elbírálása a saját akadályoztatásának megfelelően történik.

A sajátos nevelési igényű tanulók a tananyag elsajátításában elért eredményének értékelésénél a szakértői bizottság javaslata az irányadó.

A szocializáció és közösségfejlesztés programja

Alapelveink

A közösség formálása, alakítása nem egyetlen tantárgy feladata, mert az oktató-nevelő folyamat egészét áthatja, kiterjed a szabadidős tevékenységekre, közös cselekvésekre és a diákok önszerveződéseire is. Az iskolai közösség minden tagja osztozik a keresztény világlátásban. Így ebben az iskolában az evangéliumi elvek válnak nevelési eszménnyé, belső ösztönzővé és egyúttal végső céllá.

„Új parancsot adok nektek: szeressétek egymást. Ahogyan én szerettelek titeket, nektek is úgy kell szeretnetek egymást! Erről ismeri majd fel mindenki, az én tanítványaim vagytok, ha szeretitek egymást.” (János ev. 13:34.)

A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladataink

A beilleszkedés folyamatos figyelemmel kísérése, segítése minden életkorban, de kiemelten az első osztályban és az egyes évfolyamba bekapcsolódó új tanulóknál.

Minél több olyan tevékenység, alkalom megteremtése, amely során a tanulók jobban megismerhetik társaikat, önmagukat.

Egységes iskolai arculat-, érték-, és szimbólumrendszer

Értékek megőrzése és gyarapítása (tablók, iskolaújság.)

A tanulók jó közérzetének megteremtése (osztálytermek közös szépítése.)

A tanulók közvetlen részvételének segítése a nemzetközi kapcsolatok ápolásában (testvérkapcsolatok kialakítása, a már meglévők – Kisdobrony (Ukrajna); ápolása karácsonyi ajándékozás, vendéglátás, levelezés, imádkozás formájában.

Részvétel a Határtalanul! programban

A közösségfejlesztés színterei, tevékenységformái

hittan, reggeli áhítat.

osztályfőnöki órák, szakórák

sportkörök,

tanulmányi kirándulások, táborok,

tanulmányi-, és sportversenyek,

különböző közös programok (pl. hulladékgyűjtés, színház, múzeumlátogatás, stb.)

iskolai- és iskolán kívüli rendezvények, ünnepségek, megemlékezések,

iskolai hagyományőrzés

A szabadidős tevékenységek közösségfejlesztési feladatai

A tanórán kívüli foglalkozások már kötetlenebb tevékenységi formái és a közösen átélt kirándulások, túrák, napközis szabadfoglalkozások érzelmmel teli élményei a közösségfejlesztés kiváló területei.

Feladat:

- nevelje a tanulókat az önellenőrzésre, egymás segítésére és ellenőrzésére,
- átgondolt játéktervvel és a tevékenységek pedagógiai irányításával biztosítsa, hogy a különböző játékok, tevékenységek megfelelően fejlesszék a közösséget, erősítsék a közösséghez való tartozás érzését,
- ismertesse meg a tanulókkal a társas együttélés alapvető szabályait, amelyek a közösségben való harmonikus kapcsolathoz elengedhetetlenek,
- a sokoldalú és változatos foglalkozások (irodalmi, zenei, képzőművészeti...) járuljanak hozzá a közösségi magatartás erősítéséhez,
- a séták, kirándulások mélyítsék el a természet iránti tiszteletet, és a környezet iránti felelősség érzését.

Tanulói jogok

Iskolánk tanulóinak joga van a tanulásra, az ingyenes oktatásra, az iskola helyiségeinek ingyenes használatára, képességei szerint felzárkóztató, tehetséggondozó foglalkozásokon való részvételre, mindennapi sportolási lehetőségre, napközis ellátásra, az iskola pedagógiai programjában leírt egyéb foglalkozásokon való részvételre. Joga van az egyenlő bánásmódra, sérelme esetén – szüleivel is – pedagógusaihoz, igazgatójához fordulhat. A tanulói jogokat a házirend részletesen tartalmazza.

A diák-önkormányzati (DÖK) munka közösségfejlesztési feladatai

A diákönkormányzat a tanulók irányító, önszervező közössége, melynek keretében a tanulók a pedagógus irányítóval (vagy pedagógus közösséggel) együtt, saját fejlettségüknek megfelelő szinten önállóan intézik saját ügyeiket. A diákönkormányzat megalakítása nem kötelező, tagsági viszonya önkéntes, célirányos tevékenységéhez viszont szervezetszervezésre van szüksége. Demokratikus úton választja tisztségviselőit, hozza létre megfelelő szerveit, amelyek a közösség megbízásából hivatottak az ügyek megvitatására, határozathozatalra. Feladat:

-olyan közös érdekeken alapuló közös és konkrét célok kijelölése, amelyek nem sértik az egyéni érdekeket, azokkal összhangban vannak, a kialakított, meglévő vagy hagyományokon alapuló közösségi munkálatok, közösségépítő tevékenységek fejlesztése, a régi tevékenységek mellett új hagyományok teremtése. Ennek keretein belül az iskolai házirend kialakítása, annak ismertetése a diákokkal, programok szervezése.

-olyan tevékenységek szervezése, amelyek értékes esztétikai élményeket keltenek a közösség tagjaiban és ezzel erősödik, fejlődik maga a közösség,

-a közösség iránti felelősségérzet (felelősségtudat) kialakítása, fejlesztése. Ennek eleme a szülő-kormányzat által tanév végén adományozott jutalomkönyvek rendszere, melyet a DÖK nem tanulmányi eredmény alapján, hanem a közösségért végzett munkáért, vagy az egyén saját képességeihez képest nagyra értékelhető eredményéért adományozandó.

-a közösség érdekeit szolgáló, cselekvésre készítő tevékenységek szervezése,

-olyan közösség kialakítása, fejlesztése, amely büszke saját közösségének sikereire, értékeli más közösségektől megkülönböztető tulajdonságait.

-

A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza.

A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg:

a tanítási órákra való felkészülés,

a tanulók dolgozatainak javítása,

a tanulók munkájának rendszeres értékelése,

a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése,

különbözeti, felvételi, osztályozó vizsgák lebonyolítása, kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,

a tanulmányi versenyek lebonyolítása,

tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,

felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,

iskolai kulturális, és sportprogramok szervezése,

osztályfőnöki, diákokat segítő feladatok ellátása,

az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,

fogadóórák megtartása,

részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,

részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,

a tanulók felügyelete óráközi szünetekben és ebédeléskor,
tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepek és rendezvények megszervezése,
iskolai ünnepeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés, véleménynyilvánítás
szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása,
osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása.

Az osztályfőnököt az igazgató bízza meg minden tanévben, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

Az osztályfőnök feladatai és hatásköre

- Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
- Együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását.
- Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját. Kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
- Szülői értekezletet tart.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: digitális napló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása.
- Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az iskola ifjúságvédelmi felelősével.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, fegyelmezésére, segélyezésére.
- Rendkívüli esetekben órát látogat az osztályban.

A gyermek- és ifjúságvédelem helye és megjelenése oktatásunkban

Nevelésünk a keresztény értékrend elfogadását, a keresztény életforma kialakítását, mindennapi megélését segíti elő, amely remélhetőleg tanítványaink számára maradandó lesz. Megvédheti őket az alkoholizmus, kábítószer, egyéb erkölcsi eltévelyedés veszélyétől.

Legnehezebb a segítségadás azokban az esetekben, amelyekben a család a gyermek számára nem biztosít megfelelő erkölcsi háttérrel, a szülők életvitele negatív példa a gyerek előtt. Az ilyen nehéz esetekben vállalni kell a fokozott törődést a tanulóval és a családdal. A problémák időben történő feltárását segíti a pedagógusok és a szülők, illetve a pedagógusok és a diákok közötti jól működő kommunikáció. A hátrányos és veszélyeztetett helyzetű tanulók száma emelkedik. Ezért is indokolt, hogy a gyermek- és ifjúságvédelem átfogja az iskolai élet egészét, biztosítsa a gyermekeket megillető jogok érvényesülését, védő-óvó intézkedéseket tegyen a rászorulóknak érdekében.

Iskolánkban ezt a tevékenységet a gyermekvédelmi felelős tervezi és koordinálja. Munkájában elsősorban az osztályfőnökökre támaszkodik, de kapcsolatot tart a munkaközösségekkel és a városi gyermek- és ifjúságvédelemmel foglalkozó szervezetekkel is.

Gyermekvédelmi tevékenységünk fontosabb feladatai:

A gyermekek elemi szükségletei (élelem, ruházat, tanszer és pihenés) meglétének figyelemmel kísérése.

Az egészséges fejlődésükhöz szükséges nevelési légkör kialakításának elősegítése a családon belül és a családon kívül.

A tanulók egészségi állapotának figyelemmel kísérése, rendszeres ellátás biztosítása az iskolaorvosi szolgálaton keresztül és az iskolafogászati rendeléseken.

A tanulók intézményes ellátása, az iskola valamennyi szolgáltatásának biztosítása igényeik szerint:

- felzárkóztató programok
- korrepetálás
- indulási hátrányok csökkentése
- ügyelet
- szabadidős tevékenységek
- napközi
- szünidő, hasznos időtöltés szervezése
- vizsgára való felkészítés
- pályaválasztás

Segélykérelmek támogatása, és az ezzel kapcsolatos tanácsadás a család szociális és anyagi helyzetétől függően.

A tanulók eredményeinek figyelemmel kísérése, a rendszeres iskolába járásának folyamatos ellenőrzése.

Kapcsolat kialakítása és tartása a külső segítő intézményekkel és szervezetekkel.

Szülőkkel való együttműködés.

Szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek tehetséggondozása.

A hátrányos helyzetű és a veszélyeztetett tanulókkal való speciális foglalkozás, segítségadás.

A belső információ áramoltatása.

Tevékenységek és módszerek az ifjúságvédelmi munkában:

A megelőző intézkedések körében:

életvitel és gyakorlati ismeretek oktatása;

osztályfőnöki óra keretében a családi életre való felkészítés, a helyes magatartás és viselkedés, illem tanítása, a döntés felelősségére való felkészítés;

felvilágosítás a káros szenvedélyek kialakulásának elkerülésére,

egyéni beszélgetések;

családlátogatás (indokolt esetben).

értékközvetítés

A veszélyeztetett és/vagy hátrányos helyzetű gyermekek körének meghatározása a következő okok alapján:

a szülők normaszegő életmódja,

szegénység, munkanélküliség,

egészségi helyzet, állapot,

a szülők válása,

a szülő(k) halála,

helytelen nevelési stílus.

Kapcsolatot kell tartani a gyermekeket, illetve családokat segítő intézményekkel:

Gyámhivatal

Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat

Családsegítő Szolgálat

Nevelési Tanácsadó

Gyermekjóléti Szolgálat

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység:

Tehetséggondozó programok szervezése

Napközis ellátás biztosítása

Szülők, családok életvezetési gondjainak segítése

A tankönyvtámogatás elveinek, mértékének meghatározása

Hozzájárulás tanulmányi kirándulásokhoz, táborozásokhoz, erdei iskolákhoz

Drog- és bűnmegelőzési program alkalmazása

Felvilágosító munka, a szociális hátrányok enyhítését segítő pályázatok figyelése, részvétel a pályázatokon

A szülőkkel való kapcsolattartás

Intézményünk egyik fő mottója között található a „Vissza a szülőkhöz!” jelmondat. Fontos alapelvnek tartjuk a II. Mózes 20:6-ban megtalálható „*Tiszteld apádat és anyádat, hogy hosszú ideig élj azon a földön, amelyet az Úr, a te Istened ad teneked!*” parancsolatot. A szülőkkel való kapcsolattartásnak a formái ezekből az elvekből, valamint abból a bibliai alapelvből táplálkozik, hogy a gyermekek nevelését elsődlegesen Isten a szülőkre bízta és az oktatási intézmény a szülőket isteni küldetésük megvalósításában segíteni, és támogatni igyekszik, az alábbiak szerint:

tervezett szülői értekezletek évente legalább két alkalommal

rendkívüli szülői értekezletek

negyedévi fogadóórák a pedagógus által megjelölt időpontokban, elérhetőség

tájékoztató füzetekben írásos üzenet formájában

rendszeres és folyamatos tájékoztatás a tanuló előmeneteléről, magatartásáról (ellenőrző, levél, honlap útján)

központilag kiadott írásos üzenetek formájában

szülői munkaközösség és a nevelőtestület együttműködésével

a tanuló személyiségfejlődésének folyamatos értékelése által

közös programok szervezése formájában (bankett, közös kirándulások)

a pedagógiai program és a házirend megismerésének biztosítása által családlátogatások alkalmával szükség esetén, telefonon és személyes megkeresés által

a szülők számára előre bejelentett óralátogatás céljából az intézmény nyitott hozzáállása által

Az iskola képzési rendszere

Intézményünk alapfokú és középfokú nevelést-oktatást nyújtó iskola, mely a helyi sajátosságokra és tapasztalatokra alapozva, valamennyi tanuló számára megfelelő haladást biztosít.

A tanulás jellege

Rendszerünk pedagógiai törekvéseinek középpontjában a képességfejlesztés áll. Ennek megfelelően az emlékezet jellegű tanulás helyett a logikai összefüggésekre, megtapasztalásra épülő tanulást szorgalmazzuk. A folyamatosan megszerzett ismeretek, készségek és képességek felhasználásával az önművelés és az alkotó munka igényének kifejlesztésére helyezük a hangsúlyt. Arra neveljük tanítványainkat, hogy legyenek nyitottak a világra, az iskolában szerzett kompetenciák segítségével egészítsék ki felkészültségüket, fedezzék fel környezetük sokszínűségét.

A felkészültség minőségének legfontosabb eszköze a folyamatos ellenőrzés. Ezzel tudatosítható leginkább az egyén számára is az elvárt minőség és szint. A tanítói és tanári visszajelzések (értékelések) mellett folyamatosan keressük a szélesebb közegben történő megmértetést.

Ennek formái iskolánkban:

házi szaktárgyi versenyek, vetélkedők (szavaló, amőba és logika versenyek)

sportversenyek, ügyességi versenyek

nyilvános bemutatkozási lehetőségek (iskolai műsorok, rendezvények, jeles történelmi események, kiskoncertek, Ki? Mit? Tud?)

A tanulási -, önművelési motiváció felszínén tartásában a társhatásokra különösen számítunk.

Meggyőződésünk, hogy az egészséges nevelési egyensúllyal bíró közösség nem magától alakul ki, tervszerűen, tudatosan fejleszteni, gondozni kell. Rendszerünkben az önismeretre, emberismeretre nevelést egészen kicsi kortól kezdődően játékokkal, szituációs gyakorlatokkal segítjük. A közvéleményt formáló hatásrendszer minőségére különösen ügyelünk.

A tanulás környezete

A tanulás eredményessége nagymértékben függ a különböző környezeti tényezőktől. A környezet alakítható, befolyásolható. Az új információs és kommunikációs technikák ehhez sokrétű lehetőséget biztosítanak. Arra törekszünk, hogy a tanulási környezet alakításában egyre meghatározóbb szerepe legyen a multimédiás technikáknak és az új szemléletű tanár-diák viszonyoknak. A tanulási folyamat alakításában a környezet tervezését különös hangsúllyal kezeljük. A modern technikák alkalmazása mellett ugyanakkor nagy figyelmet fordítunk a humán interakciók – motiválás, segítség, érték-és normaközvetítés – megjelenítésére, érvényesítésére.

Tanulói jogviszony, átjárhatóság, felvételi eljárás rendje

Általános iskola

Az általános iskola évfolyamaiba való felvétel nem automatikus, hanem a felvételi eljárás az alábbiakban részletezettek szerint történik.

Részei:

- Ismerkedés az intézménnyel, az intézmény vezetőségével

Az érdeklődő szülők beszélgetnek az intézmény vezetőségével, akik bemutatják intézményünk alapvető működését. A szülőknek lehetőségük van rá, hogy már itt eldöntsék, valóban a mi

intézményünkbe szeretnék-e járni gyermeküket. Betekinthetnek az iskola alapdokumentumaiba, feltehetik azokat a kérdéseiket, amelyek segítik a további együttműködést.

Eközben már mi is tájékozódunk: elkérjük a gyermekek néhány füzetét, ellenőrzőjét, eredményeiről szóló okleveleket stb.- Ismerkedés a diákkal - átjelentkező diák látogatása az osztályban.

A gyermek 1-3 napra beköltözik az aktuális osztályba, és ő is aktív tagjává válik az osztályéletének. Ezalatt a néhány nap alatt igyekszünk minél többen, minél többet megtudni a gyermek tanulási, magatartási, kapcsolati szokásairól.

Ez idő alatt véglegesen, mindenki számára egyértelművé válik, hogy a gyermek be tud-e illeszkedni az adott közösségbe, és a további együttműködés lehetséges-e. –

-Ismerkedés a családdal – látogatás a családnál

Amennyiben intézményünk megnyerte a szülők tetszését, előzetesen egyeztetett időpontban az iskola vezetőségéből 1-2 személy meglátogatja a családot, hogy az iskola is megismerhesse a leendő diákot és környezetét. Itt a gyermekről szeretnénk többet megtudni, a szülők nevelési elveiről, és megbizonyosodni arról, hogy a továbbiakban létre tud jönni a kölcsönös együttműködés.

Az adott osztályba íráshoz szükséges iskolai végzettség igazolásával és az életkornak megfelelő állapotfelmérő tesztet ír, melynek eredményei alapján iratkozhatnak be a megfelelt tanulók. Ha jelentkezett tanuló esetleges lemaradását a szülővel közösen behozhatónak ítéljük meg, úgy egyénre szabott felzárkóztató programmal segítjük, hogy a követelményeknek mielőbb megfeleljen. A türelmi idő maximum 1 év. Ha idegen nyelvi környezetből érkezik a tanuló, úgy a szülővel történő közös megegyezés alapján lehetséges, hogy korosztályánál egy évvel alacsonyabb évfolyamra iratkozik be.

Ezek után, az addig összegyűjtött információk fényében, az igazgató meghozza a felvételtől a döntést, melyet közöl a szülővel.

A gyermek felvétele esetén, a szülők egy úgynevezett „Szülői nyilatkozatot” írnak alá, mely írásban tartalmazza mindazon információt, mely szóban már ismertetésre került, és amivel a szülők egyetértettek, azokat elfogadták. A „Szülői nyilatkozatban” foglaltak nem teljesítése esetén a nyilatkozatot aláíró szülők vállalják, hogy gyermeküket egy másik nevelési-oktatási intézménybe íratják.

Intézményünk óvodájába járó gyerekek automatikusan felvételt nyernek az iskola 1. évfolyamába.

Szakközépiskola

A 8. osztályt végzett tanulóink nem nyernek automatikusan felvételt a szakközépiskola 9. évfolyamára, hanem külön felvételi eljárás keretében jelentkezhetnek oda. A felvételi eljárás az központi felvételi eljárást kiegészítve megegyezik az általános iskolai eljárásrenddel, a próbanapok kivételével.

Továbbhaladás, magasabb évfolyamra lépés feltétele

A továbbhaladás szempontjából hagyományosan a tanévet tekintjük releváns időszaknak. A továbbhaladáshoz szükséges teljesítmény megállapításában a tanári, tanítói módszertani szabadság

érvényesül. A tanév során folyamatos értékelés történik. A továbbhaladásról az osztályozó értekezlet teljes felelősséggel dönt. Javítóvizsgára a Köznevelési Törvény előírásai szerint kerül sor.

Kilépés- a tanulói jogviszony megszűnése

A tanulói jogviszony tanköteles korban belül az általános iskola elvégzésével szűnik meg. Tanköteles korban belül megszűnik a tanuló jogviszonya iskolánkkal akkor is, ha a szülő másik iskolába íratja át gyermekét. A külföldön tanulmányokat folytató diákjaink esetében a Köznevelési Törvény előírásai szerint járunk el, tanulói jogviszonyukat szüneteltetjük.

Átjárhatóság

Az iskolák közötti átjárhatóságot minden évfolyamon biztosítjuk.

Az iskolai élet és munkarendje

Általános munkarend

A tanév kezdő napja, és zárónapja, és a szorgalmi időszakra (tanítási évre) az oktatási miniszter rendeletében foglaltak a mindenkor irányadóak.

Tanítási szünetek az EMMI rendeletben foglaltak szerint szorgalmi időben:

Őszi szünet

Téli szünet

Tavaszi szünet

Szorgalmi időn kívül:

Nyári szünet

Tanítás nélküli munkanapok:

Aktuálisan eldönthető (5 nap)

Diákok javaslata alapján (1 nap)

Iskolai ünnepélyek:

Tanévnyitó

Nemzeti ünnepek

Tanévzáró és Ballagás

Az iskola rendezvényei (Hálaadó Nap, Támogatói Est)

Napközi-otthon

Az 1-4 osztályban napközi-otthoni felügyeletet, foglalkozást vehetnek igénybe tanulóink 5-8 osztályban tanulószobát biztosítunk.

A felzárkóztató foglalkozásokat is beiktattuk az oktatás keretébe a tanítók, osztályfőnökök, illetve szakértői vélemények alapján. Így ténylegesen az iskola szinte valamennyi tanulóját sikerül bevonnunk a fejlesztés valamely formájába.

A napközi célja

Kötelezően elkészíttetjük az írásbeli házi feladatot a résztvevő tanulókkal. (Szükség esetén szakmai segítségnyújtás.) Az alaptanuláson túl lehetőségnyújtás a hasznos időtöltésre, kikapcsolódásra (játék, baráti kapcsolatok építése stb.).

A napközi időtartama alatt az iskola teljes körű felelősséget vállal a gyermekekért (biztonság, fejlődés tekintetében).

Eszközök a cél megvalósításához

Kapcsolattartás az órán oktató tanárokkal:

Házi feladatok nyomon követése, ezzel kapcsolatban felmerülő problémák orvoslása.

Fegyelmezési szempontok egyeztetése.

Motivációs eszközök kidolgozása a tanulási cél elérésére. Jutalmazások, szaktanári dicséret, egyéb jutalmak kitűzése.

Intenzív kapcsolat a szülőkkel:

Írásban tájékoztatjuk a napközi-otthoni ellátás rendjéről a szülőket, melynek tudomásul vételét aláírásukkal igazolják.

Fogadóóra biztosítása az érintett szülők részére.

A napközi-otthonos ellátás alapvető szabályai

A tanulóidő alatt a tanulókra az iskolai tanórán érvényes szabályok a mérvadók.

Rendhagyó esetek előzetes egyeztetést igényelnek (pl. edzés, zeneóra stb.).

Egyéb tevékenység órarendjének elhelyezése a tanteremben. (pl. zeneórák órarendje).

Az tanulószobában egyéni tanulás, tanulópárok együttműködése az elfogadott, csoportos megbeszélés a többi tanuló zavarása nélkül megengedett.

A házi feladattal nem rendelkező tanulók a tanulóidőn belül a tanár belátása szerint szorgalmi feladatra kötelezhetők.

A napközis tanulóra vonatkozó szabályok

Tiszteletadás az iskola dolgozóí felé.

Az iskolai szabályok betartása.

A tanulóídó alatt az elvégzendó feladatokra való maximális koncentrálás.

A tanterem elhagyásához minden esetben a tanár engedélye szükséges.

A különböző elfoglaltságokról való visszaérkezéskor jelezze a tanuló a megérkezését.

Tanári felügyelet, ill. engedély nélkül folyosón nem tartózkodhat tanuló.

A keresztyén alapelvek lelkületét a tanulók a tanórán kívül is kötelesek betartani.

A napközis nevelótanár /tanulószobai tanár feladatai, felelősségi köre:

A tanulók mindennemű segítése a feladataik elvégzésére vonatkozóan.

Felelősséget vállal a napközi/tanulószoba időtartama alatt a tanulók mentális, erkölcsi és testi biztonságát és fejlődését illetően.

Együttműködik a tanulók érdekében az iskola dolgozóival és a szülőkkel.

Az iskola igazgatója által előírt mélységig köteles ellenőrzési tevékenységet folytatni a tanulók feladataira vonatkozólag.

Joga és kötelessége legjobb belátása szerint jutalmazni és fegyelmezni az iskola szabályainak megfelelően a rábízott diákokat.

Nem vállalunk felelősséget az írásbeli házi feladatok elkészítését illetően. Amennyiben a gyermek nem végez írásbeli, szóbeli házi feladatával a foglalkozás alatt, azt otthon köteles befejezni.

Tanulóídón kívüli, napközi-otthonos tevékenységek

Ebédeltetés: Tanári felügyelettel az iskola által aktuálisan meghatározott ebédeltetési rend szerint.

Szabadidős tevékenységek: tanteremben, tornateremben, iskola udvarán tanár által irányított egyéni ill. csoportos játék.

Az iskolai írásbeli beszámoltatások formái és rendje

Témazáró dolgozat

Az egész osztályra kiterjedő, egy vagy több tantárgyi fejezet írásbeli számonkérésére szolgáló forma, melyet a dolgozat megírátása előtt legalább egy héttel előbb közölni kell a tanulókkal. A tanulók túlterhelését elkerülendő egyazon napon két témazáró dolgozatnál több nem íratható. A témazáró dolgozat időtartama nem haladhatja meg a két tanórát. A témazáróra kapott érdemjegy a félévi és év végi értékelésben súlyozottan számít be.

Iskolai felmérő írásbeli dolgozat

Csak kisebb tantárgyi egységet ölel fel, kiterjedhet az osztály egészére vagy csak néhány tanulóra. Időtartama nem haladhatja meg az egy tanórát. Az értékelésben betöltött szerepe a szóbeli feleletekkel egyenértékű. Tesztjellegű írásbeli feladatokat bizonyos tantárgyakból a tárgyi tudás mérésére lehet alkalmazni. Rendje, súlya megegyezik az írásbeli felmérő dolgozatokéval.

Házi dolgozat

Adott témakör önálló otthoni feldolgozására szolgál, melynek elkészítésére legalább két hét áll a tanulók rendelkezésére. A szaktanár döntése, hogy él-e a házi dolgozat íratásának lehetőségével. Súlya az írásbeli felmérőkével azonos.

Pótló dolgozatok

A hiányzó tanulók az osztály által korábban megírt dolgozatokat kötelesek pótolni a tanárral történt egyeztetés után, súlya adott dolgozat súlyával azonos.

Javító dolgozat

Gyengén sikerült írásbeli dolgozat esetén a tanulónak lehetősége a tanárral történt egyeztetés után újból megírni az adott témából a dolgozatot. A javító dolgozat írásának lehetőségét és az érdemjegyek súlyát a szaktanár mérlegelheti.

A házi feladatok rendje

A tanulók rendszeres otthoni felkészüléséhez szükségesnek tartjuk házi feladatok folyamatos feladását, melyek a tananyag elsajátítását, elmélyítését, gyakorlását szolgálják. Ez tantárgyként más-más időigényű. A tanárok feladata a házi feladatok ütemezése, figyelemmel kell arra lenni, hogy a tanulónak öt-hat órára kell másnapra készülnie. Írásbeli feladatokat leginkább gyakorlásra illetve a hosszabb terjedelműeket önálló, alkotó jellegű feladatokra adjuk. A szóbeli feladatok feladásánál a szaktanár törekedjen arra, hogy a tanuló sajátítsa el a tömör, megszerkesztett válaszadás tartalmi, formai követelményeit.

A tanulók jutalmazása

Intézményünkben a jutalmazás, és a dicséret a nevelés fontos eszköze. Részletes eljárásrendjét a Házi rend tartalmazza.

Az iskolai nevelő-oktató munka ellenőrzési, mérési, értékelés rendszere

Képességmérés, eredménymérés, hatásvizsgálat

Helyi gyakorlatunkban kiemelten szerepel a gyermek viselkedésének alapján történő megfigyelés. Az egyéni teljesítmények ismerete mellett minden gyermek esetében különös gonddal vizsgáljuk az ismeretszerzés jellemzőit, a motivációt, a szociális viselkedést. Figyelünk arra, hogy a gyermek egyéni tevékenységében, megnyilvánulásaiban található-e eredeti, kreatív mozzanatok, van-e valami – a megszokottól eltérő – jel, ami a pedagógiai fejlesztés nézőpontjából érdekes, jelentőséggel bíró lehet.

A tudatos megfigyelést kiegészítjük folyamatos teljesítményméréssel. Az ismert tudásszintmérő eszközök mellett bizonyos időszakonként különféle képességmérő eszközökkel is dolgozunk.

A tanulók értékelése sokirányú és értékes funkciót tölt be az oktatási-nevelési folyamatban. A diákok tanulmányi előrehaladásnak, valamint képességeinek és személyiségfejlődésüknek értékelése mindenekelőtt tájékoztatás, visszajelzés a nevelő, a tanulók és a társadalom számára. Az értékelés az egész személyiség megítélése, része a személyiség fejlesztésének. Az eredményes oktatás, nevelés egyik feltétele az értékelési rendszer egységesítése és tudatos végrehajtása.

Értékelési rendszerünk alapelvei

2011. évi CXC. törvény (Nkt.) 54.§-alapján.

A tanulók képességeinek, magatartásának és szorgalmának folyamatos értékelése, figyelembe véve személyiségük fejlődését.

A tanuló valamennyi, pedagógiai szempontból fontos tevékenységének értékelése – kiterjesztve a tanórán kívüli érdeklődésükre, magatartásukra.

A tanulók élettani sajátosságainak, a közösségben elfoglalt szerepük figyelembe vétele.

A tanulók tárgyyszerű tájékoztatása, a további tennivalók megbeszélése.

Az értékeléshez, az ellenőrzéshez a megfelelő légkör megteremtése.

Értékelés:

Féljegyekkel vagy alá-fölé húzott jegyekkel nem értékelünk.

Kötelező a jobb jegyet megadni az év végi jegyeknél számtani közép alapján, elégséges (2) értékelés azonban 1,75 átlag felett adható.

Ha a gyerekeknek nincs ott az ellenőrzője, a gyerek a felelős a jegy beírásáért, ill. az osztályfőnök havonta beszedi és megnézi.

A témazáró feladatlapokat, felméréseket, tesztek, amelyek az osztályozás tárgyát képezik, év végéig meg kell őrizni.

Az érdemjegyek az osztálynaplóba való bejegyzéssel egy időben az ellenőrző könyvbe is kerüljenek beírásra.

Az év végi osztályzat az évi teljesítményt értékelje, és tükrözze a fejlődést is. Az egyes tanulók év végi osztályzatát a nevelőtestület osztályozó értekezleten áttekinti, és dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről. (Abban az esetben, ha az év végi osztályzat a tanuló hátrányára lényegesen

eltér a tanítási év közben adott érdemjegyek átlagától, a nevelőtestület felhívja az érdekelt pedagógust, hogy adjon tájékoztatást ennek okáról, és indokolt esetben változtassa meg döntését. Ha a pedagógus nem változtatja meg döntését és a nevelőtestület ennek indokával nem ért egyet, az osztályzatot az évközi érdemjegyei alapján a tanuló javára módosíthatja.

Vizsgaszerkezet – a beszámoltatás módjai

Arra törekszünk, hogy ne a tanítás eredményességét, hanem a megtanult ismereteket mérjük. Célunk, hogy a gyermekek ne egymással versenyezzenek, hanem a saját képességeikhez képest értékeljük a teljesítményeiket.

A százalékokhoz kapcsolódó érdemjegyek a következők:

0% - 39%	1
40% - 59%	2
60% - 74%	3
75% - 89%	4
90% - 100%	5

A pedagógus joga, hogy ettől a százalékos értékeléstől eltérjen a dolgozat nehézségét és a tanulócsoporthoz, vagy a tanuló képességeit figyelembe véve. A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében egyénre szabottan történik az értékelés az akadályozottságnak megfelelően.

Tanulóink szóbeli feleleteinek értékelése:

A felelet akkor

5-ös, ha az általunk meghatározott anyagot önállóan, szabatosan, belekérdezés nélkül felmondja, és az ismétlődő kérdésre pontos választ ad, valamint 1-2 segítő kérdésre hibátlan választ ad.

4-es: Ha önállóan mondja el feleletét a tanuló, néhány segítő kérdést kell feltenni neki és tudja rá a választ vagy pontatlanul tudja rá a választ.

3-as: Ha csak kérdések alapján tudja a meghatározott anyagot elmondani a tanuló.

2-es: 30-40%-ra tudja a kérdésekre a választ.

1-es: Ha 30% alatt teljesít.

Szöveges értékelés

	félévkor	év végén
1 osztály	szöveges értékelés	szöveges értékelés
2 osztály	szöveges értékelés	osztályzat

3. osztály	osztályzat	osztályzat
4. osztály	osztályzat	osztályzat

Az értékelés rendszeressége

Tanév folyamán:

A naplóban és a tájékoztató füzetben, minden tantárgyat témakörönként értékelünk, az adott évfolyamnak megfelelő módon szöveggel és/vagy érdemjeggyel az írásbeli vagy szóbeli felelet során elért százalék alapján.

Félévkor, illetve év végén:

1-2. osztályban félévkor az elektronikus osztálynaplóban, a tájékoztató füzetben értékelünk. Év végén részletes szöveges értékelést készítünk, kitérve a gyermek jellemfejlődésére (magatartás), tanuláshoz való hozzáállására (szorgalom). Tantárgyanként értékeljük az egész éves teljesítményt, témakörönként részletezve, hogy milyen ismereteket sajátított el és mely területeken kell még fejlődnie.

2-8. osztályban osztályzattal értékelünk minden tantárgyat, a magatartást és a szorgalmat is.

A továbbjutás feltételei 1-4. osztályban

A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette. Az első évfolyamon akkor utasítható évfolyamisméltásra a gyermek, ha a tanulmányi követelményeket az iskolából való igazolt és igazolatlan mulasztások miatt nem tudta teljesíteni. Amennyiben a tanuló nem teljesítette az évfolyamra előírt követelményeket, tanulmányait a szülő kérésére az évfolyam megisméltésével folytathatja. A második évfolyamtól kezdve, az évfolyamisméltásról való döntés a pedagógus illetve a nevelőtestület kizárólagos döntése, melyhez nem szükséges a szülő beleegyező nyilatkozata.

A magatartás és a szorgalom értékelése:

„Példás” a magatartása annak a tanulónak, akivel nincs probléma, elvállalja, vagy kezdeményezi a feladatokat, viselkedése kifogástalan. Viselkedésében, hangnemében, fegyelmezettségében folyamatosan jóra törekvő.

„Jó” a magatartása annak a tanulónak, aki a közösség életében részt vesz, alkalmanként kismértékben vét a házirend ellen, de nem állandóan. Szaktanári figyelmeztetéssel nem lehet példás, csak jó lehet (1-3 szaktanáriig). Összességében a magaviseletével semmi probléma nincs.

„Változó” a magatartása annak a tanulónak, aki alkalmanként vét a közösség ellen, ingadozik. 1 - 3 osztályfőnöki figyelmeztetésig legfeljebb változó lehet a magatartásjegy az adott félévben. Időnként tiszteletlen, udvariatlan. Részben tartja be a házirendet, közömbös. 3 szaktanári után osztályfőnöki jár.

„Rossz” a magatartása annak a tanulónak, aki szándékosan árt a közösségnek, szemben áll vele. Társaira gyakorolt hatása negatív, romboló. Nem tartja be a házirendet. Érdektelen, viselkedése,

hangneme durva, goromba. Ha van igazgatói figyelmeztetése, akkor csak rossz lehet a magatartása az adott félévben.

„Példás” a szorgalma annak a tanulónak, aki tanulmányi munkájában a tudás igénye nyilvánul meg. Önállóság, célszerűség jellemzi munkáját. A kötelezőn túl többletfeladatokat vállal (gyűjt, kutat, versenyen részt vesz). Önellenőrzése rendszeres. A képességeinek megfelelően teljesít és a képességei lehetővé teszik, hogy plusz feladatokat vállaljon. Továbbá annak a tanulónak, aki a nevelőtestület megítélése szerint a lehető legtöbbet megteszi azért, hogy képességeinek mértékében tanulmányaiban eredményesen előre haladjon.

„Jó” a szorgalma annak a tanulónak, akinél alkalmanként előfordul hiányosság, azonban általában képességeinek megfelelően tanul és teljesít. Érdeklődik a tananyag iránt.

„Változó” a szorgalma annak a tanulónak, aki a követelmények teljesítésében ingadozó, önállótlan, ritkán vállalkozik feladatok elvégzésére.

„Hanyag” a szorgalma annak a tanulónak, aki képességei alatt teljesít folyamatosan. Tanulmányi munkájában megbízhatatlan, érdektelen. Egyáltalán nem jellemzi önellenőrzés.

Egészségnevelési program

Alapelve, célja:

Segítse a gyermekeket a testi és a lelki egészség harmóniájának megteremtésében, az egészséges életmód kialakításában és megtartásában.

Fejlessze az életvezetési képességeket.

Fejlessze a gyermekek, tanulók felelősségérzetét egészségük megőrzéséért.

Készítse fel a tanulókat a stresszhatások feldolgozására.

Segítse elő a környezeti- és egészség-tudatosság erősödését.

Valósítsa meg a mindennapi testedzést.

Terjedjen ki a mentálhigiénés nevelésre is.

Tudatos és felelősségteljes magatartás a nemiséggel kapcsolatban.

Segítse a gyerekeket, hogy kellő toleranciával rendelkezzenek az átlagtól eltérő ütemben fejlődő társakkal.

A tanulók jelenlegi egészségügyi állapota az orvosi nyilvántartásban szerepel, valamint a tanulói fizikális, motoros képességeit nyilvántartó lapokon található.

Területei:

Egészségmegőrzés a helyes életmód kialakításával:

Mozgás, rendszeres testedzés, játéklehetőség

Táplálkozás szokások kialakítása egészségünk érdekében

Öltözködés

Higiénia, tisztálkodás

Ésszerű napirend kialakítása

Egészségkárosító szenvedélyek (drog, alkohol, cigaretta, gyógyszer, energiatital) megelőzése a nevelésben

Szűrővizsgálatok: pl.: gerincvizsgálat, szemészet, fogászat, stb.

Az egészségnevelés színterei:

Tantárgyközi integrációt természettudományos munkaközösségi megbeszéléseken fejlesztjük és bővítjük. Az alábbi témaköröket is ezeken a megbeszéléseken bontjuk le.

Minden tanulót egyformán érintő elemek:

Példamutató iskolai hatás

Termek, folyosók, udvar, élő sarok kialakítása

A pedagógusok, dolgozók példamutatása

Ösztönzés az egészséges életmód napi gyakorlattá tételében: pl.: otthoni torna, reggeli elfogyasztása, az évszaknak megfelelő öltözködés, stb.

Az iskola által biztosított étkeztetés étrendjére való odafigyelés.

Kötelező tanórai keretben végzett integrált egészségnevelés:

Tantárgyakba beépített egészségnevelés: osztályfőnöki óra, testnevelés óra, biológia óra, fizika, kémia, stb., alsóban természetismeret.

Erdei iskola

A kirándulások és az erdei iskola akkor valósulhat meg, ha a szülők a költségeit vállalják.

A tanulókat különböző mértékben érintő, tanórán kívüli elemek:

Szakkörök

Egészségnevelési akciók

Nyári táborok

Előadások, kiállítások

Védőnők, orvosok előadásai

Rendszeres, egészséges környezetben (pl.: hegyekben) végzett túrák, kirándulások

Mindennapi testedzés megvalósítása:

Óvodai, iskolai testnevelés órákon

Szervezett úszásoktatásban való részvétellel 5. osztályban testnevelés keretében

Néptánc oktatás alsó tagozaton testnevelés keretében

Szabadidőben rendszeres sportfoglalkozások keretében

Családi túranap szervezése

Egészségnevelésünket segítő hasznos módszerek:

Drámajáték, Művészetek, Projektek, Kirándulás, tanulmányút, terepgyakorlat, Személyes példák, Kommunikáció (kiselőadás, poszterek, tablók), Faliújság, Szakcikk feldolgozás, Személyes példamutatás, Önismereti tesztek, kérdőíves felmérések kitöltése, Probléma megbeszélés, vita

Az egészségnevelés megvalósításában résztvevők:

Belső résztvevők: pedagógusok, hitoktatók, osztályfőnökök, iskolaorvos, védőnő, szülők

Külső partnerek: Sportlétesítmények vezetősége, szakrendelők

Mérés és értékelés: a testnevelő és az iskolaorvos értékeli a program hatékonyságát.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása tanítási órákon belül és a délutáni csoportfoglalkozásokon, projekt nap keretében valósul meg.

Az iskolai elsősegélynyújtás oktatásának legfőbb céljai: veszélyhelyzetek felismerése, életkornak megfelelő ismeretek közvetítése, az elsősegélynyújtás gyakorlati alkalmazása.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának formái, módszerei, eszközei, tanulásszervezési módjai:

Tanórán: pl. biológia, testnevelési, osztályfőnöki, vagy technika órán előadás, projekt, gyakorlat, IKT-eszközök használatával.

Tanórán kívül: pl. tanórán kívüli foglalkozás, kirándulás keretében.

Önálló ismeretszerzés: házi feladat, gyűjtőmunka, IKT eszközök használatával, projekt ill. kutatómunkával.

Külső erőforrások, kapcsolatrendszerek

A szervezet neve	Kapcsolattartó neve	Jellemző tevékenységi forma
Szülők Szülői munkaközösség	Szülői munkaközösség vezetője Osztályfőnökök, Gyermek- és ifjúságvédelmi felelős	Megfelelő tájékoztatás és információátadás után aktív tevékenységükkel tudják támogatni az iskola egészség-nevelési programjait.
Iskolaorvos Iskolafogász, Védőnő	Iskolatitkár	szűrővizsgálatok, balesetvédelmi feladatok ellátása, Felvilágosító órák tartása a serdülőkori változásokkal kapcsolatban
Nevelési Tanácsadó, Szakértői Bizottság	Iskolai logopédus, osztályfőnökök, gyógypedagógusok	Tanulási képességek vizsgálata
Lelkipásztor	Osztályfőnökök, nevelőtestület, gyerekek, szülők	Lelki segítségnyújtás diákoknak, tanároknak, szülőknek, nevelőtestület számára továbbképzés

A szervezet neve	Kapcsolattartó neve	Jellemző tevékenységi forma
Gyermekjóléti Szolgálat	Gyermek- és ifjúságvédelmi felelős	Családok segítése a gyermeknevelésben, gyermekes veszélyeztetésének megelőzése, bántalmazott, elhanyagolt gyermekkel kapcsolatos nehézségek megoldása
Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Pedagógiai Intézet	Gyermek- és ifjúságvédelmi felelősök	Továbbképzések diákjogok- és kötelességek Szaktanácsadás, mérések, értékelések
Mentőszolgálat	Gyermek- és ifjúságvédelmi felelős	Baleset-megelőzés
Magyar Pütkösdi Egyház	Fenntartó képviselője	Közös programok
Ukrajnai Kisdobrony óvoda	óvodavezetés	Adományok küldése, missziós tevékenység

A tanulók fizikai és motorikus képességeinek mérése

Évente két alkalommal gondoskodni kell a tanulók állapotának méréséről. A mérésre alkalmas tesztek egyszerűek, kevés szerigényűek és végrehajthatók. Megmutatják a gyerekek fizikai felkészültségének mértékét.

Iskolánk a NETfit-t alkalmazza minden tagozatán.

Környezetnevelési program

Alapelve: A teremtett világnak, mint létező értéknek a tisztelete és megőrzése.

Célja: A környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel formálása.

Tanítványaink környezeti erkölcsének, társadalmi-természeti felelősségének megalapozása. Tanítványaink alakuló értéktudatának, együttműködési képességének, életviteli szokásainak, a személyes és a közös felelősségtudat alapjainak formálása. Épüljön a hagyományok védelmére. Globális összefüggések megszerzése.

Helyzetelemzés:

Az iskola elhelyezkedéséből adódó jellemzők	Célok	Tevékenység, feladat hosszú távra!
ALACSONY FORGALOM	KÖZLEKEDÉSI BIZTONSÁG NÖVELÉSE	A még megvalósítandók, ill. folyamatos tevékenységek kiemelése
	Gyalogos közlekedés növelése	Közlekedésbiztonsági ismeretek kiemelése Kerékpártárló kialakítása
Légszennyezés	Csökkentés	Zöldesítés az iskola környékén Az iskolában a növények gondozása, pótlása, parlagfű irtás
Szemét	Tiszta egészséges környezet	Szeméttárolók sűrűbb kihelyezése Szelektív hulladékgyűjtés, (papír, szárazelem, fémdoboz, műanyag, üveg), TESZEDD! akció Felvilágosító előadások az egészségkárosító anyagokról és a fertőzésekről. Az utak sózása helyett ásványi őrlemény használata.
Kevés játszótér	A gyerekek mozgásigényének kielégítése	Az iskolához közeli park játszótere eszközeinek bővítése, felújítása, Gyakori séták
Iskola belső környezete	Tiszta, barátságos, nyugodt, környezet	Festések, felújítások, a dekorációkhoz falitáblák, élősarok akváriummal, a mellékhelyiségben, szappan, WC-papír, spray, dohánytilalom fenntartása, Tantermek rendszeres portalanítása, atkák-allergia miatt. Gyakori szellőztetés. Lábtörlők váltócipő alkalmazása.
Energiafelhasználás - Fűtés	Takarékos fűtés	Programozható cirkó fűtésrendszer korszerűsítése, radiátor szelepek cseréje. A régi nyílászárók javítása, lehetőség szerint cseréje pályázati úton. Épület szigetelése. Függöny használata a bejárati ajtónál
Világítás	Egészséges, takarékos	A világítás korszerűsítése,

Vízfelhasználás	Egészséges ivóvíz, vízfogyasztás csökkentése	vezetékrendszer felülvizsgálata. Gyerekekben tudatosítani az energiatakarékos felhasználását
Csatorna	Csatorna karbantartása	Víztakarékos öblítés ahol még nem ez van, csapok takarékos kezelése, karbantartása.
Udvar	Biztonságos aljzat	Biológiai lebontók alkalmazása, szóda, borax, egyéb foszfátmentes tisztítószerek alkalmazása
Iskola eszközellátottsága	Tanítás élményközpontúságának növelése, az esztétikai érzék fejlesztése, egészséges személyiség	Aszfaltozott, betonozott rész karbantartása, járólapok cseréje, szintezése, talajjegengetés
		A tanterekben lehetőség szerint számítógép, projektor működtetése. Esztétikus dekorációk, falitáblák, szemléltetőanyagok, könyvtár és médiatár.

Területei:

Az alábbi területek szolgálják környezeti nevelésünk gyakorlati megvalósítását:

Környezetkultúra: művészetek, kézművesség, mikrokörnyezet (óvoda, iskola, tanterem, iskolaudvar) kialakítása

Környezetvédelem: hulladékgyűjtés, növények, állatok védelme, tájvédelem, energiatakarékosság az intézményben, otthonokban, környezetbarát közlekedés.

A környezeti nevelés szinterei

A tantárgyközi integrációt természettudományi munkaközösségi megbeszéléseken fejlesztjük és bővítjük. Az alábbi témaköröket is a munkaközösségi megbeszéléseken bontjuk le.

Minden tanulót egyformán érintő elemek

Példamutató környezet:

Tantermek, folyosók, kialakítása,

Anyag és energiatakarékos, környezetbarát intézményműködtetés,

A pedagógusok, a dolgozók példamutatása,

Szelektív hulladékgyűjtés,

Óvodai, iskolai, faliújság.

Kötelező foglalkozási és tanórai keretben végzett környezeti nevelés:

A tantárgyakba, osztályfőnöki órákba beépített környezeti nevelés, az eltérő tanítási foglalkozásokon (erdei iskola, múzeumi, állatkerti órák, iskolai projektek).

A tanulókat különböző mértékben érintő, tanórán kívüli elemek

Szakkörök, táborok,

Környezetvédelmi akciók,

Előadások, kiállítások,

Természetjáró túrák,

Természet tiszteletéhez kapcsolódó megemlékezések

Látogatások múzeumba, állatkertbe, botanikus kertbe, nemzeti parkokba, szennyvíztisztítóba, hulladékégetőbe, amennyiben a szülők felvállalják a programok költségeit.

A környezeti nevelésünket szolgáló módszerek

A környezeti nevelés szempontjából is jelentősége van az élményalapú, tevékenységalapú módszerek minél sokoldalúbb alkalmazásának.

Játékok (szituációs, drámajáték, memóriafejlesztő),

Riport (kérdőíves felmérés),

Terepgyakorlati módszerek (tereptájak, térképkészítés, megfigyelések, mérések, táborok, iskolakert,

Aktív, kreatív munka (természetvédelmi munkák, madárvédelmi feladatok, szelektív hulladékgyűjtés, rend- és tisztasági verseny, pályázatok, versenyek, kiállítás, rendezése, faliújság készítése, kutatómunka),

Művészetek (vizuális művészetek a környezeti nevelésben, irodalmi alkotások, zeneművészet, népművészet, esztétikai érzékenység és élmény fejlesztése),

A település által szervezett programokba való bekapcsolódás lehetősége.

A környezeti nevelésében résztvevők

Humán erőforrások:

Gyermek és ifjúságvédelmi felelős, Logopédus, Szaktanárok speciális képzése, Mentálhigiénés szakember, Gyógypedagógus, Pályázati menedzser

Belső (iskolai) résztvevők: osztályfőnökök, szaktanárok

Külső résztvevők: szakemberek: környezetvédők, erdészek, meteorológusok, művészek, intézmények

Fogyasztóvédelmi program

A fogyasztóvédelmi oktatás célja:

*A fogyasztóvédelmi oktatás célja a **fogyasztói kultúra fejlesztése, és a tudatos kritikus fogyasztói magatartás** kialakítása és fejlesztése a tanulóknban.*

A fogyasztóvédelmi oktatás tartalmi elemei:

A tanulók hatékony társadalmi beilleszkedéséhez, az együttműködéshez és a részvételhez elengedhetetlenül szükséges a szociális és társadalmi kompetenciák tudatos pedagógiailag megtervezett fejlesztése. Olyan szociális motívumrendszerek kialakításáról és erősítéséről van szó, amely gazdasági és társadalmi előnyöket egyaránt hordoz magában.

*Szükséges a társadalmi és **állampolgári kompetenciák** kialakítása, a jogukat érvényesíteni tudó a közéletben részt vevő és közreműködő tanulók képzése. A szociális és **társadalmi kompetenciák** fejlesztése a versenyképesség erősítésével kapcsolatos területek, mint például a vállalkozási a gazdálkodási és a munkaképesség szoros összefüggése az ún. **cselekvési kompetenciák** fejlesztése.*

Fontos továbbá a fogyasztás során a tájékozódás képessége, a döntési helyzet felismerése, és a döntésre való felkészülés. Meg kell ismertetni a tanulókkal a piac, a marketing és a reklám szerepét, alkalmassá téve őket az eligazodásra. Hangsúlyozni kell a minőség és a biztonság szerepét a fogyasztás során, valamint a gazdagságot és a takarékoságot.

A fogyasztóvédelmi oktatás céljaként megfogalmazott fogyasztói kultúra, valamint a kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése érdekében szükséges, hogy a diákok értsék, és a saját életükre alkalmazni tudják az alábbi fogalmakat:

Környezettudatos fogyasztás: Egyfajta középút az öncélú, bolygónk erőforrásait gyorsulva felélő fogyasztás és fogyasztásmentesség között.

Kritikus fogyasztói magatartás: A fogyasztói jogok érvényesítése.

A fogyasztónak joga van:

az alapvető szükségleteinek kielégítéséhez

a veszélyes termékek és eljárások ellen való tiltakozáshoz

a választáshoz különböző termékek és szolgáltatások között

a megfontolt választáshoz szükséges tények ismeretéhez

a jogos panaszok tisztességes rendezéséhez

az egészséges és elviselhető környezetben való élethez

a kormány irányelveinek meghatározásába és végrehajtásába való beleszóláshoz.

Preventív, vagyis megelőző fogyasztóvédelem: Amikor a vevő már a kezdet kezdetén érvényesíteni tudja jogait és nincs szükség panaszbejelentésre, bírósági perekre.

A fogyasztóvédelmi oktatás színterei az oktatásban:

Az egyes tantárgyak tanórai foglalkozásai.

Tanórán kívüli elemek (vetélkedők, versenyek, rendezvények)

Hazai és nemzetközi együttműködések (más iskolákkal, állami és civil szervezetekkel, cégekkel)

Az iskola fogyasztóvédelmi működése és az ezzel kapcsolatos foglalkozások

Módszertani elemek:

A módszereknek tartalmaznia kell az egyén és társadalom viszonyáról szóló információgyűjtés, információfeldolgozás, a feldolgozott információk alapján való döntés és a döntés alapján eltervezett cselekvés végrehajtásának módszereit.

Fontos hogy a diákok e módszereket minél többször valós helyi és globális problémákon és értékeken keresztül maguk alkalmazzák.

Interjúk, felmérések készítése az emberek vásárlási szokásairól

Helyi-, országos- és EU-s szabályozások tanulmányozása

Adatgyűjtés, feldolgozás információörögzítés együttműködéssel

Problémamegoldó gyakorlat ötletbörzével, értékeléssel

Viták, szituációs játékok (eladói és vásárlói érdekek összehangolása, fogyasztói kosár készítése)

Érveléstechnikai gyakorlatok (hatékony érdekvégyesítés)

Módszertani elemek:

A módszereknek tartalmaznia kell az egyén és társadalom viszonyáról szóló információgyűjtés, információfeldolgozás, a feldolgozott információk alapján való döntés és a döntés alapján eltervezett cselekvés végrehajtásának módszereit.

Fontos hogy a diákok e módszereket minél többször valós helyi és globális problémákon és értékeken keresztül maguk alkalmazzák.

Interjúk, felmérések készítése az emberek vásárlási szokásairól

Helyi-, országos- és EU-s szabályozások tanulmányozása

Adatgyűjtés, feldolgozás információörögzítés együttműködéssel

Problémamegoldó gyakorlat ötletbörzével, értékeléssel

Viták, szituációs játékok (eladói és vásárlói érdekek összehangolása, fogyasztói kosár készítése)

Érveléstechnikai gyakorlatok (hatékony érdekvégyesítés)

Az intézmény nyilvános dokumentumai

A törvényes működés alapidokumentumai és egyéb dokumentumai

Az intézmény törvényes működését az alábbi – a hatályos jogszabályokkal összhangban álló – alapidokumentumok határozzák meg, melyek lefektetik az intézmény stratégiai működését:

az alapító okirat

a szervezeti és működési szabályzat

a pedagógiai és nevelési program

a házirend

Az intézmény vezetése irányítja az intézmény stratégiai és operatív dokumentumainak koherens kialakítását.

Az intézmény stratégiai és operatív dokumentumai az intézmény működését befolyásoló mérési adatok, valamint demográfiai, munkaerő-piaci és más külső mutatók azonosítása és értelmezése alapján készültek.

Az alapító okirat

Az alapító okirat tartalmazza az **intézmény legfontosabb jellemzőit**, aláírása biztosítja az intézmény **nyilvántartásba vételét, jogszerű működését**. Az intézmény alapító okiratát a fenntartó készíti el, illetve – szükség esetén – módosítja.

Pedagógiai és nevelési program,

A köznevelési intézmény pedagógiai programja képezi az intézményben folyó **nevelő-oktató munka tartalmi, szakmai alapjait**. Pedagógiai és nevelési programjának megalkotásához az intézmény számára a Köznevelési törvény 24. § (1) bekezdése biztosítja a szakmai **önállóságot**.

A pedagógiai és nevelési programot a nevelőtestület fogadja el és az igazgató hagyja jóvá. Az intézmény pedagógiai és nevelési programja megtekinthető az igazgatói irodában, továbbá olvasható az intézmény honlapján.

Házirend

A házirendet minden intézményünkbe beiratkozott gyermek, vagy a szülő írásban megkapja a beiratkozás alkalmával. Megtalálható az intézményi honlapon. A házirend legfontosabb –változott- pontjaira külön fel kell hívni a figyelmet az első szülői értekezleten, osztályfőnöki órán, tanórai foglalkozáson.

Környezet-és egészségnevelési program

A dokumentum az iskola könyvtárban, a könyvtár nyitvatartási ideje alatt, ill. az intézmény honlapján olvasható. Megvalósításának aktuális eseményeit az éves munkaterv tartalmazza.

Ügyeleti rend

Az iskola ügyeleti rendje a tanári szobában és a folyosón kerül kifüggesztésre.

Az intézmény éves munkaterve

A munkaterv tanulókra, gyermekekre, osztályokra, szülőkre vonatkozó pontjait a pedagógusok, osztályfőnökök ismertetik a szülőkkal az első szülői értekezleten, a tanulókkal az első osztályfőnöki órán, illetve beiratkozáskor, első tanórai foglalkozáson az alapfokú művészetoktatásban. A teljes munkaterv a könyvtárban, a tanári szobában és a honlapon kerül elhelyezésre.

Ellenőrzés az intézményben

Az oktató-nevelő munka külső és belső ellenőrzése

A 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről egységes, fenntartótól független külső értékelési rendszer (pedagógiai-szakmai ellenőrzés – tanfelügyelet) működtetését írja elő.

Az értékelés alapját képező elvárások központilag kerültek meghatározásra – a pedagógusra, igazgatóra és intézményre megfogalmazott általános elvárások, az értékelési eljárások, módszerek és eszközök is egységes standardot alkotnak. A standardok alkalmazása fenntartótól függetlenül, külső ellenőrzés esetén külső szakértők (tanfelügyelők) bevonásával történik, önértékelés esetén pedig az intézményben az önértékelést végzők alkalmazzák.

Az önértékelési standardok – pedagógus, vezető és intézményi standard - az ajánlásnak megfelelően, szorosan kapcsolódnak a tanfelügyeleti standardokhoz, így az intézményi önértékelés egységesül.

Az értékelés területei, szempontjai, valamint az értékelés alapját képező pedagógusra, vezetőre és intézményre vonatkozó általános elvárások az önértékelésben is ugyanazok, mint a tanfelügyeleti ellenőrzés esetén.

A belső ellenőrzés célja

Az intézményi nevelő-oktató munkája folyamatos fejlődésének egyik meghatározó eleme a rendszeres ellenőrzés, értékelés. Ellenőrizni, értékelni kell az intézményi dokumentumokban megfogalmazott célok teljesülését, végrehajtásának módját és hatékonyságát, a kiadott vezetői utasítások teljesítésének színvonalát, az intézmény dolgozóinak munkáját, mely a teljesítményértékelés alapja. Az ellenőrzés, értékelés mindig írásban dokumentáltan történik.

Belső ellenőrzési tevékenységre jogosult munkatársak

Igazgató: minden területen, teljes jogkörrel.

Igazgató helyettes: az iskolai munkaközösségek és a pedagógusok.

óvodai tagintézmény vezető: óvodapedagógusok és dajkák,

művészeti iskolai intézményegység vezető: művészetoktatási munkaközösség, művészetpedagógusok

Munkaközösség-vezetők: a munkaközösségükbe tartozó pedagógusok szakmai munkája.

Külső szakértők: igazgatói megbízás alapján.

Az ellenőrzés módszerei

A Köznevelésért Felelős Államtitkárság az egységes alapelvek, eljárások, eszközök bevezetését kiemelkedően fontosnak tartja. Az egységes külső és belső értékelés az intézmények különböző önértékelési rendszereihez kapcsolódva képes objektív, fejlesztő értékelést adni valamennyi köznevelési intézmény számára úgy, hogy eközben egyszerre születnek a köznevelési rendszer egészében egységesen értelmezhető, összehasonlítható 3 és csak az adott intézményre jellemző, az intézmény számára fontos értékelési eredmények, valamint a rájuk épülő intézkedési tervek.

Az egységes önértékelés és a külső értékelés alapját standardok adják, amelyeket e kézikönyv későbbi fejezeteiben megfogalmazott általános elvárások rögzítenek. Az intézmény az önértékelés során ezeket az elvárásokat értelmezi, adaptálja önmagára, továbbá meghatározza az elvárásokhoz képest az intézmény helyzetét, állapotát. Mindezek alapján az intézmények el tudják készíteni a következő 5 éves időszakra vonatkozó intézkedési, valamint a vezetőre és az egyes pedagógusokra vonatkozó önfejlesztési terveiket. Az intézkedési tervek feladatait az intézmény éves munkatervében rögzítik. A köznevelés megújuló értékelési keretrendszere a pedagógusminősítéssel válik teljessé, amely szintén szoros kapcsolatban áll mind a tanfelügyeleti ellenőrzéssel, mind a pedagógusok önértékelésével.

Random óralátogatások.

Óralátogatások az óralátogatási –foglalkozási lapon meghatározott szempontok alapján, a pedagógusok által készített óvodai, iskolai dokumentumok ellenőrzése, tanórán kívüli tevékenységek, versenyeredmények, a feladatok határidőre történő teljesítése, ügyeletesi munka, országos méréseken elért eredmények összehasonlítása az előző mérések eredményeivel ugyanazon tanulók esetében.

Az ellenőrzés tapasztalatait a pedagógussal egyénileg meg kell beszélni. Az általánosítható tapasztalatokat - a feladatok meghatározásával - a tantestületi értekezleten összegezni, értékelni kell.

Az ellenőrzésről készült dokumentumok – feljegyzések, óralátogatási lapok, jegyzőkönyvek, határozatok – a pedagógusok személyi anyagának részét képezik.

A gyakornokok értékelése a "Gyakornoki szabályzat" alapján történik.

Nem pedagógus dolgozók

A nem pedagógus dolgozók munkáját a gazdasági vezető és az igazgató értékeli. Az értékelés évente, vagy a meghatározott célok elérésének határideje után történik. Az értékelés alapja a munkaköri leírásban foglaltak teljesítése, valamint az egyéni célfeladatok. A nem pedagógus dolgozók jutalmazása is pedagógusnapon, illetve karácsony előtt történik.

2013. szeptember 1-től, a pedagógus életpálya modell bevezetésével, a pedagógusok, az igazgató és az intézmény munkájának minősítése és ellenőrzése központilag, törvényi szabályzás alapján történik.

Az intézményi stratégiai alapdokumentumok alapján az intézményben belső ellenőrzést végeznek.

- ↳ Az ellenőrzési tervben szerepel, hogy ki, mit, milyen céllal, milyen gyakorisággal, milyen eszközökkel ellenőriz.
- ↳ Az intézmény azonosítja az egyes feladatok eredményességének és hatékonyságának méréséhez, értékeléséhez szükséges mutatókat.
- ↳ A tanulási eredményeket az intézmény folyamatosan követi, elemzi, szükség esetén korrekciót hajt végre.
- ↳ Az ellenőrzések eredményeit felhasználják az intézményi önértékelésben.
- ↳ Az önértékelésben érintett pedagógus az ellenőrzések megállapításainak (erősségek, fejlesztendő területek) megfelelően önfejlesztési tervet készít, a szükséges feladatokat ütemezi és végrehajtja.

Az intézmény vezetése irányítja az intézmény stratégiai és operatív dokumentumainak koherens kialakítását.

Az intézmény stratégiai és operatív dokumentumai az intézmény működését befolyásoló, demográfiai, munkaerő-piaci és más külső mutatók (például szociokulturális felmérések adatai) azonosítása, gyűjtése, feldolgozása és értelmezése alapján készül. Ezek segítik az intézmény jelenlegi és jövőbeni helyzetének megítélését.

A tervek elkészítése a nevelőtestület bevonásával történik, az intézmény munkatársainak felkészítése a feladatra időben megtörténik.

Biztosított a fenntartóval való jogszabály szerinti együttműködés.

Megtörténik a tanfelügyeleti ellenőrzések eredményeiből, a korábbi fejlesztési terv felülvizsgálatából, valamint a további ellenőrzésekből, intézkedési tervekből származó információk feldolgozása, értékelése, a tapasztalatok beépítése az önértékelést követő ötéves intézkedési tervbe.

Az éves munkaterv összhangban kell, hogy legyen a stratégiai dokumentumokkal és a munkaközösségek terveivel.

2. Az intézmény stratégiai dokumentumai az adott időszak oktatáspolitikai céljaival összhangban készülnek.

Az operatív tervezés a stratégiai célok hatékony megvalósulását szolgálja.

Mind a stratégiai, mind az operatív tervezés összhangban kell, hogy legyen a keresztény szemlélettel, erkölcsiséggel.

3. A stratégiai tervek megvalósítása tanévekre bontott, amelyben megjelennek a stratégiai célok aktuális elemei. (Pedagógiai program, a vezetői pályázat, a továbbképzési terv és az ötéves intézkedési terv stb. aktuális céljai, feladatai.)

Az intézmény éves terveinek (éves munkaterv, éves intézkedési tervek, munkaközösségi tervek, a pedagógiai munka, tervezési dokumentumai, stb.) gyakorlati megvalósítása a pedagógusok, a munkaközösségek és a diákönkormányzat bevonásával történik.

Az intézmény nevelési-oktatási céljai határozzák meg a módszerek, eljárások kiválasztását, alkalmazását.

Az intézményi pedagógiai folyamatok (például nevelési évre, gyermekcsoportra tervezett egymásra épülő tevékenységek) a személyiség- és közösségfejlesztést, az elvárt nevelési, tanulási eredmények elérését, a szülők, gyermekek és munkatársak elégedettségét és a fenntartói elvárások teljesülését kell, hogy szolgálják. A stratégiai tervek megvalósítása tanévekre bontott, amelyben megjelennek a stratégiai célok aktuális elemei. (Pedagógiai program, a vezetői pályázat, a továbbképzési terv és az ötéves intézkedési terv stb. aktuális céljai, feladatai.)

Az intézmény éves terveinek (éves munkaterv, éves intézkedési tervek, munkaközösségi tervek, a pedagógiai munka, tervezési dokumentumai, stb.) gyakorlati megvalósítása a pedagógusok, a munkaközösségek és a diákönkormányzat bevonásával történik.

Az intézmény nevelési-oktatási céljai határozzák meg a módszerek, eljárások kiválasztását, alkalmazását.

Az intézményi pedagógiai folyamatok (például tanévre, tanulócsoportha tervezett egymásra épülő tevékenységek) a személyiség- és közösségfejlesztést, az elvárt tanulási eredmények elérését, a szülők, tanulók és munkatársak elégedettségét és a fenntartói elvárások teljesülését kell, hogy szolgálják.

4. Az éves tervek és beszámolók egymásra épülnek.

A tanév végi beszámoló megállapításai alapján történik a következő tanév tervezése.

5. A stratégiai és operatív dokumentumokban megfogalmazott célok, feladatok – a csoport, valamint a sajátos nevelési igényű tanulók adottságait figyelembe véve – meg kell, hogy jelenjenek a pedagógus tervező munkájában, és annak ütemezésében.

- ↳ A pedagógiai munka feleljen meg az éves tervezésben foglaltaknak, az esetleges eltérések indokoltak legyenek.

- ↳ A teljes pedagógiai folyamat követhető legyen a tanmenetekben, a naplókban, valamint a tanulói produktumokban

Az egyéniesítést is figyelembe vesszük a stratégiai és operatív célok kitűzése és ütemezése során

6. Az intézményi stratégiai alapidokumentumok alapján az intézményben belső ellenőrzést végzünk.

- ↳ Az ellenőrzési tervben szerepel, hogy ki, mit, milyen céllal, milyen gyakorisággal, milyen eszközökkel ellenőriz.

- ↳ Az intézmény azonosítja az egyes feladatok eredményességének és hatékonyságának méréséhez, értékeléséhez szükséges mutatókat.

- ↳ A tanulási eredményeket az intézmény folyamatosan követi, elemzi, szükség esetén korrekciót hajt végre.

- ↳ Az ellenőrzések eredményeit felhasználjuk az intézményi önértékelésben.

✓ Az önértékelésben érintett pedagógus az ellenőrzések megállapításainak (erősségek, fejleszthető területek) megfelelően önfejlesztési tervet készít, a szükséges feladatokat ütemezi és végrehajtja.

7. Az intézmény vezetése gondoskodik a tanulási eredményességről szóló információk belső nyilvánosságáról.

✓ Az eredmények elemzése és a szükséges szakmai tanulságok levonása és visszacsatolása nevelőtestületi feladat.

✓ A belső és külső mérési eredmények elemzését felhasználva határozza meg az intézmény erősségeit és fejleszthető területeit.

✓ A fejleszthető területekre fejlesztési, intézkedési terveket fogalmazzunk meg.

8. ✓ A tanulókövetésnek kialakult rendje, eljárása van.

✓ Az intézmény törekszik a kölcsönös kapcsolattartás kiépítésére és az információcsere fenntartására.

✓ A tanulók további eredményeit felhasználjuk a pedagógiai munka fejlesztésére.

Helyi tanterv

Az 51/2012. (XII. 21.) számú EMMI rendelet szerinti kerettantervek alapján készült.

Célunk olyan alapvető ismeretek birtokába juttatni tanulóinkat, amelyek segítségével képesek bekapcsolódni az őket körülvevő mikrokörnyezet életébe, dönteni tudjanak továbbtanulásról, további életükről. Ugyanakkor nyitottak legyenek a haza, a nagyvilág történései iránt is.

Minden diákunknak esélyt, lehetőséget kívánunk teremteni arra, hogy mindenki tehetségének, adottságainak megfelelően bontakozhasson ki.

Szeretnénk elérni, hogy a tanuló alkotó része legyen a tanítás-tanulás folyamatának, ahol ötletei, játékaik, feladatai, írásai, számítógépes programjai szervesen beépülnek az iskolai foglalkozásba, ahol megtanul helyesen tanulni, ahol felkeltették benne a tudás iránti vágyat, ahol felfedezheti az alkotás örömét, ahol a problémákra, konfliktusokra megoldást keres és talál, ahol önismerete, önbizalma egyre jobban fejlődhet.

Erőfeszítést teszünk arra is, hogy a különböző tantárgyakban elsajátítandó ismereteket, képességeket összerendezzük – integráljuk – összefüggéseiket feltárjuk. Az integrációban kitüntetett szerepet biztosítunk a kommunikációnak, a tanulásnak, a testi-lelki egészségnek, a környezeti nevelésnek.

Minden műveltségi terület, tantárgy nevelése-oktatása során az előző bekezdésben foglaltakra különösen nagy figyelmet kell fordítani a pedagógusoknak.

Fontosnak tartjuk, hogy a diákok megismerjék az eredményes tanulás módszereit, technikáit, hogy fejlesszük az értő olvasást, az emlékezetet erősítsük, az önművelés igényét kialakítsuk.

Iskolánk helyi tantervének összeállításánál a fenti szempontok érvényesültek.

A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az iskolába lépés első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek csökkentése fontos feladatunk.

Az óvoda játékközpontú tevékenységéből az iskolai tanulás tevékenységközpontú, vagy sajátélményű rendszerébe vezetjük át tanulóinkat. Fontosnak tartjuk, hogy az iskolába lépő kisgyermekben a megismerés, a megértés és a tanulás iránti érdeklődést és nyitottságot fejlesszük. Ezen időszak célja, hogy esélyt teremtsen a sikeres iskolai pályafutás biztonságos megalapozásához, az egységes műveltségbeli alapok megszerzéséhez, személyre szóló fejlesztéssel és értékeléssel.

Ebben az időszakban fontos a kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük;

A személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával; helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával kívánunk hozzájárulni az egészséges énkép kialakításához.

A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Ezen évfolyamokon meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási tanulási folyamatok. Fokozatosan előtérbe kerül a Nat elveiből következő motiválási és tanulásszervezési folyamat.

A tanulókat igyekszünk fogékonnyá tenni saját környezetét, a természet, a társas kapcsolatok, majd a nagyobb közösségek értékei iránt. Nagy hangsúlyt fektetünk az alapvető képességek és alapképességek folyamatos fejlesztésére. Figyelembe vesszük a tanulók fejlettségi szintjét és fejlesztési szükségleteit, differenciálással fokozatosan növeljük a terhelést. Mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait,

Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása, esélyt adva az eredményesebb munkára. A szakrendszerű oktatás segítségével a tudástartalmak megalapozásának folytatását tűzzük ki célul. A 10-12 éves tanulók esetében az ismeretszerzés folyamatában a képi gondolkodás fejlesztése kerül előtérbe, mely a tapasztalatra, a felfedezésre épül.

Nagy hangsúlyt fektetünk a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátítására; a mentális képességek célirányos fejlesztésére; az önálló tanulás és az önművelés alapozására

7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata - a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben - a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaaorientációra.

Az egészséges életvitel kialakításához az egészségtan gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni.

A tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása.

Fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.

Nagy hangsúlyt fektetünk az önismeret alakítására, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztésére, az együttműködés értékének tudatosítására a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban.

Bibliai integráció

Szeretnénk, ha gyermekeink nemcsak hittanórákon hallanának Istenről, hanem a teljes tananyag feldolgozása során a tudományok megismerésével egyre szorosabbá válna kapcsolatuk Istennel, aki a természeti törvényszerűségeket is megalkotta. Hitünk szerint a tudomány nem mond ellent a Bibliának, hanem kölcsönösen kiegészítik egymást, a valóságnak más-más oldalát bemutatva.

A tanulói tankönyvtámogatás és az iskolai tankönyvellátás rendje

Szabályzatunkat az alábbi jogszabályok alapján készítettük:

a Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény,

az emberi erőforrások minisztere 16/2013. (II.28.) EMMI rendelete VIII. fejezet, a tanulói tankönyvtámogatás és a tankönyvellátás rendje alapján.

Az iskolai támogatási és megrendelési igények felmérésének folyamata

Az iskola a felmérés alapján megállapítja, hogy hány tanuló esetében kell biztosítani a köznevelési törvény szerinti ingyenes tankönyveket,

A felmérés eredményéről az igazgató vagy annak megbízottja minden év január 20-áig tájékoztatja a nevelőtestületet, az iskolai szülői szervezetet, az iskolai diákönkormányzatot, és kikéri a véleményüket az iskolai tankönyvtámogatás rendjének meghatározásához.

Az iskola igazgatója vagy annak megbízottja a véleményezésre jogosultak véleménye alapján minden év január 25-éig meghatározza az iskolai tankönyvellátás rendjét, és erről tájékoztatja a szülőt, vagy a nagykorú cselekvőképes tanulót.

A tankönyvek országos megrendelése, beszerzése és az iskoláknak történő eljuttatásának megszervezése, valamint a tankönyvek vételárának beszedése a tankönyvtörvény 4. § (6) bekezdés értelmében állami közérdekű feladat, amelyet a Könyvtárellátó Kiemelten Közhasznú Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság (a továbbiakban: Könyvtárellátó) lát el. A Könyvtárellátó tankönyvellátási szerződést köt az iskolával.

A tankönyvválasztás szempontjai

A pedagógusok a tankönyvek, taneszközök kiválasztásánál a következő szempontokat veszik figyelembe:

a taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének;

a taneszköz legyen jól tanítható a helyi tantervben meghatározott, a rendelkezésre álló órakeretben;

a taneszköz segítségével a kerettantervben megadott fogalomrendszer jól megtanulható, elsajátítható legyen

a taneszköz minősége, megjelenése legyen alkalmas a diákok esztétikai érzékének fejlesztésére, nevelje a diákokat igényességre, precíz munkavégzésre, a taneszköz állapotának megóvására;

a taneszköz segítséget nyújtson a megfelelő szemlélet kialakításához, ábraanyagával támogassa, segítse az anyag megértését, rögzítését;

Előnyben kell részesíteni azokat a taneszközöket:

amelyek két éven keresztül használhatók;

amelyek egymásra épülő tantárgyi rendszerek, tankönyvcsaládok, sorozatok tagjai;

amelyekhez megfelelő nyomtatott kiegészítő taneszközök állnak rendelkezésre (pl. munkafüzet, tudásszintmérő, feladatgyűjtemény, gyakorló);

amelyekhez rendelkezésre áll olyan digitális tananyag, amely interaktív táblán segíti az órai munkát feladatokkal, videókkal és egyéb kiegészítő oktatási segédletekkel;

amelyekhez biztosított a lehetőség olyan digitális hozzáférésre, amely segíti a diákok otthoni tanulását az interneten elérhető tartalmakkal.

Az iskolai tankönyvrendelés rendje

Az iskola a tankönyvrendelést közvetlenül a köznevelés információs rendszerének, továbbá a Könyvtárellátó által működtetett elektronikus információs rendszer alkalmazásával a

Könyvtárellátónak küldi meg azzal, hogy:

a tankönyvrendelés határideje megegyezik az Emberi Erőforrások Minisztériuma által meghatározott határidőkkel,

Ha a minisztérium másként nem rendel:

a) az alaprendelés leadásának határideje: március utolsó munkanapja

b) a tankönyvrendelés módosításának határideje: június 15.

c) a pótrendelés határideje szeptember 5. (tankönyvrendelés és pótrendelés bármelyike vagy együtt a továbbiakban: tankönyvrendelés).

Az iskola tankönyvrendelést a körülményekhez képest elvárható legteljesebb körben teszi meg, legalább a kiválasztott tankönyvek címének, darabszámának, az érintett tanulók (ha ismertek) és a tanulókat esetlegesen megillető támogatások feltüntetésével. Az iskolának a megrendelés során azokat a tanulókat is feltüntetni, akik számára nem rendel tankönyvet az okok megjelölésével.

A módosításra és a pótrendelésre csak indokolt esetben, így különösen az osztálylétszám változása esetén kerül sor. A módosítás és a pótrendelés során csak a végleges rendelésben megadott tankönyvek darabszámát lehet módosítani. A módosítás az eredeti rendeléstől maximum 10%-ban térhet el.

A tankönyvrendeléseket a Könyvtárellátó 10-15 napon belül visszaigazolja.

Az iskola a pótrendelés leadásán túli időszakban a tankönyvellátási szerződésben meghatározott feltételekkel is jogosult tankönyvrendelést leadni.

A tankönyvek kiválasztásának elvei

A tankönyvrendelésnél az iskolába belépő új osztályok tanulójának várható, becsült létszámát is figyelembe kell venni.

Az iskola a tankönyvrendelés során elsősorban a tartós tankönyvek közül választ.

A tankönyvrendelés végleges elkészítése előtt az iskola lehetővé teszi, hogy azt a szülők megismerjék.

Ez ügyben a szülői szervezet véleménynyilvánítási joggal rendelkezik. A szülő nyilatkozhat arról, hogy gyermeke részére az összes tankönyvet meg kívánja-e vásárolni, vagy egyes tankönyvek biztosítását más módon, például használt tankönyvvel kívánja megoldani.

Az iskola igazgatója vagy annak megbízottja a Nemzeti alaptanterv felmenő rendszerű bevezetésével érintett iskolai évfolyamokon bármely tantárgyhoz, műveltségi területhez csak olyan tankönyvet rendel az iskolai tankönyvrendelés kereti között, amelyiknek a tankönyvvé nyilvánítása a kerettantervi rendelet kihirdetését követően történt feltéve, hogy az adott tantárgyhoz, műveltségi területhez a kerettantervi rendelet alapján került kiadásra vagy jóváhagyásra kerettanterv, továbbá szerepel ilyen tankönyv a hivatalos tankönyvjegyzéken.

Az iskolai tankönyvellátás rendje

A tankönyvrendelés elkészítésével egyidejűleg az iskola igazgatója megnevezi a tankönyvfelelőst, annak feladatait, és az iskolai tankönyvellátás során elvégzésre kerülő munka ellenértéke elismerésének elveit.

A tankönyvfelelős feladatai:

szerezést köt a Könyvtárellátóval,

a tankönyveket megrendeli az 1-4 pontokban leírtak figyelembevételével,

az iskolába kiszállított tankönyveket a Könyvtárellátótól a tanulók részére megbízásból értékesítésre átveszi,

az állam által biztosított ingyenes tankönyveket – a munkafüzetek kivételével – a könyvtáros segítségével az iskola könyvtári állományába veszi, ahol a továbbiakban az iskolai könyvtári állományban elkülönítetten kezelik, és a tanuló részére a tanév feladataihoz rendelkezésre bocsátják.

a gazdasági megbízottal együtt a központi számlázó program segítségével a tankönyveket kiszámlázza a tanulók részére,

a tankönyveket a szülőknek vagy nagykorú tanulóknak átadja,

intézi a pótrendeléseket, az év közben érkező tanulók tankönyveinek megrendeléseit,

A visszarut a Könyvtárellátó rendelkezésére bocsátja,

Az igazgató által ezeken kívül kiadott feladatokat is elvégzi.

A mindennapos testnevelés

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módját a köznevelési törvény 27§(11) bekezdésében és a 20/2012 (VIII.31.) EMMI-rendelet 7.§ (1) bekezdésben meghatározottak szerint szervezzük meg a következő módon:

Minden évfolyamon biztosítjuk a heti 5 testnevelési órát.

Ha az alacsony osztálylétszámok indokolják az 5 testnevelés órát 2 évfolyamonként összevonva szervezzük meg tanulóinknak. Ezen órakereten kívül a tanulók igényeinek felmérése után indítunk délutáni sportköri foglalkozásokat.

A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

A csoportbontásokat az adott osztály létszáma alapján az igazgató javaslatára a fenntartó dönti el. Irányelvként követendő, hogy a nyelvoktatásban egy adott csoport létszáma 10-15 fő között legyen. Amennyiben indokolt, úgy a többi tantárgy esetében is alkalmazható a csoportbontás.

Kooperatív tanulás

A kooperatív tanulás optimális tanítási módszer. Több ember közösen végzett tevékenysége, amely során szoros kölcsönhatásban vannak egymással. Nemcsak a tanulás tananyaga a cél, hanem szociális folyamatok elsajátítása is. A közös munkával a gyerekeknek a személyiségfejlődés területén is lehetőségük van a haladásra, miközben az ismeretszerzésben is előbbre jutnak céljaik felé. A kooperatív tanulás hatására nő a gyerekek tanulási motivációja, csökken a szorongásuk, ezáltal erősödik pozitív beállítottságuk az iskolával, tanulással kapcsolatban. Javul a tanulási teljesítményük és segíti a problémamegoldó, kreatív gondolkodás fejlődését. Jó irányba alakul a gyerekek egymás iránti toleranciája is. Képesse válnak a társadalmi, etnikai, kulturális különbségek tisztább megértésére, előítéletük, elfogultságuk csökken.

A kooperatív munkafolyamat a diák aktív részvételére épül. Csoportban dolgoznak, mindenkinek megvan a pontos feladata, szükség esetén azonnal segítséget kaphatnak. Ezért nincs passzív szemlélődő, a munkában holtidő. Az anyagkiosztás egyszerre, egy időben történik, a csoportok feladatai egyszerre, egy időben olvashatók le a tábláról stb. Az egyének vagy csoportok fejlődése egymással szorosan összefügg. Egyetlen csoporttag sem lehet sikeres valamennyi résztvevő csoporttag sikere nélkül. Ennek értelmében beszélünk különféle területeket átfogó interdependenciáról, egymás közti kölcsönös függőségről. A munkavégzés során minden diák egyénileg is felelős a csoport teljesítményéért, sikeréért. Feladatvégzéséről egyéni beszámolója, ennek eredménye hozzájárul a csoport értékeléséhez. A szerepeket felosztják, munkamegosztás szerint dolgoznak.

Intézményünkben a tanárok a tananyag feldolgozásakor a megfelelő kooperatív technikák alkalmazásával igyekeznek hatékonyabbá tenni a tudás elsajátítását.

Témahetek: Intézményünk fontosnak tartja az állam által is biztosított lehetőséggel élve a Pénzügyi, Fenntarthatósági és Digitális témaheteken való részvételt. Ezek az alkalmak amellet, hogy korszerű tudást nyújtanak, és az esetleges bevont külső szakemberekkel valós tudást adnak, fontosak mert úgy adnak komplex tudást, hogy összekapcsolják a különböző témaköröket és tantárgyakat egy rendszerré.

A tanulmányok alatti vizsgák vizsgaszabályzata

A vizsgaszabályzat célja

Vizsgaszabályzatunk célja 20/2012 évi EMMI rendelet alapján a tanulók tanulmányok alatt tett vizsgái lebonyolítási rendjének szabályozása.

A fenti jogszabályban foglalt szabályozás szerint

- tanulmányok alatti vizsga követelményeit, részeit (írásbeli, szóbeli, gyakorlati) és az értékelés rendjét a nevelőtestület a pedagógiai program alapján határozza meg és a helyben szokásos módon nyilvánosságra hozza.

A tanulmányok alatti vizsgák célja: Azon tanulók osztályzatainak megállapítása, akiknek félévi vagy év végi osztályzatait évközi teljesítményük és érdemjegyeik alapján a jogszabályok és az intézmény Pedagógiai Programja szerint nem lehetett meghatározni. A pedagógiai programban meghatározottaknál rövidebb idő alatt (tanév összevonással) szeretné a követelményeket teljesíteni. A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételhető.

Általános szabályok

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra, azaz: osztályozó vizsgákra, különbözeti vizsgákra, javító vizsgákra, és pótló vizsgákra vonatkozik. Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára: aki osztályozó vizsgára jelentkezik, akit a nevelőtestület határozatával osztályozóvizsgára utasít, aki különbözeti vizsgára jelentkezik, ill. akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít. Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira. Minden vizsga írásbeli vagy szóbeli, vagy gyakorlati vizsgarészből állhat az iskola Pedagógiai Programja alapján.

Osztályozó vizsga

Az intézményben az osztályozó vizsgát a félévi és év végi jegyek lezárását megelőző két hétben kell megszervezni. Osztályozó vizsgát kell tennie teljesítményének értékelése céljából a tanulónak, ha a tanítási év során jogszabályban meghatározott mértékű igazolt és igazolatlan hiányzást gyűjtött össze, s emiatt félévi vagy év végi osztályzatát nem tudta a szaktanár megállapítani. Az osztályozó vizsgához vezető hiányzás mértéke 250 óra, illetve egy adott tantárgyból a tanítási órák több mint 30 % - a.

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és év végi jegyek lezárását megelőző két hétben, ha felmentést kapott –kérelmére - a kötelező tanórai foglalkozások látogatása alól a szerint sajátos helyzete miatt, engedélyt kapott arra, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget.

A vizsgázónak az írásbeli vizsgák megválaszolásához rendelkezésre álló idő vizsgatárgyanként maximum 45 perc. Egy napra legfeljebb három írásbeli vizsga szervezhető. Szóbeli vizsga egy vizsgázónak egy vizsganapra legfeljebb három vizsgatárgyból szervezhető. A vizsgáztatás időtartama 10 percnél nem lehet több. A tanulmányok alatti vizsgán a sajátos nevelési igényű tanulónál a vizsga során lehetővé kell tenni mindazon mentességek, kedvezmények érvényesítését, amelyet a tanuló megfelelő vizsgálat, szakértői vélemény alapján kapott. A tanulmányok alatti vizsgán elért eredmény csak akkor támadható meg, ha az intézmény nem a Pedagógiai Programban meghatározott követelményeket kéri számon, vagy a vizsgáztatás során olyan eljárási hiba történt, amely vélhetőleg a tanuló teljesítményét hátrányosan befolyásolta. Az osztályozó vizsgát megismételni, eredményén javítani nem lehet. Ha a szabályosan megtartott osztályozó vizsga elégtelen, a tanulónak a tanévet ismételnie kell.

Különbözeti vizsga

A különbözeti vizsgák időpontját az igazgató határozza meg. Iskolaváltoztatás vagy külföldi tanulmányok magyarországi folytatása feltételeként írhatja elő az intézmény a különbözeti vizsga letételét. Abból a tantárgyból vagy tantárgyrészből kell különbözeti vizsgát tennie a tanulónak, amelyet az intézmény a megkezdeni tervezett évfolyamtól alacsonyabb évfolyamon tanított, s amely

tantárgy, tananyag ismerete feltétele a sikeres tovább haladásnak, a magasabb évfolyamra lépésnek. A különbözeti vizsga tantárgyainak, tartalmának meghatározása során mindig egyedileg kell az Intézmény vezetőjének határozatot hoznia a jelentkező tanuló ügyében.

Javítóvizsga

Ha a tanuló tanév végén – legfeljebb három tárgyból - elégtelen osztályzatot kap, javítóvizsgát tehet. Javítóvizsga augusztus 15. és augusztus 31. között – szervezhető. A javítóvizsga bizottságban a kérdező tanár lehetőség szerint ne a tanulót javítóvizsgára utasító kollega legyen. A tanulót a vizsga eredményéről azonnal tájékoztatni kell. Sikertelen javítóvizsga esetén a tanulót évfolyamisméltésre kötelezzük.

Pótló vizsga

Abban az esetben, ha a tanuló önhibáján kívül nem tudja teljesíteni az osztályozó/különbözeti vizsga követelményeit, a teljes vizsga anyagából, vagy a nem teljesített vizsgarészből - kérelmére - pótló vizsgát tehet. Időpontját egyéni elbírálás alapján az igazgató jelöli ki.

Független vizsgabizottság előtt zajló vizsga

A független vizsgabizottság előtt letehető tanulmányok alatti vizsgát a Kormányhivatal Oktatási Főosztálya szervezi. A tanuló – kiskorú tanuló esetén a szülője aláírásával – a félév, illetve a szorgalmi idő utolsó napját megelőző huszonkettedik munkanapig, amennyiben hiányzás miatt nem értékelhető és osztályozó vizsga letételére kap engedélyt, az engedély megadását követő három napon belül jelentheti be, ha független vizsgabizottság előtt kíván vizsgát tenni. A tanuló amennyiben a tanév végén valamely tantárgyból / tantárgykból megbukott, s javítóvizsgát tehet, a bizonyítvány átvételét követő tizenöt napon belül kérheti, hogy a javítóvizsgát független vizsgabizottság előtt tehesse le.

Tanulmányok alatti vizsgák szervezésének legfontosabb alapelvei

A vizsgabizottság minimum három főből áll. Az általa ellátandó feladatok: elnöki, kérdező tanári és ellenőrző tanári. Az elnök felel a szabályok betartásáért, ellenőrzi a vizsgázók adatait, vezeti a jegyzőkönyvet, ha kell szavazást rendel el. A kérdező tanár(ok) megfelelő tanári végzettséggel rendelkezzenek. Lehetőség szerint ne az kérdezze a tanulót, aki vizsgára küldte. Az igazgató felel a vizsgák szabályos lebonyolításáért. Ellenőrző tanár: lehetőség szerint szakos tanár, felel a vizsga szabályszerűségéért.

Írásbeli vizsgák általános szabályai

A tanteremben minden padban csak egy diák ülhet. A feladatlapot az iskola bélyegzőjével kell ellátni, fel kell tüntetni a tantárgy megnevezését, a tanuló nevét és a dátumot. A feladatlap megoldásának maximális ideje 45 perc. A vizsgán használható segédeszközöket a szaktanár tájékoztatása alapján a tanuló hozza magával. Egy vizsganapon három írásbeli vizsga tehető le, de közöttük 10 perc pihenőidőt kell biztosítani. Ha a vizsgázó az írásbeli vizsgán szabálytalanságot követ el, a felügyelő tanár e tényt jegyzőkönyvben rögzíti, és felveszeti a feladatlapra és jelenti az igazgatónak.

Az írásbeli vizsga javítása

A szaktanár az adott vizsganapon piros tollal kijavítja az írásbeli dolgozatot. Ha a szaktanár arra a feltételezésre jut, hogy a vizsgázó meg nem engedett segédeszközöket használt, rávezeti a feladatlapja és értesíti az igazgatót.

A szóbeli vizsga általános szabályai

Egy napon három szóbeli vizsga tehető le. A vizsgázónak a vizsga előtt minimum 15 perccel kötelező megjelennie. A vizsgák ideje alatti várakozáshoz lehetőség szerint pihenő helységet kell biztosítani. A szóbeli vizsgán minden vizsgázó tételt húz, a tantárgyakhoz kapcsolódó segédeszközökkel készül az önálló feleletre. A felkészülési idő legalább 20 perc, kivétel az idegen nyelv ahol nincs felkészülési idő. A felelet során a tanuló a felkészülési idő alatt készített jegyzeteit használhatja. A felelet maximum 10 percet tarthat. Ha a vizsgázó az adott tételből teljes tudatlanságról tesz tanúbizonyságot, egy alkalommal póttételt húz. Két tantárgy között a vizsgázó pihenőidőt kérhet. Ha a szóbeli vizsgán a vizsgázó szabálytalanságot követ el, az elnök figyelmezteti, jegyzőkönyvet készít és a vizsgabizottság a dönt a szóbeli eredményéről. Szabálytalanságok esetében a vizsgabizottság elnöke értesíti az igazgatót, aki a törvények alapján dönt.

Gyakorlati vizsga általános szabályai

A gyakorlati oktatást vezető tanárnak kötelező a vizsgázót tájékoztatni a gyakorlati vizsga rendjéről. A gyakorlati vizsgarész a vizsga feladatok számától függetlenül egy érdemjeggyel kell értékelni

Az egyes vizsgatárgyak részei, követelményei és értékelési rendje

Minden vizsgatantárgy követelményei azonosak az adott évfolyam adott tantárgyának az intézmény pedagógiai programjában található követelményrendszerével.

Vizsgatárgyak részei

Irodalom	írásbeli + szóbeli vizsga
Magyar nyelvtan	írásbeli
Történelem	szóbeli vizsga
Idegen nyelv	írásbeli + szóbeli vizsga, 3-4 évf csak írás
Matematika	írásbeli + szóbeli
Környezetismeret	írásbeli
Természetismeret	írásbeli
Fizika	szóbeli vizsga
Földrajz	szóbeli vizsga
Biológia	írásbeli
Kémia	szóbeli vizsga
Ének-zene	gyakorlati vizsga
Informatika/Digitális kultúra	gyakorlati vizsga
Testnevelés	gyakorlati vizsga
Rajz és vizuális kultúra	gyakorlati vizsga
Technika, életvitel és gyakorlat/technika és tervezés	gyakorlati vizsga

Projektoktatás, pedagógiai projekt

Valamely összetett, komplex, gyakran a mindennapi életből származó téma; a témafeldolgozáshoz kapcsolódó célok, feladatok meghatározása, a munkamenet és az eredmények megtervezése; az eredmények bemutatása. A projekt módszer egy sajátos tanulási egység, amelynek középpontjában egy probléma áll. A feladat nem egyszerűen a probléma megoldása vagy megválasztása, hanem a lehetőleg több vonatkozásnak és összefüggésnek a feltárása, amely a való világban az adott problémához organikusan kapcsolódik. Minden projekt végtelen és egyedi, hiszen a problémák nem elvontan jelennek meg, hanem a gazdag valóságukban. Nincs két egyforma projekt, hiszen más környezetben, más gyerekek, más tanárok dolgoznak rajta. A projekt módszer a tanulói tevékenységek tudatos tervezését igényli. A tervezés két fő szinten kell történi: Az első az egész folyamatra vonatkozik, amely során meghatározott ismeretekhez és képességekhez kívánjuk eljuttatni a tanulókat. A másik szint az egyes projektek megtervezését jelenti, amelyhez a tanári motiváció és segítség tudatos jelenléte szükséges. Lényeges vonása, hogy megszűnik a verbális képességek fölényhelyzete, az eltérő képességek egyenértékű szerephez jutnak a közösen választott feladat közös megoldásában. Kooperativitása a tanári és tanulói szerepek különbözőségének érvényesülése mellett valósul meg, a tanár irányító szerepe az együttműködésben szinte észrevétlenül működik, a közös tervezésben, cselekvésben és ellenőrzésben érvényesül. A végrehajtandó feladat sokszínűsége biztosítja a közös alkotáshoz való hozzájárulás sokféleségét. Minden külön módszertani erőfeszítés nélkül lehetővé teszi, hogy a résztvevők a korábbi élményeik, tapasztalataik, tehetségük és ambícióik szerint válasszanak részfeladatot. A projekt módszer átlép a hagyományos oktatáson, az iskola hagyományos időkeretein, falain, élet közeli problémákból indít, és minden résztvevő különféle tapasztalataira épít. A projektnapokat minden tanévben a tanév egyéb programjaihoz igazítva szervezzük meg.

Tantárgytömbösítés

Tantárgytömbösítés a tanórai foglalkozások ciklikus megszervezésének rendje, melynek keretei között - adott tantárgy, - adott műveltségterület - adott félévre számított tanórai foglalkozásait nem egyenletesen, minden tanítási hétre elosztva, hanem ciklikusan szervezik meg. Az osztályban végzett pedagógia munka sajátos eleme az epochális oktatás, amelynek keretén belül adott műveltségi terület ismeretanyagát legalább négy hetes oktatási szakaszokra kell felosztani, (epocha) – de ennél hosszabb epochális szakasz is kialakítható - és ennek keretein belül egy tanítási hétre lehet összevonni a tananyagot oly módon, hogy egy tanítási napon több egymást követő tanítási óra is felhasználásra kerülhet. Ez lehetővé teszi, hogy adott műveltségi terület ismeretanyagát szakaszolva, a tanítási év teljes időszaka helyett epochális szakaszokra elosztva teljesítsék, egy tanítási napon több egymást követő azonos műveltségi területhez kötődő tanítási óra felhasználásával.

Ez a szervezeti megoldás lehetővé teszi, hogy a gyermek figyelme, érdeklődése tartósan egy-egy műveltségterületre koncentrálódjon, változatos eszközökkel, projekt módszer támogatásával sajátítsanak el egy-egy tananyagot.

Jellemzői:

A tanítási ciklusoknak legalább két hetenként kell váltaniuk egymást,

A tantárgytömbösítésbe bevont tantárgyak, műveltségi területek tanítási óráinak legalább két egymást követő tanítási napra kell esniük

A tanítási napok közül az egyiken legalább három, a másikon legalább kettő a tantárgytömbösítésbe bevont tanítási órának kell lennie,

Az egy tanítási napon szervezett tanítási órákat egymást követően, egymáshoz kapcsolódóan kell megtartani.

A tantárgytömbösítés végrehajtásában az iskoláknak nagyfokú szabadsága van.

Az iskola dönti el, hogy a szakrendszerű oktatás melyik évfolyamán, melyik osztályban vezeti be a tantárgytömbösített oktatást.

Szemponatok a tantárgytömbösítés megszervezéséhez:

A tanulók heti óraszám

A pedagógusok kötelező óraszám

Tanítási időkeret

A tantárgy éves óraszám

Tantárgyfelosztás

A bevont és nem bevont osztályok órarendje

A tanítás minősége

A megvalósítás lehetséges:

Több évfolyamon egy tantárgyból

Több évfolyamon több tantárgyból

Egy évfolyamon több tantárgyból

Hitoktatás

20/2012. EMMI rendelet 182.§ alapján:

Egyházi intézmény lévén a törvény lehetővé teszi a hittan tantárgy oktatását heti egy órában. Egy óra hittant vezetünk be 1-8. évfolyamon és a szakközépiskolában. A hitoktatók az intézménnyel munkavállalói jogviszonyban vannak.

Forrás Oktatási Központ

Általános Iskola

Helyi tanterv 1.-4. osztály

Helyi tanterv

Az 51/2012. (XII. 21.) számú EMMI rendelet szerinti kerettantervek alapján készült.

Célunk olyan alapvető ismeretek birtokába juttatni tanulóinkat, amelyek segítségével képesek bekapcsolódni az őket körülvevő mikrokörnyezet életébe, dönteni tudjanak továbbtanulásról, további életükről. Ugyanakkor nyitottak legyenek a haza, a nagyvilág történései iránt is.

Környezetismeret					1			1											
Természettudomány									2			2			0			0	
Kémia														1,5			1,5		
Fizika														1,5			1,5		
Biológia														1,5			1,5		
Földrajz														1,5			1,5		
Első élő idegen nyelv						1	2	1	3		3		3	0,5		3			
Ének-zene	2		2		2		2		2		1		1		1		1		
Vizuális kultúra	2		2		2		1		1		1		1		1		1		
Dráma és színház				0,5									1						
Technika és tervezés	1		1		1		1		1		1		1		1				
Digitális kultúra					1		1		1		1		1		1		1		
Testnevelés	5		5		5		5		5		5		5		5		5		
Osztályfőnöki									1		1		1		1		1		
Hittan egyházi intézményben	1		1		1		1		1		1		1		1		1		
Kötelező alapóraszám	22		22		22		23		27		26		28		28		28		
Szabadon tervezhető óra		2		2		2		2		1		2		2		2		2	
Összes tervezett óraszám	22	2	22	2	22	2	23	2	27	1	26	2	28	2	28	2	28	2	
Összesített óraszám	24		24		24		25		28		28		30		30		30		
Maximális órakeret	24		24		24		25		28		28		30		30		30		

A szakképzés általános jellemzői

Célok, feladatok

A szakképző iskolai képzés különös hangsúlyt helyez arra, hogy a tanítási-tanulási folyamat megalapozza és tovább fejlessze a tanulók képességeit, motivációit az egész életen át tartó tanuláshoz; beépítse a Nemzeti alaptantervben megfogalmazott tudásértelmezést, és ennek megfelelően az egész tanítási-tanulási folyamatot a szakmatanuláshoz nélkülözhetetlen kompetenciák fejlesztésének szolgálatába állítsa.

A szakképző iskola további célja, hogy az egyes integrált tartalmakat hordozó műveltségi területek segítségével érvényesítse a közismereti és szakmai tananyagok interdiszciplináris és problémaközpontú szemléletét és szervezését; valamint a tartalmak feldolgozása, elsajátítása során a köznevelési törvényben előírtaknak megfelelően érvényesüljön a Nemzeti alaptantervnek a tanulásról és a tanulászervezésről kialakított felfogása. E mellett azonban a szakképzés szervezése a Szakképzési tv. (új) - 2019. évi LXXX. törvény alapján szerveződik.

Az egyes műveltségi területek témakörei, témái a valóság problémáit és az azok felismeréséhez, megértéséhez, kezeléséhez szükséges tudásokat, képességeket is a mindennapi élet kontextusába helyezik, kiemelve ezzel a társadalmilag releváns, alkalmazható tudás fontosságát.

Fejlesztési területek – nevelési célok

A helyi tanterv kialakításakor törekedni kell arra, hogy az iskolatípus céljainak megvalósítása érdekében a tanulók közismereti tudása a szakmai ismeretek elsajátításához is hozzájáruljon. Továbbá a hároméves nevelési-oktatási-képzési folyamat után a tanuló számára a további tanulási utak is elérhetővé váljanak, azaz az egész életen át tartó tanulás megalapozása is fontos fejlesztési feladat.

Az erkölcsi nevelés

A tanulóban kialakul a kötelességtudat, érti egyéni és közösségi (társadalmi) felelősségének jelentőségét. Felismeri, hogy az egyes törvények és társadalmi egyezségek általában azért érvényesek, mert saját magunk által választott etikai elvek követésén alapszanak. Megérti és belátja a normakövetés társadalmi jelentőségét és a normaszegés következményeit. Ismer közösségi egyezségeket és normákat, képes egy-egy közösség etikai elveinek felismerésére és a különböző kultúrák etikai elveinek összevetésére. Képes bizonyos értékkonfliktusok felismerésére, ismer eseteket, példákat ezek kezelésére.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

Megnevez és felismer magyar történelmi személyiségeket, feltalálókat, tudósokat, művészeket, sportolókat, tudatosan benne munkásságuk jelentősége. Ismer a szakmája fejlődésével kapcsolatos fontosabb magyar találmányokat, szakmájában ismert kiemelkedő magyar személyiségeket. Tisztában van nemzeti ünnepeink jelentőségével, hagyományaival. Ismeri lakóhelye és iskolája környékének természeti és kulturális örökségét. Ismeri a nemzeti kultúrák jelentőségét, tiszteli a különböző népek és kultúrák hagyományait.

A családi életre nevelés

A tanuló jártas a munkaeszközök célszerű, gazdaságos használatában, kialakítja egyéni, eredményes munkamódszereit. Megismeri a háztartásban, közvetlen környezetében alkalmazott, felhasznált anyagokat (különös tekintettel az egészségkárosító anyagokra). Képes önálló életvitelét, ön maga ellátását megszervezni. Képes szükségletei tudatos rendszerezésére, rangsorolására, megismeri a takarékoság, takarékoskodás alapvető technikáit. Készül az örömteli, felelősségteljes párkapcsolatra, a családi életre. Ismeri a családtervezési módszerek alkalmazásának módját, ezek előnyeit és kockázatait, tud ezzel kapcsolatban információkat keresni és azokat döntéseiben felhasználni. Tud információkat szerezni a szexuális problémákkal kapcsolatban, ugyanakkor képes felismerni egyes információforrások veszélyeit. Tudja, hová fordulhat krízishelyzetekben. Képes tájékozódni a gyermekszülést és az örökbefogadást érintő kérdésekről. Érti a családnak a társadalomban betöltött szerepét. Érti a családtagok felelősségét a család egységének megtartásában, belátja a szerepek és feladatok megosztásának módjait, jelentőségét. A tanuló értelmezi a szülői és gyermeki felelősség fogalmát, tiszteli a különböző generációk tagjait.

A testi és lelki egészségre nevelés

A tanuló tudja, hogy környezetünk is hatással van testi és lelki egészségünkre, ezért igényévé válik környezetének tisztán tartása, szépítése és a személyes higiéne. Tájékozott az e témakörben meglévő elemi lakossági szolgáltatásokról, azok használatáról. Ismeri a kultúra szerepét a lelki egészség megőrzésében. Tudatában van annak, hogy életvitelét számos minta alapján, saját döntéseinek sorozataként alakítja ki, és hogy ez a folyamat hatással van testi és lelki egészségére. Ismeri az egészségre káros, szenvedélybetegségek kialakulásához vezető élvezeti szerek használatának kockázatait, tudatosan tartózkodik ezektől. Képes értelmezni a gyógyszerekhez tartozó betegtájékoztatót. Ismeri az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés módját, képes tájékozódni a betegjogokról és az orvosválasztás lehetőségeiről. Tisztában van a védőoltások szerepével, tud példákat sorolni védőoltásokra.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A tanuló érti az egyén felelősségét a közösség fenntartásában és a normakövetésben. Ismeri alapvető állampolgári jogait és kötelességeit. Ismeri a normaszegések társadalmi jelentőségét. Gyakorolja jogait és kötelességeit környezetében, ismeri és tiszteli szűkebb közösségei tagjait, törekszik a helyi közösségekkel való jó együttműködésre. Ismeri a civil szervezetek működési formáit és lehetőségeit.

Önismeret és a társas kapcsolati kultúra fejlesztése

A tanulóban tudatosul, hogy számos olyan mindennapi élethelyzet van, ahol az ember személyisége alapvető befolyással bír céljai elérésére, a társas kapcsolatai alakítására, feladatai elvégzésére. Tisztában van a társas kapcsolatok építésének lényegével és az emberi együttműködés lehetőségeivel. Tud különbséget tenni az ideális és a reális énkép között, és tisztában van azzal, hogyan befolyásolhatja a társas környezet az önmagukról alkotott képet. Felismeri a normakövetés szerepét, fontosságát.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A tanuló felismeri, ha szűkebb vagy tágabb környezetében egyes emberek vagy csoportok segítségre szorulnak. Az adott helyzethez és lehetőségeihez mérten kötelességének érzi a segítségnyújtást és próbálja ebbe társait is bevonni. Egyes helyzetekben képes felelősséget vállalni másokért (társaiért, a környezetében élő rászorultakért), és vállalásaiért helyt is áll. Felismeri, hogy a beteg, sérült, fogyatékkal élő embereken egyes helyzetekben kötelessége segíteni. Tisztában van az önkéntesség értékével, jelentőségével, formáival.

A tanulás tanítása

A tanuló megismer olyan alapvető tanulást segítő technikákat, amelyek segítségével hatékonyabbá teszi az önálló felkészülését, pl. a tanuláshoz szükséges külső (rend, fény, csend) és belső (munkakedv, jutalom, kíváncsiság, elérendő cél) feltételeket. Tud a tanult témák kapcsán tájékozódni a könyvtárban (pl. egyszerűbb kézikönyvekben) és a világhálón. Ismer tudásmegosztó és tudásépítő platformokat. Képes gondolatait, megállapításait kifejezni, nyelvileg szabatosan indokolni. Megismeri saját tanulási stílusát, ezzel hatékonyabb információfeldolgozásra képes, tudatában van, mely területeket kell fejlesztenie. Elegendő önismerettel, önértékeléssel, önbizalommal rendelkezik ahhoz, hogy megfelelő teljesítményt nyújtson, de tisztában van vele, hogy ehhez megfelelő fizikai állapotban kell lennie. Ismer olyan módszereket, amelyekkel ezt megteremtheti.

Pályaorientáció

A tanuló tisztában van azzal, milyen személyes tulajdonságokkal, ismeretekkel, gyakorlatokkal és képességekkel rendelkezik. Érti, hogy ezek közül melyek piacképesek és melyek állnak kapcsolatban az általa kitűzött céllal, illetve, hogy a munkáltató érdeklődését melyek keltik fel igazán. Megfelelő ismeretekkel rendelkezik tervezett szakmájával kapcsolatban, munkaerőpiaci lehetőségeiről, munkavállalói szerepéről. Rendelkezik ismeretekkel, és tapasztalatot szerez a felkészült álláskereséshez. Képes önéletrajzot készíteni, vagyis képes írásban összegezni céljait, képességeit, végzettségét, felkészültségét és mindazt, amit a munkaadónak egy konkrét állással kapcsolatban nyújtani tud.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A tanuló törekszik arra, hogy a fejlődési, megélhetési, biztonsági, önérvényesítési, társas szükségleteit minél magasabb szinten, tartalmasabb életvitelben elégítse ki. Érzékeli az anyagi és a kapcsolati tőke értékét és szerepét a társadalomban. Képes információkat keresni és értelmezni különböző egyéni

pénzügyi döntésekkel (pl. befektetések, hitelek) kapcsolatban. Kellő ismerettel rendelkezik ahhoz, hogy számlát nyisson, és azt használja.

Médiatudatosságra nevelés

A tanuló tudatosan választ a tanulását, művelődését és szórakozását segítő médiumok között. Képes a média által alkalmazott figyelemfelkeltő eszközöket, képi és hangzó kifejezőeszközöket értelmezni, médiatartalmakat használni. Megfelelő kommunikációs stratégiával rendelkezik a nem kívánatos tartalmak elhárítására.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A tanuló érti a fenntartható fejlődés jelentőségét. Belátja, hogyan vezetett az emberiség tevékenysége környezeti problémák kialakulásához, érti ezek kockázatát és látja ezzel kapcsolatos felelősségét. Ismer egyes globális problémák és a lokális cselekvések, valamint az egyéni életvitel közötti összefüggéseket. A tanuló saját életvitelével tekintettel van a fenntarthatóság kritériumaira. Képes a fenntarthatósággal kapcsolatban információkat keresni és értelmezni. Érti a nemzetközi összefogás jelentőségét a fenntarthatósággal kapcsolatban.

Kulcskompetenciák, kompetenciafejlesztés

Az Európai Unió által ajánlott, a Nat-ban meghatározott kulcskompetenciák, az ezeket célzó kompetenciafejlesztés a szakképző iskolák helyi tanterveinek kialakításakor is mérvadó.

A tanulás kompetenciái

A tanuló a 9-10. évfolyam végére képes figyelmét összpontosítva kitartóan, önállóan tanulni, saját tanulását megszervezni. A tanuláshoz való hozzáállása pozitív. Képes motivációja folyamatos fenntartására, felismeri képességeinek, készségeinek erős és gyenge pontjait, munkáját tárgyilagosan értékeli. Képes arra, hogy szükség esetén tanácsot, támogatást kérjen. A tanuló megtanulja saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást is. Ismeri és érti saját tanulási stratégiáit, felismeri szükségleteit és lehetőségeit. Képes arra, hogy szükség esetén tanácsot, információt, támogatást kérjen.

A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)

A tanuló hétköznapi kommunikációs helyzetekben alkalmazza a különféle beszédműfajok kommunikációs technikáit. Beszélgetés, vita során képes mások álláspontjának értelmezésére, saját véleménye megosztására, megvédésére vagy korrekciójára. Önállóan olvas és megért nyomtatott és elektronikus formájú irodalmi, ismeretterjesztő szövegeket. Szabatosan használja a választott szakmacsoport tanult szakszókincsét. Mérlegelő módon vesz részt az infokommunikációs társadalom műfajainak megfelelő információszerzésben és információátadásban. Képes szövegalkotásra a társadalmi (közösségi) élet legfontosabb területein a papíralapú és az elektronikus műfajokban.

Törekszik a normakövető helyesírásra, képes az önálló kézikönyvhasználatra. Képes egyes nem verbális természetű információk verbális leírására, értelmezésére.

Valós élethelyzetekben is tudja használni a tanult idegen nyelvet a produktív készségek (írás és beszéd) alkalmazásával is. Megérti a fontosabb információkat a világos, mindennapi szövegekben. Egyszerű, összefüggő szöveget tud alkotni ismert vagy az érdeklődési körébe tartozó témában. Megérti és használja a gyakoribb mindennapi kifejezéseket és a nagyon alapvető fordulatokat, amelyek célja a mindennapi szükségletek konkrét kielégítése. Képes egyszerű interakcióra, ha a másik személy lassan, világosan beszél és segítőkész.

A digitális kompetenciák

A tanuló egyre motiváltabbá válik az IKT-eszközök használatában. A tanuló képes a számítógép használatára, lehetőségeinek önálló alkalmazására a tanulásban és a mindennapi életben. Nyitott és motivált az IKT nyújtotta lehetőségek kihasználásában. Gyakorlotta kapcsolódik be az információmegosztásba, képes részt venni az érdeklődési körének, választott szakterületének megfelelő együttműködő hálózatokban. Felismeri és ki is használja az IKT nyújtotta lehetőségeket a feladatok, problémák megoldásában saját szakterületén. A tanulóban kialakul az IKT alkalmazásának adekvát magatartása, elfogadja a kommunikáció és az információfelhasználás etikai elveit. Felismeri az IKT interaktív használatából adódó esélyeket, tudatosan törekszik ezek mérséklésére.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák

A tanuló képes matematikai problémák megoldása során és mindennapi helyzetekben egyszerű modellek alkotására, illetve használatára. Felismer egyszerű ok-okozati összefüggéseket, logikai kapcsolatokat, és törekszik ezek pontos megfogalmazására. Gyakorlotta a mindennapi életben is használt mennyiségek becslésében, a mennyiségek összehasonlításában. Képes következtetésre épülő problémamegoldás során egyszerű algoritmusok kialakítására, követésére. Kialakul az absztrakciós, az alizáló és szintetizáló képessége. A tanuló mérlegelő gondolkodásának fejlesztése többek között a feladatok megoldása során kapott eredmények elemzésén és értékelésén keresztül történik.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák

A tanuló képes együttműködni társaival az iskolai és az iskolán kívüli életben egyaránt. Önként vállal feladatokat különböző, általa választott közösségekben. Képes társai számára segítséget nyújtani ismert élethelyzetekhez kapcsolódó problémák megoldásában. Megérti és elfogadja, hogy a közösség tagjai felelősek egymásért. Képes megfogalmazni véleményét a közösséget érintő kérdésekben, meghallgatja és képes elfogadni mások érvelését. A magyar és az európai kultúra, illetve hagyományok megismerésével kialakul a tanulóban az országhoz, a nemzetéhez és Európához való tartozás tudata.

A tanulmányok végére képes helyes döntéseket hozni, illetve segítséget elfogadni konfliktushelyzetekben. Képes a stressz és a frusztráció megfelelő kezelésére. Törekszik a személyes előítéletek leküzdésére, képes a kompromisszumra.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái

A tanuló képes korának megfelelő, különböző művészeti (zenei, irodalmi, dramatikus, képzőművészeti, fotó- és film-) élmények több szempontú befogadására, élvezetére. Képes szabad asszociációs játékokra, gondolatok, érzelmek, hangulatok kifejezésére különböző művészeti területeken alkalmazott kifejezőeszközök, módszerek, technikák alkalmazásával.

Felismeri, hogy a művészetek érzelmi, gondolati, erkölcsi, esztétikai élmények, a tapasztalatszerzés forrásai. Tudatosan benne a helyi, a nemzeti, az európai és az egyetemes kulturális örökség jelentősége. Nyitott műalkotások befogadására, életkorának megfelelő szintű értelmezésére.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

A tanuló ismert élethelyzetekben egyre inkább képes mérlegelni, önálló döntéseket hozni és felmérni döntései következményeit. Terveket készít céljai megvalósításához és – esetenként segítséggel – meg tudja ítélni ezek realitását. Csoportos feladathelyzetekben részt tud venni a végrehajtás megszervezésében, a feladatok megosztásában. A tanuló felismeri, hogy a munkavégzés az egyén, a család és a társadalom létfenntartását biztosítja; belátja, hogy a munka sokszor küzdelmekkel jár, ugyanakkor személyiségépítő, társadalmi összetartozást is erősítő tevékenység. Tudatosan készül a munka világához kapcsolódó döntéshelyzetek megismerésére. A tanuló képes csoportos munkavégzésben részt venni, a közös feladatok, az iskolai élethez kapcsolódó problémák megoldása során képes a munka megtervezésére és irányítására, társai vezetésére. Együttműködik társaival, képes a feladatmegoldást segítő információk megosztására. Vannak elképzelései az egyén társadalmi-gazdasági feladataival, boldogulásával kapcsolatban. Nyitott a gazdaság működéséhez, az egyén gazdasági szerepéhez (pl. vállalkozás) kapcsolódó témák iránt, egyre reálisabb elképzelései vannak saját jövőjét illetően. Nyitott és érdeklődő a mindennapi életét érintő pénzügyi és jogi kérdések iránt.

Egységesség és differenciálás

A nevelési-oktatási folyamat egyszerre egységes és differenciált: megvalósítja az egyéni sajátosságokra tekintettel levő differenciálást és az egyéni sajátosságok ismeretében az egységes oktatást.

Az egyéni különbségek figyelembevételének fontos területe a tehetséggondozás, amelynek feladata, hogy felismerje a kiemelkedő közismereti vagy szakmai teljesítményre képes tanulókat; segítse őket, hogy képességeiknek megfelelő szintű eredményeket érjenek el szakmájuk gyakorlása közben, és alkotó egyénekké váljanak. A tanuló csak akkor képes erre, ha lehetőséget és bátorítást kap. A megfelelő oktatási módszerek, munka- és tanulászervezési formák serkenthetik az egyéni különbségek kibontakozását. Az egyéni fejlesztési programok, a differenciálás különböző lehetőségei során a közismereti és szakmai tárgyakat tanító pedagógusok megfelelő feladatokkal fejlesztik a tehetséges tanulókat, figyelik fejlődésüket és az adott szakasznak megfelelő kihívások elé állítják őket.

A differenciált – egyéni és csoportos – eljárások biztosítják az egyes területeken alulteljesítő tanulók felzárkóztatását, a lemaradás egyéni okok felderítésén alapuló csökkentését, megszüntetését.

A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegítheti a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal lehetőség szerint együtt történő – integrált – oktatásuk. Esetükben a tartalmi szabályozás és a gyermeki sajátosságok összhangja ugyanolyan fontos, mint más gyermekeknél. Iskolai nevelés-oktatásuknak alapvető célja a felnőtt élet sikerességét megalapozó kulcskompetenciák fejlesztése, az egész életen át tartó tanulásra és a munkába állásra való felkészítés.

Az ágazati alapoktatásra vonatkozó

oktatási program

és

a szakirányú oktatásra vonatkozó

képzési program

Szakképző iskolai képzések

Az iskola a szakiskolai szakképzés keretében készíti fel tanulóit a szakmai vizsgára, két évfolyamos technikai képzést nyújt érettségizetteknek, továbbá felnőttképzésként működik.

A szakiskolának három, az adott szakképesítés megszerzéséhez szükséges közismereti képzést és szakmai elméleti és gyakorlati oktatást magában foglaló szakképzési évfolyama van.

A 2020-2021 tanévtől induló szakközépiskolai képzések felmenő rendszerben a 2019. évi LXXX. törvény. (a szakképzésről). és a 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet (a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról) alapján szerveződnek. Ennek megfelelően az új szakképzési kerettantervek, illetve az új programtervek és képzési és kimeneti követelmények a mérvadók.

A közismereti tantárgyak óraelosztása a három éves szakképzésben:

Tantárgyak		9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	9-11. óraszám összesen
Közismereti oktatás	Kommunikáció-magyar nyelv és irodalom	2	2	2	206
	Idegen nyelv	2	2	2	139
	Matematika	2	2	1	175
	Történelem és társadalomismeret	3	0	0	108
	Természetismeret	3	0		108
	Testnevelés	4	1	1	211
	Osztályközösség-építő Program	1	1	1	103
	Pénzügyi és munkavállalói ism.			1	31
	Hittan	1	1	1	1081
Ágazati alapoktatás		16	0	0	576
Szakirányú oktatás		0	25	25	1675
Tanítási hetek száma		36	36	31	
Éves összes óraszám		1224	1224	1054	3502
Rendelkezésre álló órakeret/hét		34	34	34	

A szakközépiskolai képzésben felmenő rendszerben a heti és éves szakmai óraszámok:

évfolyam	heti óraszám szabadsáv nélkül	éves óraszám szabadsáv nélkül	heti óraszám szabadsávval	éves óraszám szabadsávval
9. évfolyam	14,5 óra/hét	522 óra/év	17 óra/hét	612 óra/év
Ögy		140		140
10. évfolyam	23 óra/hét	828 óra/év	25 óra/hét	900 óra/év
Ögy		140		140
11. évfolyam	23 óra/hét	713 óra/év	25,5 óra/hét	791 óra/év
Összesen:		2343 óra		2583 óra

05. ÉLELMISZERIPAR ágazathoz tartozó

4 0721 05 10

Kistermelői élelmiszer-előállító

SZAKMÁHOZ

A SZAKMA ALAPADATAI

Az ágazat megnevezése: Élelmiszeripar

A szakma megnevezése: Kistermelői élelmiszer-előállító

A szakma azonosító száma: 4 0721 05 10

A szakma szakmairányai: —

A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4

A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4

Ágazati alapoktatás megnevezése: Élelmiszeripar ágazati alapoktatás

Kapcsolódó részsakmák megnevezése: —

A KÉPZÉS SZERKEZETE ÉS TARTALMA

A programtervvel kitöltött időkeret – a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020 (II. 7.) Korm. rendelet 13.§ (4) bekezdésének megfelelően – tartalmaz a szakképző intézmény által a helyi gazdasági környezet egyedi elvárásaihoz igazodó szakmai célokra szabadon felhasználható időkeretet (szabad sáv).

A szabad sáv szakmai tartalmáról a szakképző iskola szakmai programjában kell rendelkezni.

A kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítés során az ágazati alapoktatáshoz tartozó tantárgyak oktatását a szakmai oktatás első félévében kell megszervezni.

A tanulási területekhez rendelt tantárgyak és témakörök óraszámáa évfolyamonként

	Élelmiszervizsgálat	72	0	0	72
	Bevezetés a laboratóriumi munkába	8			8
	Mintavétel	8			8
	Tömegmérés	8			8
	Térfogatmérés	8			8
	Hőmérsékletmérés	8			8
	Sűrűségmérés Evfolyam	16			16
	Oldatok	16	2/10.	3/11.	16
	Alapozó gyakorlat Evfolyam összes óraszám	144	0	0	144
	Mérések	18			18
	Munkavállalói ismeretek Szakmaspecifikus alapműveletek	126	0	0	126
	Álláskeresés Munkavédelem és higiénia Munkajogi alapismeretek	36	0	0	36
	Munkavédelem Értesítés	18			18
	Migráció Külföldi munkavállalók	18			18
Munkavállalói nyelvtudás Magyar nyelvi ismeretek	198	0	0	198	
Alapvető kommunikációs, álláshirdetések	198		11	198	
Tanulási terület összór száma	558	0	0	558	
Élelmiszer-előállítás	„Small talk” – általános társalgás	0	604	424	1028
	Élelmiszer-előállítási ismeretek Állásinterjú				
Élelmiszeripari alapismeretek és ismeretek	Élelmiszeripari alapismeretek	72	0	0	36
	Földművelésügyi alapismeretek				
	Az állattenyésztés és a növénytermesztés elméleti alapjai	36	72		72
	Élelmiszeripari technológiai alapok	36			
	Kistermelői zöldség- és gyümölcsfeldolgozás		182		182
	Műszaki alapismeretek Élelmiszeripari tartósítási alapok	36	0	0	72
	Kistermelői húsfeldolgozás Gépjármű alapismeretek	9	14	169	183
	Kistermelői tejtermék- és sajt készítés Gépjármű	7		169	169
	Kistermelői sütőipari termékek készítése Főzőipari gépjármű	7	120		120
	Kistermelői szárítási technológia készítés Csövek, csővezetékek	7	108		108
	Kistermelői édességkészítés Villanymotorok, hajtóművek, áttételek	6		86	86
	Élelmiszer-biztonság	0	36	47	83
	Mikrobiológia		18		18
	Élelmiszer-higiénia		18		18
	Élelmiszer-biztonság, minőségbiztosítás és dokumentáció			47	47
	A vendéglátás alapjai	0	36	62	98
	Vendéglátási alapok		36		36
	Falusi vendégszta üzemeltetése			62	62
	Tanulási terület összór száma	0	676	533	1209
Gazdasági és vállalkozási ismeretek	Gazdasági és vállalkozási ismeretek	0	36	62	98
	Gazdasági alapismeret		18		18
	Vállalkozás alapítása		18		18
	Vállalkozás működtetése			31	31
	Kistermelői ügyvitel			31	31
	Tanulási terület összór száma	0	36	62	98
Portfóliókészítés	Portfóliókészítés	0	36	31	67
	A portfóliókészítés alapjai		4		4
	Bemutakozás, célkitűzés		4		4
	Dokumentumgyűjtés		28	27	55
	Összefoglalás				

A szakképzésbe történő belépés feltételei

Iskolai előképzettség:

- Alapfokú iskolai végzettség

Alkalmassági követelmények

Foglalkozás egészségügyi alkalmassági vizsgálat: szükséges

Pályaalkalmassági vizsgálat: nem szükséges

A szakmai oktatás megszervezéséhez szükséges tárgyi feltételek

Eszközjegyzék ágazati alapoktatásra

alapvető fizikai mennyiségeket mérő eszközök (hossz-, tömeg-, térfogat-, hő-, sűrűségmérő eszközök)

alapvető általános gépelemek

alapvető élelmiszeripari gépek (nyersanyagtárolók, osztályozó-, tisztító-, aprító-, keverő-, töltő-, csomagoló-, termikus gépek)

munkavédelmi eszközök

Eszközjegyzék szakirányú oktatásra

Aszaló berendezés

Gáztűzhely, sütő

Passzírozó, botmixer, gyümölcscentrifuga, lassú prés

Kézi hámozók, befőttes üvegek, dunsztoló eszközök

Húsdaráló, hurkatöltő

Sajtvászon, alvadékszűrő eszközök, sajtfarmázó eszközök

Tésztakeverő gép, házi tésztanyújtó,-vágó gép, nyújtófa, tésztaszaggató formák, kézi és gépi habverő

Hőmérők (-20 ÷ +220 °C méréstartományban)

Szakosított terméktároláshoz hűtők és fagyasztók

Rozsdamentes eszközök (asztalok, tepsik, fazekak, lábosok, tálak, tárolóedények, reszelők, merőkanalak, kések)

Tálalás eszközei (tányérok, kanalak, villák, kések, poharak)

Számítógépek, nyomtató

Egyéb a termékek előállításához szükséges kéziszerszámok,

Kimeneti követelmények

Az ágazati alapoktatás szakmai követelményeinek leírása

Az alapoktatás olyan általános és széleskörű tudás és képesség megszerzését biztosítja, ami szükséges és hasznos minden élelmiszeripari ágazati szakmában betöltött munkakör esetén. Az alapoktatás végén a tanulók rálátnak az élelmiszeripari ágazat minden fontos részterületére, ezért megalapozott döntést hozhatnak a szakma kiválasztásánál.

Irányítással élelmiszerfeldolgozási alpműveleteket végez: tárol, osztályoz, tisztít, aprít, kever, termikus műveletek végez (hűt, fagyaszt, főz, süt), csomagol. Felismeri és csoportosítja az élelmiszeripar nyersanyagait, azonosítja, hogy mely iparágak használják fel azokat.

Rendelkezik az élelmiszer-előállításához szükséges műszaki alapismeretekkel: felismeri az élelmiszeriparban használatos szerkezeti anyagokat (fémek és nemfémek), 3D makett alapján vetületi ábrát készít geometriai alapelemekről (téglatest, henger, kúp), felismeri az alapvető gépelemeket (kötő gépelemek, hajtáselemek).

Laboratóriumi alpműveleteket végez (tömegmérés, térfogatmérés, oldatkészítés, sűrűségmérés). Ágazathoz kapcsolódó alapszámításokat végez (százalék, aránypár).

Ismeri és betartja a munkahelyi tűz-, munka-, és környezetvédelmi szabályokat. Ismeri és betartja a személyi- és az élelmiszer-előállítás higiéniai követelményeit.

Ágazati alapoktatás szakmai követelményei

Sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
1	Csoportokba rendezi az élelmiszeripari nyersanyagokat.	Alap szinten ismeri az élelmiszeripar növényi és állati eredetű nyersanyagait.	A munkavégzése során törekszik a pontosságra, szakszerűsége.	Irányítás mellett végzi munkáját. Felelősséget vállal saját munkájáért. Magára nézve kötelezőnek tartja a munka-, tűzvédelmi és higiéniai előírásokat. Felelősséget vállal saját munkájáért.
2	Munkáját a munka-, tűzvédelmi és higiéniai szabályok betartásával végzi.	Alap szinten ismeri a munka-, tűzvédelmi és higiéniai szabályokat.		
3	Élelmiszeripari alpműveleteket végez.	Alap szinten ismeri a tisztítás, aprítás, keverés, osztályozás, csomagolás, hőkezelés műveleteit.		
4	Kiválasztja az élelmiszeripari munkavégzéshez szükséges szerkezeti anyagokat.	Ismeri az alapvető szerkezeti anyagokat (fémek, nem fémek).		

5	Kiválasztja az alapvető kötő gépelemeket.	Ismeri a csavarokat, ékeket, reteszeket, szegecsket.
6	Alapvető ágazati méréseket végez.	Ismeri a tömeg, hosszúság, térfogat, hőmérséklet, sűrűség fogalmát, mértékegységeit, mérésének módját és mérőeszközeit.
7	Egyszerű mértani makettekről vetületi ábrát készít.	Alapszinten ismeri a műszaki ábrázolást.
8	Az élelmiszeripari termékek előállításához szükséges eszközöket, anyagokat kiválasztja, előkészíti.	Alapszinten ismeri a termékek előállításához szükséges anyagokat, eszközöket.

Szakirányú oktatás szakmai követelményei

Sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvart viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
1	Előkészíti a zöldségeket és gyümölcsöket a további feldolgozásra.	Ismeri az alapanyagok jellemzőit, élettani hatásait. Érti az alapanyagok előkészítésének műveleteit és azok hatását a késztermékre. Azonosítja az alapanyag minőségi eltérései esetén azok felhasználási lehetőségeit.	Betartja a termékbiztonsági követelményeket. Alkalmazza a kistermelői élelmiszerelőállítás során a higiéniai előírásokat. Törekszik a gazdaságos anyagfelhasználás megvalósítására.	Felelős élelmiszer-előállítást végez a fogyasztó minőségi élelmiszerrel való ellátása érdekében. Kistermelői munka során betartja a tűz- és munkavédelmi szabályokat.
2	Zöldségeket-, gyümölcsöket tartósít szárítással és aszalással.	Tudatában van a szárítás paramétereinek (hőmérséklet, idő, légsebesség, páratartalom, aprítottság) hatásával a késztermékre.	Elkötelezett a környezettudatos hulladékkezelésben. Termékei megjelenésénél törekszik az esztétikus,	Kistermelői tevékenységét a mindenkor hatályos jogszabályok szerint végzi.

3	Zöldségeket-, gyümölcsöket tartósít besűrítéssel. Lekvárt, dzsemet, zöldségsűrítményt és zöldség-, gyümölcs levet készít.	Érti a víztartalom és hő hatását az eltarthatóságra. Ismeri a passzírozással, centrifugálással és lassú préssel kinyert levek tulajdonságait.	piacképes termék-előállításra.	
4	Zöldségeket-, gyümölcsöket tartósít száraz dunsztolással.	Ismeri a száraz és nedves dunsztolási eljárásokat.		
5	Savanyúságot készít (savanyúkáposzta, kovászos uborka, ecetes uborka, ecetes almapaprika, ecetes cékla, vegyes savanyúság).	Ismeri a tejsavas erjesztést és az ecetsavas tartósítási eljárásokat.	Fontos számára a természetes erjedési folyamatok alkalmazása.	Önállóan határozza meg az erjesztés feltételeit, és eldönti az erjedés befejezését.
6	Tejet pasztőröz.	Érti a tej pasztőrözésének élelmiszerbiztonsági jelentőségét és paramétereit.	Betartja a termékbiztonsági követelményeket. Alkalmazza a kistermelői	Felelős élelmiszer-elő-állítást végez a fogyasztó minőségi élelmiszerrel való
7	Tej alapú italokat,	Ismeri a tejtermék		

	joghurtot, túró, sajtot készít.	előállítás műveleteit, technológiáit, paramétereit és szükséges eszközeit.	élelmiszer-előállítás során a higiéniai előírásokat.	ellátása érdekében.
8	Házi tésztát, búzakenyeret, pogácsát, mézeskalácsot, törökmézet készít.	Ismeri a házi tészták, búzakenyér, pogácsa, mézeskalács, törökméz, alapanyagait és készítésének műveleteit.	Törekszik a gazdaságos anyagfelhasználás megvalósítására. Elkötelezett a környezettudatos hulladékkezelésben. Termékei megjelenésénél törekszik az esztétikus, piacképes termék-előállításra.	Kistermelői munka során betartja a tűz- és munkavédelmi szabályokat. Kistermelői tevékenysége során felelősséget vállal munkájának jogszerűségéért.
9	Húsokat darabol (sertésrészek, baromfi).	Ismeri a vágóállatok testtájait és azok felhasználhatóságát. Ismeri a vágóállatok vágástechnológiáját.		

10	Hurkát, kolbászt, tepertőt, sózott és abált szalonnát készít.	Ismeri a húskészítmények főbb műveleteit (sózás, pácolás, füstölés, főzés, sütés, abálás, darálás, fűszerezés, töltés).		
11	Kínálja és értékesíti kézműves termékeit. Vendégasztalt készít elő. Alap szinten kommunikál idegennyelven vevőivel.	Ismeri a termékei fogyasztók számára előnyös tulajdonságait, felhasználhatóságát, értékesítési lehetőségeit, beleértve a vendégasztal üzemeltetését. Ismeri a kistermelői termékek jelölésére vonatkozó szabályokat.	A vevői tájékoztatás és értékesítés során udvarias magatartást tanúsít.	
12	Tájékoztatást ad vevőnek termékei élettani hatásairól.	Érti az emberi emésztés folyamatát és az egyes tápanyagok élettani hatásait.	A vevői igényeket szem előtt tartja termékfejlesztései során.	Önállóan határozza meg a termékeivel kapcsolatos tájékoztatás tartalmát.
13	Vállalkozását gazdaságosan üzemelteti.	Alap szinten ismeri az egyéni vállalkozás, őstermelő és gazdasági társaságok vállalkozási formáit és kapcsolódó fogalmait (jövedelmezőség, ráfordítás, árképzés, hozam, pénzügyi	Kistermelői tevékenysége során törekszik a vevői megelégedettség folyamatos növelésére és üzleti tevékenysége fejlesztésére.	Kistermelői tevékenysége során betartja a vállalkozások működtetésével kapcsolatos jogszabályokat.
		tranzakciók, hitel, adó, pályázat, eladásösztönzés, fogyasztóvédelem).		
14	Szerződéseket, megállapodásokat, számlákat, a kistermelői tevékenységhez előírt dokumentumokat tölt ki.	Ismeri a kistermelői tevékenység során szükséges dokumentumokat és azok helyes kitöltését.		

15	Nyilvántartást és dokumentációt vezet kistermelői termékeinek előállítására kapcsán számítógépes program használatával.	Számítógépes felhasználói alapismeretekkel rendelkezik. (Word, Excel).
16	Elektronikus levelezést folytat kistermelői tevékenysége kapcsán és használja az internetet.	Alapszinten ismeri a levelező programok nyújtotta előnyöket, a hivatalos levél tartalmi elemeit.
17	Kézműves termékei előállításánál gazdaságos és környezetkímélő anyagfelhasználást valósít meg.	Ismeri a gazdaságos anyagfelhasználás és hulladék minimalizálás alapelveit.

A TANULÁSI TERÜLETEK RÉSZLETES SZAKMAI TARTALMA

Munkavállalói ismeretek megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összóraszámja:

18/18 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A Munkavállalói ismeretek tanulási terület elsajátításával a tanuló önismereteket szerez, meghatározza a céljait. Megismerkedik környezetével munkapiaci helyzetével. Megtanulja, milyen foglalkoztatási formában tud majd elhelyezkedni munkavállalóként. Megismeri, hogy tanulói jogviszonyában is foglalkoztatható szakképzési munkaviszony keretében. Megtanulja az ehhez a jogviszonyhoz kapcsolódó jogait és kötelezettségeit. A tanuló megismeri a munkavállaláshoz, a munkaviszony létesítéséhez szükséges alapismereteket, amelyeket a gyakorlati, mindennapi tevékenysége során alkalmazni tud.

3.1.1 Munkavállalói ismeretek tantárgy

18/18 óra

3.1.1.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tanuló általános felkészítése az álláskereső módszereire, technikáira, valamint a munkavállaláshoz, a munkaviszony létesítéséhez szükséges alapismeretek elsajátítására.

3.1.1.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

—

3.1.1.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

—

3.1.1.4 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.1.1.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Megfogalmazza saját karriercéljait.	Ismeri saját személyisége jellemvonásait, annak pozitívumait.	Teljesen önállóan	Önismerete alapján törekszik céljai reális megfogalmazására.	
Szakképzési munkaviszonyt létesít.	Ismeri a munkaszerződés tartalmi és formai követelményeit.	Instrukció alapján részben önállóan	Megjelenésében igényes, viselkedésében visszafogott.	
Felismeri, megnevezi és leírja az álláskeresés módszereit.	Ismeri a formális és informális álláskeresési technikákat.	Teljesen önállóan	Elkötelezett a szabályos foglalkoztatás mellett. Törekszik a saját munkabérét érintő változások nyomon követésére.	Internetes álláskeresési portálokon információkat keres, rendszerez.

3.1.1.6 A tantárgy témakörei

3.1.1.6.1 Álláskeresés

Karrierlehetőségek feltérképezése: önismeret, reális célkitűzések, helyi munkaerőpiac ismerete, mobilitás szerepe, szakképzések szerepe, képzési támogatások (ösztöndíjak rendszere) ismerete

Álláskeresési módszerek: újsághirdetés, internetes álláskereső oldalak, személyes kapcsolatok, kapcsolati hálózat fontossága

3.1.1.6.2 Munkajogi alapismeretek

Foglalkoztatási formák: munkaviszony, megbízási jogviszony, vállalkozási jogviszony, közalkalmazotti jogviszony, közszolgálati jogviszony

A tanulót érintő szakképzési munkaviszony lényege, jelentősége

Atipikus munkavégzési formák a munka törvénykönyve szerint: távmunka, bedolgozói munkaviszony, munkaerő-kölcsönzés, egyszerűsített foglalkoztatás (mezőgazdasági, turisztikai idegnyomunka és alkalmi munka)

Speciális jogviszonyok: önfoglalkoztatás, iskolaszövetkezet keretében végzett diákmunka, önkéntes munka

3.1.1.6.3 Munkaviszony létesítése

Felek a munkajogviszonyban. A munkaviszony alanyai

A munkaviszony létesítése. A munkaszerződés. A munkaszerződés tartalma.

A munkaviszony kezdete létrejötte, fajtái. Próbaidő

A munkavállaló és munkáltató alapvető kötelezettségei

A munkaszerződés módosítása

Munkaviszony megszűnése, megszüntetése

Munkaidő és pihenőidő

A munka díjazása (minimálbér, garantált bérminimum)

3.1.1.6.4 Munkanélküliség

Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat (NFSZ). Álláskeresőként történő nyilvántartásba vétel Az álláskeresési ellátások fajtái

Álláskeresők számára nyújtandó támogatások (vállalkozóvá válás, közfoglalkoztatás, képzések, utazásiköltség-támogatások)

Szolgáltatások álláskeresőknek (munkaerő-közvetítés, tanácsadás)

Európai Foglalkoztatási Szolgálat (EURES)

3.2 Munkavállalói idegen nyelv megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összóraszám:

62/62 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

Állások megpályázása idegen nyelven. Önéletrajz és motivációs levél megfogalmazása, az állásinterjú során megfelelő idegen nyelvű kommunikáció.

3.2.1 Munkavállalói idegen nyelv tantárgy

62/62 óra

3.2.1.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának célja, hogy a tanulók idegen nyelven is képesek legyenek álláshirdetésre jelentkezni, ismerjék az álláskeresés lépéseit, s nyelvi szintjüknek megfelelően hatékonyan és eredményesen meg tudják valósítani a kommunikációs célokat egy állásinterjú során.

Megértsék a munkájukhoz kapcsolódó idegen nyelvű álláshirdetéseket, képesek legyenek a munkavállaláshoz kapcsolódóan egyszerű formanyomtatványokat kitölteni, önéletrajzot írni és motivációs levelet megfogalmazni a formai és tartalmi követelményeknek megfelelően, nyelvi panelek és gyakori kifejezések segítségével.

Az állásinterjú során legyenek képesek idegen nyelven, a személyes és szakmai vonatkozást is beleértve bemutatkozni. Az állásinterjú bevezető részében, az általános társalgás során feltett kérdéseket egyszerű mondatokkal meg tudják válaszolni. Az interjú során tudjanak szándékaikról, elképzeléseikről, jövőbeli terveikről beszélni. Ki tudják fejezni erősségeiket, gyengeségeiket egyszerűbb mondatok, nyelvi szerkezetek segítségével. Rendelkezzenek megfelelő szókincsrel ahhoz, hogy tanulmányaikról és munkatapasztalatukról be tudjanak számolni. Megértsék az adott cég/vállalat honlapján közzétett információkat, és ezzel kapcsolatosan fel tudjanak tenni munkájukat érintő egyszerűbb kérdéseket.

A tantárgy az utolsó évfolyamon kerül oktatásra, így épít a tanulók közismereti tantárgyak keretében elsajátított idegennyelv-tudására, alapvető mondatszerkesztési ismereteire, valamint a főbb igeidők ismeretére. A tantárgy tanulása során a tanuló ezen ismereteit aktiválja és a munkavállalói szókinccset is alkalmazva gyakorolja.

3.2.1.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

A tantárgy tanítása idegen nyelven zajlik, ezért az oktatónak rendelkeznie kell az adott idegen nyelvből nyelvtanári végzettséggel.

3.2.1.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak Idegen nyelvek

3.2.1.4 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.2.1.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
-----------------------	-----------	---------------------------------	-----------------------------------	--

<p>Internetes állskereső oldalakon és egyéb fórumokon (újsághirdetések, szaklapok, szakmai kiadványok stb.) álláshirdetéseket keres. Az álláskereséshez használja a kapcsolati tőkéjét.</p>	<p>Ismeri az álláskeresést segítő fórumokat, álláshirdetéseket tartalmazó forrásokat, állásokat hirdető vagy álláskeresésben segítő szervezeteket, munkaközvetítő ügynökségeket.</p>	<p>Teljesen önállóan</p>	<p>Törekszik kompetenciáinak reális megfogalmazására, erősségeinek hangsúlyozására idegen nyelven. Nyitott szakmai és személyes kompetenciáinak fejlesztésére. Törekszik receptív és produktív készségeit idegen nyelven fejleszteni (olvasott és hallott szöveg értése, íráskészség, valamint beszédprodukción). Szakmája iránt elkötelezett. Megjelenése visszafogott, helyzethez illő. Viselkedésében törekszik az adott helyzetnek megfelelni.</p>	<p>Hatékonyan tudja álláskereséshez használni az internetes böngészőket és állskereső portálokat, és ezek segítségével képes szakmájának, végzettségének, képességeinek megfelelően álláshirdetéseket kiválasztani.</p>
<p>A tartalmi és formai követelményeknek megfelelő önéletrajzt fogalmaz.</p>	<p>Ismeri az önéletrajz típusait, azok tartalmi és formai követelményeit.</p>	<p>Teljesen önállóan</p>		<p>Ki tud tölteni önéletrajzsablonokat, pl. Europass CVsablon, vagy szövegszerkesztő program segítségével létre tud hozni az adott önéletrajztípusoknak megfelelő dokumentumot.</p>
<p>A tartalmi és formai követelményeknek megfelelő motivációs levelet ír, melyet a megpályázandó állás sajátosságaihoz igazít.</p>	<p>Ismeri a motivációs levél tartalmi és formai követelményeit, felépítését, valamint tipikus szófordulatait az adott idegen nyelven.</p>	<p>Teljesen önállóan</p>		<p>Szövegszerkesztő program segítségével meg tud írni egy önéletrajzt, figyelembe véve a formai szabályokat.</p>
<p>Kitölti és a munkaadóhoz eljuttatja a szükséges nyomtatványokat és dokumentumokat az álláskeresés folyamatának figyelembevételével.</p>	<p>Ismeri az álláskeresés folyamatát.</p>	<p>Teljesen önállóan</p>		<p>Digitális formanyomtatványok kitöltése, szövegek formai követelményeknek megfelelő létrehozása, emailek küldése és fogadása, csatolmányok letöltése és hozzáadása.</p>
<p>Felkészül az állásinterjúra a megpályázni kívánt állásnak megfelelően, és céljait szem előtt tartva kommunikál</p>	<p>Ismeri az állásinterjú menetét, tisztában van a lehetséges kérdésekkel. Az adott szituáció megvalósításához</p>	<p>Teljesen önállóan</p>		<p>A megpályázni kívánt állással kapcsolatban képes az internetről információt szerezni.</p>

az interjú során.	megfelelő szókinccsel és nyelvtani tudással rendelkezik.			
Az állásinterjú, az állásinterjúra érkezéskor vagy a kapcsolódó telefonbeszélgetések során csevegést (small talk) kezdeményez, a társalgást fenntartja és befejezi. A kérdésekre megfelelő válaszokat ad.	Tisztában van a legáltalánosabb csevegési témák szókinccsével, amelyek az interjú során, az interjút megelőző és esetlegesen követő telefonbeszélgetés során vagy az állásinterjúra megérkezéskor felmerülhetnek.	Teljesen önállóan		

3.2.1.6 A tantárgy témakörei

3.2.1.6.1 Az álláskeresés lépései, álláshirdetések

A tanuló megismeri az álláskeresés lépéseit, és megtanulja az ahhoz kapcsolódó szókinccset idegen nyelven (végzettségek, egyéb képzettségek, megkövetelt tulajdonságok, szakmai gyakorlat stb.).

Képesé válik a szakmájához kapcsolódó álláshirdetések megértésére, és fel tudja ismerni, hogy saját végzettsége, képzettsége, képességei mennyire felelnek meg az álláshirdetés követelményeinek. Az álláshirdetésnek és szakmájának megfelelően begyakorolja az egyszerűbb, álláskereséssel kapcsolatos űrlapok helyes kitöltését.

Az álláshirdetések és az űrlapok szövegének olvasása során a receptív kompetencia fejlesztése történik (olvasott szöveg értése), az űrlapkitöltés során pedig produktív kompetenciákat fejlesztünk (írás-készség).

3.2.1.6.2 Önéletrajz és motivációs levél

A tanuló megtanulja az önéletrajzok típusait, azok tartalmi és formai követelményeit, tipikus szófordulatait. Képesé válik saját maga is a nyelvi szintjének megfelelő helyességgel és igényességgel, önállóan megfogalmazni önéletrajzát.

Megismeri az állás megpályázásához használt hivatalos levél tartami és formai követelményeit. Begyakorolja a gyakran használt tipikus szófordulatokat, a szakmájában használt gyakori kifejezéseket, valamint a szakmája gyakorlásához szükséges kulcsfontosságú kompetenciák kifejezéseit idegen nyelven. Az álláshirdetések alapján begyakorolja, hogy tipikus szófordulatok és nyelvi panelek segítségével hogyan lehet az adott hirdetéshez igazítani levelének tartalmát.

3.2.1.6.3 „Small talk” – általános társalgás

A small talk elengedhetetlen része minden beszélgetésnek, így az állásinterjúnak is. Segíti a beszélgetésben részt vevőket ráhangolódni a tényleges beszélgetésre, megtöri a kínos csendet, oldja a feszültséget, segít a beszélgetés gördülékeny menetének fenntartásában és a beszélgetés lezárásában. Fontos, hogy a small talk során érintett témák semlegesek legyenek a beszélgetőpartnerek számára, és az adott szituációhoz, fizikai környezethez passzoljanak. Ilyen tipikus témák lehetnek pl. az időjárás, közlekedés (odajutás, parkolás, épületen belüli tájékozódás), étkezési lehetőségek (cégnél, környéken), család, hobbi, szabadidő (szórakozás, sport). A tanulók begyakorolják a megfelelő kérdésfeltevést és a beszélgetésben való aktív részvétel szabályait, fordulatait.

3.2.1.6.4 Állásinterjú

A témakör végére a tanuló képes egyszerűbb mondatokkal és megfelelő koherenciával hatékony kommunikációt folytatni az állásinterjú során. Be tud mutatkozni szakmai vonatkozással is. Elsajátítja azt a szakmai jellegű szóincset, amely alkalmassá teszi arra, hogy a munkalehetőségekről, munkakörülményekről tájékozódjon. Ki tudja emelni erősségeit, és egyszerűbb kérdéseket tud feltenni a betölteni kívánt munkakörrel kapcsolatosan.

A témakör tanulása során elsajátítja a közvetlenül a szakmájára vonatkozó, gyakran használt kifejezéseket.

3.3 Élelmiszeripari alapismeretek megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összóraszám:

558/558 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A tanulási terület megalapozza az élelmiszeripar szerteágazó szakmáihoz szükséges tudást.

3.3.1 Élelmiszerismeret tantárgy

72/72 óra

3.3.1.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy oktatásának célja megismertetni az élelmiszeriparban feldolgozott anyagokat, illetve azokat az élelmiszereket, amelyeket az élelmiszeripar kész vagy félkész termékként állít elő, bemutatni az élelmiszerek és alapanyagaik csoportosítását, jellemzőit, változásait és táplálkozásélettani értékeit.

3.3.1.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

—

3.3.1.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak Kémia, biológia

3.3.1.4 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.3.1.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Kiválasztja az élelmiszeripar növényi eredetű alapanyagait.	Ismeri az élelmiszeripari nyersanyagokat és jellemzőiket.	Teljesen önállóan	Felelősségérzet, felelős, biztonságos munkavégzés az élelmiszerek előállításakor	Digitális tartalmak keresése, böngészése, szűrése és felhasználása
Kiválasztja az élelmiszeripar állati eredetű nyersanyagait.	Ismeri az élelmiszeripari nyersanyagokat és jellemzőiket.	Teljesen önállóan	Elkötelezettség a megfelelő és jó minőségű alap- és védőtápanyagok kiválasztása és felhasználása, a jó	Digitális tartalmak keresése, böngészése, szűrése és felhasználása
Felismeri a	Ismeri a	Teljesen önállóan		

védőtápanyagokat.	védőtápanyagokat és jelentőségüket.		minőségű és biztonságos termékek előállítására	
Felismeri az egyes nyersanyagok érzékszervi hibáit.	Ismeri az élelmiszerromlás fogalmát, jellemzőit, veszélyeit.	Instrukció alapján részben önállóan		

3.3.1.6 A tantárgy témakörei

3.3.1.6.1 Anyagismeret

Az állati eredetű nyersanyagok csoportjai, jellemzői

A növényi eredetű nyersanyagok csoportjai, jellemzői

A védőtápanyagok csoportjai, szerepük a táplálkozásban

Az ásványi anyagok szerepe a táplálkozásban

A víz szerepe az életfolyamatokban

Az ivóvíz jellemzői, követelményei

3.3.1.6.2 Élelmiszeripari technológiai alapok

A technológiai műveletek és folyamatok szerepe és célja

A technológiai alpműveletek jellemzői és iparági szerepük: tisztítás, aprítás, keverés, osztályozás, termikus műveletek (hőkezelés, főzés, sütés, hűtés és fagyasztás, tartósítás, csomagolás, préselés)

3.3.2 Műszaki alapismeretek tantárgy

36/36 óra

3.3.2.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy oktatásának célja az általános műszaki műveltség kialakítása, amely megalapozza a szakmai tantárgyakat.

3.3.2.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

—

3.3.2.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak Matematika, fizika, természetismeret

3.3.2.4 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.3.2.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Felismeri a különböző szerkezeti anyagokat.	Ismeri az alapvető szerkezeti anyagokat (fémek, nemfémek).	Instrukció alapján részben önállóan	Elkötelezett a mérések pontos kivitelezése, dokumentálása iránt, fontosnak tartja a műveleti sorrend betartását, ezzel csökkentve a hibás munkadarabok számát.	Digitális tartalmak keresése, böngészése, szűrése és felhasználása
Vetületi ábrázolást készít egyszerű mértani alakzatokról.	Ismeri a merőleges vetítés szabályait.	Instrukció alapján részben önállóan		
Papírmodellt készít egyszerű mértani alakzatokról.	Ismeri a képsíkok síkba forgatását.	Teljesen önállóan		
Egyszerű mértani alakzatokat átméretez.	Ismeri a kicsinyítés, nagyítás fogalmát.	Teljesen önállóan		Digitális mérőeszközök használata
Felismeri és kiválasztja az alapvető kötő gépelemeket.	Ismeri a csavarokat, ékeket, reteszeket, szegecseket.	Teljesen önállóan		Digitális tartalmak keresése, böngészése, szűrése és felhasználása
Felismeri a műszaki rajzon a tengely, csapágy jelét.	Ismeri a csapágy, tengely jelképi jelölését.	Teljesen önállóan		Digitális tartalmak keresése, böngészése, szűrése és felhasználása
Felismeri a műszaki rajzon az egyes erőátviteli gépelemeket.	Ismeri az erőátviteli gépelemek jelképi jelölését.	Teljesen önállóan		Digitális tartalmak keresése, böngészése, szűrése és felhasználása
Kiválasztja az egyes hajtásokhoz alkalmazható erőátviteli gépelemet.	Ismeri a közelfekvő, illetve távolfekvő tengelyek esetén alkalmazható hajtáselemeket.	Instrukció alapján részben önállóan		
Felismeri a technológiai csővezetékeket, idomokat, szigeteléseiket.	Ismeri a csövek és idomok feladatát.	Teljesen önállóan		Digitális tartalmak keresése, böngészése, szűrése és felhasználása
Felismeri az egyedi meghajtásokat.	Ismeri a villanymotor és a hajtómű fogalmát.	Teljesen önállóan		Digitális tartalmak keresése, böngészése, szűrése és felhasználása

3.3.2.6 A tantárgy témakörei

3.3.2.6.1 Géprajzi alapismeretek

Írás, elemi szerkesztések, vonalfajták, hosszúságbecslés, elemi vetületi ábrázolás, papírmmodell készítése

A rajzkészítés alapszabályai, rajzlapméretek, méretarányok, vonalfajták, nyomtatott írás

Szabályos sokszög szerkesztése, érintő szerkesztése különböző sugarú körhöz

Egyszerű mértani test ábrázolása két képsíkban – kocka, téglatest, henger, kúp

Papírmmodell készítése a képsíkok síkba forgatásával

3.3.2.6.2 Gépelemek

Csavarok, „facsvár”, szegecsek, tömítések, csapágyak

Oldható és nem oldható gépelemek

Csavarok – különböző menetprofilok jellemző alkalmazási területe

Csavarok szabványos jelölése – M24x100 és jelentése

Csavarok jelképi jelölése műszaki rajzon

Tengelyek, csapok feladata, jelképi jelölése műszaki rajzon

Tengelykötés ékkel vagy retesszel

Csapágyak csoportosítása, feladata, tömítési megoldások

3.3.2.6.3 Erőátviteli gépelemek

Szíjak, dörzshajtás, fogaskerék-hajtás, lánchajtás, áttételek

Nyomatékszármarozató hajtások csoportosítása

A laposszíjhajtás elemei, elrendezési módjai, szíj feszítése, szíj végtelenítése, fő alkalmazási területe

Az ékszíjhajtás elemei, alkalmazási területe

A dörzshajtás, lánchajtás alkalmazási területei

Áttétel számítása, lassító, gyorsító áttétel

A fogaskerék-hajtás alkalmazási területe, alapfogalmak

A csigahajtás, fogasléc alkalmazási területe

3.3.2.6.4 Csövek, csővezetékek

Anyag, szigetelés, csőidom, csőkötés

Csővezetékek az élelmiszeriparban: technológiai csővezetékek, energiaellátást szolgáló csövek, szállítócsövek

A csövek anyaga alkalmazási terület szerint (fém, üveg, műanyag stb.)

Karimás csőkötés, csőlíra, csőidomok

Csővezetékek tömítése, szigetelése

3.3.2.6.5 Villanymotorok, hajtóművek, áttételek

Villanymotorok, hajtóművek, áttételek működési elvei, teljesítményei, alkalmazásai

Villanymotor elvi működése, kiválasztása teljesítmény és kimenő fordulatszám alapján

Hajtóművek alkalmazási területei

3.3.3 Élelmiszervizsgálat tantárgy

72/72 óra

3.3.3.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy oktatásának célja, hogy a tanulók átfogó elméleti tudást és gyakorlati ismereteket szerezzenek az élelmiszervizsgálat területén, s így munkájuk során képesek legyenek döntéseiket előkészíteni, az alpméréseket önállóan, pontosan, precízen dokumentálva és balesetmentesen elvégezni.

3.3.3.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

—

3.3.3.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak Fizika, kémia, természetismeret

3.3.3.4 A képzés órakeretének 100%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.3.3.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Alkalmazza a biztonságos munkavégzés szabályait.	Ismeri a laboratóriumi munka szabályait, a vegyszerek	Teljesen önállóan	Törekszik a szakmai ismeretek pontos használatára, a szakszerű	Digitális tankönyvtár használata, információ gyűjtése, prezentáció

	tulajdonságait, felhasználását, kezelését, és a laboratóriumi eszközöket.		munkavégzésre, a munkavédelmi előírások betartására.	készítése
Alkalmazza a mintavételi, mintaelőkészítési eljárásokat a laboratóriumi munkában.	Ismeri a minta előkészítésének és tárolásának elméleti alapjait, fizikai és kémiai eljárásait.	Instrukció alapján részben önállóan		Digitális tartalmak keresése, böngészése, szűrése és alkalmazása.
Alkalmazza az alapvető tömegmérési módszereket.	Ismeri a tömeg fogalmát, a mértékegységeket, az átváltásokat, a mérések fajtáit, a bruttó és a nettó tömeget, a mérleg használatát.	Teljesen önállóan		Digitális mérőeszközök használata.
Alkalmazza a térfogatmérési módszereket.	Ismeri a térfogat fogalmát, a mértékegységeket, az átváltásokat, a térfogatmérő eszközök használatát.	Teljesen önállóan		Digitális mérőeszközök használata.
Alkalmazza a hőmérsékletmérési módszereket.	Ismeri a hőmérséklet fogalmát, mérésének módját, a hőmérsékleti skálát.	Teljesen önállóan		Digitális mérőeszközök használata.
Alkalmazza a sűrűség meghatározásának és mérésének módszereit.	Ismeri a sűrűség fogalmát, mértékegységét, a különböző halmazállapotú anyagok sűrűségének mérését.	Teljesen önállóan		Digitális mérőeszközök használata.
Oldatokat készít.	Ismeri az oldatok definícióját, fajtáit, a százalékos oldatok készítési módját.	Teljesen önállóan		Digitális mérőeszközök használata.

3.3.3.6 A tantárgy témakörei

3.3.3.6.1 Bevezetés a laboratóriumi munkába

Laboratóriumi rend- és munkaszabályok, eszközök, vegyszerek, veszélyes anyagok tárolása, eszközök ismerete és használata

3.3.3.6.2 Mintavétel

A minták fajtái, típusai, mintavételi szabályok, minták tárolása

3.3.3.6.3 Tömegmérés

Alapfogalmak, mértékegységek, átváltás, mérések, mérlegek használata

3.3.3.6.4 Térfogatmérés

Alapfogalmak, mértékegységek, átváltás, mérések, mérőeszközök használata

3.3.3.6.5 Hőmérsékletmérés

Alapfogalmak, mértékegységek, átváltás, mérések, hőmérők használata

3.3.3.6.6 Sűrűségmérés

Alapfogalmak, mértékegységek, átváltás, mérések, mérőeszközök használata

3.3.3.6.7 Oldatok

Alapfogalmak, oldatok, százalékos oldatok használata

3.3.4 Alapozó gyakorlat tantárgy

144/144 óra

3.3.4.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy oktatásának célja az élelmiszeripari kompetenciák fejlesztése szakmaspecifikusan szervezett gyakorlati foglalkozásokon keresztül.

3.3.4.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképzésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

—

3.3.4.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

—

3.3.4.4 A képzés órakeretének 100%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.3.4.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Kiválasztja az élelmiszeripar alapanyagait.	Ismeri az élelmiszeripari nyersanyagokat.	Teljesen önállóan	Fontosnak tartja, hogy munkáját pontosan, az előírásoknak megfelelően és precízen végezze.	
Az alapanyagokon vagy munkadarabokon méréseket végez.	Ismeri a mértékegységeket, az átváltásokat és az egyszerű mérőeszközök kezelését.	Teljesen önállóan		Digitális mérőeszközök használata
Oldatokat készít.	Ismeri a százalék, az oldott anyag és az oldószer fogalmát.	Teljesen önállóan		
Átalakítási műveleteket végez.	Ismeri az anyagok átalakításához szükséges műveletek célját és sorrendjét.	Teljesen önállóan		

3.3.4.6 A tantárgy témakörei

3.3.4.6.1 Mérések

Mérési műveletek, mérleg használata, térfogtmérés, recept szerinti mérések, dokumentáció használata, hosszúságmérés

3.3.4.6.2 Szakmaspecifikus alpműveletek

Előkészítő műveletek, iparági műveletek, eszközök és berendezések használata, előkészítési és feldolgozási műveletek, sorrendjük, végrehajtásuk

3.3.5 Munkavédelem és higiénia tantárgy

36/36 óra

3.3.5.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy megismerteti a munkavédelmi alapfogalmakat, az üzemek egységes munkavédelmi szabályait, a biztonságos és balesetmentes munkavégzés feltételeit, megalapozza a higiénikus és biztonságos élelmiszer-előállítási szemléletet, és felkészíti a tanulót a higiénikus élelmiszer-előállítás iránti felelősségvállalásra.

3.3.5.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

—

3.3.5.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

—

3.3.5.4 A képzés órakeretének legalább 50%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.3.5.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Szabályszerűen használja a munkaruhákat és védőeszközöket.	Ismeri a munka- és védőruhákra vonatkozó előírásokat.	Teljesen önállóan	Elkötelezett a munkavédelmi és higiéniai szabályok betartása és betartatása iránt.	Elektronikusan tárolt dokumentumok használata
Alkalmazza a munkavédelmi szabályokat.	Ismeri az üzemre vonatkozó alapvető szabályokat.	Teljesen önállóan		
Azonosítja a munkavédelmi eszközöket.	Ismeri az üzemben alkalmazott munkavédelmi eszközöket és használatukat.	Teljesen önállóan		
Használja a higiéniai felszereléseket, megfelelően tisztálkodik, és betartja az üzemi higiéniai szabályokat.	Ismeri az ételmiszerhigiénia fogalmát, a higiéniai eszközöket és helyes használatukat.	Teljesen önállóan		
Alkalmazza a higiéniai szabályokat, értelmezi a figyelmeztető táblákat.	Ismeri a vonatkozó szabályzatokat.	Teljesen önállóan		
Munkavégzés közben az ételmiszerhigiéniai előírásokat betartja, és figyelemmel kíséri betartásukat.	Ismeri a rá és a munkatársaira vonatkozó higiéniai szabályokat.	Teljesen önállóan		

3.3.5.6 A tantárgy témakörei

3.3.5.6.1 Munkavédelem

A biztonságos munkakezdés feltételei, védőeszközök, balesetek, elsősegélynyújtás, foglalkozási ártalmak, betegségek, tűzvédelem, érintésvédelem, előírások, szabályok, alapvető munkavédelmi jogszabályok

Felelősségvállalás a saját és a munkatársak biztonsága érdekében

3.3.5.6.2 Higiénia

Üzemi higiénia, személyi higiénia, előírások, szabályok, élelmiszerbiztonsági előírások, a nyersanyagtárolás higiéniaja, a feldolgozás higiéniaja

Élelmiszerekkel terjedő betegségek

Élelmiszerhigiéniai kockázatok kiküszöbölése, megelőzése

3.3.6 Alágazati specializáció tantárgy

198/198 óra

3.3.6.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy oktatásának célja az élelmiszeripari alágazatok speciális ismereteinek közvetítése a tanulók szakmaválasztásának elősegítése érdekében.

3.3.6.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

—

3.3.6.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

—

3.3.6.4 A képzés órakeretének 100%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.3.6.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális
----------------------------------	------------------	--	--	--

				kompetenciák
Szakmaspecifikus műveleteket hajt végre.	Ismeri az alágazathoz tartozó műveleteket, azok sorrendjét és szerepét.	Instrukció alapján részben önállóan	Figyelem, logikus gondolkodás az ismeretelsajátításban, pontosság a végrehajtásban	

3.3.6.6 A tantárgy témakörei

3.3.6.6.1 Alágazati specializáció

A specializáció során választott szakmához szükséges esetleges további elsajátítandó témakörök

3.4 Kistermelői ismeretek megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összóraszám:

1209/1209 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A kistermelői ismeretek tanulási terület magában foglalja a kistermelői élelmiszer-előállító képzés teljes szakmai tananyagát. Tartalmazza a kistermelői élelmiszerek előállításának folyamatait, az élelmiszerek minőségi követelményeit. Betekintést nyújt a kistermelői élelmiszerek előállításához szükséges állati és növényi nyersanyagok eredetébe, ismerteti az állatgondozás és a növénytermesztés elméleti alapjait. A tanítási terület a legjellemzőbb kistermelői termékek előállításának elméleti és gyakorlati ismereteit tartalmazza. Ezekon kívül az élelmiszer-előállításához nélkülözhetetlen mikrobiológiai, higiéniai, minőségbiztosítási, gazdasági és ügyviteli feladatokat tartalmazza a szakképesítéshez szükséges szinten.

3.4.1 Élelmiszer-előállítási ismeretek tantárgy

1028/1028 óra

3.4.1.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának célja, hogy a diákok megismerjék a kistermelői élelmiszerek előállításához szükséges állati és növényi nyersanyagok eredetét, az állatgondozás és a növénytermesztés elméleti alapjait, valamint megismerjék és elsajátítsák a legjellemzőbb kistermelői termékek előállításának elméletét, illetve gyakorlatát.

3.4.1.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

—

3.4.1.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Élelmiszer-ismeret, élelmiszeripari technológiák, élelmiszer-vizsgálat, alapozó gyakorlatok

3.4.1.4 A képzés órakeretének legalább 60%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.4.1.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Csoportokba rendezi a haszonállatgondozás	Ismeri az állattartás és növénytermesztés	Instrukció alapján részben önállóan	Törekszik az állatjóléti szempontok és a	

és zöldségtermesztés műveleteit.	folyamatait.		kedvező élettani hatású növényi alapanyagok ter-	
----------------------------------	--------------	--	--	--

Előkészíti a zöldségeket és gyümölcsöket a további feldolgozásra.	Ismeri az alapanyagok jellemzőit, élettani hatásait. Érti az alapanyagok előkészítésének műveleteit és azok hatását a késztermékre. Tudja, hogy az eltérő minőségű alapanyagoknak mely felhasználási lehetőségek felelnek meg.	Teljesen önállóan	mesztésének megvalósítására. Betartja a termékbiztonsági követelményeket. Alkalmazza a higiéniai előírásokat a kistermelői élelmiszer-előállítás során. Törekszik a gazdaságos anyagfelhasználás megvalósítására.	Digitális tartalmak keresése, böngészése, szűrése és felhasználása
Zöldségeket, gyümölcsöket tartósít szárítással és aszalással. Zöldségeket, gyümölcsöket tartósít besűrítéssel. Lekvárt, dzsemet, zöldségsűrítményt és zöldség-, gyümölcslevet készít. Zöldségeket, gyümölcsöket tartósít száraz dunsztolással. Savanyúságot készít (savanyúkáposzta, kovászos uborka, ecetes uborka, ecetes almapaprika, ecetes cékla, vegyes savanyúság).	Tisztában van a szárítás paramétereinek (hőmérséklet, idő, légsebesség, páratartalom, aprítottság) hatásával a késztermékre. Érti a víztartalom és hő hatását az eltarthatóságra. Ismeri a passzírozással, centrifugálással és lassú préseléssel kinyert levek tulajdonságait. Ismeri a száraz és nedves dunsztolási eljárásokat, a tejsavas erjesztést és az ecetsavas tartósítási eljárásokat.	Teljesen önállóan	Elkötelezett a környezettudatos hulladékkezelés iránt. Termékei megjelenésénél törekszik az esztétikus, piacképes külső kialakítására. Fontos számára a természetes erjedési folyamatok alkalmazása. Termékfejlesztései során szem előtt tartja a vevői igényeket.	Digitális tartalmak keresése, böngészése, szűrése és felhasználása
Tejet pasztöröz. Tejalapú italokat, joghurtot, túrót, sajtot készít.	Érti a tej pasztörözésének élelmiszerbiztonsági jelentőségét és paramétereit. Ismeri a tejtermék-előállítás műveleteit, technológiáit,	Teljesen önállóan		

	paramétereit és eszközeit.			
Házi tésztát, búzakenyeret, pogácsát, mézeskalácsot, törökmézet készít.	Ismeri a házi tészták, búzakenyér, pogácsa, mézeskalács, törökméz alapanyagait és készítésének műveleteit.	Teljesen önállóan		
Húsokat darabol (sertésrészek, baromfi). Hurkát, kolbászt, tepertőt, szózott és abált szalonnát készít.	Ismeri a vágóállatok testtájait és azok felhasználhatóságát. Ismeri a vágóállatok vágástechnológiáját és a húskészítmények főbb műveleteit (sózás, pácolás, füstölés, főzés, sütés, abálás, darálás, fűszerezés, töltés).	Teljesen önállóan		
Tájékoztatót ad vevőnek termékei élettani hatásairól.	Érti az emberi emésztés folyamatát és az egyes tápanyagok élettani hatásait.	Instrukció alapján részben önállóan		Nyomtatott tájékoztatók készítése

3.4.1.6 A tantárgy témakörei

3.4.1.6.1 Táplálkozás-élettan

Tápanyagok jellemzése (növényi eredetű, állati eredetű, védőtápanyagok)

Tápanyagok csoportosítása (szénhidrátok, fehérjék, zsírok, vitaminok, ásványi anyagok, nyomelemek, víz) A tápcsatorna részei

Az emésztés folyamata

A helyes táplálkozás alapelvei

Allergének

3.4.1.6.2 Az állatgondozás és a növénytermesztés elméleti alapjai

Az állattartás jelentősége

Az állattenyésztés feltételei Állatjólét

Állati termékek hasznosítása

Takarmányozás

Állategészségügy

Az állat védelmének általános szabályai

Az állatok ápolása, gondozása A
növénytermesztés jelentősége

Talaj, termőhely, szántó föld

Vetésforgó, vetésváltó

Talajművelés

Tápanyagellátás

Vetés

Növényápolás, növényvédelem

Öntözés

Betakarítás

3.4.1.6.3 Kistermelői zöldség- és gyümölcsfeldolgozás

Gyümölcsfélék csoportosítása, főbb jellemzőik, tulajdonságaik

Zöldségfélék csoportosítása, főbb jellemzőik, tulajdonságaik

Tárolási műveletek, változások a tárolás során

Zöldségek és gyümölcsök előkészítése: válogatás, mosás, hámozás, száreltávolítás, kocsányozás, magozás

Hőkezelési műveletek (főzés, előfőzés, párolás, sütés)

Aprítás, homogenizálás, passzírozás, préselés műveletei

Zöldségpürék, zöldségkrémek és zöldséglevek készítése

Savanyúságok készítése

Aszalványok készítése

Gyümölcslevek készítése

Ízek, pulpok készítése

Befőttek készítése

Aszalt és kandírozott gyümölcsök készítése

Csomagolási műveletek

Nyersanyagszükséglet kiszámítása

Csomagolóanyag-szükséglet kiszámítása

Oldatok készítéséhez szükséges anyagok kiszámítása

A hulladékok szakszerű kezelése

Higiéniai műveletek

3.4.1.6.4 Élelmiszeripari tartósítási alapok

A tartósítás célja A
tartósítás története

Tartósítási módok

Fizikai tartósítási eljárások és jellemzőik

Kémiai tartósítási eljárások és jellemzőik

Biológiai tartósítási módok és jellemzőik

A csomagolás célja, szerepe, csomagolóanyagok

A csomagolás gépei és eszközei

3.4.1.6.5 Kistermelői húsfeldolgozás

A vágóállatok fajtái, csoportosítása, jellemzői, tulajdonságai

A vágóállatok anatómiai (szervezeti) felépítése

A vágópont előírásai, felépítése

Vágástechnológiák, műveletek

Húsvizsgálat

Sertésrészek és baromfi bontása, konyhatechnikai műveletek

A hús szerkezete, tulajdonságai, részei és azok felhasználhatósága

A húsrészek csoportosítása

Burkolóanyagok

Húskészítmények előállítása: füstölt, főtt, nyers és érlelt kolbászok, szalámik, hurkafélék, sajtfélék, pácolt és füstölt termékek, étkezési szalonnafélék

Zsír sütés, tepertőkészítés, pörckészítés

A hulladékok szakszerű kezelése

Receptek alkalmazása

Nyersanyag-szükséglet, burkolóanyag- és csomagolóanyag-szükséglet kiszámítása Higiéniai műveletek

3.4.1.6.6 Kistermelői tejtermék- és sajtkészítés

Tejipari alapanyagok

A tejtermékek mikrobiológiai kultúrái, oltók

A tejtermékek adalék- és ízesítőanyagai

Tej átvétele, pasztörizálása, hűtése

A tejtermékek készítésének műveletei, jellemzői

A tejkészítmények készítésének műveletei, jellemzői

Vajkészítmények előállítása

Sajtok csoportosítása, alapanyagai

Sajtkészítési eljárások

Sajtok kistermelői előállítása

Túrókészítéshez felhasznált anyagok jellemzői

Túrókészítés kistermelői körülmények között

Tejtermékek, tejkészítmények, sajtok és túrófélék előállításának gépei, berendezései, eszközei

Receptúrák alkalmazása

Nyersanyag- és csomagolóanyag-számítások A
tejtermékek előállításának higiéniai előírásai

3.4.1.6.7 Kistermelői sütőipari termékek készítése

Sütőipari nyersanyagok csoportosítása

Lisztek jellemzése

Nyersanyagok tárolása, előkészítése

Kovászos tésztakészítés

Kovász nélküli tésztakészítés péksüteményekhez, kalácsokhoz és pogácsákhoz

Kovászos búzakenyér készítése

Kalácsok és pogácsák készítése

Termékek minőségi követelményei

Receptúrák alkalmazása, nyersanyagszükséglet-számítás

A sütőipari termékek előállításának higiéniaja

3.4.1.6.8 Kistermelői száraztészta-készítés

Száraztészták csoportosítása

Lisztek jellemzése

Tojás tárolása, előkészítése

Száraztészták készítésének technológiai szakaszai

A szárítás folyamata természetesen és mesterségesen

A száraztésztagyártás higiéniai előírásai

A száraztészták készítésének dokumentumai

A száraztészták minőségi követelményei

Receptúrák alkalmazása, nyersanyagszükséglet-számítás

3.4.1.6.9 Kistermelői édességkészítés

Az édességek csoportjai

Törökméz, gyúrt és kevert omlós teasütemények készítése

Az édességkészítés nyersanyagai

Törökméz készítése: alapanyagok, oldatok készítése, besűrités, karamellizálás, lazítás, hűtés, csomagolás

Teasütemények készítése: nyersanyagok, hőmérsékletek beállítása, gyúrás vagy keverés, formázás, sütés, töltés, bevonás, áthúzás, mártás, talpazás, díszítés, csomagolás

Mézes tészták és mézes jellegű termékek készítése

Termékek technológiája, tésztakészítési eljárások, lazítási módok, termékek töltése, díszítés, csomagolás

Receptúrák alkalmazása, nyersanyagszükséglet-számítás

3.4.2 Élelmiszer-biztonság tantárgy

83/83 óra

3.4.2.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának célja, hogy a diákok tisztában legyenek az élelmiszer-előállítás felelősségével, ismerjék a biztonságos élelmiszer-előállítás szabályait, dokumentációját, a nyomon követhetőség jelentőségét, dokumentálásának módját. Kialakuljon bennük a minőségorientált szemlélet, fejlődjön a pontosság és a precizitás iránti igényük. A tantárgy tanításának további célja, hogy a tanulók megismerjék az élelmiszerekre vonatkozó jogszabályokat.

3.4.2.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

—

3.4.2.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak Kémia, biológia

3.4.2.4 A képzés órakeretének legalább 20%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.4.2.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Termékeit a vonatkozó jogszabályok előírásainak betartásával állítja elő.	Ismeri az élelmiszerek előállítására vonatkozó előírásokat.	Teljesen önállóan	Munkája során teljes mértékben törekszik az élelmiszerek biztonságos előállítására, a szabályok betartására. Fontosnak tartja termékei fogyasztóinak egészségét és bizalmát. Pontosan betartja az élelmiszerek biztonságos előírásaira vonatkozó szabályokat.	
Betartja a biztonságos élelmiszere előállítás szabályait	Ismeri az élelmiszer-biztonsági előírásokat.	Teljesen önállóan		A vonatkozó szabályok változásainak követése interneten
Minőségbiztosítási ellenőrzéseket végez	Ismeri a minőségbiztosítási ellenőrzések lépéseit, műveleteit és szabályos lebonyolítását.	Teljesen önállóan		
Minőségbiztosítási dokumentációt vezet.	Ismeri a minőségbiztosítási dokumentumokat és azok vezetésének szabályait.	Teljesen önállóan		Elektronikus dokumentáció
Betartja az élelmiszerek előállításával kapcsolatos higiéniai szabályokat.	Ismeri az élelmiszer-higiéniai előírásokat.	Teljesen önállóan		
Takarítási, tisztítási és fertőtlenítési műveleteket végez.	Ismeri a takarítási és fertőtlenítési utasításokat.	Teljesen önállóan		

3.4.2.6 A tantárgy témakörei

3.4.2.6.1 Mikrobiológia

A mikroorganizmusok jellemzése (baktériumok, gombák, vírusok)

A mikroorganizmusok élettevékenységei (víz, hőmérséklet, pH, oxigén jelenléte)

Hasznos és káros mikroorganizmusok, kórokozók

Élelmiszerek romlása

Mikroorganizmusok szaporodása

Mikroorganizmusok tevékenységének szabályozása, gátlása

3.4.2.6.2   Élelmiszer-higiéncia

A higiénia szerepe a biztonságos élelmiszer-előállításban

A személyi higiénia előírásai (munkaruha, tisztálkodás, orvosi vizsgálatok, egészségügyi alkalmasság)

Kistermelői közvetlen munkakörnyezet higiénijája

Kistermelői üzem környezetének higiénijája

Kistermelői szállítás higiénijája

Kistermelői árusítás higiénijája

Takarítási, tisztítási és fertőtlenítési szabályok és előírások

Takarítási műveletek, takarító- és tisztítószerek, eszközök

3.4.2.6.3   Élelmiszer-biztonság, minőségbiztosítás és dokumentáció

Élelmiszerek előállítására vonatkozó jogszabályok

Az élelmiszer-biztonság elemei

Az élelmiszerek veszélyei

A technológiai szakaszok élelmiszerbiztonsági veszélyei

A forgalmazás veszélyei

A minőség fogalma

A minőség szabályozás jogi alapjai

Az élelmiszer-biztonság elemei

A minőségbiztosítás története

A minőségbiztosítási rendszerek felsorolása

A jó gyártási gyakorlat elemei

A kritikus pontok azonosítása

Az élelmiszerek előállításával és a nyomon követhetőséggel kapcsolatos dokumentumok
Termékösszetételek nyilvántartása

Nyilvántartások készítése

Működési engedély

Kistermelői dokumentáció vezetése Kritikus
pontok ellenőrzése

Technológiai paraméterek ellenőrzése

Üzemi környezet és feltételek ellenőrzése

Javaslat a változtatásokra

Közreműködés a hatósági ellenőrzéseken

Termékminták vétele, tárolása, nyilvántartása

Élelmiszerek jelölése

3.4.3 A vendéglátás alapjai tantárgy

98/98 óra

3.4.3.1 A tantárgy tanításának fő célja

A vendéglátás alapjai tantárgy a falusi vendégasztal üzemeltetésének szabályait, a falusi vendéglátásnak a kistermelőkre vonatkozó tartalmát foglalja magába. A tantárgy célja, hogy a kistermelői élelmiszer-előállító tisztában legyen termékeinek vendégasztal célú kínálásával, felszolgálásának lehetőségeivel és felelősségével.

3.4.3.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

—

3.4.3.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Idegen nyelv, kommunikáció, minőségbiztosítás, higiénia

3.4.3.4 A képzés órakeretének legalább 30%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.4.3.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képeségek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Tájékoztatást ad	Érti az emberi	Teljesen önállóan	A vevői tájékoztatás	

a vevőnek termékei élettani hatásairól.	emésztés folyamatát és az egyes tápanyagok élettani hatásait.			
Kézműves termékei előállításánál gazdaságos és környezetkímélő anyagfelhasználást valósít meg.	Ismeri a gazdaságos anyagfelhasználás és hulladékminimalizálás alapelveit.	Teljesen önállóan	és értékesítés során udvarias magatartást tanúsít. Termékfejlesztései során szem előtt tartja a vevői igényeket.	
Kínálja és értékesíti kézműves termékeit. Vendégasztalt készít elő. Idegen nyelven is kommunikál vevőivel.	Ismeri a termékei fogyasztók számára előnyös tulajdonságait, felhasználhatóságát, értékesítési lehetőségeit.	Teljesen önállóan		Termékek hirdetése az interneten

3.4.3.6 A tantárgy témakörei

3.4.3.6.1 Vendéglátási alapok

A vendéglátás fogalma, szerepe

A turizmus fogalma, szerepe

A magyarországi vendéglátás története, erősségei

A helyi vendéglátás szerepe a közösségek erősítésében

Turizmus mint gazdasági tényező

A vendéglátás személyi és tárgyi feltételei

A vendéglátás kommunikációja, viselkedéskultúra

A vendégfogadás szabályai, feladatai
A vendéglátás kistermelői tevékenységei

3.4.3.6.2 Falusi vendégasztal üzemeltetése

Falusi vendégasztal fogalma

Falusi vendégasztal működtetésének feltételei

Falusi vendégasztal higiénája

Falusi vendégasztal vendéglátási szabályai

Falusi vendégasztal üzemeltetése

Termékkínálat kialakítása, vendégigények felmérése

Terítési feladatok

Termékkínálás, tájékoztatás, kommunikáció

A vendéglégedettség mérése

Falusi vendégasztal élelmiszer-biztonsága

Falusi vendégasztal üzemeltetésének dokumentációja

3.5 Gazdasági és vállalkozási ismeretek megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összórászáma:

98/98 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A tanulási terület ismerteti a gazdasági alapfogalmakat és alapfolyamatokat, a vállalkozás különböző fajtáit, működésük módját, alapításuk és megszüntetésük folyamatát, valamint a működtetésükkel kapcsolatos alapvető feladatokat.

3.5.1 Gazdasági és vállalkozási ismeretek tantárgy

98/98 óra

3.5.1.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának célja, hogy a diákok megismerjék és a gyakorlatban is alkalmazni tudják az üzemi gazdálkodási fogalmakat. Megismerjék az élelmiszeriparban leggyakrabban előforduló vállalkozási formákat és elsajátítsák a létrehozásukkal, működtetésükkel, megszüntetésükkel kapcsolatos feladatokat.

3.5.1.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

—

3.5.1.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

—

3.5.1.4 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.5.1.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Értelmezi, és munkája során használja a tanult gazdasági alapfogalmakat.	Ismeri a gazdasági alapfogalmakat (szükséglet, gazdálkodás, piac, adózás).	Instrukció alapján részben önállóan	Nyitott, érdeklődő a környezetében működő gazdasági szereplők tevékenysége iránt.	
Bemutatja a vállalkozási formákat és lehetőségeket.	Ismeri a társas vállalkozási formákat és az egyéni vállalkozás fő	Instrukció alapján részben önállóan	Elkötelezett a vállalkozások, illetve a gazdaság szabályos, törvényes	Prezentációkészítő program használata a különböző típusú vállalkozások

	jellemzőit.		működtetése mellett.	bemutatásához
Bemutatja a vállalkozás létrehozásának folyamatát.	Ismeri a vállalkozás létrehozásának folyamatát.	Instrukció alapján részben önállóan		Digitális tartalmak keresése, böngészése, szűrése és felhasználása
Bemutatja a vállalkozás működésének folyamatát.	Ismeri a vállalkozás működtetésének folyamatát és szabályait.	Instrukció alapján részben önállóan		Prezentációkészítő program használata a különböző típusú vállalkozások bemutatásához
Bemutatja a vállalkozás megszüntetésének folyamatát.	Ismeri a vállalkozás megszüntetésének folyamatát.	Instrukció alapján részben önállóan		Digitális tartalmak keresése, böngészése, szűrése és felhasználása

3.5.1.6 A tantárgy témakörei

3.5.1.6.1 Gazdasági alapismeret

Gazdaság fogalma, működése

Szükségletek, áru és szolgáltatás fajtái

A pénz fogalma, áramlása, szerepe a gazdaság működésében

Az állam szerepe a gazdaság szabályozásában

Jogszabályok hierarchiája

Vagyon, mérlegek, leltárak Adózási alapok, adófajták, adónemek

Szerződések fajtái, kötelmi jog Kereskedelem fogalma, fajtái

Tárgyi és személyi erőforrások

Munkaerő

Munkaviszony fogalma, munkaszerződések

Bér és juttatás

Munkaviszony létesítése, módosítása, fajtái

Munkavállalók joga és kötelességei, munkavállaló jogai és kötelességei

Munkaügyi jogorvoslati lehetőségek

3.5.1.6.2 Vállalkozás alapítása

Vállalkozások típusai, szerepe a gazdaság működtetésében

Egyéni és társas vállalkozások

A vállalkozások tőkeigénye

Tevékenységi körök

Vállalkozások alapítása, hatósági eljárások

Társaságok, társasági szerződések

Székhely és telephely létesítése

Bejelentési kötelezettségek

3.5.1.6.3 Vállalkozás működtetése

A vállalkozások működésének általános és speciális feladatai

Adózási ismeretek

Adónemek, adófajták, bevallási és megfizetési kötelezettségek

A vállalkozások dokumentációs kötelezettségei

Munkavállalókkal kapcsolatos kötelezettségek

Hatósági ellenőrzések, hatóságokkal való együttműködés

A vállalkozások tevékenységének bővítése

Szigorú számadású dokumentumok kezelése

Árajánlatok készítése

Vállalkozásokkal kapcsolatos tisztességes piaci magatartás és vállalkozásetika

Vállalkozások megszüntetése

3.5.1.6.4 Kistermelői ügyvitel

Kistermelői ügyvitel

Kistermelőkre vonatkozó jogszabályok

Termék-előállításra, -forgalmazásra vonatkozó jogi szabályozás, rendeletek

Kötelező nyilvántartások

3.6 Portfóliókészítés megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összóraszáma:

67/67 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A portfóliókészítés megnevezésű tanulási terület tanításának célja, hogy a tanuló munkáiból olyan gyűjtemény jöjjön létre, amely segítségével nyomon követhető a tanuló tudása, teljesítménye, fejlődése. A létrejött portfólió, amely a tanuló iskolai karrierjét, attitűdjeit, tulajdonságait teljességében mutatja meg, jól használható a fejlesztő (formatív) értékeléshez, illetve a szakmai vizsgának részét is képezi.

3.6.1 Portfóliókészítés tantárgy

67/67 óra

3.6.1.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának célja, hogy a tanuló munkáiból olyan gyűjtemény jöjjön létre, amely segítségével nyomon követhető a tanuló tudása, teljesítménye, fejlődése. A létrejött portfólió, amely a tanuló iskolai karrierjét, attitűdjeit, tulajdonságait teljességében mutatja meg, jól használható a fejlesztő (formatív) értékeléshez, illetve a szakmai vizsgának részét is képezi.

3.6.1.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

—

3.6.1.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A kommunikáció, magyar nyelv és irodalom tantárgyak alapozzák meg a helyes nyelv- és szóhasználatot, a jó kommunikációs készséget.

3.6.1.4 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.6.1.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
A portfólió készítése során alkalmazza a portfóliókészítés alapvető ismeretanyagait.	Ismeri a portfólió készítésének célját, a portfólió funkcióját, tartalmi elemeit, formáját,	Instrukció alapján részben önállóan	Belátja a portfóliókészítés jelentőségét. Törekszik a megfelelő számú és	

	készítésének menetét, az értékelés szempontjait.		mélységű, szakmához köthető dokumentum létrehozására.	
Kiválasztja a bemutatkozáshoz szükséges dokumentumokat, bemutatja saját magát, megfogalmazza, hogy miért választotta a szakmáját, milyen célokat kíván elérni, melyek a saját erősségei és azok a tanulóval kapcsolatos kompetenciái, amelyek fejlesztésre szorulnak.	Ismeri az írásban történő bemutatkozás szabályait, dokumentumait.	Instrukció alapján részben önállóan	Alkotó módon, kreatívan vesz részt a munkában. Elfogadja a szakmailag megalapozott kritikai észrevételeket	Irodai programcsomag ismerete, használata (Word, Excel, PowerPoint)
Megtervezi, előkészíti és elkészíti a portfólió dokumentumait. A dokumentumokat szerkeszti. Reflexiót ír.	Ismeri a portfólió lehetséges dokumentumainak körét, a portfólió készítésének lépéseit.	Instrukció alapján részben önállóan		Szövegszerkesztő program ismerete, használata
A portfólió lezárásaként összegzést ír.	Ismeri a portfólió összegzésének tartalmi elemeit.	Instrukció alapján részben önállóan		Digitális eszközök segítségével dokumentálás, beszámoló, összegzés készítése

3.6.1.6 A tantárgy témakörei

3.6.1.6.1 A portfóliókészítés alapjai

A portfólió értelmezése, célja, funkciója

A portfólió tartalmi elemei

A portfólió formája, formai követelményei

A portfólió készítésének menete

A portfólió értékelésének szempontjai

3.6.1.6.2 Bemutatkozás, célkitűzés

Az írásban történő bemutatkozás szabályai, dokumentumai

Bemutakozó kártya, levél, önéletrajz, motivációs levél írása

3.6.1.6.3 Dokumentumgyűjtés

A dokumentumok lehetséges köre

A portfólió készítésének lépései: a dokumentumgyűjtés tervezése, előkészítése, dokumentumkészítés, szerkesztés, reflexió.

3.6.1.6.4 Összegzés, reflexió

Az összegzés tartalmi elemei

Összegzés (reflexió) írása

Ágazati alapvizsga leírása, mérésének, értékelésének szempontjai

Az ágazati alapvizsgára bocsátás feltétele: valamennyi előírt képzési évfolyam eredményes teljesítése.

Írásbeli vizsga

A vizsgatevékenység megnevezése: Élelmiszeripari alapismeretek

A vizsgatevékenység leírása

Az élelmiszeripari nyersanyagok csoportosítása és jellemzése 50%

Munkavédelmi, tűzvédelmi, higiéniai alapismeretek 50%

A feladatsornak legalább 15 legfeljebb 20 feladatot kell tartalmaznia.

Az írásbeli feladatokat az alábbi formában kell összeállítani:

tesztfeladatok ahol csak egy jó válasz lehetséges és legalább négy válaszlehetőséget kell megadni (a tesztfeladatok aránya az összes feladathoz képest legfeljebb 50%)

feleletválasztó feladatok a lehetséges válaszok felsorolásával (a feladatok aránya az összes feladathoz képest legfeljebb 30%)

rövidválaszos feladatok (a feladatok aránya az összes feladathoz képest legfeljebb 20%)

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 60 perc

A vizsgatevékenység aránya a teljes ágazati alapvizsgán belül: 20%

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai: Értékelési útmutató alapján Az értékelés százalékos formában történik.

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 31 %-át elérte.

Gyakorlati feladat

A vizsgatevékenység megnevezése: élelmiszeripari ágazati alapgyakorlat

A vizsgatevékenység leírása

A vizsgatevékenység egy részből áll: Komplex gyakorlati vizsgafeladat Élelmiszeripari alpműveletet végez, melynek során:

anyagokat kiválaszt,

a rendelkezésére bocsátott receptúra alapján anyagszükségletet számol és mér,

anyagokat, eszközöket előkészít,

élelmiszeriparban használt anyagok egyes fizikai vagy kémiai tulajdonságait méri, valamint az elvégzett műveletet dokumentálja,

élelmiszeriparban használt munkadarabot, fél- vagy készterméket állít elő, valamint az elvégzett műveletet dokumentálja,

meghatározott munkaműveleteket hajt végre.

Az iskola – saját lehetőségeinek figyelembevételével - a fenti tevékenységek közül legalább négyet tartalmazó tételsort állít össze.

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 180 perc

A vizsgatevékenység aránya a teljes ágazati alapvizsgán belül: 80%

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

a megadott művelet szakszerű elvégzése	30% o a
munkavégzéshez szükséges eszközök, gépek szakszerű használata	30% o a megadott
műveleti sorrend betartása	10%
a mérés pontossága,	10%
a munkavégzés esztétikája	10% o a
munka-, tűzvédelmi és higiéniai szabályok betartása	10%

Az értékelés százalékos formában történik.

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 50 %-át elérte.

Alapvizsgával betölthető munkakör FEOR száma

Ágazati alapoktatás megnevezése	FEOR-szám	FEOR megnevezése	Alapvizsgával betölthető munkakör(ök), tevékenységek
-	-	-	-

A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei:-

A szakmai vizsga leírása, mérésének, értékelésének szempontjai

Szakma megnevezése: Kistermelői élelmiszer-előállító

Szakmai vizsgára bocsátás feltétele:

valamennyi előírt képzési évfolyam és az egybefüggő szakmai gyakorlat eredményes teljesítése.

szakmához kötődő további sajátos követelmények: -

Központi interaktív vizsga

A vizsgatevékenység megnevezése: kistermelői élelmiszerelőállító szakmai központi interaktív vizsga

8.3.2 A vizsgatevékenység leírása

A kistermelő élelmiszerelőállító központi interaktív szakmai vizsga a szakmai oktatás során megszerzett tanulási eredményekből áll. A kérdések a kistermelői tudás kategóriában meghatározott tanulási eredményeket mérik. Alapanyagok ismerete, technológiai folyamatok sorrendje, főbb paraméterei.

A feladattípusok az alábbi arányban tartalmazzák a tanulási eredményeket: állattenyésztés és növénytermesztés ismeretei 20% zöldség-, gyümölcs feldolgozás, tartósítás 20% tejtermék előállítás 20% háztészta-, búzakenyér-, pogácsa-, törökméz készítés 20% húsalapú termékek előállítása 20%

Az írásbeli feladatokat úgy kell összeállítani, hogy a következő feladattípusokat tartalmazzák:

feleletválasztós (ahol, csak egy jó válasz lehetséges és legalább négy válaszlehetőséget van megadva) 20% igaz-hamis állítás felismerése 20% az alapfogalom leírásához párosítható fogalomfelismerés 20% folyamatábra értelmezése 20% munkafolyamat sorrendjének felállítása. 20%

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 90 perc

A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül: 20 %

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai: Értékelési útmutató alapján A feladatokat az alábbi arányok szerint kell értékelni

állattenyésztés és növénytermesztés ismeretei	20%	○ zöldség-, gyümölcs
feldolgozás, tartósítás	20%	○ tejtermék előállítás
	20%	○ házitészta-, búzakenyér-, pogácsa-, törökméz készítés
húsalapú termékek előállítása	20%	○

Az értékelés százalékos formában történik.

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 40 %-át elérte.

Projektfeladat

A vizsgatevékenység megnevezése: kistermelői élelmiszerelőállító szakmai projektfeladat

A vizsgatevékenység leírása

A projektfeladat két részből áll.

Gyakorlati feladat (90 %)

Portfólió (10 %)

Gyakorlati feladat

A tanuló a kistermelői szakmai képzésen begyakorolt feladatsorból húz egy feladatot vagy részfeladatot, melyet a megadott időkereten belül megvalósít. A tanuló félkész vagy készterméket állít elő. Az elkészítendő termékek a következőkből választhatók:

pasztőrözött zöldség- vagy gyümölcsle,

zöldséglé sűrítmény, savanyúság, lekvár, dzsem,

sajt,

házitészta,

búzakenyér, pogácsa,

mézeskalács, törökméz,

bontott baromfi,

kolbász, tepertő, abált szalonna,

A feladat kapcsán a tanuló ismerteti az adott eljárást, a feldolgozás menetét a vizsgabizottság tagjaival, velük szakmai beszélgetést folytat.

Portfólió

Portfólió tartalma:

90%

Bemutakozás: a tanuló bemutatkozása: név, életkor, intézményben folytatott tanulmányok, a tanuló erősségei, fejlesztendő képességei, a tanult szakma bemutatása, kitűzött céljai, elvárásai. Szakmai és

személyes fejlődés bemutatása: Fontosabb gyakorlati feladatok megvalósításának bemutatása, melyeket a tanulmányai során elsajátított. A feladatok során elsajátított ismeretek, kompetenciák bemutatása. A tanulási folyamat során kialakult személyes kompetenciák bemutatása, pl. digitális, kommunikációs, együttműködési, probléma-megoldási stb.

kompetenciák. Ezen kompetenciákban mikor, hol, milyen tevékenységek kapcsán, milyen szinten sikerült fejlődni.

Elért eredmények: Tanulmányai során létrehozott termékek, elért eredmények, sikerélmények, esetleges kudarcok tanulságai és azok jövőbeni hasznosíthatósága. A kitűzött célok elérésének kiértékelése.

A leírtakat javasolt fotódokumentációval vagy más módon illusztrálni.

Szóbeli bemutatása

10%

A portfólió formai követelményei:

Times New Roman betűtípus, 12-es betűméret, másfeles sortávolság, sorkizárás, 2,5 cm-es margó.

A dokumentumokban szereplő táblázatok, ábrák, fényképek, animációk, filmes elemek forrását jelölni kell.

A dokumentumok készítéséhez felhasznált forrásokat (könyvek, folyóiratok, internetes források, egyéb források), a dokumentum végén fel kell tüntetni.

A portfólió formája, hitelesítése:

A dokumentumok valódiságát - a vizsgát megelőzően - hitelesíteni kell.

A portfólió elkészítésére rendelkezésre álló idő:

A szakképző iskolai oktatás esetén a 10-11. évfolyam, az kétéves képzés esetében a 13-14.

évfolyam. Félévenként legalább egy, a szakmai munkához köthető dokumentum elkészítése szükséges.

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 240 perc 8.4.4 A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül: 80 %

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

Gyakorlati feladat

A tanuló személyi és munkahigiéniai szintje az értékeléskor 15 %

A munkavégzés szakszerűsége 15%

A produktum minőségi (szín, íz, illat, alak, állomány, megjelenés) és mennyiségi követelményeinek teljesítése 50 %

A feladat végrehajtásának ismertetése a vizsgabizottság felé 20 %

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 40 %-át elérte.

A portfólió értékelésének szempontjai:

Az értékelés szempontjai:

a bemutatott dokumentumok mennyisége és szakmai tartalma 40 %

a tanuló eredményei, fejlődése, teljesítménye, attitűdjei 40 %

a portfólió megjelenítésének színvonala, áttekinthetősége, felépítése 20 %

A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges személyi feltételek: A központi interaktív vizsga teljes időtartamára álljon rendelkezésre rendszergazda.

A projektfeladat teljes időtartama alatt álljon rendelkezésre szakmai ismeretekkel és kellő helyismerettel rendelkező, műszaki probléma esetén hatékony segítséget nyújtó személyzet. 8.6 A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges tárgyi feltételek:

Az interaktív vizsga lebonyolításához szükséges számú számítógép és internet elérésének biztosítása.

A projektfeladat megvalósításához szükséges munkaállomások és a feladat végrehajtásához szükséges eszközök és berendezések, amelyek megegyeznek az 5.2 pontban leírtakkal.

A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei: -

A szakmai vizsga eredményébe az ágazati alapvizsgát az alábbi súlyarányal kell beszámítani: Ágazati alapvizsga: 10 %, Szakmai vizsga: 90%

Mezőgazdaság és erdészet ágazathoz tartozó

4 0812 17 05

Kertész

SZAKMÁHOZ

A SZAKMA ALAPADATAI

Az ágazat megnevezése: Mezőgazdaság és erdészet

A szakma megnevezése: Kertész

A szakma azonosító száma: 4 0812 17 05 A szakma szakmairányai: — A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4

A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4

Ágazati alapoktatás megnevezése: Mezőgazdaság és erdészet ágazati alapoktatás

Kapcsolódó részsakmák megnevezése: Kerti munkás, Növényházi munkás

A KÉPZÉS SZERKEZETE ÉS TARTALMA

A programtervvel kitöltött időkeret – a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020 (II. 7.) Korm. rendelet 13.§ (4) bekezdésének megfelelően – tartalmaz a szakképző intézmény által a helyi gazdasági környezet egyedi elvárásaihoz igazodó szakmai célokra szabadon felhasználható időkeretet (szabad sáv). A szabad sáv szakmai tartalmáról a szakképző iskola szakmai programjában kell rendelkezni.

Az elmélet és a gyakorlat a dokumentumban nem kerül élesen elválasztásra. A cél az, hogy lehetőség legyen a gyakorlat során is elméletet oktatni, hatékonyabbá téve ezzel az oktatást. Az egyes tantárgyaknál történik annak meghatározása, hogy a tantárgy teljes tartalmát tekintve az órakeretnek minimálisan hány százalékát kell gyakorlati körülmények között (tanműhelyben, termelőüzemben stb.) oktatni. Ez az adott tantárgy egészének gyakorlatigényességét mutatja, és minél magasabb ez az arány, annál inkább ösztönöz az elméleti tudáselemek gyakorlatba ágyazottan történő oktatására.

A szakirányú oktatásban a tantárgyakra meghatározott időkeret és tartalom kötelező érvényű, a témakörökre kialakított óraszám, valamint a tantárgyak és témakörök óraszámának évfolyamonkénti megoszlása és sorrendje – a szakmai vizsga követelményeire tekintettel – pedig ajánlás.

A kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítés során az ágazati alapoktatáshoz tartozó tantárgyak oktatását a szakmai oktatás első félévében kell megszervezni.

A tanulási területekhez rendelt tantárgyak és témakörök óraszámja évfolyamonként

Évfolyam	1/9.	2/10.	3/11.	A képzés összes óraszama	
Évfolyam összes óraszama	576	720	724	2020	
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	18	0	0	18
	Álláskeresés	5			5
	Munkajogi alapismeretek	5			5
	Munkaviszony létesítése	5			5
	Munkanélküliség	3			3
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv	0	0	62	62
	Az álláskeresés lépései, álláshirdetések			11	11
	Önéletrajz és motivációs levél			20	20
	„Small talk” – általános társalgás			11	11
	Állásinterjú			20	20
Mezőgazdaság és erdőszet ágazati alapkultatás	Általános alapozás	144	0	0	144
	Bevezetés	2			2
	Éghajlat	19			19
	Talajtan	21			21
	Növénytan	21			21
	Állattan	21			21
	Géptan	21			21
	Földmérés	21			21
	Munka- tűz- és környezetvédelem	18			18
Szakmai alapozás	Szakmai alapozás	414	0	0	414
	Szakmai ágazati tevékenységek végzése	132			132
	Szakmai üzemek, intézmények, cégek látogatása	75			75
	Szakosító tartalmú előadások hallgatása	76			76
	Szakosító tartalmú gyakorlatok tanüzemekben, tangazdaságokban, képzőközpontokban	131			131
	Tanulási terület összórása	558	0	0	558
	Kertészeti növények	Növényismeret	0	72	0
Zöldszénnövények, palántáik és magvaik felismerése			19		19
Gyümölcstermő növények, termőrészeik felismerése			18		18
A szőlőnövény részeinek felismerése			14		14
Gyomnövények felismerése			21		21
Termesztéstechnológiák		0	486	414	900
Szaporítás			90	90	180
Ültetés, telepítés			36	108	144
Növényápolás			213	126	339
Betakarítás, tárolás			126	72	198
Értékesítés			21	18	39
Termesztőberendezések		0	36	31	67
Termesztőberendezések			18		18
Termesztőberendezések létesítése			18	31	49
Tanulási terület összórása		0	594	445	1039

Műszaki ismeretek	Műszaki ismeretek	0	126	124	250
	Kéziszerszámok		18		18
	Műszaki alapismeretek		38		38
	Erőgépek		39		39
	Talajművelő gépek		31		31
	Permetezőgépek			18	18
	Kisgépek			34	34
	Termesztőberendezések gépei, berendezései			18	18
	Az öntözés gépei, berendezései			18	18
	A tápanyagutánpótlás gépei			18	18
	A betakarítás gépei, eszközei			18	18
	Tanulási terület összórászáma	0	126	124	250
Vállalkozási ismeretek	Vállalkozási ismeretek	0	0	93	93
	A vállalkozás belső környezete			43	43
	A vállalkozás kapcsolata a külső környezettel			50	50
	Tanulási terület összórászáma	0	0	93	93
Egybefüggő szakmai gyakorlat:		0	70		

A szakképzésbe történő belépés feltételei

Iskolai előképzettség:

Alapfokú iskolai végzettség

Alkalmassági követelmények

Foglalkozás-egészségügyi alkalmassági vizsgálat: szükséges

Pályaalkalmassági vizsgálat: nem szükséges

A szakmai oktatás megszervezéséhez szükséges tárgyi feltételek

Eszközjegyzék ágazati alapoktatásra • számítógép internet kapcsolattal

projektor

interaktív tábla

talajvizsgáló eszközök

talajművelési eszközök

meteorológiai mérőeszközök

digitális kamerával felszerelt drón

mikroszkóp

állat- vagy növényállomány

hagyományos és digitális távmérő eszközök

erőgép, vagy gépjármű, illetve kertészeti vagy erdészeti motoros kisgépek

Eszközjegyzék szakirányú oktatásra

szántóföldi univerzális traktor,és pótkocsi

talajművelő eszközök, talajművelés munkagépei (ekék, váltvaforgató ekék, kombinátorok, kultivátorok, talajmarók, tárcsák, boronák és hengerek, kombinátorok, altalajlazítók, simítók)

szerves- és műtrágyaszóró gépek, trágyakihordás eszközei

növényvédelem gépei, eszközei • ültető-, palántázógépek

vetőgép, szemenkéntvető gép

kertészeti kisgépek

metszés gépei, eszközei

gépüzemeltetéshez szükséges szerszámok, eszközök, anyagok

hāti-, szántóföldi és kertészeti permetezőgép

kézi és gépi anyagmozgatás eszközei, emelőgépek

kéziszerszámok (kertészeti szerszámok, metsző és szedőállványok, göngyölegek, kötözőanyagok, mérleg, mérő- és jelölő eszközök)

termesztő-berendezések (szaporítóház, üvegház, fólia)

szabadföldi termesztésre alkalmas terület (zöldségeskert, szőlő- és gyümölcsültetvény)

támberendezés ültetvények létesítéséhez

öntözőberendezések

kertészeti anyagok (termesztőedények, termesztő közegek, növényi szaporítóanyagok, tápanyagok, növényvédő szerek)

meteorológiai eszközök

szakirodalom (könyvek, folyóiratok, prospektusok, kezelési-karbantartási utasítások stb.) • digitális infrastruktúra

egyéni védőfelszerelések

munkabiztonsági berendezések

környezetvédelmi berendezések

elsősegélynyújtó felszerelések

Kimeneti követelmények

Az ágazati alapoktatás szakmai követelményeinek leírása

Az alapoktatást követően a tanuló egyszerű meteorológiai megfigyeléseket végez, adatokat gyűjt, jellemzi az időjárási elemeket, meghatározza adott hely klimatikus viszonyait. Elvégzi a talajok egyszerű, helyszíni fizikai, kémiai, biológiai vizsgálatait, megfigyeli a talajképződés jegeit, jellemző folyamatait, a talajhibákat, meghatározza a talajjavítás és a talajvédelem lehetőségeit. A sejtten, szövetten, morfológia, rendszertan alapján növények szaporítását végzi. Felveszi a gazdasági állatok testméreteit, vizsgálja külső értékmérő tulajdonságait és viselkedésüket. Irányítás mellett kezeli a mezőgazdasági erőgépeket és elvégzi napi karbantartásukat. Használja a földmérésben alkalmazott hossz-, terület mértékegységeket, méretarányt, területet számít. Térképet olvas, alapvető földügyi adatokat azonosít és gyűjt. A mérések során digitális mérőeszközöket használ. Munkája során alkalmazza az ágazati munka-, tűz-és környezetvédelmi előírásokat, valamint figyelembe veszi a biológiai sokféleség megőrzési szempontokat.

Ágazati alapoktatás szakmai követelményei

Sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
1	Megfigyeli Magyarország éghajlati jellemzőit.	Ismeri Magyarország agrometeorológiáját, a meteorológiai mérőeszközöket.	Törekszik a meteorológiai adatok pontos leolvasására.	A meteorológiai adatokat adekvát módon értelmezi.
2	Éghajlati és távérzékelte, drónos meteorológiai adatokat gyűjt.	Ismeri az éghajlatot befolyásoló tényezőket és a meteorológiai internetes adatbázisokat.	Nyitott az új meteorológiai adatközlő felületek kezelésére.	Szakmai irányítás mellett részben önállóan méréseket végez.
3	Helyszíni talajvizsgálatot végez.	Ismeri a talajok összetételét, tulajdonságait, típusait, javítását és védelmét.	Elkötelezett a talajvédelem iránt.	Önállóan bemutatja a talajtípusokat.
4	Megfigyeli a talajképződés jegeit, jellemző folyamatait.	Ismeri a talajképződést befolyásoló tényezőket.	Elkötelezett a fenntartható mezőgazdasági tevékenységek iránt.	Önállóan jegyzetet készít a talajképződés

				megfigyelése folyamán.
5	Mikroszkóp segítségével növényi sejteket, szöveteket, szerveket vizsgál, növény szaporítást végez.	Ismeri a sejttan, szövettan, morfológia, rendszertan alapjait, a növényi szaporodás- és szaporítás módokat.	Törekszik az új fajták szaporítás módjának elsajátítására.	Önálló javaslatot fogalmaz meg a szakmája szempontjából fontos növényfajok felhasználási

				lehetőségeire.
6	Elemzi a gazdasági állatok eredetét, házasítását, rendszerezését és felveszi méreteiket.	Tisztában van az állattenyésztés gazdasági jelentőségével.	Elkötelezett a szabályszerű, helyes állattartás iránt.	A gazdasági állatok és állati termékek mérési adatainak rögzítését önállóan és pontosan végzi.
7	Megfigyelései alapján elemzi a gazdasági állatok magatartásformáit.	Ismeri a gazdasági állatok speciális viselkedési formáit.	Törekszik az állattartás szabályainak betartására. A gazdasági állatok viselkedése alapján pontos következtetést von le.	Irányítás mellett a gazdasági állatok napi ellátását felelősségteljesen elvégzi.
8	Felismeri a mezőgazdasági, kertészeti vagy erdészeti termesztésben használt erőgépek főbb szerkezeti egységeit.	Ismeri a mezőgazdasági, kertészeti vagy erdészeti erő- és munkagépek csoportosítását, alkalmazási területeit, szerkezeti egységeit.	Elkötelezett az erőgépekkel kapcsolatos szabályos munkavégzés mellett.	Útmutatók alapján ellenőrzi az erőgépek főbb szerkezeti egységeit.
9	A mezőgazdasági, kertészeti vagy erdészeti termesztésben használt erő-és munkagépeken olajsintet ellenőrzi.	Ismeri a mezőgazdasági erő- és munkagépek karbantartását.	Igyekszik elkerülni a munkavédelmi szabálytalanságokat.	Útmutatók alapján ellenőrzi a karbantartási műveleteket.

10	Használja a földmérésben alkalmazott hossz- és terület mértékegységeket, méretarányt, területet számol.	Ismeri a Föld és a térképek jellemzőit, tartalmukat, jelöléseit, földügyi alapismeretekkel bír.	Hosszmérésében és területszámításaiban pontos, alapos. Adekvát módon olvassa a térképeket.	Térkép alapján önállóan számol hosszmértéket és területnagyságot .
11	Egyszerű terepi idomok felmérésénél digitális mérőeszközöket használ.	Ismeri a felmérő eszközök működését, használatát, elvárható pontosságát.	Törekszik az újabb digitális mérőeszközök megismerésére.	Szakszerű irányítás mellett digitális méréseket végez.
12	Alkalmazza a munka-, tűz- és környezetvédelem szabályait.	Ismeri az ágazathoz kötődő munka-, tűz- és környezetvédelmi szabályokat.	Szabálykövető a munka-, tűz és környezetvédelem területén.	Utasítás alapján az adott mezőgazdasági tevékenységhez szükséges védőfelszereléseket használja.

Szakirányú oktatás szakmai követelményei

Sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
1	Elemzi a szőlő és gyümölcsstermő növényeket és azok termőrészeit, terméseit.	Felismeri és megnevezi a szőlő és gyümölcsstermő növényeket, a növényi részeit, a termőrészeit, a terméseket.	Törekszik a szőlő és gyümölcsstermő növényekkel kapcsolatos új információk befogadására.	Megállapítja, hogy a gyümölcsstermő növények növényi részei, termőrészei, termései az elvárásoknak megfelelően fejlődnek-e.
2	Elemzi a zöldségnövényeket és azok magvait, palántáit, terméseit.	Felismeri és megnevezi a termesztésben lévő zöldségnövényeket, a zöldségnövények magvait, palántáit, terméseit.	Fontosnak tartja a zöldségnövényekkel kapcsolatos új ismeretek megszerzését.	Eldönti, hogy a zöldségnövények magvai, palántái, termései megfelelnek-e minőségi követelményeknek.

3	Elkülöníti a legismertebb gyomnövényeket.	Felismeri és megnevezi a kertészeti kultúrák leggyakoribb gyomfajait.	Nyitott a kertészeti kultúrák gyomnövényfajainak megismerésére, törekszik azok irtására.	Önállóan dönt a gyomirtás szükségességéről, módjáról.
4	Ellátja a szőlőtermesztés, a gyümölcstermesztés és a zöldségtermesztés általános ápolási munkáit.	Alapszinten ismeri a szőlő növény, a gyümölcstermő növények és a zöldségnövények általános ápolási igényeit.	A kertészeti kultúrák növényápolása során, törekszik a precíz pontos munkavégzésre.	Önállóan végzi a kertészeti termesztés során általános ápolási feladatokat, a saját tevékenységéért felelősséget vállal.
5	Ellátja a szőlőtermesztés, a gyümölcstermesztés és a zöldségtermesztés speciális ápolási munkáit.	Alapszinten ismeri a szőlő növény, a gyümölcstermő növények és a zöldségnövények speciális ápolási igényeit.	A kertészeti kultúrák speciális ápolási munkái során törekszik a precíz, pontos munkavégzésre.	Szakmai irányítás mellett végzi a kertészeti termesztés speciális ápolási feladatait, a saját tevékenységéért felelősséget vállal.
6	Kertészeti kultúrákban tápanyag-ellátó, talajművelő, öntöző gépeket, berendezéseket üzemeltet és karbantart.	Ismeri a kertészeti termesztés tápanyagellátásának, talajművelésének, öntözésének módjait.	Nyitott a korszerű gépek, berendezések alkalmazására. Elkötelezett a talaj termékenységének megőrzése iránt.	Másokkal együttműködve a termesztett kertészeti növények tápanyag-ellátását, talajművelését, öntözését végzi.
7	Különböző növényvédelmi	Ismeri a kertészeti növények fő	A növényvédelmi tevékenység során	Felügyeli a kertészeti kultúra

	technológiákat alkalmaz (fizikai, vegyszeres, agrotechnikai, biológiai).	károsítóit és az ellenük való védekezés módjait.	elkötelezett a környezetvédelem és a biodiverzitás megőrzése iránt.	növényegészségügyi állapotát, a védekezésre javaslatot tesz.
8	Termesztőberendezéseket üzemeltet, karbantart.	Ismeri a különböző termesztő-berendezéseket, a termesztő-berendezések részeit, anyagait, berendezéseit.	Nyitott a korszerű termesztő-berendezésekben alkalmazható anyag és energiatakarékos megoldások, technológiák alkalmazása iránt.	A termesztőberendezést önállóan üzemelteti, tevékenységéért felelősséget vállal.

9	Gyümölcsstermő növényeket szaporít.	Alapszinten ismeri a gyümölcsstermő növényeknél alkalmazott szaporítási módokat.	Nyitott a korszerű szaporítási módok (mikroszaporítás) megismerésére.	Irányítás mellett képes a gyümölcsstermő növények különböző szaporítási feladatait végrehajtani, korrigálja saját hibáját.
10	Zöldségnövényeket szaporít.	Alapszinten ismeri a zöldségnövényeknél alkalmazott szaporítási módokat, felsorolja az új szaporítási eljárásokat.	Érdeklődik az alkalmazott szaporítási módok iránt, nyitott a zöldségnövények oltási módjainak megismerésére.	Útmutatással a különböző zöldségszaporítási feladatokat végrehajtja, a saját tevékenységéért felelősséget vállal.
11	Szőlőszaporítást végez.	Alapszinten ismeri a szőlőtermesztésben alkalmazott szaporítási módokat, azonosítja és felsorolja a szőlő részeit.	Nyitott a szőlő szaporítási módjainak elsajátítására, figyelemmel kíséri az új fajták felhasználási lehetőségeit.	Szakmai irányítás mellett elvégzi a különböző szőlőszaporítási feladatokat, képes az önellenőrzésre és saját hibáinak kijavítására.
12	Működteti és karbantartja a kertészeti termesztésben használatos erő- és munkagépeket.	Alapszinten ismeri a kertészeti termesztésben használatos erő- és munkagépek üzemeltetését, a karbantartásukra vonatkozó szabályokat és előírásokat.	A kertészeti erő-, és munkagépek kezelése során szabálykövető, elkerüli a munkavédelmi szabálytalanságokat.	Útmutatók alapján ellenőrzi az erőgépek főbb szerkezeti egységeit.
13	Működteti, karbantartja és javítja a kertészeti kéziszerszámokat.	Ismeri a kertészeti kéziszerszámokat, azok szakszerű használatát, karbantartását.	Javítás és karbantartás közben törekszik a balesetmentes munkavégzésre.	Önállóan ellenőrzi, karbantartja a kéziszerszámait.
14	Elvégzi a gyümölcsstermő	Alapszinten ismeri a gyümölcsstermő	Minőségorientált a gyümölcs-	Útmutatás alapján betakarítást végez, a

növények betakarítási munkáit.	növények érési folyamatát, a betakarítás lehetséges módjait.	betakarítás során, törekszik a precíz munkavégzésre.	saját tevékenységéért felelősséget vállal.
--------------------------------	--	--	--

15	Elvégzi a zöldségnövények betakarítási munkáit.	Alapszinten ismeri a zöldségnövények technológiai és biológiai érettségének fogalmát, a zöldségfélék betakarításának lehetséges módjait.	Nyitott a különböző zöldségfajok betakarítási módjainak elsajátítására, a felmerülő problémák kreatív megoldására.	
16	Elvégzi a szőlő betakarítását.	Alapszinten ismeri a szőlő érési folyamatát, a betakarítás lehetséges módjait.	A betakarítás során törekszik a minőség megőrzésére.	
17	Elvégzi a különböző gyümölcsfajok tárolásának, áruvá készítésének munkáit.	Alapszinten ismeri a különböző gyümölcsfajok tárolásának és áruvá készítésének módjait.	Minőségorientált, törekszik a precíz, pontos munkavégzésre.	Irányítással gyümölcsöt tárol, áruvá készít, a rábízott munkáért felelősséget vállal.
18	Elvégzi a zöldségek tárolásának, áruvá készítésének munkáit.	Alapszinten ismeri a különböző zöldségfajok tárolásának és áruvá készítésének módjait.		Irányítással zöldséget tárol, áruvá készít, a rábízott munkáért felelősséget vállal.
19	Betartja a munka-, baleset- és tűzvédelmi előírásokat.	Tisztában van a kertész szakma munka-, baleset- és tűzvédelmi előírásaival, szabályaival.	Szabálykövető a munka-, tűz- és környezetvédelem területén.	Utasítás alapján az adott kertészeti tevékenységhez szükséges védőfelszereléseket használja.
20	Önálló vállalkozást alapít és működtet.	Használja az ügyfélkapu szolgáltatásait, ismeri a gazdálkodó szervezetek jellemzőit, az egyéni és társas vállalkozások formáit, alapítását, a szükséges szakmai és jogi kifejezéseket.	Az érdeklődésének megfelelő szakterület, az elvégzett munka iránt elkötelezett, munkájára értékéknél tekint.	Vállalkozásának alapítása és működtetése közben betartja és betartatja a vonatkozó jogszabályokat.

3 A TANULÁSI TERÜLETEK RÉSZLETES SZAKMAI TARTALMA

3.1 Munkavállalói ismeretek megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összórászama:

18/18 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A Munkavállalói ismeretek tanulási terület elsajátításával a tanuló önismeretet szerez, meghatározza a céljait. Megismerkedik környezetének munkaerőpiaci helyzetével. Megtanulja, milyen foglalkoztatási formában tud majd elhelyezkedni munkavállalóként. Megismeri, hogy tanulói jogviszonyában is foglalkoztatható szakképzési munkaviszony keretében. Megtanulja az ehhez a jogviszonyhoz kapcsolódó jogait és kötelezettségeit. A tanuló megismeri a munkavállaláshoz, a munkaviszony létesítéséhez szükséges alapismereteket, amelyeket a gyakorlati, mindennapi tevékenysége során alkalmazni tud.

3.1.1 Munkavállalói ismeretek tantárgy

18/18 óra

3.1.1.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tanuló általános felkészítése az álláskeresés módszereire, technikáira, valamint a munkavállaláshoz, a munkaviszony létesítéséhez szükséges alapismeretek elsajátítására.

3.1.1.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

—

3.1.1.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

—

3.1.1.4 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.1.1.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Megfogalmazza saját karriercéljait.	Ismeri saját személyisége jellemvonásait, annak pozitívumait.	Teljesen önállóan	Önismerete alapján törekszik céljai reális megfogalmazására.	
Szakképzési munkaviszonyt létesít.	Ismeri a munkaszerződés tartalmi és formai követelményeit.	Instrukció alapján részben önállóan	Megjelenésében igényes, viselkedésében visszafogott.	

Felismeri, megnevezi és leírja az álláskeresés módszereit.	Ismeri a formális és informális álláskeresési technikákat.	Teljesen önállóan	Elkötelezett a szabályos foglalkoztatás mellett. Törekszik a saját munkabérét érintő változások nyomon követésére.	Internetes álláskeresési portálokon információkat keres, rendszerez.
--	--	-------------------	--	--

3.1.1.6 A tantárgy témakörei

3.1.1.6.1 Álláskeresés

Karrierlehetőségek feltérképezése: önismeret, reális célkitűzések, helyi munkaerőpiac ismerete, mobilitás szerepe, szakképzések szerepe, képzési támogatások (ösztöndíjak rendszere) ismerete
 Álláskeresési módszerek: újsághirdetés, internetes álláskereső oldalak, személyes kapcsolatok, kapcsolati hálózat fontossága

3.1.1.6.2 Munkajogi alapismeretek

Foglalkoztatási formák: munkaviszony, megbízási jogviszony, vállalkozási jogviszony, közalkalmazotti jogviszony, közszolgálati jogviszony

A tanulót érintő szakképzési munkaviszony lényege, jelentősége

Atipikus munkavégzési formák a munka törvénykönyve szerint: távmunka, bedolgozói munkaviszony, munkaerő-kölcsönzés, egyszerűsített foglalkoztatás (mezőgazdasági, turisztikai idénymunka és alkalmi munka)

Speciális jogviszonyok: önfoglalkoztatás, iskolaszövetkezet keretében végzett diákmunka, önkéntes munka

3.1.1.6.3 Munkaviszony létesítése

Felek a munkajogviszonyban. A munkaviszony alanyai

A munkaviszony létesítése. A munkaszerződés. A munkaszerződés tartalma.

A munkaviszony kezdete létrejötte, fajtái. Próbaidő

A munkavállaló és munkáltató alapvető kötelezettségei

A munkaszerződés módosítása

Munkaviszony megszűnése, megszüntetése

Munkaidő és pihenőidő

A munka díjazása (minimálbér, garantált bérminimum)

3.1.1.6.4 Munkanélküliség

Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat (NFSZ). Álláskeresőként történő nyilvántartásba vétel Az álláskeresési ellátások fajtái

Álláskeresők számára nyújtandó támogatások (vállalkozóvá válás, közfoglalkoztatás, képzések, utazásiköltség-támogatások)

Szolgáltatások álláskeresőknek (munkaerő-közvetítés, tanácsadás)

Európai Foglalkoztatási Szolgálat (EURES)

3.2 Munkavállalói idegen nyelv megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összóraszámja: 62/62 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

Állások megpályázása idegen nyelven. Önéletrajz és motivációs levél megfogalmazása, az állásinterjú során megfelelő idegen nyelvű kommunikáció.

3.2.1 Munkavállalói idegen nyelv tantárgy 62/62 óra

3.2.1.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának célja, hogy a tanulók idegen nyelven is képesek legyenek álláshirdetésre jelentkezni, ismerjék az álláskeresés lépéseit, s nyelvi szintjüknek megfelelően hatékonyan és eredményesen meg tudják valósítani a kommunikációs célokat egy állásinterjú során.

Megértsék a munkájukhoz kapcsolódó idegen nyelvű álláshirdetéseket, képesek legyenek a munkavállaláshoz kapcsolódóan egyszerű formanyomtatványokat kitölteni, önéletrajzot írni és motivációs levelet megfogalmazni a formai és tartalmi követelményeknek megfelelően, nyelvi panelek és gyakori kifejezések segítségével.

Az állásinterjú során legyenek képesek idegen nyelven, a személyes és szakmai vonatkozást is beleértve bemutatkozni. Az állásinterjú bevezető részében, az általános társalgás során feltett kérdéseket egyszerű mondatokkal meg tudják válaszolni. Az interjú során tudjanak szándékaikról, elképzeléseikről, jövőbeli terveikről beszélni. Ki tudják fejezni erősségeiket, gyengeségeiket egyszerűbb mondatok, nyelvi szerkezetek segítségével. Rendelkezzenek megfelelő szókinccsel ahhoz, hogy tanulmányaikról és munkatapasztalatukról be tudjanak számolni. Megértsék az adott cég/vállalat honlapján közzétett információkat, és ezzel kapcsolatosan fel tudjanak tenni munkájukat érintő egyszerűbb kérdéseket.

A tantárgy az utolsó évfolyamon kerül oktatásra, így épít a tanulók közismereti tantárgyak keretében elsajátított idegennyelv-tudására, alapvető mondatszerkesztési ismereteire, valamint a főbb igeidők ismeretére. A tantárgy tanulása során a tanuló ezen ismereteit aktiválja és a munkavállalói szókinccset is alkalmazva gyakorolja.

3.2.1.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

A tantárgy tanítása idegen nyelven zajlik, ezért az oktatónak rendelkeznie kell az adott idegen nyelvből nyelvtanári végzettséggel.

3.2.1.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak Idegen nyelvek

3.2.1.4 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.2.1.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Internetes álláskereső oldalakon és egyéb fórumokon (újsághirdetések, szaklapok, szakmai kiadványok stb.) álláshirdetéseket keres. Az álláskereséshez használja a kapcsolati tőkéjét.	Ismeri az álláskeresést segítő fórumokat, álláshirdetéseket tartalmazó forrásokat, állásokat hirdető vagy álláskeresésben segítő szervezeteket, munkaközvetítő ügynökségeket.	Teljesen önállóan	Törekszik kompetenciáinak reális megfogalmazására, erősségeinek hangsúlyozására idegen nyelven. Nyitott szakmai és személyes kompetenciáinak fejlesztésére. Törekszik receptív és produktív készségeit idegen nyelven fejleszteni (olvasott és hallott szöveg értése, íráskészség, valamint beszédprodukció). Szakmája iránt elkötelezett. Megjelenése visszafogott, helyzetéhez illő.	Hatékonyan tudja álláskereséshez használni az internetes böngészőket és álláskereső portálokat, és ezek segítségével képes szakmájának, végzettségének, képességeinek megfelelően álláshirdetéseket kiválasztani.
A tartalmi és formai követelményeknek megfelelő önéletrajzot fogalmaz.	Ismeri az önéletrajz típusait, azok tartalmi és formai követelményeit.	Teljesen önállóan	Megjelenése visszafogott, helyzetéhez illő.	Ki tud tölteni önéletrajzsablonokat, pl. EuropassCVsablon, vagy szövegszerkesztő program segítségével létre tud hozni az adott önéletrajztípusoknak megfelelő dokumentumot.
A tartalmi és formai követelményeknek megfelelő motivációs levelet ír, melyet a	Ismeri a motivációs levél tartalmi és formai követelményeit, felépítését, valamint	Teljesen önállóan	Viselkedésében törekszik az adott helyzetnek megfelelni.	Szövegszerkesztő program segítségével meg tud írni egy önéletrajzot, figyelembe véve a

megpályázandó állás sajátosságaihoz igazít.	tipikus szófordulatait az adott idegen nyelven.			formai szabályokat.
Kitölti és a munkaadóhoz eljuttatja a szükséges nyomtatványokat és dokumentumokat az álláskeresés folyamatának figyelembevételével.	Ismeri az álláskeresés folyamatát.	Teljesen önállóan		Digitális formanyomtatványok kitöltése, szövegek formai követelményeknek megfelelő létrehozása, e-mailek küldése és fogadása, csatolmányok letöltése és hozzáadása.
Felkészül az állásinterjúra a megpályázni kívánt állásnak megfelelően, és céljait szem előtt tartva kommunikál az interjú során.	Ismeri az állásinterjú menetét, tisztában van a lehetséges kérdésekkel. Az adott szituáció megvalósításához megfelelő szókinccsel és nyelvtani tudással rendelkezik.	Teljesen önállóan		A megpályázni kívánt állással kapcsolatban képes az internetről információt szerezni.
Az állásinterjún, az állásinterjúra érkezéskor vagy a kapcsolódó telefonbeszélgetések során csevegést (small talk) kezdeményez, a társalgást fenntartja és befejezi. A kérdésekre megfelelő válaszokat ad.	Tisztában van a legáltalánosabb csevegési témák szókinccsével, amelyek az interjú során, az interjút megelőző és esetlegesen követő telefonbeszélgetés során vagy az állásinterjúra megérkezéskor felmerülhetnek.	Teljesen önállóan		

3.2.1.6 A tantárgy témakörei

3.2.1.6.1 Az álláskeresés lépései, álláshirdetések

A tanuló megismeri az álláskeresés lépéseit, és megtanulja az ahhoz kapcsolódó szókinccset idegen nyelven (végzettségek, egyéb képzettségek, megkövetelt tulajdonságok, szakmai gyakorlat stb.).

Képesse válik a szakmájához kapcsolódó álláshirdetések megértésére, és fel tudja ismerni, hogy saját végzettsége, képzettsége, képességei mennyire felelnek meg az álláshirdetés követelményeinek. Az álláshirdetésnek és szakmájának megfelelően begyakorolja az egyszerűbb, álláskereséssel kapcsolatos űrlapok helyes kitöltését.

Az álláshirdetések és az űrlapok szövegének olvasása során a receptív kompetencia fejlesztése történik (olvasott szöveg értése), az űrlapkitöltés során pedig produktív kompetenciákat fejlesztünk (írás-készség).

3.2.1.6.2 Önéletrajz és motivációs levél

A tanuló megtanulja az önéletrajzok típusait, azok tartalmi és formai követelményeit, tipikus szófordulatait. Képesse válik saját maga is a nyelvi szintjének megfelelő helyességgel és igényességgel, önállóan megfogalmazni önéletrajzát.

Megismeri az állás megpályázásához használt hivatalos levél tartalmi és formai követelményeit. Begyakorolja a gyakran használt tipikus szófordulatokat, a szakmájában használt gyakori kifejezéseket, valamint a szakmája gyakorlásához szükséges kulcsfontosságú kompetenciák kifejezéseit idegen nyelven. Az álláshirdetések alapján begyakorolja, hogy tipikus szófordulatok és nyelvi panelek segítségével hogyan lehet az adott hirdetéshez igazítani levelének tartalmát.

3.2.1.6.3 „Small talk” – általános társalgás

A small talk elengedhetetlen része minden beszélgetésnek, így az állásinterjúknak is. Segíti a beszélgetésben részt vevőket ráhangolódni a tényleges beszélgetésre, megtöri a kínos csendet, oldja a feszültséget, segít a beszélgetés gördülékeny menetének fenntartásában és a beszélgetés lezárásában. Fontos, hogy a small talk során érintett témák semlegesek legyenek a beszélgetőpartnerek számára, és az adott szituációhoz, fizikai környezethez paszszoljanak. Ilyen tipikus témák lehetnek pl. az időjárás, közlekedés (odajutás, parkolás, épületen belüli tájékozódás), étkezési lehetőségek (cégnél, környéken), család, hobbi, szabadidő (szórakozás, sport). A tanulók begyakorolják a megfelelő kérdésselvetést és a beszélgetésben való aktív részvétel szabályait, fordulatait.

3.2.1.6.4 Állásinterjú

A témakör végére a tanuló képes egyszerűbb mondatokkal és megfelelő koherenciával hatékony kommunikációt folytatni az állásinterjú során. Be tud mutatkozni szakmai vonatkozással is. Elsajátítja azt a szakmai jellegű szókinccset, amely alkalmassá teszi arra, hogy a munkalehetőségekről, munkakörülményekről tájékozódjon. Ki tudja emelni erősségeit, és egyszerűbb kérdéseket tud feltenni a betöltési kívánt munkakörrel kapcsolatosan. A témakör tanulása során elsajátítja a közvetlenül a szakmájára vonatkozó, gyakran használt kifejezéseket.

3.3 Mezőgazdaság és erdészet ágazati alapoktatás megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összóraszám:

558/558 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A tanulási terület betekintést nyújt a tanulók számára a mezőgazdaság szakterületeinek alapjaiba. Ismerteti a szakmák elméleti alapvetéseit, és bemutat néhány, a szakterületek tevékenységeit folytató üzemet, illetve céget. Mindemellett lehetőséget ad a mezőgazdasági terület egyegy neves intézményének, intézetének, valamint szaktekintélyének megismerésére.

3.3.1 Általános alapozás tantárgy

144/144 óra

3.3.1.1 A tantárgy tanításának fő célja

Az általános alapozás megnevezésű tantárgy ismerteti a mezőgazdasági szakmák elméleti alapjait. Felkészíti a tanulót az ágazati alapozó vizsgára és a szakirányválasztásra.

3.3.1.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

—

3.3.1.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak biológia

3.3.1.4 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.3.1.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Felismeri, megnevezi és leírja a meteorológiai mérőeszközöket.	Magyarország éghajlata, agrometeorológiája, az éghajlatot befolyásoló tényezők	Instrukció alapján részben önállóan	Kooperatív és szabálykövető	
Felismeri, megnevezi és leírja a talaj típusát, tulajdonságait.	Talaj képződése, összetétele, tulajdonságai, típusai, javítása, védelme	Instrukció alapján részben önállóan		

Felismeri, megnevezi és leírja a növényi sejteket, szöveteket, szerveket, a növényi szaporodás- és szaporításmódokat.	Sejttan, szövettan, morfológia, rendszertan	Instrukció alapján részben önállóan	
Tisztában van a gazdasági állatok eredetével, házasításával, rendszerezésével, felismeri és megnevezi magatartásformáikat.	Gazdasági állatok eredete, házasítása, rendszerezése, magatartásformái	Instrukció alapján részben önállóan	
Felismeri, megnevezi és leírja az erőgépek főbb szerkezeti egységeit, tisztában van azok karbantartásának módjával.	Mezőgazdasági erő- és munkagépek csoportosítása, alkalmazási területei, szerkezeti egységei, karbantartása	Instrukció alapján részben önállóan	
Használja a földmérésben alkalmazott hossz-, terület-mértékegységeket, méretarányt, területet számít.	A Föld és a térképek jellemzői, tartalmuk, földügyi alapismeretek	Instrukció alapján részben önállóan	
Alkalmazza a munka-, tűz- és környezetvédelmi szabályait.	Munka-, tűz- és környezetvédelmi alapismeretek	Instrukció alapján részben önállóan	

3.3.1.6 A tantárgy témakörei

3.3.1.6.1 Bevezetés

A mezőgazdasági termelés jelentősége, ágazatai

3.3.1.6.2 Éghajlat

Az élőlényeket befolyásoló éghajlati tényezők, általános meteorológiai fogalmak: idő, időjárás, éghajlat, légkör, légköri elemek, légkör összetétele, légnyomás, szél, csapadék, léghőmérséklet, talajhőmérséklet, páratartalom, napsütés

Magyarország éghajlata, agrometeorológiája, az éghajlatot befolyásoló tényezők

Meteorológiai mérőeszközök (nedvességmérő, hőmérő, a csapadékmérés eszközei, a talajhőmérséklet meghatározásának eszközei, a szél irányának, erősségének, sebességének mérésére alkalmazható eszközök)

3.3.1.6.3 Talajtan

A talaj fogalma, a talajképződés

A talajok összetétele, fizikai, kémiai, biológiai tulajdonságai (kötöttség, kémhatás, szerkezet, víz-, levegő-, hőgazdálkodás, tápanyag-gazdálkodás)

A talajok fő típusai, talajjavítás, talajvédelem

3.3.1.6.4 Növénytan

A sejt fogalma, élő és élettelen részei; a növényi szövet fogalma, típusai

A növényi szerv fogalma, a gyökér, a szár, a levél, a virág és virágzat, a termés fogalma, feladata, fejlődési fázisai

Növények rendszerezése (a rendszertan fogalma, rendszertani egységek, a faj és a fajta fogalma)

A növények szaporodása, szaporítása: ivaros és ivartalan szaporításmódok

3.3.1.6.5 Állattan

Alapfogalmak (gazdasági állatok, háziállatok, állattartás, állatszaporítás, állattenyésztés) A gazdasági állatok eredete, a házasítás

A gazdasági állatok rendszerezése: faj, fajta (a fajták felosztása, a fajtatisztaság, a telivér, a félvér, a fajta változatai, a fajtán belüli rendszertani egységek), a típus Az állatok magatartásformái

3.3.1.6.6 Géptan

Mezőgazdasági erő- és munkagépek csoportosítása, alkalmazási területe

Az erőgépek fő szerkezeti egységei, azok feladata

Karbantartás jelentősége, kezelési-karbantartási utasítás, a karbantartás anyagai, eszközei, szerszámjai

A precíziós gépesítés alapjai

3.3.1.6.7 Földmérés

A Föld alakja, jellemzői, méretei

A földmérésben használatos hossz- és terület-mértékegységek

A térképek fogalma, méretarányuk, fajtáik, tartalmuk

A digitális térkép, földmérési alaptérkép tartalma

Földügyi alapismeretek

Területszámítások

3.3.1.6.8 Munka-, tűz- és környezetvédelem

Munkavédelem fogalma, feladata, területei

A munkavállalók jogai és kötelességei
 Baleset, munkabaleset, üzemi baleset fogalma, teendők baleset esetén
 Védőeszközök feladata, csoportosítása
 A munkavégzés tárgyi- és személyi feltételei
 Munkavédelmi oktatás célja, módja, ideje
 A villamosság biztonságtechnikája
 A villamos készülékek használatának szabályai
 A tűzvédelem feladatai
 Éghető anyagok tűzosztályba sorolása, jelképei
 Égésméleti alapfogalmak, a tűzoltás lehetőségei és módjai, anyagai
 Tűzoltó eszközök és készülékek
 Környezet, környezetvédelem fogalma, célja, feladatai
 Az elsősegélynyújtás általános szabályai

3.3.2 Szakmai alapozás tantárgy

414/414 óra

3.3.2.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy bemutat néhány, a szakterületek tevékenységeit folytató üzemet, illetve céget, valamint lehetőséget nyújt a mezőgazdasági terület néhány egy-egy intézményének, intézetének és szaktekintélyének megismerésére.

3.3.2.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképzésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

—

3.3.2.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

—

3.3.2.4 A képzés órakeretének legalább 50%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.3.2.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok,	Általános és szakmához kötődő
-----------------------	-----------	---------------------------------	-------------------------	-------------------------------

			attitűdök	di- gitális kompeten- ciák
Szakmai ágazati tevékenységeket végez.	Mezőgazdasági alapismeretek	Instrukció alapján részben önállóan	Céltudatos, normaalkalmazó, kooperatív, szabálykövető	Internetes információgyűjtés
Szakmai üzemet, intézményt, céget látogat.	Szakmai üzemek, intézmények, cégek ismerete	Irányítással		Internetes információgyűjtés, fényképezés
Szakosító tartalmú előadást hallgat.	Mezőgazdasági alapismeretek	Irányítással		Digitális jegyzetkészítése, fényképezés

3.3.2.6 A tantárgy témakörei

3.3.2.6.1 Szakmai ágazati tevékenységek végzése

Mezőgazdasági gépész tevékenységek végzése

Növénytermesztő, illetve állattenyésztő vagy lovászati tevékenységek végzése

Kertészeti-, illetve virágkötő vagy parképítő tevékenységek végzése

Erdészeti tevékenységek végzése

Földmérő tevékenységek végzése

3.3.2.6.2 Szakmai üzemek, intézmények, cégek látogatása

Szakmai üzemek látogatása

Szakmai intézmények látogatása

Szakmai cégek látogatása

3.3.2.6.3 Szakosító tartalmú előadások hallgatása

Mezőgazdasági gépész előadások hallgatása

Növénytermesztő, illetve állattenyésztő vagy lovászati előadások hallgatása

Kertészeti, illetve virágkötő vagy parképítő előadások hallgatása

Erdészeti előadások hallgatása

Földmérő előadások hallgatása

3.3.2.6.4 Szakosító tartalmú gyakorlatok tanüzemekben, tangazdaságokban, képzőközpontokban.

Szakosító tartalmú gyakorlatok tanüzemekben

Szakosító tartalmú gyakorlatok tangazdaságokban

Szakosító tartalmú gyakorlatok képzőközpontokban

3.4 Kertészeti növények megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összóraszám:

1039/1039 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A tanulási terület oktatása során a tanulók megismerik a kertészeti növényeket, magabiztosan felismerik azok magjait, termőrészeit. Képesé válnak a zöldségnövények, gyümölcsfajok és a szőlő szaporítására, ültetésére, telepítésére, és el tudják látni az egész éves ápolási munkákat a metszéstől a betakarításig és a piacos termék előállításáig. Ki tudnak alakítani egyszerűbb fóliás létesítményeket.

3.4.1 Növényismeret tantárgy

72/72 óra

3.4.1.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy célja, hogy a tanulók felismerjék a kertészeti növények fajait, palántáit, magjait és a termőrészeit. Felismerjék és megkülönböztessék a kultúrnövénytől a kertészeti kultúrák leggyakoribb gyomnövényfajait.

3.4.1.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

—

3.4.1.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

—

3.4.1.4 A képzés órakeretének 100%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.4.1.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Felismeri, megnevezi és leírja a zöldség-és	Zöldségnövények, gyümölcsstermő növények	Teljesen önállóan	Pontosság, felelősségteljes magatartás	Internetes információgyűjtés, fényképezés

gyümölcsfajokat.				
Felismeri, megnevezi és leírja a zöldség növények palántáit, magvait, a gyümölcsfajok termőrészeit.	Zöldség növények palántái és magvai, gyümölcsfajok termőrészei	Teljesen önállóan		
Felismeri, megnevezi és leírja a szőlő növény részeit.	A szőlő növény részei	Teljesen önállóan		
Felismeri, megnevezi és leírja a gyomfajokat.	Gyomnövények	Teljesen önállóan		

3.4.1.6 A tantárgy témakörei

3.4.1.6.1 Zöldségnövények, palántáik és magvaik felismerése

Zöldségnövények csoportosítása

A zöldségfajok jellegzetes, megkülönböztetésüket segítő morfológiai jellemzői

A zöldségfélék magjainak felismerése

A zöldségnövények palántáinak felismerése, jellegzetes morfológiai tulajdonságai Növényismereti fajlista, zöldségnövények:

- paprika
- paradicsom –
tojásgyümölcs –
uborka
- sárgadinnye
- görögdinnye
- tökfélék
- zöldbab
- zöldborsó
- sárgarépa
- petrezselyem –
zeller
- fejes saláta
- fejes káposzta
- kelkáposzta
- karalábé
- bimbóskel
- karfiol
- brokkoli –
hónapos retek –
torma
- sóska
-
-
-
-
-
-

-
-
- spenót
- vöröshagyma –
fokhagyma
- póréhagyma
- metélőhagyma –
rebarbara
- spárga
- cékla
- csemegekukorica

Növényismereti fajlista, zöldségnövények magvai:

- paprika
- paradicsom –
tojásgyümölcs –
uborka
sárgadinnye
görögdinnye
tökfélék zöldbab
zöldborsó
sárgarépa
petrezselyem zeller
- fejes saláta
- káposztafélék
- hónapos retek
- sóska
- spenót
- hagymafélék
- spárga
- cékla
- csemegekukorica – pattogatnivaló kukorica

Növényismereti fajlista, zöldségnövények palántái:

-
-
-
-
-
-

-
-
- paprika
- paradicsom –
- tojásgyümölcs –
- uborka
- sárgadinnye
- görögdinnye
- tökfélék –
- zeller
- fejes saláta
- fejes káposzta
- kelkáposzta
- karalábé
- karfiol

3.4.1.6.2 Gyümölcstermő növények, termőrészeik felismerése

A gyümölcsfajok csoportosítása

A gyümölcsfajok felismerése (minden fenológiai fázisban), egymástól való megkülönböztetésük, jellegzetes morfológiai tulajdonságaik A gyümölcsfajok termőrészeinek felismerése

Növényismereti fajlista, gyümölcsfajok:

- alma –
- körte –
- birs
- naspolya
- cseresznye –
- meggy –
- őszibarack
- kajszibarack
- szilva
- dió
- mogyoró
-
-
-
-
-
-

- -
  - gesztenye mandula
  - fekete ribiszke
  - piros ribiszke
  - köszméte málna
  - szeder szamóca Növényismereti fajlista,
- gyümölcsfajok termőrészei:
- az alma termőrészei
  - a körte termőrészei
  - a cseresznye termőrészei
  - a meggy termőrészei
  - a szilva termőrészei
  - a kajsziarack termőrészei
  - az őszibarack termőrészei
  - a dió termőrészei
  - a mogyoró termőrészei
  - a piros ribiszke termőrészei
  - a fekete ribiszke termőrészei
  - a köszméte termőrészei
  - a málna termőrészei
  - a szeder termőrészei

3.4.1.6.3 A szőlőnövény részeinek felismerése A termő és alanyszőlő morfológiai jellemzői, elkülönítésük

A termő szőlő fás részei

A termőszőlő zöld részei

Jellegzetes morfológiai jellemzők

A szőlőoltvány részei

-
-
-
-
-
-

–
–
A szőlőtőke-művelési módok felismerése Növényismereti lista, a szőlőnövény részei:

- a szőlő gyökérzete, gyökértípusai
- a szőlő fás részei
- a szőlő zöld részei
- a szőlőoltvány részei

3.4.1.6.4 Gyomnövények felismerése

A kertészeti kultúrák legfontosabb, gazdasági károkat okozó gyomfajainak felismerése, a felismerést és elkülönítésüket segítő morfológiai jellemzőik Növényismereti fajlista, gyomnövények:

- tyúkhúr
- pásztortáska
- piros árvacsalán –
egynyári perje
- szürke madársóska
- tarackbúza
- apró szulák
- mezei aszat
- gyermekláncfű
  - betyárkóró parlagfű
  - szőrös disznóparéj
  - fehér libatop kicsiny
  - gombvirág kövér
  - porcsin

–
–
–
–
–
–

-
-
- pirók ujjasmuhar kakaslábfű
- zöld muhar
- ragadós muhar
- porcsin keserűfű

3.4.2 Termesztéstechnológiák tantárgy

900/900 óra

3.4.2.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának célja, hogy a tanulók a képzés végére képesek legyenek szaporítani a kertészeti növényeket, el tudják ültetni a palántákat, telepíteni tudják a fás szárú fajokat. Elvégezzék az általános és speciális munkákat. Betakarítsák és áruvá készítsék a kertészeti növényeket.

3.4.2.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

–

3.4.2.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak matematika, százalékszámítás

3.4.2.4 A képzés órakeretének legalább 70%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.4.2.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Szaporítja a zöldségnövényeket.	Magvetés és palántanevelés	Instrukció alapján részben önállóan	Precizitás. Technológiai fegyelem betartása. Együttműködés. Felelősségtudat	
Szaporítja a gyümölcsstermő növényeket.	Magvetés. Ivartalan szaporítási módok	Instrukció alapján részben önállóan		
Szaporítja a szőlőt.	Ivartalan szaporítási módok	Instrukció alapján részben önállóan		
Ellátja a zöldség-, a gyümölcs- és a szőlőtermesztés	Öntözés. Tápanyagutánpótlás. Növényvédelem	Teljesen önállóan		Internetes információgyűjtés

általános ápolási munkáit.				
Ellátja a zöldség-, a gyümölcs- és a szőlőtermesztés speciális ápolási munkáit.	Zöldségnövények speciális ápolási munkái. Metszés. Zöldmunkák	Instrukció alapján részben önállóan		
Elvégzi a zöldségnövények palántáinak ültetési munkáit.	Zöldségnövények palántázása	Instrukció alapján részben önállóan		
Elvégzi a gyümölcsfajok telepítési munkáit.	Gyümölcsfajok telepítése	Instrukció alapján részben önállóan		
Elvégzi a szőlő telepítési munkáit	Szőlő telepítése	Instrukció alapján részben önállóan		
Elvégzi a kertészeti növények betakarítási, manipulálási, tárolási, áruvá készítési munkáit.	Betakarítási módok. Tárolási módok. Manipulálási munkák. Az áruvá készítés munkái	Instrukció alapján részben önállóan		

3.4.2.6 A tantárgy témakörei

3.4.2.6.1 Szaporítás

Magvetés és palántanevelés; a magvetés előnyei, hátrányai, alkalmazásának lehetőségei A vetőmag értékmérő tulajdonságai

Egyszerű magvizsgálatok végzése (csírázási százalék, tisztaságsszázalék, ezermagtömeg meghatározása)

A magvak vetés előtti kezelése

A magvetés helye, módjai, ideje és ezek megválasztásának szempontjai

A magvetéshez használható közegek és összeállításuk

A magvetés technológiája szabadföldön (területelőkészítés, vetés, vetési mélység, sorba, ikersorba-fészekbe stb. vetés, utómunkálatok stb.)

A magvetés technológiája termesztőberendezésben (a magvetés eszközei, termesztőedényei, talaj-előkészítés, vetés, utómunkálatok) A tűzdelés jelentősége, alkalmazásának esetei

A tűzdelés technológiája

A palántanevelés helye, módja, időtartama és ezek kiválasztásának szempontjai

A palántanevelés közegei és összeállításuk

–
–
A palánták nevelési-ápolási munkái

Ivartalan szaporítási módok, csoportosításuk, alkalmazásuk lehetőségei

A fásdugványozás technológiája

A zölddugványozás technológiája

Bujtásmódok és a bujtás technológiája A
szemzés technológiája

Oltásmódok és az oltás technológiája

Egyéb szaporításmódok (tőosztás, természetes szaporítóképletek felhasználása stb.)

3.4.2.6.2 Ültetés, telepítés

Zöldségnövények palántázásának helye, ideje, módja, a palántázás előtti munkák, a palántázás folyamata és az utómunkálatok

Gyümölcsfajok telepítésének technológiája, ideje, területelőkészítés, sor és tőtáv kijelölése, ültetés (szabadgyökerű, konténeres), az ültetés utómunkálatai

Szőlőoltvány telepítésének technológiája, ideje, területelőkészítés, sor és tőtáv kijelölése, ültetés (szabadgyökerű, konténeres), az ültetés utómunkálatai A támrendszerek és létesítésük technológiája

3.4.2.6.3 Növényápolás

Általános ápolási munkák

Öntözés, jelentősége, céljai, ideje, módja, gyakorisága, az egyszerre kijuttatott öntözővíz mennyisége

Az öntözővíz tulajdonságai, az öntözés környezetvédelmi kapcsolatai

A zöldségnövények, a gyümölcsök és a szőlő öntözésének speciális, a többi kertészeti kultúrától eltérő jellegzetességei

Az öntözés gyakorlata

A tápanyagutánpótlás jelentősége, a trágyaanyagok és kiválasztásuk szempontjai, a trágyázás ideje, módja, a kijuttatott mennyiség, a trágyázás környezetvédelmi kapcsolatai A zöldségnövények, a gyümölcsök és a szőlő tápanyag-utánpótlásának speciális, a többi kertészeti kultúrától eltérő jellegzetességei

A trágyázás gyakorlata

Talajápolásmódjai, a talajtakarás lehetőségei

Növényvédelem, a kertészeti növények károsítóinak csoportjai

A növényvédelem módjai, korszerű és integrált védekezési módszerek

–
–
A növényvédelem gyakorlata (permetlékeverés, háti permetezőgéppel történő permetezés)
Speciális ápolási munkák

Zöldségnövények speciális ápolási munkái

Gyümölcsök speciális ápolási munkái, a metszés alapelvei, ideje, metszési módok

A szőlő speciális ápolási munkái, metszés, zöldmunkák

A támrendszerek, termesztőberendezések karbantartási munkái

3.4.2.6.4 Betakarítás, tárolás

Zöldségnövények betakarítása; a betakarítás ideje, módjai, eszközei; a szedésre érettség megállapítása

A gyümölcsök betakarítása; a betakarítás ideje, módjai, eszközei; a szedésre érettség megállapítása

A szőlő betakarítása; a betakarítás ideje, módjai, eszközei; a szedésre érettség megállapítása A kertészeti növények tárolásának módjai; átmeneti és tartós tárolási módok; szabályozott légterű tárolás

3.4.2.6.5 Értékesítés

A kertészeti növények áruvá készítése során használatos göngyölegek, csomagoló, kötöző és egyéb anyagok

Az áruvá készítés szempontjai

A zöldségnövények áruvá készítése

A gyümölcsök áruvá készítése

A csemegeszőlő áruvá készítése

3.4.3 Termesztőberendezések tantárgy

67/67 óra

3.4.3.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának célja, hogy a tanulók ismerjék a termesztőberendezéseket, tudjanak az adott növény adott termesztéstechnológiájának megfelelő termesztőberendezést választani. Ismerjék a termesztőberendezések anyagait, és a képzés végére képesek legyenek kis légterű fóliás termesztőberendezések, fóliásátrak létesítésére.

3.4.3.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

3.4.3.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

3.4.3.4 A képzés órakeretének legalább 70%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.4.3.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Rendszerezi és értékeli a termesztőberendezéseket	A termesztőberendezések csoportosítása	Teljesen önállóan	Pontosság. Anyagtakarékos és környezettudatos gondolkodás. Együttműködés másokkal a munkafolyamatokban	
Felismeri és megnevezi a termesztőberendezések anyagait, azok előnyeit és hátrányait.	Üvegborítású termesztőberendezések . Műanyagborítású létesítmények	Teljesen önállóan		Internetes információgyűjtés
Fóliaborítású termesztőberendezéseket létesít.	Kis légterű fóliás létesítmények. Fóliasátrak	Irányítás		

3.4.3.6 A tantárgy témakörei

3.4.3.6.1 Termesztőberendezések

A termesztőberendezések jelentősége a kertészeti termesztésben; alkalmazásuk előnyei, hátrányai és lehetőségei

A termesztőberendezések csoportosítása, előnyeik és hátrányaik

Üvegborítású termesztőberendezések

Műanyag borítású létesítmények

Kis és nagy légterű termesztőberendezések

A termesztőberendezések csoportosítása fűtésük alapján

—
—
A természetőberendezések felépítése, szerkezete, anyagai

3.4.3.6.2 Termesztőberendezések létesítése Kis légtérű fóliás létesítmények létesítésének technológiája

Anyagszükséglet-számítás

Fóliaalagút, váz nélküli fóliatakarás és fóliasátor létesítése, a fólia cseréje

3.5 Műszaki ismeretek megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összóraszám:

250/250 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A tanulási terület betekintést nyújt a zöldség- a gyümölcs- és a szőlőtermesztésben használt korszerű eszközök, gépek és berendezések működésének alapelveibe. Lehetőséget teremt az eszközöknek, gépeknek, berendezéseknek a kertészeti növények termesztéstechnológiai munkafolyamataiban való használatára és azok legfontosabb karbantartási munkáinak elvégzésére.

3.5.1 Műszaki ismeretek tantárgy

250/250 óra

3.5.1.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának célja az általános műszaki ismeretek átadásán túl a kertészeti kultúrákban használt erő- és munkagépek, eszközök működési elvének, szerkezetének ismertetése. A tanulók elsajátítják a kertészetben alkalmazott kéziszerszámok, eszközök készségszintű használatát, a gépek, berendezések szakszerű üzemeltetését, az egyszerűbb javítások elvégzését, az eszközök, berendezések, gépek karbantartását.

3.5.1.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

—

3.5.1.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak matematika, százalékszámítás, területszámítás

3.5.1.4 A képzés órakeretének legalább 70%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.5.1.5

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Felismeri és megnevezi a gépelemeket.	A kertészeti növények termesztése során használt eszközök, gépek, berendezések felépítésének és működésének alapjai.	Teljesen önállóan	Együttműködés és körütekintés (munkatevékenysége fokozottan balesetveszélyes)	Internetes információgyűjtés, szűrés és rendszerezés
Működteti és karbantartja a kertészeti termesztésben használatos erő- és munkagépeket.	Erőgépek. Talajművelő gépek. Permetezőgépek. Kisgépek. Az öntözés gépei, berendezései. A tápanyag-utánpótlás gépei. A betakarítás gépei, eszközei	Instrukció alapján részben önállóan	Precizitás, rendszerető és felelősségteljes magatartás (esetenként nagyértékű gépekkel dolgozik)	
Működteti és karbantartja a termesztő-berendezések gépeit, berendezéseit.	Termesztő-berendezések gépei, berendezései	Irányítással		
Felismeri, megnevezi és szakszerűen használja a kertészeti kéziszerszámokat. Elvégzi a javításukat, élezésüket, nyelezésüket.	Kéziszerszámok	Teljesen önállóan		

3.5.1.6 A tantárgy témakörei

3.5.1.6.1 Kéziszerszámok

A kertészetben használatos kéziszerszámok használata

A megfelelő szerszám kiválasztása

–
–
Karbantartás, élezés, nyelezés, javítás

3.5.1.6.2 Műszaki alapismeretek A gépek anyagai, ezek megmunkálhatósága

Kötésmódok (oldható, nem oldható)

Anyagismeret;fémek, nemfémes anyagok, tüzelő- és kenőanyagok tulajdonságai, felhasználása

A legfontosabb gépépítő egységek (tengelyek, csapágyak, tengelykapcsolók, szivattyúk, hidraulikus munkahengerek) feladata, fajtái, jellemzői, működése, karbantartása, jellegzetes meghibásodásai

Az Otto- és dízelmotorok szerkezete, működése

Az üzemanyag-ellátó rendszerek, a kenési és a hűtési rendszer, valamint a levegőszűrő fő részei, működése

Hidegindítások, indítások gyakorlása

A kétütemű és a négyütemű motorok összehasonlítása

Üzemanyagok, kenőanyagok

A járművillamossági berendezések elhelyezkedése a járművön, feladatuk, működésük, karbantartásuk (akkumulátor, generátor, indítómotor, világítás, biztosítékok) Váltóáramú motorok indítása, üzemeltetése

3.5.1.6.3 Erőgépek

Az erőgépek típusai

Az erőgépek szerkezeti egységei, ezek megnevezése, funkciója, elhelyezkedése a járművön

Az erőátvitel egységei

Kormányzás, járószerkezet, fékek, hárompontos felfüggesztés

Az erőgép indításának, leállításának, vezetésének gyakorlása

Erőgépek, munkagépek összekapcsolása

A hárompontos felfüggesztés és állítási lehetőségei

A vonóhorog, a teljesítményleadó tengely, a hidraulikus és elektromos csatlakoztatás

A traktor és pótkocsi, a traktor és meghajtott munkagép összekapcsolása, szétkapcsolása

A csatlakoztatás biztonságtechnikája, a járműszerelvény vezetése

3.5.1.6.4 Talajművelő gépek

A talajművelő gépek szerkezetének, működésének áttekintése, a csatlakoztatások, beállítások, az üzemeltetés és a karbantartás gyakorlása a rendelkezésre álló eszközökkel

–
–
Ekek, tárcsák, kultivátorok, talajmarók, boronák, lazítók, hengerek, simítók, kombinátorok

3.5.1.6.5 Permetezőgépek

A vontatott és háti permetezők szerkezetének, működésének bemutatása, üzemeltetése, szabályozása, karbantartása

Vontatott gépeknél: hidraulikus porlasztású, légporklasztásos és szállítólevegős permetezők

Háti permetezőnél: szivattyús, légszivattyús, légporklasztásos motoros

A szórófejek és a cseppnagyság jelentősége

A permetezőgépek automatikái

Környezetvédelmi, karbantartási feladatok

A permetlé összetételének kiszámítása

3.5.1.6.6 Kisgépek

A kertészetben leggyakrabban használt kisgépek üzemeltetése, karbantartása, kisebb javításai

Fűnyírók, komposztálók, láncfűrészek, rotációs kapák, fúró- és csiszológépek stb. típusai, működésük, használatuk területei

3.5.1.6.7 A termesztőberendezések gépei, berendezései

A növényházak feladata, fajtái, szerkezete

A növényházak fűtése (melegvíz-, forróvíz-, gőz-, termál-, talaj-, levegőfűtés), a fűtésszabályozás alapjai

Tüzelési módok, kazánok (gáz- és olajkazán, szilárdtüzelésű kazánok), a fűtőberendezések automatizálása

A növényházak vízellátása, alkalmazott öntözési módok, tápoldatozás, automatizálási lehetőségek, környezetbarát zárt rendszerek

Világítás, árnyékolás, sötétítés, szén-dioxid-pótlás Növényházak automatizált, számítógépes üzemeltetése

Talajfertőtlenítés, gőzölés; karbantartási feladatok

Cserepezőgépek; növényházi automatikák; tápoldatkészítés; növényvédelmi gépek a növényházakban; karbantartási munkáik

3.5.1.6.8 Az öntözés gépei, berendezései

Az esőztető és csepegtető öntözés berendezéseinek főbb egységei

–
–
Szivattyúk, vezetékek, szórófejek, csepegtetőtestek, zárószerkezetek

Kézi áttelepítésű vagy mobil berendezés összeszerelése, szétszerelése, üzemeltetése, karbantartása

Öntözési automatika

3.5.1.6.9 A tápanyagutánpótlás gépei

Az istállótrágya-szórók és műtrágyaszórók szerkezeti részei, csatlakoztatásuk az erőgéphez, beállításuk, üzemeltetésük, karbantartásuk

3.5.1.6.10 A betakarítás gépei, eszközei

A traktoros pótkocsik felépítése, a csatlakoztatás, vontatás gyakorlása

A billenthető pótkocsik üzemeltetése Traktoros és
önjáró homlokrakodók

Kerti traktor és pótkocsi összekapcsolása

Karbantartási teendők, munkabiztonsági követelmények

A gyümölcsbetakarítás gépei, rázógépek felépítése, működése

3.6 Vállalkozási ismeretek megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összóraszámja:

93/93 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A tanulási terület betekintést nyújt a vállalkozás mindennapi tevékenységéhez szükséges adminisztratív feladatokba. A tanulók tájékozottá válnak a vállalkozási formák, az adózás, a bankválasztás, a banki műveletek és a vállalkozás költségeinek terén. Részt vesznek a vállalkozás leltározási munkáiban. Megtanulják kitölteni a leggyakoribb bizonylatokat. Alkalmazzák a szövegszerkesztési és táblázatkezelői ismereteiket.

3.6.1 Vállalkozási ismeretek tantárgy

93/93 óra

3.6.1.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának fő célja, hogy a tanulók megismerjék a vállalkozások világának alapvető fogalmait. Kiigazodjanak a jogszabályokban, és meg tudják oldani a vállalkozási tevékenységben napi szinten felmerülő feladatokat. Tudjanak nyugtát, számlát kiállítani, szállítólevelet kitölteni. Igényes dokumentumokat készítsenek az informatikai eszközök, a szövegszerkesztő és táblázatkezelő programok használatával.

3.6.1.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

—

3.6.1.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak informatika (Word, Excel), matematika (százalékszámítás)

3.6.1.4 A képzés órakeretének legalább 70%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.6.1.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Az előnyök és hátrányok ismeretében kiválasztja a	Egyéni és társas vállalkozási formák	Teljesen önállóan	Pontosság. Nyitottság a változásokra. Jó kommunikációs	

megfelelőt a vállalkozási formák közül.			készség. Igényesség	
Felsorolja a vállalkozások indításának, megszűnésének és megszüntetésének eseteit, jogszabályi környezetét.	Vállalkozások indítása. Vállalkozások megszűnése, megszüntetése	Instrukció alapján részben önállóan		Tájékozódás az interneten a jogszabályok tekintetében
Részt vesz a vállalkozások egyes dokumentumainak elkészítésében.	Leltár	Irányítással		Szövegszerkesztő és táblázatkezelő programok használata
Alkalmazza az adóügyi és a vállalkozás költségeivel kapcsolatos alapfogalmakat.	Adóügyi alapfogalmak. Költségek. Önköltség	Instrukció alapján részben önállóan		
Kitölti a leggyakrabban használt bizonylatokat.	Számla, nyugta, szállítólevél	Teljesen önállóan		

3.6.1.6 A tantárgy témakörei

3.6.1.6.1 A vállalkozás belső környezete

Vállalkozások indítása, jellemzőik, a vállalkozási formák választásának szempontjai, jogszabályi háttere

A vállalkozások megszűnésének, megszüntetésének esetei

A vállalkozások eszközrendszere; alapfogalmak (befektetett eszközök, tárgyi eszközök, immateriális javak, forgóeszközök stb.) Szakmai önéletrajz, motivációs levél készítése

A költségek csoportosítása; önköltségszámítás

A leltározás alapfogalmai; leltárkészítés

3.6.1.6.2 A vállalkozás kapcsolata a külső környezettel

Állásinterjú

Számla, szállítólevél, nyugta szabályszerű kitöltése

Adózás, alapfogalmak, adó- és járulékfajták

–
–
A bankválasztás szempontjai, számlanyitás, banki alpműveletek

Hatékony információszerzés interneten a konkrét szakmai problémákra

4 RÉSZSZAKMA

A részsakma megszerzésére irányuló szakmai vizsga akkor kezdhető meg, ha a tanuló eleget tett a jelen fejezet szerinti képzési követelményeknek.

4.1 A részsakma megnevezése: Kerti munkás

4.1.1 A részsakma ajánlott szakmai tartalma:

Az oktatási egység 3. fejezetben szereplő azonosító száma	Az oktatási egység megnevezése
3.4.1	Növényismeret tantárgy
3.4.2.6.1	Szaporítás témakör
3.4.2.6.2	Ültetés, telepítés témakör
3.4.2.6.3	Növényápolás témakör
3.5	Műszaki ismeretek tanulási terület tantárgyai és témakörei

Ágazati alapvizsga leírása, mérésének, értékelésének szempontjai

Az ágazati alapvizsgára bocsátás feltétele: valamennyi előírt képzési évfolyam eredményes teljesítése.

Gyakorlati vizsga

A vizsgatevékenység megnevezése: Egyszerű mezőgazdasági alapgyakorlatok

A vizsgatevékenység leírása:

Portfólió elkészítése, a vizsga napján történő szóbeli bemutatása és az ahhoz kapcsolódó szakmai kérdések megválaszolása. A portfólió szakmai tartalmához, formai kivitelezéséhez a vizsgaszervező

–
–

szempontrendszert, értékelést és értékelőlapot dolgoz ki. A tanulónak a portfóliót a képző intézmények által meghatározott időpontig, de legkésőbb a vizsga napja előtt két héttel be kell adniuk. A portfóliót intézményenként egységesen, papír alapon vagy elektronikus formában kell beadni és bemutatni.

portfólió szakmai tartalma lehet pl. szakmai előadások, bemutatók, üzem- illetve céglátogatások jegyzete, beszámoló szakmai gyakorlatokról, állati vagy növényi folyamatok megfigyelése, éghajlati és/vagy talajtani megfigyelések leírása. A portfólió terjedelme minimum 4 oldal A/4-es kézzel, vagy géppel írt dokumentum, ábrákkal, képekkel kiegészítve, vagy 16 diából álló Power Point prezentáció. A portfólió kötelező eleme a választott helyszín, terület, növény vagy állat részletes bemutatása.

Egyszerű talajvizsgálat végzése

vizsgarész során a vizsgázó egyszerű gyúrópróbát végez, Arany féle kötöttséget mér, vagy talaj pH-t mér.

Éghajlati adatok gyűjtése

vizsgarész során a vizsgázó a méréshez szükséges meteorológiai mérőeszközzel hőmérsékletet, légnyomást vagy páratartalmat mér.

Motor olajsint ellenőrzése

vizsgarész során a vizsgázó erőgépen, vagy gépjárművön, illetve kertészeti vagy erdészeti motoros kisgépen olajsintet ellenőriz.

Területmérés hagyományos vagy elektronikus eszközzel és területszámítás

vizsgarész során a vizsgázó egyszerű terepi idom alakjelző méreteit megméri, ebből területet számol.

Állati-vagy növényi méretfelvétel. A méretfelvétel során az alábbi négy tevékenység közül

lehet egyet választani:

–
–
vizsgarész során a vizsgázó gazdasági állatok marmagasságának, szárkörméretének, övméretének felvételét végzi. Tojásméretet mér, méret szerint osztályoz.

Fa magasságát és törzsátmérőjét megméri. Díszcserje magasságmérését elvégzi.

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 90 perc (6 x 15 perc) 7.2.4 A vizsgatevékenység aránya a teljes ágazati alapvizsgán belül: 100 %

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

Portfólió terjedelme, szakmai tartalma, formai és esztétikai kivitelezése. Előadásmód, a témához kapcsolódó szakszavak használata és a kérdésre adott válaszok szakmaisága.

Egyszerű talajvizsgálatnál a mintavétel szakszerűsége és a mért vagy érzékelt értékek pontossága.

Éghajlati adatgyűjtésnél a mérőműszerek szakszerű használata és a mért adatok pontossága.

Motorolajszint ellenőrzésnél a munkafolyamat szakszerűsége, a helyes következtetések levonása és a munka-, tűz- és környezetvédelmi szabályok betartása.

Területmérés és számítás esetén a mérőeszközök kezelése, a hossz mérés és a területszámítás pontossága.

Az állattal való bánás, illetve a növénykezelés szakszerűsége, a méretfelvétel pontossága, az eszközök szakszerű használata.

A gyakorlati vizsgarészek feladatai során felvett adatok és elvégzett számítások a vizsgaszervező által készített feladatlapon kerülnek rögzítésre.

A gyakorlati vizsgarészek mindegyike 15%-kal számít, kivéve a portfóliót, amit 25%-os súllyal kell figyelembe venni az értékelés során.

Az értékelés százalékos formában történik.

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 31 %-át elérte.

Alapvizsgával betölthető munkakör FEOR száma

Ágazati alapoktatás megnevezése	FEOR-szám	FEOR megnevezése	Alapvizsgával betölthető munkakör(ök), tevékenységek
---------------------------------	-----------	------------------	--

-
-

Mezőgazdaság és erdészet	-	-	-
-----------------------------	---	---	---

A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei: -

A szakmai vizsga leírása, mérésének, értékelésének szempontjai

Szakma megnevezése: Kertész

Szakmai vizsgára bocsátás feltétele:

Valamennyi előírt képzési évfolyam és az egybefüggő szakmai gyakorlat eredményes teljesítése.

Szakmához kötődő további sajátos követelmények: -

Központi interaktív vizsga

A vizsgatevékenység megnevezése: Kertészeti ismeretek központi interaktív vizsga

A vizsgatevékenység leírása

A feladatsor legalább 30 kérdésből álló, elektronikusan, számítógép által generált és értékelt feladatból áll. A feladatok között egyenlő arányban legyen: teszt, rövid választ igénylő feladatok, feleletválasztós rész, ahol a helyes választ három, négy lehetséges válasz közül kell kiválasztani; reláció analízis, számítási feladatok, ábrafelismerés a következő tanulási eredményekre vonatkozóan:

a szőlő és gyümölcsstermő növények, növényi részei, termőrészei, termései, a zöldségnövények, magvai, palántái, termései

a legfontosabb gyomnövények: parlagfű, selyemmályva, csattanó maszlag, fenyércirok

a szőlő, a gyümölcsstermő növények és a zöldségnövények szaporítása

a szőlő, a gyümölcsstermő növények, a zöldségnövények ápolása

a szőlő, a gyümölcsstermő növények és a zöldségnövények növényvédelme

a szőlő, a gyümölcsstermő növények és a zöldségnövények betakarítása, tárolása, áruvá készítése

termesztőberendezések üzemeltetése, karbantartása

talajművelés, tápanyagutánpótlás

a kertészeti termesztésben használatos erő- és munkagépek, kertészeti kéziszerszámok üzemeltetése, karbantartása

a munka-, baleset- és tűzvédelmi előírások

–
–
vállalkozással kapcsolatos feladatok

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 60 perc 8.3.4 A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül: 20 %

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

Online vizsgafeladat automatikus kiértékeléssel.

Olyan feladatoknál, ahol több jó válasz is lehetséges, a hibás jelölés esetén pontlevonást kell alkalmazni.

- A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 40 %-át elérte.

Projektfeladat

A vizsgatevékenység megnevezése: Kertészeti ismeretek projektfeladat 8.4.2 A vizsgatevékenység leírása:

A) vizsgarész: portfólió készítése, a vizsga napján történő szóbeli bemutatása és az ahhoz kapcsolódó szakmai kérdések megválaszolása.

A portfólió a tanulási eredmények és dokumentumok rendszerezett gyűjteménye, amelyek a tanulási folyamat során keletkeznek.

A portfóliónak tartalmaznia kell a 10. és 11. évfolyamokon (kétéves képzésben a 13-14. évfolyamon) készített, évfolyamonkénti 2-2 dokumentumot. A dokumentumok minimum 2 oldal terjedelműek legyenek. A portfólió elemeinek elkészítését a képző intézmény hitelesíti.

A 10. évfolyamon (kétéves képzésben az első, 13. évfolyamon):

Egy szabadon választott, a gyakorlati helyén termesztett kertészeti növény termesztéstechnológiájának saját megfigyelésekkel, fotókkal dokumentált leírása a szaporítástól az értékesítési állapotig.

Egy termesztő üzemről vagy szakmai rendezvényről készített dokumentum, amely saját megfigyeléseket, fotókat is tartalmaz.

A 11. évfolyamon :

Egy szabadon választott kertészeti növényről készített, annak fenológiai fázisait bemutató dokumentum, amely tartalmazza az adott időszak jellemző időjárási jellemzőit, a növény fenológiai fázisairól készített fényképeket.

–
–
Egy számítógépen elkészített, Europass típusú szakmai önéletrajz.

Formája: Elektronikus Word dokumentum vagy Power Point prezentáció, kinyomtatható, vagy projektoros bemutatásra alkalmas dokumentum. A portfólió terjedelme Word dokumentum esetében legalább 10 db A/4-es oldal, Power Point prezentáció esetében legalább 15 diából álló dokumentáció. A vizsgázónak a portfóliót az akkreditált vizsgaközpont által meghatározott időpontig be kell adnia.

B) vizsgarész: A gyakorlat helyszínén végzett gyakorlati vizsgamunka, amely vizsgarész két egymástól elkülönülő részből áll: egy kertészeti termesztési vagy gépüzemeltetési és egy növényismereti feladatból.

B1: Egy, az adott vizsga időpontjában aktuális kertészeti termesztéstechnológiai (gyümölcs-, szőlő-, zöldségtermesztés) témakörbe tartozó munkafolyamat elvégzése (pl.: növényápolás, talaj-előkészítés, magvetés, ültetés, ültető gödör kiásása, metszés, betakarítás, áruvá készítés), vagy a kertészeti termesztés gépeinek működtetése, karbantartása.

B2: A központilag meghatározott növénylistákból összeállított 40 db gyomnövény, mag, palánta, növény, növényi rész, termőrész felismerése és írásban történő megnevezése a növényi részek, illetve a növények magyar nevével.

A növényismereti feladat összeállításánál csak élő növények, illetve növényi részek használhatók. A 40 db felismerendő növény, illetve növényi rész az alábbi megoszlásban kell, hogy szerepeljen:

8 db zöldségnövény és/vagy gyümölcsstermő növény (termés, hajtás, stb.)

6 db gyomnövény

6 db zöldség palánta

6 db zöldség mag

8 db termőrész

6 db szőlő növényi rész

–
–
C) Vizsgarész: A vizsgarész során a vizsgabizottság, a B) vizsgarészben meghatározott munkafolyamattal kapcsolatos szakmai beszélgetést folytat a vizsgázóval, kérdéseket tesz fel neki, amelyek érintik a terméstechnológia, a használatos munkaeszközök, gépek, termelési eredmények, az előállított termékek felhasználásának, értékesítésének, a munka egészségügyi, környezetvédelmi és biztonságtechnikai feltételeinek kérdéskörét.

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 120 perc

vizsgarész: 10 perc

vizsgarész: 100 perc (B1: 60 perc, B2: 40 perc)

vizsgarész: 10 perc

A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül: 80%

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

vizsgarész: portfólió készítése, a vizsga napján történő szóbeli bemutatása és az ahhoz kapcsolódó szakmai kérdések megválaszolása.

A portfólió akkor fogadható el, ha tartalma alapján legalább 40%-osra értékelhető.

A portfólió értékelésének sajátos szempontjai: A portfólió szakmai tartalmához, formai kivitelezéséhez a vizsgaszervező intézmény szempontrendszer, értékelést és értékelőlapot készít, az alábbi pontok figyelembevételével:

a leírt tapasztalatok szakmai tartalma

az összefüggő nyári szakmai gyakorlat bemutatása

saját megfigyelések minősége, mennyisége

kötelező gyakorlaton kívüli szakmai érdeklődés

egyéni meglátások szakmai megalapozottsága

külalak, szerkesztés, szerkezet, helyesírás

-
-

Az A) vizsgarész értékelésének százalékos aránya a vizsgatevékenységen belül: 20%.

vizsgarész: A gyakorlat helyszínén végzett gyakorlati vizsgamunka

B1 vizsgafeladatok:

Egy, az adott vizsga időpontjában aktuális kertészeti termesztéstechnológiai (gyümölcs-, szőlő-, zöldségtermesztés) témakörbe tartozó munkafolyamat elvégzése (pl.: növényápolás, talaj-előkészítés, magvetés, ültetés, ültető gödör kiásása, metszés, betakarítás, áruvá készítés stb.), vagy a kertészeti termesztés gépeinek működtetése, karbantartása.

Termesztéstechnológiai feladat

Vizsgafeladat	Adható pontszámok
Eszközök kiválasztása a vizsgafeladat elvégzéséhez	10
A vizsgafeladat elvégzésének szükséges előkészítés menete, minősége	5
Növényanyag előkészítése	10
A konkrét vizsgafeladat elvégzése	40
Az eszközök, anyagok szakszerű használata	10
A munka-, tűz- és környezetvédelmi előírások betartása	5
A feladat begyakorlottsága, önállóság, precizitás	5
A szükséges szakmai ismeretek helyén való alkalmazása	5
Szakmai kérdésekre adott válasz	10

Gépkezelési feladat

Vizsgafeladat	Adható

-

-

	pontszámok
Gép átvétele, indítás előtti ellenőrzés elvégzése	10
Motor indítása és a feladat végrehajtása	25
Üzemeltetés utáni karbantartási feladatok elvégzése	20
Az eszközök, anyagok szakszerű használata	10
A munka-, tűz- és környezetvédelmi előírások betartása	10
A feladat begyakorlottsága, önállóság, precizitás	5
A szükséges szakmai ismeretek helyén való alkalmazása	10
Szakmai kérdésekre adott válasz	10

Az adható pontszámok a vizsgafeladat jellegétől függően eltérhetnek.

B2 vizsgafeladat:

A központilag meghatározott növénylistából összeállított növényismeret értékelése az alábbiak alapján történik: A növények/növényi részek helyes megnevezése esetén egy növény/növényi rész megnevezésére 1 pont adható. Így a maximálisan adható pontszám 40 pont. A nagyon helytelenül, olvashatatlanul leírt megnevezésekért nem jár pontszám.

A B) vizsgarész értékelésének százalékos aránya a vizsgatevékenységen belül: 70%. (B1: 50% B2: 20%)

Vizsgarész:

A vizsgabizottság a valóságos üzemi munkatevékenységhez kapcsolódóan komplex módon értékeli a tanuló felkészültségét, a munkához, a szakterülethez való viszonyát, a szakmai nyelv helyén való alkalmazását.

A C) vizsgarész értékelésének százalékos aránya a vizsgatevékenységen belül: 10%.

●.4 A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 40%-át elérte.

–
–

8.5 A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges személyi feltételek: A számítógépes feladatokhoz informatikus, rendszergazda.

8.6 A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges tárgyi feltételek:

Növényismereti jegyzékben szereplő növények, növényi részek, magvak és palánták

Termesztő-berendezések

Szőlő- és gyümölcsültetvény

Zöldséges kert

Kertészeti kéziszerszámok

Palántanevelés anyagai és eszközei

Termesztőedények, termesztő közegek

Mérő- és jelölőeszközök

Kertészeti szaporítóanyagok

Erő- és munkagépek

Kertészeti kisgépek

Gépüzemeltetéshez szükséges anyagok és eszközök

Számítógép, projektor vagy interaktív tábla

A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei: -

A szakmai vizsga eredményébe az ágazati alapvizsgát az alábbi súlyaránnyal kell beszámítani: Ágazati alapvizsga: 5%, Szakmai vizsga: 95%

A vizsgán használható segédeszközökre és egyéb dokumentumokra vonatkozó részletes szabályok:

- számológép használata megengedett.

–
–
a

17. MEZŐGAZDASÁG ÉS ERDÉSZET

ágazathoz tartozó

4 0811 17 04

GAZDA

SZAKMÁHOZ

1 A SZAKMA ALAPADATAI

1.1 Az ágazat megnevezése: Mezőgazdaság és erdészet

1.2 A szakma megnevezése: Gazda

1.3 A szakma azonosító száma: 4 0811 17 04

1.4 A szakma szakmairányai: Állattenyésztő, Lovász, Növénytermesztő

1.5 A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4

1.6 A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4

1.7 Ágazati alapoktatás megnevezése: Mezőgazdaság és erdészet ágazati alapoktatás

1.8 Kapcsolódó részsakmák megnevezése: Aranykalászos gazda, Állatgondozó, Mezőgazdasági munkás

2 A KÉPZÉS SZERKEZETE ÉS TARTALMA

A programtervvel kitöltött időkeret – a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020 (II. 7.) Korm. rendelet 13.§ (4) bekezdésének megfelelően – tartalmaz a szakképző intézmény által a helyi gazdasági környezet egyedi elvárásaihoz igazodó szakmai célokra szabadon felhasználható időkeretet (szabad sáv).

A szabad sáv szakmai tartalmáról a szakképző iskola szakmai programjában kell rendelkezni.

Az elmélet és a gyakorlat a dokumentumban nem kerül élesen elválasztásra. A cél az, hogy lehetőség legyen a gyakorlat során is elméletet oktatni, hatékonyabbá téve ezzel az oktatást. Az egyes

–

–

tantárgyaknál történik annak meghatározása, hogy a tantárgy teljes tartalmát tekintve az órakeretnek minimálisan hány százalékát kell gyakorlati körülmények között (tanműhelyben, termelőüzemben stb.) oktatni. Ez az adott tantárgy egészének gyakorlatigényességét mutatja, és minél magasabb ez az arány, annál inkább ösztönöz az elméleti tudáselemek gyakorlatba ágyazottan történő oktatására.

A szakirányú oktatásban a tantárgyakra meghatározott időkeret és tartalom kötelező érvényű, a témakörökre kialakított óraszám, valamint a tantárgyak és témakörök óraszámának évfolyamonkénti megoszlása és sorrendje – a szakmai vizsga követelményeire tekintettel – pedig ajánlás.

A kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítés során az ágazati alapoktatáshoz tartozó tantárgyak oktatását a szakmai oktatás első félévében kell megszervezni.

	Szakmai alapoás	414	0	0	414
	Szakmai ágazati tevékenységek végzése	132			132
	Szakmai üzemek, intézmények, cégek látogatása	75			75
	Szakosító tartalmú előadások hallgatása	76			76
	Szakosító tartalmú gyakorlatok tanüzemekben, tangazdaságokban,	131			131
	Tanulási terület összórászama	558	0	0	558
Agrárvállalkozás	Agrárvállalkozási ismeretek	0	36	62	98
	Közgazdasági és pénzügyi alapfogalmak		6		6
	A mezőgazdasági vállalkozással és tevékenységgel kapcsolatos fogalmak		20		20
	A gazdálkodáshoz kapcsolódó fogalmak		10		10
	Vállalkozási ismeretek			16	16
	Mezőgazdasági vállalkozások, termékek marketingje, értékesítése, beszerzése, készletgazdálkodása			16	16
	Termékértékesítési szerződés			6	6
	Üzleti terv, fedezeti diagram, fedezeti pont			6	6
	Fogyasztóvédelmi ismeretek			8	8
	Európai uniós ismeretek, Közös Agrárpolitika			10	10
	Tanulási terület összórászama	0	36	62	98
	Növénytermesztés	Növénytermesztés	0	108	62
A növény és környezete			16		16
A növénytermesztés alapjai			18		18
A talajművelés műveletei			22		22
Talajjavítás, talajvédelem, talajmintavétel, talajvizsgálat			16		16
Talajművelési rendszerek, talajhasználat			18		18
Növénytermesztés	Tápanyagpótlás, trágyázás		14		14
	A növények szaporítása és vetése		4	16	20
	Növényápolás és öntözés			24	24
	Betakarítás és tartósítás, termények tárolása			22	22
	Részletes növénytermesztés	0	72	62	134
	A gabonafélék termesztéstechnológiája		44		44
	A hüvelyes növények termesztéstechnológiája		20		20
	A gyökér- és gumós növények termesztéstechnológiája		8	10	18
	Az ipari növények termesztéstechnológiája			18	18
	A szálas- és tömegtakarmányok termesztéstechnológiája			16	16
	Gyepgazdálkodási ismeretek			18	18
	Tanulási terület összórászama	0	180	124	304
Kertészet	Zöldségtermesztés	0	108	52	160
	Általános zöldségtermesztési ismeretek		20		20
	Termesztés termesztőberendezésben		30		30
	Burgonyafélék termesztése		22		22
	Káposztafélék termesztése		16		16
	Kabakosok termesztése		10	8	18

**A
tanulási**

Évfolyam	1/9.	2/10.	3/11.	A képzés összes óraszám	
Évfolyam összes óraszám	576	792	730	2098	
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	18	0	0	18
	Álláskeresés	5			5
	Munkajogi alapismeretek	5			5
	Munkaviszony létesítése	5			5
	Munkanélküliség	3			3
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv	0	0	62	62
	Az álláskeresés lépései, álláshirdetések			11	11
	Önéletrajz és motivációs levél			20	20
	„Small talk” – általános társalgás			11	11
	Állásinterjú			20	20
Mezőgazdaság és erdőszet ágazati alapkutatás	Általános alapozás	144	0	0	144
	Bevezetés	2			2
	Éghajlat	19			19
	Talajtan	21			21
	Növénytan	21			21
	Állattan	21			21
	Géptan	21			21
	Földmérés	21			21
	Munka-, tűz- és környezetvédelem	18			18

Szőlő- és gyümölcsstermesztés	0	36	52	88
Általános gyümölcsstermesztési ismeretek		12		12
A gyümölcsstermő növények ápolási munkái		14		14
A gyümölcs betakarítása, tárolása, áruelőkészítés		10		10
Az almatermésű gyümölcsök termesztése			8	8
A csonthéjas gyümölcsök termesztése			4	4
A bogyótermésű gyümölcsök termesztése			10	10
Héjas (száraz) termésű gyümölcsök termesztése			4	4
Különleges gyümölcsök termesztése			4	4

Állattartás, állattenyésztés	Szőlőtermesztési ismeretek és technológiák			12	12
	A szőlő feldolgozása, alapvető pinceműveletek			10	10
	Tanulási terület összóraszám	0	144	104	248
	Állattartási ismeretek	0	72	36	108
	Állat és környezete		12		12
	Egészség, csökkent termelőképesség, betegség		24		24
	A betegség gyógykezelése és megelőzése		24		24
	Az állatok jóléte és az állatvédelem		12		12
	A gazdasági állatok értékelése			18	18
	A gazdasági állatok szaporítása, a nemesítés folyamata			18	18

	Állattenyésztés	0	72	72	144
	A testtájak csontos alapjai		16		16
	Az emlősök és a madarak testtájai		14		14
	A gazdasági állatok emésztőkészülékének felépítése, az emésztés folyamata és az anyagforgalom		22		22
	A gazdasági állatok hím és női nemi készülékének anatómiai felépítése és működése, a szaporítás		20		20
	A szarvasmarha tenyésztése és tartása			16	16
	Sertés tenyésztése és tartása			14	14
	A juh és a kecske tartása és tenyésztése			14	14
	A ló tartása és tenyésztése			14	14
	Baromfifélék tartása és tenyésztése			14	14
	Takarmányozástan	0	72	62	134
	A takarmányozás alapjai		20		20
	Takarmányismeret		20		20
	Takarmányok tartósítása, tárolása		16		16
	A takarmányozás végrehajtása		16	24	40
	Takarmányadag összeállítása			38	38
	Részletes állattenyésztés	0	72	72	144
	Szarvasmarha tartása és tenyésztése 2.		32		32
	Sertés tartása és tenyésztése 2.		32		32
	Juh és kecske tartása és tenyésztése 2.		8	12	20
	Ló tartása és tenyésztése 2.			32	32
	Baromfifélék tartása és tenyésztése 2.			28	28

Tanulási terület összoraszáma	0	288	242	530
-------------------------------	---	-----	-----	-----

Géptan	Erőgépek	0	72	32	104
	Műhelyek felszerelése, mérőeszközök		4		4
	A műszaki rajz alapfogalmai		10		10
	Anyagismeret		12		12
	Gépelemek, szerkezeti egységek		16		16
	Villamosság a mezőgazdaságban		12		12
	A mezőgazdasági erőgépek felépítése és működése, a belső égésű motorok		18		18
	Teljesítményátviteli rendszer			8	8
	Járószervezet, kormányzás, fékezés			10	10
	Mezőgazdasági erőgépek alváza, felépítménye, elektromos berendezései			8	8
	A precíziós gazdálkodást segítő elektronikai berendezések az erőgépeken			6	6
	Mezőgazdasági munkagépek	0	72	68	140
	Munkagépek általános jellemzői		6		6
	A talajművelés gépei		18		18
	A tápanyag-visszapótlás gépei		12		12
	Vető-, ültető- és palántázógépek		12		12
	A növényvédelem és az öntözés gépei		12		12
	Szálastakarmány-betakarító gépek		12	8	20
	Szemestermény-betakarító gépek			16	16
	Gumós növények betakarításának gépei			8	8
	A szállítás, anyagmozgatás gépei			10	10
	Állattartás gépei és épületei			26	26
	Tanulási terület összoraszáma	0	144	100	244

Kiegészítő tevékenységek	Kiegészítő tevékenység	0	0	36	36
	Higiéniai alapfogalmak			4	4
	A falusi vendéglátás és a turizmus alapfogalmai			6	6
	Élelmiszertartósítási módok			10	10
	Hagyományos termékfeldolgozás			16	16
	Tanulási terület összoraszáma	0	0	36	36
Egybefüggő szakmai gyakorlat:		0	140		

A szakképzésbe történő belépés feltételei

–
–
Iskolai előképzettség: Alapfokú iskolai végzettség

Alkalmassági követelmények

Foglalkozás-egészségügyi alkalmassági vizsgálat: szükséges

Pályaalkalmassági vizsgálat: nem szükséges

A szakmai oktatás megszervezéséhez szükséges tárgyi feltételek

Eszközjegyzék ágazati alapoktatásra

számítógép internet kapcsolattal

projektor

interaktív tábla

talajvizsgáló eszközök

talajművelési eszközök

meteorológiai mérőeszközök

digitális kamerával felszerelt drón

mikroszkóp

állat- vagy növényállomány

hagyományos és digitális távmérő eszközök

erőgép vagy gépjármű, illetve kertészeti vagy erdészeti motoros kisgépek

Eszközjegyzék szakirányú oktatásra

a) A növénytermesztő és az állattenyésztő szakmairányhoz •állategészségügyi vizsgáló műszerek, állatgyógyászati eszközök,

anyaállat és újszülött ápolásához szükséges eszközök,

állatápolás, elletés/fiaztatás, egyedi megjelölés eszközei,

arató- és cséplőgép,

baromfi istálló állatokkal, ápolás és gondozás, tojáskezelés eszközei, berendezései,

bálázógép és/vagy fóliázó gép,

bizonylatok, gépkönyvek, nyilvántartások,

fejés és tejkezelés gépei,

földterület a gépbeállítási és gépüzemeltetési gyakorlatokhoz,

gépüzemeltetéshez szükséges szerszámok, eszközök, anyagok,

–
–
háti-, szántóföldi és kertészeti permetezőgép,

hídmérleg,

juh, ló, sertés, szarvasmarha istálló állatokkal, műszaki felszereléssel, az ápolás és gondozás eszközeivel, ● kertészeti kisgépek,

kézi és gépi anyagmozgatás eszközei, emelőgépek,

legelő, karám és berendezései, ● magtisztító- és csávázó gépek,

vetőgép, szemenkéntvető gép,

növényvédelmi eszközök, anyagok, növényvédőszer-, műtrágya-, anyag- és eszközraktár,

növényház, fóliasátor, zöldségeskert,

növényvédelem gépei, eszközei,

pótkocsik, rakodógépek,

szakirodalom (könyvek, folyóiratok, prospektusok, kezelési-karbantartási utasítások stb.),

szálastakarmány betakarítás eszközei, gépei

szántóföldi univerzális traktor és pótkocsi,

szerves- és műtrágyaszóró gépek, trágyakihordás eszközei,

szőlő- és gyümölcsültetvény,

takarmány előkészítés, kiosztás gépei, eszközei, anyagai

talajművelő eszközök, talajművelés munkagépei (ekék, váltvaforgató ekék, kombinátorok, kultivátorok, talajmarók, tárcsák, boronák és hengerek, kombinátorok, altalajlazítók, simítók),

támrendszer ültetvények létesítéséhez,

●takarmánytárolás eszközei, gépei, terményszárító, terménnytárolás és kezelés gépei,

ültető- és palántázógépek,

villanypásztor berendezés és tartozékai.

Kimeneti követelmények

Az ágazati alapoktatás szakmai követelményeinek leírása

Az alapoktatást követően a tanuló egyszerű meteorológiai megfigyeléseket végez, adatokat gyűjt, jellemzi az időjárási elemeket, meghatározza adott hely klimatikus viszonyait. Elvégzi a talajok egyszerű, helyszíni fizikai, kémiai, biológiai vizsgálatait, megfigyeli a talajképződés jegeit, jellemző folyamatait, a talajhibákat, meghatározza a talajjavítás és talajvédelem lehetőségeit. A sejttan, szövettan, morfológia, rendszertan alapján növények szaporítását végzi. Felveszi a gazdasági állatok testméreteit, vizsgálja külső értékmérő tulajdonságait és viselkedésüket. Irányítás mellett kezeli a

mezőgazdasági erőgépeket és elvégzi napi karbantartásukat. Használja a földmérésben alkalmazott hossz -, terület mértékegységeket, méretarányt, területet számít. Térképet olvas, alapvető földügyi adatokat azonosít és gyűjt. A mérések során digitális mérőeszközöket használ. Munkája során alkalmazza az ágazati munka-, tűz-és környezetvédelmi előírásokat, valamint figyelembe veszi a biológiai sokféleség megőrzési szempontokat.

Ágazati alapoktatás szakmai követelményei

Sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
1	Megfigyeli Magyarország éghajlati jellemzőit.	Ismeri Magyarország agrometeorológiáját, a meteorológiai mérőeszközöket.	Törekszik a meteorológiai adatok pontos leolvasására.	A meteorológiai adatokat adekvát módon értelmezi.
2	Éghajlati és távérzékelte, drónos meteorológiai	Ismeri az éghajlatot befolyásoló	Nyitott az új meteorológiai adatközlő felületek	Szakmai irányítás mellett részben

	adatokat gyűjt.	tényezőket és a meteorológiai internetes adatbázisokat.	kezelésére.	önállóan méréseket végez.
3	Helyszíni talajvizsgálatot végez.	Ismeri a talajok összetételét, tulajdonságait, típusait, javítását és védelmét.	Elkötelezett a talajvédelem iránt.	Önállóan bemutatja a talajtípusokat.
4	Megfigyeli a talajképződés jegeit, jellemző folyamatait.	Ismeri a talajképződést befolyásoló tényezőket.	Elkötelezett a fenntartható mezőgazdasági tevékenységek iránt.	Önállóan jegyzetet készít a talajképződés megfigyelése folyamán.

5	Mikroszkóp segítségével növényi sejteket, szöveteket, szerveket vizsgál, növény szaporítást végez.	Ismeri a sejttan, szövettan, morfológia, rendszertan alapjait, a növényi szaporodás- és szaporításmódokat.	Törekszik az új fajták szaporítási módjának elsajátítására.	Önálló javaslatot fogalmaz meg a szakmája szempontjából fontos növényfajok felhasználási lehetőségeire.
6	Elemzi a gazdasági állatok eredetét, házasítását, rendszerezését, és felveszi méreteiket.	Tisztában van az állattenyésztés gazdasági jelentőségével.	Elkötelezett a szabályszerű, helyes állattartás iránt.	A gazdasági állatok és állati termékek mérési adatainak rögzítését önállóan és pontosan végzi.
7	Megfigyelései alapján elemzi a gazdasági állatok magatartásformáit.	Ismeri a gazdasági állatok speciális viselkedési formáit.	Törekszik az állattartás szabályainak betartására. A gazdasági állatok viselkedése alapján pontos következtetést von le.	Irányítás mellett a gazdasági állatok napi ellátását felelősségteljesen elvégzi.
8	Felismeri a mezőgazdasági, kertészeti vagy erdészeti termesztésben használt erőgépek főbb szerkezeti egységeit.	Ismeri a mezőgazdasági, kertészeti vagy erdészeti erő- és munkagépek csoportosítását, alkalmazási területeit, szerkezeti egységeit.	Elkötelezett az erőgépekkel kapcsolatos szabályos munkavégzés mellett.	Útmutatók alapján ellenőrzi az erőgépek főbb szerkezeti egységeit.
9	A mezőgazdasági, kertészeti vagy erdészeti termesztésben használt erő- és munkagépeken olajsintet ellenőriz.	Ismeri a mezőgazdasági erő- és munkagépek karbantartását.	Igyekszik elkerülni a munkavédelmi szabálytalanságokat.	Útmutatók alapján ellenőrzi a karbantartási műveleteket.

10	Használja a földmérésben alkalmazott hossz- és terület mértékegységeket, méretarányt, területet számol.	Ismeri a Föld és a térképek jellemzőit, tartalmukat, jelöléseit, földügyi alapismeretekkel bír.	Hosszmérésében és területszámításaiban pontos, alapos. Adekvát módon olvassa a térképeket.	Térkép alapján önállóan számol hossz mértéket és terület nagyságot.
11	Egyszerű terepi idomok felmérésénél digitális mérőeszközöket használ.	Ismeri a felmérő eszközök működését, használatát, elvárható pontosságát.	Törekszik az újabb digitális mérőeszközök megismerésére.	Szakszerű irányítás mellett digitális méréseket végez.
12	Alkalmazza a munka, tűz- és környezetvédelem szabályait.	Ismeri az ágazathoz kötődő munka-, tűz- és környezetvédelmi szabályokat.	Szabálykövető a munka-, tűz és környezetvédelem területén.	Utasítás alapján az adott mezőgazdasági tevékenységhez szükséges védőfelszereléseket használja.

Szakmairányok közös szakmai követelményei: Állattenyésztő, Növénytermesztő, Lovász szakmairány

Sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
1	Elvégzi az istálló munkákat, fenntartja az istállórendet. Szakszerűen takarmányozza a gazdasági állatokat.	Ismeri az istálló munkák módját, eszközeit, a gazdasági állatok takarmányozási alapelveit.	Az istálló munkákat, az állatok takarmányozását körültekintően, pontosan végzi, szakmai munkája során szabálykövető és együttműködő.	A telep munkatársaival együttműködve, a vezetők irányítása mellett vizsgálja és megvalósítja az egyes egyedek eltérő igényei szerinti ellátást.
2	Gondoskodik a gazdasági állatok biztonságos elhelyezéséről	Ismeri a gazdasági állatok környezeti igényeit,	Elkötelezett az állatok higiénikus tartásának megvalósításáért	Döntéseket hoz az egyedek elhelyezésével kapcsolatban.

	.	szükségeit, a tartási módokat.	.	
3	Szakszerűen elvégzi a gazdasági állatok gondozását.	Ismeri a gazdasági állatok napi és időszakos ápolásának feladatait.	Az állatok gondozása során (etetés, itatás, ápolás) törekszik a precíz, gyors munkavégzésre.	Az ápolási feladatokat irányítás mellett végzi.
4	Felismeri, elkülöníti és gondozza a beteg állatot. Elsősegélyt nyújt, szükség szerint értesíti az állatorvost.	Ismeri az állatbetegségek jellemző tüneteit és az elsősegélynyújtás szabályait.	Törekszik a közös munkára a telepen dolgozókkal, érdeklődik, igényli a telep tapasztalt munkatársainak segítségét.	Viselkedésének, tüneteinek megfelelően megítéli az egyes állatok állapotát, az állatorvos utasításainak megfelelően ápolja őket.
5	Felismeri a gazdasági állatok ivarzását, közreműködik a párosításban, a termékenyítésben.	Ismeri az ivarzás jellemző tüneteit, a párosítás és a mesterséges termékenyítés menetét.	Elővigyázatos, törekszik a párosítás során az etikai és munkabiztonsági szabályok betartására.	Instrukciók alapján, részben önállóan vagy irányítás mellett részt vesz a szaporítási folyamatokban.
6	Segítséget nyújt az ellésnél, gondozza az újszülött állatot.	Ismeri az ellés jeleit, szakaszait, a segítségnyújtás lehetőségeit, az ellési rendellenességeket, a teendőket az újszülöttel és az anyaállattal	Szem előtt tartja, elfogadja az ellésnél és az újszülött gondozásánál a szakmai elveket.	Másokkal együttműködve végzi az újszülött állatok gondozását, vezetői vagy állatorvosi irányítás mellett.

7	Támogatási kérelmet előkészít, adatokat szolgáltat a kitöltéshez, benyújt.	Ismeri a hazai és az EU-s támogatási rendszereket, a hozzá tartozó elektronikus felületeket.	Az adminisztratív feladatokat pontosan végzi, ellenőrzi a számításokat.	Felelősséget vállal a kérelemben általa közölt adatok pontosságáért.
8	Alkalmazza a munka-, tűz és környezetvédelmi előírásokat.	Ismeri a munka-, tűz- és környezetvédelmi általános és a munkaterület ére vonatkozó speciális szabályokat.	Magára és környezetére nézve kötelezőnek fogadja el a biztonsági előírásokat.	Felelősséget vállal önmaga és társai biztonságáért, a védőberendezéseket és védőfelszereléseket szabályszerűen használja.
9	Állatok nyilvántartás ára digitális és IT eszközöket használ.	Ismeri a digitális és IT eszközök kezelését, használatát.	Folyamatosan fejleszti digitális ismereteit.	Felelősséget vállal az adatok pontosságáért.

Szakmairányok szakmai követelményei

A Gazda-Állattenyésztő és a Gazda-Növénytermesztő szakmairányok közös szakmai követelményei

Sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
1	Költséget (önköltséget, értékcsökkenést) számol növénytermesztési és állattenyésztési vállalkozásánál.	Ismeri az önköltség, hozam, termelési költség, ráfordítás, amortizáció, bekerülési érték, élettartam fogalmát.	Elkötelezett a szabályszerű, helyes munkavégzés iránt, pontosan számol.	A szakmai számítások pontosságáért felelősséget vállal.

2	Terméket értékesít, bizonylatot állít ki (számla, nyugta, értékesítési betétlap) kézzel és elektronikusan	Ismeri a számla, nyugta, bizonylatok kötelező és nem kötelező elemeit.	Precíz az adminisztrációs feladatok elvégzésében.	Felelős a számla, nyugta, bizonylatok és egyéb dokumentumok tartalmáért.
3	Növénytermesztő üzemek, állattartó telepek napi adminisztratív feladatait látja el: permetezési naplót, bevételi,	Ismeri a termékek nyilvántartás a, értékesítése során használt dokumentumokat, azok	Fogékony az állattartó telepek adminisztratív feladataival kapcsolatos információk elektronikus rendszerben	A nyilvántartások, dokumentációk használatára új (elektronikus) megoldásokat, eljárásokat

	kiadási dokumentációt vezet, kitölti kézzel és elektronikusan	tartalmi elemeit, alaki követelményeit.	történi nyilvántartására, kezelésére.	vezet be saját gazdaságában, vagy kezdeményezi azok használatát munkahelyén.
4	Terményt szállít, szállítólevelet, átvételi dokumentációt tölt ki, átutalási megbízást állít ki kézzel és internetes rendszerben.	Ismeri a mezőgazdasági termékekhez kapcsolódó szállítási, vásárlási, értékesítési és adminisztrációs feladatokat, az elektronikus rendszer kezelését.	A termények szállításával, átvételével kapcsolatos dokumentációkat, nyomtatványokat precízen, pontosan tölti ki, ellenőrzi a leírásokat, a pénzügyi és személyes adatokat körültekintően kezeli.	Felelősséggel tartozik a telepről történő ki- és beszállításkor a szállított áruk átadásáért, átvételéért, az adatok pontosságáért, a használt információk kezeléséért.

5	Gazdasági állat számára megfelelő férőhelyet alakít ki, állatot megjelöl, nyilvántartásba veszi, gondoskodik az állatok biztonságos elhelyezéséről.	Ismeri az állatok környezeti igényeit, szükségleteit, a tartási módokat, az ENAR krotália használatát.	Elkötelezett a helyes állattartás iránt, érdeklődik a gazdasági állatok élettana iránt.	A gazdasági állatok igényeinek megfelelő elhelyezést önálló felelősséggel, vagy közös munkavégzés keretében végzi, betartja az állatvédelem követelményeit.
6	Fertőtlenítő oldatot készít, és használja a különböző tisztítási, fertőtlenítési feladatokhoz (személyi higiénia, eszközök, telepek, állatok stb.).	Ismeri a fertőtlenítés szabályait, a biológiai, kémiai fertőtlenítési eljárásokat.	Együttműködik a munkavédelemért, a környezetvédelemért felelős szakértőkkel, figyeli a környezetvédelmi előírásokat.	Felelősséget vállal az oldat előírt %-os értékére, körültekintően jár el a vegyszerek alkalmazásakor, védőeszközt használ.
7	Takarmányt készít megadott receptúra	Ismeri a takarmány előkészítési technológiákat	A takarmányok előkészítését, kiosztását szabályszerűen,	A receptúrákat alkotó módon alkalmazza, tisztában van a

	<p>alapján, elvégzi az állatok napi, egyedi, vagy csoportos takarmányozás át, kezeli az etető- és itató, takarmánykiosztó berendezéseket. Érzékszervi vizsgálatot végez a takarmányok használata során.</p>	<p>at (darálás, őrlés, főzés), a zöld-, gyökér- és gumós-, erjesztett takarmányok, gabona-, hüvelyes, olajos magvak, ipari abrakkeverékek felhasználását.</p>	<p>pontosan végzi, elkötelezett az állatok igényeinek megfelelő tartás, takarmányozás iránt.</p>	<p>gondozó egyéni felelősségével az állatok szakszerű, pontos ellátása és fejlődése érdekében.</p>
8	<p>Megvizsgálja a világító berendezéseket, kipróbálja a világítási programot, a fűtőberendezés működését, és vizsgálja az istálló hőmérsékletét.</p>	<p>Ismeri a természetes és mesterséges világítás hatását a termelésre, az állatok testhőmérsékletét, az optimális istálló-hőmérsékletet nyitott és zárt istálló esetén.</p>	<p>Tudatosan gondoskodik az állatok számára legkedvezőbb környezeti feltételek kialakításáról, fenntartásáról (fűtés, világítás, szellőztetés).</p>	<p>Képes az önellenőrzésre és a hibák önálló javítására az állattartó telepek műszaki berendezéseinek kezelése során.</p>
9	<p>Felkészíti az állatokat a pároztatási időszakra, takarmányozza a és ápolja a vemhes állatot.</p>	<p>Ismeri az ivar- és a tenyészettség fogalmát, a takarmányozás fontosságát (fehérje, ásványi anyag tartalom, takarmány minősége).</p>	<p>Törekszik a közös munkára a telep többi dolgozójával az állatok zavartalan ellátása és fejlődése érdekében.</p>	<p>Az állatorvos, illetve a telepvezető utasításai szerint végzi az állatok ápolását, takarmányozását.</p>

10	Elemzi a közeledő ellés jeleit, és előkészül az ellésre, biztosítja a szükséges	Ismeri az ellés jeleit, az eszközök, műszerek, használatát, a fertőtlenítést és az egyéb	Szívesen részt vesz az ellést segítő felelősségteljes, összehangolt munkában, az ellés levezetését	Tudatosan végrehajtja az irányító szakember intézkedéseit az ellés és az újszülött
----	---	--	--	--

	eszközöket, ápolja az újszülöttet.	szükséges teendőket (köldökszinó r, nyílások tisztítása stb.).	irányító szakember (állatorvos) utasításai szerint.	gondozása során.
11	Elvégzi és értékeli a talajmunkákat, kezeli a gépeket, megvizsgálja, méri a talajfelszín egyenletességét, munkamélységet, előkészíti a magágyat.	Ismeri a talajművelés fogalmát, célját, alpműveleteit, eszközeit, a gépek munkáját, beállítását, a gépek kezelését, a magágykészítést és követelményeit.	Elkötelezett a növénytermesztés és, a gondos talajművelés iránt.	Felelősséget érez a talajmunkák időben és pontosan történő elvégzéséért, mert a minőségi munka a következő évi eredményes termelés érdekében szükséges.
12	Gondoskodik a vetőmagvak tárolásáról, elvégzi a mintavételt, felismeri a szántóföldi kultúrnövények magjait. Megvizsgálja a vetőmagvak minőségét, előkészíti a kiszállítást (mérés, zsákolás, zárás).	Ismeri a vetőmagvak érték mérő tulajdonságait, a mintavétel szabályait, a magvak tárolását, előkészítését, a vetés módját, idejét, sor- és tőtávolságát, mélységét.	Elkötelezett a vetőmagvak gondos kezeléséért, a vetés szakszerű elvégzéséért, mert érzi, hogy a jövő évi eredmény alapja a vetés minőségi végrehajtása.	Vezetői irányítással, útmutatással végzi a vetőmagvak előkészítését, az előírt technológia szerint.

13	Elvégzi a vetés előtt szükséges talajelőkészítési eljárásokat, a magok vetését, a kultúrnövények folyamatos ápolását, gondozását, növényvédelmét, öntözését.	Ismeri a talajművelési eljárások új formáit, felkészült a talajelőkészítő, a vető, ültető, palántázó, talajápoló, növényápológépek üzemeltetésére, a gépek kezelésére.	Törekszik a talajelőkészítési, vetési, növényápolási munkák biztonságos végzésre. Érdeklődik az új talajművelési információk iránt, motivált az új technológiák alkalmazására.	Folyamatosan ellenőrzi a munkák pontos elvégzését (munkamélység, magveszteség, öntözés stb.) a termelés teljes időtartama alatt.
14	Kijuttatja a	Ismeri a	Meglátja és	Felelősséggel

	tápanyagokat a technológiai előírás szerinti időpontban, működteti az öntözőberendezéseket, beállítja az öntözés időpontját, a víz mennyiségét.	tápanyagutánpótlás lehetőségeit szerves és műtrágyákkal, a kijuttatás módjait, az öntözés feladatait, az öntözési lehetőségeket, a növények vízigényét, az öntözési módokat.	kritikusan értékeli a növénytermesztésben végzett egész éves munkája eredményét a végső termelési eredményekben.	tartozik az előírt mennyiség kiszórásáért. Az előírt mennyiséget környezetvédelmi és talajvédelmi szempontból is ellenőrzi.
--	---	--	--	---

15	Betakarítja a terményt, tárolóhelyre szállít, tárolásra vagy értékesítésre előkészíti, kezeli, beállítja a gépeket, rendszeresen vizsgálja a termények nedvességtartalmát, tisztaságát.	Megállapítja a növények érettségét, ismeri a gabonafélék, a hüvelyes, gyökér- és gumós, az ipari, a szálas- és takarmány-növények jellemzőit, termesztését, kártevőit, betegségeit, kezelését, szállítását, értékesítését.	Együttműködik a közösen végzendő, egymásra épülő feladatokban (szállításbetakarítás). Törekszik a munkavégzéshez kapcsolódó szabályok betartására, igényli a minőségi munkavégzést saját magától és munkatársaitól.	Kezdeményez ö-szerepet vállal a technológiai változások bevezetésében.
16	Elvégzi a lucerna, a gyeper alkotó növények telepítési, gondozási, betakarítási munkálatait.	Ismeri a lucernatermesztés feladatait, a gyeper alkotó növények jellemzőit, telepítését, ápolását.	Igényli a pontos, precíz és felelős munkavégzést a lucerna telepítési, a lucernás és a gyeperes felületek gondozási, betakarítási munkáinak elvégzésénél.	Felelősséget érez a gazdasági állatok takarmányellátásáért a lucernás és a gyeperes felületek gondozása során.
17	Előkészíti a talajt, a szaporító tálcát, ládát, tűzdel, végzi a palántanevelés	Ismeri a zöldségtermesztés jelentőségét, folyamatát, a különböző zöldségnövények	Elkötelezett az egyes növényeknél alkalmazott szakmai technológiai előírások betartására, de	Önállóan végzi a palánta előállítás feladatait, a technológiai utasítások szerint: talaj előkészítés,

t, a palántázást, öntöz, gondozza a növényeket.	szaporítását, gondozását.	nyitott új eljárásokra, új növények termesztésére.	magvetés, palántanevelés és gondozás.
---	---------------------------	--	---------------------------------------

18	<p>Gondozza, ápolja a szabadföldön és a természetöberendezésekben termelt zöldség növényeket, érettséget vizsgál, megállapítja a szedési időt, begyűjt, tisztít, csomagol, értékesít.</p>	<p>Ismeri a növényházi és a szabadföldi zöldség növények termesztésének, a gondozás, a begyűjtés, az ápolási munkák, a termények értékesítésre vagy feldolgozásra történő előkészítésének feladatait.</p>	<p>Elkötelezett a zöldségtermesztés és fejlesztéséért, különösen a minimális vegyszerhasználat vagy a biotermesztés irányában.</p>	<p>Betartja és betartatja az élelmiszeripari és egészségügyi higiéniai előírásokat, felelősséget érez az eredményes zöldségtermesztésért.</p>
19	<p>Kitűzi a telepítési területen a fák helyét, elülteti a csemetéket, metszi a gyümölcsfákat, a kórképek alapján meghatározza a növényvédelmi eljárásokat, a betakarítás idejét az érettségi fok ismeretében, betakarítja, szedi, válogatja, osztályozza, csomagolja, tárolja a terményeket.</p>	<p>Ismeri a gyümölcsösök telepítésének lehetőségeit, a trágyázás, a talajelőkészítés, az öntözés, a metszés célját, az ültetvény gondozását, a tápanyagutánpótlás feladatait, az érettség megállapítását, a betakarítás, válogatás, osztályozás, csomagolás, tárolás módjait.</p>	<p>Érdeklődik a gyümölcstermesztés iránt. Elfogadja, alkalmazza a munkaterületre vonatkozó szabályokat, előírásokat. Törekszik a környezetben dolgozó szakemberekkel az együttműködés kialakítására.</p>	<p>A faültetést az adott fajra, fajtára vonatkozó előírások szerint végzi (sor, tőtáv, mélység, ápolás), felelősséget érez a telepített gyümölcsfák gondozásáért.</p>

20	Folyamatosan végzi a gyümölcsösben az aktuális munkálatokat	Ismeri az almatermésűek, csonthéjasok, bogyógyüm	Elkötelezett a gyümölcstermesztés iránt, elfogadja a szakmai	Együttműködik az értékesítés területén más termelőkkel.
	(telepítés, metszés, talajmunka, növényvédelem, tápanyagutánpótlás stb.), betakarítja a terményt, gondoskodik a tárolásról, értékesítésről.	ölcsök telepítésével, gondozásával, növényvédelemmel, szedésével, válogatásával, tárolásával, értékesítésével kapcsolatos teendőket.	javaslatokat, érdeklődik az új fajták termesztése iránt.	
21	Előkészíti a talajgyökeres szőlővessző telepítéséhez, ültet, gondozza a növényeket, betakarít.	Rendelkezik a szőlő telepítésével, gondozásával, az érettség megállapításával, a betakarítással kapcsolatos alapvető ismeretekkel.	Érdeklődik a szőlőtermesztés iránt.	A szőlőtelepítést irányító/felügyelő szakemberekkel együttműködve végzi a talaj előkészítését, a növények gondozását, a termény betakarítását.

22	Műszaki, szerelési rajzokat, jelképes ábrázolásokat olvas, megkülönbözteti a fémeket, nemfémes anyagokat, szereli a gépelemeket, szerkezeti egységeket, számításokat végez.	Ismeri a műszaki rajzokat, a jelképes ábrázolásokat, a szerkezeti anyagokat, a fémeket, a nemfémes anyagokat, a gépelemeket, a hajtásátvitel, a szivattyúk, a munkahengerek felépítését, feladatait.	Érdeklődik az új technológiák, a szerkezeti anyagok részletesebb jellemzői iránt, keresi felhasználási lehetőségeiket. Alapvető számításokat végez (hajtásátvitel, teljesítmény, öntözővíz mennyisége).	Önállóan olvassa, értelmezi a jelképes ábrázolásokat, a műszaki és működési rajzokat, szereli a gépelemeket, szerkezeti egységeket.
23	Mezőgazdasági munkát végez elektromos munkagépekkel, kezeli az elektromos kéziszerszámokat, villanymotoro	Ismeri a villamos áram élettani hatását, az elektromos berendezések kezelését, felhívja a figyelmet a veszélyekre.	A balesetveszélyre figyelemmel végzi munkáját az elektromos gépek, eszközök használata során, vigyáz a környezetben	Önállóan kezeli az elektromos berendezéseket, betartja a vezetékek és az elektromos eszközök használatával kapcsolatos

	kat, szivattyúkat, egyéb berendezéseket.		dolgozók testi épségére. Figyelemmel kíséri a gépek, vezetékek állapotát.	előírásokat.
--	--	--	---	--------------

24	<p>Elvégzi a mezőgazdasági erőgépi napi karbantartását, indulás előtt megnézi az üzemanyag-, hűtő-, hidraulika-, kenőrendszert, a biztonsági berendezéseket, a járószerkezetet, a gumiabroncsok állapotát, valamint fékpróbát végez.</p>	<p>Ismeri a mezőgazdasági erőgépek felépítését, kezelőszerveit, napi karbantartását, a belsőégésű motorok működését, a kenési, üzemanyagellátó és hűtési rendszert, a járószerkezetet, a kormányzást, a fékrendszereket, a gumiabroncs feladatát.</p>	<p>Gondoskodik a környezet tisztántartásáról, rendjéről. Motivált az erő- és munkagépek szakszerű, előírt rendszerességű karbantartásának elvégzésében.</p>	<p>Betartja és betartatja a munkahely, a környezet tisztántartásával kapcsolatos általános és helyi szabályokat, a használt gépekre vonatkozó kezelési, karbantartási előírásokat.</p>
25	<p>Üzembe helyezi az új munkagépet a gyári (kezelési) utasítások szerint, összekapcsolja az erő- és munkagépet, a művelő eszközöket beállítja a megadott értékre, elvégzi a karbantartásokat.</p>	<p>Ismeri a teljesítményátviteli rendszert, a teljesítményleadó tengelykapcsolását, a munkagépek csoportosítását, felépítését, a munkára történő előkészítést, beállítását, karbantartását.</p>	<p>Tudatosan felkészül az új munkagépek kezelésére, elkötelezett a biztonságos, szakszerű használat megvalósítására.</p>	<p>Az előírt technológiákat (munkamélység, sebesség, időpont stb.) szigorúan betartja. Felelősséget érez az új gépek üzembehelyezésében. Együttműködik a gépek kezelését, szerelését végző szakemberekkel.</p>
26	<p>Előkészíti az állatot a szállításra, testtömeget mér, megszervezi a</p>	<p>Ismeri a gazdasági állatok szállítására vonatkozó előírásokat,</p>	<p>Nyitott az állatok szállításával kapcsolatos szigorú előírások</p>	<p>Felelős a biztonságos szállítá lebonyolításáért, a munkavédelmi</p>

	mezőgazdasági termékek, állatok szállítását.	szabályokat (fejlettség, testtömeg), a mérleg használatát, a szállítás, az anyagmozgatás gépeit, a biztonságtechnikai, munkavédelmi előírásokat.	betartására, a szállítás dokumentációin az informatikai eszközök használatával történő elkészítésére.	, egészségügyi, állatszállításra vonatkozó előírások szerint.
27	Alkalmazza a munka előtti, közbeni és a munka utáni higiénia (ruházat, tisztálkodás), az ételbiztonság előírásait.	Ismeri az ételbiztonság, a személyi higiénia előírásait, az egészségügyi követelményeket.	Vállalja a szakmai elvek betartását. Szem előtt tartja a higiéniai követelményeket, törekszik a személyi és az üzemi higiéniai szabályok megvalósítására.	Betartja és betartatja a tűzvédelmi, munkavédelmi szabályokat és higiéniai előírásokat.
28	Felméri a falusi vendéglátás lehetőségeit, feladatait, kidolgozza és kialakítja személyi, tárgyi feltételeit.	Ismeri a falusi vendéglátás sajátosságait, folyamatát, személyi és tárgyi feltételeit.	Elfogadja és alkalmazza a falusi vendéglátásra vonatkozó szabályokat, előírásokat.	Önállóan képes a falusi vendéglátás feladatainak elvégzésére.

29	Előkészíti a falusi disznóvágást, bemutatja a műveleteket, alkalmazza és megköveteli a higiéniai szabályok betartását, előkészíti ennek tárgyi feltételeit.	Ismeri a kisüzemi/falusi disznóvágás előkészítését, műveleteit, feltételeit, a helyi körülmények között készíthető húskészítmények receptjeit és a tartósításuk, tárolásuk szabályait.	Törekszik a biztonságos disznóvágás lebonyolítására, kezdeményezi a helyi hagyományos disznóvágási termékek elkészítését, értékesítését.	Felelősséget érez a vendégek, látogatók iránt, hogy az általuk elvárt, megfelelő minőségű kiszolgálást megkapják. Segíti a hagyományőrzést.
----	---	--	--	---

A Gazda-Állattenyésztő szakmairány szakmai követelményei

Sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
1	Elvégzi az adott állat (egyed) speciális napi ápolási feladatait.	Ismeri a szarvasmarha, sertés, juh, ló, baromfi ápolási feladatait.	Elkötelezett a felelős, gondos, szakszerű állattenyésztés iránt.	Az állat által megszokott, naponta azonos időpontban végzi az ápolási feladatokat, betartja az állategészségügyi előírásokat.
2	Küllemi bírálatot végez, gondozza, neveli és hizlalja az állatokat.	Ismeri a küllemi bírálat célját, a küllem és a termelőképeség, a testméretek, testarányok változását.	Elfogadja a szakmapolitikai elveket, kész a bírálók többségi véleményét elfogadni.	Küllemi bírálatot végez, több szakértővel együttműködve.

3	Gépi fejest végez a higiéniai előírásoknak megfelelően, végrehajtja a munka után a karbantartást, tisztítást.	Ismeri a fejes előtti és utáni teendőket, a gépek, eszközök használatát, ellenőrzi a fejes, a tejleadás és a tejkezelés folyamatát.	Törekszik a biztonságos fejesre, a higiénia betartására, és figyeli a gépek működését, állapotát.	A fejest mindig azonos időpontban végzi, szigorúan betartja az állategészségügyi és élelmiszerhigiéniai előírásokat.
4	Kiválasztja az ivarzó egyedeket.	Ismeri az ivarzás fajonként eltérő jeleit, tüneteit, az ivarzási ciklusokat.	Igényli és elfogadja a tapasztaltabb munkatársak segítségét.	Az ivarzó egyedek kiválasztását vezetői vagy állatorvosi irányítással végzi.
5	Ápolja a juhok körmét, gondoskodik az időszakos feladatok végrehajtásáról (pl. fűrösztés).	Ismeri az állategészségügyi előírásokat, a juhtartás mindennapi és az időszakos feladatait.	Elkötelezett a juhtenyésztés iránt, pontos, precíz munkát végez, figyelemmel kíséri a juhok mozgását.	A körmözést a telep tapasztalt munkatársaival együttműködésben végzi.
6	Előkészíti a fiaztató kutricát és a fiaztatáshoz szükséges eszközöket.	Ismeri a sertéstartó telepek és a kistermelői sertéstartás jellemzőit, a trágyakezelés szabályait, az elletőkutricák berendezését.	Törekszik a magasabb minőségű sertéshúsárú előállítására, kezdeményezi a minőségorientált hízalás bevezetését.	Felelősen végzi a fiaztató kutricák és a szükséges segédeszközök előkészítését, szükség esetén segítséget vesz igénybe, betartja az állategészségügyi előírásokat.

7	Üzemelteti a keltetőgépeket.	Ismeri az asztali, a szekrényes és a természetes keltetőgépek kezelését, a keltetési technológia előírásait.	Nyitott új technológiák, gépek alkalmazására, új, nemesített tyúkfajták tenyésztésbe állítására.	Önállóan, felelősségteljesen végzi a keltetőgépek üzemeltetését.
8	Kezeli az állattartó telepek, épületek műszaki berendezéseit, gondoskodik az állatfaj számára legkedvezőbb környezeti feltételek folyamatos biztosításáról.	Ismeri az állattartó telepek épületeit, az épületek szerkezeteit, az épületek csoportosítását, a szellőztetési és a fűtési rendszereket.	Tiszteletben tartja a szakmai elveket, figyelemmel kíséri az üzemi elvárásokat.	Önálló, felelősségteljesen végzi az állattartó telepek műszaki berendezéseinek karbantartását, kezelése során.
9	Kiszámítja a takarmányok energiaértékét, összehasonlítja az adott állatok számára elvárt értékekkel.	Ismeri az emészthető táplálókategóriákat, az energiával kapcsolatos számításokat.	Kész a közös munkára a takarmányok betakarítása, az energiaérték számítása során.	A telep termelési és gazdasági adatait vezetői irányítással, a munkatársaival együttműködve készíti el.

A Gazda-Növénytermesztő szakmairány szakmai követelményei

Sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
---------	-----------------------	-----------	-----------------------------------	---------------------------------

1	Meteorológiai adatokat mér, talajmintát vesz, laboratóriumba küldi, eredményeit számítógépen rögzíti, egyszerű talajvizsgálatokat végez.	Ismeri a talaj tulajdonságait, a talajmintavételt, a meteorológiai adatok értékelését, a számítógépes rögzítés folyamatát, a precíziós gazdálkodás alapjait.	Érdeklődik az új talaj- és meteorológiai vizsgálati eljárások, adatok, a precíziós gazdálkodás iránt.	Felkészül a precíziós gazdálkodáshoz rendelkezésre álló infokommunikációs adatok használatára.
2	Felismeri a növények betegségeit, felméri a kártételeket.	Ismeri a károsítókat, kórokozókat, azok tüneteit.	Elkötelezett a szakszerű növénytermesztés és, növényvédelem iránt.	Felelős a növénybetegségek, a károsítók és a kórokozók felismeréséért, szigorúan betartja a növényvédelemre vonatkozó előírásokat.
3	Védekezik a gyomnövények kártétele ellen.	Ismeri a gyomnövények biológiai és alaktani tulajdonságait.	Elkötelezett a környezetvédelem iránt, a vegyszeres növényvédelemben a minimális vegyszerhasználattal törekszik.	Felelős a gyomnövények elleni védekezésért.
4	Előkészíti a növényvédelmi eszközöket, gépeket, elvégzi a szükséges növényvédelmi feladatokat.	Ismeri a permetezőgépek működését, beállításait, rendeltetés szerű használatát.	A vegyszerek kijuttatásával járó adminisztratív feladatokat pontosan végzi.	Felelős a növényvédelmi gépek előkészítéséért, szigorúan betartja a növényvédelmi jogszabályi előírásokat.

5	Előkészíti és elvégzi a vetőmag-csávázást és a talajfertőtlenítést.	Ismeri a csávázás és talajfertőtlenítés célját, eszközeit és	Törekszik a preventív célú, vegyszermentes növényvédelmi eljárások	Felelősen kezeli a vegyszereket, szigorúan betartja a
	t.	a felhasznált anyagokat.	alkalmazására a csávázásnál.	munka és élelmezés-egészségügyi jogszabályokat.
6	Működteti a különböző öntözőberendezéseket, beállítja az öntözés időpontját, a vízmennyiséget.	Ismeri az öntözés jelentőségét, az öntözési lehetőségeket, módokat, a növények vízigényét.	Elkötelezett az öntözés iránt, nyitott az új technológiákra, törekszik a talajkímélő és a víztakarékos öntözés bevezetésére.	Önállóan, felelősen végzi az öntözés teljes folyamatát, méri a kijuttatott víz mennyiségét.
7	Megismerteti az új dolgozókkal és a látogatókkal a munka- és egészségügyi várakozási idő fogalmát, fontosságát, elhelyezi a permetezett területeken a használt növényvédőszer alkalmazásánál szükséges jelöléseket.	Ismeri a növényvédelem jelentőségét, a vegyszerek és azoknak a környezetre, a termékekre gyakorolt hatását.	Érdeklődik a környezetet kímélő technológiák bevezetése iránt, a szántóföldi növénytermesztésben és a kertészetekben.	Betartja és mindenkivel betartatja a munka- és egészségügyi várakozási időt.

3.1 Munkavállalói ismeretek megnevezésű tanulási terület

–
–
A tanulási terület tantárgyainak összóraszáma:

18/18 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A Munkavállalói ismeretek tanulási terület elsajátításával a tanuló önismeretet szerez, meghatározza a céljait. Megismerkedik környezetének munkaerőpiaci helyzetével. Megtanulja, milyen foglalkoztatási formában tud majd elhelyezkedni munkavállalóként. Megismeri, hogy tanulói jogviszonyában is foglalkoztatható szakképzési munkaviszony keretében. Megtanulja az ehhez a jogviszonyhoz kapcsolódó jogait és kötelezettségeit. A tanuló megismeri a munkavállaláshoz, a munkaviszony létesítéséhez szükséges alapismereteket, amelyeket a gyakorlati, mindennapi tevékenysége során alkalmazni tud.

3.1.1 Munkavállalói ismeretek tantárgy

18/18 óra

3.1.1.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tanuló általános felkészítése az álláskeresés módszereire, technikáira, valamint a munkavállaláshoz, a munkaviszony létesítéséhez szükséges alapismeretek elsajátítására.

3.1.1.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

–

3.1.1.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

–

3.1.1.4 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.1.1.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Megfogalmazza saját karriercéljait.	Ismeri saját személyisége jellemvonásait, annak pozitívumait.	Teljesen önállóan	Önismerete alapján törekszik céljai reális megfogalmazására.	
Szakképzési munkaviszonyt létesít.	Ismeri a munkaszerződés tartalmi és formai követelményeit.	Instrukció alapján részben önállóan	Megjelenésében igényes, viselkedésében visszafogott.	

Felismeri, megnevezi és leírja az álláskeresés módszereit.	Ismeri a formális és informális álláskeresési technikákat.	Teljesen önállóan	Elkötelezett a szabályos foglalkoztatás mellett. Törekszik a saját munkabérét érintő változások nyomon követésére.	Internetes álláskeresési portálokon információkat keres, rendszerez.
--	--	-------------------	--	--

3.1.1.6 A tantárgy témakörei

3.1.1.6.1 Álláskeresés

Karrierlehetőségek feltérképezése: önismeret, reális célkitűzések, helyi munkaerőpiac ismerete, mobilitás szerepe, szakképzések szerepe, képzési támogatások (ösztöndíjak rendszere) ismerete

Álláskeresési módszerek: újsághirdetés, internetes álláskereső oldalak, személyes kapcsolatok, kapcsolati hálózat fontossága

3.1.1.6.2 Munkajogi alapismeretek

Foglalkoztatási formák: munkaviszony, megbízási jogviszony, vállalkozási jogviszony, közalkalmazotti jogviszony, közszolgálati jogviszony

A tanulót érintő szakképzési munkaviszony lényege, jelentősége

Atipikus munkavégzési formák a munka törvénykönyve szerint: távmunka, bedolgozói munkaviszony, munkaerő-kölcsönzés, egyszerűsített foglalkoztatás (mezőgazdasági, turisztikai idenymunka és alkalmi munka)

Speciális jogviszonyok: önfoglalkoztatás, iskolaszövetkezet keretében végzett diákmunka, önkéntes munka

3.1.1.6.3 Munkaviszony létesítése

Felek a munkajogviszonyban. A munkaviszony alanyai

A munkaviszony létesítése. A munkaszerződés. A munkaszerződés tartalma.

A munkaviszony kezdete létrejötte, fajtái. Próbaidő

A munkavállaló és munkáltató alapvető kötelezettségei

A munkaszerződés módosítása

Munkaviszony megszűnése, megszüntetése

Munkaidő és pihenőidő

A munka díjazása (minimálbér, garantált bérminimum)

–
–

3.1.1.6.4 Munkanélküliség

Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat (NFSZ). Álláskeresőként történő nyilvántartásba vétel Az álláskeresési ellátások fajtái

Álláskeresők számára nyújtandó támogatások (vállalkozóvá válás, közfoglalkoztatás, képzések, utazásiköltség-támogatások)

Szolgáltatások álláskeresőknek (munkaerő-közvetítés, tanácsadás)

Európai Foglalkoztatási Szolgálat (EURES)

3.2 Munkavállalói idegen nyelv megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összóraszám: 62/62 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

Állások megpályázása idegen nyelven. Önéletrajz és motivációs levél megfogalmazása, az állásinterjú során megfelelő idegen nyelvű kommunikáció.

3.2.1 Munkavállalói idegen nyelv tantárgy 62/62 óra

3.2.1.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának célja, hogy a tanulók idegen nyelven is képesek legyenek álláshirdetésre jelentkezni, ismerjék az álláskeresés lépéseit, s nyelvi szintjüknek megfelelően hatékonyan és eredményesen meg tudják valósítani a kommunikációs célokat egy állásinterjú során.

Megértsék a munkájukhoz kapcsolódó idegen nyelvű álláshirdetéseket, képesek legyenek a munkavállaláshoz kapcsolódóan egyszerű formanyomtatványokat kitölteni, önéletrajzot írni és motivációs levelet megfogalmazni a formai és tartalmi követelményeknek megfelelően, nyelvi panelek és gyakori kifejezések segítségével.

Az állásinterjú során legyenek képesek idegen nyelven, a személyes és szakmai vonatkozást is beleértve bemutatkozni. Az állásinterjú bevezető részében, az általános társalgás során feltett kérdéseket egyszerű mondatokkal meg tudják válaszolni. Az interjú során tudjanak szándékaikról, elképzeléseikről, jövőbeli terveikről beszélni. Ki tudják fejezni erősségeiket, gyengeségeiket egyszerűbb mondatok, nyelvi szerkezetek segítségével. Rendelkezzenek megfelelő szókinccsel ahhoz, hogy tanulmányaikról és munkatapasztalatukról be tudjanak számolni. Megértsék az adott cég/vállalat honlapján közzétett információkat, és ezzel kapcsolatosan fel tudjanak tenni munkájukat érintő egyszerűbb kérdéseket.

–
–
A tantárgy az utolsó évfolyamon kerül oktatásra, így épít a tanulók közismereti tantárgyak keretében elsajátított idegennyelv-tudására, alapvető mondatszerkesztési ismereteire, valamint a főbb igeidők ismeretére. A tantárgy tanulása során a tanuló ezen ismereteit aktiválja és a munkavállalói szókinccset is alkalmazva gyakorolja.

3.2.1.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

A tantárgy tanítása idegen nyelven zajlik, ezért az oktatónak rendelkeznie kell az adott idegen nyelvből nyelvtanári végzettséggel.

3.2.1.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak Idegen nyelvek

3.2.1.4 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.2.1.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Internetes álláskereső oldalakon és egyéb fórumokon (újsághirdetések, szaklapok, szakmai kiadványok stb.) álláshirdetéseket keres. Az álláskereséshez használja a kapcsolati tőkéjét.	Ismeri az álláskeresést segítő fórumokat, álláshirdetéseket tartalmazó forrásokat, állásokat hirdető vagy álláskeresésben segítő szervezeteket, munkaközvetítő ügynökségeket.	Teljesen önállóan	Törekszik kompetenciáinak reális megfogalmazására, erősségeinek hangsúlyozására idegen nyelven. Nyitott szakmai és személyes kompetenciáinak fejlesztésére. Törekszik receptív és produktív készségeit idegen nyelven fejleszteni (olvasott és hallott szöveg értése, íráskészség, valamint beszédprodukció). Szakmája iránt elkötelezett. Megjelenése	Hatékonyan tudja álláskereséshez használni az internetes böngészőket és álláskereső portálokat, és ezek segítségével képes szakmájának, végzettségének, képességeinek megfelelően álláshirdetéseket kiválasztani.
A tartalmi és formai követelményeknek megfelelő önéletrajzot fogalmaz.	Ismeri az önéletrajz típusait, azok tartalmi és formai követelményeit.	Teljesen önállóan		Ki tud tölteni önéletrajzsablonokat, pl. Europass CVsablon, vagy szövegszerkesztő program segítségével létre tud hozni az adott önéletrajztípusoknak

			visszafogott, helyzethez illő. Viselkedésében törekszik az adott helyzetnek megfelelni.	megfelelő dokumentumot.
A tartalmi és formai követelményeknek megfelelő motivációs levelet ír, melyet a megpályázandó állás sajátosságaihoz igazít.	Ismeri a motivációs levél tartalmi és formai követelményeit, felépítését, valamint tipikus szófordulatait az adott idegen nyelven.	Teljesen önállóan		Szövegszerkesztő program segítségével meg tud írni egy önéletrajzot, figyelembe véve a formai szabályokat.
Kitölti és a munkaadóhoz eljuttatja a szükséges nyomtatványokat és dokumentumokat az álláskeresés folyamatának figyelembevételével.	Ismeri az álláskeresés folyamatát.	Teljesen önállóan		Digitális formanyomtatványok kitöltése, szövegek formai követelményeknek megfelelő létrehozása, emailek küldése és fogadása, csatolmányok letöltése és hozzáadása.
Felkészül az állásinterjúra a megpályázni kívánt állásnak megfelelően, és céljait szem előtt tartva kommunikál az interjú során.	Ismeri az állásinterjú menetét, tisztában van a lehetséges kérdésekkel. Az adott szituáció megvalósításához megfelelő szókinccsel és nyelvtani tudással rendelkezik.	Teljesen önállóan		A megpályázni kívánt állással kapcsolatban képes az internetről információt szerezni.
Az állásinterjún, az állásinterjúra érkezéskor vagy a kapcsolódó telefonbeszélgetések során csevegést (small talk) kezdeményez, a társalgást fenntartja és befejezi. A kérdésekre megfelelő válaszokat ad.	Tisztában van a legáltalánosabb csevegési témák szókinccsével, amelyek az interjú során, az interjút megelőző és esetlegesen követő telefonbeszélgetés során vagy az állásinterjúra megérkezéskor felmerülhetnek.	Teljesen önállóan		

–
–
3.2.1.6 A tantárgy témakörei

3.2.1.6.1 Az álláskeresés lépései, álláshirdetések

A tanuló megismeri az álláskeresés lépéseit, és megtanulja az ahhoz kapcsolódó szóincset idegen nyelven (végzettségek, egyéb képzettségek, megkövetelt tulajdonságok, szakmai gyakorlat stb.).

Képessé válik a szakmájához kapcsolódó álláshirdetések megértésére, és fel tudja ismerni, hogy saját végzettsége, képzettsége, képességei mennyire felelnek meg az álláshirdetés követelményeinek. Az álláshirdetésnek és szakmájának megfelelően begyakorolja az egyszerűbb, álláskereséssel kapcsolatos űrlapok helyes kitöltését.

Az álláshirdetések és az űrlapok szövegének olvasása során a receptív kompetencia fejlesztése történik (olvasott szöveg értése), az űrlapkitöltés során pedig produktív kompetenciákat fejlesztünk (írás-készség).

3.2.1.6.2 Önéletrajz és motivációs levél

A tanuló megtanulja az önéletrajzok típusait, azok tartalmi és formai követelményeit, tipikus szófordulatait. Képessé válik saját maga is a nyelvi szintjének megfelelő helyességgel és igényességgel, önállóan megfogalmazni önéletrajzát.

Megismeri az állás megpályázásához használt hivatalos levél tartami és formai követelményeit. Begyakorolja a gyakran használt tipikus szófordulatokat, a szakmájában használt gyakori kifejezéseket, valamint a szakmája gyakorlásához szükséges kulcsfontosságú kompetenciák kifejezéseit idegen nyelven. Az álláshirdetések alapján begyakorolja, hogy tipikus szófordulatok és nyelvi panelek segítségével hogyan lehet az adott hirdetéshez igazítani levelének tartalmát.

3.2.1.6.3 „Small talk” – általános társalgás

A small talk elengedhetetlen része minden beszélgetésnek, így az állásinterjúknak is. Segíti a beszélgetésben részt vevőket ráhangolódni a tényleges beszélgetésre, megtöri a kínos csendet, oldja a feszültséget, segít a beszélgetés gördülékeny menetének fenntartásában és a beszélgetés lezárásában. Fontos, hogy a small talk során érintett témák semlegesek legyenek a beszélgetőpartnerek számára, és az adott szituációhoz, fizikai környezethez passzoljanak. Ilyen tipikus témák lehetnek pl. az időjárás, közlekedés (odajutás, parkolás, épületen belüli tájékozódás), étkezési lehetőségek (cégnél, környéken), család, hobbi, szabadidő (szórakozás, sport). A tanulók begyakorolják a megfelelő kérdésfeltevést és a beszélgetésben való aktív részvétel szabályait, fordulatait.

3.2.1.6.4 Állásinterjú

A témakör végére a tanuló képes egyszerűbb mondatokkal és megfelelő koherenciával hatékony kommunikációt folytatni az állásinterjú során. Be tud mutatkozni szakmai vonatkozással is. Elsajátítja azt a szakmai jellegű szóincset, amely alkalmassá teszi arra, hogy a

-
-

munkalehetőségekről, munkakörülményekről tájékozódjon. Ki tudja emelni erősségeit, és egyszerűbb kérdéseket tud feltenni a betölteni kívánt munkakörrel kapcsolatosan.

A témakör tanulása során elsajátítja a közvetlenül a szakmájára vonatkozó, gyakran használt kifejezéseket.

-
-

3.3 Mezőgazdaság és erdészet ágazati alapoktatás megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összóraszámja:

558/558 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A tanulási terület betekintést nyújt a tanulók számára a mezőgazdaság szakterületeinek alapjaiba. Ismerteti a szakmák elméleti alapvetéseit, és bemutat néhány, a szakterületek tevékenységeit folytató üzemet, illetve céget. Mindemellett lehetőséget ad a mezőgazdasági terület egyegy neves intézményének, intézetének, valamint szaktekintélyének megismerésére.

3.3.1 Általános alapozás tantárgy

144/144 óra

3.3.1.1 A tantárgy tanításának fő célja

Az általános alapozás megnevezésű tantárgy ismerteti a mezőgazdasági szakmák elméleti alapjait. Felkészíti a tanulót az ágazati alapozó vizsgára és a szakirányválasztásra.

3.3.1.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

—

3.3.1.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak biológia

3.3.1.4 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.3.1.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Felismeri, megnevezi és leírja a meteorológiai mérőeszközöket.	Magyarország éghajlata, agrometeorológiája, az éghajlatot befolyásoló tényezők	Instrukció alapján részben önállóan	Kooperatív és szabálykövető	

Felismeri, megnevezi és leírja a talaj típusát, tulajdonságait.	Talaj képződése, összetétele, tulajdonságai, típusai, javítása, védelme	Instrukció alapján részben önállóan		
Felismeri, megnevezi és leírja a növényi sejteket, szöveteket, szerveket, a növényi szaporodás- és szaporításmódokat.	Sejttan, szövettan, morfológia, rendszertan	Instrukció alapján részben önállóan		
Tisztában van a gazdasági állatok eredetével, háziasításával, rendszerezésével, felismeri és megnevezi magatartásformáikat.	Gazdasági állatok eredete, háziasítása, rendszerezése, magatartásformái	Instrukció alapján részben önállóan		
Felismeri, megnevezi és leírja az erőgépek főbb szerkezeti egységeit, tisztában van azok karbantartásának módjával.	Mezőgazdasági erő- és munkagépek csoportosítása, alkalmazási területei, szerkezeti egységei, karbantartása	Instrukció alapján részben önállóan		
Használja a földmérésben alkalmazott hossz-, területmértékegységeket, méretarányt, területet számít.	A Föld és a térképek jellemzői, tartalmuk, földügyi alapismeretek	Instrukció alapján részben önállóan		
Alkalmazza a munka-, tűz- és környezetvédelem szabályait.	Munka-, tűz- és környezetvédelmi alapismeretek	Instrukció alapján részben önállóan		

3.3.1.6 A tantárgy témakörei

3.3.1.6.1 Bevezetés

A mezőgazdasági termelés jelentősége, ágazatai

3.3.1.6.2 Éghajlat

Az élőlényeket befolyásoló éghajlati tényezők, általános meteorológiai fogalmak: idő, időjárás, éghajlat, légkör, légköri elemek, légkör összetétele, légnyomás, szél, csapadék, léghőmérséklet, talajhőmérséklet, páratartalom, napsütés

Magyarország éghajlata, agrometeorológiája, az éghajlatot befolyásoló tényezők

–
–
Meteorológiai mérőeszközök (nedvességmérő, hőmérő, a csapadékmérés eszközei, a talajhőmérséklet meghatározásának eszközei, a szél irányának, erősségének, sebességének mérésére alkalmazható eszközök)

3.3.1.6.3 Talajtan

A talaj fogalma, a talajképződés

A talajok összetétele, fizikai, kémiai, biológiai tulajdonságai (kötöttség, kémhatás, szerkezet, víz-, levegő-, hőgazdálkodás, tápanyag-gazdálkodás) A talajok fő típusai, talajjavítás, talajvédelem

3.3.1.6.4 Növénytan

A sejt fogalma, élő és élettelen részei; a növényi szövet fogalma, típusai

A növényi szerv fogalma, a gyökér, a szár, a levél, a virág és virágzat, a termés fogalma, feladata, fejlődési fázisai

Növények rendszerezése (a rendszertan fogalma, rendszertani egységek, a faj és a fajta fogalma)

A növények szaporodása, szaporítása: ivaros és ivartalan szaporításmódok

3.3.1.6.5 Állattan

Alapfogalmak (gazdasági állatok, háziállatok, állattartás, állatszaporítás, állattenyésztés) A gazdasági állatok eredete, a házasítás

A gazdasági állatok rendszerezése: faj, fajta (a fajták felosztása, a fajtatisztaság, a telivér, a félvér, a fajta változatai, a fajtán belüli rendszertani egységek), a típus Az állatok magatartásformái

3.3.1.6.6 Géptan

Mezőgazdasági erő- és munkagépek csoportosítása, alkalmazási területe

Az erőgépek fő szerkezeti egységei, azok feladata

Karbantartás jelentősége, kezelési-karbantartási utasítás, a karbantartás anyagai, eszközei, szerszámjai

A precíziós gépesítés alapjai

3.3.1.6.7 Földmérés

A Föld alakja, jellemzői, méretei

A földmérésben használatos hossz- és terület-mértékegységek

A térképek fogalma, méretarányuk, fajtáik, tartalmuk

A digitális térkép, földmérési alaptérkép tartalma

Földügyi alapismeretek

–
–
Területszámítások

3.3.1.6.8 Munka-, tűz- és környezetvédelem

Munkavédelem fogalma, feladata, területei

A munkavállalók jogai és kötelességei

Baleset, munkabaleset, üzemi baleset fogalma, teendők baleset esetén

Védőeszközök feladata, csoportosítása

A munkavégzés tárgyi- és személyi feltételei

Munkavédelmi oktatás célja, módja, ideje

A villamosság biztonságtechnikája

A villamos készülékek használatának szabályai

A tűzvédelem feladatai

Éghető anyagok tűzosztályba sorolása, jelképei

Égésselméleti alapfogalmak, a tűzoltás lehetőségei és módjai, anyagai

Tűzoltó eszközök és készülékek

Környezet, környezetvédelem fogalma, célja, feladatai

Az elsősegélynyújtás általános szabályai

3.3.2 Szakmai alapozás tantárgy

414/414 óra

3.3.2.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy bemutat néhány, a szakterületek tevékenységeit folytató üzemet, illetve céget, valamint lehetőséget nyújt a mezőgazdasági terület néhány egy-egy intézményének, intézetének és szaktekintélyének megismerésére.

3.3.2.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

—

3.3.2.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

—

3.3.2.4 A képzés órakeretének legalább 50%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.3.2.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Szakmai ágazati tevékenységeket végez.	Mezőgazdasági alapismeretek	Instrukció alapján részben önállóan	Céltudatos, normaalkalmazó, kooperatív, szabálykövető	Internetes információgyűjtés
Szakmai üzemet, intézményt, céget látogat.	Szakmai üzemek, intézmények, cégek ismerete	Irányítással		Internetes információgyűjtés, fényképezés
Szakosító tartalmú előadást hallgat.	Mezőgazdasági alapismeretek	Irányítással		Digitális jegyzet készítése, fényképezés

3.3.2.6 A tantárgy témakörei

3.3.2.6.1 Szakmai ágazati tevékenységek végzése

Mezőgazdasági gépész tevékenységek végzése

Növénytermesztő, illetve állattenyésztő vagy lovászati tevékenységek végzése

Kertészeti-, illetve virágkötő vagy parképítő tevékenységek végzése

Erdészeti tevékenységek végzése

Földmérő tevékenységek végzése

3.3.2.6.2 Szakmai üzemek, intézmények, cégek látogatása

Szakmai üzemek látogatása

Szakmai intézmények látogatása

Szakmai cégek látogatása

3.3.2.6.3 Szakosító tartalmú előadások hallgatása

Mezőgazdasági gépész előadások hallgatása

Növénytermesztő, illetve állattenyésztő vagy lovászati előadások hallgatása

Kertészeti, illetve virágkötő vagy parképítő előadások hallgatása

–
–
Erdészeti előadások hallgatása

Földmérő előadások hallgatása

3.3.2.6.4 Szakosító tartalmú gyakorlatok tanüzemekben, tangazdaságokban, képzőközpontokban.

Szakosító tartalmú gyakorlatok tanüzemekben

Szakosító tartalmú gyakorlatok tangazdaságokban

Szakosító tartalmú gyakorlatok képzőközpontokban

3.4 Agrárvállalkozás megnevezésű tanulási terület az Állattenyésztő és a Növénytermesztő szakmairány számára

A tanulási terület tantárgyainak összóraszámja:

98/98 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

Az agrárvállalkozási ismeretek tantárgy keretében a tanulók megismerik a legfontosabb alapfogalmakat, a mezőgazdasági vállalkozás megkezdésének feltételeit, a sikeres vállalkozások működésének alapjait; valamint a vállalkozási formákat, a legfontosabb agrárvállalkozásokhoz tartozó marketingtevékenységeket, a mezőgazdasági termékek értékesítését; az üzleti terv jelentőségét, a legfontosabb fogyasztóvédelmi alapfogalmakat, jogokat; továbbá az Európai Unió kialakulásának folyamatát és a Közös Agrárpolitikát.

3.4.1 Agrárvállalkozási ismeretek tantárgy

98/98 óra

3.4.1.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának célja, hogy a tanulók ismerjék a legfontosabb gazdasági alapfogalmakat, az alapvető gazdálkodási formákat, a jogi alapfogalmakat; a társas vállalkozási formák közötti különbségeket, valamint az egyéni vállalkozók adminisztratív feladatait, a különböző marketingtevékenységeket, a legfontosabb fogyasztóvédelmi alapfogalmakat, jogokat, az Európai Unió működését, a Közös Agrárpolitikát.

3.4.1.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképzésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

–

3.4.1.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Matematika, százalékszámítás

3.4.1.4 A képzés órakeretének legalább 50%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.4.1.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Értécsökkenést számol.	Amortizáció, bekerülési érték, hasznos élettartam, terv szerinti értécsökkenés	Instrukció alapján részben önállóan	Elkötelezett a szabályszerű, helyes munkavégzés iránt Pontosan számol, precíz az adminisztrációs feladatok elvégzésében Fogékony az információk befogadására és alkalmazására	
Költséget (önköltséget) számol növénytermesztési és állattenyésztési vállalkozásnál.	Önköltség, hozam, termelési költség, ráfordítás	Instrukció alapján részben önállóan		
Bizonylatot állít ki (számla, nyugta).	A számla kötelező elemei, opcionális, nem kötelező elemei	Instrukció alapján részben önállóan		Bizonylatok kiállítása internetes rendszeren keresztül
Terméket értékesít, számlát, nyugtát állít ki, értékesítési betétlapot tölt ki.	A számla, nyugta kötelező elemei, opcionális, nem kötelező elemei	Instrukció alapján részben önállóan		Számlák, nyugták kiállítása internetes rendszeren keresztül
Növénytermesztő üzemek, állattartó telepek napi adminisztratív feladatait látja el (gazdálkodási naplót, permetezési naplót, állatállomány-kivételi, bevételi dokumentációt vezet).	Gazdálkodási napló, permetezési napló, állatállomány nyilvántartása, mezőgazdasági termékek sajátosságai, a mezőgazdasági termékek értékesítése	Irányítással		Adminisztratív feladatok elvégzése internetes rendszeren keresztül
Terményt szállít, amelyhez szállítólevelet tölt ki.	A mezőgazdasági termékek sajátosságai, szállítási, vásárlási	Instrukció alapján részben önállóan		

	adminisztrációs feladatai	
Átutalási megbízást állít ki.	Pénzügyi ismeretek, pénzügyi intézetek tevékenységei	Instrukció alapján részben önállóan
Támogatási kérelmet ad be.	Hazai és EU-s támogatási rendszerek	Irányítással

Átutalási megbízás kiállítása internetes rendszeren keresztül
Támogatási kérelem kitöltése internetes rendszeren keresztül

3.4.1.6 A tantárgy témakörei

3.4.1.6.1 Közgazdasági és pénzügyi alapfogalmak

Termelési tényezők, fogalma, részletezése, a termelési tényezők szűkössége

A szükséglet, az igény, kereslet és kínálat meghatározása

A piac fogalma, fajtái, elemei, piaci verseny

Pénzügyi alapfogalmak (infláció, defláció)

Pénz fogalma, a klasszikus pénz funkciói

Hitel fogalma, hitelformák

3.4.1.6.2 Mezőgazdasági vállalkozással és tevékenységgel kapcsolatos fogalmak

Vállalkozás, a vállalkozás eszközei

Befektetett eszközök fogalma, csoportosítása

Forgóeszközök fogalma, csoportosítása

Amortizáció fogalma, fajtái, számítási módjai

Vállalkozó

Mezőgazdasági őstermelő

Mezőgazdasági kistermelő

Családi gazdaság

Társas vállalkozási formák

Gazdasági társaságok

Társasági szerződés, alapító okirat, alapszabályzat

–
–
Új típusú szövetkezetek, raktárszövetkezet, beszerzési szövetkezet, értékesítési alkuusz,
géphasznosító társulás

Egyéni vállalkozás

A vállalkozás megkezdésének jogi és adminisztratív teendői

A vállalkozás megszűnésének okai

3.4.1.6.3 A gazdálkodáshoz kapcsolódó fogalmak

Természeti erőforrások, éghajlati viszonyok, domborzati viszonyok, talajtulajdonságok Termelési
eszközök, befektetett eszközök (immateriális javak), befektetett pénzügyi eszközök

Forgóeszközök: készletek, követelések, értékpapírok, pénzeszközök

Munkaerő, munkabér, munkaidő

A gazdálkodás eredménye

Ráfordítás, termelési költség, önköltség

Hozam, termelési érték, árbevétel

Jövedelem, jövedelmezőség

Bruttó jövedelem

Nettó jövedelem

Adók fogalma, jelentősége, funkciói, csoportosítása

Bizonylatok fogalma, csoportosítása

3.4.1.6.4 Vállalkozási ismeretek

Vállalkozás fogalma, jellemzői

Vállalkozások csoportosítása

A vállalkozási formák közötti választás szempontjai A
mezőgazdasági vállalkozások sajátosságai Egyéni
vállalkozás:

- Egyéni vállalkozás fogalma
- Működésének szabályai
- Az alapítás folyamata, közreműködő szervezetek, szükséges dokumentumok
- Az egyéni vállalkozás szünetelése, megszüntetése
- A vállalkozó személye
- Az ügyfélkapu
- A vállalkozás működtetése során szükséges kalkulációk

-
-
- Ráfordítások, költségek, hozamok, bevételek meghatározása
- Jövedelem, jövedelmezőség, fedezet, hatékonyság meghatározása, elemzése Társas vállalkozások (kkt., bt., kft., rt.):
- Társas vállalkozások fogalma
- Működésük szabályai
- Az alapítás folyamata, közreműködő szervezetek, szükséges dokumentumok
- Az társas vállalkozások megszüntetése
- Végelszámolás, csődeljárás, végelszámolás Szövetkezetek jellemzői, működésének szabályai:
- Szövetkezetek fogalma, típusai
- Működésük szabályai
- Az alapítás folyamata, közreműködő szervezetek, szükséges dokumentumok – Szövetkezetek megszüntetése Őstermelő, kistermelő:
- Az őstermelői tevékenység jellemzői, működésének szabályai
- A kistermelői élelmiszer-előállítás szabályai
- Mezőgazdasági vállalkozások kiegészítő jövedelemszerzési lehetőségei

3.4.1.6.5 Mezőgazdasági vállalkozások, termékek marketingje, értékesítése, beszerzése, készletgazdálkodása

Marketing fogalma

Marketingmix elemek, összefüggések

Marketinginformációk, a piackutatás formái

Gyakorlati feladat: kérdőív készítése

A mezőgazdasági termékek sajátosságai

A mezőgazdasági termékek piacának, vásárlási folyamatának jellemzői

A mezőgazdasági termékek fejlesztésének lehetőségei

A mezőgazdasági termékek árképzése, árváltozása

A mezőgazdasági termékek értékesítési módjai

A mezőgazdasági vállalkozás promóciós tevékenységének tartalma

Beszerzést/vásárlást befolyásoló tényezők

Beszerzés/vásárlás folyamata

–
–
Logisztika

3.4.1.6.6 Termékértékesítési szerződés

Termékértékesítési szerződés fogalma, jelentősége
Termékértékesítési szerződés alaki és tartalmi kellékei

3.4.1.6.7 Üzleti terv, fedezeti diagram, fedezeti pont

Az üzleti terv fogalma, jelentősége, részei

Költségek csoportosítása

Költségfüggvények

Fedezeti diagram

3.4.1.6.8 Fogyasztóvédelmi ismeretek

Alapfogalmak (fogyasztó, tudatos fogyasztó, vállalkozás, termék/szolgáltatás, eladási ár és egységár)

Az ár feltüntetésének szabályai

A gyermek- és fiatalkorúak védelmét szolgáló előírások

Panaszkezelés, ügyfélszolgálat

Békéltető testület

Fogyasztói érdekek képviselőjét ellátó egyesületek

Piacfelügyeleti alapfogalmak (biztonságos termék, CE megfelelőségi jelölés)

Kereskedelmi törvény fogyasztóvédelmi rendelkezései (méret, súly, használhatóság ellenőrzése; vásárlók könyve vezetése, üzlet nyitvatartásáról szóló tájékoztatás, ekereskedelemhez kapcsolódó fogyasztóvédelmi előírások)

Kellékszavatosság

Jótállás

Fogyasztóvédelemmel kapcsolatos jogszabályok

3.4.1.6.9 Európai uniós ismeretek, Közös Agrárpolitika Az Európai Unió kialakulása, intézményi és finanszírozási rendszere

A Közös Agrárpolitika (KAP) kialakulása, működése

Az Európai Unió agrárszabályozása

Az Európai Unió vidékfejlesztési politikája

–
–
EU-s pénzügyi alapok, pályázati rendszerek

Az EU-s és nemzeti támogatások rendszere

3.5 Növénytermesztés megnevezésű tanulási terület az Állattenyésztő szakmairány

számára

A tanulási terület tantárgyainak összóraszám:

304/304 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A tanulási terület ismerteti a szántóföldi növénytermesztés munkafeladatait, felkészíti a tanulókat a konkrét termelői tevékenységre, valamint az új kutatási, kísérleti eredmények gyűjtésére, megismerésére, alkalmazására, ami napjainkban egyre fontosabb része a szakmának. Az általános növénytermesztés tantárgy átfogó képet nyújt a szántóföldi termesztésről, a részletes növénytermesztés pedig az egyes növények eltérő vagy speciális feladataival ismerteti meg a tanulókat.

3.5.1 Növénytermesztés tantárgy

170/170 óra

3.5.1.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának célja, hogy a leendő szakemberek az elméleti ismeretek elsajátítása, illetve a gyakorlati tapasztalatok megszerzése után önállóan el tudják végezni a talajművelés, a tápanyag-utánpótlás, a vetés, a növényápolás, -szaporítás, illetve a terménybetakarítás, tárolás feladatait. Megértsék a termelés összefüggéseit, szakszerű munkát végezzenek, a környezetvédelmi, gazdasági szempontok figyelembevételével. Mindennapi munkájuk során önállóan, tudatosan, szakszerűen legyenek képesek ellátni a növénytermesztés valamennyi feladatát.

3.5.1.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

—

3.5.1.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Biológia

A mezőgazdasági alapismeretek keretében megismert szántóföldi növénytermesztési alapok, talajtan, éghajlat

3.5.1.4 A képzés órakeretének legalább 50%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.5.1.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Meteorológiai adatokat mér (léghőmérséklet, talajhőmérséklet, talajnedvesség stb.), és rögzíti a mérés eredményeit.	A meteorológiai adatok mérése, mérőeszközök, meteorológiai fogalmak, az adatok rögzítése, tárolása számítógépen	Teljesen önállóan	Kész a közös munkára, tudásának másokkal való megosztására Fogékony az információk befogadására és alkalmazására	Időjárás-előrejelzés figyelése, értékelése interneten
Talajmintát vesz, laboratóriumba küldi, egyszerű talajvizsgálatokat végez: pH-érték, talajhőmérséklet, Arany-féle kötöttségi szám, mechanikai összetétel.	Talajtípusok, talajmintavétel, a talaj fontosabb tulajdonságai, talajvizsgálatok, eredmények értékelése, talajhőmérséklet jelentősége, mérőeszközök	Instrukció alapján részben önállóan	Elkötelezett a növénytermesztés iránt Jól kezeli a konfliktusokat	Táblázatok készítése a talajvizsgálatok eredményeiről, eredményesen termesztendő növények keresése
Értékeli a talajművelő eszközök munkáját, méri a munkamélyiséget, a felszín egyenletességét.	Talajművelés fogalma, célja, munkaműveletei, eszközei, a gépek munkájának értékelése	Instrukció alapján részben önállóan		Táblázatkészítés a mért adatokról
Elvégzi a talajművelési munkákat, beállítja a technológiai előírás szerinti munkamélyiséget.	A talajművelés alpműveletei, a különböző talajművelő gépek feladatai, beállítása, gépek kezelése	Instrukció alapján részben önállóan		Információgyűjtés a növényápoláshoz használt talajművelő gépekről
Előveteménytől függően elvégzi a talajmunkákat, előkészíti a magágyat.	A talajművelési rendszerek jellemzői, a magágykészítés követelményei	Instrukció alapján részben önállóan		Információgyűjtés a kombinált talajművelő gépekről
Gondoskodik a vetőmagvak tárolásáról, elvégzi a mintavételt, felismeri a szántóföldi kultúrnövények magjait, előkészíti vetésre.	Vetőmagvak értékmérő tulajdonságai, mintavétel, szántóföldi kultúrnövények ismerete, magvak tárolása,	Instrukció alapján részben önállóan		Információs tábla készítése a vetőmagvak jellemzőiről, a tárolási helyekről

	előkészítése vetéshez	
Előkészíti a magágyat, elvégzi a vetést, a szükség szerinti tápanyagutánpótlást.	Magágykészítés, a vetés módja, ideje, sor- és tőtávolsága, magmennyiség meghatározása	Instrukció alapján részben önállóan
Működteti a különböző öntözőberendezéseket, beállítja az öntözés időpontját, a víz mennyiségét.	Öntözés feladatai, öntözési lehetőségek, a növények vízigénye, öntözési módok	Irányítással
Kijuttatja a tápanyagokat a technológiai előírás szerinti meghatározott időpontokban.	Tápanyagutánpótlás lehetőségei szerves és műtrágyákkal, a kijuttatás módjai, lehetőségei, gépei	Instrukció alapján részben önállóan
Betakarítja a terményt, tárolóhelyre szállítja, előkészíti tárolásra vagy értékesítésre.	A növények érettségének megállapítása, betakarítása, előkészítés tárolásra	Instrukció alapján részben önállóan

Információ gyűjtése az öntözőberendezésekről
Elektronikus kommunikáció a szükséges műtrágyák beszerzésére
Táblázatkezelés, a termények betakarításának folyamatossága érdekében

3.5.1.6 A tantárgy témakörei

3.5.1.6.1 A növény és környezete

A növények külső és belső felépítése

A növény részei: gyökér, hajtás, szár, levél, virág, virágzat, a termés fogalma, feladata, típusai, módosulásai, vegetatív és generatív szervek

A növények táplálkozása: a víz- és tápanyagfelvétel, az anyagcsere

Növekedés és fejlődés, élettelen, élő környezeti tényezők

A virágos növények fejlődési fázisai: a mag nyugalmi állapota, csírázás, vegetatív fejlődés

(gyökér, szár, levél), generatív fejlődés (virág, termés) A növények ivartalan szaporodása

Fenológiai megfigyelések önálló leírása, értékelése

A növények rendszerezésének alapjai, a jelentős törzsek, osztályok, családok Ökológia-rendszerek, a bioszféra anyagforgalma: az elemek körforgása

3.5.1.6.2 A növénytermesztés alapjai

A növénytermesztés célja: élelmiszer- és ipari anyagok termesztése, a fenntarthatóság biztosítása

–
–
Természeti erőforrások: termőtalaj, víz, Nap energiája (hőmérséklet, fény), levegő

Fő ágazatok: szántóföldi és kertészeti növénytermesztés

Fontosabb alapfogalmak: terület, művelési ágak, táblák, elővetemény, vetésforgó, vetésváltás, tarló, termőréteg

Növényismeret: fontosabb szántóföldi gabonanövények, takarmánynövények, gyakori gyomnövények felismerése (mag, szár, levél alapján)

Az állati kártevők, a mikroszervezetek kártételei, a kártevők előrejelzése

Területnagyság- és termésátlag-számítások, területmérés, -kijelölés

Magyarország éghajlata a mezőgazdasági termelés szempontjából

Védekezés az időjárás káros hatásai ellen

Az időjárás-előrejelzések jelentősége, felhasználása

A talaj szerkezete, mechanikai összetétele, a talajtulajdonságok vizsgálata: hézagterfogás, vízgazdálkodás, vízáteresztő képesség, vízkapacitás, hasznos víz, levegő- és hógazdálko-

dás értelmezése, kémhatás, a pH-érték gyakorlati jelentősége A talajhőmérséklet mérése

3.5.1.6.3 A talajművelés műveletei

A talajművelés fogalma és célja

A talajművelés alpműveletei, a talajra gyakorolt hatás

Az eke és munkája, a szántás jellemzői: ideje, mélysége, iránya, módja

Az ekék beállítása és használata, különböző szántásmódok

A szántás minőségi követelményei, a szántás ellenőrzése

Tárcsás talajművelő eszközök: a tárcsázás célja, a tárcsák típusai, alkalmazása

Fogasok, boronák, kultivátorok feladatai, az alkalmazás céljai, munkájuk, beállításuk A mélylazítók feladata, típusai, beállítása

A boronák feladata, típusai, munkája

A hengerek, simítók feladata, munkája, típusai, használatuk célja

A talajmarók felhasználási területei, munkája, használata

A kombinált talajművelő gépek feladata, munkája, használata

3.5.1.6.4 Talajjavítás, talajvédelem, talajmintavétel, talajvizsgálat

–
–
A talajvédelem jelentősége, erózió és defláció elleni védekezés

A savanyú, szikes és homoktalajok javítása

A vízháztartás szabályozása, a káros víztöbblet, a káros vízhiány megszüntetése

A talaj helyszíni vizsgálata: előzetes tájékozódás, bejárás

Fizikai és kémiai talajvizsgálat lebonyolítása

Talajmintavétel szabályai: szelvényminta, átlagmintavétel, talajminták előkészítése laboratóriumi vizsgálatra, mintaküldés

Egyszerű talajvizsgálatok: pH-érték, szerkezetvizsgálat, mechanikai összetétel vizsgálata, talajkötöttség, mésztartalom, Arany-féle kötöttség vizsgálata, a kapott eredmények értékelése

3.5.1.6.5 Talajművelési rendszerek, talajhasználat

Talajművelési rendszerek: nyár végi, őszi, tavaszi, másodvetésű növények utáni talajművelés

Talajművelési rendszer kialakítását meghatározó tényezők

Klasszikus sorrend: tarlóhántás, alapművelés, elmunkálás, magágykészítés, vetés, elmunkálás

Vetésváltás, vetésforgó, elővetemények, monokultúras termesztés, területpihentetés

Magágy követelményei és magágykészítés technológiai

Különleges talajművelési eljárások célja: egészséges talaj – egészséges növény – egészséges ember, a környezettel együttműködő természetstechnológiák alkalmazása

Új irányzatok: precíziós agronómia, takarónövény-technológia, talajmegújító mezőgazdaság, tápanyag-gazdálkodás, ökológiai gazdálkodás, talajbolygatás minimalizálása, növényi változatosság, takart talajfelszín, takarónövények, élő gyökerek, állatok integrálása Talajmegújító mezőgazdaság (TMMG): a technológiai keretrendszer feladata, a termőtalajregeneráció, a biodiverzitás, a víz- és tápanyagciklusok javítása, az ökoszisztéma szolgáltatások, a szénmegkötés és a klímaváltozással szembeni ellenálló képesség növelése Kultúr- és gyomnövények, kártevők és kórképek felismerése

3.5.1.6.6 Tápanyagpótlás, trágyázás

A talaj mint megújulni képes szilárd természeti erőforrás

A talaj termőképességének és biológiai aktivitásának fenntartása, a termelt növények tápanyagigényének biztosítása A tápanyagok megőrzése, növelése

Tápanyagok szerepe a növények fejlődésében

Feladat: fenntartani a biológiai aktivitását, élővilágát, megőrizni szerkezetét, pótolni a növénytermesztéssel kivont humuszt, a makro- és mikroelemeket

–
–

A trágyaanyagok csoportosítása, felhasználása

A szerves trágya típusai: tarló- és gyökérmaradványok, istállótrágya, hígtrágya, komposztok, fekál, zöldtrágya, lombtrágyák, egyéb szerves anyagok

Szerves trágyák jellemző tulajdonságai, a kijuttatás, bedolgozás módja, ideje

A műtrágyák csoportosítása, típusai, jellemzésük, felhasználásuk: foszfor-, káliumtartalmú, a többhatóanyagú műtrágyák, mikroelem-tartalmú műtrágyák szerepe

A műtrágyák tulajdonságai, típusai és használata, kijuttatása, bedolgozása

Folyékony műtrágyák kijuttatása

Baktériumtrágyák és felhasználásuk

A makroelemek szerepe a növény fejlődésében, hiányuk és többletük következményei A szerves- és a műtrágyakezelés szabályai, előírásai

3.5.1.6.7 A növények szaporítása és vetése

Vetőmag-mintavétel, vetőmagvizsgálat A vetőmagvak értékmérő tulajdonságai

A vetőmagok tárolása, mintavétel különböző tárolási módok esetén

Magvizsgálati eljárások végzése

Kultúrnövények magjainak felismerése

A vetőmagtermesztés sajátosságai, előállítás, a vetőmag értékmérő tulajdonságai

A vetőmagmennyiséget befolyásoló tényezők, magmennyiség, tápanyag számítása A vetés ideje, módjai, a vetést meghatározó tényezők

A vetőmag előkészítése vetésre, vetés munkafolyamatai, vetőmagszámítási feladatok A vetőgépek munkája, beállítások, a vetés végrehajtása

3.5.1.6.8 Növényápolás és öntözés

A talajápolás jelentősége, módjai, talajápolási munkák elvégzése

A gabona, ipari növények, hüvelyesek, szálaskarmányok, gyeppek jellemző károsítói

Növényvédelem, károsítók elleni védekezés módjai, a védekezés integrált rendszere

Vegyszeres és mechanikai növényvédelem

A növényvédő szerek csoportosítása, vegyszeres gyomszabályozás

Az öntözés szerepe, feltételei, öntözési módok, berendezések működése, telepítése

A növényvédő szerek használata, keverése, kijuttatása, biztonsági előírások

A növényápolás gépeinek, eszközeinek használata

–
–

3.5.1.6.9 Betakarítás és tartósítás, termények tárolása

A betakarítás feladata, különböző betakarítási módok

A betakarítás eszközei, berendezései

A termények tartósítása, előkészítése tárolásra

A termények tartósításának lehetőségei, feladatai

A termények tárolásának végrehajtása, kifejtése

3.5.2 Részletes növénytermesztés tantárgy

134/134 óra

3.5.2.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának fő célja, hogy a tanulók megszerezzék a szántóföldi növénytermesztésben leggyakrabban alkalmazott növényekkel kapcsolatos termesztési ismerteket és a tevékenység folytatásához szükséges gyakorlati felkészültséget. A képzés végére képesek legyenek a hazánkban jelentős számú és jelentős területen termelt kultúrákban a termesztési munkálatok szakszerű, a növények igényeinek megfelelő elvégzésére. Ismerjék a legfontosabb hazai szántóföldi növények termesztésének technológiai előírásait, és ezek alapján képesek legyenek alkalmazni a legújabb kutatási és tapasztalati eredményeket is. Felkészüljenek a legfontosabb technológiák alkalmazására, a gépek kezelésére, karbantartására és a kisebb, elsősorban üzem közbeni hibák elhárítására. Elsajátítsák a hazánkban legnagyobb területen termelt szántóföldi növények termesztési technológiáit, a munkaműveletek önálló végrehajtását.

3.5.2.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

—

3.5.2.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

NAT 5-6. évfolyam, természetismeret: A felépítés és a működés kapcsolata

NAT 7-8 évfolyam, biológia: Környezet és fenntarthatóság

A mezőgazdasági alapismeretek keretében megismert szántóföldi növénytermesztési alapok, talajtan, éghajlat

3.5.2.4 A képzés órakeretének legalább 50%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.5.2.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Kezeli, beállítja a gépeket, részt vesz a termelési folyamat minden fázisában.	Gabonafélék termesztéstechnológiája, az egyes munkafeladatok ütemezése	Instrukció alapján részben önállóan	Együttműködési készség Törekvés a munkavégzéshez kapcsolódó szabályok betartására A minőségi munkavégzés igénye (saját magától és munkatársaitól) Kezdeményező-készség	Információszerzés online forrásokból
Részt vesz a betakarításban, ellenőrzi a gépek munkáját, a termények nedvességtartalmát, tisztaságát.	Gabonanövények betakarítása, a termények kezelése, szállítása, értékesítése	Instrukció alapján részben önállóan		Információgyűjtés, feldolgozás
Felismeri a gabonanövényeket (mag, szár, levél), kártevőiket, betegségeiket.	Gabonanövények növénytani jellemzői, kártevői, betegségei, termesztése	Teljesen önállóan		Digitális dokumentációk keresése
Kezeli, beállítja az erő- és munkagépeket, ellenőrzi, értékeli a betakarítás folyamatát.	Hüvelyes, gyökér- és gumós, ipari növények, szálas- és tömegtakarmányok termesztése	Instrukció alapján részben önállóan		Táblázatkezelés
Elvégzi a lucerna telepítési, gondozási, betakarítási munkálatait.	A lucerna termesztéstechnológiája	Instrukció alapján részben önállóan		
Felismeri a gyepet alkotó növényeket, meghatározza környezeti igényüket	A gyepet alkotó növények jellemzői, alkalmazásuk	Instrukció alapján részben önállóan		Információkeresés interneten
Kezeli a talajművelő gépeket, a vetőgépeket, a gyepgondozás gépeit, eszközeit.	A gyepes telepítése, a gyepalkotók kiválasztása, ápolás, gondozás, szénázás és szenázskészítés	Instrukció alapján részben önállóan		Képek keresése interneten

3.5.2.6 A tantárgy témakörei

3.5.2.6.1 A gabonafélék termesztéstechnológiája

–
–

A szántóföldi növények termesztésével kapcsolatos általános feladatok

A szántóföldi növények termesztéstechnológiájának alapjai: növénytani jellemzés, termesztési igények (talaj, éghajlat, elővetemény, tápanyagigény), a termesztés célja, jelentősége, fejlődési szakaszok, jellemző fajták, betakarítás

A munkafeladatok ütemezése: tavaszi vetésű és az őszi vetésű növények talajelőkészítése

A gabonanövények termesztéséhez kapcsolódó speciális követelmények, a termesztéstechnológiák eltérései: őszi búza, tavaszi búza, őszi árpa, tavaszi árpa, zab, rozs, kukorica, tritikálé

A szántóföldi növények termesztéstechnológiai folyamataiban történő tevékenység Az eltérő technológiák bemutatása

3.5.2.6.2 A hüvelyes növények termesztéstechnológiája

A hüvelyes növények termesztésével kapcsolatos általános feladatok

A növények termesztéséhez kapcsolódó speciális követelmények: borsó, szója, bab, lencse, csillagfürt

A hüvelyes növények speciális termesztési technológiája, a növények igényei, jellemzői, különösen az intézmény körzetében alkalmazott technológiák

3.5.2.6.3 A gyökér- és gumós növények termesztéstechnológiája

A burgonya talajelőkészítése, tápanyagellátása, vetése, ápolása, betakarítása

A cukorrépa talajelőkészítése, tápanyagellátása, vetése, ápolása, betakarítása

Az eltérő technológiák bemutatása

3.5.2.6.4 Az ipari növények termesztéstechnológiája

A napraforgó jellemzése, talajelőkészítése, tápanyagellátása, vetése, ápolása, betakarítása Az őszi káposztarepce jellemzése, talajelőkészítése, tápanyagellátása, vetése, ápolása, betakarítása

A takarmányborsó, szója jellemzése, termesztési technológiája, fejlődési szakaszai, fajtái, talajelőkészítése, tápanyagellátása, vetése, ápolása, betakarítása Az eltérő technológiák bemutatása

3.5.2.6.5 A szálas- és tömegtakarmányok termesztéstechnológiája

A szálas- és tömegtakarmányok termesztésével kapcsolatos általános feladatok

A hazánkban termesztett szálas- és tömegtakarmányok – lucerna, vörös here, szudánifű, silókukorica – termesztéstechnológiája Az eltérő technológiák bemutatása

–
–
3.5.2.6.6 Gyepgazdálkodási ismeretek

Új gyeppek telepítése, a gyepalkotók kiválasztása a természeti környezet és a használhatóság figyelembevételével

A talajelőkészítés, tápanyagellátás, telepítés

A gyeppek ápolása, termőképességük fokozása

A széna- és szenázskészítés technológiája

Gyepművelő eszközökkel és gépekkel végzett munkafeladatok

3.6 Kertészet megnevezésű tanulási terület az Állattenyésztő és a Növénytermesztő

szakmairány számára

A tanulási terület tantárgyainak összóraszámja:

248/248 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A tanulási terület ismerteti a tanulókkal a kertészeti termesztés fogalmát, ágazatait. Olyan átfogó ismerteket nyújt, amelyek elsajátításával a végzett szakemberek képesek lesznek a hazánkban legismertebb zöldségfélék, gyümölcsstermő növények és a szőlő gazdaságos, szakszerű termesztésére. Felkészíti a leendő gazdákat a kertészeti növények szaporítására és gondozására, a szakszerű zöldségtermelésre, szőlő, gyümölcsös telepítésére és a tápanyagutánpótlásra. A tanulók elsajátítják a zöldségek, a szőlő, a gyümölcsös ápolását, a termésbecslést, az öntözési technikákat, a szabadföldi zöldségtermesztést, a zöldségnövények hajtásával kapcsolatos teendőket, a zöldségnövény-, a szőlő- és a gyümölcsbetakarítást. Megtanulják, hogyan kell gyümölcsöt, szőlőt, zöldséget válogatni, osztályozni, csomagolni; hogyan végezzék el gazdaságukban, illetve munkahelyükön a munka-, tűz- és környezetvédelmi feladatokat, hogyan folytassanak környezetkímélő gazdálkodást, miként tervezzék, szervezzék meg a kertészeti munkák éves folyamatát. A kertészeti oktatás célja továbbá, hogy a képzésben részt vevők megtanulják önállóan összegyűjteni a kertészeti tevékenységekkel kapcsolatos információkat, a saját gazdaságukhoz, gazdálkodásukhoz felhasználható új termesztéstechnológiai kutatási eredményeket.

3.6.1 Zöldségtermesztés tantárgy

160/160 óra

3.6.1.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának célja, hogy a tanulók elsajátítsák a zöldségtermesztési ismerteket, és kellő gyakorlatot szerezzenek ahhoz, hogy végzett gazdaként szakszerűen, a hazai termőhelyi adottságoknak megfelelően termeszhessenek zöldségféléket. Ismerjék a természetőberendezéseket, a zöldségféléket, a legfontosabb technológiai eljárásokat, a gépeket, azok kezelésének, javításának módját, a zöldségfélék betakarításának, az áru tárolásának vagy értékesítésre történő előkészítésének módjait.

3.6.1.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

3.6.1.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak NAT 7-8. évfolyam, biológia, 4. Az élő szervezet:

NAT 7-8. évfolyam, kémia, 3. Rendszerek, 4. Természeti rendszerek

3.6.1.4 A képzés órakeretének legalább 50%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.6.1.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Előkészíti a talajt, szaporítótálcát, ládát, tőzegtálcát, vet, tűzdel, végzi a palántanevelést, a palántázást, öntöz, gondozza a növényeket	A magvetés, a palántázás célja, folyamata, a különböző zöldségnövények szaporítása magvetéssel, palántázással	Instrukció alapján részben önállóan	Betartja és betartatja az élelmiszeregészségügyi és higiéniai előírásokat Elkötelezettséget mutat az eredményes zöldségtermesztés iránt Nyitott az új ismeretekre, új megoldásokra Igényli a pontos, precíz és felelős munkavégzést Önálló	Táblázatok kezelése, a környezeti tényezők rögzítése, jelzőtáblák készítése
Gondozza a természetöberendezésekben a növényeket, érettséget vizsgál, megállapítja a szedési időt, betakarít, begyűjt, tisztít, csomagol, értékesít	A termesztés helyének meghatározása, a zöldségnövények jelentősége, szaporítása, gondozása, begyűjtése, előkészítése értékesítésre vagy feldolgozásra	Instrukció alapján részben önállóan		Internetes kommunikáció a magok vásárlásához és a megtermelt áru értékesítéshez
Szabadföldön előkészíti a talajt, magágyat, magot, vet, tápanyagot pótol, palántáz, gondoz, ültet, ápolja a talajt, a növényt, szükség szerint öntöz, betakarít, tárol	Vetési területek kijelölése, a talaj előkészítése, magágykészítés, a tápanyag pótlása, vetés/palántázás szabadföldbe, termesztés, ápolás, gondozás, betakarítás	Teljesen önállóan		Információgyűjtés az éghajlati tényezőkről, időjáráselőrejelzés értékelése
Mechanikai talajmunkát végez,	Zöldségnövények ápolási munkái	Teljesen önállóan		

talajfelszínt ápol, öntöz, ritkít		
Felismeri és megnevezi a szabadföldi, a termesztő berendezésekben előállított termékeket, ismerteti étkezési és egészségügyi jelentőségét, felhasználását	Zöldségnövények ismerete, tápanyagtartalma és hatása az egészségre, a növények igényei, termesztési, tárolási értékesítési lehetőségek	Teljesen önállóan
Megállapítja a különböző zöldségnövények érettségi fokát, betakarít, begyűjt, tisztít, elsődleges feldolgozásra előkészít	Zöldségnövények áruelőkészítése, betakarítás, elsődleges feldolgozás, élelmiszeregészségügyi és higiéniai előírások	Instrukció alapján részben önállóan

Zöldségfélék nevezéktana, étkezési célú felhasználása, képszerkesztés, az elkészítési lehetőségek (receptek) gyűjtése
Prezentációkészítés a zöldségfélék ismertetésére

3.6.1.6 A tantárgy témakörei

3.6.1.6.1 Általános zöldségtermesztési ismeretek

A zöldségnövények fogalma, jellemzői

Zöldségnövények jellemzése, étkezési jelentősége, csoportosítása

A termőhelyi adottságok fontossága, a termesztés helyének előkészítése

A szabadföldi termesztés és a termesztőberendezésekben végzett termelés jellemzői A vetésforgó értelmezése, célja

Kerti szerszámok, termesztőedények (cserepek, szaporítóládák, szaporítótálcák) A hajtás feladata

A zöldségnövények szaporítási módjai

A sor- és tőtáv, sor és sorköz fogalma

A magvetés célja, módjai, a vetés mélysége

A palánták típusai

Ápolási munkák: mechanikai talajmunkák, öntözés, tápanyag-utánpótlás

Betakarítás: érettség fogalma, betakarítási módok

3.6.1.6.2 Termesztés termesztőberendezésben

A termesztőberendezések (üvegházak, növényágyak, fóliák) feladata, fűtése, szellőztetése, vízellátása

Kiegészítő építmények: tárolók, kamrák

–
–
A szaporító- és termesztőedények, közegek előkészítése magvetéshez (fertőtlenítés, töltés)
Magvetés termesztőberendezésben (helyrevetés, palántanevelés)
Magvetés ládába (sorba, szórva), szemenként vetés (cserép, tápkocka, tőzegcserép stb.)
Palánták tűzdelése, palántanevelés ápolási munkái, palánták ültetése
Hajtatott zöldségnövények általános és speciális ápolási munkái
Hajtatott zöldségek szedése, piaci előkészítése
A termesztőberendezések automatizálása, világítás, árnyékolás, CO₂ pótlása

3.6.1.6.3 Burgonyafélék termesztése

A burgonyafélék általános jellemzése
A paradicsom jelentősége, termesztése és betakarítása
Az étkezési paprika jelentősége, termesztése és betakarítása
A fűszerpaprika jelentősége, termesztése é betakarítása
A tojásgyümölcs jelentősége, termesztése és betakarítása
A korai burgonya jelentősége, termesztése és betakarítása

3.6.1.6.4 Káposztafélék termesztése

A káposztafélék általános jellemzése
A fejes káposzta jelentősége, termesztése és betakarítása
A vöröskáposzta jelentősége, termesztése és betakarítása
A kelkáposzta, a karalábé, a karfiol, a kínai kel jelentősége és termesztése
A bimbóskel jelentősége, termesztése és betakarítása
A brokkoli jelentősége, termesztése és betakarítása

3.6.1.6.5 Kabakosok termesztése

A kabakosok általános jellemzése
Az uborka jelentősége, termesztése és betakarítása
A görögdinnye és a sárgadinnye jelentősége, termesztése és betakarítása
A sütőtök termesztése és betakarítása
A cukkini, patisszon, spárgatök termesztése és betakarítása

–

–

3.6.1.6.6 Gyökérzöldségfélék termesztése A gyökérzöldségek általános jellemzése

A sárgarépa jelentősége, termesztése és betakarítása

A petrezselyem jelentősége, termesztése és betakarítása

A retekfélék jelentősége, termesztése, betakarítása

A zeller, pasztinák, cékla, torna termesztése és betakarítása

3.6.1.6.7 Hüvelyesek termesztése

A hüvelyesek általános jellemzése

A zöldborsó jelentősége, termesztése és betakarítása

A zöldbab, kifejtőbab, szárazbab, lencse termesztése és betakarítása

3.6.1.6.8 Hagymafélék termesztése

A hagymafélék általános jellemzése

A vöröshagyma jelentősége, termesztése és betakarítása

A fokhagyma jelentősége, termesztése és betakarítása

A póréhagyma, a metélőhagyma, a téli sarjadékhagyma termesztése

3.6.1.6.9 Levélzöldségek és egyéb zöldségfélék termesztése

A levélzöldségek általános jellemzés

A fejes saláta jelentősége, termesztése és betakarítása

A spenót, sóska jelentősége, termesztése és betakarítása

A kapor, mángold, cikória, madársaláta, rukola, tépősaláta, rebarbara jelentősége, termesztése

A csemegekukorica jelentősége, termesztése és betakarítása

A spárga jelentősége, termesztése és betakarítása

A gombatermesztés jelentősége, általános jellemzése

3.6.1.6.10 Zöldségfélék áruelőkészítése, tisztítás, elsődleges feldolgozás

Élelmiszer-egészségügyi és higiéniai előírások

Tisztítás, mosás

Csomagolás, mérlegelés

–
–
A megjelölés előírásai

Tárolás, tartósítás szabad téren, zárt rendszerben

Tartósítás: hőkezelés, biológiai eljárás, vegyszeres tartósítás

Zöldségfélék feldolgozása: szárítás, besűrités, savanyítás, savanyúság-készítés

3.6.2 Szőlő- és gyümölcsstermesztés tantárgy

88/88 óra

3.6.2.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának célja, hogy a tanulók részére átfogó gyümölcs- és szőlőtermesztési ismeretek nyújtson, amelyek birtokában gazdaként a gyümölcs- és a szőlőültetvényeken vagy a házikertekben, kisebb kertészetekben is eredményes munkát tudnak végezni. A tantárgy tanulása során megismerik a gyümölcsstermesztés jelentőségét, helyzetét és a fejlesztés irányait, a legfontosabb gyümölcsfajtákat, a technológiai elvárásokat, részt vesznek a telepítés, a növényápolás és a betakarítás munkálataiban. További cél, hogy megerősítse a tanulóknak a munkaszervezés és a környezetvédelem fontosságát az eredményes gazdálkodásban, valamint felkészítse őket a gyümölcsök tárolásával és áruvá készítésével kapcsolatos feladatokra, megismerjék a szőlőtermesztés és a borászat alapjait.

3.6.2.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

—

3.6.2.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

NAT 5-6. évfolyam, természetismeret, 4. A felépítés és a működés kapcsolata

Mezőgazdasági alapismeretek

3.6.2.4 A képzés órakeretének legalább 50%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.6.2.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Kitűzi a telepítési területen a sorok és a fák helyét, elülteti	Gyümölcsös telepítése, kimérés, talajelőkészítés,	Instrukció alapján részben önállóan	Konszenzuskeresés jellemzi Érdeklődik a	Információgyűjtés az adott területre javasolt, telepíthető

a csemetéket a kijelölt helyre.	trágyázás, öntözés			fajtákról	
Megmetszi a gyümölcsfákat, a kórképek alapján meghatározza a szükséges növényvédelmi eljárásokat.	A metszés célja, metszsmódok, az ültetvény gondozása, kár- és kórképek, tápanyagutánpótlás	Instrukció alapján részben önállóan	gyümölcsstermesztés iránt Készen áll az új információk befogadására és alkalmazására Elfogadja, alkalmazza a munkaterületre vonatkozó szabályokat, előírásokat	Kár- és kórképek megkeresése, internetes előrejelzés a várható veszélyekről	
Meghatározza a betakarítás idejét az érettségi fok ismeretében, betakarít, szed, válogat, osztályoz, csomagol, tárol.	Az érettség fokának ismerete, betakarítás, válogatás, osztályozás, csomagolás, tárolás	Instrukció alapján részben önállóan			
Megmetszi a fákat, gondozza, ápolja a növényeket, felkészül a betakarításra.	Az almatermésű gyümölcsök termesztése, ápolás, gondozás, növényvédelem, betakarítás	Instrukció alapján részben önállóan			Időjárás-előrejelzés a betakarítás időpontjának meghatározásához
Elvégzi az aktuális feladatokat, betakarítja a terményt, gondoskodik az értékesítésről.	A csonthéjasok termesztése, koronaformák, növényvédelem, a gyümölcsök betakarítása	Instrukció alapján részben önállóan			Szövegszerkesztő használata dokumentumok elkészítéséhez (megállapodás, szerződés, vásárlás)
Bogyós termésű növényeket telepít, trágyáz, ültet, öntöz, védekezik a kártevők ellen, szedi, válogatja, csomagolja a gyümölcsöt.	Bogyós gyümölcsű növények telepítése, a termőfelület kialakítása, védekezés, szedés, válogatás, értékesítés feladatai	Instrukció alapján részben önállóan			
Betakarítja, válogatja, előkészíti tárolásra, értékesítésre a gyümölcsöket.	Gyümölcsstermő növények érettsége, betakarítási módok	Instrukció alapján részben önállóan			
Előkészíti a talajt gyökeres vessző telepítéséhez, ültet, gondozza a fiatal növényeket (metsz, permetez, talajt művel).	Talajelőkészítés folyamatának, a telepítés, ültetés és gondozás módjának ismerete.	Instrukció alapján részben önállóan			

-
-

Szőlő betakarítása, előkészítés értékesítésre.	Szőlő érettségi állapota, betakarítás	Instrukció alapján részben önállóan
--	---------------------------------------	-------------------------------------

3.6.2.6 A tantárgy témakörei

3.6.2.6.1 Általános gyümölcstermesztési ismeretek

A gyümölcstermő növények fogalma, csoportosítása

A gyümölcstermő növények részei

A gyümölcstermő növények környezeti igénye

A gyümölcstermő növények szaporítási módjai

A sor- és tőtáv, sor és sorköz fogalma

A gyümölcstermesztés gazdasági és táplálkozási jelentősége

A termőhelyi adottságok jelentősége, alanyok kiválasztása

Gyümölcsös telepítése: tervezés, talajelőkészítés, sorok, tőhelyek kitűzése, ültetés, különböző gyümölcsfélék (fák, cserjék, félcserjék és dudvásszárúak) telepítése

3.6.2.6.2 A gyümölcstermő növények ápolási munkái

Gyümölcsfák ültetése: az ültetés időpontja, az ültetési anyag típusai, a növények előkészítése az ültetéshez, ültetés, ültetés utáni munkák

Ápolási munkák: a metszés alapfogalmai, a metszés ideje, metszsmódok, a metszés eszközei

A metszés célja és biológiai alapjai, a korona részei, koronaformák, sebek kezelése

A termőfelület kialakítása, fenntartása, koronanevelés

Metszsmódok (ritkító, ifjító, zöldmetszés), termőegyensúly fenntartása

Nyessedék eltávolítása

Gyümölcscrítítás, kézi és vegyszeres ritkítás

Talajművelés ültetvényeken és a kertekben, a trágyázás ideje, célja, módjai

Az öntözés célja és módjai, gyümölcsfák öntözése

Mechanikai talajápolás, a zöldmunkák fogalma, támbereendezések

A növényvédelem jelentősége, kár- és kórképek felismerése, a védekezés lehetőségei

Permetezési naptár, permetezési napló készítése

–
–
3.6.2.6.3 A gyümölcs betakarítása, tárolása, árulőkészítés

Termésbecslés, az érettség fogalma, a szedés időpontjának megválasztása

Gyümölcsök szedési érettségének megállapítása, betakarítási terv készítése

A szedés technikája, módjai, szedőeszközök, felszerelések, gépek

Gyümölcsök válogatása, osztályozása, csomagolása

Gyümölcsök tárolása, átmeneti és hűtött tárolókban, értékesítése, feldolgozása A tárolóhelyiségek előkészítése, kezelése

3.6.2.6.4 Az almatermésű gyümölcsök termesztése

Almatermésűek termesztése, feltételei, igényei, termőtájak, javasolt fajták, alanyok

Telepítési formák, alkalmazott faalakok és koronaformák kialakítása

A termőfelület fenntartása, ritkító metszés, ifjítás, termésritkítás

A legfontosabb betegségek, kártevők, az ellenük való védekezés

Szedés, válogatás, osztályozás, csomagolás, szállítás, tárolás, feldolgozás Az alma, a körte, a birs és a naspolya termesztése

3.6.2.6.5 A csonthéjas gyümölcsök termesztése

A csonthéjasok termesztése, igényei, termőtájak, javasolt fajták, alanyok

Telepítési formák, alkalmazott faalakok és koronaformák kialakítása

A termőfelület fenntartása, ritkító metszés, ifjítás, termésritkítás

A legfontosabb betegségek, kártevők, az ellenük való védekezés

Szedés, válogatás, osztályozás, csomagolás, szállítás, tárolás, feldolgozás Őszibarack, nektarin, kajszli, cseresznye, meggy, szilva termesztése

3.6.2.6.6 A bogyós termésű gyümölcsök termesztése

A bogyósok termesztésének feltételei, igényei, termőtájak, javasolt fajták, alanyok

A termőfelület kialakítása, fenntartása

A legfontosabb betegségek, kártevők, az ellenük való védekezés

Szedés, válogatás, osztályozás, csomagolás, szállítás, tárolás, feldolgozás

Málna, szamóca, ribiszke, a köszméte, fajhibridek, szeder, szeder málna termesztése

3.6.2.6.7 Héjas (száraz) termésű gyümölcsök termesztése

–
–
A héjasok termesztésének feltételei, igényei, termőtájak, javasolt fajták, alanyok

Telepítési formák, alkalmazott faalakok és koronaformák kialakítása

A termőfelület fenntartása, ritkító metszés, ifjítás, termésritkítás

A legfontosabb betegségek, kártevők, az ellenük való védekezés Szedés, válogatás, osztályozás, csomagolás, szállítás, tárolás, feldolgozás

A dió, a mandula, a mogyoró, a gesztenye termesztése

3.6.2.6.8 Különleges gyümölcsök termesztése

Különleges gyümölcsök a tájkeretben: jellemzés, felhasználás, igényei, termőtájak

Telepítés, a termőfelület kialakítása, fenntartása, javasolt fajták, alanyok

A legfontosabb betegségek, kártevők, az ellenük való védekezés

A különleges gyümölcsfajok termesztése, szedése: fekete bodza, húsos som, áfonya, fekete berkenye, kivi, homoktövis, japán körte

3.6.2.6.9 Szőlőtermesztési ismeretek és technológiák

A szőlőnövény: részei, éghajlati és talajigénye

A szőlőfajták csoportosítása

A szőlő szaporítása, a szaporítás módjai

A szőlő telepítése: az ültetés ideje, módja, a szaporítóanyag

A szőlő művelése és metszésmódjai, támbereendezések

Ápolási munkák: metszés: a metszés alapfogalmai, a metszésmódok, a metszés ideje, a, metszés eszközei, a venyige eltávolítása

A szőlő mechanikai talajápolása, fenntartó trágyázása, zöldmunkák

A szőlő betakarítása: a csemege- és a borszőlő betakarítása

3.6.2.6.10 A szőlő feldolgozása, alapvető pinceműveletek

A fehér- és vörösborszőlő feldolgozása

A must és a bor kezelése

Pincék, hordók, tárolóedények előkészítése

Borkezelési és érlelési eljárások

A bor áruvá készítésének feladatai

-
-

3.13 Növénytermesztés megnevezésű tanulási terület a Növénytermesztés szakmairány

számára

A tanulási terület tantárgyainak összóraszám: 453/453 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A növénytermesztés tanulási terület ismerteti a szántóföldi növénytermesztés munkafeladatait, és felkészíti a tanulókat az új kutatási, kísérleti eredmények gyűjtésére, megismerésére, alkalmazására, ami napjainkban egyre fontosabb része a szakmának. Az általános növénytermesztés tantárgy átfogó képet nyújt a szántóföldi termesztésről, a részletes növénytermesztés pedig az egyes növények eltérő vagy speciális feladataival ismerteti meg a tanulókat.

3.13.1 Növénytermesztés tantárgy

201/201 óra

3.13.1.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának célja, hogy a tanulók elsajátítsák a növénytermesztés elméleti ismereteit, és a gyakorlati tapasztalatok megszerzése után önállóan el tudják végezni a talajművelési módok, a tápanyag-utánpótlás, a vetés, a növényápolás, -szaporítás, illetve a terménybetakarítás, -tárolás feladatait. Megértsék a termelés összefüggéseit, és szakszerű munkát végezzenek a környezetvédelmi, gazdasági szempontok figyelembevételével. Korszerű, naprakész szakmai, szervezési és közgazdasági ismeretekkel rendelkezzenek a szántóföldi munkák elvégzéséhez, a növénytermesztés bizonylatainak kézi és gépi kitöltéséhez, a támogatások igényléséhez, a mérések, számítások elvégzéséhez, az adatgyűjtéshez és a szakszerű mintavételekhez, valamint a precíziós gazdálkodás bevezetéséhez, munkafolyamataikhoz.

3.13.1.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

—

3.13.1.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

NAT 7-8. évfolyam, biológia, 6. Az élővilág sokfélesége

A mezőgazdasági alapismeretek keretében megismert szántóföldi növénytermesztési alapok, talajtan, éghajlat

3.13.1.4 A képzés órakeretének legalább 50%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.13.1.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Meteorológiai adatokat mér (léghőmérséklet, talajhőmérséklet, talajnedvesség stb.), és rögzíti a mérés eredményeit.	Meteorológiai adatok mérése, mérőeszközök, meteorológiai fogalmak, az adatok rögzítése, tárolása számítógépen	Teljesen önállóan	Kész a közös munkára, tudásának másokkal való megosztására, fogékony az információk befogadására és alkalmazására,	Az időjáráselőrejelzés figyelése, értékelése interneten
Talajmintát vesz, laboratóriumba küldi, egyszerű talajvizsgálatokat végez (pH-érték, talajhőmérséklet, Arany-féle kötöttségi szám, mechanikai összetétel).	Talajtípusok, talajmintavétel, a talaj fontosabb tulajdonságai, talajvizsgálatok, eredmények értékelése, talajhőmérséklet jelentősége, mérőeszközök	Instrukció alapján részben önállóan	elkötelezett a növénytermesztés iránt, jó a konfliktuskezelő képessége	Táblázatok készítése a talajvizsgálatok eredményeiről, eredményesen termesztendő növények keresése
Értékeli a talajművelő eszközök munkáját, méri a munkamélységet, a felszín egyenletességét.	A talajművelés fogalma, célja, munkaműveletei, eszközei, a gépek munkájának értékelése	Instrukció alapján részben önállóan		Táblázatkészítés a mért adatokból
Elvégzi a talajművelési munkákat, beállítja a technológiai előírás szerinti munkamélységet.	A talajművelés alpműveletei, a különböző talajművelő gépek feladatai, beállítása, gépek kezelése	Instrukció alapján részben önállóan		Információgyűjtés a növényápoláshoz használt talajművelő gépekről
Előveteménytől függetlenül elvégzi a talajmunkákat, előkészíti a magágyat.	A talajművelési rendszerek jellemzői, a magágykészítés követelményei	Instrukció alapján részben önállóan		Információgyűjtés a kombinált talajművelő gépekről
Gondoskodik a vetőmagvak tárolásáról, elvégzi a	A vetőmagvak értékmérő tulajdonságai,	Instrukció alapján részben önállóan		Információs tábla készítése a vetőmagvak jellemzőiről, a tárolási

mintavételt, felismeri és előkészíti vetésre a szántóföldi kultúrnövények magjait.	mintavétel, a szántóföldi kultúrnövények ismerete, a magvak tárolása, előkészítése vetéshez	
Előkészíti a magágyat, elvégzi a vetést, a szükség szerinti tápanyagutánpótlást.	Magágykészítés, a vetés módja, ideje, sor- és tőtávolsága, a magmennyiség meghatározása	Instrukció alapján részben önállóan
Működteti a különböző öntözőberendezéseket, beállítja az öntözés időpontját, a víz mennyiségét.	Az öntözés feladatai, öntözési lehetőségek, a növények vízigénye, öntözési módok	Irányítással
Kijuttatja a tápanyagokat a technológiai előírás szerinti meghatározott időpontokban.	A tápanyagutánpótlás lehetőségei szerves és műtrágyákkal, a kijuttatás módjai, lehetőségei, gépei	Instrukció alapján részben önállóan
Betakarítja, tárolóhelyre szállítja, tárolásra vagy értékesítésre előkészíti a terményt.	A növények érettségének megállapítása, betakarítása, előkészítése tárolásra	Instrukció alapján részben önállóan

helyekről
Információ gyűjtése az öntözőberendezésekről
Elektronikus kommunikáció a szükséges műtrágyák beszerzésére
Táblázatkezelés, a termények betakarításának folyamatossága érdekében

3.13.1.6 A tantárgy témakörei

3.13.1.6.1 A növény és környezete

A növények külső és belső felépítése

A növény részei: gyökér, hajtás, szár, levél, virág, virágzat, a termés fogalma, feladata, típusai, módosulásai, vegetatív és generatív szervek

A növények táplálkozása: a víz- és tápanyagfelvétel, az anyagcsere

Növekedés és fejlődés, élettelen, élő környezeti tényezők

A virágos növények fejlődési fázisai: a mag nyugalmi állapota, csírázás, vegetatív fejlődés

(gyökér, szár, levél), generatív fejlődés (virág, termés) A növények ivartalan szaporodása

Fenológiai megfigyelések önálló leírása, értékelése

–
–
A növények rendszerezésének alapjai, a jelentős törzsek, osztályok, családok Ökológiai rendszerek, a bioszféra anyagforgalma: az elemek körforgása

3.13.1.6.2 A növénytermesztés alapjai

A növénytermesztés célja: élelmiszeripari és ipari anyagok termesztése, a fenntarthatóság biztosítása

Természeti erőforrások: termőtalaj, víz, a Nap energiája (hőmérséklet, fény), levegő

Fő ágazatok: szántóföldi és kertészeti növénytermesztés

Fontosabb alapfogalmak: terület, művelési ágak, táblák, elővetemény, vetésforgó, vetésváltás, tarló, termőréteg

Növényismeret: fontosabb szántóföldi gabonanövények, takarmánynövények, gyakori gyomnövények felismerése (mag, szár, levél alapján)

Az állati kártevők, a mikroszervezetek kártételei, a kártevők előrejelzése

Területnagyság- és termésátlag-számítások, területmérés, kijelölés

Magyarország éghajlata a mezőgazdasági termelés szempontjából

Védekezés az időjárás káros hatásai ellen

Az időjárás-előrejelzések jelentősége, felhasználása

A talaj szerkezete, mechanikai összetétele, a talajtulajdonságok vizsgálata: hézagterfogás, vízgazdálkodás, vízáteresztő képesség, vízkapacitás, hasznos víz, levegő és hőgazdálkodás értelmezése, kémhatás, a pH-érték gyakorlati jelentősége

A talajhőmérséklet mérése

3.13.1.6.3 A talajművelés műveletei

A talajművelés fogalma és célja

A talajművelés alpműveletei, a talajra gyakorolt hatás

Az eke és munkája, a szántás jellemzői: ideje, mélysége, iránya, módja

Az ekék beállítása és használata, különböző szántásmódok

A szántás minőségi követelményei, a szántás ellenőrzése

Tárcsás talajművelő eszközök: a tárcsázás célja, a tárcsák típusai, alkalmazása

A fogasok, boronák, kultivátorok feladatai, az alkalmazás céljai, munkájuk, beállításuk A mélylazítók feladata, típusai, beállítása

A boronák feladata, típusai, munkája

–
–
A hengerek, simítók feladata, munkája, típusai, használatuk célja

A talajmarók felhasználási területei, munkája, használata

A kombinált talajművelő gépek feladata, munkája, használata

3.13.1.6.4 Talajjavítás, talajvédelem, talajmintavétel, talajvizsgálat

A talajvédelem jelentősége, erózió és defláció elleni védekezés

A savanyú, szikes és homoktalajok javítása

A vízháztartás szabályozása, a káros víztöbblet, a káros vízhiány megszüntetése

A talaj helyszíni vizsgálata: előzetes tájékozódás, bejárás

A fizikai és kémiai talajvizsgálat lebonyolítása

A talajmintavétel szabályai: szelvényminta, átlagmintavétel, talajminták előkészítése laboratóriumi vizsgálatra, mintaküldés

Egyszerű talajvizsgálatok: pH-érték, szerkezetvizsgálat, mechanikai összetétel vizsgálata, talajkötöttség, mésztartalom, Arany-féle kötöttség vizsgálata, a kapott eredmények értékelése

3.13.1.6.5 Talajművelési rendszerek, talajhasználat

Talajművelési rendszerek: nyár végi, őszi, tavaszi, másodvetésű növények utáni talajművelés

A talajművelési rendszer kialakítását meghatározó tényezők

Klasszikus sorrend: tarlóhántás, alpművelés, elmunkálás, magágykészítés, vetés, elmunkálás

Vetésváltás, vetésforgó, elővetemények, monokultúrás termesztés, területpihentetés

A magágy követelményei és a magágykészítés technológiái

Különleges talajművelési eljárások célja: egészséges talaj – egészséges növény – egészséges ember, a környezettel együttműködő természetstechnológiák alkalmazása

Új irányzatok: precíziós agronómia, takarónövény-technológia, talajmegújító mezőgazdaság, tápanyag-gazdálkodás, ökológiai gazdálkodás, a talajbolygatás minimalizálása, növényi változatosság, takart talajfelszín, takarónövények, élő gyökerek, állatok integrálása Talajmegújító mezőgazdaság (TMMG): a technológiai keretrendszer feladata, a termőtalajregeneráció, a biodiverzitás, a víz- és tápanyagciklusok javítása, az ökoszisztémaszolgáltatások, a szénmegkötés és a klímaváltozással szembeni ellenálló képesség növelése Kultúr- és gyomnövények, kártevők és kórképek felismerése

3.13.1.6.6 Tápanyagpótlás, trágyázás

A talaj, mint megújulni képes szilárd természeti erőforrás

–
–
A talaj termőképességének és biológiai aktivitásának fenntartása, a termelt növények tápanyagigényének biztosítása

A tápanyagok megőrzése, növelése

A tápanyagok szerepe a növények fejlődésében

Feladat: fenntartani a biológiai aktivitását, élővilágát, megőrizni szerkezetét, pótolni a növénytermesztéssel kivont humuszt, a makro- és mikroelemeket

A trágyaanyagok csoportosítása, felhasználása

A szerves trágya típusai: tarló- és gyökérmaradványok, istállótrágya, hígtrágya, komposztok, fekáli, zöldtrágya, lombtrágyák, egyéb szerves anyagok

Szerves trágyák jellemző tulajdonságai, kijuttatás, bedolgozás módja, ideje

A műtrágyák csoportosítása, típusai, jellemzésük, felhasználásuk: foszfor-, káliumtartalmú, több hatóanyagú műtrágyák, mikroelem-tartalmú műtrágyák szerepe

A műtrágyák tulajdonságai, típusai és használata, kijuttatása, bedolgozása

A folyékony műtrágyák kijuttatása Baktériumtrágyák és felhasználásuk

A makroelemek szerepe a növény fejlődésében, hiányuk és többletük következményei A szerves- és a műtrágyakezelés szabályai, előírásai

3.13.1.6.7 A növények szaporítása és vetése

Vetőmagmintavétel, vetőmagvizsgálat

A vetőmagvak értékmérő tulajdonságai

A vetőmagok tárolása, mintavétel különböző tárolási módok esetén

Magvizsgálati eljárások végzése

A kultúrnövények magjainak felismerése

A vetőmagtermesztés sajátosságai, előállítása, a vetőmag értékmérő tulajdonságai

A vetőmagmennyiséget befolyásoló tényezők, magmennyiség, tápanyagszámítás

A vetés ideje, módjai, a vetést meghatározó tényezők

A vetőmag előkészítése vetésre, a vetés munkafolyamatai, vetőmagszámítási feladatok A vetőgépek munkája, beállítások, a vetés végrehajtása

3.13.1.6.8 Növényápolás és öntözés

A talajápolás jelentősége, módjai, a talajápolási munkák elvégzése

A gabona, ipari növények, hüvelyesek, szálaskarmányok, gyepek jellemző károsítói

–
–
Növényvédelem, a károsítók elleni védekezés módjai, a védekezés integrált rendszere

Vegyszeres és mechanikai növényvédelem

A növényvédő szerek csoportosítása, vegyszeres gyomszabályozás

Az öntözés szerepe, feltételei, öntözési módok, berendezések működése, telepítése

A növényvédő szerek használata, keverése, kijuttatása, biztonsági előírások

A növényápolás gépeinek, eszközeinek használata

3.13.1.6.9 Betakarítás és tartósítás, a termények tárolása

A betakarítás feladata, különböző betakarítási módok

A betakarítás eszközei, berendezései

A termények tartósítása, előkészítése tárolásra

A termények tartósításának lehetőségei, feladatai

A termények tárolásának végrehajtása

3.13.1.6.10 Növénytermesztési munkák szervezése, a precíziós gazdálkodás

A növénytermesztés folytatásához szükséges eszközök, anyagok felmérése, az alapadatok (területmérés, térfogatomérés, köbözés, tápanyag, szaporítóanyag, növényvédő szer, üzemanyag) összeállítása, alapvető számítások elvégzése, szükségletek meghatározásához A növénytermesztéssel kapcsolatos bizonylatok kiállítása (készletek változása, áruértékesítés, dolgozók munkabérének kézi és gépi elszámolása)

Támogatásigénylés a növénytermesztési tevékenységekhez

Munkaszervezési feladatok: a növénytermesztési ágazat speciális sajátosságai, a minőségbiztosítás alapkérdései, munka-, tűz- és környezetvédelmi előírásai

A környezetkímélő gazdálkodás szerepe, jelentősége

A precíziós gazdálkodás célja, jellemzői

A precíziós mezőgazdaság (helyspecifikus technológia) fogalma

A precíziós mezőgazdaság hazai elterjedése, fejlesztése: Digitális Agrárstratégia

Adatgyűjtés és adattovábbítás, adatelemzés, döntéshozatal, beavatkozás

Szükséges eszközrendszer: adatnyerés, adattárolás és adatelemzés

Fontos jellemzők, előkészületek: távérzékelés, mintavételezés, helymeghatározás, agrokémiai vizsgálatok, termőhelyhez alkalmazkodó érzékelés, eredmény-kiértékelés, digitális talajtérkép, táblán belüli változó technológia alkalmazása, növényvédelem, geostatistika, információs technológia, talajtérkép, terméstérkép, termésmodellezés, kártevők, gyomok, betegségek táblán

–
–
belüli eloszlása, optikai szenzor, részletes talajvizsgálat, kopter, drón, telemetria, helyspecifikus talajtani indikátorok

Előnyei: csökkenthetők a költségek, az erőforrás-felhasználás (inputanyagok), környezeti terhelés csökkentése, termésbiztonság, hozam növelése, saját adatháttér

Hátránya: a kezdéskor magas összegeket, jelentős felkészülést igényel: eszközök, tudásháttér (döntéshozói és kezelői oldalról), nem hozza a gazdálkodás azonnal az eredményeket, türelem kell, pontos mérések, adatok gyűjtése

3.13.2 Részletes növénytermesztés tantárgy

144/144 óra

3.13.2.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának fő célja, hogy a tanulók megszerezzék a szántóföldi növénytermesztésben leggyakrabban alkalmazott növényekkel kapcsolatos termesztési ismerteket és a tevékenység folytatásához szükséges gyakorlati felkészültséget. A képzés végére képesek legyenek a hazánkban jelentős számú és nagy területen termelt kultúrákban a termesztési munkálatok szakszerű, a növények igényeinek megfelelő elvégzésére. Ismerjék a legfontosabb hazai szántóföldi növények termesztésének technológiai előírásait, és ezek alapján képesek legyenek alkalmazni a legújabb kutatási és tapasztalati eredményeket is. Felkészüljenek a legfontosabb technológiák alkalmazására, a gépek kezelésére, karbantartására és a kisebb, elsősorban üzem közbeni hibák elhárítására. Elsajátítsák a hazánkban legnagyobb területen termelt szántóföldi növények termesztési technológiáit, a munkaműveletek önálló végrehajtását.

3.13.2.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

—

3.13.2.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

NAT 5–6. évfolyam, természetismeret: A felépítés és a működés kapcsolata

NAT 7-8 évfolyam, biológia: Környezet és fenntarthatóság

A mezőgazdasági alapismeretek keretében megismert szántóföldi növénytermesztési alapok, talajtan, éghajlat

3.13.2.4 A képzés órakeretének legalább 50%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.13.2.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Kezeli, beállítja a gépeket, részt vesz a termelési folyamat minden fázisában.	Gabonafélék termesztéstechnológiája, az egyes munkafeladatok ütemezése	Instrukció alapján részben önállóan	Együttműködési készség Törekvés a munkavégzéshez kapcsolódó szabályok betartására	Információszerzés online forrásokból
Részt vesz a betakarításban, ellenőrzi a gépek munkáját, a termények nedvességtartalmát, tisztaságát.	Gabonanövények betakarítása, a termények kezelése, szállítása, értékesítése	Instrukció alapján részben önállóan	A minőségi munkavégzés igénye (saját magától és munkatársaitól)	Információgyűjtés, feldolgozás
Felismeri a gabonanövényeket (mag, szár, levél), kártevőiket, betegségeiket.	Gabonanövények növénytani jellemzői, kártevői, betegségei, termesztése	Teljesen önállóan	Kezdeményező-készség	Digitális dokumentációk keresése
Kezeli, beállítja az erő- és munkagépeket, ellenőrzi, értékeli a betakarítás folyamatát.	Hüvelyes és gyökérnövények, gumós, ipari növények, szálas- és tömegtakarmányok termesztése	Instrukció alapján részben önállóan		Táblázatkezelés
Elvégzi a lucerna telepítési, gondozási, betakarítási munkálatait.	A lucerna termesztéstechnológiája	Instrukció alapján részben önállóan		
Felismeri a gyepet alkotó növényeket, meghatározza környezeti igényüket.	A gyepet alkotó növények jellemzői, alkalmazásuk	Instrukció alapján részben önállóan		Információkeresés interneten
Talajművelő gépek, vetőgépek, a gyepegondozás gépeinek, eszközeinek kezelése.	A gyepek telepítése, a gypalkotók kiválasztása, ápolás, gondozás, szénázás és szenázskészítés	Instrukció alapján részben önállóan		Képek keresése interneten

3.13.2.6 A tantárgy témakörei

3.13.2.6.1 A gabonafélék termesztéstechnológiája

–
–

A szántóföldi növények termesztésével kapcsolatos általános feladatok

A szántóföldi növények termesztéstechnológiájának alapjai: növénytani jellemzés, termesztési igények (talaj, éghajlat, elővetemény, tápanyagigény), a termesztés célja, jelentősége, fejlődési szakaszok, jellemző fajták, betakarítás

A munkafeladatok ütemezése: tavaszi és őszi vetésű növények talajelőkészítése

A gabonanövények termesztéséhez kapcsolódó speciális követelmények, a termesztéstechnológiák eltérései: őszi búza, tavaszi búza, őszi árpa, tavaszi árpa, zab, rozs, kukorica, tritikálé

A szántóföldi növények termesztéstechnológiai folyamataiban történő tevékenység Az eltérő technológiák bemutatása

3.13.2.6.2 A hüvelyes növények termesztéstechnológiája

A hüvelyes növények termesztésével kapcsolatos általános feladatok

A növények termesztéséhez kapcsolódó speciális követelmények: borsó, szója, bab, lencse, csillagfürt

A hüvelyes növények speciális termesztési technológiája, a növények igényei, jellemzői, különösen az intézmény körzetében alkalmazott technológiák

3.13.2.6.3 A gyökér- és gumós növények termesztéstechnológiája

A burgonya talajelőkészítése, tápanyagellátása, vetése, ápolása, betakarítása

A cukorrépa talajelőkészítése, tápanyagellátása, vetése, ápolása, betakarítása Az eltérő technológiák bemutatása

3.13.2.6.4 Az ipari növények termesztéstechnológiája

Napraforgó jellemzése, talajelőkészítése, tápanyagellátása, vetése, ápolása, betakarítása

Őszi káposztarepce jellemzése, talajelőkészítése, tápanyagellátása, vetése, ápolása, betakarítása

Takarmányborsó, szója jellemzése, termesztési technológiája, fejlődési szakaszok, fajták, talajelőkészítés, tápanyagellátás, vetés, ápolás, betakarítás Az eltérő technológiák bemutatása

3.13.2.6.5 A szálas- és tömegtakarmányok termesztéstechnológiája

A szálas- és tömegtakarmányok termesztésével kapcsolatos általános feladatok

A hazánkban termesztett szálas- és tömegtakarmányok termesztése: lucerna, vörös here, szudánifű, silókukorica termesztéstechnológiája

Az eltérő technológiák bemutatása

–
–

3.13.2.6.6 Gyepgazdálkodási ismeretek

Új gyepok telepítése, a gyepalkotók kiválasztása a természeti környezet és a használhatóság figyelembevételével

Talajelőkészítés, tápanyagellátás, telepítés A
gyepok ápolása, termőképességük fokozása

A széna- és szenázskészítés technológiája

Gyepművelő eszközökkel és gépekkel végzett munkafeladatok

3.13.3 Növényvédelmi ismeretek tantárgy

108/108 óra

3.13.3.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának célja, hogy a tanulók felkészüljenek a növényvédelmi munkákra, a növényvédő szerek használatával kapcsolatos feladatokra, illetve a külön szakmai vizsgára. Megismerjék a növényvédőszerek felhasználásának előírásait, a növényvédőszer-mérgezések formáit, tüneteit, valamint a teendőket mérgezés esetén. Tisztában legyenek a gombaölő, a rovarölő, a gyomirtó és egyéb szerek csoportjaival, használatuk élelmezés-egészségügyi vonatkozásaival, felismerjék a kártevőket, gyomokat, használják azok hivatalos megnevezését. További cél, hogy felkészüljenek a biológiai növényvédő szerek, a környezetkímélő növényvédő szerek és készítmények használatára. A jogszabályokban előírt növényvédőszerekkel végzendő munkához külön vizsga letétele szükséges!

3.13.3.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

A növényvédelmi tevékenységről szóló 43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet szerint

3.13.3.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

—

3.13.3.4 A képzés órakeretének legalább 50%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.13.3.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő
-----------------------	-----------	---------------------------------	-----------------------------------	-------------------------------

				digitális kompetenciák
Betartja és betartatja a munka- és egészségügyi szabályokat, illetve várakozási időt.	A növényvédelem jelentősége, alapfogalmak, munka- és élelmezés-egészségügyi várakozási idő	Teljesen önállóan	Törekszik a biztonságosabb növényvédelmi módok kiválasztására. Elkötelezettséget mutat a környezetet károsító technológiák, munkatevékenységek csökkentésére. Szigorúan betartja a munka- és élelmezés-egészségügyi előírásokat.	A leggyakrabban használt szerek munka- és egészségügyi várakozási idejének táblázatba szerkesztése
Felismeri a növények betegségeit, felméri a kártételeket.	Károsítók, kórokozók, állati kártevők, a gyomnövények fogalma	Instrukció alapján részben önállóan		
A jogszabályok szerint előkészíti a növényvédőszeraktárt.	Állati kártevők elleni gombaölő szerek ismerete, a tárolás szabályai	Teljesen önállóan		A tárolás szabályainak összeállítása internetes kereséssel
Védekezik a gyomnövények okozta kártétel ellen.	Gyomnövények biológiai és alaktani tulajdonságai	Instrukció alapján részben önállóan		
Előkészíti a csávázást és a talajfertőtlenítést.	A csávázás- és a talajfertőtlenítés célja, az eszközök és anyagok ismerete	Teljesen önállóan		

3.13.3.6 A tantárgy témakörei

3.13.3.6.1 Növényvédelemmel kapcsolatos alapfogalmak

A növényvédelem fogalma, jelentősége, feladata

A károsítók, kórokozók, állati kártevők, gyomnövények fogalma

A munka- és élelmezés-egészségügyi várakozási idő fogalma

A növényvédő szerek felhasználási előírásai

Felhasználás és tárolás, a növényvédő szerekkel kapcsolatos szabályok

A növényvédő szerek csoportosítása

3.13.3.6.2 Kórokozók, állati kártevők

A növényi vírusok jellemzése, vírusos betegségek, védekezés

A növényi baktériumok jellemzése, betegségek, védekezés

A kórokozó gombák jellemzése, védekezés

–
–
A hengeresférgek, a fonálférgek, a csigák, a kártevő rákok és a védekezés

A kártevő rovarok, növénytetvek, bogarak, lepkék, kétszárnyúak, hártyásszárnyúak, védekezés

A pókszabásúak (atkák) okozta kártétel, védekezés

A gerinces állati kártevők okozta kártétel

3.13.3.6.3 Gyomnövények

A gyomnövények biológiai és alaktani tulajdonságai

Védekezés a gyomnövények

3.13.3.6.4 Csávázó és talajfertőtlenítő szerek

A csávázás célja, megvalósítása, csávázószerek

Talajfertőtlenítés, talajfertőtlenítő szerek

Gázosítószerek, egyéb anyagok

3.13.3.6.5 Gombaölő szerek

Kéntartalmú, réztartalmú, szerves hatóanyagú egyéb készítmények

Tartósító-, konzerválószerek

3.13.3.6.6 Állati kártevők elleni szerek

Rovarölő, rágcsálóirtó, csigaölő, vadriasztó szerek

Terményhalmok, raktárak fertőtlenítése, engedélyezett szerek

3.13.3.6.7 Növényvédelmi előrejelzések

Az előrejelzés fogalma, célja, jelentősége, szerepe a megelőzésben

Kórokozók, kártevők előrejelzése

3.13.3.6.8 Növényvédelmi alaptanfolyam tematikája szerint

A növényvédelmi tevékenységről szóló 43/2010. (IV. 23.) FVM rendeletben a növényvédelmi alaptanfolyamra előírt, a képzés időpontjában érvényes, a miniszter által elfogadott, a Magyar Növényvédő Mérnöki és Növényorvosi Kamara 80 órás képzés szerinti tematikának megfelelő felkészítés A növényvédelem jogi vonatkozása

–
–
A növényvédelem közegészségügyi vonatkozásai, a munkavédelem követelményei, eszközei

A növényvédő szerek alkalmazásának kockázatai és veszélyei, ezek felismerése és szabályozása

Növényvédő szer kijuttatásának technikája, a kockázat elemzése

A növényvédelem környezetvédelmi vonatkozásai

A kockázatértékelésen alapuló növényvédelmi technológiák

3.14 Állattartás, állattenyésztés megnevezésű tanulási terület a Növénytermesztő szakmairány számára

A tanulási terület tantárgyainak összóraszám:

392/392 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

Az állattartás, állattenyésztés terület széles körű szakmai ismeretet biztosít a tanulók részére. A tanulási terület elsajátítása során megismerkednek az állattartás, állattenyésztés fontosabb munkafolyamataival. Megismerik a gazdasági állatok szaporításának módszereit, a gazdasági állatok elhelyezésének feltételeit, a legfontosabb állategészségügyi és állathigiéniai alapfogalmakat.

3.14.1 Állattartási alapismertek tantárgy

108/108 óra

3.14.1.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy célja, hogy a tanulók megértsék az állatok egészségvédelmének fontosságát, ismerjék a betegségek keletkezésének okait, a beteg állat életjelenségeit. Ehhez ismerniük kell a betegségek külső és belső okainak keletkezését, a gyógyszerek alkalmazásának módjait, a fertőtlenítés fontosságát, nem utolsósorban pedig a legfontosabb hazai és európai uniós állatvédelmi szabályozásokat. A tantárgy tanításának további célja, hogy tanulók tisztában legyenek a gazdasági állatok szaporításának módszereivel.

3.14.1.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

—

3.14.1.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

–
–
Természetismeret: az egészség tudatos megőrzése; a természeti, technikai és épített környezet felelős és fenntartható alakítása; a természettudományos kutatások és eredményeik
Mezőgazdasági alapismeretek keretében megismert általános állattenyésztési alapok

3.14.1.4 A képzés órakeretének legalább 50%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.14.1.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Gazdasági állat számára megfelelő férőhelyet alakít ki.	Ismeri az állat igényét hőmérséklet, páratartalom, fény, szellőzés szempontjából.	Teljesen önállóan	Elkötelezett a szabályszerű, helyes állattartás iránt, betartja az állatvédelmi előírásokat.	
Kiválasztja, megjelöli a beteg állatot.	Ismeri a gazdasági állatok viselkedését, a betegség állat életjelenségeit, a gyakori állatbetegségek jellemzőit.	Teljesen önállóan		
Adatokat gyűjt a tartástechnológiai leírásokból a különböző korú állatoknak javasolt istállóhőmérsékletről.	Helyesen, pontosan olvassa le a hőmérsékleti adatokat	Teljesen önállóan		Információgyűjtés a tartástechnológiáról
Előkészíti az állatot a szállításra, testtömeget mér.	Ismeri a gazdasági állatok szállítására vonatkozó előírásokat, szabályokat fejlettség, testtömeg, mérleg használata	Instrukció alapján részben önállóan		
Fertőtlenítő oldatot készít.	Ismeri a fertőtlenítés szabályait, Biológiai, kémiai fertőtlenítési eljárások	Teljesen önállóan		
Megjelöli, nyilvántartásba veszi	ENAR krotália	Instrukció alapján részben önállóan		

-
-

az állatokat.				
---------------	--	--	--	--

3.14.1.6 A tantárgy témakörei

3.14.1.6.1 Állat és környezete

A környezet fogalma, változása

A környezeti tényezők felosztása

Alkat és környezet, alkalmazkodás (hideghez, meleghez, technológiához) Az állattartó telepek létesítésének szempontjai Az istálló mikroklímája: –

Hőmérséklet

- Levegő páratartalma
- Légáramlás
- Levegő szennyezettsége (széndioxid-, ammónia-, kén-hidrogén-, szén-monoxid-, por-, élőcsíra-szennyezettség)
- Világítás
- Szellőzés
- Padozat, almozás
- Zaj

3.14.1.6.2 Egészség, csökkent termelőképesség, betegség Az egészséges, a nem egészséges és a beteg állat fogalma

Az állatbetegségek okozta károk nemzetgazdasági jelentősége

A betegség keletkezésének okai

A betegség lefolyása, kimenetele: túlheveny, félheveny, idült, gyógyulás, szövődmény, halál

Az egészséges állat életjelenségei

A beteg állat felismerése

A beteg állat megjelenése (habitus) alapján: testtartás, mozgás, viselkedés, alkat, tápláltság, ápoltság

3.14.1.6.3 A betegség gyógykezelése és megelőzése

Gyógyszerek alkalmazásának módjai, a gyógyszerhasználat szabályai, előírásai

Egyszerűbb kezelések, beavatkozások, elsősegélynyújtás

–
–
A nem fertőző betegségek megelőzése

A fertőző betegségek megelőzése

- A fertőző betegség fogalma
- Fertőtlenítőszeres és azok használata

3.14.1.6.4 Az állatok jóléte és az állatvédelem

A szabályozás célja, szellemisége

Az állatvédelem törvényi szabályozása hazánkban és az Európai Unióban

Az általános állatvédelmi szabályok

A mezőgazdasági haszonállatok tartásának állatvédelmi szabályai

Az állatszállítás állatvédelme

Az állatokkal való szakszerű bánásmód

A vágóállatok levágásának és leölésének állatvédelmi szabályai

3.14.1.6.5 Gazdasági állatok értékelése

Külső értékmérő tulajdonságok: fejlettség, arányosság, kondíció, kültakaró, színeződés, ivarjelleg

Belső értékmérő tulajdonságok: tej-, hús-, tojás-, gyapjú- és erőtermelő képesség, takarmányértékesítő képesség, növekedés és fejlődés, alkat (konstitúció), termékenység és szaporaság, egészség, ellenálló képesség, igényesség, alkalmazkodóképesség, honosulás, vérmérséklet, természet, rossz szokások, szellemi képességek, technológiai tűrőképesség

3.14.1.6.6 A gazdasági állatok szaporítása, a nemesítés folyamata

Az ivarzás és a párosítás

A pároztatás módjai

A törzskönyvezés

A tenyészcél meghatározása

A tenyész kiválasztás és a tenyészértékbecslés

Tenyésztési eljárások: fajtatiszta-tenyésztés, keresztezés, tenyészállat-előállító keresztezések, haszonállat-előállító keresztezések

3.14.2 Állattenyésztés tantárgy

144/144 óra

3.14.2.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának célja, hogy a tanulók megismerjék a különböző gazdasági állatfajokat, a szarvasmarha-, a sertés-, a juh-, a ló-, a baromfitermék előállításának élettani, biológiai és állattenyésztési hátterét. Ismerjék ezen gazdasági fajok jelentősebb fajtáit, általános tartási és tenyésztési feladatait. A korszerű állattenyésztési, állat-egészségügyi tartási és tenyésztési módszerek birtokában megismerjék az állati szervezetben lezajló, végbemenő folyamatokat.

3.14.2.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

—

3.14.2.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Természetismeret: energianyerés az élővilágban, táplálkozás

Természetismeret: fény, hőmérséklet

Természetismeret: a szervezet egysége, idegrendszer és viselkedés

Mezőgazdasági alapismeretek keretében megismert általános állattenyésztési alapok

3.14.2.4 A képzés órakeretének legalább 50%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.14.2.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Ellenőrzi a takarmánykiosztó és etetőberendezések, itatóberendezések működését.	Egyedi, csoportos takarmányozás, kérődzők takarmányozása, sertés takarmányozása, ló takarmányozása, baromfi takarmányozása, etetők, itatók, vízszükséglet, önitatók	Instrukció alapján részben önállóan	Elkötelezett az állatok helyes tartása, takarmányozása iránt. Érdeklődik a gazdasági állatok élettana iránt, hatékonyan, pontosan segít az	Információk gyűjtése az interneten a takarmánykiosztó, etető- és itatóberendezésekről, digitális eszközök használata

Ellenőrzi a világítóberendezéseket és a világítási programot.	Természetes, mesterséges világítás, ivari szabályozás, D-vitamin, világítás hatása a tojótyúk tojástermelésére	Instrukció alapján részben önállóan	állatok ellátásában.	Táblázatok, grafikonok készítése, digitális eszközök használata
Ellenőrzi a fűtőberendezés működését és az istálló hőmérsékletét.	Állatok testhőmérséklete, az istálló optimális hőmérséklete, nyitott, zárt istálló	Instrukció alapján részben önállóan		Információgyűjtés, hőmérsékleti adatok feldolgozása
Küllemi bírálatot végez.	Küllemi bírálat célja, a küllem és a termelőképesség közötti összefüggések, testméretek, testarányok változása az életkor előrehaladtával, típus, kültakaró, színeződés	Instrukció alapján részben önállóan		
Neveli és hizlalja az állatokat.	Gazdasági állatok takarmányozása, kor, nem, megadott receptúra alapján	Teljesen önállóan		
Felkészíti az állatokat a pároztatási időszakra.	Ivar- és tenyészérettség, ivarzás, termékenyítés, takarmányozás	Instrukció alapján részben önállóan		Információk gyűjtése, táblázatok kezelése, pároztatásra vonatkozó digitális programok használata
Helyesen takarmányozza és ápolja a vemhes anyát.	E-vitamin-ellátottság, fehérje-, ásványianyagtartalom, takarmány minősége, apasztás	Instrukció alapján részben önállóan		Takarmányadagok kiszámítása, számolási feladatok, takarmányozási programok használata
Felismeri a közeledő ellés jeleit és előkészül az ellésre.	Szülőfájások, méh összehúzódása, hasizmok összehúzódásai, tolófájások; eszközök, műszerek előkészítése, fertőtlenítése	Instrukció alapján részben önállóan		
Ápolja az újszülöttet.	A köldökzsinór elszakadása, az orr és a szájüreg tisztítása, az újszülött	Teljesen önállóan		

-
-

	letisztítása az anyával, a köldökcsont fertőtlenítése			
--	---	--	--	--

3.14.2.6 A tantárgy témakörei

3.14.2.6.1 A testtájak csontos alapjai

A csontok feladata, felépítése, szerkezete, csoportosítása, összeköttetései

Részletes csonttan: a fej, a törzs és a végtagok csontjai emlős gazdasági állatokon A baromfi csontos váza – különös tekintettel az eltérésekre

3.14.2.6.2 Az emlősök és a madarak testtájai

Az állati test fő részei, a fej, a nyak, a törzs és a végtagok tájékai emlős gazdasági állatokon

A baromfi testtájai, a fej, a törzs és a végtagok – különös tekintettel az eltérésekre

3.14.2.6.3 A gazdasági állatok emésztőképzőanyagének felépítése, az emésztés folyamata és az anyagforgalom

Az emésztőképzőanyag feladata, főbb részei, felosztása

Az előbél felépítése és működése

A középbél vagy vékonybél felépítése és működése

Az utóbél vagy vastagbél felépítése és működése

Az emlős gazdasági állatok (ló, szarvasmarha, juh, kecske, sertés, nyúl) emésztőképzőanyagének fajonkénti jellegzetességei

A baromfi emésztőképzőanyagének felépítése – különös tekintettel a különbségekre

3.14.2.6.4 A gazdasági állatok hím és női nemi készülékének anatómiai felépítése és működése, a szaporítás

Az ivarszervek feladata

A belső és külső ivarszervek

A hím ivarszervek feladata, felépítése és élettani működése

A női ivarszervek feladata, felépítése és élettani működése

A nemi működés hormonális szabályozása

Az emlős gazdasági állatok nemi készülékének sajátosságai, és szaporodásbiológiai jelentősége

–
–
A baromfi hím és női nemi készüléke, a tojástermelés élettana, a tojás összetétele, részei
A szaporodás: az ivarzás, a pároztatási módok, a termékenyülés, a vemhesség, az ellés élettana

3.14.2.6.5 Szarvasmarha tenyésztése és tartása

A szarvasmarhatartás jelentősége
A szarvasmarha elnevezései
A szarvasmarha külső testalakulása
A szarvasmarha belső értékmérő tulajdonságai
A szarvasmarha nemesítése
A szarvasmarha szaporítása
A szarvasmarha felnevelése
A tejelőtehén tartástechnológiája
A húsmarha tartástechnológiája
A szarvasmarha-hizlalás technológiája
A szarvasmarháknál előforduló gyakoribb betegségek

3.14.2.6.6 Sertés tenyésztése és tartása

A sertéstartás jelentősége
A sertés elnevezései
A sertés belső értékmérő tulajdonságai
A sertés nemesítése (tenyésztése)
A sertés szaporítása
A sertés felnevelése, a malacok elválasztásának módszerei, az utónevelés, a tenyészsüldők nevelése
A sertés takarmányozása
A sertés hizlalása
A sertés elhelyezése, a sertések környezettel szembeni igényei, épületek és berendezéseik, a sertéstartás környezetvédelmi előírásai
A sertéseknél előforduló gyakoribb betegségek, azok megelőzése, gyógyítási lehetőségei

3.14.2.6.7 Juh és kecske tartása és tenyésztése

–
–
A juhtartás jelentősége

A juh külső testalakulása

A juhok belső értékmérő tulajdonságai

A juh nemesítése

A juh szaporítása

A juh felnevelése

A juh termelése

3.14.2.6.8 Ló tartása és tenyésztése

A ló tartás jelentősége

A ló elnevezései kor, ivar és hasznosítás szerint

A ló külső testalakulása

A ló nemesítése (tenyésztése)

A ló szaporítása

A ló felnevelése

A lovak takarmányozása

A ló ápolása, elhelyezése és használata

A lovaknál előforduló gyakoribb betegségek, azok megelőzése, gyógyítási lehetőségei

3.14.2.6.9 Baromfifélék tartása és tenyésztése

A baromfitartás jelentősége

A baromfifélék elnevezései

A tyúk külső testalakulása

A baromfi belső értékmérő tulajdonságai

A tyúk szaporítása

A tojástermelés technológiája, elhelyezés, takarmányozás, istállóklíma, állománysűrűség, rotáció, ivararány

A lúd belső értékmérő tulajdonságai

A kacsá belsőértékmérő tulajdonságai

Kacsafajták, hibridek

-
-

3.14.3 Takarmányozástan tantárgy

140/140 óra

3.14.3.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának célja, hogy a tanulók ismerjék az okszerű, helyes takarmányozást, a takarmányok összetételét, csoportosítását. Képesek legyenek a takarmányadagok összeállítására különböző fajú, korú és hasznosítású állatok esetén.

3.14.3.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

—

3.14.3.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Matematika: százalékszámítás, grafikus ábrázolás, koordináta-rendszer

Természetismeret, fizika: energia, munka, teljesítmény, határfok fogalma

Természetismeret: táplálkozás, emésztés, kiválasztás

A mezőgazdasági alapismeretek keretében megismert általános állattenyésztési alapok

3.14.3.4 A képzés órakeretének legalább 50%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.14.3.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Takarmányt készít elő megadott receptúra alapján.	Takarmányok előkészítése, darálás, őrlés, pörkölés, főzés stb.	Instrukció alapján részben önállóan		
Elvégzi az adott egyed napi takarmányozását, működteti a takarmánykiosztó berendezéseket.	Zöldtakarmányok, gyökér- és gumós takarmányok, erjesztett (silózott) takarmányok, gabonamagvak, hüvelyes magvak, olajos magvak, ipari abrakkeverékek	Teljesen önállóan	A takarmányok előkészítését, kiosztását szabályszerűen, a számításokat pontosan végzi el	Prezentáció készítése valamely egyed meghatározott takarmányozási időszakáról

Elvégzi a takarmányok érzékszervi vizsgálatát.	Érzékszervi minősítés, szín, szag, fizikai állapot	Teljesen önállóan		
Kiszámítja a takarmányok energiaértékét.	Összes emészthető táplálóanyag (TDN) mennyisége, emészthető energia (DE), metabolizálható energia (ME), nettó energia (NE)	Instrukció alapján részben önállóan		

3.14.3.6 A tantárgy témakörei

3.14.3.6.1 A takarmányozás alapjai

A takarmányozás célja, feladatai, az okszerű takarmányozás szerepe az állattenyésztés jövedelmezőségének javításában A takarmány, mint környezeti tényező

A takarmányok kémiai összetétele, takarmányvizsgálatok, mintavétel, víz- és szárazanyagtartalom meghatározása, egyszerűbb laboratóriumi vizsgálatok

3.14.3.6.2 Takarmányismeret

A takarmányok csoportosítása

Zöldtakarmányok

Gyökér- és gumós takarmányok

Erjesztett takarmányok

Szénák és szénalisztek, réti széna

Magvak és termések

Szántóföldi melléktermékek

Élelmiszeripari melléktermékek

Takarmánykiegészítők

Ipari abrakkeverékek

Különböző takarmányok felismerése: takarmánynövények felismerése különböző fejlettségi stádiumban minősítés, magismeret

Tartósított takarmányok (szénák, szilázsok, szenázsok) felismerése és minősítése Mezőgazdasági és ipari melléktermékek felismerése és minősítése

-
-

3.14.3.6.3 Takarmányok tartósítása, tárolása

A takarmányok tartósítása erjesztéssel: az erjedés lefolyása, a takarmányok erjeszhetőségét befolyásoló tényezők, a silózás gyakorlati végrehajtása, silótípusok, a silózás veszteségei

A takarmánynövények tartósítása szárítással, természetes és mesterséges szénakészítési eljárások

Szemestakarmányok szárítása, tárolása

Gyökér- és gumótakarmányok tárolása

3.14.3.6.4 A takarmányozás végrehajtása A takarmányok előkészítésének módjai és eszközei

A takarmányozás végrehajtása különböző fajú, korú és hasznosítású állatoknál (etetés, itatás)

Szemestakarmányok feldolgozása, keveréktakarmányok gyártása

3.14.3.6.5 Takarmányadag összeállítása

Életfenntartó táplálóanyag-szükséglet, az állati termelés (növekedés, tej-, gyapjú-, tojástermelés, munkavégzés) táplálóanyag-szüksége

Takarmányozási táblázatok felépítése, használata

A takarmányadagok összeállításának szempontjai és menete

A takarmányadagok összeállításának alapelvei

–
–

3.15 Géptan megnevezésű tanulási terület a Növénytermesztő szakmairány számára

A tanulási terület tantárgyainak összóraszámja:

244/244 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A géptan az erőgépek és a mezőgazdasági munkagépek tantárgyat foglalja magába. Az alapozó évfolyamon a tanulók az alapozó ismeretek keretében már találkoztak a mezőgazdasági üzemekben alkalmazott mezőgazdasági gépekkel, a termelés során használt műszaki és technikai berendezésekkel. Látták, hogy a mai gazdálkodásban a fizikai munka megkönnyítése, a költségek csökkentése, a nagyobb terméseredmények elérése érdekében nélkülözhetetlen a műszaki fejlesztés, a gépesítés növelése, a precíziós gazdálkodás egyre nagyobb területen történő bevezetése, a legkorszerűbb gépek, műszaki eszközök használata. A mezőgazdaságban dolgozó szakembereknek ismerniük kell az automatizált eszközök, a precíziós gazdálkodást biztosító elektronikai berendezések alkalmazását, az építészeti megoldásokat és a korszerű technológiai berendezéseket. Olyan szemléletű szakemberek felkészítése a cél, akik az erő- és munkagépeket, az üzemekben használt gépészeti berendezéseket biztonságosan és gazdaságosan tudják használni, kezelni, irányítani. A képzés időszakában a tanulók felkészülnek a korszerű technikai eljárások alkalmazására, elsajátítják a mezőgazdasági erő- és munkagépek üzemeltetésre történő előkészítését, a besabályozás alapelveit és az üzemeltetés szabályait.

3.15.1 Erőgépek tantárgy

104/104 óra

3.15.1.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának célja, hogy olyan műszaki szemléletet alakítson ki, amely biztosítja a gyakorlatias és biztonságos munkavégzést. Hozzájárul ahhoz, hogy a tanulóknál kialakuljon az igényes, pontos és fegyelmezett szakmai tevékenység iránti igény. Felkészíti őket a mezőgazdasági erőgépek beállításához szükséges szerkezeti felépítés és a műszaki előírások megértésére, a közlekedésben való részvétel szabályainak alkalmazására. Részletesen bemutatja a szerkezeti egységek feladatát, működését, a kezelőszervek használatát, a mezőgazdasági erőgépek üzemeltetését, a karbantartási feladatokat és az ellenőrzések, beállítások elvégzését. Rendszerezi a korábban megismert és a kapcsolódó tantárgyak ismeretanyagát, segít felhasználni a tanult törvényszerűségeket, összefüggéseket. A gépészeti tanulmányok megalapozásaként a tantárgy első óráin a tanulók a mai világban nélkülözhetetlen műszaki alapismeretekkel, a műszaki rajz, az anyagismeret legfontosabb kérdéseivel foglalkoznak.

3.15.1.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

—

3.15.1.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

NAT 7-8. évfolyam, fizika: mechanika, hőtan, elektromosság

Általános alapozás: géptan, munka-, tűz- és környezetvédelem

Szakmai alapozás: műszaki ellátással kapcsolatos üzemi, intézményi tapasztalatok

3.15.1.4 A képzés órakeretének legalább 50%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.15.1.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Műszaki, szerelési és építészeti rajzokat olvas, működési vázlatokat, jelképes ábrázolásokat értelmez.	Műszaki, terület-, elhelyezési, építészeti, összeállítási rajzok, jelképes ábrázolások olvasása	Instrukció alapján részben önállóan	Fogékony az információk befogadására és alkalmazására	Internetes forrásból jelképes ábrázolásokat állít össze
Megkülönbözteti a fémeket, nemfémes anyagokat alkalmazhatóság és egyéb jellemzők szerint.	Szerkezeti anyagok, fémek jellemzői, felosztása, nemfémes anyagok ismerete	Teljesen önállóan	Nyitott az új ismeretekre, új megoldásokra Törekszik a biztonságos munkavégzésre	A fémek és a nemfémes anyagok tulajdonságainak táblázatba foglalása
Felismeri, szereli a gépelemeket, nyomatékátvitellel kapcsolatos számításokat végez.	Gépelemek fogalma, feladata, szerkezeti egységek felépítése, hajtásátvitel, szivattyúk, munkahengerek	Teljesen önállóan	Az adott műveletek végrehajtáshoz igyekszik kiválasztani a legalkalmasabb szerszámokat	A hajtásátviteli számítások képleteit gyűjti, példákat old meg
Felhívja a figyelmet a veszélyekre, ismerteti a villamos áram élettani hatásait, üzemelteti a villanymotorokat.	A villamos áram élettani hatása, villanymotorok, elektromos berendezések használata, kezelése	Instrukció alapján részben önállóan	Gondoskodik a környezet tisztántartásáról, rendjéről Szabálykövető	
Mezőgazdasági munkát végez elektromos munkagéppel, kezeli az	Elektromos berendezések a mezőgazdasági üzemekben, elektromos meghajtású kéziszerszámok,	Teljesen önállóan	Odafigyel másokra	Elektromos kertészeti gépekkel és kéziszerszámokkal kapcsolatos

elektromos kéziszerszámokat, szivattyúkat, egyéb elektromos berendezéseket.	mezőgazdasági/kertészeti eszközök, gépek		információk gyűjtése
Elvégzi a mezőgazdasági erőgép napi karbantartását, az indulás előtti ellenőrzést.	Mezőgazdasági erőgépek felépítése, kezelőszervei, napi karbantartása	Teljesen önállóan	Kezelési utasítások keresése, alkalmazása
Ellenőrzi a traktor és a munkagép elektromos rendszerét, indítja a motort.	Az erőgépek elektromos rendszere, motor indítása, világító-, jelző- és a segédberendezések	Teljesen önállóan	A traktor és a munkagép ellenőrzési pontjainak összeállítása táblázatban
Ellenőrzi az üzemanyag, hűtő, hidraulika, a kenőrendszert és a biztonsági berendezéseket	A belső égésű motorok (dízel, Otto) működése, kenés, üzemanyagellátó, hűtési rendszer	Teljesen önállóan	Táblázatkezelő használata
Indulás előtt ellenőrzi a járászerkezet, a gumiabroncs állapotát, fékpróbát végez.	Traktorok járászerkezete, kormányzás, fékrendszerek, gumiabroncs, fékpróba	Teljesen önállóan	Traktor gumiabroncsának méreteivel, adataival kapcsolatos információk gyűjtése az internetről
Összekapcsolja az erőgépet a munkagéppel.	Teljesítményátviteli rendszer működése, teljesítményleadó tengely kapcsolása	Instrukció alapján részben önállóan	

3.15.1.6 A tantárgy témakörei

3.15.1.6.1 Műhelyek felszerelése, mérőeszközök Bevezetés: műszaki, gépészeti tananyagok szerepe, feladata

A műhelyek berendezései, műhelyrend

Mérőeszközök (hossz, terület, súly, hőmérséklet stb.) és átszámítási feladatok

A kéziszerszámok használata és karbantartása

Védőfelszerelések

–
–
A műhelyekben előírt munka- és környezetvédelmi szabályok

3.15.1.6.2 A műszaki rajz alapfogalmai

Rajzeszközök, vonalvastagságok, szövegmező, méretarány

Különböző ábrázolási módok, a képsíkrendszer alkalmazása

Az ábrázolások alapvető szabályai, vetületek, méretmegadás, vonalvastagság, méretháló

Alkatrészrajz, összeállítási rajz, metszet, jelképes ábrázolások

Műszaki, építészeti és területi elhelyezési rajzok olvasása Szerelési rajzok értelmezése, működési vázlatok

3.15.1.6.3 Anyagismeret

Az anyagok szerkezete, csoportosítása, az anyagcsoportok főbb tulajdonságai

Fémek: vas és ötvözetei, öntöttvas, acél jellemzői

Színesfémek: alumínium, réz, horgany, ólom, ón, nikkel, forrasztóanyagok

Nemfémes anyagok: fa, műanyagok, gumi, üveg, textilanyagok

Tömítő- és szigetelőanyagok (hő, hang, folyadék)

Tüzelő- és kenőanyagok tulajdonságai, gyakorlati alkalmazásuk

Villamos vezetők, félvezetők és szigetelők

A mezőgazdasági épületek építéséhez használható építőanyagok

A fák felhasználási elve

3.15.1.6.4 Gépelemek, szerkezeti egységek

A gépelemek fogalma, felosztása

Kötőgépelemek fogalma, kötésmódok, oldható és roncsolással oldható kötések

Tengelyek, csapágyak feladata, csoportosítás, szerkezeti kialakítás, karbantartás

Forgó mozgást közvetítő gépelemek, áttételszámítás, nyomatékátvitel

Tengelykapcsolók feladata, típusai, karbantartás

A mozgást átalakító hajtóművek feladata, jellemzői

A szivattyúk fajtái, kezelése (dugattyús, membrán, centrifugál, fogaskerék, csavarlapátos) A hidraulikus munkahengerek, hidromotorok működési elvei

–
–
3.15.1.6.5 Villamosság a mezőgazdaságban

Villamossági alapfogalmak

Az elektromos áram jellemzői, elektromos hálózatok

A villamos áram élettani hatása, érintésvédelem

Generátorok, dinamók, villanymotorok

A villanymotorok jellemző tulajdonságai

A villanymotorok kezelése, karbantartás

Kapcsolók, biztosítékok

Elektromos meghajtású gépek és eszközök kezelése (fűnyírók, szivattyúk, szerszámok stb.)

Automatizált berendezések kezelésének alapelvei

3.15.1.6.6 A mezőgazdasági erőgépek felépítése és működése, a belső égésű motorok

Mezőgazdasági erőgépek fő szerkezeti egységeinek feladata, szerkezeti kialakítása

A traktorok kapcsoló- és kezelőszervei

A mezőgazdasági erőgépek napi és időszakos karbantartása

A traktorok karbantartása, beállítása üzemeltetése során betartandó munka-, tűz- és környezetvédelmi szabályok

Belső égésű motorok, a motorok csoportosítása, tüzelőanyagok

A négyütemű Otto-motor, négyütemű dízelmotor működési eleve

A kétütemű Otto- és dízelmotorok működési elve, alkalmazási területei

Motorok vezérlése, fő szerkezeti egységei, feladata, szerkezeti kialakítása

A dízelmotor tüzelőanyag-ellátó rendszere, feladata, felépítése, szerkezete

Az Otto-motor tüzelőanyag-ellátó rendszere, feladata, felépítése, szerkezete

Motorok üzemanyagai, környezetvédelmi előírások

Motorok kenőrendszere, karbantartása, olajcsere, a kenőolaj feladata, a kenőanyagok A motorok hűtése, hűtési rendszerek, a hűtőrendszer karbantartása

3.15.1.6.7 Teljesítményátviteli rendszer

A tengelykapcsolók feladata, felépítése

A sebességváltók feladata, csoportosítása

Nyomatékváltó, kiegyenlítőmű, véglehajtás

–
–
A teljesítmény-leadó tengely feladata, kapcsolása

3.15.1.6.8 Járószervezet, kormányzás, fékezés

Traktorok járószervezetének szerkezeti felépítése, ellenőrzése, karbantartása

Kerekes járművek kormányzása, szerkezeti felépítése (mechanikus, hidraulikus) Lánctalpas járószervezetű traktorok

A járó- és kormányszervezet ellenőrzése, karbantartása

Gumiabroncsos kerék felépítése, a gumiabroncs anyaga, jellemzői, méretei, szerelése

A fékezőelemek (dobfék, tárcsafék, szalagfék) jellemzői, szerkezeti felépítése

A fékrendszer működtetése (mechanikus, hidraulikus, légfék)

A fékrendszer ellenőrzése

3.15.1.6.9 Mezőgazdasági erőgépek alváza, felépítménye, elektromos berendezései

A traktorok alváza, felépítménye

A traktorok vonó- és függesztőberendezései

A hidraulikus rendszer feladata, fő részei, kezelése, karbantartása

A hidraulikus erőátviteli berendezések kezelése, karbantartása, üzemeltetése

A járművek elektromos rendszerének részei, feladatai, felépítése

Az akkumulátor feladata, szerkezete, kezelése

A motorok indítása, indítóberendezések

Világító-, jelző- és segédberendezések, közlekedésbiztonsági előírások

Mezőgazdasági erőgépek üzemeltetése

3.15.1.6.10 A precíziós gazdálkodást segítő elektronikai berendezések az erőgépeken A műholdas helymeghatározó rendszerek alkalmazása, pontossága

Járműnavigáció: sorvezető, kormányautomatika, robotpilóta, távfelügyelet, lézeres sorkövető

Fedélzeti számítógépes rendszerek

Gépüzemelési adatok gyűjtése

Szenzorok: helyspecifikus adatgyűjtés munkagépen, légi, műholdas helymeghatározó rendszer

Fedélzeti számítógép

–
–
3.15.2 Mezőgazdasági munkagépek tantárgy

140/140 óra

3.15.2.1 A tantárgy tanításának fő célja

A mezőgazdasági munkagépek tantárgy keretében a tanulók elsajátítják a mezőgazdasági termelésben alkalmazott mezőgazdasági gépek üzemeltetéséhez, kezeléséhez, beállításához és karbantartásához szükséges alapvető műszaki és technológiai ismereteket. A gépeket, berendezéseket a növények, állatok igényeinek megfelelően, az agrotechnikai követelmények megtartásával tudatosan alkalmazzák, szem előtt tartva a higiéniai, környezetvédelmi, munkavédelmi szabályokat és gazdaságossági elvárásokat. Megismerik az állattartási épületek, berendezések kezelését, karbantartását. A gépcsoportok üzemeltetése során elsajátítják a munkagépek erőgéppel történő összekapcsolását, üzemeltetés előtti beállítását, napi karbantartását. További cél, hogy a tanulóknak kialakuljon a precíz, pontos munkavégzésre való igény.

3.15.2.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

–

3.15.2.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

NAT 5-6. évfolyam, természetismeret, 2. Anyag, energia, információ 7-8. évfolyam, fizika: mechanika, hőtan, elektromosság

Általános alapozás tananyag: géptan, munka-, tűz- és környezetvédelem

Szakmai alapozás: műszaki ellátással kapcsolatos üzemi, intézményi tapasztalatok

3.15.2.4 A képzés órakeretének legalább 50%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.15.2.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Összekapcsolja a munkagépeket az erőgéppel, elvégzi a karbantartását.	A munkagépek felépítése, kapcsolószerkezetek karbantartása, előkészítés téli tárolásra	Instrukció alapján részben önállóan	Elfogadja és alkalmazza a munkaterületre vonatkozó szabályokat,	

Üzembe helyezi az új munkagépet a gyári utasítások szerint, a művelő eszközöket beállítja megadott értékre.	A munkagépek csoportosítása, felépítése, munkára történő előkészítése, beállításai, karbantartása	Instrukció alapján részben önállóan	előírásokat Törekszik az alap- és segédanyagok gazdaságos felhasználására Betartja és betartatja a tűz- és munkavédelmi szabályokat Céltudatos	Az új munkagép üzembehelyezésével kapcsolatos gyári előírások internetes keresése
Elvégzi a talajművelési eljárásokat a növények fejlettségi állapota szerint.	A talajművelés gépeinek felépítése, beállítása, üzemeltetése, a gépek kezelése	Instrukció alapján részben önállóan		Információgyűjtés az időjárási körülmények várható változásairól
Összekapcsolja a munkagépeket az erőgéppel, beállítja, elvégzi az anyagok kijuttatását.	A szerves és a műtrágya, a folyékony tápanyagok kiszórásának gépei	Instrukció alapján részben önállóan		A szerveztrágya tárolására vonatkozó környezetvédelmi előírások gyűjtése
Összekapcsolja a munkagépeket az erőgéppel, beállítja a munkavégző részeket, elvégzi az aktuális munkát, a karbantartást.	Talajelőkészítő, vető, ültető, palántázó, növényápoló gépek, öntözőberendezések, szálaskarmánybetakarító gépek kezelése, tárolása, karbantartása	Instrukció alapján részben önállóan		A munkagépek kezelési- és karbantartási előírásainak gyűjtése internetes kereséssel
Előkészíti a szemestermény betakarítását, ellenőrzi a szemveszteséget, irányítja a beszállítást, a szárítást, tisztítást.	A szemestermény betakarításának géprendszerei, a gabonabetakarítás szervezése, beszállítás, tisztító kezelés	Instrukció alapján részben önállóan		Képszerkesztés: figyelmeztető táblák készítése
Megszervezi a mezőgazdasági termékek, az állatok szállítását a munkavédelmi, egészségügyi, az állatszállításra vonatkozó előírások szerint.	A szállítás, anyagmozgatás gépei, biztonságtechnikai és munkavédelmi előírásai, a folyamatos és szakaszos üzemű gépek	Instrukció alapján részben önállóan		Az állatok szállítására vonatkozó engedélyek beszerzése, intézése internetes rendszeren keresztül
Kezeli a kertészeti kisgépeket és traktorokat, munkagépeket, gondoskodik a természetóházak	Kertészeti kisgépek, traktorok, munkagépek kezelése, beállítása, a természetóházak berendezései	Instrukció alapján részben önállóan		A kertészeti kisgépek használati, kezelési, munkavédelmi szabályainak gyűjtése

-
-

működtetéséről.				
-----------------	--	--	--	--

3.15.2.6 A tantárgy témakörei

3.15.2.6.1 Munkagépek általános jellemzői

A mezőgazdasági munkagépek értelmezése, csoportosítása (funkcionális, ágazati)

A munkagépek általános felépítése, a gépcsoport fogalma

A mezőgazdasági erőgépek-munkagépek összekapcsolása, a kapcsolószerkezetek

A munkagépek típusai: függesztett, vontatott, félig függesztett, önjáró gépek

A munkagépek karbantartása, tárolása

A kezelési-karbantartási utasítások tartalma, felépítése, használata

A precíziós gazdálkodás jelentősége, az eszközök, műszerek használata

3.15.2.6.2 A talajművelés gépei

A talajművelő gépek csoportosítása

Az ekék feladata, csoportosítása, az ekék munkája, fő részei

Az ekék beállítása, előkészítés üzemelésre, a karbantartás feladatai

Tárcsás talajművelő gépek: csoportosítás, alkalmazás, tárcsatag felépítése, karbantartás

A kultivátorok feladatai, felépítése, a szántóföldi, sorközművelő gépek alkalmazása

A boronák csoportosítása, felépítése, munkája, alkalmazása

A hengerek, simítók, talajlazítók munkája, csoportosítása, karbantartása

A talajmarók feladata, munkája, szerkezeti felépítése, karbantartása

A kombinált talajművelő gépek munkája, szerkezeti felépítése, alkalmazási területei A magágyelőkészítő gépek jellemzői

3.15.2.6.3 A tápanyag-visszapótlás gépei

Az istállótrágya-szóró gépek csoportosítása, felépítése, szórószerkezetek, beállítás, karbantartás

A műtrágyaszóró gépek felépítése, adagoló- és szórószerkezetek, beállítás, karbantartás A tápanyag-visszapótló gépek üzemeltetése során alkalmazott precíziós eszközök (alaptrágyázás, fejtrágyázás lokális adatgyűjtés alapján, automata kormányzás, szakaszolás) A folyékony műtrágya kijuttatásának gépei

3.15.2.6.4 Vető-, ültető- és palántázógépek

–
–
A vetőgépek csoportosítása, alkalmazási területek, követelmények
A sorbavető gépek felépítése, vetőszerkezet-megoldások, működés, beállítás
A szemenkénti vetőgépek felépítése, a vetőszerkezetek működési elve, beállítás
Precíziós eszközök alkalmazása a vetőgépeken
A burgonyaültető gépek csoportosítása, felépítése, beállítás-ellenőrzés
A palántázógépek csoportosítása, felépítése és működése, beállítás
A beállítások, a sor- és tőtávolság ellenőrzése
A gépek karbantartása, tárolása

3.15.2.6.5 A növényvédelem és az öntözés gépei

A növényvédelmi gépek csoportosítása, követelmények a munkavégzés során
A permetezőgép általános felépítése, működési elve, a folyadék útja
Szerkezeti elemek feladatai, cseppképzési módok
Háti- és motoros permetező gépek előkészítése, karbantartása
Kiszórt mennyiség ellenőrzése, beállítása, karbantartása, tárolás
A permetezőgépek üzemeltetése során alkalmazott precíziós rendszerek, GPS-sorvezetés, automatikus kormányzás, automatikus mennyiség szabályzás, keretszakasz-vezérlés, változó dózisu permetezés
Csávázási módok, a csávázógép általános felépítése, működése, karbantartása
Permetlészámítási feladatok (víz és vegyszer szükséges mennyiségének és arányának kiszámítása)
Munkavédelmi szabályok, környezetvédelmi előírások
Az öntözőberendezésekkel szemben támasztott követelmények
Öntözőberendezések szerkezeti egységei: szivattyúk, csövek, csőkötések, szerelvények Esőztető öntözőberendezések jellemzői, alkalmazási területei, működése, a szórófejek típusai
A csepegtető öntözőberendezések kialakítása, szabályozás
Öntözőberendezések karbantartása

3.15.2.6.6 Szalastakarmány-betakarító gépek

A gépek csoportosítása, alkalmazási területei
Az alternáló mozgású kaszaszerkezet, rotációs vágószerkezet felépítése, működése
A szársértő szerkezetek feladata, kialakítása, alkalmazása

–
–
A függesztett, vontatott és önjáró kaszálógépek felépítése, üzemeltetése, karbantartása

A rendkezelő gépek csoportosítása, felépítése, előkészítése üzemeltetésre

A rendfelszedő pótkocsi felépítése, működése, előkészítése, üzemeltetése, beállítása

A kis hasábbálát készítő gépek felépítése, működési elve, kötözési folyamata, beállítása

A nagy hasábbálát készítő gépek: változó és állandó présterű körbálázók

A szecs-kázógépek felépítése, előkészítése üzemeltetésre, beszabályozása, karbantartása
A szálastakarmány-betakarító gépek összekapcsolása, karbantartása

3.15.2.6.7 Szemestermény-betakarító gépek

Az arató-cséplő gép általános felépítése, a szerkezeti egységek feladatai (aratószerkezet, cséplőszerkezet, tisztító és kiegészítő szerkezetek, szemvesztésmérő berendezés)

Az arató-cséplő gépek előkészítése üzemeltetésre, beállítások, napi karbantartás

Kukoricabetakarítási módok és gépei (csőtörő-fosztó gépek, az arató-cséplő gép átszerelése)

A napraforgó-betakarító adapterek működési elve, az arató-cséplő gép átszerelése

Hüvelyes növények betakarítása, alkalmazott technológiák, adapterek

Az arató-cséplő gépek üzemeltetése során alkalmazott precíziós eszközök: GPSsorvezetés, automatikus terhelésszabályozás, hozammérés és térképezés, menet közbeni ürítés, összehangolás

A betakarítás szervezése (terményátvétel, nedvességtartalom, munkabiztonság)

A szemestermények utókezelésének munkaműveletei és eszközei

3.15.2.6.8 A gumós növények betakarításának gépei

A burgonyaszár eltávolításának gépei (szárzúzók)

A burgonyakiszedő gépek előkészítése üzemeltetésre, a felszedő, kocsira rakó gép, burgonyakombájn

Cukorrépa-betakarítási technológiák és gépek

Fejező-, kiszedő-, tisztító- és szállítószervezetek működési elve, beállításai

3.15.2.6.9 A szállítás, anyagmozgatás gépei

A szállító- és rakodógépek biztonságtechnikai és munkavédelmi előírásai

Az anyagmozgató gépek csoportosítása

–
–
Mezőgazdasági pótkocsik: általános rendeltetésű és speciális szállítójárművek

Folyamatos üzemű berendezések, szakaszos üzemű rakodógépek

A homlok- és forgórakodó gépek karbantartása, üzemeltetése, különböző mezőgazdasági munkaeszközökkel

A szállító és rakodógépekkel kapcsolatos munka-, tűz- és környezetvédelmi szabályok

3.15.2.6.10 Kertészet gépei

A kertészetekben alkalmazott erőgépek, kerti traktorok és munkagépei

A kertészetben leggyakrabban használatos kisgépek üzemeltetése, karbantartása

Speciális talajművelő gépek: talajmarók, rotációs kapák, ásógép

Talajfertőtlenítő gépek, gőzölőberendezések

Tápkockás palántázógép

A gyümölcsstelepítés, területrendezés gépei, a tereptisztítás, támrendszerépítés gépei, síkfalmetszők, a nyessedékhasznosítás gépei

Kézi metszőollók karbantartása, élezése, pneumatikus metszőollók felszerelése, üzemeltetése

A gyümölcsbetakarítás gépei, segédeszközei

A manipulálás műveletei és gépei: felrakógépek, tisztítógépek, selejtezőgépek, berendezések, a válogatás gépei és berendezései, osztályozógépek

A csomagolás, gyümölcsszállítás gépei, eszközei

A gyümölcsök tárolása: tárolási módok, tárolótípusok

A termesztőberendezéseknél alkalmazott anyagok, szerkezetek korrózióvédelme, karbantartása

A termesztőberendezések fűtőberendezései és a szellőztetés

A termesztőberendezések öntözőberendezéseinek üzemeltetése, karbantartása, mikroöntözés

Árnyékoló-, világítóberendezések

A termesztőberendezések automatizálása

4.3 A részszakma megnevezése: Mezőgazdasági munkás

4.3.1 A részszakma ajánlott szakmai tartalma:

Az oktatási egység 3. fejezetben szereplő azonosító száma	Az oktatási egység megnevezése
3.5.1.6.1	A növény és környezete témakör
3.5.1.6.2	A növénytermesztés alapjai témakör
3.5.1.6.3	A talajművelés műveletei témakör
3.5.1.6.4	Talajjavítás, talajvédelem, talajmintavétel, talajvizsgálat témakör
3.5.1.6.7	A növények szaporítása és vetése témakör
3.5.1.6.8	Növényápolás és öntözés témakör
3.5.1.6.9	Betakarítás és tartósítás; a termények tárolása témakör
3.6.1.6.1	Általános zöldségtermesztési ismeretek témakör
3.6.1.6.2	Termesztés termesztőberendezésben témakör
3.6.1.6.10	Zöldségfélék árulőkészítése, tisztítás, elsődleges feldolgozás témakör
3.6.2.6.1	Általános gyümölcsstermesztési ismeretek témakör
3.7.1.6.1	Állat és környezete témakör
3.7.1.6.2	Egészség, csökkent termelőképesség, betegség témakör
3.7.1.6.4	Az állatok jóléte és az állatvédelem témakör
3.7.2.6.2	Az emlősök és a madarak testtájai témakör
3.7.2.6.3	A gazdasági állatok emésztőkészülékének felépítése, az emésztés folyamata és az anyagforgalom témakör
3.7.3.6.1	A takarmányozás alapjai témakör
3.7.3.6.2	Takarmányismeret témakör
3.7.3.6.4	A takarmányozás végrehajtása témakör
3.8.1.6.6	A mezőgazdasági erőgépek felépítése és működése, a belső égésű motorok témakör
3.8.2.6.1	Munkagépek általános jellemzői témakör
3.8.2.6.2	A talajművelés gépei témakör
3.8.2.6.4	Vető-, ültető- és palántázógépek témakör
3.8.2.6.6	Szálatakarmány-betakarító gépek témakör
3.8.2.6.7	Szemestermény-betakarító gépek témakör

Ágazati alapvizsga leírása, mérésének, értékelésének szempontjai

-
-

Az ágazati alapvizsgára bocsátás feltétele:

Valamennyi előírt képzési évfolyam eredményes teljesítése.

Írásbeli vizsga: -

Gyakorlati vizsga

A vizsgatevékenység megnevezése: Egyszerű mezőgazdasági alapgyakorlatok

A vizsgatevékenység leírása:

A vizsgatevékenység a következő hat vizsgarészből áll:

Portfólió elkészítése, a vizsga napján történő szóbeli bemutatása, és az ahhoz kapcsolódó szakmai kérdések megválaszolása. A portfólió szakmai tartalmához, formai kivitelezéséhez a vizsgaszervező szempontrendszer, értékelést és értékelőlapot dolgoz ki. A tanulónak a portfóliót a szakmai oktatást végző intézmények által meghatározott időpontig, de legkésőbb a vizsga napja előtt két héttel be kell adniuk. A portfóliót intézményenként egységesen, papír alapon vagy elektronikus formában kell beadni és bemutatni.

portfólió szakmai tartalma lehet pl. szakmai előadások, bemutatók, üzem- illetve céglátogatások jegyzete, beszámoló szakmai gyakorlatokról, állati vagy növényi folyamatok megfigyelése, éghajlati és/vagy talajtani megfigyelések leírása. A portfólió terjedelme minimum 4 oldal A/4-es méretű, kézzel, vagy géppel írt dokumentum, ábrákkal, képekkel kiegészítve, vagy 16 diából álló PowerPoint prezentáció. A portfólió kötelező eleme a választott helyszín, terület, növény vagy állat részletes bemutatása.

Egyszerű talajvizsgálat végzése

vizsgarész során a vizsgázó egyszerű gyúrópróbát végez, Arany-féle kötöttséget vagy talaj pH-t mér.

Éghajlati adatok gyűjtése

vizsgarész során a vizsgázó a méréshez szükséges meteorológiai mérőeszközzel hőmérsékletet, légnyomást vagy páratartalmat mér.

Motor olajsint ellenőrzése

–
–

vizsgarész során a vizsgázó erőgépen vagy gépjárművön, illetve kertészeti vagy erdészeti motoros kisgépen olajsintet ellenőriz.

Területmérés hagyományos vagy elektronikus eszközzel és területszámítás

vizsgarész során a vizsgázó egyszerű terepi idom alakjelző méreteit megméri, ebből területet számol.

Állati vagy növényi méretfelvétel. A méretfelvétel során az alábbi négy tevékenység közül lehet egyet választani:

vizsgarész során a vizsgázó gazdasági állatok marmagasságának, szárkörméretének, övméretének felvételét végzi. Tojásméretet mér, méret szerint osztályoz.

Fa magasságát és törzsátmérőjét megméri. Díszcserjének a magasságmérését elvégzi.

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 90 perc (6 x 15 perc) 7.3.4 A vizsgatevékenység aránya a teljes ágazati alapvizsgán belül: 100 % 7.3.5 A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

A portfólió terjedelme, szakmai tartalma, formai és esztétikai kivitelezése. Előadásmód, a témához kapcsolódó szakszavak használata és a kérdésre adott válaszok szakmaisága.

Egyszerű talajvizsgálatnál a mintavétel szakszerűsége és a mért vagy érzékelt értékek pontossága.

Éghajlati adatgyűjtésnél a mérőműszerek szakszerű használata és a mért adatok pontossága.

Motorolajsint-ellenőrzésnél a munkafolyamat szakszerűsége, a helyes következtetések levonása és a munka- tűz és környezetvédelmi szabályok betartása.

Területmérés és -számítás esetén a mérőeszközök kezelése, a hossz mérés és a területszámítás pontossága.

Az állattal való bánás, illetve a növénykezelés szakszerűsége, a méretfelvétel pontossága, eszközök szakszerű használata.

–
–
A gyakorlati vizsgarészek feladatai során felvett adatok és elvégzett számítások a vizsgaszervező által készített feladatlapon kerülnek rögzítésre.

A gyakorlati vizsgarészek mindegyike 15 %-kal számít, kivéve a portfóliót, amit 25 %os mértékkel kell figyelembe venni az értékelés során.

Az értékelés százalékos formában történik.

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 31 %-át elérte érte.

Alapvizsgálattal betölthető munkakör FEOR száma

Ágazati alapoktatás megnevezése	FEORszám	FEOR megnevezése	Alapvizsgálattal betölthető munkakör(ök), tevékenységek
Mezőgazdaság és erdészet	-	-	-

A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei:-

A szakmai vizsga leírása, mérésének, értékelésének szempontjai

Szakmairány megnevezése: Gazda - Állattenyésztő szakmairány

Szakmai vizsgára bocsátás feltétele:

Valamennyi előírt képzési évfolyam és az egybefüggő szakmai gyakorlat eredményes teljesítése. 8.2.2

A szakmához kötődő további sajátos követelmények:

szakmai vizsga megkezdésének előfeltétele a mezőgazdasági vontató vezetésére érvényes vezetői engedély megszerzése (T, illetve C+E, C1+E kategória, vagy B kategória). A vizsga megkezdése előtt az akkreditált vizsgaközpontnak be kell mutatni az érvényes vezetői engedélyt.

Központi interaktív vizsga

A vizsgatevékenység megnevezése:

Mezőgazdasági ismeretek (azonos a Gazda-Növénytermesztő szakmairány Központi interaktív vizsgánál leírt előírásokkal)

A vizsgatevékenység leírása:

Gazda tanulási eredmény alapú kimeneti követelményeiben előírt kompetenciákból összeállított feladatsor, amely a következő munkafeladatokkal kapcsolatos tanulási eredményeket méri:

–
–
agrár vállalkozás, állattartás, állattenyésztés, gazda kiegészítő tevékenységei, mezőgazdasági erő- és munkagépek, növénytermesztés, zöldségtermesztés, szőlő- és gyümölcsstermesztés, takarmányozás.

A szakmai vizsga interaktív vizsgatevékenysége teszt jellegű, 30 kérdésből álló, elektronikusan, gép által értékelt feladatsorból áll. Szerepelhet a kérdések között rövid, egyszerű számítás, fényképről, rajzról történő felismerés (állat, testtájak, csontok, állatfajták, tenyésztett állatfajok, ivarzó és beteg állatok, takarmányok, takarmánynövények, fertőtlenítő és egyéb használt anyagok, gépek, gépelemek, szerszámok, szántóföldi és kertészeti növények, növényi részek, gyomnövények, kártevők, kórokozók, kártételek, kórképek, zöldségfélék, gyümölcsök, termések, magok, egyéb, a munkafeladatok során használt eszközök, műtrágyák, talajtípusok, nyomtatványok), feleletválasztásos, feleletalkotásos meghatározás, műszer, mérőeszköz leolvasás, mértékegység átváltás. Az agrár vállalkozás feladatai a mindennapi gazdasági/üzemi elvárásokat tartalmazzák: adatlapok kitöltése, adminisztráció, pályázat, értékesítés, szerződés, pénzügy, százalékszámítás.

A feladatok szakterületek közötti súlyaránya:

25 % állattartás, állattenyésztés,

25 % növénytermesztés   20 % erőgépek, munkagépek,   15 % kertészeti
alapismeretek,

15 % agrár vállalkozási ismeretek.

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 70 perc

(kérdésenként általában 2 perc, a számítási, kitöltési vagy egyéb, hosszabb munkaidőt igénylő feladatoknál 5 perc áll rendelkezésre)

A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül: 20 %

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai: • Online vizsgafeladat automatikus kiértékeléssel.

• Olyan feladatoknál, ahol több jó válasz is lehetséges, a hibás jelölés esetén pontlevonást kell alkalmazni.

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 40 %-át elérte.

Projektfeladat

A Projektfeladat két részből áll

A vizsgatevékenység megnevezése: Mezőgazdasági termelési feladatok

A) vizsgarész: Portfólió elkészítése és védelme (az állattenyésztéssel kapcsolatos tanulási eredmények bemutatása)

B) vizsgarész: Gyakorlati vizsgamunka végzése

A vizsgatevékenység leírása:

–
–

A) vizsgarész részletes leírása: Portfólió elkészítése és védése

A tanuló a második évben szakmairányt választ, ezt követően az összefüggő nyári gyakorlat és a harmadik évfolyam elvégzése során kidolgozza személyes dokumentumát, majd a szakmai vizsgán beszámol tevékenységéről, megvédi az általa leírtakat.

A Tanulói portfólió személyes dokumentum, a Gazda képzés során készült projekt munka, amely tartalmazza a tanuló hosszabb időszakon át végzett egyéni munkáját, a kiadott egyéni feladatokat, tapasztalatokat, szakmai tevékenységet. A dokumentumot a tanuló önállóan készíti el az akkreditált vizsgaközpont által kiadott szempontrendszer, a szakmai és formai előírások szerint.

Tartalmazhat szöveg-, rajz-, fotó-, animáció-, film- vagy hanganyagot, prezentációt. Szerepelhetnek benne a sikeres iskolai vagy tanulmányi versenyek eredményei, a gyakorlaton elvégzett munkák, az otthoni szakmai tevékenységek, a megismert új technológiák, a felnevelt állatok fényképei. Belekerülhetnek egyes dolgozatok, de nem lehet azok gyűjteménye. A szakmai fejlődés bemutatása mellett az iskolán kívüli sikerekről is készülhetnek fényképek, bemutatók, amelyek a vizsgázó életpályaelképzeléseit érzékeltetik.

A portfólió kötelező elemei:

A tanuló kiválasztja a szakirányát (állattenyésztés), majd egy gazdasági állatot (fajt, fajtát, csoportot, egyedi állatot), és ennek életjelenségeit egy gazdasági éven keresztül folyamatosan figyelemmel kíséri, dokumentálja, tanárai, oktatói segítségével értékeli, tapasztalatait rögzíti. Megfigyeli a választott gazdasági állat tartásának és takarmányozásának, fejlődésének változásait, a gazdaságban és az élelmiszerellátásban betöltött szerepét.

Terjedelme: 2-5 oldal, fényképekkel, rajzzal, leírással.

Az összefüggő nyári gyakorlaton végzett munkák összefoglalása, a gyakorlati munkanapló legfontosabb elemeinek, eredményeinek kiemelésével. Terjedelme: 2-3 oldal, fényképekkel, rajzzal, leírással.

Europass önéletrajz készítése, csatolása.

A portfólió nem kötelező elemei:

A portfólió készítője leírhatja véleményét, tapasztalatait, sikereit, tanulmányi tapasztalatait, szerepeltetheti a szakma iránti érdeklődését bizonyító dokumentumokat (dicséret, sikeres dolgozat, internetes keresés során a szakterülettel kapcsolatos információk stb.).

A vizsgázó által készített tárgy vagy gyakorlati feladat bemutatása, saját gazdaságban/gyakorlóüzemben előállított termék, nevelt növény, állat vagy arról készült dokumentum, amely munkában a tanuló részt vett.

Szakmai rendezvényen vagy tanulmányi versenyen történő részvétel bemutatása (mezőgazdasági kiállítás, tanulmányi verseny, termékbemutató, gépkiállítás stb.).

–
–
Saját érdeklődési körről, iskolán kívüli sikerekről, tevékenységekről szóló dokumentumok, fotók, filmek, életpálya elképzelések, a gyakorlaton elvégzett munkák, a megismert új technológiák.

Csak az a jelentkező bocsátható szakmai vizsgára, akinek portfólióját a képző intézmény kijelölt oktatója hitelesíti, azaz igazolja, hogy a portfólióban megjelenő adatok, információk a vizsgára jelentkező által kerültek összegyűjtésre, elvégezte azokat a munkafolyamatokat, amelyeket a munkájában bemutatott.

A portfólió teljes (maximális) terjedelmét az akkreditált vizsgaközpont határozza meg, de nem lehet kevesebb 15 oldalnál (diánál). Javasolt a 12-es betűnagyság és a képek aránya ne haladja meg a 30 %-ot.

Leadás: A vizsgázónak a szakmai oktatást végző intézmény által hitelesített portfólióját a szakmai vizsga megkezdése előtt legalább 30 nappal le kell adnia a vizsgaközpontnak.

Formája: A vizsgázó által kézzel vagy számítógéppel készített prezentáció, ppt vagy pdf összeállítás, szerkesztett és a képző intézmény által biztosított online felületen a tárhelyre feltöltött dokumentum.

A portfólió elkészítésére rendelkezésre álló idő: 1-1,5 év.

A vizsgabizottság a szakmai vizsgán értékeli a bemutatott anyagot, kapcsolódó beszélgetést folytat a vizsgázóval.

B) vizsgarész részletes leírása: Gyakorlati vizsgamunka végzése

A vizsgázó állattenyésztési, növénytermesztési és gépüzemeltetési feladatokat végez el, az akkreditált vizsgaközpont által meghatározottak szerint. A munkafeladatokat úgy kell összeállítani, hogy a három kérdéskör egy tételapon szerepeljen, valamennyi kiadott, elvégzendő feladatcsoport összességében azonos nehézségű legyen, és megközelítőleg azonos időtartamot vegyen igénybe a munkafeladatok elvégzése.

Az akkreditált vizsgaközpont készíti el az egyes munkafeladatokat.

A gyakorlati vizsgamunka minden vizsgázó számára három feladattípusból áll:

feladattípus: állattenyésztés

feladattípus: növénytermesztés, kertészet

feladattípus: gépüzemeltetés

A feladatok elvégzésének folyamata:

A gyakorlati vizsgamunka végrehajtása közben vagy a munka befejezése után a vizsgabizottság az adott tevékenységgel kapcsolatos beszélgetést folytat a vizsgázóval. Kérdéseket tesz fel, amelyek érintik a növények, állatok felismerésének, tartásának, illetve termesztéstechnológiájának, a használatos munkaeszközöknek, gépeknek, termelési eredményeknek, az előállított termékek felhasználásának, beltartalmának, értékesítésének, az üzem, vállalkozás működtetésének, valamint a végzett munka egészségügyi, környezetvédelmi és biztonságtechnikai feltételeinek kérdéskörét.

–
–

A gyakorlati vizsgamunka feladatait az akkreditált vizsgaközpont jelöli ki, készíti el az értékelőlapokat. Valamennyi feladattípus tartalmazzon végrehajtandó és felismerési feladatot, amelyet komplex feladatban kell előkészíteni. A felismerési feladat a gyakorlati feladatoktól nem választható el. I.) feladattípus:

Az állattartás, az állatápolás napi és időszakos munkáinak elvégzése: takarmányadag összeállítása, takarmányok érzékszervi vizsgálata, takarmány-előkészítés, takarmánykiosztás, itatás, kitrágyázás, állatápolás, legeltetés, trágyakezelés, takarítás, fertőtlenítés, alapvető vizsgálatok elvégzése, tejvizsgálat, küllemi bírálat, méretfelvétel, takarmány-, alom-, trágyakészlet mennyiségének felmérése, érzékszervi minősítésük, termésbecslés, számla kiállítása az állattenyésztésben, alkalmazott alap- és összesítő bizonylatok, nyilvántartások kitöltése.

feladattípus:

szántóföldi növénytermesztés és a kertészeti termesztés napi és időszakos feladatainak elvégzése: alapvető vizsgálatok elvégzése, talajvizsgálatok, vetőmagvizsgálat, vetőmagszükséglet, tápanyagutánpótlás számítások, egyszerű növénytermesztési munkák végzése, tárolóhely előkészítés, számla kiállítása a mezőgazdasági termelésben, alkalmazott alap- és összesítő bizonylatok, nyilvántartások kitöltése, kertészeti munkafolyamatok elvégzése, talajelőkészítés magvetéshez, magvetés szabadföldre, magvetés szaporítóládába/-tálcába, palántázás, vegetatív szaporítás, ültető gödör kiásása, ültetés, öntözés, metszés, gyümölcs betakarítás, osztályozás, minősítés, tárolás, csomagolás, szőlőművelés és metszés.

feladattípus:

szántóföldi növénytermesztésben és az állattartásban alkalmazott erő- és munkagépek, berendezések üzemeltetése, karbantartása, munkájuk ellenőrzése, beállítása, egyszerűbb karbantartási feladatok végrehajtása: mezőgazdasági erőgépek, talajművelés gépei, tápanyag-visszapótlás gépei, vetés, ültetés, növényápolás gépei, betakarítás gépei, növénytermesztési munkagépek kiszolgálása, öntözőberendezések, rakodás, takarmányelőkészítés gépei, itatás, trágyaeltávolítás, fejés, tejkezelés gépei, állatápolás gépei, tojásgyűjtés és –kezelés eszközei, keltetőgépek, nyírás eszközei, állattartó épületek klímaszabályozása, mosás és fertőtlenítés gépei, elektromos kerítések, mérlegelés, állatszállítás eszközei, járművei.

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam:

vizsgarész: a rendelkezésre álló időtartam: 30 perc, amelyből a felkészülési idő 15 perc, portfólió védés 15 perc.

vizsgarész: a rendelkezésre álló időtartam összesen 120 perc, a szakmai beszélgetés időtartama maximum 15 perc lehet.

A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül: 80 %

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

vizsgarész: 40 %

–
–
vizsgarész: 60 % (feladattípusonként 20 – 20 %)

A) vizsgarész vizsgatevékenységének értékelési szempontjai:

a leírt tapasztalatok szakmai tartalma,

az összefüggő nyári szakmai gyakorlatok bemutatása, saját megfigyelések minősége, mennyisége,

kötelező tananyag, gyakorlaton kívüli szakmai érdeklődés, egyéni meglátások szakmai megalapozottsága, külalak, szerkesztés, szerkezet, helyesírás.

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerzhető összes pontszám legalább 40 %-át elérte.

A portfólió szakmai tartalmához, formai kivitelezéséhez az akkreditált vizsgaközpont szempontrendszerrel dolgoz ki, melyet a képző intézmények rendelkezésére bocsát.

B) vizsgarész vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

munkavégzés megkezdése előtti feladatok: munkaterület kijelölése, gépek, eszközök, szerszámok előkészítése, a biztonságos munkatevékenység feltételeinek ellenőrzése, az állatokkal történő bánásmód, a gépek munka előtti ellenőrzése (műszaki, biztonsági, munkavédelmi kérdések), precíz, gondos munkavégzés, a szükséges lexikális felkészültség alkalmazása (információk ismerete vagy megszerzése, pl. kezelési, karbantartási utasítások írásban, vagy internetről), összbenyomás, beszédkésztség, hozzáállás.

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a vizsgázó a megszerzhető összes pontszám legalább 40 %-át elérte.

8.5 A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges személyi feltételek: **A) vizsgarész:**

A vizsga zavartalan lebonyolításához felelős rendszergazda rendelkezésre állása szükséges.

B) vizsgarész: -

A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges tárgyi feltételek:

Központi interaktív vizsgarész: lebonyolításához tanterem, a tanulók létszámának megfelelő számú számítógép, internet szükséges.

vizsgarész: a portfólióval kapcsolatos vizsgatevékenység tárgyi feltételei:

–
–

vizsgaterem (tanterem), számítógép, internet elérhetőség.

vizsgarész: a gyakorlati szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges tárgyi feltételek:

szakirodalom (könyvek, prospektusok, kezelési utasítások stb.)

irodahelyiség, eszközök (számítógép, nyomtató, telefon stb.)

műszerek, mérőeszközök, mintavétel eszközei

egyéni védőfelszerelések, elsősegélynyújtó-felszerelések

állategészségügyi műszerek, az állatgyógyászat alapvető eszközei, állatápolás, elletés/fiaztatás, egyedi megjelölés eszközei

baromfi, juh, ló, sertés, szarvasmarha istálló állatokkal és műszaki felszereléssel

baromfi ápolás és gondozás eszközei, tojáskezelés eszközei, berendezései, anyagai

juh, ló, sertés, szarvasmarha ápolás és gondozás eszközei

villanypásztor és berendezései, tartozékai

hídmérleg, terménytárolás és kezelés eszközei

növényvédelmi tárolóhelyek, eszközök, anyagok

földterület a gépbeállítási és gépüzemelési gyakorlathoz

termesztő berendezések, fóliák

növényház, szőlőültetvény, gyümölcsös, támrendszer

univerzális mezőgazdasági erőgépek és pótkocsik

talajművelő eszközök, talajművelés munkagépei

vető-, ültető- és palántázó gépek

fűkasza, rendsodró, szárzúzó, silózógép, bálázógép

permetezőgép, növényvédelem gépei, eszközei

trágyakihordás eszközei, szerves- és műtrágyaszóró gépek

öntözőberendezések

arató-cséplőgép adapterekkel

magtisztító- és csávázó gépek

kertészeti kisgépek

takarmány előkészítés, kiosztás gépei, eszközei

–
–
takarmánytárolás eszközei, gépei

fejés és tejkezelés gépei

gépüzemeltetéshez szükséges szerszámok, eszközök, anyagok

kézi és gépi anyagmozgatás eszközei, emelőgépek

A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei: -

A szakmai vizsga eredményébe az ágazati alapvizsgát az alábbi aránnyal kell beszámítani: 5 %, (Szakmai vizsga: 95 %)

A vizsgán használható segédeszközökre és egyéb dokumentumokra vonatkozó részletes szabályok:
Központi interaktív vizsga:

A számítási feladatok végezhető az akkreditált vizsgaközpont által kiadott, lepecsételt lapon, a számológép használata megengedett. A számításhoz használt lapokat a vizsga befejezésekor névvel ellátva le kell adni és csatolni a vizsgázó által készített portfólióhoz. Projektfeladat:

vizsgarész: használható a tanuló által készített portfólió, a hozzá kapcsolódó egyéb dokumentumok, elkészített saját tárgy vagy gyakorlati feladat bemutatása, saját gazdaságban/gyakorló üzemben előállított termék, növény, állat vagy arról készült dokumentum.

vizsgarész: minden eszközt, dokumentumot a vizsgáztató szervezet biztosít.

Szakmairány megnevezése: Gazda - Növénytermesztő szakmairány

. Szakmai vizsgára bocsátás feltétele:

Valamennyi előírt képzési évfolyam és az egybefüggő szakmai gyakorlat
eredményes teljesítése

A szakmához kötődő további sajátos követelmények:

A szakmai vizsga megkezdésének előfeltétele a mezőgazdasági vontatóra érvényes vezetői engedély megszerzése (T, illetve C+E, C1+E kategória, vagy B kategória). A vizsga megkezdése előtt a vizsgabizottságnak be kell mutatni az érvényes vezetői engedélyt.

Központi interaktív vizsga

A vizsgatevékenység megnevezése:

Mezőgazdasági ismeretek (azonos a Gazda-Állattenyésztő szakmairány Központi interaktív vizsgánál szereplő előírásokkal)

A vizsgatevékenység, vagy részeinek leírása:

–
–

A Gazda tanulási eredmény alapú kimeneti követelményeiben előírt kompetenciákból összeállított feladatsor, amely a következő munkafeladatokkal kapcsolatos tanulási eredményeket méri: agrárvállalkozás, állattartás, állattenyésztés, gazda kiegészítő tevékenységei, mezőgazdasági erő- és munkagépek, növénytermesztés, zöldségtermesztés, szőlő- és gyümölcstermesztés, takarmányozás.

A szakmai vizsga interaktív vizsgatevékenysége teszt jellegű, 30 kérdésből álló, elektronikusan, gép által értékelt feladatsor. Szerepelhet a kérdések között rövid, egyszerű számítás, fényképről, rajzról történő felismerés (állat, testtájak, csontok, állatfajták, tenyésztett állatfajok, ivarzó és beteg állatok, takarmányok, takarmánynövények, fertőtlenítő és egyéb használt anyagok, gépek, gépelemek, szerszámok, szántóföldi és kertészeti növények, növényi részek, gyomnövények, kártevők, kórokozók, kártételek, kórképek, zöldségfélék, gyümölcsök, termések, magok, egyéb, a munkafeladatok során használt eszközök, műtrágyák, talajtípusok, nyomtatványok), feleletválasztásos, feleletalkotásos meghatározás, műszer, mérőeszköz leolvasás értéke, mértékegység átváltás. Az agrárvállalkozás feladatai a mindennapi gazdasági/üzemi elvárásokat tartalmazzák: adatlapok kitöltése, adminisztráció, pályázat, értékesítés, szerződés, pénzügy, százalékszámítás.

A feladatok szakterületek közötti súlyaránya:

25 % állattartás, állattenyésztés

25 % növénytermesztés

20 % erőgépek, munkagépek

15 % kertészeti alapismeretek

15 % agrárvállalkozási ismeretek

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 70 perc

(kérdésenként általában 2 perc, a számítási, kitöltési, vagy egyéb, hosszabb munkaidőt igénylő feladatoknál 5 perc áll rendelkezésre)

A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül: 20 %

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

Online vizsgafeladat automatikus kiértékeléssel.

Olyan feladatoknál, ahol több jó válasz is lehetséges, hibás jelölés esetén pontlevonást kell alkalmazni.

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 40 %-át elérte.

Projektfeladat

A Projektfeladat két részből áll

8.13.1. A vizsgatevékenység megnevezése: Mezőgazdasági termelési feladatok

–
–
A) vizsgarész: Portfólió elkészítése és védése (a növénytermesztéssel kapcsolatos tanulási eredmények bemutatása)

B) vizsgarész: Gyakorlati vizsgamunka végzése

A vizsgatevékenység vagy részeinek leírása:

A) vizsgarész részletes leírása: Portfólió elkészítése és védése

A tanuló a második évben szakmairányt választ, ezt követően az összefüggő nyári gyakorlat és a harmadik évfolyam elvégzése során kidolgozza személyes dokumentumát, majd a szakmai vizsgán beszámol tevékenységéről, megvédi az általa leírtakat.

A Tanulói portfólió személyes dokumentum, a Gazda képzés során készült projektmunka, amely tartalmazza a tanuló hosszabb időszakon át végzett egyéni munkáját, a kiadott egyéni feladatokat, tapasztalatokat, szakmai tevékenységét. A tanuló önállóan készíti az akkreditált vizsgaközpont által kiadott szempontrendszer, a szakmai és formai előírások szerint.

Tartalmazhat szöveges, rajzos, fotós, animációs, filmes, vagy hanganyagot, prezentációt. Szerepelhetnek benne a sikeres iskolai, vagy tanulmányi versenyek eredményei, a gyakorlaton elvégzett munkák, az otthoni szakmai tevékenységek, a megismert új technológiák, a gondozott növények fényképei. Belekerülhetnek egyes dolgozatok, de nem lehet azok gyűjteménye. A szakmai fejlődés bemutatása mellett az iskolán kívüli sikerekről is készülhetnek fényképek, bemutatók, amelyek a tanuló életpálya elképzeléseit érzékeltetik.

A portfólió kötelező elemei:

A tanuló kiválasztja a szakirányát (növénytermesztés), majd egy gazdasági növényt, és ennek életjelenségeit fejlődése során folyamatosan figyelemmel kíséri. Bemutatja, dokumentálja a talajelőkészítést, a magvetést/ültetést, gondozást, a betakarítást, tanárai, oktatói segítségével értékeli, tapasztalatait rögzíti. Megfigyeli a választott gazdasági növény fejlődésének változásait, a gazdaságban és az élelmiszerellátásban betöltött szerepét.

Terjedelme: 2-5 oldal, fényképekkel, rajzzal, leírással.

Az összefüggő nyári gyakorlaton végzett munkák összefoglalása, a gyakorlati munkanapló legfontosabb elemeinek, eredményeinek kiemelésével. Terjedelme: 2-3 oldal, fényképekkel, rajzzal, leírással.

Europass önéletrajz készítése, csatolása.

A portfólió nem kötelező elemei:

A portfólió készítője leírhatja véleményét, tapasztalatait, sikereit, tanulmányi tapasztalatait, szerepeltetheti a szakma iránti érdeklődését bizonyító dokumentumokat (dicséret, sikeres dolgozat, internetes keresés során a szakterülettel kapcsolatos információk stb.).

–
–

A tanuló által készített tárgy vagy gyakorlati feladat bemutatása, saját gazdaságban/gyakorlóüzemben előállított termék, növény, állat vagy arról készült dokumentum, amely munkában a tanuló részt vett.

Szakmai rendezvényen vagy tanulmányi versenyen történő részvétel bemutatása (mezőgazdasági kiállítás, tanulmányi verseny, termékbemutató, gépkiállítás stb.).

Saját érdeklődési körről, iskolán kívüli sikerekről, tevékenységekről szóló dokumentumok, fotók, filmek, életpálya elképzelések, a gyakorlaton elvégzett munkák, a megismert új technológiák.

Csak az a jelentkező bocsátható szakmai vizsgára, akinek portfólióját a képző intézmény kijelölt oktatója hitelesíti, azaz igazolja, hogy a portfólióban megjelenő adatok, információk a vizsgára jelentkező által kerültek összegyűjtésre, elvégezte azokat a munkafolyamatokat, amelyeket a munkájában bemutatott.

A portfólió teljes (maximális) terjedelmét az akkreditált vizsgaközpont határozza meg, de nem lehet kevesebb 15 oldalnál (diánál). Javasolt a 12-es betűnagyság, és a képek aránya ne haladja meg a 30%-ot.

Leadás: A vizsgázónak a szakmai oktatást végző intézmény által hitelesített portfólióját a szakmai vizsga megkezdése előtt legalább 30 nappal le kell adnia a vizsgaközpontnak.

Formája: A vizsgázó által kézzel vagy számítógéppel készített prezentáció, ppt, vagy pdf összeállítás, szerkesztett és a képző intézmény által biztosított online felületen a tárhelyre feltöltött dokumentum.

A portfólió elkészítésére rendelkezésre álló idő: 1-1,5 év.

A vizsgabizottság a szakmai vizsgán értékeli a bemutatott anyagot, kapcsolódó beszélgetést folytat a vizsgázóval.

B) vizsgarész részletes leírása: Gyakorlati vizsgamunka végzése

A vizsgázó állattenyésztési, növénytermesztési és gépüzemeltetési feladatokat végez el, az akkreditált vizsgaközpont által meghatározottak szerint. A munkafeladatokat úgy kell összeállítani, hogy a három kérdéskör egy tétellapon szerepeljen, valamennyi kiadott elvégzendő feladatcsoport összességében azonos nehézségű legyen, és megközelítőleg azonos időtartamot vegyen igénybe a munkafeladatok elvégzése.

Az akkreditált vizsgaközpont készíti el az egyes munkafeladatokat.

A gyakorlati vizsgamunka minden vizsgázó számára három feladattípusból áll:

feladattípus: állattenyésztés

feladattípus: növénytermesztés, kertészet

feladattípus: gépüzemeltetés

A feladatok elvégzésének folyamata:

–
–

A gyakorlati vizsgamunka végrehajtása közben, vagy a munka befejezése után a vizsgabizottság az adott tevékenységgel kapcsolatos beszélgetést folytat a vizsgázóval. Kérdéseket tesz fel, amelyek érintik a növények, állatok felismerésének, a tartás, illetve termesztéstechnológia, a használatos munkaeszközök, gépek, termelési eredmények, az előállított termékek felhasználásának, beltartalmának, értékesítésének, az üzem, vállalkozás működtetésének, a munka egészségügyi, környezetvédelmi és biztonságtechnikai feltételeinek kérdéskörét.

A gyakorlati vizsgamunka feladatait az akkreditált vizsgaközpont jelöli ki, készíti el az értékelőlapokat. Valamennyi feladattípus tartalmazzon végrehajtandó és felismerési feladatot, amelyet komplex feladatban kell előkészíteni. A felismerési feladat a gyakorlati feladatoktól nem választható el.

I. feladattípus:

Az állattartás, az állatápolás napi és időszakos munkáinak elvégzése: takarmányadag összeállítása, takarmányok érzékszervi vizsgálata, takarmány-előkészítés, takarmánykiosztás, itatás, kitrágyázás, állatápolás, legeltetés, trágyakezelés, takarítás, fertőtlenítés, alapvető vizsgálatok elvégzése, tejvizsgálat, küllemi bírálat, méretfelvétel, takarmány-, alom-, trágyakészlet mennyiségének felmérése, érzékszervi minősítésük, termésbecslés, számla kiállítása az állattenyésztésben, alkalmazott alap- és összesítő bizonylatok, nyilvántartások kitöltése. II. feladattípus:

A szántóföldi növénytermesztés és a kertészeti termesztés napi és időszakos feladatainak elvégzése: alapvető vizsgálatok elvégzése, talajvizsgálatok, vetőmagvizsgálat, vetőmagszükséglet, vetőmagelőkészítés, csávázás, kiszórt növényvédőszer vizsgálata, tápanyagutánpótlás számítások, egyszerű növénytermesztési munkák végzése, növényvédelmi munkák, növényvédőszerkezelés, tárolóhely előkészítés, számla kiállítása a mezőgazdasági termelésben, alkalmazott alap- és összesítő bizonylatok, nyilvántartások kitöltése, kertészeti munkafolyamatok elvégzése, talajelőkészítés magvetéshez, magvetés szabadföldbe, magvetés szaporító ládába/tálcába, palántázás, vegetatív szaporítás, ültető gödör kiásása, ültetés, öntözés, metszés, gyümölcs betakarítás, osztályozás, minősítés, tárolás, csomagolás, szőlőművelés és metszés, gyümölcsök tárolása: tárolási módok, tároló típusok, manipulálás műveletei. III. feladattípus:

A szántóföldi növénytermesztésben és a kertészetekben alkalmazott erő- és munkagépek, berendezések üzemeltetése, karbantartása, munkájuk ellenőrzése, beállítása, egyszerűbb karbantartási feladatok végrehajtása: mezőgazdasági erőgépek, talajművelés gépei, tápanyag-visszapótlás gépei, vetés, öntözés, ültetés, palántázás gépei, növényápolás gépei, betakarítás gépei, növénytermesztési munkagépek kiszolgálása, öntözőberendezések, rakodás, növényvédelmi gépek, háti- és motoros permetező gépek, csávázógépek, kertészetekben alkalmazott erőgépek és munkagépei, speciális talajművelő gépek, talajfertőtlenítő gépek, gőzölőberendezések, tápkockás palántázó gép, gyümölcsstelepítés, területrendezés gépei, tereptisztítás, támrendszerépítés gépei, síkfalmetszők, kézi metszőollók karbantartása, élezése, pneumatikus metszőollók felszerelése, üzemeltetése, gyümölcsbetakarítás gépei, segédeszközei, manipulálás gépei, csomagolás, gyümölcsszállítás gépei, eszközei, termesztőberendezéseknél alkalmazott anyagok, szerkezetek, termesztő berendezések fűtőberendezései, szellőztetés, öntözőberendezések, mikroöntözés.

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: **A) vizsgarész:** a rendelkezésre álló időtartam: 30 perc, amelyből a felkészülési idő 15 perc, portfólió védés 15 perc.

–
–
B) vizsgarész: a rendelkezésre álló időtartam összesen 120 perc, a szakmai beszélgetés időtartama maximum 15 perc lehet.

A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül: 80 %

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

vizsgarész: 40 %

vizsgarész: 60 % (feladattípusonként 20 – 20 %)

A) vizsgarész vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

a leírt tapasztalatok szakmai tartalma,

az összefüggő nyári szakmai gyakorlatok bemutatása, saját megfigyelések minősége, mennyisége,

kötelező tananyag, gyakorlaton kívüli szakmai érdeklődés, egyéni meglátások szakmai megalapozottsága, külalak, szerkesztés, szerkezet, helyesírás.

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a vizsgázó a megszerezhető összes pontszám legalább 40 %-át elérte.

A portfólió szakmai tartalmához, formai kivitelezéséhez az akkreditált vizsgaközpont szempontrendszerrel dolgoz ki, melyet a képző intézmények rendelkezésére bocsát.

B) vizsgarész vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

munkavégzés megkezdése előtti feladatok: munkaterület kijelölése, gépek, eszközök, szerszámok előkészítése, a biztonságos munkatevékenység feltételeinek ellenőrzése

az állatokkal történő bánásmód

a gépek munka előtti ellenőrzése (műszaki, biztonsági, munkavédelmi kérdések) - precíz, gondos munkavégzés

a szükséges lexikális felkészültség alkalmazása (információk ismerete vagy megszerzése, pl. kezelési, karbantartási utasítások írásban, vagy internetről)

összbenyomás, beszédkésztség, hozzáállás

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 40 %-át elérte.

A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges személyi

–
–
feltételek: **A) vizsgarész:**

A vizsga zavartalan lebonyolításához felelős rendszergazda rendelkezésre állása szükséges. **B) vizsgarész:**

–

A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges tárgyi feltételek:

Központi interaktív vizsgarész: lebonyolításához tanterem, a tanulók létszámának megfelelő számú számítógép, internet szükséges.

vizsgarész: a portfólióval kapcsolatos vizsgatevékenység tárgyi feltételei: vizsgahelyiség (tanterem), számítógép, internet elérhetőség, nyomtató.

vizsgarész: a gyakorlati szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges tárgyi feltételek:

szakirodalom (könyvek, prospektusok, kezelési utasítások stb.)

irodahelyiség, eszközök (számítógép, nyomtató, telefon stb.)

műszerek, mérőeszközök, mintavétel eszközei

egyéni védőfelszerelések, elsősegélynyújtó-felszerelések

állategészségügyi műszerek, állatgyógyászat alapvető eszközei, állatápolás, elletés/fiaztatás, egyedi megjelölés eszközei

baromfi, juh, ló, sertés, szarvasmarha istálló állatokkal és műszaki felszereléssel

baromfi ápolás és gondozás eszközei, tojáskezelés eszközei, berendezései, anyagai

juh, ló, sertés, szarvasmarha ápolás és gondozás eszközei

villanypásztor és berendezései, tartozékai

hídmérleg, terménytárolás és -kezelés eszközei

növényvédelmi tárolóhelyek, eszközök, anyagok

földterület a gépbeállítási és gépüzemelési gyakorlathoz

termesztő berendezések, fóliák

növényház, szőlőültetvény, gyümölcsös, támrendszer • univerzális mezőgazdasági erőgépek és pótkocsik

talajművelő eszközök, talajművelés munkagépei • vető-, ültető- és palántázógépek

fűkasza, rendsodró, szárzúzó, silózógép, bálázógép

permetezőgép, növényvédelem gépei, eszközei

trágyakihordás eszközei, szerves- és műtrágyaszóró gépek

–
–
öntözőberendezések

arató-cséplőgép adapterekkel

magtisztító- és csávázógépek

kertészeti kisgépek

takarmány előkészítés, kiosztás gépei, eszközei

takarmánytárolás eszközei, gépei

fejés és tejkezelés gépei

gépüzemeltetéshez szükséges szerszámok, eszközök, anyagok

kézi és gépi anyagmozgatás eszközei, emelőgépek

A szakmai vizsga eredményébe az ágazati alapvizsgát az alábbi aránnyal kell beszámítani: 5 %
(Szakmai vizsga: 95 %)

A vizsgán használható segédeszközökre és egyéb dokumentumokra vonatkozó részletes szabályok:

Központi interaktív vizsga:

A számítási feladatok végezhetőek az akkreditált vizsgaközpont által kiadott, lepecsételt lapon, a számítógép használata megengedett. A számításához használt lapokat a vizsga befejezésekor névvel ellátva le kell adni és csatolni a vizsgázó által készített portfólióhoz. Projektfeladat:

vizsgarész: használható a vizsgázó által készített portfólió, a hozzá kapcsolódó egyéb dokumentumok, elkészített saját tárgy vagy gyakorlati feladat bemutatása, saját gazdaságban/gyakorló üzemben előállított termék, növény, állat vagy arról készült dokumentum.

vizsgarész: minden eszközt, dokumentumot a vizsgáztató szervezet biztosít.

Részzakma

Részzakma alapadatai

A részzakma megnevezése: Aranykalászos gazda

A részzakma órakerete: 480 – 720 óra

A részzakma besorolása az Európai Képesítési Keretrendszer szerint: 3

A részzakma besorolása a Magyar Képesítési Keretrendszer szerint: 3 10.1.5. A részzakma besorolása a Digitális Kompetencia Keretrendszer szerint:

A részzakma keretében ellátható legjellemzőbb tevékenység, valamint a munkaterület leírása

–
–

Az aranykalászos gazda általános mezőgazdasági szakismeretekkel, a mezőgazdasági munkák végzéséhez elengedhetetlen elméleti, fizikai és gyakorlati felkészültséggel, a vállalkozói tevékenységhez szükséges alapismeretekkel rendelkező szakember. A mezőgazdasági termelési feladatokat gazdaságosan, szakszerűen, környezetkímélő módon végzi, ismeri az állattartás, a szántóföldi növénytermesztés és a kertgazdálkodás alapjait. Képes a talajelőkészítést, vetést, növényápolást, a talaj termőképességének fenntartásával kapcsolatos feladatokat ellátni, az élelmezési és a takarmányozási célra termesztett növényeket betakarítani, tárolni, tartósítani, állattjölléti és -higiéniai, tartástechnológiai feladatokat végrehajtani, állatot szaporítani, takarmányozni, zöldségtermesztési, gyümölcs- és szőlőtermesztési feladatokat ellátni, mezőgazdasági munkagépeket, építményt karbantartani, egyszerű javítást végezni, környezet-, tűz- és munkavédelmi előírásokat betartani és betartatni, kereskedelmi, vállalkozási, szervezési és ügyviteli tevékenységet végezni, önálló agrárgazdasági vállalkozást működtetni.

Az aranykalászos gazda tevékenységi körének ellátásához szükséges a mezőgazdasági vontató vezetésére érvényes vezetői engedély, amelynek megszerzésére - külön hatósági vizsga keretében - a képzés alatt lehetőség van.

A részzakma legjellemzőbb FEOR száma

Részzakma megnevezése	FEOR-szám	FEOR megnevezése
Aranykalászos gazda	6130	Vegyesprofilú gazdálkodó
	6130	Önálló gazda
	6130	Őstermelő
	6111	Szántóföldinövénytermesztő
	6130	Aranykalászos gazda

A szakképzésbe történő belépés feltételei

Iskolai előképzettség: alapfokú iskolai végzettség vagy a Dobbantó program elvégzése

Alkalmassági követelmények

Foglalkozás egészségügyi alkalmassági vizsgálat: szükséges

Pályaalkalmassági vizsgálat: nem szükséges 10.5. Eszközjegyzék a részzakmákra

Állategészségügyi vizsgáló műszerek

Állatgyógyászati eszközök

Állatjelölő eszközök

Anyaaállat és újszülött ápolásához szükséges eszközök

Egyéni védőfelszerelés

Elletés, fiaztatás eszközei

Építőipari kisgépek

–
–
Épületkarbantartás szerszámai, eszközei

Gépi fejes berendezései

Gépkarbantartás szerszámai, eszközei

Gyümölcskertészet kisgépei, eszközei

Istállók, ólak berendezései

Kertészeti kéziszerszámok

Kéziszerszámok

Ló, szarvasmarha, sertés, juh ápolás és gondozás eszközei

Mérlegek

Mérőeszközök

Meteorológiai mérőeszközök

Munkabiztonsági berendezések

Növényápolási eszközök

Növényház, fóliasátor

Növényvédelem gépei, eszközei

Öntözőberendezések

Szerelőszerszámok

Szőlészeti kisgépek

Takarmány előkészítés, kiosztás gépei, eszközei

Talajművelő eszközök, erő- és munkagépek

Talajvizsgálati eszközök, műszerek

Terménytárolás gépei, eszközei

Tojáskezelés eszközei, berendezései

Villanypásztor berendezés és tartozékai

Részszakma szakmai kimeneti követelményei

Sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
---------	--------------------------	-----------	---	---------------------------------------

1	Alkalmazza a munka, tűz- és környezetvédelmi szabályait.	Ismeri az ágazathoz kötődő munka-, tűz- és környezetvédelmi	Szabálykövető a munka-, tűz és környezetvédelem területén.	Utasítás alapján az adott mezőgazdasági tevékenységhez szükséges
---	--	---	--	--

		alapelveket.		védőfelszereléseket használja.
2	Elvégzi az istálló munkákat, fenntartja az istállórendet.	Ismeri az istálló munkák eszközeit. Ismeri a gazdasági állatok takarmányozási alapelveit.	Az istálló munkákat precízen, pontosan, körültekintően végzi, együttműködő és szabálykövető.	Másokkal együttműködve megítéli az egyes egyedek eltérő igényeit.
3	Felismeri a gazdasági állatok ivarzását. Közreműködik a pároztatásban, a termékenyítésben.	Ismeri az ivarzás jellemző tüneteit, a pároztatás és a mesterséges termékenyítés menetét.	Elővigyázatos, törekszik a munkavégzés során a munkabiztonsági szabályok betartására.	Instrukciók alapján, közreműködik a szaporítási folyamatokban.
4	Segítséget nyújt az ellésnél, gondozza az újszülött állatot.	Ismeri az ellés jeleit, a teendőket az újszülöttel és az anyaállattal.	Szem előtt tartja, elfogadja a szakmai elveket.	Végzi az újszülött állatok gondozását, vezetői irányítás mellett.
5	Terméket értékesít, bizonylatot állít ki (számla, nyugta).	Ismeri a számla, nyugta, bizonylatok kötelező elemeit.	Precíz az adminisztrációs feladatok elvégzésében.	Felelős a termékértékesítési dokumentumok tartalmáért.

6	Terményt szállít, szállítólevelet, átvételi dokumentációt tölt ki, kézzel és internetes rendszer használatával.	Ismeri a mezőgazdasági termékek szállítási, adminisztrációs feladatait, az elektronikus rendszer kezelését.	A dokumentációt, nyomtatványokat precízen, pontosan, tölti ki, ellenőrzi a leírtakat.	Felelősséggel tartozik az áruk átvételéért.
7	Fertőtlenítő oldatot készít, utasítás szerint használja.	Ismeri a fertőtlenítés szabályait, az alapvető eljárásokat.	Együttműködik a munkavédelemért, a környezetért felelős szakértőkkel.	Felelősséget vállal az oldat előírt %-os értékére.
8	Takarmányt előkészít, elvégzi az	Ismeri a takarmány előkészítési	Szabályszerűen, pontosan végzi a takarmányok	Tisztában van a gondozó egyéni

	állatok napi takarmányozását, megvizsgálja az etető- és itató, berendezéseket.	technológiákat, az abrakkeverékek felhasználását.	előkészítését, kiosztását.	felelősségével, az állatok takarmányozása, valamint az etető-itató berendezések karbantartása során.
9	Elvégzi az adott állat speciális napi ápolási feladatait.	Ismeri a szarvasmarha, sertés, juh, ló, baromfi ápolási feladatait.	Elkötelezett a felelős állattenyésztés iránt.	Mindig azonos időben, felelősen gondozza az állatokat.
10	Kipróbálja a világítást, a fűtőberendezést, megméri az istálló hőmérsékletét.	Ismeri az optimális istálló hőmérsékletet és a szabályozás lehetőségeit.	Törekszik az állatok számára legkedvezőbb környezeti értékek betartására.	Figyeli az állatok napi viselkedését, az eltérő, szokatlan mozgást, fekvést, étvágyat jelenti a vezetőknek.

11	Gépi fejest végez a higiéniai előírások szerint, tisztít, karbantart.	Ismeri a fejes előtti és utáni teendőket.	Szigorúan betartja a higiéniai előírásokat a fejes közben és a gépek tisztítása során.	Betartja a fejes időpontjára vonatkozó előírásokat.
12	Előkészíti a fiaztató kútricit, a szükséges eszközöket.	Ismeri sertéstartás jellemzőit, az ellető kútricaberen dezését.	Betartja az állategészségügyi előírásokat.	Felelősen végzi az eszközök, a fiaztató előkészítését.
13	Elvégzi a talajmunkákat, kezeli a gépeket, előkészíti a magágyat.	Ismeri a talajművelés fogalmát, célját, alpművelet eit, eszközeit.	Elkötelezett a növénytermesztés, a gondos talajművelés iránt.	Felelősséget vállal a talajmunkák során a talaj jó előkészítéséért.
14	Gondoskodik a vetőmagvak tárolásáról, előkészíti vetésre.	Ismeri a vetőmagvak tulajdonságait, előkészítését, a vetés módját, idejét.	Lelkiismeretesen figyeli, méri a vetőmagvak tárolásához előírt környezeti tényezőket.	Vezetői útmutatással végzi, az előírt technológia szerint a vetőmagvak előkészítését.
15	Elvégzi a	Ismeri a	Törekszik a	Folyamatosan

	talajelőkészítés t, a vetést, a növények ápolását, gondozását.	talajelőkészítő, a vető-, ültető- és talajápoló gépek kezelését.	biztonságos munkavégzésre a talajmunkák, a vetés és a növények ápolása közben.	ellenőrzi a talajelőkészítést, a vetési munkák pontos elvégzését, valamint a növények fejlődését.
--	--	--	--	---

16	Betakarítja a terményt, tárolóhelyre szállítja, méri a nedvességtartalmát, tisztaságát.	Ismeri a gabonafélék, a hüvelyes, gyökér- és gumós, az ipari, a szálas- és takarmánynövények jellemzőit.	Együttműködik a közösen végzendő, egymásra épülő feladatok elvégzésében.	Ellenőrzi, figyelemmel kíséri a termények szállítási útvonalát.
17	Védekezik a gyomnövények kártétele ellen.	Ismeri a gyomnövények biológiai és alakotani tulajdonságait.	Belátja, hogy a mechanikai növényápolás (kultivátor) hatásos gyomtalanítási eljárás.	Felelős a gyomtalanítás/gyomirtás elvégzéséért.
18	Működteti az öntözőberendezéseket.	Ismeri az öntözési lehetőségeket.	Elkötelezett a víztakarékos csepegtető öntözési eljárás iránt.	Önállóan kezeli az öntözőberendezéseket.
19	Elvégzi a lucerna, a gyepterelítést, gondozási, betakarítási munkáit.	Ismeri a lucerna termesztési feladatait, a gyepterelítő növényeket.	Igényli és megvalósítja a gondos, felelős munkavégzést a lucerna telepítési, gondozási és betakarítási munkáknál.	Felelős a gazdasági állatok takarmányellátásáért.
20	Végzi a palántanevelést, vet, tűzdel, öntöz, gondozza a növényeket.	Ismeri a zöldségtermesztés jelentőségét, a különböző zöldségnövényeket.	Belátja az egyes növényekre előírt szakmai technológiai előírások fontosságát.	Önállóan végzi a palántanevelési feladatait.
21	Gondozza a zöldségnövényeket, begyűjt, tisztít, csomagol, értékesíti.	Rendelkezik a zöldségnövények termesztésének ismereteivel.	Betartja és betartatja a higiénia és az élelmiszer-egészségügy előírásait.	Felelősséget érez az eredményes zöldségtermesztésért.

22	Végzi a gyümölcsös aktuális munkálatait, betakarítja a terményt, értékesít.	Ismeri a gyümölcsös gondozását, a szedés, válogatás, értékesítés feladatait.	Elkötelezett a zöldségtermesztésért és annak fejlesztéséért, különösen a minimális vegyszerhasználat, vagy a biotermesztés irányában.	Együttműködik más termelőkkel az időszzerű ápolási, a növényvédelmi és a betakarítási munkákban.
23	Mezőgazdasági munkát végez, kezeli az elektromos kerti munkagépeket.	Ismeri az elektromos berendezések kezelését, karbantartását.	Vigyáz a környezetben dolgozók testi épségére, a gépek, vezetékek állapotára.	Felelős az elektromos gépek és vezetékek használatával kapcsolatos előírások betartásáért.
24	Elvégzi indulás előtt a mezőgazdasági erő- és munkagépek napi karbantartását.	Ismeri a mezőgazdasági erő- és munkagépek felépítését, kezelőszerveit.	Szigorúan betartja a közlekedésbiztonsági előírásokat.	Felelős a környezet tisztántartásáért, az általa gondozott gépek állapotáért.

A részszakma követelményeinek teljesítését mérő szakmai vizsga

Szakmai vizsgára bocsátás feltétele: a részszakma megszerzésére irányuló képzés teljesítése

Projektfeladat

A vizsgatevékenység megnevezése: Mezőgazdasági termelési feladatok

A vizsgatevékenység leírása: Gyakorlati vizsgamunka végzése

A vizsgázó állattenyésztési, növénytermesztési és gépüzemeltetési feladatokat végez el, az akkreditált vizsgaközpont által meghatározottak szerint. A munkafeladatokat úgy kell összeállítani, hogy a három kérdéskör egy tétellapon szerepeljen, valamennyi kiadott elvégzendő feladatcsoport összességében azonos nehézségű legyen és megközelítőleg azonos időtartamot vegyen igénybe a munkafeladatok elvégzése.

Az akkreditált vizsgaközpont készíti el az egyes vizsgarészek munkafadatait.

A gyakorlati vizsgamunka minden vizsgázó számára négy vizsgarészből áll:

feladattípus: állattartás, állattenyésztés

feladattípus: növénytermesztés, kertészet

C.) feladattípus: gépüzemeltetés

D) feladattípus: szakmai beszélgetés A vizsgarészek elvégzésének folyamata:

–
–

A gyakorlati vizsgamunka végrehajtása közben vagy a munka befejezése után a vizsgabizottság az adott tevékenységgel kapcsolatos beszélgetést folytat a vizsgázóval. Kérdéseket tesz fel, amelyek érintik a növények, állatok felismerésének, a tartás, illetve a termesztéstechnológia, a használatos munkaeszközök, gépek, az előállított termékek felhasználásának, értékesítésének, a munka egészségügyi, környezetvédelmi és biztonságtechnikai feltételeinek kérdéskörét, valamint a növények, állatok, magvak, eszközök, gépelemek felismerésével kapcsolatos ismereteket is.

A gyakorlati vizsgamunka feladatait az akkreditált vizsgaközpont jelöli ki, készíti el az értékelőlapokat. Valamennyi feladattípus tartalmazzon végrehajtandó és felismerési feladatot, amelyeket komplex feladatban kell előkészíteni. A felismerési feladat a gyakorlati feladatoktól nem választható el.

feladattípus: állattartási, állattenyésztési feladatok végrehajtása

Az állattartás, az állatápolás napi és időszakos munkáinak elvégzése: takarmányok érzékszervi vizsgálata, takarmány-előkészítés, takarmánykiosztás, itatás, kitrágyázás, állatápolás, legeltetés, trágyakezelés, takarítás, fertőtlenítés, alapvető vizsgálatok elvégzése, tejvizsgálat, küllemi bírálat, méretfelvétel, a takarmány és alom érzékszervi minősítése, termésbecslés, számla kiállítása az állattenyésztésben, alkalmazott alap bizonylatok, nyilvántartások kitöltése.

feladattípus: növénytermesztési, kertészeti feladatok végrehajtása

A szántóföldi növénytermesztés és a kertészeti termesztés napi és időszakos feladatainak elvégzése: alapvető vizsgálatok elvégzése, talajvizsgálatok, vetőmagvizsgálat, vetőmagszükséglet, egyszerű növénytermesztési munkák végzése, számla kiállítása a mezőgazdasági termelésben, alkalmazott alapbizonylatok, nyilvántartások kitöltése, kertészeti munkafolyamatok elvégzése, talajelőkészítés magvetéshez, magvetés szabadföldbe, magvetés szaporító ládába/tálcába, palántázás, vegetatív szaporítás, ültetőgödör kiásása, ültetés, öntözés, metszés, gyümölcsbetakarítás, osztályozás, minősítés, tárolás, csomagolás, szőlőművelés és metszés.

C) feladattípus: gépüzemeltetési feladatok végrehajtása

A szántóföldi növénytermesztésben és az állattartásban alkalmazott erő- és munkagépek, berendezések üzemeltetése, karbantartása, munkájuk ellenőrzése, beállítása, egyszerűbb karbantartási feladatok végrehajtása: mezőgazdasági erőgépek, talajművelés gépei, tápanyag-visszapótlás gépei, vetés, ültetés, palántázás gépei, növényápolás gépei, betakarítás gépei, kertészeti kisgépek, kerti traktorok, talajfertőtlenítő gépek, metszőollók, gyümölcsbetakarítás és manipulálás gépei, gyümölcsök tárolásának berendezései, természetőberendezések fűtőberendezései és a szellőztetés, öntözőberendezések, takarmány-előkészítés gépei, itatás, trágyaeltávolítás, fejés, tejkezelés gépesítése, tojásgyűjtés és –kezelés eszközei, keltetőgépek, nyírás eszközei, állattartó épületek klímaszabályozása, mosás és fertőtlenítés gépei, elektromos kerítések, mérlegelés, állatszállítás eszközei.

D) feladattípus: szakmai beszélgetés

A vizsgabizottság kérdései a végzett munkával kapcsolatos tevékenységre, a növények, állatok, használt munkaeszközök ismereteire terjedjenek ki. A vizsgázó által adott válaszokat összefoglalóan kell értékelni, a három feladat elvégzése után.

-
-

A szakmai beszélgetés időtartama: 20 perc

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 180 perc 10.7.3. A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül: 100 %

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

munkavégzés előtti feladatok: munkaterület kijelölése, gépek, eszközök, szerszámok előkészítése, a biztonságos munkatevékenység feltételeinek ellenőrzése - az állatokkal történő bánásmód

a gépek munka előtti ellenőrzése (műszaki, biztonsági, munkavédelmi kérdések) - precíz, gondos munkavégzés

a szükséges lexikális felkészültség alkalmazása

összbenyomás, beszédkésztség, hozzáállás

Az A), B) és C) feladattípus esetében az értékelés súlyaránya: 30 % - 30 % - 30 %.

A szakmai beszélgetés értékelési súlyaránya: 10 %

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 40 %-át elérte.

A szakmai beszélgetés akkor eredményes, ha legalább 40 %-osra értékelhető.

A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges személyi

feltételek: -

A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges tárgyi feltételek:

bizonylatok, gépkönyvek

irodahelyiség, eszközök (számítógép, nyomtató, telefon stb.)

mintavétel eszközei, egyéni védőfelszerelések

elsősegélynyújtó-felszerelések

állatápolás eszközei

baromfi, juh, ló, sertés, szarvasmarha istálló állatokkal

baromfi ápolás és gondozás eszközei, tojáskezelés eszközei

juh, ló, sertés, szarvasmarha ápolás és gondozás eszközei

terménytárolás és kezelés eszközei

földterület a gépbeállítási és gépüzemelési gyakorlathoz

termesztő berendezések, fóliák

–
–
gyümölcsös

univerzális mezőgazdasági erőgépek és pótkocsik

talajművelő eszközök, talajművelés munkagépei

vető-, ültető- és palántázó gépek

fűkasza, rendszóró, szárzúzó, silózógép, bálázógép

öntözőberendezések

arató-cséplőgép

kertészeti kisgépek

takarmány előkészítés, kiosztás gépei, eszközei

takarmánytárolás eszközei, gépei

gépüzemeltetéshez szükséges szerszámok, eszközök, anyagok

kézi és gépi anyagmozgatás eszközei

A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei: -

A vizsgán használható segédeszközökre és egyéb dokumentumokra vonatkozó részletes szabályozás:

Segédeszköz nem használható.

Részzakma

. Részzakma alapadatai

A részzakma megnevezése: Mezőgazdasági munkás

A részzakma órakerete: 240 – 360 óra

A részzakma besorolása az Európai Képesítési Keretrendszer szerint: 2

A részzakma besorolása a Magyar Képesítési Keretrendszer szerint: 2

A részzakma besorolása a Digitális Kompetencia Keretrendszer szerint: 2

A részzakma keretében ellátható legjellemzőbb tevékenység, valamint a munkaterület leírása

-
-

A mezőgazdasági munkás általános, alapvető mezőgazdasági szakismerettel, a mezőgazdasági munkák végzéséhez szükséges, fizikai és gyakorlati felkészültséggel rendelkező szakember, aki irányítás alatt képes a szakszerű munkafeladatok ellátására, az egyszerű mezőgazdasági munkák végzésére. A részszakképesítéssel rendelkező földmunkát, talajelőkészítést, talajmunkát, vetést, palántázást, ültetést, növényápolást végez, ellátja a talaj termőképességének fenntartásával kapcsolatos feladatokat, betakarítja, válogatja, tisztítja, tárolásra előkészíti, tartósítja, tárolja az élelmiszer- és takarmány céljára termesztett növényt, elvégző gyümölcs-, szőlő- és zöldségtermesztési alapfeladatokat, irányítás mellett állatot gondoz, takarmányoz, elláthat tartástechnológiai feladatokat, gépet, épületet, építményt karbantart, egyszerű javításokat végez, betartja, a környezet-, tűz- és munkavédelmi, a személyi és élelmiszerhigiéniai követelményeket, előírásokat. Szakmai irányítás mellett, részt vesz a szántóföldi és kertészeti (gyümölcs, zöldség, szőlő) növények termelésével, gazdasági állatok tartásával és tenyésztésével, értékesítésével kapcsolatos feladatok megvalósításában, elvégzi a számára megjelölt egyszerű vagy idényjellegű mezőgazdasági munkafeladatokat.

. A részszakma legjellemzőbb FEOR száma

Részszakma megnevezése	FEORszám	FEOR megnevezése
Mezőgazdasági munkás	6130	Vegyes profilú gazdálkodó
Mezőgazdasági munkás	9331	Egyszerű mezőgazdasági foglalkozású
Mezőgazdasági munkás	6111	Szántóföldinövény-termesztő

A szakképzésbe történő belépés feltételei

Iskolai előképzettség: alapfokú iskolai végzettség vagy a Dobbantó program elvégzése

Alkalmassági követelmények

Foglalkozás egészségügyi alkalmassági vizsgálat: szükséges

Pályaalkalmassági vizsgálat: nem szükséges

Eszközjegyzék a részszakmákra

Állatjelölő eszközök

Elletés, fiaztatás eszközei

Anyállat és újszülött ápolásához szükséges eszközök

Mérlegek

–
–
Ló, szarvasmarha, sertés, juh ápolás és gondozás eszközei

Gépi fejés berendezései

Tojáskezelés eszközei, berendezései

Takarmány előkészítés, kiosztás gépei, eszközei

Terménytárolás gépei, eszközei

Istállók, ólak berendezései

Villanypásztor berendezés és tartozékai

Talajvizsgáló eszközök, műszerek

Meteorológiai mérőeszközök

Talajművelő eszközök, erő- és munkagépek

Öntözőberendezések

Növényápolási eszközök

Növényvédelem gépei, eszközei

Gépkarbantartás szerszámai, eszközei

Kéziszerszámok

Szerelőszerszámok

Építőipari kisgépek

Mérőeszközök

Növényház, fóliasátor

Kertészeti kéziszerszámok

Szőlészeti kisgépek

Kertészet kisgépek, eszközei

Épület karbantartás szerszámai, eszközei

Egyéni védőfelszerelés

Munkabiztonsági berendezések

Részzakma szakmai kimeneti követelményei

Sorszám	Készségek, képessegek	Ismeretek	Elvart viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
---------	--------------------------	-----------	---	---------------------------------------

1	Alkalmazza a munka, tűz- és környezetvédelem, a higiénia szabályait.	Ismeri az munka-, tűz- és környezetvédelmi, higiéniai alapelveket.	Alkalmazza a munka-, tűz és környezetvédelem, a higiénia szabályait.	Önállóan használja a kiadott munkatevékenység végzéséhez szükséges védőfelszereléseket
2	Elvégzi az előírt istálló munkákat.	Ismeri az istálló munkák eszközeit.	Pontosan végzi az istálló munkákat, körültekintő az állatok takarmányozásánál.	Felelősen végzi az etetést, hogy az előírt, szükséges takarmányadagot kapják az állatok.
3	Értesíti a vezetőjét, ha különlegesen viselkedő	Ismeri az egészséges és a beteg állat viselkedési	Törekszik a közös munkára az állatok ellátása,	Figyeli az állatok viselkedését, étkezését,

	állatot észlel.	szokásait.	gondozása terén, igényli a tapasztaltabb munkatársak segítségét.	étvágyát, értesíti a vezetőt a feltűnő esetről.
4	Segítséget nyújt az ellésnél, a gondozásnál.	Ismeri az ellés jeleit, a szükséges eszközöket, feladatokat.	Szigorúan betartja a higiéniai előírásokat.	A vezető/állatorvos irányításával végzi a rábízott feladatokat.
5	Kitölti a jelenléti íveket, a munkanaplót.	Ismeri a munkanaplót, a kitöltés szabályait.	Pontosan végzi a jelenléti ívek, munkanaplók kitöltését.	Felelősséggel tartozik a jelenléti ívek szabályos kitöltéséért.
6	Átvész, átadja a szállított anyagokat, termékeket.	Ismeri az átvétel szabályait, a dokumentáció kitöltését.	Ellenőrzi a szállított termékek mennyiségét, minőségét.	Felelős az áruátvételért, átadásért (mennyiség, minőség).

7	Elvégzi az állatok napi takarmányozását.	Ismeri a takarmányokat, megvizsgálja azok minőségét.	Pontosan betartja az egyedenként előírt mennyiség kijuttatását.	Tisztában van felelősségével, hogy az előírt mennyiség időben kerüljön az állatok elé.
8	Elvégzi a talajmunkákat, vetőágyat készít.	Ismeri a talajművelés feladatait, a magágykészít és eszközeit.	Elkötelezett a növénytermesztés és, a talajművelési munkák pontos végzése iránt.	Önállóan végzi a vezetőik által előírt/kiadott talajmunkákat.
9	A munkagépkézeltől irányításával végzi talajápoló, vető, ültető gépek karbantartását (tisztítás, feltöltés, beállítás, kezelés).	Ismeri a talajápoló-, vető- és ültetőgépek felépítését, beállítását, kezelését.	Törekszik a biztonságos, precíz munkavégzésre, ellenőrzi a talajápoló-, vető és ültetőgépek beállítását.	Önálló felelősséggel figyeli a gép folyamatos munkáját, ellenőrzi a beállított értékeket.
10	A munkagépkézeltől irányításával végzi szerves-	Ismeri a szerves- és műtrágyaszórógépek felépítését,	Igyekszik a gépek pontos beállítására, melyek fontosságát a	Folyamatosan ellenőrzi a szórás egyenletességét.

	és műtrágyaszóró, ültető gépek karbantartását (tisztítás, feltöltés, beállítás, kezelés).	beállítását, kezelését.	termelési eredmények mutatják.	
11	Védekezik a gyomnövények kártétele ellen.	Ismeri a gyomnövények jellemzőit, kártételüket.	Elkötelezett a mechanikai gyomirtás iránt.	Felelős a gyomnövények elleni védekezés hatékonyságáért.

12	Részt vesz a betakarítás, szállítás, tárolás, értékesítés munkafolyamataiban, vezetői irányítással.	Ismeri a különböző szántóföldi és kertészeti növényeket, a tárolt terményeket, azok hivatalos és a köznyelvben használt neveit.	Együttműködik az egymásra épülő közös feladatok végrehajtásában (szállítás, rakodás, betakarítás), segíti az időben történő betárolást.	Figyeli és ellenőrzi a munka- és értékbiztonságot, a beszállítási útvonal forgalmát, az időjárás változásait.
13	Részt vesz a gyeplépcső, a lucerna telepítési, gondozási munkálataiban.	Ismeri a lucerna, a gyeplépcső jellemzőit, a gondozási feladatokat.	Igényli és megvalósítja a gondos, felelős munkavégzést a lucerna telepítési, gondozási és betakarítási munkáknál.	Irányítás mellett felelős a gazdasági állatok takarmányellátásának biztosításáért.
14	Előkészíti a palántaneveléshez szükséges talajt, eszközöket, irányítás mellett részt vesz a palántanevelési folyamatokban.	Felismeri a talajokat, magokat, a használt eszközöket, a leggyakrabban használt palántákat.	Ügyel a tisztaságra, a környezet rendjére a talajelőkészítésnél és a palántanevelés minden szakaszában.	Felelős a palántanevelésben használt szerszámok, eszközök műszaki állapotáért, a környezet tisztaságáért, rendjéért.
15	Részt vesz a zöldségtermesztésben, gondozásában, betakarításában.	Ismeri a vetés, ápolás, betakarítás legfontosabb feladatait.	Elkötelezett a zöldségtermesztés és fejlesztéséért, különösen a minimális vegyszerhasználattal vagy a biotermesztés irányában.	Felelősséget érez a megtermelt áruk minőségéért.
	n.		biotermesztés irányában.	

16	Részt vesz gyümölcs- és szőlőtermesztés gondozási, ápolási, betakarítási feladataiban.	Ismeri az ültetvények gondozását, az osztályozás, csomagolás, tárolás feladatait.	Érdeklődik a gyümölcs- és szőlőtermesztés iránt.	Elfogadja és betartja az élelmiszer-egészségügyi és -higiéniai előírásokat
17	Mezőgazdasági munkát végez elektromos kertészeti munkagéppel, kezeli a kéziszerszámokat.	Ismeri a villamos áram élettani hatását, balesetveszélyességét.	Elővigyázatosan végzi munkáját, a környezetben dolgozók figyelmét felhívja a balesetveszélyre.	Felelősséget vállal a villamos áram használata közben, a vezetékek, gépek hibátlan állapotáért.
18	A traktorvezető irányítása mellett részt vesz a mezőgazdasági erő- és munkagépek tisztításában, karbantartásában, beállításában.	Ismeri a traktorok és a mezőgazdasági munkagépek felépítését, feladatát, munkáját, a karbantartáshoz szükséges eszközöket, anyagokat.	Gondoskodik a környezet tisztántartásáról, rendjéről, betartja a gépekre és a környezetre vonatkozó utasításokat.	Felelős a csúszásveszély kialakulásának megakadályozásáért, elhárításáért, folyamatosan ellenőrzi a munkaterületet.
19	Tisztítja, kezeli az állattartó telepek műszaki berendezéseit, vezetői irányítás mellett.	Ismeri az állattartó telepek, épületek, berendezések feladatait, kezelését, karbantartását.	Elfogadja az üzemi elvárásokat, megérti és alkalmazza a környezet rendjére, tisztántartására vonatkozó előírásokat.	Figyelemmel végzi a vezetői utasítások szerint a berendezések, eszközök tisztítását, kezelését.

A részszakma követelményeinek teljesítését mérő szakmai vizsga

Szakmai vizsgára bocsátás feltétele: a részszakma megszerzésére irányuló képzés teljesítése

Projektfeladat

A vizsgatevékenység megnevezése: Mezőgazdasági termelési feladatok

–
–

A vizsgatevékenység leírása: Gyakorlati vizsgamunka végzése A vizsgázó állattartási, növénytermesztési és gépüzemeltetési feladatokat végez el, az akkreditált vizsgaközpont által meghatározottak szerint. A munkafeladatokat úgy kell összeállítani, hogy a három kérdéskör egy tétellapon szerepeljen, valamennyi kiadott elvégzendő feladatcsoport összességében azonos nehézségű legyen, és megközelítőleg azonos időtartamot vegyen igénybe a munkafeladatok elvégzése.

Az akkreditált vizsgaközpont készíti el az egyes vizsgarészek munkafadatait.

A gyakorlati vizsgamunka minden vizsgázó számára négy vizsgarészből áll:

feladattípus: állattartás

feladattípus: növénytermesztés, kertészet

C.) feladattípus: gépüzemeltetés

D) feladattípus: szakmai beszélgetés

A vizsgarészek elvégzésének folyamata:

A gyakorlati vizsgamunka végrehajtása közben vagy a munka befejezése után a vizsgabizottság az adott tevékenységgel kapcsolatos beszélgetést folytat a vizsgázóval. Kérdéseket tesz fel, amelyek érintik a növények, állatok felismerésének, a tartás, illetve a termesztéstechnológia, a használatos munkaeszközök, gépek, az előállított termékek felhasználásának, értékesítésének, a munkaegészségügyi, környezetvédelmi és biztonságtechnikai feltételek kérdéskörét, valamint a növények, állatok, magvak, eszközök, gépelemek felismerésével kapcsolatos ismereteket is.

A gyakorlati vizsgamunka feladatait az akkreditált vizsgaközpont jelöli ki, készíti el az értékelőlapokat. Valamennyi feladattípus tartalmazzon végrehajtandó és felismerési feladatot, amelyeket komplex feladatban kell előkészíteni. A felismerési feladat a gyakorlati feladatoktól nem választható el.

feladattípus: állattartási feladatok végrehajtása

Az állattartás, az állatápolás napi és időszakos munkáinak elvégzése: takarmányok érzékszervi vizsgálata, takarmány-előkészítés, takarmánykiosztás, itatás, kitrágyázás, állatápolás, legeltetés, trágyakezelés, takarítás, fertőtlenítés, méretfelvétel, takarmány-, alom-, trágyakészlet kezelése, érzékszervi vizsgálatok, tojások kezelése, nyilvántartások, adatlapok kitöltése, alkalmazott alap bizonylatok, nyilvántartások kitöltése.

feladattípus: növénytermesztési, kertészeti feladatok végrehajtása

A szántóföldi növénytermesztés és a kertészeti termesztés napi és időszakos feladatainak elvégzése: egyszerű növénytermesztési munkák végzése, talajművelés, talajjavítás, talajvédelem, talajmintavétel, a növények szaporítása és vetése, növényápolás és öntözés, betakarítás és tartósítás, termények tárolása, kertészeti munkafolyamatok elvégzése, talaj-előkészítés magvetéshez, magvetés szabadföldbe, magvetés szaporító ládába/tálcába, palántázás, vegetatív szaporítás, ültetőgödör kiásása, ültetés, termesztés termesztő-berendezésben, zöldségfélék áru előkészítése, tisztítás,

–
–
elsődleges feldolgozás, gyümölcsbetakarítás, osztályozás, tárolás, csomagolás, szőlőművelés, számla kiállítása a mezőgazdasági termelésben, alkalmazott alapbizonylatok, nyilvántartások kitöltése.

C) feladat: gépüzemeltetési feladatok végrehajtása

A szántóföldi növénytermesztésben, a kertészetekben és az állattartásban alkalmazott erő- és munkagépek, berendezések kezelése, munkájuk ellenőrzése, beállítása, egyszerűbb karbantartási feladatok végrehajtása: mezőgazdasági erőgépek, talajművelés gépei, tápanyag-visszapótlás gépei, vetés, ültetés, palántázás gépei, növényápolás gépei, betakarítás gépei, növénytermesztési munkagépek kiszolgálása, öntözőberendezések, rakodás, tárolóhely előkészítése, takarmány-előkészítés gépei, itatás, trágyaeltávolítás, állatápolás gépei, tojásgyűjtés és -kezelés eszközei, nyírás eszközei, állattartó épületek, mosás és fertőtlenítés gépei, elektromos kerítések, mérlegelés, állatszállítás eszközei, növénytermesztési munkagépek kiszolgálása, rakodás, kertészeti kisgépek üzemeltetése, kerti traktorok, metszőollók, talajfertőtlenítő gépek, szellőztető és öntözőberendezések.

D) feladat: szakmai beszélgetés

A vizsgabizottság kérdései a végzett munkával kapcsolatos tevékenységre, a növények, állatok, használt munkaeszközök ismereteire terjedjenek ki. A vizsgázó által adott válaszokat összefoglalóan kell értékelni, a három feladat elvégzése után.

A szakmai beszélgetés időtartama: 15 perc

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 120 perc 11.7.3. A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül: 100%

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

munkavégzés előtti feladatok: munkaterület kijelölése, a biztonságos munkatevékenység feltételeinek ellenőrzése

az állatokkal történő bánásmód

precíz, gondos munkavégzés

a szükséges lexikális felkészültség alkalmazása

összbenyomás, beszédkésztség, hozzáállás

Az A), B) és C) feladattípus esetében az értékelés súlyaránya: 30 % - 30 % - 30 %.

A szakmai beszélgetés értékelési súlyaránya: 10 %

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 40 %-át elérte.

-

-

A szakmai beszélgetés százalékos aránya a vizsgarész teljes feladatsorán belül: 10 % A szakmai beszélgetés akkor eredményes, ha legalább 40 %-osra értékelhető.

A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges személyi feltételek: -

A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges tárgyi feltételek:

bizonylatok, gépkönyvek

irodahelyiség, eszközök (számítógép, nyomtató, telefon stb.)

mintavétel eszközei, egyéni védőfelszerelések

elsősegélynyújtó-felszerelések

állatápolás eszközei

állatjelölő eszközök

villanypásztor berendezés és tartozékai

baromfi, juh, ló, sertés, szarvasmarha istálló állatokkal

baromfi ápolás és gondozás eszközei, tojáskezelés eszközei

juh, ló, sertés, szarvasmarha ápolás és gondozás eszközei

terménytárolás és kezelés eszközei

termesztő berendezések, fóliák

gyümölcsös

talajművelő eszközök, talajművelés munkagépei

vető-, ültető- és palántázógépek

fúkasza, rendsodró, szárzúzó, silózógép, bálázógép

öntözőberendezések

arató-cséplőgép

kertészeti kisgépek

takarmány előkészítés, kiosztás gépei, eszközei

takarmánytárolás eszközei, gépei

gépüzemeltetéshez szükséges szerszámok, eszközök, anyagok

kézi és gépi anyagmozgatás eszközei, emelőgépek

A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei:

-

–
–
A vizsgán használható segédeszközökre és egyéb dokumentumokra vonatkozó részletes szabályok
A vizsgán segédeszköz nem használható.

Egyebek -

Részzakma

Részzakma alapadatai

A részzakma megnevezése: Állatgondozó

A részzakma órakerete: 400 – 600 óra

A részzakma besorolása az Európai Képesítési Keretrendszer szerint: 3

A részzakma besorolása a Magyar Képesítési Keretrendszer szerint: 3

A részzakma besorolása a Digitális Kompetencia Keretrendszer szerint: 3

A részzakma keretében ellátható legjellemzőbb tevékenység, valamint a munkaterület leírása

Az állatgondozó általános állattenyésztési szakismerettel, a mezőgazdasági munkák végzéséhez szükséges, fizikai és gyakorlati felkészültséggel rendelkező szakember, aki irányítás alatt képes munkát végezni. Feladata a gazdasági állatok (szarvasmarha, juh, kecske, sertés, baromfifajok) gondozása, takarmányozása az állathigiéniai, állatjóléti, munka-, tűz- és környezetvédelmi követelmények betartásával.

A részzakképesítéssel rendelkező képes gondozni az állatokat, tartástechnológiai feladatokat végrehajtani, állatot takarmányozni (etetni, itatni), az állattartás gépeit működtetni, gépet, épületet, építményt karbantartani, egyszerű javítást végezni, környezet-, tűz- és munkavédelmi előírásokat betartani.

Szakmai irányítás mellett részt vesz a gazdasági állatok tartásával és tenyésztésével, értékesítésével kapcsolatos feladatok megvalósításában, elvégzi a számára megjelölt egyszerű vagy idényjellegű mezőgazdasági munkafeladatokat a gazdasági állatok tartásával és tenyésztésével, értékesítésével kapcsolatban.

A részzakma legjellemzőbb FEOR száma

Részzakma megnevezése	FEORszám	FEOR megnevezése
Állatgondozó	6121	Szarvasmarha-, ló-, sertés-, juhtartó és -tenyésztő
Állatgondozó	6122	Baromfitartó és -tenyésztő
Állatgondozó	6130	Vegyes profilú gazdálkodó

-
-

Állatgondozó	9331	Egyszerű mezőgazdasági foglalkozású
--------------	------	-------------------------------------

A szakképzésbe történő belépés feltételei

Iskolai előképzettség: alapfokú iskolai végzettség vagy a Dobbantó program elvégzése

Alkalmassági követelmények

Foglalkozás-egészségügyi alkalmassági vizsgálat: szükséges

Pályaalkalmassági vizsgálat: nem szükséges

12.5. Eszközjegyzék a részsakmákra

Etető-, itató-berendezések

Takarmány-előkészítő, -keverő és -kiosztó gépek, eszközök

Takarító-, fertőtlenítő eszközök

Almozás eszközei, berendezései

Állatjelölő eszközök

Elletés, fiaztatás eszközei

Anyáállat és újszülött ápolásához szükséges eszközök

Mérlegek

Baromfi, ló, szarvasmarha, sertés, juh tartására alkalmas épület, istálló, ól

Ló, szarvasmarha, sertés, juh, baromfi ápolás és gondozás eszközei

Villanypásztor berendezés és tartozékai

Gépkarbantartás szerszámai, eszközei

Kéziszerszámok

Szerelőszerszámok

Építőipari kisgépek

Egyéni védőfelszerelés • Munkabiztonsági berendezések

Részsakma szakmai kimeneti követelményei

Sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvart viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
---------	-----------------------	-----------	-----------------------------------	---------------------------------

1	Alkalmazza a munka-, tűz- és környezetvédelem, a higiénia szabályait.	Ismeri az munka-, tűz- és környezetvédelmi, higiéniai alapelveket.	Szabálykövető a munka-, tűz és környezetvédelem, a higiénia területén.	Utasítás alapján a tevékenységhez szükséges védőfelszereléseket használja.
2	Elvégzi az előírt istálló munkákat.	Ismeri az istálló munkák feladatait, eszközeit, az állatok takarmányozásának alapelveit.	Elkötelezett az állattartás iránt, lelkiismeretes, az az etetést, itatást körültekintően végzi, szabálykövető.	Megítéli, a kor- és hasznosítási csoportok eltérő igényeit. Ez alapján egyedi takarmányozást, valósítja meg.
3	Gondoskodik a gazdasági állatok	Ismeri a gazdasági állatok	Elkötelezett az állatok higiénikus	Dönt az egyedek elhelyezésével

	biztonságos elhelyezéséről.	környezeti igényeit, a tartási módokat.	tartásának megvalósításáért.	kapcsolatban.
4	Szakszerűen elvégzi a gazdasági állatok gondozását.	Ismeri a gazdasági állatok napi és időszakos ápolását.	Értékként tekint az állatokra, empátikus	Végzi az egészséges és a beteg állatok ápolási feladatait, önállóan vagy munkacsoportban.
5	Értesíti a vezetőjét, ha különlegesen viselkedő állatot észlel.	Ismeri az egészséges és a beteg állat viselkedési szokásait.	Törekszik a közös munkára az állatok ellátása, ápolása és figyelése területén, igényli a tapasztaltabb munkatársak segítségét.	Viselkedésének, tüneteinek megfelelően megítéli az állat állapotát.

6	Felismeri, elkülöníti és gondozza a beteg állatot. Elsősegélyt nyújt.	Ismeri az állatbetegségek jellemző tüneteit és az elsősegélynyújtás szabályait.	Törekszik a közös munkára a beteg állatok gondozása során, igényli a tapasztaltabb munkatársak segítségét.	Ápolja a beteg állatot az állatorvos utasításainak megfelelően.
7	Felismeri a gazdasági állatok ivarzását, közreműködik a pároztatásban.	Ismeri az ivarzás jellemző tüneteit, a pároztatás és a mesterséges megterméke nyitás menetét.	Elővigyázatos, törekszik a pároztatás során az etikai és munkabiztonsági szabályok betartására.	Instrukciók alapján, részben önállóan részt vesz a szaporítási folyamatokban.
8	Segítséget nyújt az ellésnél.	Ismeri az ellés jeleit, a szükséges eszközöket, feladatokat.	Betartja a higiéniai szabályokat az ellés során, végrehajtja az orvos utasításait.	Az állatorvos irányítása mellett részt vesz az elléselőkészítésben, levezetésében.
9	Gondozza az újszülött állatot.	Ismeri, a teendőket az újszülöttel és az anyaállattal.	Elfogadja a szakmai elveket. Törekszik a legnagyobb figyelemmel gondozni az	Másokkal együttműködve végzi az újszülött állatok gondozását, vezetői

			állatokat.	irányítás mellett.
10	Kitölti, aláírja, összesíti a jelenléti ívet, a munkanaplót.	Ismeri a munkanapló kitöltési szabályait.	A munkanaplók kitöltését ellenőrzi, figyeli az állatok napi viselkedését.	Felelősséggel tartozik a jelenléti ívek szabályos kitöltéséért.
11	Átvész, átadja a szállított termékeket.	Ismeri az átvétel szabályait, az elismervények, szállítólevelek kitöltését.	A szállított termékek mennyiségét, minőségét ellenőrzi.	Felelősséggel tartozik az áruk átvételéért.

12	Elvégzi az állatok napi takarmányozását.	Felismeri a takarmányokat, minőségüket értékeli.	Ellenőrzi az előírt mennyiség kiadását.	Tisztában van az állatok egészsége és fejlődése szempontjából, a takarmányozás fontosságával.
13	Gazdasági állat számára megfelelő férőhelyet alakít ki, állatot megjelöl, nyilvántartásba vesz.	Ismeri az állatok környezeti igényeit, szükségleteit, a tartási módokat, az ENAR krotália használatát.	Elkötelezett a helyes állattartás iránt, betartja az állatvédelem követelményeit.	Önállóan végzi az állatok számára a megfelelő férőhely kialakítását, felelős az egyedek megjelöléséért, nyilvántartásba vételért.
14	Fertőtlenítő oldatot készít, és használja a különböző tisztítási, fertőtlenítési feladatokhoz.	Ismeri a fertőtlenítés szabályait, a biológiai, kémiai fertőtlenítési eljárásokat	Együttműködik a munkavédelemért, a környezetvédelemért felelős szakértőkkel, figyel a környezetvédelmi előírásokra.	Felelősséget vállal az oldat előírt %-os értékére, körültekintően jár el a vegyszerek alkalmazásakor, védőeszközt használ.
15	Takarmányt készít, elvégzi az állatok napi, egyedi vagy csoportos takarmányozását, érzékszervi vizsgálatot folytat.	Ismeri a takarmány-előkészítési technológiákat, az abrakkeverékek felhasználását.	Meghatározott időpontokban, szabályszerűen, pontosan végzi a takarmányok előkészítését, kiosztását.	Alkalmazza az előírt receptúrákat, tisztában van egyéni felelősségével a takarmányozás pontosságát

				tekintve.
--	--	--	--	-----------

16	Kipróbálja a világító-berendezést, a fűtőberendezést, és méri az istálló hőmérsékletét.	Ismeri a világítás hatását a termelésre, az állatok és az istálló hőmérsékletét.	Törekszik az állat számára a legkedvezőbb környezeti feltételek fenntartására.	Képes a fűtő- és a világító-berendezések ellenőrzésére, a hibák önálló javítására.
17	Küllemi bírálatot végez, gondozza, neveli és hizlalja az állatokat.	Ismeri a küllemi bírálat célját, feladatát, folyamatát.	Elfogadja a szakpolitikai elveket, kész a kompromisszumra a küllemi bírálat során.	Másokkal együttműködve, irányítás mellett végzi, illetve vesz részt a küllemi bírálatban.
18	Felkészíti az állatokat a pároztatásra, ápolja a vemhes állatot.	Ismeri az ivar- és tenyészettséget, a takarmányozás, fontosságát.	Törekszik a közös munkára a telep többi dolgozójával, az állatok zavartalan ellátása érdekében.	Az állatorvos, illetve a telepvezető utasításai szerint végzi munkáját.
19	Jelzi a vezetőnek az ellés jeleit és előkészül az ellésre, előkészíti a szükséges eszközöket, ápolja az újszülöttet.	Tisztában van az ellés jeleivel; rendelkezik az eszközök, műszerek, ismeretével, a fertőtlenítéssel és egyéb teendőkkel.	Törekszik az összehangolt munkára az ellés során, az ellés levezetését irányító szakember (állatorvos) utasításai szerint jár el.	Tudatosan végrehajtja az irányító szakember intézkedéseit az ellés és az újszülött gondozása során.
20	Irányítás mellett részt vesz az állattartó telepek, berendezések tisztításában, kezelésében.	Ismeri az állattartó telepek, épületek, berendezések feladatait, kezelését, szerkezetét.	Elfogadja az üzemi és az állategészségügyi, higiéniai előírásokat.	Másokkal együttműködve végzi a berendezések, eszközök tisztítását, kezelését.

21	Gépi fejest végez a higiéniai előírásoknak megfelelően, végrehajtja a munka után a karbantartást, tisztítást	Ismeri a fejes előtti és utáni teendőket, a gépek, eszközök használatát, ellenőrzi a fejes és a tejleadás folyamatát.	Törekszik a biztonságos fejesre, a higiénia betartására, és figyeli a gépek állapotát.	A fejest mindig azonos időpontban végzi, szigorúan betartja az állategészségügyi és élelmiszerhigiéniai előírásokat.
22	Ápolja a juhok körmét, gondoskodik az időszakos feladatok végrehajtásáról (fűrösztés).	Ismeri az állategészségügyi előírásokat, a mindennapi, és az időszakos feladatokat.	Elkötelezett az állattenyésztés iránt, pontos, precíz munkát végez.	A körmözést a telep tapasztalt munkatársaival együttműködésben végzi.

A részszakma követelményeinek teljesítését mérő szakmai vizsga

Szakmai vizsgára bocsátás feltétele: a részszakma megszerzésére irányuló képzés teljesítése

Projektfeladat

A vizsgatevékenység megnevezése: Állattartási feladatok

A vizsgatevékenység, vagy részeinek leírása: Gyakorlati vizsgamunka végzése A vizsgázó állattartással, takarmányozással, gépüzemeltetéssel és karbantartással összefüggő komplex feladatokat old meg.

Az akkreditált vizsgaközpont készíti elő az egyes vizsgarészek munkafeladatait.

A gyakorlati vizsgamunka minden vizsgázó számára három vizsgarészből áll:

Állattartás gyakorlati feladat elvégzése

Állattartó telep műszaki berendezéseinek kezelése, karbantartása

Szakmai beszélgetés a végzett tevékenységről

A vizsgarészek elvégzésének módja és folyamata:

A gyakorlati vizsgamunka végrehajtása közben vagy a munka befejezése után a vizsgabizottság az adott tevékenységgel kapcsolatos beszélgetést folytat a vizsgázóval. Kérdéseket tesz fel, amelyek érintik a tartás, illetve termesztéstechnológia, a használatos munkaeszközök, gépek, előállított termékek felhasználásának, értékesítésének, a munka egészségügyi és biztonságtechnikai

–
–
feltételeinek kérdéskörét, valamint a növények, állatok, takarmányok, eszközök, gépelemek felismerésével kapcsolatos ismereteket.

A gyakorlati vizsgamunka feladatait az akkreditált vizsgaközpont jelöli ki, készíti el az értékelőlapokat. Valamennyi feladattípus tartalmazzon végrehajtandó és felismerési feladatot, amelyeket komplex feladatban kell előkészíteni. A felismerési feladat a gyakorlati feladatoktól nem választható el.

feladattípus: Állattenyésztési feladatok végrehajtása

Állattenyésztési feladat gyakorlati végrehajtása: az állattartás, az állatápolás napi és időszakos munkáinak elvégzése: takarmányadag összeállítása, takarmányok érzékszervi vizsgálata, takarmány-előkészítés, takarmánykiosztás, itatás, kitrágyázás, állatápolás, legeltetés, trágyakezelés, takarítás, fertőtlenítés, alapvető vizsgálatok elvégzése, tejvizsgálat, küllemi bírálat, méretfelvétel, takarmány-, alom-, trágyakészlet mennyiségének felmérése, érzékszervi minősítésük, termésbecslés, számla kiállítása az állattenyésztésben, alkalmazott alap- és összesítő bizonylatok, nyilvántartások kitöltése.

feladattípus: Állattartó telep műszaki berendezéseinek kezelése, karbantartása Az állattartásban alkalmazott erő- és munkagépek, berendezések üzemeltetése, karbantartása, munkájuk ellenőrzése, beállítása, egyszerűbb karbantartási feladatok végrehajtása: mezőgazdasági erőgépek, takarmány-előkészítés gépei, etetés, itatás, trágyaeltávolítás, fejés, tejkezelés, állatápolás gépei, tojásgyűjtés és –kezelés eszközei, keltetőgépek, nyírás eszközei, állattartó épületek klímaszabályozása, mosás és fertőtlenítés gépei, elektromos kerítések, mérlegelés, állatszállítás eszközei, járművei, rakodás, állatszállítás eszközei, járművei.

feladattípus: szakmai beszélgetés a végzett tevékenységről

A vizsgabizottság kérdései a végzett munkával kapcsolatos tevékenységre, az állatok, a használt munkaeszközök ismereteire terjedjenek ki. A vizsgázó által adott válaszokat összefoglalóan kell értékelni, a két munkafeladat elvégzése után.

A szakmai beszélgetés időtartama: 15 perc

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 120 perc

A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül: 100 %

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

munkavégzés előtti feladatok: munkaterület kijelölése, eszközök, szerszámok előkészítése, a biztonságos munkatevékenység feltételeinek ellenőrzése

az állatokkal történő bánásmód

a használt eszközök munka előtti ellenőrzése (műszaki, biztonsági, munkavédelmi kérdések)

precíz, gondos munkavégzés

összbenyomás, beszédkésztség, hozzáállás

–
–
Az 1.) és 2.) feladattípus esetében az értékelés súlyaránya: 45 % - 45 % A 3.) feladattípus
esetében az értékelés súlyaránya: 10 %

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a vizsgázó a megszerezhető összes pontszám legalább 40
%-át elérte.

A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges személyi feltételek:

-

szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges tárgyi feltételek:

bizonylatok, gépkönyvek

irodahelyiség, eszközök (számítógép, nyomtató, telefon stb.)

egyéni védőfelszerelések, elsősegélynyújtó-felszerelések

műszerek, mérőeszközök, mintavétel eszközei

állatápolás eszközei, takarító-, fertőtlenítő eszközök

baromfi, juh, ló, sertés, szarvasmarha istálló állatokkal

baromfi ápolás és gondozás eszközei, tojáskezelés eszközei

juh, ló, sertés, szarvasmarha ápolás és gondozás eszközei

állatápolás, elletés/fiaztatás, egyedi megjelölés eszközei

elletés, fiaztatás eszközei

mérlegek

etető-, itató-berendezések

fejés és tejkezelés gépei

villanypásztor berendezés és tartozékai

almozás eszközei, berendezései

anyaállat és újszülött ápolásához szükséges eszközök

terménytárolás és kezelés eszközei

takarmány előkészítés, kiosztás gépei, eszközei

takarmánytárolás eszközei, gépei

gépüzemeltetéshez szükséges szerszámok, eszközök, anyagok

kézi és gépi anyagmozgatás eszközei

A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei: -

-
-

A vizsgán használható segédeszközökre és egyéb dokumentumokra vonatkozó részletes szabályok

A vizsgán segédeszköz nem használható

Felnőttképzés:

KISTERMELŐI ÉLELMISZER-ELŐÁLLÍTÓ SZAK

1.A SZAKMA ALAPADATAI

- 1.1 Az ágazat megnevezése:
Élelmiszeripar
- 1.2. A szakma megnevezése: Kistermelői
élelmiszer-előállító
- 1.3. A szakma azonosító száma: 4 0721 05 10
- 1.4. Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4
- 1.5. Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4
- 1.6. Ágazati alapoktatás megnevezése:
Élelmiszeripar ágazati
alapoktatás
- 1.7. Kapcsolódó részsakmák megnevezése:
- 1.8. Képzés nyilvántartásba-vételi száma:
- 1.9. A képzés célja:
- 1.10. A képzés célcsoportja:
- 1.11. Egybefüggő szakmai gyakorlat időtartama: 140 óra
- 1.12. A szakirányú oktatásra egy időben fogadható 12 fő

2 . A SZAKMA KERETÉBEN ELLÁTHATÓ LEGJELLEMZŐBB TEVÉKENYSÉG, VALAMINT A MUNKATERÜLET LEÍRÁSA

Kis mennyiségű, elsősorban általa megtermelt alaptermékeket, illetve ezekből előállított

élelmiszereket állít elő és értékesít végső fogyasztók számára. Az általa megtermelhető alaptermékek köre vágóállatok, tej, tojás, méz, növényi eredetű termények. A kistermelő munkája során érvényesíti a termékeinek kézműves jellegét. Kistermelői keretek között zöldség-, gyümölcs- és húsfeldolgozást végez, tejtermékeket és sütőipari termékeket állít elő. A biztonságos termék-előállítás érdekében szakszerűen irányítja az élelmiszer előállítás folyamatait. A termék-előállításához kapcsolódó termék- nyomon követési és termékbiztonságot igazoló dokumentumokat vezet. Termékeit értékesítheti vendégasztal üzemeltetése keretében is.

Munkáját a gazdaságossági elvek, minőségbiztosítási, élelmiszerhigiéniai, technológiai, tűz- munka-és környezetvédelmi és egyéb vonatkozó előírások betartásával (4-es szint)/betartásával és betartatásával (5-ös szint) végzi.

Az alapoktatás olyan általános és széles körű tudás és képesség megszerzését biztosítja, ami szükséges és hasznos minden élelmiszeripari ágazati szakmában betöltött munkakör esetén. Az alapoktatás végén a tanulók rálátnak az élelmiszeripari ágazat minden fontos részterületére, ezért megalapozott döntést hozhatnak a szakma kiválasztásánál.

Irányítással élelmiszer-feldolgozási alpműveleteket végez: tárol, osztályoz, tisztít, aprít, kever, termikus műveletek végez (hűt, fagyaszt, főz, süt), csomagol. Felismeri és csoportosítja az élelmiszeripar nyersanyagait, azonosítja, hogy mely iparágak használják fel azokat.

Rendelkezik az élelmiszer-előállításához szükséges műszaki alapismeretekkel: felismeri az élelmiszeriparban használatos szerkezeti anyagokat (fémek és nemfémek), 3D makett alapján vetületi ábrát készít geometriai alapelemekről (téglatest, henger, kúp), felismeri az alapvető gépelemeket (kötő gépelemek, hajtáselemek).

Laboratóriumi alpműveleteket végez (tömegmérés, térfogatmérés, oldatkészítés, sűrűségmérés). Ágazathoz kapcsolódó alapszámításokat végez (százalék, aránypár).

Ismeri és betartja a munkahelyi tűz-, munka-, és környezetvédelmi szabályokat. Ismeri és betartja a személyi- és az élelmiszer-előállítás higiéniai követelményeit.

3. A SZAKKÉPZÉSBE TÖRTÉNŐ BELÉPÉS FELTÉTELEI

3.1 Iskolai előképzettség:

Intézményünkben : érettségi vagy szakképző iskolai, befejezett 11 évfolyam, vagy a hatályos szakképzésben szereplő közismereti tárgyak tartalmával legalább 70 %-ban megegyező beszámítható bizonyítvány..

3.2. Alkalmassági követelmények:

egészségügyi alkalmassági vizsgálat:
szükséges

Foglalkozás-

vizsgálat: nem szükséges

Pályaalkalmassági

3.3 Előzetesen elvárt ismeretek:

Nem szükséges

3.4. Egyéb feltételek

Nincs

3. A KÉPZÉS SORÁN MEGSZEREZHETŐ KOMPETENCIÁK

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Megfogalmazza saját karriercéljait.	Ismeri saját személyisége jellemvonásait, annak pozitívumait.	Teljesen önállóan	Önismerete alapján törekszik céljai reális megfogalmazására. Megjelenésében igényes, viselkedésében visszafogott.	
Szakképzési munkaviszonyt létesít.	Ismeri a munkaszerződés tartalmi és formai követelményeit.	Instrukció alapján részben önállóan	Elkötelezett a szabályos foglalkoztatás mellett. Törekszik a saját munkabérért érintő változások nyomon követésére.	
Felismeri, megnevezi és leírja az álláskeresés módszereit.	Ismeri a formális és informális álláskeresési technikákat.	Teljesen önállóan		Internetes álláskeresési portálokon információkat keres, rendszerez.

Internetes álláskereső	Ismeri az álláskeresést	Teljesen önállóan	Törekszik kompe-	Hatékonyan tudja álláskereséshez
------------------------	-------------------------	-------------------	------------------	----------------------------------

<p>oldalakon és egyéb fórumokon (újsághirdetések, szaklapok, szakmai kiadványok stb.) álláshirdetéseket keres. Az álláskereséshez használja a kapcsolati tőkéjét.</p>	<p>segítő fórumokat, álláshirdetéseket tartalmazó forrásokat, állásokat hirdető vagy álláskeresésben segítő szervezeteket, munkaközvetítő ügynökségeket.</p>		<p>tenciáinak reális megfogalmazására, erősségeinek hangsúlyozására idegen nyelven. Nyitott szakmai és személyes kompetenciáinak fejlesztésére. Törekszik receptív és produktív készségeit idegen nyelven fejleszteni (olvasott és hallott szöveg értése, íráskészség, valamint beszédprodukció). Szakmája iránt elkötelezett. Megjelenése visszafogott, helyzethez illő. Viselkedésében törekszik az adott helyzetnek megfelelni.</p>	<p>használni az internetes böngészőket és álláskereső portálokat, és ezek segítségével képes szakmájának, végzettségének, képességeinek megfelelően álláshirdetéseket kiválasztani.</p>
<p>A tartalmi és formai követelményeknek megfelelő önéletrajzot fogalmaz.</p>	<p>Ismeri az önéletrajz típusait, azok tartalmi és formai követelményeit.</p>	<p>Teljesen önállóan</p>		<p>Ki tud tölteni önéletrajzsablonokat, pl. Europass CVsablon, vagy szövegszerkesztő program segítségével létre tud hozni az adott önéletrajztípusoknak megfelelő dokumentumot.</p>
<p>A tartalmi és formai követelményeknek megfelelő motivációs levelet ír, melyet a megpályázandó állás sajátosságaihoz igazít.</p>	<p>Ismeri a motivációs levél tartalmi és formai követelményeit, felépítését, valamint tipikus szófordulatait az adott idegen nyelven.</p>	<p>Teljesen önállóan</p>		<p>Szövegszerkesztő program segítségével meg tud írni egy önéletrajzot, figyelembe véve a formai szabályokat.</p>
<p>Kitölti és a munkaadóhoz eljuttatja a szükséges nyomtatványokat és dokumentumokat az álláskeresés folyamatának figyelembevételével.</p>	<p>Ismeri az álláskeresés folyamatát.</p>	<p>Teljesen önállóan</p>		<p>Digitális formanyomtatványok kitöltése, szövegek formai követelményeknek megfelelő létrehozása, emailek küldése és fogadása, csatolmányok letöltése és hozzáadása.</p>

Felkészül az állásinterjúra a megpályázni kívánt állásnak megfelelően, és céljait szem előtt tartva kommunikál az interjú során.	Ismeri az állásinterjú menetét, tisztában van a lehetséges kérdésekkel. Az adott szituáció megvalósításához megfelelő szókinccsel és nyelvtani tudással rendelkezik.	Teljesen önállóan		A megpályázni kívánt állással kapcsolatban képes az internetről információt szerezni.
Az állásinterjún, az állásinterjúra érkezéskor vagy a kapcsolódó telefonbeszélgetések során csevegést (small talk) kezdeményez, a társalgást fenntartja és befejezi. A kérdésekre megfelelő válaszokat ad.	Tisztában van a legáltalánosabb csevegési témák szókinccsével, amelyek az interjú során, az interjút megelőző és esetlegesen követő telefonbeszélgetés során vagy az állásinterjúra megérkezéskor felmerülhetnek.	Teljesen önállóan		

Kiválasztja az élelmiszeripar növényi eredetű alapanyagait.	Ismeri az élelmiszeripari nyersanyagokat és jellemzőiket.	Teljesen önállóan	Felelősségérzet, felelős, biztonságos munkavégzés az élelmiszerek előállításakor	Digitális tartalmak keresése, böngészése, szűrése és felhasználása
Kiválasztja az élelmiszeripar állati eredetű nyersanyagait.	Ismeri az élelmiszeripari nyersanyagokat és jellemzőiket.	Teljesen önállóan	Elkötelezettség a megfelelő és jó minőségű alap- és védőtápanyagok kiválasztása és felhasználása, a jó minőségű és biztonságos termékek	Digitális tartalmak keresése, böngészése, szűrése és felhasználása
Felismeri a védőtápanyagokat.	Ismeri a védőtápanyagokat és jelentőségüket.	Teljesen önállóan	előállítására	

Felismeri az egyes nyersanyagok érzékszervi hibáit.	Ismeri az élelmiszerromlás fogalmát, jellemzőit, veszélyeit.	Instrukció alapján részben önállóan		
---	--	-------------------------------------	--	--

Felismeri a különböző szerkezeti anyagokat.	Ismeri az alapvető szerkezeti anyagokat (fémek, nemfémek).	Instrukció alapján részben önállóan	Elkötelezett a mérések pontos kivitelezése, dokumentálása iránt, fontosnak tartja a műveleti sorrend betartását, ezzel csökkentve a hibás munkadarabok számát.	Digitális tartalmak keresése, böngészése, szűrése és felhasználása
Vetületi ábrázolást készít egyszerű mértani alakzatokról.	Ismeri a merőleges vetítés szabályait.	Instrukció alapján részben önállóan		
Papírmodell készíti egyszerű mértani alakzatokról.	Ismeri a képsíkok síkba forgatását.	Teljesen önállóan		
Egyszerű mértani alakzatokat átméretez.	Ismeri a kicsinyítés, nagyítás fogalmát.	Teljesen önállóan		Digitális mérőeszközök használata
Felismeri és kiválasztja az alapvető kötő gépelemeket.	Ismeri a csavarokat, ékeket, reteszeket, szegecsket.	Teljesen önállóan		Digitális tartalmak keresése, böngészése, szűrése és felhasználása
Felismeri a műszaki rajzon a tengely, csapágy jelét.	Ismeri a csapágy, tengely jelképi jelölését.	Teljesen önállóan		Digitális tartalmak keresése, böngészése, szűrése és felhasználása
Felismeri a műszaki rajzon az egyes erőátviteli gépelemeket.	Ismeri az erőátviteli gépelemek jelképi jelölését.	Teljesen önállóan		Digitális tartalmak keresése, böngészése, szűrése és felhasználása
Kiválasztja az egyes hajtásokhoz alkalmazható	Ismeri a közelfekvő, illetve távolfekvő	Instrukció alapján részben önállóan		

erőátviteli gépelemet.	tengelyek esetén alkalmazható hajtáselemeket.			
Felismeri a technológiai csővezetékeket, idomokat, szigeteléseiket.	Ismeri a csövek és idomok feladatát.	Teljesen önállóan		Digitális tartalmak keresése, böngészése, szűrése és felhasználása

Alkalmazza a biztonságos munkavégzés szabályait.	Ismeri a laboratóriumi munka szabályait, a vegyszerek tulajdonságait, felhasználását, kezelését, és a laboratóriumi eszközöket.	Teljesen önállóan	Törekszik a szakmai ismeretek pontos használatára, a szakszerű munkavégzésre, a munkavédelmi előírások betartására.	Digitális tankönyvtár használata, információ gyűjtése, prezentáció készítése
Alkalmazza a mintavételi, mintaelőkészítési eljárásokat a laboratóriumi munkában.	Ismeri a minta előkészítésének és tárolásának elméleti alapjait, fizikai és kémiai eljárásait.	Instrukció alapján részben önállóan		Digitális tartalmak keresése, böngészése, szűrése és alkalmazása.
Alkalmazza az alapvető tömegmérési módszereket.	Ismeri a tömeg fogalmát, a mértékegységeket, az átváltásokat, a mérések fajtáit, a bruttó és a nettó tömeget, a mérleg használatát.	Teljesen önállóan		Digitális mérőeszközök használata.
Alkalmazza a térfogatmérési módszereket.	Ismeri a térfogat fogalmát, a mértékegységeket, az átváltásokat, a térfogatmérő eszközök használatát.	Teljesen önállóan		Digitális mérőeszközök használata.

Alkalmazza a hőmérsékletmérési módszereket.	Ismeri a hőmérséklet fogalmát, mérésének módját, a hőmérsékleti skálát.	Teljesen önállóan		Digitális mérőeszközök használata.
Alkalmazza a sűrűség meghatározásának és mérésének módszereit.	Ismeri a sűrűség fogalmát, mértékegységét, a különböző halmazállapotú anyagok sűrűségének mérését.	Teljesen önállóan		Digitális mérőeszközök használata.
Oldatokat készít.	Ismeri az oldatok definícióját, fajtáit, a százalékos oldatok készítési módját.	Teljesen önállóan		Digitális mérőeszközök használata.

Kiválasztja az élelmiszeripar alapanyagait.	Ismeri az élelmiszeripari nyersanyagokat.	Teljesen önállóan		
Az alapanyagokon vagy munkadarabokon méréseket végez.	Ismeri a mértékegységeket, az átváltásokat és az egyszerű mérőeszközök kezelését.	Teljesen önállóan	Fontosnak tartja, hogy munkáját pontosan, az előírásoknak megfelelően és precízen végezze.	Digitális mérőeszközök használata
Oldatokat készít.	Ismeri a százalék, az oldott anyag és az oldószer fogalmát.	Teljesen önállóan		
Átalakítási műveleteket végez.	Ismeri az anyagok átalakításához szükséges műveletek célját és sorrendjét.	Teljesen önállóan		

Szabályszerűen használja a munkaruhákat és védőeszközöket.	Ismeri a munka- és védőruhákra vonatkozó előírásokat.	Teljesen önállóan	Elkötelezett a munkavédelmi és higiéniai szabályok betartása és betartatása iránt.	
Alkalmazza a munkavédelmi szabályokat.	Ismeri az üzemre vonatkozó alapvető szabályokat.	Teljesen önállóan		Elektronikusan tárolt dokumentumok használata
Azonosítja a munkavédelmi eszközöket.	Ismeri az üzemben alkalmazott munkavédelmi eszközöket és használatukat.	Teljesen önállóan		
Használja a higiéniai felszereléseket, megfelelően tisztálkodik, és betartja az üzemi higiéniai szabályokat.	Ismeri az ételmszerhigiénia fogalmát, a higiéniai eszközöket és helyes használatukat.	Teljesen önállóan		
Alkalmazza a higiéniai szabályokat, értelmezi a figyelmeztető táblákat.	Ismeri a vonatkozó szabályzatokat.	Teljesen önállóan		
Munkavégzés közben az ételmszerhigiéniai előírásokat betartja, és figyelemmel kíséri betartásukat.	Ismeri a rá és a munkatársaira vonatkozó higiéniai szabályokat.	Teljesen önállóan		

Előkészíti a zöldségeket és gyümölcsöket a további feldolgozásra.	Ismeri az alapanyagok jellemzőit, élettani hatásait.	Teljesen önállóan	mesztésének megvalósítására. Betartja a termékbiztonsági követelményeket.	Digitális tartalmak keresése, böngészése, szűrése és
---	--	-------------------	--	--

	<p>Érti az alapanyagok előkészítésének műveleteit és azok hatását a késztermékre.</p> <p>Tudja, hogy az eltérő minőségű alapanyagoknak mely felhasználási lehetőségek felelnek meg.</p>		<p>Alkalmazza a higiéniai előírásokat a kistermelői élelmiszer-előállítás során.</p> <p>Törekszik a gazdaságos anyagfelhasználás megvalósítására.</p> <p>Elkötelezett a környezettudatos hulladékkezelés iránt. Termékei megjelenésénél törekszik az esztétikus, piacképes külső kialakítására.</p> <p>Fontos számára a természetes erjedési folyamatok alkalmazása.</p> <p>Termékfejlesztései során szem előtt tartja a vevői igényeket.</p>	<p>felhasználása</p>
<p>Zöldségeket, gyümölcsöket tartósít szárítással és aszalással.</p> <p>Zöldségeket, gyümölcsöket tartósít besűrítéssel.</p> <p>Lekvárt, dzsemet, zöldségsűrítményt és zöldség-, gyümölcslevet készít.</p> <p>Zöldségeket, gyümölcsöket tartósít száraz dunsztolással.</p> <p>Savanyúságot készít (savanyúkáposzta, kovászos uborka, ecetes uborka, ecetes alma paprika, ecetes cékla, vegyes savanyúság).</p>	<p>Tisztában van a szárítás paramétereinek (hőmérséklet, idő, légsebesség, páratartalom, aprítottság) hatásával a késztermékre. Érti a víztartalom és hő hatását az eltarthatóságra.</p> <p>Ismeri a passzírozással, centrifugálással és lassú préssel kinyert levek tulajdonságait.</p> <p>Ismeri a száraz és nedves dunsztolási eljárásokat, a tejsavas erjesztést és az ecetsavas tartósítási eljárásokat.</p>	<p>Teljesen önállóan</p>		<p>Digitális tartalmak keresése, böngészése, szűrése és felhasználása</p>
<p>Tejet pasztőröz.</p> <p>Tejalapú italokat, joghurtot, túrót, sajtot készít.</p>	<p>Érti a tej pasztőrözésének élelmiszerbiztonsági jelentőségét és paramétereit.</p>	<p>Teljesen önállóan</p>		

	Ismeri a tejtermék-előállítás műveleteit, technológiáit, paramétereit és eszközeit.			
Házi tésztát, búzakenyeret, pogácsát, mézeskalácsot, törökmézet készít.	Ismeri a házi tészták, búzakenyér, pogácsa, mézeskalács, törökméz alapanyagait és készítésének műveleteit.	Teljesen önállóan		
Húsokat darabol (sertésrészek, baromfi). Hurkát, kolbászt, tepertőt, szózott és abált szalonnát készít.	Ismeri a vágóállatok testtájait és azok felhasználhatóságát . Ismeri a vágóállatok vágástechnológiáját és a húskészítmények főbb műveleteit (sózás, pácolás, füstölés, főzés, sütés, abálás, darálás, fűszerezés, töltés).	Teljesen önállóan		
Tájékoztatót ad vevőnek termékei élettani hatásairól.	Érti az emberi emésztés folyamatát és az egyes tápanyagok élettani hatásait.	Instrukció alapján részben önállóan		Nyomtatott tájékoztatók készítése

Termékeit a vonatkozó jogszabályok előírásainak betartásával állítja elő.	Ismeri az élelmiszerek előállítására vonatkozó előírásokat.	Teljesen önállóan	Munkája során teljes mértékben törekszik az élelmiszerek biztonságos előállítására, a	
---	---	-------------------	---	--

Betartja a biztonságos élelmiszerelőállítás szabályait	Ismeri az élelmiszer-biztonsági előírásokat.	Teljesen önállóan	szabályok betartására. Fontosnak tartja termékei fogyasztóinak egészségét és bizalmát. Pontosan betartja az élelmiszerek biztonságos előírásaira vonatkozó szabályokat.	A vonatkozó szabályok változásainak követése interneten
Minőségbiztosítási ellenőrzéseket végez	Ismeri a minőségbiztosítási ellenőrzések lépéseit, műveleteit és szabályos lebonyolítását.	Teljesen önállóan		
Minőségbiztosítási dokumentációt vezet.	Ismeri a minőségbiztosítási dokumentumokat és azok vezetésének szabályait.	Teljesen önállóan		Elektronikus dokumentáció
Betartja az élelmiszerek előállításával kapcsolatos higiéniai szabályokat.	Ismeri az élelmiszer-higiéniai előírásokat.	Teljesen önállóan		
Takarítási, tisztítási és fertőtlenítési műveleteket végez.	Ismeri a takarítási és fertőtlenítési utasításokat.	Teljesen önállóan		

Tájékoztatást ad a vevőnek termékei élettani hatásairól.	Érti az emberi emésztés folyamatát és az egyes tápanyagok élettani hatásait.	Teljesen önállóan	A vevői tájékoztatás és értékesítés során udvarias magatartást tanúsít.	
Kézműves termékei előállításánál gazdaságos és környezetkímélő anyagfelhasználást	Ismeri a gazdaságos anyagfelhasználás és hulladékminimalizálás alapelveit.	Teljesen önállóan	Termékfejlesztései során szem előtt tartja a vevői igényeket.	

-
-

valósít meg.				
Kínálja és értékesíti kézműves termékeit. Vendégasztalt készít elő. Idegen nyelven is kommunikál vevőivel.	Ismeri a termékei fogyasztók számára előnyös tulajdonságait, felhasználhatóságát, értékesítési lehetőségeit.	Teljesen önállóan		Termékek hirdetése az interneten

Értelmezi, és munkája során használja a tanult gazdasági alapfogalmakat.	Ismeri a gazdasági alapfogalmakat (szükséglet, gazdálkodás, piac, adózás).	Instrukció alapján részben önállóan		
Bemutatja a vállalozási formákat és lehetőségeket.	Ismeri a társas vállalozási formákat és az egyéni vállalozás fő jellemzőit.	Instrukció alapján részben önállóan	Nyitott, érdeklődő a környezetében működő gazdasági szereplők tevékenysége iránt. Elkötelezett a vállalozások, illetve a gazdaság szabályos, törvényes működtetése mellett.	Prezentációkészítő program használata a különböző típusú vállalozások bemutatásához
Bemutatja a vállalozás létrehozásának folyamatát.	Ismeri a vállalozás létrehozásának folyamatát.	Instrukció alapján részben önállóan		Digitális tartalmak keresése, böngészése, szűrése és felhasználása
Bemutatja a vállalozás működésének folyamatát.	Ismeri a vállalozás működtetésének folyamatát és szabályait.	Instrukció alapján részben önállóan		Prezentációkészítő program használata a különböző típusú vállalozások bemutatásához
Bemutatja a vállalozás megszüntetésének folyamatát.	Ismeri a vállalozás megszüntetésének folyamatát.	Instrukció alapján részben önállóan		Digitális tartalmak keresése, böngészése, szűrése és felhasználása

<p>A portfólió készítése során alkalmazza a portfóliókészítés alapvető ismeretanyagait.</p>	<p>Ismeri a portfólió készítésének célját, a portfólió funkcióját, tartalmi elemeit, formáját, készítésének menetét, az értékelés szempontjait.</p>	<p>Instrukció alapján részben önállóan</p>	<p>Belátja a portfóliókészítés jelentőségét. Törekszik a megfelelő számú és mélységű, szakmához köthető dokumentum létrehozására.</p>	
<p>Kiválasztja a bemutatkozáshoz szükséges dokumentumokat, bemutatja saját magát, megfogalmazza, hogy miért választotta a szakmáját, milyen célokat kíván elérni, melyek a saját erősségei és azok a tanulással kapcsolatos kompetenciái, amelyek fejlesztésre szorulnak.</p>	<p>Ismeri az írásban történő bemutatkozás szabályait, dokumentumait.</p>	<p>Instrukció alapján részben önállóan</p>	<p>Alkotó módon, kreatívan vesz részt a munkában. Elfogadja a szakmailag megalapozott kritikai észrevételeket</p>	<p>Irodai programcsomag ismerete, használata (Word, Excel, PowerPoint)</p>
<p>Megtervezi, előkészíti és elkészíti a portfólió dokumentumait. A dokumentumokat szerkeszti. Reflexiót ír.</p>	<p>Ismeri a portfólió lehetséges dokumentumainak körét, a portfólió készítésének lépéseit.</p>	<p>Instrukció alapján részben önállóan</p>		<p>Szövegszerkesztő program ismerete, használata</p>
<p>A portfólió lezárásaként összegzést ír.</p>	<p>Ismeri a portfólió összegzésének tartalmi elemeit.</p>	<p>Instrukció alapján részben önállóan</p>		<p>Digitális eszközök segítségével dokumentálás, beszámoló, összegzés</p>

-
-

				készítése
--	--	--	--	-----------

4. A SZAKMAI OKTATÁS MEGSZERVEZÉSÉHEZ SZÜKSÉGES TÁRGYI FELTÉTELEK

A szakmai oktatás megszervezéséhez szükséges tárgyi feltételek

Eszközjegyzék ágazati alapoktatásra

alapvető fizikai mennyiségeket mérő eszközök (hossz-, tömeg-, térfogat-, hő-, sűrűségmérő eszközök)

alapvető általános gépelemek

alapvető élelmiszeripari gépek (nyersanyagtárolók, osztályozó-, tisztító-, aprító-, keverő-, töltő-, csomagoló-, termikus gépek)

munkavédelmi eszközök

Eszközjegyzék szakirányú oktatásra

Aszaló berendezés

Gáztűzhely, sütő

Passzírozó, botmixer, gyümölcscentrifuga, lassú prés

Kézi hámozók, befőttes üvegek, dunsztoló eszközök

Húsdaráló, hurkatöltő

Sajtvászon, alvadékszűrő eszközök, sajtfarmázó eszközök

Tésztakeverő gép, házi tésztanyújtó,-vágó gép, nyújtófa, tésztaszaggató formák, kézi és gépi habverő

Hőmérők (-20 ÷ +220 °C méréstartományban)

Szakosított terméktároláshoz hűtők és fagyasztók

Rozsdamentes eszközök (asztalok, tepsik, fazekak, lábosok, tálak, tárolóedények, reszelők, merőkanalak, kések)

Tálalás eszközei (tányérok, kanalak, villák, kések, poharak)

Számítógépek, nyomtató

Egyéb a termékek előállításához szükséges kéziszerszámok,

–
–
5. A programban való részvétel feltételei

4.1. Részvétel követésének módja
Jelenléti ív

4.2. Megengedett hiányzás
Maximálisan (igazolt és igazolatlan)a képzés órakeretének
20%-a

4.3. Egyéb feltételek A hiányzást pótolni kell. Rendkívüli esetben egyedi elbírálás estén a pótlástól a cég eltekinthet.

6. Tervezett képzési idő 2 ÉV

5.1. Elméleti órák száma	370
5.2. Gyakorlati órák száma	443
5.3. Összes óraszám	813

7. A tananyagegységek

Tantárgyak óraszámja évfolyamonként

	9.		10.		11.		Össz. órasz
	elmélet	gyakorlat	elmélet	gyakorlat	elmélet	gyakorlat	
Munkavállalói ismeretek	8						8
Munkavállalói idegen nyelv					25		25
Élelmiszerismeret	29						29
Műszaki alapismeretek	15						15
Élelmiszervizsgálat		29					29
Alapozó gyakorlat		58					58
Munkavédelem és higiénia	7	8					15
Alágazati specializáció		80					80
Élelmiszer-előállítási ismeretek			96	146	68	102	412
Élelmiszer-biztonság			12	3	15	4	34
A vendéglátás alapjai			10	5	17	8	40
Gazdasági és vállalkozási ismeretek			15		25		40
Portfóliókészítés			15		13		28
Összesen	59	175	148	154	163	114	813
Éves óraszám	234		302		277		813
Kötelező nyári gyakorlat			140				

7.1. Élelmiszeripari alapismeretek megnevezésű tanulási terület

–
–
A tanulási terület tantárgyainak összóraszáma:

226/226 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A tanulási terület megalapozza az élelmiszeripar szerteágazó szakmáihoz szükséges tudást.

7.1. Élelmiszerismeret tantárgy

29/29 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy oktatásának célja megismertetni az élelmiszeriparban feldolgozott anyagokat, illetve azokat az élelmiszereket, amelyeket az élelmiszeripar kész vagy félkész terméként állít elő, bemutatni az élelmiszerek és alapanyagaik csoportosítását, jellemzőit, változásait és táplálkozásélettani értékeit.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak Kémia, biológia

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

7.1.1 Anyagismeret

Az állati eredetű nyersanyagok csoportjai, jellemzői

A növényi eredetű nyersanyagok csoportjai, jellemzői

A védőtápanyagok csoportjai, szerepük a táplálkozásban

Az ásványi anyagok szerepe a táplálkozásban

A víz szerepe az életfolyamatokban

Az ivóvíz jellemzői, követelményei

7.1.2 Élelmiszeripari technológiai alapok

A technológiai műveletek és folyamatok szerepe és célja

A technológiai alpműveletek jellemzői és iparági szerepük: tisztítás, aprítás, keverés, osztályozás, termikus műveletek (hőkezelés, főzés, sütés, hűtés és fagyasztás, tartósítás, csomagolás, préselés)

7.2 Műszaki alapismeretek tantárgy

15/15 óra

-
-

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy oktatásának célja az általános műszaki műveltség kialakítása, amely megalapozza a szakmai tantárgyakat.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak Matematika, fizika, természetismeret

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

7.2.1 Géprajzi alapismeretek

Írás, elemi szerkesztések, vonalfajták, hosszúságbecslés, elemi vetületi ábrázolás, papírmodell készítése

A rajzkészítés alapszabályai, rajzlapméretek, méretarányok, vonalfajták, nyomtatott írás

Szabályos sokszög szerkesztése, érintő szerkesztése különböző sugarú körhöz

Egyszerű mértani test ábrázolása két képsíkos rendszerben – kocka, téglatest, henger, kúp
Papírmodell készítése a képsíkok síkba forgatásával

7.2.2 Gépelemek

Csavarok, „facsvavar”, szegecsek, tömítések, csapágycsavarok

Oldható és nem oldható gépelemek

Csavarok – különböző menetprofilok jellemző alkalmazási területe

Csavarok szabványos jelölése – M24x100 és jelentése

Csavarok jelképi jelölése műszaki rajzon

Tengelyek, csapok feladata, jelképi jelölése műszaki rajzon

Tengelykötés ékkel vagy retesszel

Csapágycsavarok csoportosítása, feladata, tömítési megoldások

7.2.3 Erőátviteli gépelemek

Szíjak, dörzshajtás, fogaskerék-hajtás, lánchajtás, áttételek

Nyomatékszármarasztató hajtások csoportosítása

A laposszíjhajtás elemei, elrendezési módjai, szíj feszítése, szíj végtelenítése, fő alkalmazási területe

–
–
Az ékszíjhajtás elemei, alkalmazási területe

A dörzshajtás, lánchajtás alkalmazási területei

Áttétel számítása, lassító, gyorsító áttétel

A fogaskerék-hajtás alkalmazási területe, alapfogalmak

A csigahajtás, fogasléc alkalmazási területe

7.2.4 Csövek, csővezetékek

Anyag, szigetelés, csőidom, csőkötés

Csővezetékek az élelmiszeriparban: technológiai csővezetékek, energiaellátást szolgáló csövek, szállítócsövek

A csövek anyaga alkalmazási terület szerint (fém, üveg, műanyag stb.)

Karimás csőkötés, csőlíra, csőidomok

Csővezetékek tömítése, szigetelése

7.2.5. Villanymotorok, hajtóművek, áttételek

Villanymotorok, hajtóművek, áttételek működési elvei, teljesítményei, alkalmazásai

Villanymotor elvi működése, kiválasztása teljesítmény és kimenő fordulatszám alapján
Hajtóművek alkalmazási területei

7.3. Élelmiszervizsgálat tantárgy óra

29/29

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy oktatásának célja, hogy a tanulók átfogó elméleti tudást és gyakorlati ismereteket szerezzenek az élelmiszervizsgálat területén, s így munkájuk során képesek legyenek döntéseiket előkészíteni, az alpméréseket önállóan, pontosan, precízen dokumentálva és balesetmentesen elvégezni.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak Fizika, kémia, természetismeret

A képzés órakeretének 100%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.)

kell lebonyolítani.

-
-

7.3. 1 Bevezetés a laboratóriumi munkába

Laboratóriumi rend- és munkaszabályok, eszközök, vegyszerek, veszélyes anyagok tárolása, eszközök ismerete és használata

7.3. 2 Mintavétel

A minták fajtái, típusai, mintavételi szabályok, minták tárolása

7.3. 3 Tömegmérés

Alapfogalmak, mértékegységek, átváltás, mérések, mérlegek használata

7.3. 4 Térfogatmérés

Alapfogalmak, mértékegységek, átváltás, mérések, mérőeszközök használata

7.3. 5 Hőmérsékletmérés

Alapfogalmak, mértékegységek, átváltás, mérések, hőmérők használata

7.3. 6 Sűrűségmérés

Alapfogalmak, mértékegységek, átváltás, mérések, mérőeszközök használata

7.3. 7 Oldatok

Alapfogalmak, oldatok, százalékos oldatok használata

7.4. Alapozó gyakorlat tantárgy óra

58/58

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy oktatásának célja az élelmiszeripari kompetenciák fejlesztése szakmaspecifikusan szervezett gyakorlati foglalkozásokon keresztül.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

–
–
A képzés órakeretének 100%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.)

kell lebonyolítani.

7.4.1 Mérések

Mérési műveletek, mérleg használata, térfogatmérés, recept szerinti mérések, dokumentáció használata, hosszúságmérés

7.4.2 Szakmaspecifikus alpműveletek

Előkészítő műveletek, iparági műveletek, eszközök és berendezések használata, előkészítési és feldolgozási műveletek, sorrendjük, végrehajtásuk

7.5. Munkavédelem és higiénia tantárgy

15/15 óra

A tantárgy megismerteti a munkavédelmi alapfogalmakat, az üzemek egységes munkavédelmi szabályait, a biztonságos és balesetmentes munkavégzés feltételeit, megalapozza a higiénikus és biztonságos élelmiszer-előállítási szemléletet, és felkészíti a tanulót a higiénikus élelmiszer-előállítás iránti felelősségvállalásra.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A képzés órakeretének legalább 50%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

7.5.1 Munkavédelem

A biztonságos munkakezdés feltételei, védőeszközök, balesetek, elsősegélynyújtás, foglalkozási ártalmak, betegségek, tűzvédelem, érintésvédelem, előírások, szabályok, alapvető munkavédelmi jogszabályok

Felelősségvállalás a saját és a munkatársak biztonsága érdekében

7.5.2 Higiénia

Üzemi higiénia, személyi higiénia, előírások, szabályok, élelmiszerbiztonsági előírások, a nyersanyag tárolás higiénijája, a feldolgozás higiénijája

Élelmiszerekkel terjedő betegségek

Élelmiszerhigiéniai kockázatok kiküszöbölése, megelőzése

–
–

7.6. Alágazati specializáció tantárgy

80/80 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy oktatásának célja az élelmiszeripari alágazatok speciális ismereteinek közvetítése a tanulók szakmaválasztásának elősegítése érdekében. Ennek érdekében az tantárgy során a szakmai tárgyak alapjaival ismerkednek, úgymint sütőipar, húsipar, teipar, édesipar, tartósítóipar.

A tanuló megismerkedik az alágazathoz tartozó alapfogalmakkal, és alapvető munkafolyamatokkal.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A képzés órakeretének 100%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

7.6.1. Alágazati specializáció

A specializáció során választott szakmához szükséges esetleges további elsajátítandó témakörök

7.7. Kistermelői ismeretek megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összóraszám:

486/486 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A kistermelői ismeretek tanulási terület magában foglalja a kistermelői élelmiszer-előállító képzés teljes szakmai tananyagát. Tartalmazza a kistermelői élelmiszerek előállításának folyamatait, az élelmiszerek minőségi követelményeit. Betekintést nyújt a kistermelői élelmiszerek előállításához szükséges állati és növényi nyersanyagok eredetébe, ismerteti az állatgondozás és a növénytermesztés elméleti alapjait. A tanítási terület a legjellemzőbb kistermelői termékek előállításának elméleti és gyakorlati ismereteit tartalmazza. Ezeken kívül az élelmiszer-előállításhoz nélkülözhetetlen mikrobiológiai, higiéniai, minőségbiztosítási, gazdasági és ügyviteli feladatokat tartalmazza a szakképesítéshez szükséges szinten.

7.7. Élelmiszer-előállítási ismeretek tantárgy

412/412 óra

-
-

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának célja, hogy a diákok megismerjék a kistermelői élelmiszerek előállításához szükséges állati és növényi nyersanyagok eredetét, az állatgondozás és a növénytermesztés elméleti alapjait, valamint megismerjék és elsajátítsák a legjellemzőbb kistermelői termékek előállításának elméletét, illetve gyakorlatát.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Élelmiszer-ismeret, élelmiszeripari technológiák, élelmiszer-vizsgálat, alapozó gyakorlatok

A képzés órakeretének legalább 60%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

7.7.1 Táplálkozás-élettan

Tápanyagok jellemzése (növényi eredetű, állati eredetű, védőtápanyagok)

Tápanyagok csoportosítása (szénhidrátok, fehérjék, zsírok, vitaminok, ásványi anyagok, nyomelemek, víz) A tápcsatorna részei

Az emésztés folyamata

A helyes táplálkozás alapelvei

Allergének

7.7.2 Az állatgondozás és a növénytermesztés elméleti alapjai

Az állattartás jelentősége

Az állattenyésztés feltételei Állatjólét

Állati termékek hasznosítása

Takarmányozás

Állategészségügy

Az állat védelmének általános szabályai

Az állatok ápolása, gondozása A növénytermesztés jelentősége

Talaj, termőhely, szántó föld

Vetésforgó, vetésváltó

Talajművelés

Tápanyagellátás

Vetés

-
-
Növényápolás, növényvédelem

Öntözés

Betakarítás

7.7.3 Kistermelői zöldség- és gyümölcsfeldolgozás

Gyümölcsfélék csoportosítása, főbb jellemzőik, tulajdonságaik

Zöldségfélék csoportosítása, főbb jellemzőik, tulajdonságaik

Tárolási műveletek, változások a tárolás során

Zöldségek és gyümölcsök előkészítése: válogatás, mosás, hámozás, száreltávolítás, kocsányozás, magozás

Hőkezelési műveletek (főzés, előfőzés, párolás, sütés)

Aprítás, homogenizálás, passzírozás, préselés műveletei

Zöldségpürék, zöldségkrémek és zöldséglevek készítése

Savanyúságok készítése

Aszalványok készítése

Gyümölcslevek készítése

Ízek, pulpok készítése

Befőttek készítése

Aszalt és kandírozott gyümölcsök készítése

Csomagolási műveletek

Nyersanyagszükséglet kiszámítása

Csomagolóanyag-szükséglet kiszámítása

Oldatok készítéséhez szükséges anyagok kiszámítása

A hulladékok szakszerű kezelése

Higiéniiai műveletek

7.7.4 Élelmiszeripari tartósítási alapok

A tartósítás célja A tartósítás története

Tartósítási módok

Fizikai tartósítási eljárások és jellemzőik

Kémiai tartósítási eljárások és jellemzőik

–
–
Biológiai tartósítási módok és jellemzőik

A csomagolás célja, szerepe, csomagolóanyagok

A csomagolás gépei és eszközei

7.7.5 Kistermelői húsfeldolgozás

A vágóállatok fajtái, csoportosítása, jellemzői, tulajdonságai

A vágóállatok anatómiai (szervezeti) felépítése

A vágópont előírásai, felépítése

Vágástechnológiák, műveletek

Húsvizsgálat

Sertésrészek és baromfi bontása, konyhatechnikai műveletek

A hús szerkezete, tulajdonságai, részei és azok felhasználhatósága

A húsrészek csoportosítása

Burkolóanyagok

Húskészítmények előállítása: füstölt, főtt, nyers és érlelt kolbászok, szalámik, hurkafélék, sajtfélék, pácolt és füstölt termékek, étkezési szalonnafélék

Zsírsütés, tepertőkészítés, pörckészítés

A hulladékok szakszerű kezelése

Receptek alkalmazása

Nyersanyagszükséglet, burkolóanyag- és csomagolóanyag-szükséglet kiszámítása Higiéniai műveletek

7.7.6 Kistermelői tejtermék- és sajtkészítés

Tejipari alapanyagok

A tejtermékek mikrobiológiai kultúrái, oltók

A tejtermékek adalék- és ízesítőanyagai

Tej átvétele, pasztörizálása, hűtése

A tejtermékek készítésének műveletei, jellemzői

A tejkészítmények készítésének műveletei, jellemzői

Vajkészítmények előállítása

-
-
Sajtok csoportosítása, alapanyagai

Sajtkészítési eljárások

Sajtok kistermelői előállítás

Túrókészítéshez felhasznált anyagok jellemzői

Túrókészítés kistermelői körülmények között

Tejtermékek, tejkészítmények, sajtok és túrófélék előállításának gépei, berendezései, eszközei

Receptúrák alkalmazása

Nyersanyag- és csomagolóanyag-számítások A tejtermékek előállításának higiéniai előírásai

7.7.7 Kistermelői sütőipari termékek készítése

Sütőipari nyersanyagok csoportosítása

Lisztek jellemzése

Nyersanyagok tárolása, előkészítése

Kovászos tésztakészítés

Kovász nélküli tésztakészítés péksüteményekhez, kalácsokhoz és pogácsákhoz

Kovászos búzakenyér készítése

Kalácsok és pogácsák készítése

Termékek minőségi követelményei

Receptúrák alkalmazása, nyersanyagszükséglet-számítás

A sütőipari termékek előállításának higiénijája

7.7.8 Kistermelői száraztészták-készítés

Száraztészták csoportosítása

Lisztek jellemzése

Tojás tárolása, előkészítése

Száraztészták készítésének technológiai szakaszai

A szárítás folyamata természetesen és mesterségesen

A száraztésztagyártás higiéniai előírásai

A száraztészták készítésének dokumentumai

A száraztészták minőségi követelményei

–
–
Receptúrák alkalmazása, nyersanyagszükséglet-számítás

7.7.9 Kistermelői édességkészítés

Az édességek csoportjai

Törökméz, gyúrt és kevert omlós teasütemények készítése

Az édességkészítés nyersanyagai

Törökméz készítése: alapanyagok, oldatok készítése, besűrités, karamellizálás, lazítás, hűtés, csomagolás

Teasütemények készítése: nyersanyagok, hőmérsékletek beállítása, gyúrás vagy keverés, formázás, sütés, töltés, bevonás, áthúzás, mártás, talpazás, díszítés, csomagolás

Mézes tészták és mézes jellegű termékek készítése

Termékek technológiája, tésztakészítési eljárások, lazítási módok, termékek töltése, díszítés, csomagolás

Receptúrák alkalmazása, nyersanyagszükséglet-számítás

7.8. Élelmiszer-biztonság tantárgy
óra

34/34

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának célja, hogy a diákok tisztában legyenek az élelmiszer-előállítás felelősségével, ismerjék a biztonságos élelmiszer-előállítás szabályait, dokumentációját, a nyomon követhetőség jelentőségét, dokumentálásának módját. Kialakuljon bennük a minőségorientált szemlélet, fejlődjön a pontosság és a precizitás iránti igényük. A tantárgy tanításának további célja, hogy a tanulók megismerjék az élelmiszerekre vonatkozó jogszabályokat.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak Kémia, biológia

A képzés órakeretének legalább 20%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

7.8. 1 Mikrobiológia

A mikroorganizmusok jellemzése (baktériumok, gombák, vírusok)

A mikroorganizmusok élettevékenységei (víz, hőmérséklet, pH, oxigén jelenléte)

Hasznos és káros mikroorganizmusok, kórokozók

-
-
Élelmiszerek romlása

Mikroorganizmusok szaporodása

Mikroorganizmusok tevékenységének szabályozása, gátlása

7.8. 2 Élelmiszer-higiénia

A higiénia szerepe a biztonságos élelmiszer-előállításban

A személyi higiénia előírásai (munkaruha, tisztálkodás, orvosi vizsgálatok, egészségügyi alkalmasság)

Kistermelői közvetlen munkakörnyezet higiénája

Kistermelői üzem környezetének higiénája

Kistermelői szállítás higiénája

Kistermelői árusítás higiénája

Takarítási, tisztítási és fertőtlenítési szabályok és előírások

Takarítási műveletek, takarító- és tisztítószerek, eszközök

7.8. 3 Élelmiszer-biztonság, minőségbiztosítás és dokumentáció

Élelmiszerek előállítására vonatkozó jogszabályok

Az élelmiszer-biztonság elemei

Az élelmiszerek veszélyei

A technológiai szakaszok élelmiszerbiztonsági veszélyei

A forgalmazás veszélyei

A minőség fogalma

A minőség szabályozás jogi alapjai

Az élelmiszer-biztonság elemei

A minőségbiztosítás története

A minőségbiztosítási rendszerek felsorolása

A jó gyártási gyakorlat elemei

A kritikus pontok azonosítása

Az élelmiszerek előállításával és a nyomon követhetőséggel kapcsolatos dokumentumok
Termékösszetételek nyilvántartása

Nyilvántartások készítése

–
–
Működési engedély

Kistermelői dokumentáció vezetése Kritikus pontok ellenőrzése

Technológiai paraméterek ellenőrzése

Üzemi környezet és feltételek ellenőrzése

Javaslat a változtatásokra

Közreműködés a hatósági ellenőrzéseken

Termékminták vétele, tárolása, nyilvántartása

Élelmiszerek jelölése

7.9. A vendéglátás alapjai tantárgy
óra

40/40

A tantárgy tanításának fő célja

A vendéglátás alapjai tantárgy a falusi vendégasztal üzemeltetésének szabályait, a falusi vendéglátásnak a kistermelőkre vonatkozó tartalmát foglalja magába. A tantárgy célja, hogy a kistermelői élelmiszer-előállító tisztában legyen termékeinek vendégasztal célú kínálásával, felszolgálásának lehetőségeivel és felelősségével.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Idegen nyelv, kommunikáció, minőségbiztosítás, higiénia

A képzés órakeretének legalább 30%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

7.9.1 Vendéglátási alapok

A vendéglátás fogalma, szerepe

A turizmus fogalma, szerepe

A magyarországi vendéglátás története, erősségei

A helyi vendéglátás szerepe a közösségek erősítésében

Turizmus mint gazdasági tényező

A vendéglátás személyi és tárgyi feltételei

A vendéglátás kommunikációja, viselkedéskultúra

A vendégfogadás szabályai, feladatai A vendéglátás kistermelői tevékenységei

-
-

7.9.2 Falusi vendégasztal üzemeltetése

Falusi vendégasztal fogalma

Falusi vendégasztal működtetésének feltételei

Falusi vendégasztal higiénája

Falusi vendégasztal vendéglátási szabályai

Falusi vendégasztal üzemeltetése

Termékkínálat kialakítása, vendégigények felmérése

Terítési feladatok

Termékkínálás, tájékoztatás, kommunikáció

A vendégelégedettség mérése

Falusi vendégasztal élelmiszer-biztonsága

Falusi vendégasztal üzemeltetésének dokumentációja

7.10. Gazdasági és vállalkozási ismeretek megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összóraszám:

40/40 óra

A tanulási terület ismerteti a gazdasági alapfogalmakat és alapfolyamatokat, a vállalkozás különböző fajtáit, működésük módját, alapításuk és megszüntetésük folyamatát, valamint a működtetésükkel kapcsolatos alapvető feladatokat.

7.10. Gazdasági és vállalkozási ismeretek tantárgy

40/40óra

A tantárgy tanításának célja, hogy a diákok megismerjék és a gyakorlatban is alkalmazni tudják az üzemi gazdálkodási fogalmakat. Megismerjék az élelmiszeriparban leggyakrabban előforduló vállalkozási formákat és elsajátítsák a létrehozásukkal, működtetésükkel, megszüntetésükkel kapcsolatos feladatokat.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

-
-

7.10.1 Gazdasági alapismeret

Gazdaság fogalma, működése

Szükségletek, áru és szolgáltatás fajtái

A pénz fogalma, áramlása, szerepe a gazdaság működésében

Az állam szerepe a gazdaság szabályozásában

Jogszabályok hierarchiája

Vagyon, mérlegek, leltárak Adózási alapok, adófajták, adónemek

Szerződések fajtái, kötelmi jog Kereskedelem fogalma, fajtái

Tárgyi és személyi erőforrások

Munkaerő

Munkaviszony fogalma, munkaszerződések

Bér és juttatás

Munkaviszony létesítése, módosítása, fajtái

Munkavállalók joga és kötelességei, munkavállaló jogai és kötelességei

Munkaügyi jogorvoslati lehetőségek

7.10.2 Vállalkozás alapítása

Vállalkozások típusai, szerepe a gazdaság működtetésében

Egyéni és társas vállalkozások

A vállalkozások tőkeigénye

Tevékenységi körök

Vállalkozások alapítása, hatósági eljárások

Társaságok, társasági szerződések

Székhely és telephely létesítése

Bejelentési kötelezettségek

7.10.3 Vállalkozás működtetése

A vállalkozások működésének általános és speciális feladatai

Adózási ismeretek

Adónemek, adófajták, bevallási és megfizetési kötelezettségek

–
–
A vállalkozások dokumentációs kötelezettségei

Munkavállalókkal kapcsolatos kötelezettségek

Hatósági ellenőrzések, hatóságokkal való együttműködés

A vállalkozások tevékenységének bővítése

Szigorú számadású dokumentumok kezelése

Árajánlatok készítése

Vállalkozásokkal kapcsolatos tisztességes piaci magatartás és vállalkozásetika

Vállalkozások megszüntetése

7.10.4 Kistermelői ügyvitel

Kistermelői ügyvitel

Kistermelőkre vonatkozó jogszabályok

Termék-előállításra, -forgalmazásra vonatkozó jogi szabályozás, rendeletek

Kötelező nyilvántartások

7.11. Portfóliókészítés megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összóraszám: 28/28 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A portfóliókészítés megnevezésű tanulási terület tanításának célja, hogy a tanuló munkáiból olyan gyűjtemény jöjjön létre, amely segítségével nyomon követhető a tanuló tudása, teljesítménye, fejlődése. A létrejött portfólió, amely a tanuló iskolai karrierjét, attitűdjeit, tulajdonságait teljességében mutatja meg, jól használható a fejlesztő (formatív) értékeléshez, illetve a szakmai vizsgának részét is képezi.

7.11. Portfóliókészítés tantárgy

28/28 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának célja, hogy a tanuló munkáiból olyan gyűjtemény jöjjön létre, amely segítségével nyomon követhető a tanuló tudása, teljesítménye, fejlődése. A létrejött portfólió, amely a tanuló iskolai karrierjét, attitűdjeit, tulajdonságait teljességében mutatja meg, jól használható a fejlesztő (formatív) értékeléshez, illetve a szakmai vizsgának részét is képezi.

–
–
A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A kommunikáció, magyar nyelv és irodalom tantárgyak alapozzák meg a helyes nyelv- és szóhasználatot, a jó kommunikációs készséget.

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

7.11.1 A portfóliókészítés alapjai

A portfólió értelmezése, célja, funkciója

A portfólió tartalmi elemei

A portfólió formája, formai követelményei

A portfólió készítésének menete

A portfólió értékelésének szempontjai

7.11.2 Bemutatkozás, célkitűzés

Az írásban történő bemutatkozás szabályai, dokumentumai

Bemutató kártya, levél, önéletrajz, motivációs levél írása

7.11.3 Dokumentumgyűjtés

A dokumentumok lehetséges köre

A portfólió készítésének lépései: a dokumentumgyűjtés tervezése, előkészítése, dokumentumkészítés, szerkesztés, reflexió.

7.12 Munkavállalói ismeretek megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összóraszám:

8/8 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A Munkavállalói ismeretek tanulási terület elsajátításával a tanuló önismeretet szerez, meghatározza a céljait. Megismerkedik környezetének munkaerőpiaci helyzetével. Megtanulja, milyen foglalkoztatási formában tud majd elhelyezkedni munkavállalóként. Megismeri, hogy tanulói jogviszonyában is foglalkoztatható szakképzési munkaviszony keretében. Megtanulja az ehhez a jogviszonyhoz kapcsolódó jogait és kötelezettségeit. A tanuló megismeri a

–
–
munkavállaláshoz, a munkaviszony létesítéséhez szükséges alapismereteket, amelyeket a gyakorlati, mindennapi tevékenysége során alkalmazni tud.

7.12.1 Munkavállalói ismeretek tantárgy
óra

8/8

7.12.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tanuló általános felkészítése az álláskeresés módszereire, technikáira, valamint a munkavállaláshoz, a munkaviszony létesítéséhez szükséges alapismeretek elsajátítására.

7.12.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

7.12.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

7.12.4 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzemb. stb.) kell lebonyolítani.

7.12.5 A tantárgy témakörei

7.12.5.1. Álláskeresés Karrierlehetőségek feltérképezése: önismeret, reális célkitűzések, helyi munkaerőpiac ismerete, mobilitás szerepe, szakképzések szerepe, képzési támogatások (ösztöndíjak rendszere) ismerete

Álláskeresési módszerek: újsághirdetés, internetes álláskereső oldalak, személyes kapcsolatok, kapcsolati hálózat fontossága

7.12.5.2 Munkajogi alapismeretek

Foglalkoztatási formák: munkaviszony, megbízási jogviszony, vállalkozási jogviszony, közalkalmazotti jogviszony, közszolgálati jogviszony

A tanulót érintő szakképzési munkaviszony lényege, jelentősége

Atipikus munkavégzési formák a munka törvénykönyve szerint: távmunka, bedolgozói munka-

viszony, munkaerő-kölcsönzés, egyszerűsített foglalkoztatás (mezőgazdasági, turisztikai

–
–
idénymunka és alkalmi munka)

Speciális jogviszonyok: önfoglalkoztatás, iskolaszövetkezet keretében végzett diákmunka, önkéntes munka

7.12.5.3 Munkaviszony létesítése

Felek a munkajogviszonyban. A munkaviszony alanyai

A munkaviszony létesítése. A munkaszerződés. A munkaszerződés tartalma.

A munkaviszony kezdete létrejötte, fajtái. Próbaidő

A munkavállaló és munkáltató alapvető kötelezettségei

A munkaszerződés módosítása

Munkaviszony megszűnése, megszüntetése

Munkaidő és pihenőidő

A munka díjazása (minimálbér, garantált bérminimum)

7.12.5.4 Munkanélküliség

Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat (NFSZ). Álláskeresőként történő nyilvántartásba vétel

Az álláskeresői ellátások fajtái

Álláskeresők számára nyújtandó támogatások (vállalkozóvá válás, közfoglalkoztatás, képzések, utazásiköltség-támogatások)

Szolgáltatások álláskeresőknek (munkaerő-közvetítés, tanácsadás)

Európai Foglalkoztatási Szolgálat (EURES)

7.13. Munkavállalói idegen nyelv megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összóraszám:

25/25 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

Állások megpályázása idegen nyelven. Önéletrajz és motivációs levél megfogalmazása, az állásinterjú során megfelelő idegen nyelvű kommunikáció.

7.13.1 Munkavállalói idegen nyelv tantárgy

25/25 óra

-
-
7.13.1.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának célja, hogy a tanulók idegen nyelven is képesek legyenek álláshirdetésre

jelentkezni, ismerjék az álláskeresés lépéseit, s nyelvi szintjüknek megfelelően hatékonyan és

eredményesen meg tudják valósítani a kommunikációs célokat egy állásinterjú során.

Megértsék a munkájukhoz kapcsolódó idegen nyelvű álláshirdetéseket, képesek legyenek a munkavállaláshoz kapcsolódóan egyszerű formanyomtatványokat kitölteni, önéletrajzot írni és motivációs levelet megfogalmazni a formai és tartalmi követelményeknek megfelelően, nyelvi panelek és gyakori kifejezések segítségével.

Az állásinterjú során legyenek képesek idegen nyelven, a személyes és szakmai vonatkozást is beleértve bemutatkozni. Az állásinterjú bevezető részében, az általános társalgás során feltett kérdéseket egyszerű mondatokkal meg tudják válaszolni. Az interjú során tudjanak szándékaikról, elképzeléseikről, jövőbeli terveikről beszélni. Ki tudják fejezni erősségeiket, gyengeségeiket egyszerűbb mondatok, nyelvi szerkezetek segítségével. Rendelkezzenek megfelelő szókinccsel ahhoz, hogy tanulmányaikról és munkatapasztalatukról be tudjanak számolni. Megértsék az adott cég/vállalat honlapján közzétett információkat, és ezzel kapcsolatosan fel tudjanak tenni munkájukat érintő egyszerűbb kérdéseket.

A tantárgy az utolsó évfolyamon kerül oktatásra, így épít a tanulók közismereti tantárgyak keretében elsajátított idegennyelv-tudására, alapvető mondatszerkesztési ismereteire, valamint a főbb igeidők ismeretére. A tantárgy tanulása során a tanuló ezen ismereteit aktiválja és a munkavállalói szókinccset is alkalmazva gyakorolja.

7.13.1.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

A tantárgy tanítása idegen nyelven zajlik, ezért az oktatónak rendelkeznie kell az adott idegen nyelvből nyelvtanári végzettséggel.

7.13.1.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Idegen nyelvek

7.13.1.4 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem

stb.) kell lebonyolítani.

7.13.1.5. A tantárgy témakörei

7.13.1.6.1 Az álláskeresés lépései, álláshirdetések

–
–
A tanuló megismeri az álláskeresés lépéseit, és megtanulja az ahhoz kapcsolódó szókinccset idegen nyelven (végzettségek, egyéb képzettségek, megkövetelt tulajdonságok, szakmai gyakorlat stb.).

Képesse válik a szakmájához kapcsolódó álláshirdetések megértésére, és fel tudja ismerni, hogy saját végzettsége, képzettsége, képességei mennyire felelnek meg az álláshirdetés követelményeinek. Az álláshirdetésnek és szakmájának megfelelően begyakorolja az egyszerűbb, álláskereséssel kapcsolatos űrlapok helyes kitöltését.

Az álláshirdetések és az űrlapok szövegének olvasása során a receptív kompetencia fejlesztése történik (olvasott szöveg értése), az űrlapkitöltés során pedig produktív kompetenciákat fejlesztünk (írás-készség).

7.13.1.6.2 Önéletrajz és motivációs levél

A tanuló megtanulja az önéletrajzok típusait, azok tartalmi és formai követelményeit, tipikus szófordulatait. Képesse válik saját maga is a nyelvi szintjének megfelelő helyességgel és igényességgel, önállóan megfogalmazni önéletrajzát.

Megismeri az állás megpályázásához használt hivatalos levél tartalmi és formai követelményeit. Begyakorolja a gyakran használt tipikus szófordulatokat, a szakmájában használt gyakori kifejezéseket, valamint a szakmája gyakorlásához szükséges kulcsfontosságú kompetenciák kifejezéseit idegen nyelven. Az álláshirdetések alapján begyakorolja, hogy tipikus szófordulatok és nyelvi panelek segítségével hogyan lehet az adott hirdetéshez igazítani levelének tartalmát.

7.13.1.6.3 „Small talk” – általános társalgás

A small talk elengedhetetlen része minden beszélgetésnek, így az állásinterjúknak is. Segíti a beszélgetésben részt vevőket ráhangolódni a tényleges beszélgetésre, megtöri a kínos csendet, oldja a feszültséget, segít a beszélgetés gördülékeny menetének fenntartásában és a beszélgetés lezárásában. Fontos, hogy a small talk során érintett témák semlegesek legyenek a beszélgetőpartnerek számára, és az adott szituációhoz, fizikai környezethez passzoljanak. Ilyen tipikus témák lehetnek pl. az időjárás, közlekedés (odajutás, parkolás, épületen belüli tájékozódás), étkezési lehetőségek (cégnél, környéken), család, hobbi, szabadidő (szórakozás, sport). A tanulók begyakorolják a megfelelő kérdésfeltevést és a beszélgetésben való aktív részvétel szabályait, fordulatait.

7.13.1.6.4 Állásinterjú

A témakör végére a tanuló képes egyszerűbb mondatokkal és megfelelő koherenciával hatékony kommunikációt folytatni az állásinterjú során. Be tud mutatkozni szakmai

–
–
vonatkozással is. Elsajátítja azt a szakmai jellegű szókinccset, amely alkalmassá teszi arra, hogy a

munkalehetőségekről, munkakörülményekről tájékozódjon. Ki tudja emelni erősségeit, és egyszerűbb kérdéseket tud feltenni a betölteni kívánt munkakörrel kapcsolatosan.

A témakör tanulása során elsajátítja a közvetlenül a szakmájára vonatkozó, gyakran használt kifejezéseket.

8. A képzésben részt vevő teljesítményét értékelő rendszer leírása

8.1 Ágazati alapvizsga

Ágazati alapvizsga leírása, mérésének, értékelésének szempontjai

Az ágazati alapvizsgára bocsátás feltétele: valamennyi előírt képzési évfolyam eredményes

teljesítése.

Írásbeli vizsga

A vizsgatevékenység megnevezése: Élelmiszeripari alapismeretek

A vizsgatevékenység leírása

Az élelmiszeripari nyersanyagok csoportosítása és jellemzése 50%

Munkavédelmi, tűzvédelmi, higiéniai alapismeretek 50%

A feladatsornak legalább 15 legfeljebb 20 feladatot kell tartalmaznia.

Az írásbeli feladatokat az alábbi formában kell összeállítani:

tesztfeladatok ahol csak egy jó válasz lehetséges és legalább négy válaszlehetőséget kell megadni (a tesztfeladatok aránya az összes feladathoz képest legfeljebb 50%)

feleletválasztó feladatok a lehetséges válaszok felsorolásával (a feladatok aránya az összes feladathoz képest legfeljebb 30%)

rövidválaszos feladatok (a feladatok aránya az összes feladathoz képest legfeljebb 20%)

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 60 perc

A vizsgatevékenység aránya a teljes ágazati alapvizsgán belül: 20%

-
-

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai: Értékelési útmutató alapján
Az értékelés százalékos formában történik.

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 31 %-át elérte.

Gyakorlati feladat

A vizsgatevékenység megnevezése: élelmiszeripari ágazati alapgyakorlat

A vizsgatevékenység leírása

A vizsgatevékenység egy részből áll: Komplex gyakorlati vizsgafeladat Élelmiszeripari alpműveletet végez, melynek során:

- anyagokat kiválaszt,
- a rendelkezésére bocsátott receptúra alapján anyagszükségletet számol és mér,
- anyagokat, eszközöket előkészít,
- élelmiszeriparban használt anyagok egyes fizikai vagy kémiai tulajdonságait méri, --valamint az elvégzett műveletet dokumentálja,
- élelmiszeriparban használt munkadarabot, fél- vagy készterméket állít elő, valamint az -- elvégzett műveletet dokumentálja,
- meghatározott munkaműveleteket hajt végre.

Az iskola – saját lehetőségeinek figyelembevételével - a fenti tevékenységek közül legalább négyet tartalmazó tételsort állít össze.

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 180 perc

A vizsgatevékenység aránya a teljes ágazati alapvizsgán belül: 80%

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

a megadott művelet szakszerű elvégzése
30%

a munkavégzéshez szükséges eszközök, gépek szakszerű használata 30%

a megadott műveleti sorrend betartása
10%

-
-
a mérés pontossága, 10%

a munkavégzés esztétikája
10%

a munka-, tűzvédelmi és higiéniai szabályok betartása
10%

Az értékelés százalékos formában történik.

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 50 %-át elérte.

A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei:-

A szakmai vizsga leírása, mérésének, értékelésének szempontjai

Szakma megnevezése: Kistermelői élelmiszer-előállító

Szakmai vizsgára bocsátás feltétele:

valamennyi előírt képzési évfolyam és az egybefüggő szakmai gyakorlat eredményes teljesítése.

szakmához kötődő további sajátos követelmények: -

8.2. Központi interaktív vizsga

A vizsgatevékenység megnevezése: kistermelői élelmiszerelőállító szakmai központi interaktív vizsga

A vizsgatevékenység leírása

A kistermelői élelmiszerelőállító központi interaktív szakmai vizsga a szakmai oktatás során megszerzett tanulási eredményekből áll.

A kérdések a kistermelői tudás kategóriában meghatározott tanulási eredményeket mérik. Alapanyagok ismerete, technológiai folyamatok sorrendje, főbb paraméterei.

A feladattípusok az alábbi arányban tartalmazzák a tanulási eredményeket:

állattenyésztés és növénytermesztés ismeretei
20%

-	
-	
zöldség-, gyümölcs feldolgozás, tartósítás	20%
tejtermék előállítás	20%
házitészta-, búzakenyér-, pogácsa-, törökméz készítés	20%
húsalapú termékek előállítása	20%

Az írásbeli feladatokat úgy kell összeállítani, hogy a következő feladattípusokat tartalmazzák:

-feleletválasztós (ahol, csak egy jó válasz lehetséges és legalább négy válaszlehetőséget van megadva)

20%

-igaz-hamis állítás felismerése
20%

az alapfogalom leírásához párosítható fogalomfelismerés
20%

folyamatábra értelmezése
20%

munkafolyamat sorrendjének felállítása.
20%

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 90 perc

A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül: 20 %

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai: Értékelési útmutató alapján

A feladatokat az alábbi arányok szerint kell értékelni

állattenyésztés és növénytermesztés ismeretei
20%

zöldség-, gyümölcs feldolgozás, tartósítás
20%

tejtermék előállítás
20%

házitészta-, búzakenyér-, pogácsa-, törökméz készítés
20%

–
–
húsalapú termékek előállítására
20%

Az értékelés százalékos formában történik.

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 40 %-át elérte.

Projektfeladat

A vizsgatevékenység megnevezése: kistermelői élelmiszerelőállító szakmai projektfeladat

A vizsgatevékenység leírása

A projektfeladat két részből áll.

Gyakorlati feladat (90 %)

Portfólió (10 %)

Gyakorlati feladat

A tanuló a kistermelői szakmai képzésen begyakorolt feladatsorból húz egy feladatot vagy részfeladatot, melyet a megadott időkereten belül megvalósít. A tanuló félkész vagy készterméket állít elő. Az elkészítendő termékek a következőkből választhatók:

pasztőrözött zöldség- vagy gyümölcsle,

zöldséglé sűrítvény, savanyúság, lekvár, dzsem,

sajt,

házitészta,

búzakenyér, pogácsa,

mézeskalács, törökméz,

bontott baromfi,

kolbász, tepertő, abált szalonna,

A feladat kapcsán a tanuló ismerteti az adott eljárást, a feldolgozás menetét a vizsgabizottság tagjaival, velük szakmai beszélgetést folytat.

Portfólió

Portfólió tartalma:

90%

-
-

Bemutatkozás: a tanuló bemutatkozása: név, életkor, intézményben folytatott tanulmányok, a tanuló erősségei, fejlesztendő képességei, a tanult szakma bemutatása, kitűzött céljai, elvárásai. Szakmai és személyes fejlődés bemutatása: Fontosabb gyakorlati feladatok megvalósításának bemutatása, melyeket a tanulmányai során elsajátított. A feladatok során elsajátított ismeretek, kompetenciák bemutatása. A tanulási folyamat során kialakult személyes kompetenciák bemutatása, pl. digitális, kommunikációs, együttműködési, probléma-megoldási stb.

kompetenciák. Ezen kompetenciákban mikor, hol, milyen tevékenységek kapcsán, milyen szinten sikerült fejlődni.

Elért eredmények: Tanulmányai során létrehozott termékek, elért eredmények, sikerélmények, esetleges kudarcok tanulságai és azok jövőbeni hasznosíthatósága. A kitűzött célok elérésének kiértékelése.

A leírtakat javasolt fotódokumentációval vagy más módon illusztrálni.

Szóbeli bemutatása

10%

A portfólió formai követelményei:

Times New Roman betűtípus, 12-es betűméret, másfeles sortávolság, sorkizárás, 2,5 cm-es margó.

A dokumentumokban szereplő táblázatok, ábrák, fényképek, animációk, filmes elemek forrását jelölni kell.

A dokumentumok készítéséhez felhasznált forrásokat (könyvek, folyóiratok, internetes források, egyéb források), a dokumentum végén fel kell tüntetni.

A portfólió formája, hitelesítése:

A dokumentumok valódiságát - a vizsgát megelőzően - hitelesíteni kell.

A portfólió elkészítésére rendelkezésre álló idő:

A szakképző iskolai oktatás esetén a 10-11. évfolyam

évfolyam. Félévenként legalább egy, a szakmai munkához köthető dokumentum elkészítése szükséges.

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam:

240 perc

A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül:

80 %

–
–
A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

Gyakorlati feladat

A tanuló személyi és munkahigiéniai szintje az értékeléskor
15 %

A munkavégzés szakszerűsége
15%

A produktum minőségi (szín, íz, illat, alak, állomány, megjelenés) és mennyiségi követelményeinek teljesítése
50 %

A feladat végrehajtásának ismertetése a vizsgabizottság felé
20 %

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 40 %-át elérte.

A portfólió értékelésének szempontjai:

a bemutatott dokumentumok mennyisége és szakmai tartalma 40 %

a tanuló eredményei, fejlődése, teljesítménye, attitűdjei
40 %

a portfólió megjelenítésének színvonala, áttekinthetősége, felépítése 20 %

A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges személyi feltételek: A központi interaktív vizsga teljes időtartamára álljon rendelkezésre rendszergazda.

A projektfeladat teljes időtartama alatt álljon rendelkezésre szakmai ismeretekkel és kellő helyismerettel rendelkező, műszaki probléma esetén hatékony segítséget nyújtó személyzet.

A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges tárgyi feltételek:

9 A vizsgatevékenységek megszervezésére, azok vizsgaidőpontjaira, a vizsgaidőszakokra vonatkozó sajátos feltételek:

A vizsga helyszíne a cég telephelyén. Időpontja: minden feltétel teljesülése esetén minden évben meghatározandó.

Technikumi oktatás

KERTÉSZTECHNIKUS SZAKMA

1 A szakma alapadatai

1.1 Az ágazat megnevezése: Mezőgazdaság és erdészet

1.2 A szakma megnevezése: Kertésztechnikus

1.3 A szakma azonosító száma: 5 0812 17 06

1.3.1 A szakma szakmairányai: Dísznövénytermesztő, virágkötő;
Gyógynövénytermesztő; Gyümölcsstermesztő; Parképítő és –fenntartó;
Zöldségtermesztő

1.4 A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5

1.5 A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5

1.6 Ágazati alapoktatás megnevezése: Mezőgazdaság és erdészet ágazati alapoktatás

1.7 Kapcsolódó részsakmák megnevezése: Faiskolai kertész; Parkgondozó

1.8 Egybefüggő szakmai gyakorlat időtartama:
Érettségire épülő oktatásban: 70 óra

2 A szakma keretében ellátható legjellemzőbb tevékenység, valamint a munkaterület leírása

2.1 Szakmairány: Dísznövénytermesztő, virágkötő

A dísznövénytermesztő, virágkötő szakember dísznövényeket szaporít, kitermelést, szedést, betakarítást végez; palántát, csemetét állít elő, nevel, gondoz. Előkészíti a szaporítóanyagot, ültet, talajmunkákat, gyomirtást, talajvédelmi munkát, tápanyag-utánpótlást, öntözést, növényápolási munkákat végez. Szakszerűen használja, működteti és karbantartja a tevékenység végzéséhez szükséges gépeket, eszközöket, berendezéseket. Betartja a dísznövénytermesztéshez kapcsolódó munka-, tűz-, baleset- és környezetvédelmi előírásokat. Önállóan tervezi és szervezi a dísznövénytermesztés munkafolyamatait. Vágott virágokat, vágott zöldeket, cserepes növényeket kezel, gondoz, készít elő, csomagol. Szaktanácsot ad a vásárlónak, megrendelőnek a növényelhelyezésre, -ápolásra, a virágdíszek kiválasztására.

-
-
Különböző stílusú alkalmi csokrokat-, tűzött virágdíszeket, koszorúkat készít, csomagol. Elvégzi a virágdíszítési feladatokat, növény-összeültetéseket helyez ki, azokról tervet készít, kalkulációt végez. Előkészíti és lebonyolítja a virágeladást. Termesztési feladatokat ellátó személyeket, csoportokat irányít. Betartja a virágkötészetéhez kapcsolódó munka-, tűz-, baleset- és környezetvédelmi előírásokat. Önálló vállalkozást alapít és működtet.

2.2 Szakmairány: Gyógynövénytermesztő

A gyógynövénytermesztő szakember elvégzi a gyógy- és fűszernövények termesztéséhez szükséges talaj-előkészítési, tápanyag-utánpótlási munkákat. Gyógy- és fűszernövényeket szaporít, telepít. Véghezviszi a gyógy- és fűszernövények ápolási munkáit. Betakarítja a gyógy- és fűszernövényeket. Lebonyolítja a begyűjtött vagy termesztett gyógy- és fűszernövények elsődleges feldolgozását. Növényi drogokat tárol, csomagol. Szakszerűen használja, működteti és karbantartja a tevékenység végzéséhez szükséges gépeket. Önállóan képes a gyógy- és fűszernövény-termesztés munkafolyamatait megtervezni, csoportokat irányítani és velük közösen dolgozni. Munkája során betartja a munka-, tűz-, baleset- és környezetvédelmi szabályokat. Önálló vállalkozást alapít és működtet.

2.3 Szakmairány: Gyümölcsstermesztő

A gyümölcsstermesztő szakember gyümölcs- és szőlőtermő növényeket telepít. Ültetvényt létesít, ápol, fenntart. Elkészíti és karbantartja a gyümölcs- és szőlőültetvény támbereendezését, kerítését. Előállítja a szőlő- és gyümölcsstermő növények szaporítóanyagát: bujtványt, dugványt, oltványt készít, előállítja a gyümölcsfák alanyául szolgáló magoncokat. Alakító metszés során kialakítja a gyümölcsstermő növények koronaformáit és a szőlőtőkeformáit. A kialakított termőfelületeket metszéssel fenntartja. Szakszerűen műveli az ültetvények talaját. Tápanyag-gazdálkodási tevékenységet végez. Öntözőberendezést üzemeltet. A gyümölcs és szőlőültetvényben zöldmunkákat és növényvédelmi munkát végez. Gyümölcsöt, szőlőt betakarít, manipulál, csomagol, feldolgozóba, tárolóba szállít. Működteti és karbantartja a tevékenység végzéséhez szükséges gépeket, eszközöket, berendezéseket. Tervezi és szervezi az ültetvény munkafolyamatait. Termesztési feladatokat ellátó személyeket, csoportokat irányít. Ellátja a gyümölcs- és a szőlőtermesztés munka, tűz-, baleset- és környezetvédelmi feladatait. Önálló vállalkozást alapít és működtet.

2.4 Szakmairány: Parképítő és –fenntartó

A Parképítő és – fenntartó szakember kerti lépcsőket, út- és térburkolatokat épít, kerti vízarchitektúrákat, kisarchitektúrákat, öntözőrendszereket létesít, telepít, valamint kerti fa- és fémszerkezeteket, kerítéseket, kapukat, pergolákat, lugasokat, fa teraszokat létesít. Növényeket telepít és zöldfelületeket fenntart, továbbá tetőkertet, zöldfalat épít és tart fenn. A történelmi korok és a mai kor kertjeinek irányzatait, építészeti és kertművészeti alapelveit alkalmazza. A legismertebb kerttervezési szoftverek egyikével házikertekhez készít tervlapokat

és gépi látványterveket. Építési és művezetői feladatokat lát el a települések zöldfelületeinek engedélyköteles tervdokumentációi alapján. Működteti és karbantartja a tevékenység végzéséhez szükséges gépeket, eszközöket, berendezéseket. A feladatokat ellátó személyeket, csoportokat irányítja. Munkája során betartja a munka-, tűz-, baleset-, környezet- és természetvédelmi szabályokat. Önálló vállalkozást alapít és működtet.

2.5 Szakmairány: Zöldségtermesztő

A zöldségtermesztő szakember zöldségnövényeket szaporít, ültet. Talajművelést, gyomirtást, talajvédelmi munkát, tápanyag-utánpótlást végez. Öntözőberendezéseket üzemeltet. Növényvédelmi feladatot lát el. Betakarítja, manipulálja, csomagolja, szállítja, tárolja a zöldségnövényeket. Zöldség vetőmag termesztési feladatokat végez. Használja, működteti és karbantartja a tevékenység végzéséhez szükséges gépeket, eszközöket, berendezéseket. Elvégzi a zöldségtermesztés munkafolyamatainak tervezését, szervezését. Termesztési feladatokat ellátó személyeket, csoportokat irányít. Tervet, kalkulációt, dokumentációt készít. Munkáját a munka-, tűzvédelmi, biztonságtechnikai, higiéniai, minőségbiztosítási és környezetvédelmi előírásokat betartva végzi. Önálló vállalkozást alapít és működtet.

3 **A szakmához rendelt legjellemzőbb FEOR szám** Szakma szakmairányainak FEOR számai

Szakmairány megnevezése	FEORszám	FEOR megnevezése
Díznövénytermesztő, virágkötő	6115	Díznövény-, virág- és faiskolai kertész, csemetenevelő
Gyógynövénytermesztő	6116	Gyógynövénytermesztő
Gyümölcsstermesztő	6114	Szőlő-, gyümölcsstermesztő
Parképítő és -fenntartó	6115	Díznövény-, virág- és faiskolai kertész, csemetenevelő
Zöldségtermesztő	6113	Zöldségtermesztő

4 **A szakképzésbe történő belépés feltételei**

4.1 Iskolai előképzettség: Érettségi bizonyítvány

Alkalmassági követelmények

4.1.1 Foglalkozás-egészségügyi alkalmassági vizsgálat: szükséges

4.1.2 Pályaalkalmassági vizsgálat : nem szükséges

-
-

5 **A szakmai oktatás megszervezéséhez szükséges tárgyi feltételek**

5.1 Eszközjegyzék ágazati alapoktatásra • számítógép internet kapcsolattal

- projektor
- interaktív tábla
- talajvizsgáló eszközök
- talajművelési eszközök
- meteorológiai mérőeszközök
- digitális kamerával felszerelt drón
- mikroszkóp
- állat- vagy növényállomány

- hagyományos és digitális távmérő eszközök
- erőgép, vagy gépjármű, illetve kertészeti vagy erdészeti motoros kisgépek

5.2 Eszközjegyzék szakirányú oktatásra

Dísznövénytermesztő, virágkötő:

- Kézi szerszámok
- Dísznövények szaporításához szükséges anyagok, eszközök
- Mikroszaporítás, szövettenyésztés speciális eszközei, berendezései
- Erőgép
- Talajművelő gépek
- Növényvédelemhez szükséges eszközök, gépek
- Tápanyag utánpótláshoz szükséges eszközök, gépek
- Öntözés, tápoldatozás gépei, berendezései
- Üvegház vagy egyéb termesztő létesítmények
- Tehermozgatás gépei, eszközei
- Kertészeti kiegészítő eszközök
- Egyéni védőfelszerelés
- Munkabiztonsági berendezések
- Környezetvédelmi berendezések
- Számítógépek
- Elsősegélynyújtó felszerelések
- Személyes felszerelés: metszőolló, szemző és/vagy oltókés, tűzdelőfa, ültetőkanál
- Vágott virágok, vágott zöldek, cserepes virágzó- és levéldísznövények
- Vázák, virágtálak, virágkosarak, egyéb virágtartók
- Csomagolóanyagok
- Szalagok, zsinórok, fonalak
- Egyéb díszítő kellékek
- Selyem és száraz virágok
- Növényi eredetű segédanyagok
- Gyertyák, mécsesek
- Vágott drótok, tekercsdrótok, dekorációs drótok
- Koszorúalapok, más tűzőhab és hungarocell alapok
- Rögzítő anyagok (tűzőhab téglák és egyéb formák)
- Kézi szerszámok (kés, papírvágó olló, metszőolló, ragasztópisztoly, csípőfogó, fűrész, kalapács)
- Virágtartósító és -nyilasztó szerek
- Formanyomtatványok, bizonylatok
- Szakmai könyvek, albumok, DVD-k
- Pénztárgép
- Informatikai eszközök
- Személyes felszerelés: virágkötő kés, papírvágó olló, metszőolló, ragasztópisztoly, csípőfogó, kötény

-

Gyógynövénytermesztő:

- Kertészeti kéziszerszámok
- Erőgépek
- Szállítóeszközök
- Mérlegek, egyéb mérőeszközök
- Területmérés eszközei
- Termesztő berendezések
- Növényszaporítás eszközei, gépei
- Ültetés eszközei, gépei
- Talajművelés eszközei, gépei
- Tápanyag utánpótlás eszközei, gépei
- Permetezőgépek
- Öntözés eszközei, berendezései
- Betakarítás eszközei, gépei
- Tároló, tisztító, szárító helyiségek
- Egyéni védőfelszerelés
- Személyes felszerelés: metszőolló, tűzdelőfa, ültetőkanál

Gyümölcsstermesztő:

- Szántóföldi univerzális traktor és pótkocsi
- Talajművelő eszközök, talajművelés munkagépei (kultivátorok, talajmarók, tárcsák, boronák és hengerek, kombinátorok, altalajlazítók, simítók)
- Szerves- és műtrágyaszóró gépek, trágyakihordás eszközei
- Növényvédelem gépei, eszközei
- Növényvédelmi előrejelzésre alkalmas szenzorok és a kiértékelésükre alkalmas okos eszközök
- Metszés gépei, eszközei
- Vetőgép, szemenkéntvető gép
- Kertészeti kisgépek
- Gépüzemeltetéshez szükséges szerszámok, eszközök, anyagok
- Háti-, szántóföldi és kertészeti permetezőgép
- Kézi és gépi anyagmozgatás eszközei, emelőgépek
- Kéziszerszámok (kertészeti szerszámok, metsző és szedőállványok, göngyölegek, kötözőanyagok, mérleg, mérő- és jelölő eszközök)
- Támberendezés ültetvények létesítéséhez
- Öntözőberendezések
- Kertészeti anyagok (termesztőedények, termesztő közegek, növényi szaporítóanyagok, tápanyagok, növényvédő szerek)
- Meteorológiai eszközök
- Szakirodalom (könyvek, folyóiratok, prospektusok, kezelési-karbantartási utasítások stb.) •
Digitális infrastruktúra
- Egyéni védőfelszerelések
- Munkabiztonsági berendezések
- Környezetvédelmi berendezések
- Elsősegélynyújtó felszerelések

-

Parképítő - és fenntartó:

- Kertépítő anyagok (beton-, műkő- és égetett agyagáru termékek, kövek, faanyagok, szóródó anyagok, növények, trágyák, mulcsok)
  - Fedett - és szabadtéri építési terület, anyag- és eszköz raktár
  - Vízarchitektúrák anyagai, berendezései és AÖR elemei
  - Kisarchitektúrák
  - Kertépítő kéziszerszámok (kertészeti szerszámok, hagyományos- és digitális, mérő- és jelölő eszközök)
  - Kertépítő gépek (erőgépek adapterekkel, szállítógépek)
  - Kertfenntartás gépei (fűnyírók, fűrészek, kisgépek, szállítóeszközök)
  - Egyéni védőfelszerelések
  - Számítógép, kerttervező szoftver, informatikai eszközök
  - Munkabiztonsági berendezések
  - Környezetvédelmi berendezések
  - Elsősegélynyújtó felszerelések
  - Formanyomtatványok, bizonylatok
  - Szakmai könyvek, albumok, adathordozók
- Személyes felszerelés: munkaruha, munkavédelmi lábbeli, metszőolló, mérőszalag, munkavédelmi kesztyű, munkavédelmi szemüveg, gumikalapács, kisméretű vízmérték, ültetőkanál

Zöldségtermesztő:

- Szántóföldi univerzális traktor és pótkocsi
- Talajművelő eszközök, talajművelés munkagépei (ekék, váltvaforgató ekék, kombinátorok, kultivátorok, talajmarók, tárcsák, boronák és hengerek, kombinátorok, altalajlazítók, simítók)
- Szerves- és műtrágyaszóró gépek, trágyakihordás eszközei
- Növényvédelem gépei, eszközei
- Ültető-, palántázógépek
- Vetőgép, szemenkéntvető gép
- Kertészeti kisgépek
- Gépüzemeltetéshez szükséges szerszámok, eszközök, anyagok
- Háti-, szántóföldi és kertészeti permetezőgép
- Kézi és gépi anyagmozgatás eszközei, emelőgépek
- Kéziszerszámok (kertészeti szerszámok, metsző és szedőállványok, göngyölegek, kötözőanyagok, mérleg, mérő - és jelölő eszközök)
- Termesztőberendezések (szaporítóház, üvegház, fólia)
- Szabadföldi termesztésre alkalmas terület (zöldségeskert)
- Öntözőberendezések
- Kertészeti anyagok (termesztőedények, termesztő közegek, növényi szaporítóanyagok, tápanyagok, növényvédőszer)
- Meteorológiai eszközök
- Növényvédelmi előrejelzésre alkalmas szenzorok és a kiértékelésükre alkalmas okos eszközök
- Szakirodalom (könyvek, folyóiratok, prospektusok, kezelési-karbantartási utasítások stb.) • Digitális infrastruktúra

-
- Egyéni védőfelszerelések,
- Munkabiztonsági berendezések
- Környezetvédelmi berendezések
- Elsősegélynyújtó felszerelések

6 **Kimeneti követelmények**

6.1 Az ágazati alapoktatás szakmai követelményeinek leírása

○Az alapoktatást követően a tanuló egyszerű meteorológiai megfigyeléseket végez, adatokat gyűjt, jellemzi az időjárási elemeket, meghatározza adott hely klimatikus viszonyait. Elvégzi a talajok egyszerű, helyszíni fizikai, kémiai, biológiai vizsgálatait, megfigyeli a talajképződés jegeit, jel lemező folyamatait, a talajhibákat, meghatározza a talajjavítás és talajvédelem lehetőségeit. A sejttan, szövettan, morfológia, rendszertan alapján növények szaporítását végzi. Felveszi a gaz dasági állatok testméreteit, vizsgálja külső értékmérő tulajdonságait és viselkedésüket. Irányítás mellett kezeli a mezőgazdasági erőgépeket és elvégzi napi karbantartásukat. Használja a földmérésben alkalmazott hossz-, terület mértékegységeket, méretarányt, területet számít. Térképet ol-

vas, alapvető földügyi adatokat azonosít és gyűjt. A mérések során digitális mérőeszközöket használ. Munkája során alkalmazza az ágazati munka-, tűz- és környezetvédelmi előírásokat, valamint figyelembe veszi a biológiai sokféleség megőrzési szempontokat.

6.2 Ágazati alapoktatás szakmai követelményei

Sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
1	Megfigyeli Magyarország éghajlati jellemzőit.	Ismeri Magyarország agrometeorológiáját, a meteorológiai mérőeszközöket.	Törekszik a meteorológiai adatok pontos leolvasására.	A meteorológiai adatokat adekvát módon értelmezi.
2	Éghajlati és távérzékelte, drónos meteorológiai adatokat gyűjt.	Ismeri az éghajlatot befolyásoló tényezőket és a meteorológiai internetes adatbázisokat.	Nyitott az új meteorológiai adatközlő felületek kezelésére.	Szakmai irányítás mellett részben önállóan méréseket végez.
3	Helyszíni talajvizsgálatot végez.	Ismeri a talajok összetételét, tulajdonságait, típusait, javítását és védelmét.	Elkötelezett a talajvédelem iránt.	Önállóan bemutatja a talajtípusokat.
4	Megfigyeli a talajképződés jegyeit, jellemző folyamatait.	Ismeri a talajképződést befolyásoló tényezőket.	Elkötelezett a fenntartható mezőgazdasági tevékenységek iránt.	Önállóan jegyzetet készít a talajképződés megfigyelése folyamán.
5	Mikroszkóp segítségével növényi sejteket, szöveteket, szerveket vizsgál, növény szaporítást végez.	Ismeri a sejttan, szövettan, morfológia, rendszertan alapjait, a növényi szaporodás- és szaporítás módokat.	Törekszik az új fajták szaporítás módjának elsajátítására.	Önálló javaslatot fogalmaz meg a szakmája szempontjából fontos növényfajok felhasználási lehetőségeire.
6	Elemzi a gazdasági állatok eredetét, háziásítását, rendszerezését és felveszi méreteiket.	Tisztában van az állattenyésztés gazdasági jelentőségével.	Elkötelezett a szabályszerű, helyes állattartás iránt.	A gazdasági állatok és állati termékek mérési adatainak rögzítését önállóan és pontosan végzi.
7	Megfigyelései alapján elemzi a gazdasági állatok magatartásformáit.	Ismeri a gazdasági állatok speciális viselkedési formáit.	Törekszik az állattartás szabályainak betartására. A gazdasági állatok viselkedése alapján pontos következtetést von le.	Irányítás mellett a gazdasági állatok napi ellátását felelősségteljesen elvégzi.

8	Felismeri a mezőgazdasági, kertészeti vagy erdészeti termesztésben használt erőgépek főbb szerkezeti egységeit.	Ismeri a mezőgazdasági, kertészeti vagy erdészeti erőgépek csoportosítását, alkalmazási területeit, szerkezeti egységeit.	Elkötelezett az erőgépekkel kapcsolatos szabályos munkavégzés mellett.	Útmutatók alapján ellenőrzi az erőgépek főbb szerkezeti egységeit.
9	A mezőgazdasági, kertészeti vagy erdészeti termesztésben használt erő- és munkagépeken olajsintet ellenőriz.	Ismeri a mezőgazdasági erő- és munkagépek karbantartását.	Igyekszik elkerülni a munkavédelmi szabálytalanságokat.	Útmutatók alapján ellenőrzi a karbantartási műveleteket.
10	Használja a földmérésben alkalmazott hossz- és terület mértékegységeket, méretarányt, területet számol.	Ismeri a Föld és a térképek jellemzőit, tartalmukat, jelöléseit, földügyi alapismeretekkel bír.	Hosszmérésében és területszámításaiban pontos, alapos. Adekvát módon olvassa a térképeket.	Térkép alapján önállóan számol hossz mértéket és terület nagyságot.
11	Egyszerű terepi idomok felmérésénél digitális mérőeszközöket használ.	Ismeri a felmérő eszközök működését, használatát, elvárható pontosságát.	Törekszik az újabb digitális mérőeszközök megismerésére.	Szakszerű irányítás mellett digitális méréseket végez.
12	Alkalmazza a munka-, tűz- és környezetvédelem szabályait.	Ismeri az ágazathoz kötődő munka-, tűz- és környezetvédelmi szabályokat.	Szabálykövető a munka-, tűz- és környezetvédelem területén.	Utasítás alapján az adott mezőgazdasági tevékenységhez szükséges védőfelszereléseket használja.

6.3 Szakmairányok közös szakmai követelményei

Sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
1	Alkalmazza a kertészeti tevékenységek során a hatályos munkavédelmi szabályokat.	Ismeri a kertészetben alkalmazandó munkavédelmi előírásokat, szabályokat.	Viselkedésben felelősségteljes, szabálykövető a munkavédelem területén.	A kertészeti tevékenységei során betartja a munkavédelmi szabályokat.
2	Gépkönyv, használati és kezelési utasítás alapján kertészeti eszközöket, gépeket installál, karbantart.	Ismeri a gépkönyv, használati és kezelési utasítás jellegét.	Törekszik az eszközök és gépek rendeltetés szerű használatára.	Az adott géphez tartozó gépkönyvet, használati és kezelési utasítást adekvát módon értelmezi.

3	Balesetet megelőz, elhárít.	Ismeri a baleset elhárítás módszereit, eszközeit.	Viselkedésében felelősségteljes, munkavégzése során törekszik a balesetek megelőzésére.	Baleset esetén cselekvési döntést hoz.
4	Elsősegélyt nyújt.	Ismeri az elsősegélynyújtó alapvető feladatait.	Felelős módon viselkedik az elsősegélynyújtás során.	Megítéli a veszélyes behatás jelenlétét. Szükség esetén önállóan elsősegélyt nyújt a szakma szabályai szerint.
5	Egyéni védőfelszerelést visel.	Ismeri az egyéni védőfelszereléseket, használatuk szükségességét.	Egészsége megóvására törekszik, elkötelezett a biztonságos munkavégzés mellett.	Adott munkafolyamathoz adekvát egyéni védőfelszerelést választ.
6	Alkalmazza a munkaegészségtan ajánlásait.	Ismeri a munkaegészségtan alapjait.	A foglalkozási megbetegedések megelőzésében elkötelezett.	Betartja egy adott munkatér munkaegészségügyi szabályait.
7	Alkalmassági vizsgálatra jár.	Ismeri az alkalmassági vizsgálatokra vonatkozó szabályozásokat.	Egészsége megóvására törekszik.	Szakmai vezetői utasítás alapján, az orvosi vizsgálatokon részt vesz.
8	A kertészeti tevékenységek során keletkezett hulladékot szelektíven gyűjti.	Ismeri a komposztálható anyagokat és az egyéb hulladékgyűjtési módokat.	Elkötelezett a komposztálás és a szelektív hulladékgyűjtés mellett.	Önállóan képes a keletkezett hulladékot szelektálni és a megfelelő gyűjtőedénybe, gyűjtőhelyre szállítani.
9	A kertészeti tevékenység végzése során keletkezett veszélyes anyagot szakszerűen kezeli.	Ismeri a keletkező veszélyes anyagokat és kezelésüket.	A kertészeti munka során előnyben részesíti az egyének és a társadalom egészségét javító, környezetbarát megoldásokat.	Az anyag típusokat adekvát módon, a szabályok pontos követésével és maradéktalan betartásával kezeli.
10	Kertészeti eszközöket biztonságosan használ.	Ismeri a biztonságos eszközhasználat szabályait.	Egészsége megóvása érdekében biztonságra törekszik.	A munka megkezdése előtt a munkaeszközök biztonságos állapotáról a tőle elvárható módon meggyőződik, azokat rendeltetésüknek megfelelően és a szakmai

				vezető utasításai szerint használja.
11	Tűz esetén tűzoltó eszközöket és anyagokat alkalmaz.	Ismeri a tűzvédelemre vonatkozó szabályokat.	Magára nézve kötelezőnek tartja a nyílt láng használatára vonatkozó tűzvédelmi szabályokat.	Tűz esetén adekvát döntést hoz a menekülésről, vagy oltásról. Szükség esetén vezetői segítséget vesz igénybe.
12	Külföldi szakmai oldalakról különböző szaporítóanyagot rendel.	Ismeri a választott szakmairányához kapcsolódó külföldi internetes felületeket.	Törekszik az idegen nyelvű szakkifejezé sek elsajátítására.	Önállóan használja az idegen nyelvű szakmai internetes felületeket.

6.4 Szakmairányok szakmai követelményei

6.4.1 Dísnövénytermesztő, virágkötő szakmairány szakmai követelményei

Sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
1	Dísnövényeket szaporít.	Ismeri az egynyári, kétnyári, évelő dísnövényeket, a lombhullató és örökzöld díszfákat, a díszcserjéket, a cserepes virágos és levéldísnövényeket, vágott virágokat és zöl-	A dísnövény szaporítással kapcsolatos feladatok iránt elkötelezett, munkájára értékékként tekint.	Önállóan végzi a dísnövények szaporítási feladatait.
		deket. Ismeri a növények tudományos latin nevét (kettős nevezéktan) és biztos tudással azonosítja őket. Ismeri az ivaros és ivartalan szaporítási módokat.		
2	Szaporítóanyagot előkészít, ültet.	Ismeri a termesztő közegeket, a földkeverék összeállítását.	Szem előtt tartja a termesztés gazdaságosságát. Elkötelezett a	Önállóan alkalmazza a megfelelő termesztő közeget és használja fel a szaporítóanyagokat.
3	Palántát, csemetét előállít, nevel, gondoz.	Ismeri a szaporítás és nevelés technológiáit.	dísnövénytermesztéssel kapcsolatos feladatok iránt.	Az általa nevelt dísnövényekért felelősséget vállal.

4	Talajmunkákat, gyomirtást, talajvédelmi munkát végez.	Ismeri az általános és speciális talajvédelmi munkákat és a gyomirtó szereket.	Nytitott az adott szakterület új eredményei, innovációi iránt, törekszik azok megismerésére, megértésére és alkalmazására. Törekszik a saját munkáját érintő változások nyomunkövetésére.	Szakmai felügyelet mellett meghatározza a növényvédelmi feladatokat. Az általános és speciális növényápolási műveleteket önállóan végzi. Felelősséget vállal munkájáért, eredményeiért és kudarcaiért.
5	Tápanyag-utánpótlást, öntözést, növényápolási munkát végez.	Ismeri az általános és speciális ápolási munkákat. (faiskolai nevelési munkák, metszés.) Ismeri a tápanyagutánpótlási, öntözési módokat és ápolási munkákat.		
6	Növényvédelmi szakirányító felügyeletével növényvédelmi feladatot lát el.	Ismeri a növényvédelem alapjait, a károsítók elleni védekezési módokat, különös tekintettel az integrált védekezési lehetőségekre.		
7	Növényvédelmi előrejelzés céljából telefonos applikációt használ.	Ismeri a dísnövénytermesztés szempontjából fontos digitális eszközök használatát.	Figyelemmel kíséri az új alkalmazások megjelenését és nyitott az új fejlesztések megismerésére, a dísnövénytermesztésben történő alkalmazására.	Önállóan használja a telefonos applikációkat és védekezési javaslatokat fogalmaz meg.
8	Növekedést, fejlődést szabályoz, mikroszaporítást végez.	Ismeri a szövettenyésztés eszközeit, anyagait. Ismeri a táptalaj készítési és vágástechnikákat, az új táptalajra helyezés módját. Ismeri a kiültetés és akklimatizáció lépéseit.	Nytitott a szakterületet érintő innovációk iránt, elfogadja a természetessel kapcsolatos újdonságokat, törekszik a pontos, precíz munkavégzésre.	Betartja a faj fejlődéséhez szükséges munkafolyamatokat. A feladathoz önállóan választ szerszámokat, eszközöket.
9	Dísnövény kitermelést, szedést, betakarítást végez.	Ismeri a faiskolai, szabadföldi és üvegházi természetessel kapcsolatos feladatokat.		Önállóan végzi a természetessel kapcsolatos munkáját, folyamatos önellenőrzés mellett.

10	Szakszerűen használja, működteti és karbantartja a dísnövénytermesztés végzéséhez szükséges gépeket, eszközöket, berendezéseket.	Ismeri a szükséges gépeket, eszközöket, berendezéseket, azok részeit és működési elvüket.	Fontosnak tartja a munkavégzéshez szükséges előírások figyelembevételét.	Felelősséggel és körültekintően használja a dísnövénytermesztés gépeit.
11	Termesztő-berendezéseket üzemeltet, karbantart.	Ismeri a különböző termesztő-berendezéseket, a termesztő-berendezések részeit, anyagait, berendezéseit.	Nyitott a korszerű termesztő-berendezésekben alkalmazható anyag- és energiatakarékos megoldások, technológiák alkalmazása iránt.	A termesztő-berendezést önállóan üzemelteti, tevékenységéért felelősséget vállal.
12	A védőberendezéseket és a védőfelszerelést rendeltetésszerűen használja.	Ismeri a szakmához tartozó jogszabályi, valamint munka-, tűz-, környezetvédelmi, biztonságtechnikai és minőségbiztosítási előírásokat.	Szabálykövető a munka-, tűz és környezetvédelem területén. Elkötelezett a szabályos foglalkoztatás mellett, igyekszik elkerülni a munkaügyi szabálytalanságot.	Felelősséget vállal önmaga és munkatársai biztonságáért. A dísnövénytermesztéssel kapcsolatos vonatkozó munka-, tűz-, környezetvédelmi, biztonságtechnikai, higiéniai és minőségbiztosítási jogszabályokbar és hatósági előírásokban foglaltakat maradéktalanul betartja és betartatja.
13	Elvégzi a dísnövénytermesztés munkafolyamatainak tervezését, szervezését.	Ismeri a dísnövénytermesztés munkafolyamatait.	Nyitott a szakmájában tevékenykedő szakemberekkel való együttműködésre.	Felelősséget vállal a saját maga által végzett és az általa vezetett szakmai csoport munkájáért, eredményeiért és esetleges kudarcaiért.
14	Dísnövénytermesztési feladatokat és értékesítést ellátó személyeket, csoportokat irányít.	Tisztában van az egyéni és csoportos munkavégzés irányításának módjaival.		
15	Vágott virágokat, zöldeket, cserepes növényeket kezel, gondoz, készít elő, tárol.	Ismeri a vágott virágokat, vágott zöldeket, igényeiket és kezelésüknek technológiáját.	Elkötelezett a szakszerű növénykezelési technológiák iránt. Fontosnak érzi a rendezett munkakörnyezet kialakítását.	Önállóan végez növénykezelési feladatokat.
16	Szaktanácsot ad a növényelhelyezésre, -ápolásra. Növény-	Tisztában van a dísnövények környezeti igényeivel.	Törekszik az új fajták ápolási igényeinek megismerésére.	A dísnövények ápo lásorán betartja a megfelelő fejlődés-

	összeültetéseket készít.			hez szükséges szabályokat, előírásokat.
17	Különböző stílusú alkalmi csokrokat, tűzött virágdíszeket, koszorúkat készít, csomagol.	Ismeri a vágott virágokat és zöldeket, a virágkötészeti stílusokat, törvényszerűségeket, a különböző készítmények elkészítési technikáit.	Nyitott az új virágkötészeti technikák megismerésére és alkalmazására. Fontosnak érzi a rendezett munkakörnyezet kialakítását. Törekszik a precíz és gazdaságos munkavégzésre.	Önállóan alkot virágkötészeti készítményeket. Felelősséget vállal az általa előállított termék dekoráció minőségéért.
18	Virágdíszítési feladatokat végez.	Ismeri a virágdíszek formai,- szín- és arányos elrendezésének lehetőségeit.	Elkötelezett a végzett munka pontos dokumentálása mellett.	A virágkötészeti dekorációk készítése közben betartja a kompozícióra vonatkozó szakmai elvárásokat. (pl. szín, forma, arány)
19	Előkészíti és lebonyolítja a virágeladást.	Ismeri az elektronikus számlaadás módját, a szigorú számadású nyomtatványok kitöltését, a különböző elektronikus nyilvántartási rendszereket.	Törekszik a megjelenésében igényes, és szakmaiságában színvonalas tervdokumentáció elkészítésére.	Felelősséggel alkalmazza a virágeladással kapcsolatos szabályozásokat.
20	Tervet készít, kalkulációt végez.	Ismeri a szakmai számításokat, a tervekészítés tartalmi és formai követelményeit, a megrendelés lépéseit, elektronikus formába való öntését.	Igyekszik elkerülni a szabálytalanságokat. Elkötelezett az elvégzett munka pontos dokumentálása iránt.	Önállóan, felelősséggel végez tervezési feladatokat.
21	Képes dokumentációkat használni, készíteni.	Ismeri a szövegszerkesztő programokat, internetes kereső felületeket, nyilvántartásokat.	Megjelenésében igényes, viselkedésében visszafogott. Törekszik a pontos és szakszerű munkavég-	Nagy körültekintéssel végzi a dokumentációkkal kapcsolatos feladatokat, betartja a szigorú számadású nyomtatványokra vonatkozó szabályokat.
22	Képes a virágkötészeti előírások szerint dolgozni, dolgoztatni.	Ismeri a virágkötő feladatait.		Felelősséget vállal saját tevékenységéért, a rábízott kisebb csoport, közösség munkájáért.

			zésre, környezetének tisztántartására.	
23	Önálló vállalkozást alapít és működtet.	Használja az ügyfélkapu szolgáltatásait, ismeri a gazdálkodó szervezetek jellemzőit, az egyéni és társas vállalkozások formáit, alapítását, a szükséges szakmai és jogi kifejezéseket.	Az érdeklődésének megfelelő szakterület, a végzett munka iránt elkötelezett, munkájára értékként tekint.	Vállalkozásának alapítása és működtetése közben betartja és betartatja a vonatkozó jogszabályokat.

6.4.2 Gyógynövénytermesztő szakmairány szakmai követelményei

Sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvart viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
1	Felhasználja a gyógy-és fűszernövényeket, növényi drogokat.	Ismeri a gyógy- és fűszernövényeket, a növényi drogokat és felhasználási lehetőségeiket. Ismeri a növények tudományos latin nevét (kettős nevezéktan) és biztos tudással azonosítja őket.	Törekszik a gyógy- és fűszernövények gazdaságos felhasználására.	Betartja és betartatja a gyógynövények felhasználására vonatkozó minőségi előírásokat.
2	Begyűjti a vadontermő gyógynövényeket.	Biztos tudással rendelkezik a vadontermő gyógynövény fajok azonosítására és a megfelelő gyűjtési mód megválasztására vonatkozóan.	Szem előtt tartja a gyűjthető vadontermő gyógynövényekre vonatkozó előírásokat. Kiemelten fontosnak tartja a gyűjtés során a termőhely ökológiai egyensúlyának megtartását.	Felelősséggel és körültekintően végzi a gyógynövények betakarítási munkáit és alkalmazza az erre vonatkozó szabályokat.

3	Elvégzi a gyógy- és fűszernövények termesztéséhez szükséges talajelőkészítési, tápanyag-utánpótlási munkákat.	Ismeri az általános és speciális talajelőkészítési és tápanyag-utánpótlási módszereket, munkákat.	Nyitott az adott szakterület új eredményei, innovációi iránt, törekszik azok megismerésére, megértésére és alkalmazására. Törekszik a saját munkáját érintő változások nyomán követésére.	Az általános és speciális növényápolási műveleteket önállóan végzi. Felelősséget vállal munkájáért, eredményeiért és kudarcaiért.
4	Szaporítja és telepíti a gyógy- és fűszernövényeket.	Ismeri az ivaros és ivartalan szaporítási módokat. Ismeri a természetű közegeket, a földkeverék összeállítását.	Szem előtt tartja a termesztés gazdaságosságát. Elkötelezett a gyógy- és fűszernövény termesztéssel kapcsolatos feladatok iránt. Nyitott az adott szakterület új eredményei, innovációi iránt, törekszik azok alkalmazására.	Önállóan alkalmazza a megfelelő termesztő közeget és használja fel a szaporítóanyagokat.

5	Elvégzi a gyógy-és fűszernövények ápolási munkáit.	Ismeri a gyógy- és fűszernövények ápolási munkáit.	A növényápolási munkák elvégzése során pontos, precíz munkát hajt végre.	A növényápolási munkákat önállóan végzi, felelősséget vállal munkájáért.
6	Betakarítja a gyógyés fűszernövényeket.	Tisztában van a betakarítási munkafolyamatokkal.	Szabálykövetően, nagyfokú precizitással végzi a betakarítási munkákat. Törekszik a szabályok betartása melletti legjobb megoldások alkalmazására.	Önállóan végzi a munkáját, folyamatos önellenőrzés mellett. Irányítja a rábízott személyi állomány munkavégzését.
7	Elvégzi a begyűjtött vagy termesztett gyógynövények elsődleges feldolgozását.	Ismeri a gyógynövények elsődleges feldolgozásának lépéseit.	A feldolgozási, csomagolási és tárolási munka során előnyben részesíti az egyének és a	A csomagolás és a tárolás során felelősséget vállal munkájáért,

8	Becsomagolja és tárolja a növényi drogokat.	Ismeri a növényi drogok csomagolási és tárolási módjait.	társadalom egészségét javító, környezetbarát megoldásokat.	eredményeiért és kudarcaiért.
9	Felvásárolja a gyógyés fűszernövényeket.	Ismeri a gyógy- és fűszernövény felvásárlási szabályozásokat.	Minőségorientált a gyógy- és fűszernövény felvásárlást illetően.	Önálló döntéseket hoz a felvásárlási folyamat során.
10	Szakszerűen használja, működteti és karbantartja a gyógyés fűszernövény termesztéséhez szükséges gépeket, eszközöket, berendezéseket.	Ismeri a szükséges gépeket, eszközöket, berendezéseket.	Fontosnak tartja a munkavégzéshez szükséges előírások figyelembevételét.	Felelősséggel és körültekintően használja a gépeket, irányítja a rábízott személyi állomány munkavégzését, felügyeli a gépek, berendezések üzemeltetését.
11	Termesztő-berendezéseket üzemeltet, karbantart.	Ismeri a különböző termesztő-berendezéseket, a termesztő-berendezések részeit, anyagait, berendezéseit.	Nyitott a korszerű termesztő-berendezésekben alkalmazható anyag és energiatakarékos megoldások, technológiák alkalmazása iránt.	A termesztő-berendezést önállóan üzemelteti, tevékenységéért felelősséget vállal.
12	Végrehajtja a gyógyés fűszernövény termesztés munka-, tűz-és környezetvédelmi feladatait.	Ismeri a szakmához tartozó jogszabályi, valamint munka-, tűz-, környezetvédelmi, biztonságtechnikai és minőségbiztosítási előírásokat.	Szabálykövető a munka- tűz- és környezetvédelem területén. Elkötelezett a szabályos foglalkoztatás mellett, igyekszik elkerülni a munkaügyi szabálytalanságot.	Felelősséget vállal önmaga és munkatársai biztonságáért. A védőberendezéseket és védőfelszerelést rendeltetésszerűen használja, az előírásokat maradéktalanul betartja és betartatja.
13	Megtervezi és megszervezi a gyógyés fűszernövény termesztés	Ismeri a gyógy- és fűszernövény termesztés munkafolyamatait.	Nyitott a szakmájában tevékenykedő szakemberekkel való szakmai	Felelősséget vállal a saját maga által végzett és az általa vezetett szakmai

	munkafolyamatait.			csoport munkájáért, eredményeiért és esetleges kudarcaiért, korrigálja saját és mások hibáit.
14	Irányítja a gyógy- és fűszernövény termesztési feladatokat ellátó személyeket és csoportokat.	Tisztában van az egyéni és csoportos munkavégzés irányításának módjaival.	együttműködésre.	
15	Önálló vállalkozást működtet és alapít.	Ismeri a szigorú számadású nyomtatványokat. Ismeri a gazdálkodó szervezetek jellemzőit, az egyéni és társas vállalkozások formáit, alapítását, a szükséges szakmai és jogi kifejezéseket.	Az érdeklődésének megfelelő szakterület, a végzett munka iránt elkötelezett.	Vállalkozásának alapítása és működése közben betartja és betartatja a vonatkozó jogszabályokat.
16	Készletjegyzéket vezet, leltározást és nyilvántartást végez.	Ismeri a táblázatkezelő és szövegszerkesztő programokat. Ismeri a leltárkezelő és nyilvántartási felületeket.	Elkötelezett az elvégzett munka pontos dokumentálása mellett.	Felelősséggel alkalmazza a készletnyilvántartással kapcsolatos szabályozásokat.
17	Biztonsággal használja az ügyfélkapu szolgáltatásait.	Tisztában van a munkaadó és a munkavállalói adózási és járulékfizetési kötelezettségeivel.	Értékként tekint az ügyfélkapun elérhető szolgáltatásokra, nyitott a digitális felületek kezelésére.	Önállóan használja az ügyfélkaput, képes az önellenőrzésre és a hibák önálló javítására.

6.4.3 Gyümölcsstermesztő szakmairány szakmai követelményei

Sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
1	Elemzi, értékeli a gyümölcsstermesztés helyzetét, jelentőségét, bemutatja a gyümölcsstermő növényeket, jellemzi a	Ismeri a gyümölcsstermesztés jelentőségét, helyzetét, a gyümölcsstermő növények csoportosítását, növényi részeit.	Kritikusan szemléli a hazai gyümölcsstermesztés helyzetét.	A gyümölcsstermesztés helyzetét, a fejlesztési lehetőségeket önállóan megítéli.

	növényi részeket.			
2	Szaporítja a gyümölcstermő növényeket, gyümölcsöst telepít.	Ismeri a gyümölcstermő növények szaporításának módjait, tudja a gyümölcsös telepítésének folyamatát, előírásait.	Érdeklődik az új gyümölcsfajok és fajták iránt.	Gyümölcsöst önállóan létesít.
3	Kialakítja és fenntartja a gyümölcsfélék termőfelületét, fitotechnikai eljárásokat végez.	Ismeri a termőfelület kialakításának, fenntartásának alapelveit.	Nyitott a korszerű koronaformák alkalmazására.	Gyümölcsfélék termőfelületét önállóan kialakítja és fenntartja.
4	Gyümölcsösben tápanyagellátó, talajművelő, öntöző gépeket, berendezéseket üzemeltet és karbantart.	Ismeri a gyümölcsösök tápanyag-ellátásának, talajművelésének, öntözésének módjait.	Nyitott a korszerű gépek, berendezések alkalmazására. Elkötelezett a talaj termékenységének megőrzése iránt.	Másokkal együttműködve a gyümölcsösök tápanyag-ellátását, talajművelését, öntözését végzi.
5	Különböző növényvédelmi technológiákat alkalmaz (fizikai, vegyszeres, agrotechnikai, biológiai).	Ismeri a gyümölcstermő növények károsítóit és az ellenük való védekezés módjait.	A növényvédelmi tevékenység során elkötelezett a környezetvédelem és a biodiverzitás megőrzése iránt.	Felügyeli a gyümölcsös növény-egészségügyi állapotát, a védekezésre javaslatot tesz.
6	Gyümölcsöt betakarít, áruvá készít, betárol.	Ismeri a gyümölcstermő növények érési folyamatát, a betakarítás módjait, a válogatás, osztályozás követelményeit.	Nyitott a korszerű gyümölcsbetakarító, válogató gépek, berendezések használatára.	Önállóan betakarítást végez, a tevékenységéért felelősséget vállal.
7	Faiskolában csemetét nevel, osztályoz, jeltábláz, kitermel, tárol, csomagol, leltároz, faiskolai nyilvántartást vezet. A leltározáshoz, a nyilvántartás vezetéséhez digitális eszközöket használ.	Ismeri a faiskolai általános és speciális munkákat.	Minőségorientált a faiskolai munkavégzése során.	A faiskolai munkákat önállóan elvégzi.
8	Almatermésű és csonthéjas gyümölcsfajokat termeszt.	Ismeri az almatermésűek és a csonthéjasok termesztéstechnológiáját.	Nyitott a korszerű termesztés-technológiák alkalmazására. Az integrált gyümölcsstermesztés	Gyümölcstermő növényeket önállóan termeszt.

			elvei iránt elkötelezett.	
9	Héjasokat és bogyósgyümölcsű gyümölcsfajokat termeszt.	Ismeri a héjas- és bogyósgyümölcsű gyümölcsfajok termesztés-technológiáját.	Nyitott a korszerű termesztés-technológiák alkalmazására. Az integrált gyümölcstermesztés iránt elkötelezett.	Különleges gyümölcsfajokat önállóan termeszt.
10	Különleges gyümölcsfajokat termeszt.	Tisztában van a különleges gyümölcsfajok termesztés-technológiájával.		
11	Értékeli a szőlőtermesztés jelentőségét, bemutatja a szőlő környezeti igényét.	Ismeri a szőlőtermesztés jelentőségét, a szőlő környezeti igényeit a hazai szőlőtermesztés helyzetét.	Elkötelezett a szőlőtermesztésben használt korszerű technológiák iránt, figyelemmel kíséri a hazai szőlőtermő területeket.	A szőlőtermesztés fejlesztésének lehetőségét önállóan megítéli.
12	Szőlőfajtákat bemutat.	Felismeri a legjelentősebb szőlőfajtákat.	Érdeklődik az új fajták, fajtajelöltek iránt.	Önálló javaslatot fogalmaz meg a fajtaösszetétel tekintetében.
13	Szőlőt szaporít.	Ismeri a szőlő szaporításának módjait.	A szaporítás során törekszik a precíz, pontos munkavégzésre.	Önállóan képes a szőlő szaporítására.
14	A szőlő különböző tőkeművelési módjait kialakítja.	Ismeri a szőlő tőkeművelési módokat és a kialakításuk folyamatát.	Törekszik a kiválasztott tőkeművelési mód szakszerű kialakítására.	Önállóan képes a művelési módok szakszerű kialakítására és fenntartására.
15	Szőlőültetvényt létesít.	Ismeri a szőlőültetvény létesítésének feladatait, folyamatát.	Törekszik a szőlőültetvény területének optimális kihasználására.	Szőlőültetvényt önállóan létesít.
16	Szőlőt metsz, tőkepótlást végez.	Ismeri a szőlőmetszési módokat, a tőkepótlási eljárásokat.	Törekszik a szőlőtőke optimális terhelésére.	Önállóan dönt a szőlőtőke terhelhetőségéről a metszés során.
17	A szőlőben zöldmunkákat, talajmunkákat végez.	Ismeri a szőlő zöldmunkáit, talajmunkáit.	Nyitott a korszerű gépek, berendezések alkalmazására. Elkötelezett a talaj termékenységének megőrzése iránt.	A szőlő zöldmunkáját, talajművelését önállóan végzi.

18	A szőlőültetvényben elvégzi a tápanyagellátás, az öntözés és a növényvédelem feladatait, erő-, és munkagépek segítségével.	Összefüggéseiben ismeri a szőlő tápanyagellátását, öntözését, növényvédelmét, az erő-, és munkagépek működési elvét.	A tápanyagellátás, öntözés, növényvédelmi munkák során előnyben részesíti a környezetbarát megoldásokat.	A szőlő tápanyagellátását, talajművelését, növényvédelmét önállóan végzi.
19	Növényvédelmi előrejelzés céljából telefonos applikációt használ.	Ismeri a szőlő- és gyümölcstermesztés szempontjából fontos digitális eszközök használatát.	Figyelemmel kíséri az új alkalmazások megjelenését és nyitott az új fejlesztések megismerésére, a szőlő- és gyümölcstermesztésben történő alkalmazására.	Önállóan használja a telefonos applikációkat és védekezési javaslatokat fogalmaz meg.
20	Szőlőbetakarítást végez.	Ismeri a szőlő betakarításának, feldolgozásának módjait.	Nyitott a korszerű szőlő betakarító gépek, berendezések használatára.	Önállóan betakarítást végez, a tevékenységéért felelősséget vállal.
21	Önálló vállalkozást alapít és működtet.	Használja az ügyfélkapu szolgáltatásait, ismeri a gazdálkodó szervezetek jellemzőit, az egyéni és társas vállalkozások formáit, alapítását, a szükséges szakmai és jogi kifejezéseket.	Az érdeklődésének megfelelő szakterület, a végzett munka iránt elkötelezett, munkájára értékékként tekint.	Vállalkozásának alapítása és működtetése közben betartja és betartatja a vonatkozó jogszabályokat.

6.4.4 Parképítő és -fenntartó szakmairány szakmai követelményei

Sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
1	Fű-, virág- és rózsafelületeket, sziklakertet, sírkiültetéseket, sportpályákat létesít és fenntart.	Egy-, kétnyári és évelő dísznövényeket felismer és megnevez.	Zöldfelület létesítési munkájában igényes.	Lágyszárúakat latin tudományos névvel megnevez és belőlük zöldfelületet önállóan létesít.
2	Díszfákat, díszcserjéket, örökzöldeket,	Fás szárú dísznövényeket felismer és megnevez.	Nyitott az új fás szárúfajok alkalmazására.	Fás szárúakat latin tudományos névvel megnevez és belőlük

	edényes-, talajtakaró és kúszónövényeket telepít és fenntart.			zöldfelületet önállóan létesít.
3	Kerteket, parkokat felmér, kitűz, tereprendezi.	Ismeri a felmérés és kitűzés módszereit, a tereprendezi folyamatát.	A tereprendezi során nyitott a modern digitális, gépesített megoldásokra, felméréseiben alapos.	Figuráns segítségével, hagyományos és digitális mérőeszközökkel felmér és kitűz.
4	Kerti alapokat, szigeteléseket, falazatokat, támfalakat épít és fenntart.	Felismeri és jellemzi a kerti alapok, szigetelések, falazatok anyagait.	Elkötelezett a modern szigetelőanyagok alkalmazásában.	Önállóan kerti alapokat, falazatokat, támfalakat épít.
5	Kerti fa- és fémszerkezeteket, kerítéseket, kapukat, pergolákat, lugasokat, fa teraszokat épít, felület kezel és fenntart.	Felismeri és jellemzi a kertépítés fa és fém anyagait.	Tudatosan alkalmazza a hagyományos és a modern faanyagokat.	Önállóan kerti faszerkezeteket épít.
6	Kerti lépcsőket, út- és térburkolatokat épít és fenntart.	Felismeri és jellemzi az útburkolatok anyagait.	Törekszik az új típusú útburkolatok alkalmazásnak követésére.	Önállóan kerti lépcsőket, út- és térburkolatokat épít.
7	Kerti vízarchitektúrákat, kisarchitektúrákat, öntözőrendszereket létesít, telepít és fenntart.	Felismeri és jellemzi a vízarchitektúrák, kisarchitektúrák, öntözőrendszerek anyagait.	Érdeklődik az új öntöző technológiák iránt.	Önállóan vízarchitektúrákat, kisarchitektúrákat, öntözőrendszereket telepít. A digitális vezérlőegység angol feliratait értelmezni képes, a vezérlőt önállóan beállítja.
8	Tetőkertet, zöldfalat épít és fenntart.	Felismeri és jellemzi a tetőkertek, zöldfalak építési anyagait.	Követi a tetőkert és zöldfal építési trendeket.	Segítséggel tetőkertet, zöldfalat épít.
9	Működteti, karbantartja a parképítés- és fenntartás gépeit, eszközeit.	Ismeri a parképítés- és fenntartás gépeit, eszközeit.	Parképítő és -fenntartó gépek használatakor környezettudatos.	Az adott munkafázishoz szükséges gépeket, eszközöket felelősségteljesen használja és karbantartja.
10	Erőgépet és munkagépet működtet és karbantart.	Ismeri az erőgépek és munkagépek működtetését és karbantartását.	Az erőgépek használatakor környezettudatos.	Adekvát módon karbantartja az erőgépeket.

11	Parképítő- és fenntartó vállalkozást indít és működtet.	Ismeri a parképítő- és fenntartó vállalkozások indításának és működtetésének feltételeit.	Önismerete, vállalkozói habitusának felismerése reális.	Önállóan parképítő- és fenntartó vállalkozást működtet. Idegen nyelvű szakmai katalógusokból tájékozódni képes.
12	A parképítés és fenntartás során alkalmazza a környezet- és természetvédelem, a fenntarthatóság szempontjait.	Ismeri a parképítés és fenntartás során alkalmazandó környezetvédelmi szempontokat.	A parképítés során elkötelezett a fenntarthatóság iránt.	A környezetvédelmi szabályokat adekvát módon értelmezi és alkalmazza a parképítés során.
13	Kertépítési, technológiai tervek típusait elkészíti.	Felismeri a történelmi korok és a mai kor kertjeinek irányzatait, építészeti és kertművészeti alapelveit.	Kerttervezés során a művészettörténetre nyitott.	Házikert tervdokumentációt önállóan készít.

14	A legismertebb kerttervezési szoftverek egyikével tervlapokat, gépi látványtervet készít házikertekhez.	A kert kompozíciós elemeit, a kertesztétikai törvényeket alkalmazza.	A számítógépes kerttervezés során az esztétikai értékekre igényes.	Kerttervező szoftver segítségével házikertet önállóan tervez.
15	Szabadkézi látványtervet készít házikertekhez.	A kert kompozíciós elemeit, a kertesztétikai törvényeket alkalmazza.	A szabadkézi kerttervezés során az esztétikai értékekre igényes.	Házikertről kézi látványtervet önállóan készít.
16	Alkalmazza a településökonómia szempontjait a városi zöldfelület létesítés és fenntartás során.	Ismeri a településökonómia alapelveit.	Parképítési munkái során ökológiai szemlélettel rendelkezik.	A településökonómia szempontjait a parképítés során, adekvát módon alkalmazza.
17	Házikertet felmér és kivitelez.	Ismeri a házikert felmérés és kivitelezés módszereit.	Házikert kivitelezési munkái során környezettudatos.	Házikertet hagyományos és digitális mérőeszközökkel önállóan felmér és kivitelez.
18	Házikertet fenntart.	Ismeri a házikertek fenntartási munkáit.	Házikert fenntartási munkái során környezettudatos.	Házikertet önállóan fenntart, képes az önértékelésre és hibáinak javítására.
19	Alkalmazza a házikerti stílusokat.	Felismeri és jellemzi a házikerti stílusokat.	Kerttervező munkájában	Döntést hoz az egyes házikerti stílusok

			stílusigényes.	alkalmazásában.
20	Épít, művezet a települések zöldfelületeinek engedélyköteles tervdokumentációi alapján.	Tervdokumentációt olvasni tud.	Az engedélyköteles tervdokumentációk adatainak kezelésében pontos.	Tervet adekvát módon értelmez.

6.4.5 Zöldségtermesztő szakmairány szakmai követelményei

Sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvart viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
1	Zöldségnövényeket szaporít.	Ismeri a zöldségnövényeket és biztos tudással azonosítja őket. Ismeri a zöldségtermesztésben alkalmazott szaporítási módokat.	Nyitott a korszerű szaporítási technológiák alkalmazására.	Önállóan előállítja a zöldségnövények palántáit.
2	Szaporítóanyagot előkészít.	Ismeri a vetőmag tulajdonságait, vetés előtti kezelését.	Munkájában pontos, alapos. Szem előtt tartja a termesztés gazdaságosságát.	Önállóan alkalmazza a megfelelő termesztő közeget és használja fel a szaporítóanyagokat.
3	Zöldségnövényeket és termeszthető gombafajokat termeszt.	Ismeri a zöldségnövények és a termesztett gombafajok termesztés-technológiáját, valamint a zöldség- és gombafajok jelentősebb fajtáit.	Nyitott az új zöldségfajták kipróbálása iránt.	Zöldségnövényeket önállóan termeszt. Internetes szakmai oldalakon, fajtabemutatókon tájékozódik az új fajták termesztési lehetőségeiről. Az általa nevelt növényekért felelősséget vállal.

4	Talajmunkákat, gyomirtást, talajvédelmi munkát végez.	Ismeri a talajművelési módokat, a legfontosabb gyomnövényeket, kórokozókat, kártevőket és az ellenük való védekezés módszereit.	Elkötelezett a talaj-minőség megóvása és javítása iránt.	Önállóan dönt az adott agrotechnikai eljárás szükségességéről, alkalmazásának módjáról.
5	Tápanyag-utánpótlást, öntözést, növényápolási munkát végez.	Tisztában van a tápanyag-utánpótlás módjaival. Ismeri az öntözési módokat és célokat, valamint a növényápolási eljárásokat.	Elkötelezett a fenntarthatósági elvek iránt.	Önállóan megítéli az adott eljárások szükségességét.
6	Növényvédelmi szakirányító felügyeletével növényvédelmi feladatot lát el.	Ismeri a növényvédelmi eljárásokat, a károsítók elleni védekezési módokat, különös tekintettel az integrált védekezési lehetőségekre.	Elkötelezett a környezetvédelem iránt.	Betartja és betartatja a kapott utasításokat, növényvédelmi munkájáért felelősséget vállal.
7	Növényvédelmi előrejelzés céljából telefonos applikációt használ.	Ismeri a zöldségtermesztés szempontjából fontos digitális eszközök használatát.	Figyelemmel kíséri az új alkalmazások megjelenését és nyitott az új fejlesztések megismerésére a zöldségtermesztésben.	Önállóan használja a telefonos applikációkat és védekezési javaslatokat fogalmaz meg.
8	Zöldségnövényt betakarít, manipulál, csomagol.	Felismeri a technológiai és biológiai érettséget, ismeri a manipulálás szempontjait, a csomagolóanyagokat és technológiákat.	Nyitott a korszerű eszközök, berendezések használatára. Anyagválasztásában környezettudatos.	Zöldségeket önállóan betakarít, manipulál, csomagol. Felelősséget vállal munkájáért, eredményeiért és kudarcaiért.
9	Zöldségnövényt feldolgozóba, tárolóba szállít.	Ismeri a minőség megőrzésének technológiai követelményeit, feltételeit.	Elkötelezett a helyes szállítás és tárolás iránt, munkájában alapos.	A zöldségnövények szállításában közben betartja a szállítás során a rakomány elhelyezésével és rögzítésével kapcsolatos

				előírásokat.
10	Feldolgozásig, értékesítésig szakszerűen tárolja a zöldségnövényeket.	Ismeri a zöldségek tárolásának módjait, berendezéseit, technológiáját.	Nyitott a modern, szabályozott légtérű berendezések működtetésére, a készletek digitális nyilvántartására.	A tárolást önállóan végzi, a tároló felügyeletét önállóan ellátja.
11	Vetőmag termesztési feladatokat végez.	Ismeri a vetőmagtermesztés különleges feladatait, a zöldségnövények magtermesztését, a vetőmag betakarítását, szárítását, tisztítását, kezelését, tárolását.	Elkötelezett a technológiai fegyelem betartása iránt.	Önálló termesztési munkát végez, tevékenységéért felelősséget vállal.
12	Szakszerűen használja, működteti és karbantartja a tevékenység végzéséhez szükséges gépeket, eszközöket, berendezéseket.	Ismeri a zöldségtermesztésben használt erőgépek, munkagépek és eszközök működtetését és karbantartását.	Fontosnak tartja a munkavégzéshez szükséges előírások figyelembevételét. Géphasználatkor környezettudatos.	Önállóan megítéli az adott munkafázishoz szükséges gépeket, eszközöket. Adekvát módon karbantart. Felelősséggel és körültekintően használja a gépeket.
13	Termesztő-berendezéseket üzemeltet, karbantart.	Ismeri a különböző termesztő-berendezéseket, a termesztő-berendezések részeit, anyagait, berendezéseit.	Nyitott a korszerű termesztő-berendezésekben alkalmazható anyag és energiatakarékos megoldások, technológiák alkalmazása iránt.	A termesztő-berendezést önállóan üzemelteti, tevékenységéért felelősséget vállal.
14	A zöldségtermesztésre vonatkozó, munka-, tűz-, környezetvédelmi, biztonságtechnikai, higiéniai és minőségbiztosítási jogszabályokban, valamint hatósági	Ismeri a szakmához tartozó jogszabályi, valamint munka-, tűz-, környezetvédelmi, biztonságtechnikai és minőségbiztosítási előírásokat.	Szabálykövető a munka-, tűz- és környezetvédelem területén. Elkötelezett a szabályos foglalkoztatás mellett,	Felelősséget vállal önmaga és munkatársai biztonságáért, a védőberendezések és védőfelszerelések rendeltetésszerű használatában.

	előírásokban foglaltakat maradéktalanul betartja és betartatja.		igyekszik elkerülni a munkaügyi szabálytalanságot.	
15	Elvégzi a zöldségtermesztés munkafolyamatainak tervezését, szervezését.	Ismeri a zöldségtermesztés munkafolyamatait.	Nyitott a szakmájában tevékenykedő szakemberekkel való szakmai együttműködésre. Munkáját felelősségteljesen végzi.	Felelősséget vállal a saját maga által végzett és az általa vezetett szakmai csoport munkájáért, eredményeiért és esetleges kudarcaiért. Irányítási feladatkörben döntéseket hoz.
16	Zöldségtermesztési feladatokat ellátó személyeket, csoportokat irányít.	Ismeri a zöldségtermesztés munkaszervezési feladatait		
17	Környezetvédelmi jogszabályokat, hatósági előírásokat betart, betartat.	Ismeri a kertészeti tevékenységre vonatkozó környezetvédelmi jogszabályokat, hatósági előírásokat.	A fenntarthatósági elvek iránt elkötelezett.	A környezetvédelmi előírásokat maradéktalanul betartja és betartatja.
18	Képes zöldségtermesztési technológiai tervet készíteni, kalkulációt végezni.	Ismeri a zöldségtermesztési technológiákat.	Nyitott a kreatív megoldások iránt, figyelemmel kíséri az új technológiák megjelenését.	A tervek készítéséhez önállóan internetes adatokat, információkat gyűjt.
19	Képes a technológiai előírások szerint dolgozni, dolgoztatni.	Ismeri a zöldségtermesztés technológiai előírásait.	Munkáját felelősségteljesen végzi, a fenntarthatóság iránt elkötelezett.	Önálló döntéseket hoz a munkafolyamatok szervezése során.
20	Önálló vállalkozást alapít és működtet.	Ismeri a zöldségtermesztő (kertészeti) vállalkozások alapításának és működtetésének feltételeit.	Az érdeklődésének megfelelő szakterület, a végzett munka iránt elkötelezett.	Vállalkozásának alapítása és működtetése közben betartja és betartatja a vonatkozó jogszabályokat.

A tanulási területekhez rendelt tantárgyak és témakörök óraszámja évfolyamonként a Dísznövénytermesztő, virágkötő szakmairány számára

Évfolyam		1/13.	2/14.	A képzés összes óraszámja
Évfolyam összes óraszámja		1178	939	2117
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	18	0	18
	Álláskeresés	5		5
	Munkajogi alapismeretek	5		5
	Munkaviszony létesítése	5		5
	Munkanélküliség	3		3
Munkavállalói idegen nyelvi ismeretek (szakmákén)	Munkavállalói idegen nyelv	0	62	62
	Az álláskeresés lépései, álláshirdetések		11	11
	Önéletrajz és motivációs levél		20	20
	„Small talk” – általános társalgás		11	11
	Állásinterjú		20	20
Mezőgazdaság	Általános alapozás	144	0	144
	Bevezetés	2		2
	Éghajlat	19		19
	Talajtan	21		21
	Növénytan	21		21
	Állattan	21		21
	Géptan	21		21

Földmérés	21		21
Munka-, tűz- és környezetvédelem	18		18

	Szakmai alapozás	414	0	414
	Szakmai ágazati tevékenységek végzése	132		132
	Szakmai üzemek, intézmények, cégek látogatása	75		75
	Szakosító tartalmú előadások hallgatása	76		76
	Szakosító tartalmú gyakorlatok tanüzemekben, tangazdaságokban, képzőközpontokban	131		131
	Tanulási terület összórászáma	558	0	558
Műszaki ismeretek	Műszaki ismeretek	62	103	165
	Műszaki alapismeretek	36		36
	A kertészeti termesztésben használatos erő- és munkagépek működtetése és karbantartása	18		18
	A faiskola speciális gépei	8	10	18
	Termesztőberendezések műszaki létesítményei és karbantartási feladataik		21	21
	A növényházi dísnövénytermesztésben használt gépek, berendezések és karbantartásuk		36	36
	Öntözőrendszerek tervezése, létesítése		36	36
	Tanulási terület összórászáma	62	103	165
	Dísnövénytermesztés	306	330	636
	Egynyári dísnövények termesztéstechnológiája	90		90

Dísznövénytermesztés	Kétnyári dísznövények termesztéstechnológiája	18		18
	Évelő dísznövények termesztéstechnológiája	90		90
	A faiskolai termesztés alapjai		4	4
	Faiskolai szaporításmódok és nevelés	72	104	176
	Fás szárú növények ismerete	36	36	72
	Cserepes levéldísznövények és termesztéstechnológiáik		60	60
	Cserepes virágos dísznövények és termesztéstechnológiáik		36	36
	Növényházi vágott virágok és termesztéstechnológiáik		36	36
	Mikroszaporítás		54	54
	Növényvédelem	0	31	31
	A növényvédelem alapjai		10	10
	Kórokozók		10	10
	Kártevők		11	11
	Tanulási terület összórászama	306	361	667
Virágkötészet	Virágkötészet	234	289	523
	A virágkötészet alapjai	90		90
	A virágkötészet törvényei, virágkötészeti stílusok	90		90
	Tűzött virágdíszek	18	46	64
	Csokrok	18	72	90
	Koszorúk	18	46	64
	Díszítő csomagolások		18	18
	Ruha- és hajdíszek		18	18

Növény-összeültetések		36	36
Száraz- és selyemvirágdíszek		18	18
Virágdíszek összerendezése		35	35
Tanulási terület összórászáma	234	289	523

Vállalkozási ismeretek	Vállalkozási ismeretek	0	124	124
	A termelés erőforrásai, a termelési folyamat elemzése		10	10
	A termelés folyamat szervezése, a termelés pénzügyei		15	15
	Vállalkozások alapítása		26	26
	Vállalkozások működtetése		28	28
	Marketing-, vezetési és szervezési ismeretek		15	15
	Fogyasztóvédelem		15	15
	Európai uniós ismeretek alkalmazása a vállalkozásban		15	15
	Tanulási terület összórászáma	0	124	124
Egybefüggő szakmai gyakorlat:		70		

A tanulási területekhez rendelt tantárgyak és témakörök óraszámát az évfolyamonként a Gyógynövénytermesztő szakmairány számára

	Évfolyam	1/13.	2/14.	A képzés összes óraszám
	Évfolyam összes óraszám	1008	1051	2059
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	18	0	18
	Álláskeresés	5		5
	Munkajogi alapismeretek	5		5
	Munkaviszony létesítése	5		5
	Munkanélküliség	3		3
Munkavállalói idegen nyelvi ismeretek (szaknyelvi)	Munkavállalói idegen nyelv	0	62	62
	Az álláskeresés lépései, álláshirdetések		11	11
	Önéletrajz és motivációs levél		20	20
	„Small talk” – általános társalgás		11	11
	Állásinterjú		20	20
Mezőgazdaság	Általános alapozás	144	0	144
	Bevezetés	2		2
	Éghajlat	19		19
	Talajtan	21		21
	Növénytan	21		21
	Állattan	21		21
	Géptan	21		21
	Földmérés	21		21
	Munka-, tűz- és környezetvédelem	18		18

	Szakmai alapozás	414	0	414
	Szakmai ágazati tevékenységek végzése	132		132
	Szakmai üzemek, intézmények, cégek látogatása	75		75
	Szakosító tartalmú előadások hallgatása	76		76
	Szakosító tartalmú gyakorlatok tanüzemekben, tangazdaságokban, képzőközpontokban	131		131
	Tanulási terület összórászáma	558	0	558
Kertészeti ismeretek gyógynövénytermesztőknek	Termesztési alapismeretek	72	0	72
	A kertészeti termesztés tárgyi feltételei	10		10
	Talajművelés	15		15
	Trágyázás	15		15
	Öntözés	15		15
	Növényvédelem	17		17
	Műszaki és munkavédelmi ismeretek	36	165	201
	Szerszám- és anyagismeret	5		5
	Gépelemek, szerkezeti egységek	8		8
	Belső égésű motorok	23		23
	Erőgépek		26	26
	Erőgépek és munkagépek összekapcsolása		14	14
	Járművillamosság, villanymotorok		7	7
	A kertészeti termesztés gépei		48	48
	A gyógy- és fűszernövény-termesztés eszközei, gépei		48	48

	A kertészeti munkavégzés biztonságtechnikája		10	10
	Környezet- és természetvédelem		12	12
	Tanulási terület összórászama	108	165	273
Gyógynövénytermesztés	Gyógynövény- és drogismeret	144	0	144
	Alapfogalmak	8		8
	A drogok minősítése	5		5
	Elsősorban gyökérdrogot adó gyógynövények	24		24
	Elsősorban hajtás- és levéldrogot adó gyógynövények	38		38
	Elsősorban virágdrogot adó gyógynövények	23		23
	Elsősorban termés- és magdrogot adó gyógynövények	24		24
	Egyéb drogot adó gyógynövények	15		15
	Illóolajok	7		7
	Gyógynövények gyűjtése és termesztése	108	410	518
	Gyógynövények gyűjtése, felvásárlása	68	4	72
	A gyógynövénytermesztés alapismeretei	40	14	54
	Az állandó helyre vethető gyógynövények termesztéstechnológiája		76	76
	A palántaneveléssel termesztendő gyógynövények termesztéstechnológiája		76	76
	A vegetatív szaporítású gyógynövények termesztéstechnológiája		62	62
	A fás szárú gyógynövények termesztéstechnológiája		46	46
	Betakarítási munkák		66	66

A gyógynövények feldolgozása és felvásárlása		66	66
Tanulási terület összórászáma	252	410	662

Fűszernövénytermesztés	Fűszernövény-termesztés	72	290	362
	A fűszernövények jelentősége, csoportosítása	18		18
	Az egyéves fűszernövények termesztése	54	20	74
	A kétéves fűszernövények termesztése		59	59
	Az évelő fűszernövények termesztése		59	59
	Fontosabb meleg égövi fűszernövények		22	22
	Fűszernövények hajtatása		72	72
	A fűszernövények betakarítása, áruvá készítése és tárolása		58	58
	Tanulási terület összórászáma	72	290	362
Vállalkozási ismeretek	Vállalkozási ismeretek	0	124	124
	A termelés erőforrásai, a termelési folyamat elemzése		10	10
	A termelési folyamat szervezése, a termelés pénzügyei		15	15
	Vállalkozások alapítása		26	26
	Vállalkozások működtetése		28	28
	Marketing-, vezetési és szervezési ismeretek		15	15
	Fogyasztóvédelem		15	15
	Európai uniós ismeretek alkalmazása a vállalkozásban		15	15
	Tanulási terület összórászáma	0	124	124
Egybefüggő szakmai gyakorlat:		70		

--	--	--	--

A tanulási területekhez rendelt tantárgyak és témakörök óraszámja évfolyamonként a Gyümölcsstermesztő szakmairány számára

Évfolyam		1/13.	2/14.	A képzés összes óraszámja
Évfolyam összes óraszámja		1018	1052	2070
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	18	0	18
	Álláskeresés	5		5
	Munkajogi alapismeretek	5		5
	Munkaviszony létesítése	5		5
	Munkanélküliség	3		3
Munkavállalói idegen nyelv (Munkavállalói idegen nyelv szakmai témakörök)	Munkavállalói idegen nyelv	0	62	62
	Az álláskeresés lépései, álláshirdetések		11	11
	Önéletrajz és motivációs levél		20	20
	„Small talk” – általános társalgás		11	11
	Állásinterjú		20	20
Általános alapozás		144	0	144

Mezőgazdaság	Bevezetés	2		2
	Éghajlat	19		19
	Talajtan	21		21
	Növénytan	21		21
	Állattan	21		21
	Géptan	21		21
	Földmérés	21		21
	Munka-, tűz- és környezetvédelem	18		18

	Szakmai alapozás	414	0	414
	Szakmai ágazati tevékenységek végzése	132		132
	Szakmai üzemek, intézmények, cégek látogatása	75		75
	Szakosító tartalmú előadások hallgatása	76		76
	Szakosító tartalmú gyakorlatok tanüzemekben, tangazdaságokban, képzőközpontokban	131		131
	Tanulási terület összórárszáma	558	0	558
	Termesztési alapismeretek	72	0	72
	A kertészeti termesztés tárgyi feltételei	10		10
	Talajművelés	15		15
	Trágyázás	15		15
	Öntözés	15		15
	Növényvédelem	17		17
	Műszaki és munkavédelmi ismeretek	36	165	201

Kertészeti ismeretek gyümölcsstermesztőknek

Szerszám- és anyagismeret	5		5
Gépelemek, szerkezeti egységek	8		8
Belső égésű motorok	23		23
Erőgépek		26	26
Erőgépek és munkagépek összekapcsolása		14	14
Járművillamosság, villanymotorok		7	7
A kertészeti termesztés gépei		48	48
A gyümölcs- és szőlőtermesztés eszközei, gépei		48	48
A kertészeti munkavégzés biztonságtechnikája		10	10
Környezet- és természetvédelem		12	12
Tanulási terület összórászáma	108	165	273

Gyümölcsés szőlőtermesztés	Gyümölcsstermesztés	262	389	651
	A gyümölcsstermesztés jelentősége, helyzete, a gyümölcsstermő növények csoportosítása, növényi részek jellemzése	30		30
	Gyümölcsös telepítése, gyümölcsstermő növények szaporítása	62	68	130
	Gyümölcsfélék termőfelületének kialakítása, fenntartása	32	26	58
	Gyümölcsösök tápanyagellátása, talajművelése, öntözése	32	28	60
	Gyümölcsstermő növények növényvédelme	17	14	31
	A gyümölcs betakarítása, áruvá készítése, tárolása	20	16	36
	Faiskolai munkák	24	10	34
	Az almatermésűek termesztése, a csonthéjasok termesztése	45	70	115

	A héjasok termesztése, a bogyógyümölcsűek termesztése		113	113
	Különleges gyümölcsök termesztése		44	44
	Szőlőtermesztés	72	312	384
	A szőlőtermesztés jelentősége, a szőlőnövény, a szőlő környezeti igénye	20		20
	Szőlőfajták	22		22
	A szőlő szaporítása	30	34	64
	Művelési módok		22	22
	Szőlőültetvény létesítése		38	38
	A szőlő metszése, tőkepótlási eljárások		61	61
	A szőlő zöldmunkái, talajmunkái		45	45
	A szőlő tápanyagellátása, öntözése, növényvédelme		76	76
	A szőlő betakarítása, feldolgozása		36	36
	Tanulási terület összóraszám	334	701	1035
Vállalkozási ismeretek	Vállalkozási ismeretek	0	124	124
	A termelés erőforrásai, a termelési folyamat elemzése		8	8
	A termelési folyamat szervezése, a termelés pénzügyei		15	15
	Vállalkozások alapítása		28	28
	Vállalkozások működtetése		28	28
	Marketing-, vezetési és szervezési ismeretek		15	15
	Fogyasztóvédelem		15	15
	Európai uniós ismeretek alkalmazása a vállalkozásban		15	15
	Tanulási terület összóraszám	0	124	124

Egybefüggő szakmai gyakorlat:	70		

A tanulási területekhez rendelt tantárgyak és témakörök óraszámja évfolyamonként a Parképítő és -fenntartó szakmairány számára

Évfolyam		1/13.	2/14.	A képzés összes óraszámja
Évfolyam összes óraszámja		1188	934	2122
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	18	0	18
	Álláskeresés	5		5
	Munkajogi alapismeretek	5		5
	Munkaviszony létesítése	5		5
	Munkanélküliség	3		3
Munkavállalói idegen nyelv (szakmai területen)	Munkavállalói idegen nyelv	0	62	62
	Az álláskeresés lépései, álláshirdetések		11	11
	Önéletrajz és motivációs levél		20	20
	„Small talk” – általános társalgás		11	11
	Állásinterjú		20	20

Mezőgazdaság	Általános alapozás	144	0	144
	Bevezetés	2		2
	Éghajlat	19		19
	Talajtan	21		21
	Növénytan	21		21
	Állattan	21		21
	Géptan	21		21
	Földmérés	21		21
	Munka-, tűz- és környezetvédelem	18		18
Szakmai alapozás	Szakmai alapozás	414	0	414
	Szakmai ágazati tevékenységek végzése	132		132
	Szakmai üzemek, intézmények, cégek látogatása	75		75
	Szakosító tartalmú előadások hallgatása	76		76
	Szakosító tartalmú gyakorlatok tanüzemekben, tangazdaságokban, képzőközpontokban	131		131
	Tanulási terület összórászáma	558	0	558
Parkfenntartás	Munka- és környezetvédelem	72	0	72
	Munkavédelmi szabályozás	6		6
	Balesetelhárítás	8		8
	Munkaegészségtan	6		6
	Kertészeti munkavédelem	11		11
	Tűzvédelem	5		5
	Környezet- és természetvédelem	15		15
	Fenntarthatóság	21		21

Műszaki ismeretek	144	98	242
Szerszám- és anyagismeret	7		7
Gépelemek, szerkezeti egységek	7		7
Belső égésű motorok	14		14
Erőgépek	14		14
Erőgépek és munkagépek összekapcsolása	7		7
Járművillamosság, villanymotorok	14		14
Termesztés gépei	31		31
Parkfenntartás gépei	50	24	74
Parképítés gépei		74	74

Parkfenntartás	180	129	309
Parkfenntartás alapfogalmai	37		37
Fűfelületek létesítése és fenntartása	36	42	78
Virágfelületek létesítése és fenntartása	53	34	87
Fásszárúak telepítése és fenntartása	54	35	89
Edényes növények és belső terek növényanyagának létesítése és fenntartása		18	18
Növényismeret	108	134	242
Alapfogalmak	30		30
Egy- és kétnyáriak	30	15	45
Évelők	34	29	63
Lombhullató díszfák, díszcserjék, kúszócserjék	7	66	73

	Örökzöldek	7	17	24
	Cserepes dísznövények		7	7
	Tanulási terület összórászáma	504	361	865
Parképítés	Kerttechnika	72	232	304
	Építőanyag-ismeret	33		33
	Geodézia, tereprendezés	11	28	39
	Alapozás, szigetelés, falazat, támfal, lépcső, út	7	60	67
	Faszerkezetek, famunkák, fémszerkezetek munkái, felületvédelem, kerítések, kapuk, pergolák, lugasok, fa teraszok	7	53	60
	Vízarchitektúrák, öntözőrendszerek	7	37	44
	Szklakert, tetőkert, zöldfal, kisarchitektúrák, játszótér, sportpálya	7	43	50
	A parképítés folyamata		11	11
	Kerttervezés	36	155	191
	Kertesztétika	36		36
	Tervdokumentáció		24	24
	Településökológia		15	15
	Házikertek tervezése		27	27
	Települési zöldfelületek tervezési alapelvei		16	16
	Kerttörténet		25	25
	Műszaki rajz, szabadkézi látványterv, számítógépes kerttervezés		26	26
	Projektdokumentáció		22	22
	Tanulási terület összórászáma	108	387	495

Vállalkozási ismeretek	Vállalkozási ismeretek	0	124	124
	A termelés erőforrásai, a termelési folyamat elemzése		10	10
	A termelési folyamat szervezése, a termelés pénzügyei		15	15
	Vállalkozások alapítása		26	26
	Vállalkozások működtetése		28	28
	Marketing-, vezetési és szervezési ismeretek		15	15
	Fogyasztóvédelem		15	15
	Európai uniós ismeretek alkalmazása a vállalkozásban		15	15
	Tanulási terület összóraszama	0	124	124
Egybefüggő szakmai gyakorlat:		70		

A tanulási területekhez rendelt tantárgyak és témakörök óraszama évfolyamonként a Zöldségtermesztő szakmairány számára

	Évfolyam	1/13.	2/14.	A képzés összes óraszama
	Évfolyam összes óraszama	1096	988	2084
	Munkavállalói ismeretek	18	0	18

Munkavállalói ismeretek	Álláskeresés	5		5
	Munkajogi alapismeretek	5		5
	Munkaviszony létesítése	5		5
	Munkanélküliség	3		3
Munkavállalói idegen nyelvi ismeretek (szaknyelvi szinten)	Munkavállalói idegen nyelv	0	62	62
	Az álláskeresés lépései, álláshirdetések		11	11
	Önéletrajz és motivációs levél		20	20
	„Small talk” – általános társalgás		11	11
	Állásinterjú		20	20
Mezőgazdaság	Általános alapozás	144	0	144
	Bevezetés	2		2
	Éghajlat	19		19
	Talajtan	21		21
	Növénytan	21		21
	Állattan	21		21
	Géptan	21		21
	Földmérés	21		21
	Munka-, tűz- és környezetvédelem	18		18
	Szakmai alapozás	414	0	414
	Szakmai ágazati tevékenységek végzése	132		132
	Szakmai üzemek, intézmények, cégek látogatása	75		75

	Szakosító tartalmú előadások hallgatása	76		76
	Szakosító tartalmú gyakorlatok tanüzemekben, tangazdaságokban, képzőközpontokban	131		131
	Tanulási terület összórászama	558	0	558
Munka és környezetvédelem	Kertészeti munka- és környezetvédelem	36	0	36
	A kertészeti munkavégzés biztonságtechnikája	18		18
	Környezet- és természetvédelem	18		18
	Tanulási terület összórászama	36	0	36
Zöldségtermesztés	Zöldségtermesztési ismeretek	288	475	763
	A zöldségtermesztés jelentősége, helyzete; a zöldségnövények fogalma, csoportosítása	14		14
	A zöldségnövények környezeti igényei	21	15	36
	A zöldségnövények termesztési módjai, termesztőberendezések	25	42	67
	A zöldségnövények szaporítása, palántanevelés	50	108	158
	A zöldségfélék tápanyag-utánpótlása, talajművelése, öntözése	82	96	178
	A zöldségfélék speciális ápolási munkái	28	78	106
	A zöldségfélék növényvédelme	10	47	57
	A zöldségfélék betakarítása, árueelőkészítése, tárolása	44	81	125
	A zöldségvetőmag-termesztés		8	8
	Zöldségnövény-ismeret	14		14
		Zöldségnövények termesztése	0	397

	Levélzöldségek termesztéstechnológiája		45	45
	Káposztafélék termesztéstechnológiája		50	50
	Gyökérzöldségek termesztéstechnológiája		52	52
	Hagymafélék termesztéstechnológiája		49	49
	Kabakosok termesztéstechnológiája		58	58
	Hüvelyesek termesztéstechnológiája		43	43
	Burgonyafélék termesztéstechnológiája		56	56
	Egyéb zöldségnövények termesztéstechnológiája		44	44
	Tanulási terület összóraszám	288	872	1160
Műszaki ismeretek	Műszaki ismeretek	72	54	126
	Szerszám- és anyagismeret	12		12
	Gépelemek, szerkezeti egységek	14		14
	Belső égésű motorok	14		14
	Erőgépek	6		6
	Erőgépek és munkagépek összekapcsolása	7		7
	Járművillamosság, villanymotorok	7		7
	Termesztés, növényápolás gépei	12	54	66
	Tanulási terület összóraszám	72	54	126

Gazdálkodási ismeretek	Vállalkozási ismeretek	124	0	124
	A termelés erőforrásai, a termelési folyamat elemzése	8		8
	A termelési folyamat szervezése, a termelés pénzügyei	15		15
	Vállalkozások alapítása	28		28

A vállalkozás működtetése	28		28
Marketing-, vezetési és szervezési ismeretek	15		15
Fogyasztóvédelem	15		15
Európai uniós ismeretek alkalmazása a vállalkozásban	15		15
Tanulási terület összórászáma	124	0	124
Egybefüggő szakmai gyakorlat:	70		

3.1 Munkavállalói ismeretek megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összóraszáma: 18/18 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A Munkavállalói ismeretek tanulási terület elsajátításával a tanuló önismeretet szerez, meghatározza a céljait. Megismerkedik környezetének munkaerőpiaci helyzetével. Megtanulja, milyen foglalkoztatási formában tud majd elhelyezkedni munkavállalóként. Megismeri, hogy tanulói jogviszonyában is foglalkoztatható szakképzési munkaviszony keretében. Megtanulja az ehhez a jogviszonyhoz kapcsolódó jogait és kötelezettségeit. A tanuló megismeri a munkavállaláshoz, a munkaviszony létesítéséhez szükséges alapismereteket, amelyeket a gyakorlati, mindennapi tevékenysége során alkalmazni tud.

3.1.1 Munkavállalói ismeretek tantárgy 18/18 óra

3.1.1.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tanuló általános felkészítése az álláskeresés módszereire, technikáira, valamint a munkavállaláshoz, a munkaviszony létesítéséhez szükséges alapismeretek elsajátítására.

3.1.1.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

—

3.1.1.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

—

3.1.1.4 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.1.1.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Megfogalmazza saját karriercéljait.	Ismeri saját személyisége jellemvonásait, annak pozitívumait.	Teljesen önállóan	Önismerete alapján törekszik céljai reális megfogalmazására.	

Szakképzési munkaviszonyt létesít.	Ismeri a munkaszerződés tartalmi és formai követelményeit.	Instrukció alapján részben önállóan	Megjelenésében igényes, viselkedésében visszafogott.	
Felismeri, megnevezi és leírja az álláskeresés módszereit.	Ismeri a formális és informális álláskeresési technikákat.	Teljesen önállóan	Elkötelezett a szabályos foglalkoztatás mellett. Törekszik a saját munkabérét érintő változások nyomon követésére.	Internetes álláskeresési portálokon információkat keres, rendszerez.

3.1.1.6 A tantárgy témakörei

3.1.1.6.1 Álláskeresés

Karrierlehetőségek feltérképezése: önismeret, reális célkitűzések, helyi munkaerőpiac ismerete, mobilitás szerepe, szakképzések szerepe, képzési támogatások (ösztöndíjak rendszere) ismerete

Álláskeresési módszerek: újsághirdetés, internetes álláskereső oldalak, személyes kapcsolatok, kapcsolati hálózat fontossága

3.1.1.6.2 Munkajogi alapismeretek

Foglalkoztatási formák: munkaviszony, megbízási jogviszony, vállalkozási jogviszony, közalkalmazotti jogviszony, közszolgálati jogviszony

A tanulót érintő szakképzési munkaviszony lényege, jelentősége

Atipikus munkavégzési formák a munka törvénykönyve szerint: távmunka, bedolgozói munkaviszony, munkaerő-kölcsönzés, egyszerűsített foglalkoztatás (mezőgazdasági, turisztikai idenymunka és alkalmi munka)

Speciális jogviszonyok: önfoglalkoztatás, iskolaszövetkezet keretében végzett diákmunka, önkéntes munka

3.1.1.6.3 Munkaviszony létesítése

Felek a munkajogviszonyban. A munkaviszony alanyai

A munkaviszony létesítése. A munkaszerződés. A munkaszerződés tartalma.

A munkaviszony kezdete létrejötte, fajtái. Próbaidő

A munkavállaló és munkáltató alapvető kötelezettségei

A munkaszerződés módosítása

Munkaviszony megszűnése, megszüntetése

Munkaidő és pihenőidő

•
A munka díjazása (minimálbér, garantált bérminimum)

3.1.1.6.4 Munkanélküliség

Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat (NFSZ). Álláskeresőként történő nyilvántartásba vétel Az álláskeresési ellátások fajtái

Álláskeresők számára nyújtandó támogatások (vállalkozóvá válás, közfoglalkoztatás, képzések, utazásiköltség-támogatások)

Szolgáltatások álláskeresőknek (munkaerő-közvetítés, tanácsadás)

Európai Foglalkoztatási Szolgálat (EURES)

3.2 Munkavállalói idegen nyelv megnevezésű tanulási terület (technikus szakmák esetén)

A tanulási terület tantárgyainak összóraszám:

62/62 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

Állások megpályázása idegen nyelven. Önéletrajz és motivációs levél megfogalmazása, az állásinterjú során hatékony idegen nyelvű kommunikáció.

3.2.1 Munkavállalói idegen nyelv tantárgy

62/62 óra

3.2.1.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának célja, hogy a tanulók idegen nyelven is képesek legyenek álláshirdetésre jelentkezni, ismerjék az álláskeresés lépéseit, hatékonyan és eredményesen meg tudják valósítani a kommunikációs célokat egy állásinterjú során.

Megértsék a munkájukhoz kapcsolódó idegen nyelvű álláshirdetéseket, képesek legyenek a munkavállaláshoz kapcsolódóan egyszerű formanyomtatványokat kitölteni, önéletrajzot írni és motivációs levelet a formai és tartalmi követelményeknek megfelelően megfogalmazni, megértsék egy munkaszerződés alapvető idegen nyelvi fordulatait, kifejezéseit.

Az állásinterjú során legyenek képesek idegen nyelven, személyes és szakmai vonatkozást is beleértve bemutatkozni. Az állásinterjú bevezető részében, az általános társalgás során feltett kérdéseket meg tudják válaszolni. Az interjú során tudjanak szándékaikról, elképzeléseikről, jövőbeli terveikről beszélni. Ki tudják fejezni erősségeiket, gyengeségeiket. Rendelkezzenek megfelelő szókinccsel ahhoz, hogy tanulmányaikról és munkatapasztalatukról be tudjanak számolni. Megértsék az adott cég/vállalat honlapján közzétett információkat, és ezzel kapcsolatosan kérdéseket, véleményt tudjanak formálni.

•
A tantárgy az utolsó évfolyamon kerül oktatásra, így épít a tanulók közismereti tantárgyak keretében elsajátított idegennyelv-tudására, alapvető mondatszerkesztési ismereteikre, valamint a főbb igeidők ismeretére. A tantárgy tanulása során a tanuló ezen ismereteit aktiválja és a munkavállalói szókinccset is alkalmazva gyakorolja.

3.2.1.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

A tantárgy tanítása idegen nyelven zajlik, ezért az oktatónak rendelkeznie kell az adott idegen nyelvből nyelvtanári végzettséggel.

3.2.1.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak Idegen nyelvek

3.2.1.4 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.2.1.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Internetes álláskereső oldalakon és egyéb fórumokon (újsághirdetések, szaklapok, szakmai kiadványok stb.) álláshirdetéseket keres. Az álláskereséshez használja a kapcsolati tőkéjét.	Ismeri az álláskeresést segítő fórumokat, álláshirdetéseket tartalmazó forrásokat, állásokat hirdető vagy álláskeresésben segítő szervezeteket, munkaközvetítő ügynökségeket.	Teljesen önállóan	Törekszik kompetenciáinak reális megfogalmazására, erősségeinek hangsúlyozására idegen nyelven. Nyitott szakmai és személyes kompetenciáinak fejlesztésére. Törekszik receptív és produktív készségeit idegen nyelven fejleszteni (olvasott és hallott szöveg értése, íráskészség, valamint beszédprodukción). Szakmája iránt elkötelezett. Megjelenése visszafogott, helyzethez illő. Viselkedésében	Hatékonyan tudja álláskereséshez használni az internetes böngészőket és álláskereső portálokat, és ezek segítségével képes szakmájának, végzettségének, képességeinek megfelelően álláshirdetéseket kiválasztani.
A tartalmi és formai követelményeknek megfelelő önéletrajzot fogalmaz.	Ismeri az önéletrajz típusait, azok tartalmi és formai követelményeit.	Teljesen önállóan		Ki tud tölteni önéletrajzsablonokat, pl. Europass CVsablon, vagy szövegszerkesztő program segítségével létre tud hozni az adott önéletrajz típusoknak megfelelő dokumentumot.

<p>A tartalmi és formai követelményeknek megfelelő motivációs levelet ír, melyet a megpályázandó állás sajátosságaihoz igazít.</p>	<p>Ismeri a motivációs levél tartalmi és formai követelményét, felépítését, valamint tipikus szófordulatait az adott idegen nyelven.</p>	<p>Teljesen önállóan</p>	<p>törekszik az adott helyzetnek megfelelni.</p>	<p>Szövegszerkesztő program segítségével meg tud írni egy önéletrajzot, figyelembe véve a formai szabályokat.</p>
<p>Kitölti és a munkaadóhoz eljuttatja a szükséges nyomtatványokat és dokumentumokat az álláskeresés folyamatának figyelembevételével.</p>	<p>Ismeri az álláskeresés folyamatát.</p>	<p>Teljesen önállóan</p>		<p>Digitális formanyomtatványok kitöltése, szövegek formai követelményeknek megfelelő létrehozása, emailek küldése és fogadása, csatolmányok letöltése és hozzáadása.</p>
<p>Felkészül az állásinterjúra a megpályázni kívánt állásnak megfelelően, a céljait szem előtt tartva kommunikál az interjú során.</p>	<p>Ismeri az állásinterjú menetét, tisztában van a lehetséges kérdésekkel. Az adott szituáció megvalósításához megfelelő szókinccsel és nyelvtani tudással rendelkezik.</p>	<p>Teljesen önállóan</p>		<p>A megpályázni kívánt állással kapcsolatban képes az internetről információt szerezni.</p>
<p>Az állásinterjú, az állásinterjúra érkezéskor vagy a kapcsolódó telefonbeszélgetések során csevegést (small talk) kezdeményez, a társalgást fenntartja és befejezi. A kérdésekre megfelelő válaszokat ad.</p>	<p>Tisztában van a legáltalánosabb csevegési témák szókinccsével, amelyek az interjú során, az interjút megelőző és esetlegesen követő telefonbeszélgetés során vagy az állásinterjúra megérkezéskor felmerülhetnek.</p>	<p>Teljesen önállóan</p>		
<p>Az állásinterjúhoz kapcsolódóan telefonbeszélgetést folytat, időpontot egyeztet, tényeket tisztáz.</p>	<p>Tisztában van a telefonbeszélgetés szabályaival és általános nyelvi fordulataival.</p>	<p>Teljesen önállóan</p>		
<p>A munkaszerződések, munkaköri leírások</p>	<p>Ismeri a munkaszerződés főbb elemeit,</p>	<p>Teljesen önállóan</p>		

szókincsét munkájára vonatkozóan alapvetően megérti.	leggyakoribb idegen nyelvű kifejezéseit. A munkaszerződések, munkaköri leírások szókincsét értelmezni tudja.			
--	--	--	--	--

3.2.1.6 A tantárgy témakörei

3.2.1.6.1 Az álláskeresés lépései, álláshirdetések

A tanuló megismeri az álláskeresés lépéseit, és megtanulja az ahhoz kapcsolódó szókincset idegen nyelven (végzettségek, egyéb képzettségek, megkövetelt tulajdonságok, szakmai gyakorlat stb.).

Képesé válik a szakmájához kapcsolódó álláshirdetések megértésére, és fel tudja ismerni, hogy saját végzettsége, képzettsége, képességei mennyire felelnek meg az álláshirdetés követelményeinek. Az álláshirdetésnek és szakmájának megfelelően begyakorolja az egyszerűbb, álláskereséssel kapcsolatos űrlapok helyes kitöltését.

Az álláshirdetések és az űrlapok szövegének olvasása során a receptív kompetencia fejlesztése történik (olvasott szöveg értése), az űrlapkitöltés során pedig produktív kompetenciákat fejlesztünk (írás-készség).

3.2.1.6.2 Önéletrajz és motivációs levél

A tanuló megtanulja az önéletrajzok típusait, azok tartalmi és formai követelményeit, tipikus szófordulatait. Képesé válik saját maga is a nyelvi szintjének megfelelő helyességgel és igényességgel, önállóan megfogalmazni önéletrajzát.

Megismeri az állás megpályázásához használt hivatalos levél tartami és formai követelményeit. Begyakorolja a gyakran használt tipikus szófordulatokat, szakmájában használt gyakori kifejezéseket, valamint a szakmája gyakorlásához szükséges kulcsfontosságú kompetenciák kifejezéseit idegen nyelven. Az álláshirdetések alapján begyakorolja, hogyan lehet az adott hirdetéshez igazítani levelének tartalmát.

3.2.1.6.3 „Small talk” – általános társalgás

A small talk elengedhetetlen része minden beszélgetésnek, így az állásinterjúnak is. Segíti a beszélgetésben részt vevőket ráhangolódni a tényleges beszélgetésre, megtöri a kínos csendet, oldja a feszültséget, segít a beszélgetés gördülékeny menetében fenntartásában és a beszélgetés lezárásában. Fontos, hogy a small talk során érintett témák semlegesek legyenek a beszélgetőpartnerek számára, és az adott szituációhoz, fizikai környezethez passzoljanak. Ilyen tipikus témák lehetnek pl. időjárás, közlekedés (odajutás, parkolás, épületen belüli tájékozódás), étkezési lehetőségek (cégnél, környéken), család, hobbi, szabadidő (szórakozás, sport). A tanulók begyakorolják a kérdésfeltevést és a beszélgetésben való aktív részvétel szabályait, fordulatait.

- Az állásinterjút megelőzően gyakran telefonos egyeztetésre is sor kerül, ezért a tanulónak fontos a telefonbeszélgetések szabályait és fordulatait is megismernie, elsajátítania. A témakör során elsősorban a tanulók produktív kompetenciája fejlődik (beszédkészség), de a témához kapcsolódó internetes videók és egyéb hanganyagok hallgatása során receptív készségeik is fejlődnek (hallás utáni értés).

3.2.1.6.4   **Állásinterjú**

A témakör végére a tanuló képes viszonylagos folyékonysággal, hatékony kommunikációt folytatni az állásinterjú során. Be tud mutatkozni szakmai vonatkozással is. Elsajátítja azt a szakmai jellegű szókincset, amely alkalmassá teszi arra, hogy a munkalehetőségekről, munkakörülményekről tájékozódjon. Ki tudja emelni erősségeit, és kérdéseket tud feltenni a betölteni kívánt munkakörrel kapcsolatosan.

A témakör tanulása során elsajátítja a közvetlenül a szakmájára vonatkozó, gyakran használt kifejezéseket.

A témakör tanítása során az állásinterjú lefolytatásán kívül fontos, hogy a tanuló ismerje a munkaszerződés azon szakkifejezéseit, részeit is, amelyek szakmájához kötődhetnek. A munkaszerződések kulcskifejezéseinek elsajátítása és fordítása révén alkalmas lesz arra, hogy a leendő saját munkaszerződését, illetve munkaköri leírását lefordítsa és értelmezze.

A témakör során elsősorban a tanuló produktív kompetenciája fejlődik (beszédkészség), de a témához kapcsolódó videók és egyéb hanganyagok hallgatása során a receptív készségek is fejlődnek (hallás utáni értés), valamint a munkaszerződés-minták szövegének olvasása során az olvasott szövegértés is fejleszthető.

3.3 Mezőgazdaság megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összóraszám: **558/558 óra**

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A tanulási terület betekintést nyújt a tanulók számára a mezőgazdaság szakterületeinek alapjaiba. Ismerteti a szakmák elméleti alapvetéseit, és bemutat néhány, a szakterületek tevékenységeit folytató üzemet, illetve céget. Mindemellett lehetőséget ad a mezőgazdasági terület egyegy neves intézményének, intézetének, valamint szaktekintélyének megismerésére.

3.3.1 Általános alapozás tantárgy

144/144 óra

3.3.1.1   **A tantárgy tanításának fő célja**

Az általános alapozás megnevezésű tantárgy ismerteti a mezőgazdasági szakmák elméleti alapjait. Felkészíti a tanulót az ágazati alapozó vizsgára és a szakirányválasztásra.

3.3.1.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

—

3.3.1.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak biológia

3.3.1.4 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.3.1.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvart viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Felismeri, megnevezi és leírja a meteorológiai mérőeszközöket.	Magyarország éghajlata, agrometeorológiája, az éghajlatot befolyásoló tényezők	Instrukció alapján részben önállóan	Kooperatív és szabálykövető	
Felismeri, megnevezi és leírja a talaj típusát, tulajdonságait.	Talaj képződése, összetétele, tulajdonságai, típusai, javítása, védelme	Instrukció alapján részben önállóan		
Felismeri, megnevezi és leírja a növényi sejteket, szöveteket, szerveket, a növényi szaporodás- és szaporításmódokat.	Sejtten, szövettan, morfológia, rendszertan	Instrukció alapján részben önállóan		
Tisztában van a gazdasági állatok eredetével, háziasításával, rendszerezésével, felismeri és megnevezi magatartásformáikat.	Gazdasági állatok eredete, háziasítása, rendszerezése, magatartásformái	Instrukció alapján részben önállóan		
Felismeri, megnevezi és leírja az erőgépek főbb szerkezeti egységeit, tisztában van azok karbantartásának módjával.	Mezőgazdasági erő- és munkagépek csoportosítása, alkalmazási területei, szerkezeti egységei, karbantartása	Instrukció alapján részben önállóan		

Használja a földmérésben alkalmazott hossz-, területmértékegységeket, méretarányt, területet számít.	A Föld és a térképek jellemzői, tartalmuk, földügyi alapismeretek	Instrukció alapján részben önállóan		
Alkalmazza a munka-, tűz- és környezetvédelem szabályait.	Munka-, tűz- és környezetvédelmi alapismeretek	Instrukció alapján részben önállóan		

3.3.1.6 A tantárgy témakörei

3.3.1.6.1 Bevezetés

A mezőgazdasági termelés jelentősége, ágazatai

3.3.1.6.2 Éghajlat

Az élőlényeket befolyásoló éghajlati tényezők, általános meteorológiai fogalmak: idő, időjárás, éghajlat, légkör, légköri elemek, légkör összetétele, légnyomás, szél, csapadék, léghőmérséklet, talajhőmérséklet, páratartalom, napsütés

Magyarország éghajlata, agrometeorológiája, az éghajlatot befolyásoló tényezők

Meteorológiai mérőeszközök (nedvességmérő, hőmérő, a csapadékmérés eszközei, a talajhőmérséklet meghatározásának eszközei, a szél irányának, erősségének, sebességének mérésére alkalmazható eszközök)

3.3.1.6.3 Talaj

A talaj fogalma, a talajképződés

A talajok összetétele, fizikai, kémiai, biológiai tulajdonságai (kötöttség, kémhatás, szerkezet, víz-, levegő-, hőgazdálkodás, tápanyag-gazdálkodás) A talajok fő típusai, talajjavítás, talajvédelem

3.3.1.6.4 Növénytan

A sejt fogalma, élő és élettelen részei; a növényi szövet fogalma, típusai

A növényi szerv fogalma, a gyökér, a szár, a levél, a virág és virágzat, a termés fogalma, feladata, fejlődési fázisai

Növények rendszerezése (a rendszertan fogalma, rendszertani egységek, a faj és a fajta fogalma)

A növények szaporodása, szaporítása: ivaros és ivartalan szaporításmódok

3.3.1.6.5 Állattan

Alapfogalmak (gazdasági állatok, háziállatok, állattartás, állatszaporítás, állattenyésztés) A gazdasági állatok eredete, a háziasítás

- A gazdasági állatok rendszerezése: faj, fajta (a fajták felosztása, a fajtatisztaság, a telivér, a félvér, a fajta változatai, a fajtán belüli rendszertani egységek), a típus Az állatok magatartásformái

3.3.1.6.6 Géptan

Mezőgazdasági erő- és munkagépek csoportosítása, alkalmazási területe

Az erőgépek fő szerkezeti egységei, azok feladata

Karbantartás jelentősége, kezelési-karbantartási utasítás, a karbantartás anyagai, eszközei, szerszámai

A precíziós gépesítés alapjai

3.3.1.6.7 Földmérés

A Föld alakja, jellemzői, méretei

A földmérésben használatos hossz- és terület-mértékegységek

A térképek fogalma, méretarányuk, fajtáik, tartalmuk

A digitális térkép, földmérési alaptérkép tartalma

Földügyi alapismeretek

Területszámítások

3.3.1.6.8 Munka-, tűz- és környezetvédelem

Munkavédelem fogalma, feladata, területei

A munkavállalók jogai és kötelességei

Baleset, munkabaleset, üzemi baleset fogalma, teendők baleset esetén

Védőeszközök feladata, csoportosítása

A munkavégzés tárgyi- és személyi feltételei

Munkavédelmi oktatás célja, módja, ideje

A villamosság biztonságtechnikája

A villamos készülékek használatának szabályai

A tűzvédelem feladatai

Éghető anyagok tűzosztályba sorolása, jelképei

Égéselméleti alapfogalmak, a tűzoltás lehetőségei és módjai, anyagai

Tűzoltó eszközök és készülékek

Környezet, környezetvédelem fogalma, célja, feladatai

Az elsősegélynyújtás általános szabályai

3.3.2 Szakmai alapozás tantárgy

414/414 óra

3.3.2.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy bemutat néhány, a szakterületek tevékenységeit folytató üzemet, illetve céget, valamint lehetőséget nyújt a mezőgazdasági terület néhány egy-egy intézményének, intézetének és szaktekintélyének megismerésére.

3.3.2.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

—

3.3.2.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

—

3.3.2.4 A képzés órakeretének legalább 50%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.3.2.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Szakmai ágazati tevékenységeket végez.	Mezőgazdasági alapismeretek	Instrukció alapján részben önállóan	Céltudatos, normaalkalmazó, kooperatív, szabálykövető	Internetes információgyűjtés
Szakmai üzemet, intézményt, céget látogat.	Szakmai üzemek, intézmények, cégek ismerete	Irányítással		Internetes információgyűjtés, fényképezés
Szakosító tartalmú előadást hallgat.	Mezőgazdasági alapismeretek	Irányítással		Digitális jegyzet készítése, fényképezés

3.3.2.6 A tantárgy témakörei

3.3.2.6.1 Szakmai ágazati tevékenységek végzése

Mezőgazdasági gépész tevékenységek végzése

Növénytermesztő, illetve állattenyésztő vagy lovászati tevékenységek végzése

Kertészeti-, illetve virágkötő vagy parképítő tevékenységek végzése

Erdészeti tevékenységek végzése

- Földmérő tevékenységek végzése

3.3.2.6.2 Szakmai üzemek, intézmények, cégek látogatása

Szakmai üzemek látogatása

Szakmai intézmények látogatása

Szakmai cégek látogatása

3.3.2.6.3 Szakosító tartalmú előadások hallgatása

Mezőgazdasági gépész előadások hallgatása

Növénytermesztő, illetve állattenyésztő vagy lovászati előadások hallgatása

Kertészeti, illetve virágkötő vagy parképítő előadások hallgatása

Erdészeti előadások hallgatása Földmérő
előadások hallgatása

3.3.2.6.4 Szakosító tartalmú gyakorlatok tanüzemekben, tangazdaságokban, képzőközpontokban.

Szakosító tartalmú gyakorlatok tanüzemekben

Szakosító tartalmú gyakorlatok tangazdaságokban

Szakosító tartalmú gyakorlatok képzőközpontokban

3.4 Vállalkozási ismeretek megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összóraszám:

124/124 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A tanulási terület biztosítja azt a tudást, amelynek birtokában a zöldségtermesztő önálló vállalkozói tevékenységet végezhet.

3.4.1 Vállalkozási ismeretek tantárgy

124/124 óra

3.4.1.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy oktatásának célja a gazdasági alapfogalmak és a vállalkozási formák főbb jellemzőinek megismertetése. További cél, hogy a tanulók képesek legyenek az önálló gazdálkodás megtervezésére, a lehetőségeiknek megfelelő gazdálkodási forma kiválasztására, annak működtetésére, szükség esetén megszüntetésére. Megismerjék a munka világát szabályozó

előírásokat, az alapvető munkajogi, fogyasztóvédelmi, adózási szabályokat, és ismereteiket a gyakorlatban is tudják alkalmazni.

3.4.1.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

—

3.4.1.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak matematika, munkavállalói ismeretek

3.4.1.4 A képzés órakeretének legalább 10%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.4.1.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Döntéseket hoz a hatékony működés érdekében.	A termelés erőforrásai	Teljesen önállóan	Törekszik a szaknyelv pontos és szakszerű használatára. Fogékony a logikus gondolkodásra, a matematikai ismeretek gyakorlati alkalmazására. Nyitott az új ismeretekre, új megoldásokra. Törekszik saját tanulási céljainak megfogalmazására.	Internetes forrásból információt gyűjt.
Értékesíti a megtermelt termékeket.	A termékáramlási folyamat összetevői, pénzügyi alapfogalmak	Teljesen önállóan		Internetes forrásból információt gyűjt.
Vállalkozást alapít.	A vállalkozások alapításának jogi és gazdasági ismeretei	Instrukció alapján részben önállóan		Internetes forrásból információt gyűjt.
Vállalkozást működtet.	A vállalkozások működtetésének követelményei	Instrukció alapján részben önállóan		Internetes forrásból információt gyűjt.
Piackutatást végez, irányítói feladatokat lát el.	A marketing jelentősége, szerepe a vállalkozásban	Teljesen önállóan		Internetes forrásból információt gyűjt.
Értékesítést végez.	Fogyasztóvédelmi alapismeretek	Teljesen önállóan		Internetes forrásból információt gyűjt.
Pályázatot készít.	Pályázati és támogatási rendszerek	Teljesen önállóan		Internetes forrásból információt gyűjt.

3.4.1.6 A tantárgy témakörei

3.4.1.6.1 A termelés erőforrásai, a termelési folyamat elemzése

A termelés eszközrendszere (befektetett eszközök, forgóeszközök, termőföld, munkaerő), az eszközök hatékony működtetésének összefüggései

●
A termelés ráfordításai és költségei, a termelési tevékenység eredménye, hatékonyságot kifejező mutatók képzése

3.4.1.6.2 A termelési folyamat szervezése, a termelés pénzügyei

A termelés reálszférája: beszerzés, termelés, készletezés, minőség-ellenőrzés, értékesítés A termelés pénzügyei: a pénz szerepe a piacgazdaságban, pénzügyi rendszer, pénzügyi intézetek tevékenysége, pénzforgalom típusai, jellemzői, hitelezés értékpapírok és tőzsde

3.4.1.6.3 Vállalkozások alapítása A vállalkozások csoportosítása:

- A vállalkozás fogalma, általános jellemzői, feltételei
- Egyéni és társas vállalkozás, szövetkezetek jellemzői, működésének szabályai Az alapítás folyamata, közreműködő szervezetek, szükséges dokumentumok, cégbejegyzés, cégfelügyelet, érdekképviselések

A vállalkozási formák közötti választás szempontjai

3.4.1.6.4 Vállalkozás működtetése

Ráfordítások, költségek, hozamok, bevételek meghatározása

Jövedelem, jövedelmezőség, fedezet, hatékonyság meghatározása, elemzése

Adózási alapismeretek, adózási, nyilvántartási kötelezettségek tartalma, formái, elemei

Adóbevallás elkészítése egyéni vállalkozó esetén

Jogi alapismeretek, szerződések

Bizonylati elv és fegyelem, bizonylatok kitöltése (alaki, tartalmi, formai követelmények), számlakitöltés, nyugta kiállítása, készpénzátvételi elismervény kiállítása A társadalombiztosítás fogalma, alapvető társadalombiztosítási fogalmak

Vállalkozások tevékenységének tervezéséhez, folytatásához, ellenőrzéséhez szükséges információk, adatok gyűjtése, tárolása, rendszerezése: eszköz-, anyag- és készletnyilvántartások vezetése, leltározás, selejtezés, technológiai terv készítése

Az őstermelői és kistermelői tevékenység jellemzői, működésének szabályai

Vállalkozás megszűnése, megszüntetése, átalakulás

A vállalkozás eszközeinek értékelése

3.4.1.6.5 Marketing-, vezetési és szervezési ismeretek

A piackutatás fogalma, a piackutatás formái

A marketingmix és elemei: árképzés, értékesítés, promóció

Kommunikáció: üzleti levelezés, üzleti tárgyalás

- Árajánlat, üzleti terv készítése
A vezetés fogalma, szintjei, a vezetői munka szakaszai
Vezetési módszerek, stílusok
A munka hatékony szervezése

3.4.1.6.6 Fogyasztóvédelem

- Online adásvételi és szolgáltatási szerződés
- Panaszkezelés, ügyfélszolgálat (jegyzőkönyv felvétele, válaszadás módja és ideje)
- Fogyasztói érdekek képviselőjét ellátó egyesületek
- Tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok
- Piacfelügyeleti alapfogalmak (biztonságos termék, CE megfelelőségi jelölés)
- Szavatossági, jótállási igények intézése (jegyzőkönyv, kijavítás vagy kicserélés ideje)

3.4.1.6.7 Európai uniós ismeretek alkalmazása a vállalkozásban

- Az Európai Unió, intézményi és finanszírozási rendszere
- Európai uniós pénzügyi alapok, pályázati rendszerek felkutatása, pályázatkészítés
- Európai uniós és nemzeti támogatások igénylése

3.5 Műszaki ismeretek megnevezésű tanulási terület a Dísnövénytermesztő, virágkötő

szakmairány számára

A tanulási terület tantárgyainak összóraszámja:

165/165 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A tanulási terület betekintést nyújt a dísnövénytermesztésben használt korszerű eszközök, gépek és berendezések működésének alapelveibe. Lehetőséget teremt az eszközök, gépek, berendezések használatára a dísnövénytermesztés munkafolyamataiban, és legfontosabb karbantartási munkáik elvégzésére.

3.5.1 Műszaki ismeretek tantárgy

165/165 óra

3.5.1.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy oktatásának célja az általános műszaki ismeretek átadásán túl a dísnövénytermesztésben használt erő- és munkagépek, eszközök működési elvének, szerkezetének megismertetése. További cél, hogy a tanulók képesek legyenek a kertészetben alkalmazott kéziszerszámok, eszközök készségszintű használatára, a gépek, berendezések szakszerű üzemeltetésére, az egyszerűbb javítások elvégzésére, az eszközök, berendezések, gépek karbantartására.

3.5.1.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

—

3.5.1.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak matematika, százalékszámítás, területszámítás

3.5.1.4 A képzés órakeretének legalább 60%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.5.1.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Felismeri és megnevezi a gépelemeket.	A dísnövénytermesztésben használt eszközök, gépek, berendezések felépítésének és működésének alapjai	Teljesen önállóan	Együttműködő, körültekintő Munkájában precíz, rendszerető és felelősségteljes	
Működteti és	Talajművelő, tápanyag-	Instrukció	Nyitott az új	Internetes forrásból

karbantartja a kertészeti termesztésben használatos erő és munkagépeket.	visszapótló és növényvédő gépek, szállító- és rakodógépek, öntözőberendezések	alapján részben önállóan	ismeretekre, új megoldásokra Törekszik saját tanulási céljainak megfogalmazására	információt gyűjt a kertészeti termesztésben használt erő- és munkagépekről.
Működteti és karbantartja a faiskola speciális gépeit.	Faiskolai traktorok, csemeteültető gépek, a növényápolás és a kitermelés gépei	Irányítással		
Működteti és karbantartja a termesztőberendezések műszaki létesítményeit.	Növényházak felépítése, szerkezete Fűtésrendszerek, víz- és tápanyagellátó berendezések	Instrukció alapján részben önállóan		
Működteti és karbantartja a növényházi dísnövénytermesztésben használt gépeket, berendezéseket.	Cserepező-, ültetőgépek, növényházi automatikák	Irányítással		Internetes forrásból információt gyűjt a legkorszerűbb növényházi automatikákról, a számítógép-vezérelt termesztésről.
Automata öntözőrendszereket tervez, létesít.	Az automata öntözőrendszerek anyagai, működési elvei tervezési és kivitelezési feladatai	Irányítással		Internetes forrásból információt gyűjt az automata öntözőrendszerekről, azok alkalmazási területeiről a dísnövénytermesztésben.

3.5.1.6 A tantárgy témakörei

3.5.1.6.1 Műszaki alapismeretek

Műhely kéziszerszámainak megismertetése, a használat gyakorlása

A gépek anyagai, megmunkálhatósága

Kötésmódok (oldható, nem oldható)

Anyagismeret – fémes és nemfémes anyagok, tüzelő- és kenőanyagok tulajdonságai, felhasználása

A legfontosabb gépépítő egységek megismertetése (tengelyek, csapágycsuklók, szivattyúk, hidraulikus munkahengerek), feladata, fajtái, jellemzői, működésük, karbantartásuk, jellegzetes meghibásodásuk

Nyomatékátvitel (szíjhajtás, lánchajtás, fogaskerék-hajtás), áttétel

Mozgást átalakító gépelemek, típusai, jellemzőik. Az Otto-motorok, dízelmotorok szerkezete, működése

- Az üzemanyag-ellátó rendszerek, a kenési rendszer és a hűtési rendszer, valamint a levegőszűrő fő részei, működése, karbantartása, légtelenítés, hidegindítás, indítások gyakorlása

A motorok hűtése, a vízhűtő rendszer működése, karbantartása

Az erőgépek fajtái, általános felépítésük, az erőátvitel egységei (motor, tengelykapcsoló, sebességváltó, kiegyenlítőmű, véglehajtás, járókerék) Teljesítményleadó tengely, függesztőszerkezet, vonószerkezet

A járószerkezet és a kormányzás

A fékszerkezetek feladata, fajtái, működése, karbantartása

A járművek elektromos berendezései

Az akkumulátor működése, karbantartása

Az indítómotor, a generátor, a gyújtórendszer és a világítóberendezések, üzemeltetésük, karbantartásuk

Az erőgép indításának, leállításának, vezetésének gyakorlása

A hárompont-felfüggesztés és állítási lehetőségei

Vonóhorog, teljesítményleadó tengely, hidraulikus és elektromos csatlakoztatás

Traktor és pótkocsi, traktor és meghajtott munkagép összekapcsolása, szétkapcsolása

A csatlakoztatás biztonságtechnikája, járműszerelvény vezetése

A járművillamossági berendezések elhelyezkedése a járművön, feladatuk, működésük, karbantartásuk (akkumulátor, generátor, indítómotor, világítás, biztosítékok) Váltóáramú motorok indítása, üzemeltetése

3.5.1.6.2 A kertészeti termesztésben használatos erő- és munkagépek működtetése és karbantartása

A talajművelő gépek szerkezetének, működésének áttekintése, a csatlakoztatások, beállítások, az üzemeltetés és a karbantartás gyakorlása a rendelkezésre álló eszközökkel (ágyeke, tárcsa, kultivátor, talajmaró, boronák, lazítók, hengerek, rotációs kapák)

Az istállótrágya-szórók és műtrágyaszórók szerkezeti részei, csatlakoztatásuk az erőgéphez A növényvédő gépek (csoportosításuk, cseppképzési módjaik, a hidraulikus porlasztású, légporlasztásos és szállítólevegős gépek fő részei, működésük bemutatása, üzemeltetésük, szabályozásuk, karbantartásuk, szórószerkezetek, a ködpermetezés gépei, porozógépek, csávázók, a permetezőgépek automatikái, permetlé-összetétel számítása, növényvédelmi gépek beállítása, az üzemeltetés, karbantartás, környezetvédelem feladatai)

A szállítás, rakodás gépei (biztonsági előírásaik, a traktoros pótkocsik felépítése, a csatlakoztatás, vontatás gyakorlása, billenthető pótkocsik üzemeltetése, kerti traktor és pótkocsi összekapcsolása, karbantartási teendők, munkabiztonsági követelmények, elektromos és gázüzemű rakodók)

●
Az öntözés berendezései (szivattyúk, vezetékek, szórófejek, zárószervezetek, kézi áttelepítésű vagy mobil berendezések), összeszerelésük, szétszerelésük, üzemeltetésük, karbantartásuk)

3.5.1.6.3 A faskola speciális gépei

Faiskolai traktorok, a telepítés gépei, csemeteültetők, a növényápolás gépei, a kitermelés gépei.
Karbantartási feladatok

3.5.1.6.4 Termesztőberendezések műszaki létesítményei és karbantartási feladataik A növényházak feladata, fajtái, szerkezete, fűtése (melegvíz-, forróvíz-, gőz-, termál-, talaj- és levegőfűtés), a fűtésszabályozás alapjai

Tüzelési módok, kazánok (gáz- és olajkazán, szilárdtüzelésű kazánok), a fűtőberendezések automatizálása

A növényházak vízellátása, alkalmazott öntözési módok, tápoldatozás, automatizálási lehetőségek, környezetbarát zárt rendszerek

Világítás, árnyékolás, sötétítés, szén-dioxid-pótlás

Növényházak automatizált, számítógépes üzemeltetése

Talajfertőtlenítés, gőzölés

Karbantartási feladatok

3.5.1.6.5 A növényházi dísznövénytermesztésben használt gépek, berendezések és karbantartásuk

Cserepezőgépek, növényházi automatikák, tápoldatkészítés, növényvédelmi gépek, karbantartásuk

3.5.1.6.6 Öntözőrendszerek tervezése, létesítése

Automata öntözőrendszerek anyagai, típusai, tervezésük szempontjai, megtervezésük, kivitelezésük, karbantartásuk

3.6 Dísznövénytermesztés megnevezésű tanulási terület a Díznövénytermesztő, virágkötő szakmairány számára

A tanulási terület tantárgyainak összóraszám:

667/667 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A tanulási terület megismerteti a külső és belső terek díszítésére szolgáló növényeket, jellegzetességeiket, díszítőértéküket. A képzés végére a tanulók képesek lesznek valamennyi dísznövénycsoportba tartozó növény szaporítására és felnevelésére az értékesítésig.

3.6.1 Dísznövénytermesztés tantárgy

636/636 óra

3.6.1.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy oktatásának célja, hogy a tanulók biztonsággal felismerjék a dísznövényeket, azokat szakszerűen szaporítsák és neveljék, megismerjék és ki tudják választani a megfelelő technológiát.

3.6.1.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

—

3.6.1.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak biológia, növény szervezettan, növényrendszertan

3.6.1.4 A képzés órakeretének legalább 60%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.6.1.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Felismeri, megnevezi és leírja a dísznövényeket magyar és tudományos nevükön.	Egynyári, kétnyári, évelő dísznövények Lombhullató és örökzöld díszfák, díszcserjék Cserepes virágos és levéldísznövények Vágott virágok	Teljesen önállóan	Precizitás	Internetes forrásból információt gyűjt a dísznövényekről.
Elvégzi a dísznövények szaporítását.	Ivaros és ivartalan szaporításmódok	Teljesen önállóan	Technológiai fegyelem betartása	
Elvégzi a dísznövények általános és speciális ápolási munkáit.	Általános ápolási munkák (öntözés, tápanyagutánpótlás, növényvédelem) Speciális ápolási munkák (faiskolai nevelési munkák, metszés)	Teljesen önállóan	Együttműködés Felelősségtudat	
Elvégzi a dísznövények áruvá készítésének munkáit.	Csomagolás, tisztítás	Instrukció alapján részben önállóan		

Felismeri, megnevezi és leírja a mikroszaporítás anyagait, eszközeit.	A szövettenyésztés eszközei, anyagai	Teljesen önállóan		
Elvégzi a szövettenyésztés munkaműveleteit.	Táptalaj készítése Vágástechnikák, új táptalajra helyezés Kiültetés, aklimatizáció	Instrukció alapján részben önállóan		

3.6.1.6 A tantárgy témakörei

3.6.1.6.1 Egynyári dísnövények termesztéstechnológiája

Az egynyári dísnövények fogalma, jelentősége, csoportosítása

Egynyáriak magról szaporítása és lehetséges technológiái a magvetéstől a készáruvé nevelésig. A szaporítás során használt anyagok, eszközök, gépek

A magvetés közegei, földkeverék összeállítása

A magról szaporítható egynyári dísnövények ismerete, morfológiai jellemzésük, szaporításuk, nevelésük sajátosságai

Egynyáriak dugványról szaporítása és lehetséges technológiái a dugványozástól a készáruvé nevelésig. A szaporítás során használt anyagok, eszközök, gépek Növényismereti lista/Egynyári dísnövények:

– Begonia semperflorens	– Tagetes patula
– Begonia x tuberhybrida	– Verbena hybrida
– Lobelia erinus	– Zinnia elegans
– Pennisetum villosum	– Cosmos bipinnatus
– Salvia splendens	– Portulaca grandiflora
– Salvia farinacea	– Lobularia maritima
– Senecio cineraria	– Vinca rosea
– Ageratum x houstonianum	– Alternanthera ficoidea
– Antirrhinum majus	– Iresine herbstii
– Celosia plumosa	– Iresine lindenii
– Dahlia hortensis	– Pilea microphylla
– Gazania rigens	– Lantana camara
– Heliotropium arborescens	– Petunia Surfinia fajtacsoport
– Impatiens walleriana	– Bidens ferulifolia
– Petunia hybrida	– Solenostemon scutellarioides
– Rudbeckia hirta	– Bacopa sp.
– Tagetes erecta	– Plectranthus forsteri

3.6.1.6.2 Kétnyári dísnövények termesztéstechnológiája

A kétnyári dísnövények fogalma, jelentősége, csoportosítása, szaporítása és lehetséges technológiái a készáruvé nevelésig. A szaporítás során használt anyagok, eszközök, gépek Kétnyári dísnövények ismerete, morfológiai jellemzőik, szaporításuk, nevelésük sajátosságai

●
Növényismereti lista/Kétnyári dísznövények:

- *Bellis perennis*
- *Myosotis alpestris*
- *Viola x wittrockiana*
- *Brassica* sp.
- *Dianthus barbatus*
- *Digitaria sanguinalis*

3.6.1.6.3 Évelő dísznövények termesztéstechnológiája

Az évelő dísznövények fogalma, jelentősége, csoportosítása

Az évelők szaporításmódjai és nevelésük. A termesztésük során használt anyagok, eszközök, berendezések, gépek

Évelő dísznövények ismerete, morfológiai jellemzőik, környezeti igényeik, az egyes fajok általánostól eltérő termesztéstechnológiája Növényismereti lista/Évelő dísznövények: Közepes vízigényű évelők:

- *Achillea filipendulina*
- *Achillea millefolium*
- *Aquilegia vulgaris* hibridek –
- *Aster alpinus* – *Aster* sp.
- *Aubrieta x cultorum*
- *Armeria maritima*
- *Bergenia cordifolia*
- *Bergenia crassifolia*
- *Coreopsis grandiflora*
- *Campanula carpatica* Szárazságtűrő
- *Ceratostigma plumbaginoides*
- *Delphinium cultorum* Echinacea
- *purpurea* *Hemerocallis* sp.
- *Iris germanica*
- *Kniphophia uvaria*
- *Paeonia lactiflora*
- *Paeonia officinalis*
- *Phlox paniculata*
- *Platycodon grandiflora*
- *Gaura lindheimeri*

évelők:

- *Arabis alpina* subsp. *caucasica*
- *Cerastium tomentosum*
- *Festuca pallens* (*Festuca glauca*)
- *Helianthemum x hybridum*
- *Iberis sempervirens*
- *Lavandula angustifolia* Árnyékkedvelő
- *Phlox subulata*
- *Rosmarinus officinalis* *Sedum*
- sp.
- *Sempervivum* sp.
- *Thymus* sp.

évelők:

- *Ajuga reptans*
- *Anemone hupehensis* var. *japonica* (*Anemone japonica*)
- *Brunnera macrophylla*
- *Convallaria majalis* Fagyérzékeny
- *Heuchera* sp.
- *Hosta* sp.
- *Vinca major*
- *Vinca minor*
- *Dryopteris filix-mas*

évelők:

- *Canna x generalis*
- *Gladiolus cultorum*
- *Dahlia x hortorum* Vízi,

mocsári évelők:

- *Nymphaea alba*
- *Iris pseudoacorus*
- *Iris sibirica* Hagymás

évelők:

- *Crocus* sp.
- *Lilium* sp.

-
- Fritillaria imperialis –
- Galanthus sp.
- Hyacinthus orientalis Díszfüvek:
- Cortaderia selloana
- Miscanthus sinensis
- Stipa tenuissima
- Muscari sp.
- Narcissus sp.
- Tulipa sp.

3.6.1.6.4 A faiskolai termesztés alapjai

A díszfaiskola létesítésének feltételei (természeti és közgazdasági feltételek)

A faiskola felosztása, részei, felszerelése, kisegítő részei

Faiskolai nyilvántartások

EU-s direktívák, növényútlevél, szabadalmi jogok, természetvédelmi előírások

A faiskolai termelés és értékesítés kapcsolatrendszere (értékesítési csatornák, faiskolai lerakat)

3.6.1.6.5 Faiskolai szaporításmódok és nevelés

Az ivaros szaporítás technológiai folyamata: mag begyűjtése, tisztítása, tárolása, magvetés helye, ideje, módja, ápolási munkák

Az ivartalan szaporítási módok technológiai folyamatai: gyökereztetés (dugványozás, bujtás), növényi részek összenövesztése (oltás, szemzés), természetes szaporítóképletek leválasztása (sarjak)

Szabadföldi földlabdás vagy szabadgyökerű növényanyag előállítása

Konténeres növényanyag előállítása

Továbbnevelt és koros fák nevelése

Kitermelés géppel vagy kézzel

Osztályozás, veremelés, csomagolás, áru-előkészítés értékesítésre

A faiskola általános ápolási munkái (öntözés, tápanyag-utánpótlás, növényvédelem)

3.6.1.6.6 Fás szárú növények ismerete

A díszfák és díszcserjék fogalma, jelentősége

A díszfák és díszcserjék csoportosítási szempontjai: szárnövekedés, lombzat, díszítőérték, felhasználás szerint

Lombhullató díszfák ismerete, származásuk, morfológiai jellemzőik, igényeik, szaporítási módok

Növényismereti fajlista/Lombhullató díszfák:

- Acer campestre
- Acer negundo 'Flamingo'
- Acer palmatum
- Acer platanoides
- Acer pseudoplatanus
- Aesculus x carnea

-
- Aesculus hippocastanum
- Ailanthus altissima 'Bíborsárkány'
- Albizia julibrissin
- Betula pendula
- Carpinus betulus
- Catalpa bignonioides
- Celtis occidentalis
- Cercis siliquastrum
- Elaeagnus angustifolia
- Fagus sylvatica 'Atropurpurea'
- Fraxinus angustifolia subsp. pannonica
- Fraxinus excelsior
- Fraxinus ornus
- Gleditsia triacanthos
- Koelreuteria paniculata – Malus sp.
- Morus alba 'Pendula'
- Platanus x acerifolia
- Populus nigra 'Italica'
- Populus simonii
- Prunus cerasifera 'Nigra'
- Prunus serrulata
- Pyrus calleryana
- Quercus robur 'Fastigiata'
- Quercus rubra
- Robinia pseudoacacia
- Salix alba
- Salix caprea
- Salix matsudana 'Tortuosa' – Sophora japonica – Sorbus sp.
- Tilia cordata
- Tilia platyphyllos
- Tilia tomentosa
- Ginkgo biloba
- Larix decidua

Lombhullató díszcserjék ismerete, származásuk, morfológiai jellemzőik, igényeik, szaporításuk

Növényismereti fajlista/Lombhullató díszcserjék:

– Berberis thunbergii	– Paeonia suffruticosa	x
– Berberis vulgaris Buddleja davidii Caryopteris sp.	– Philadelphus coronarius	
– Chaenomeles sp.	– Potentilla fruticosa	
– Cornus alba 'Sibirica'	– Prunus tenella	
– Corylus avellana	– Rhododendron hibridek	
– Cotinus coggygria	– Rosa rugosa	
– Cotoneaster horizontalis	– Rosa hibridek, fajtacsoportok	
– Deutzia scabra	– Spiraea japonica (Spiraea bumalda)	
– Euonymus alatus	– Spiraea x vanhouttei	
– Forsythia x intermedia	– Symphoricarpos albus	
– Hibiscus syriacus	– Symphoricarpos orbiculatus	
– Jasminum nudiflorum	– Syringa vulgaris	
– Kerria japonica Ligustrum ovalifolium Magnolia sp.	– Tamarix tetrandra	
–	– Viburnum opulus 'Roseum'	
–	– Vitex agnus-castus	
–	– Weigela florida	
–		

●
Tű- és pikkelylevelű örökzöld fajok ismerete, származásuk, morfológiai jellemzőik, igényeik, szaporításuk

Növényismereti fajlista/Tű- és pikkelylevelű örökzöldek:

– <i>Abies nordmanniana</i>	– <i>Cedrus atlantica</i>
– <i>Abies concolor</i>	– <i>Chamaecyparis lawsoniana</i>
– <i>Picea abies</i>	– <i>XCuprocyparis</i> hibridek
– <i>Picea pungens</i>	– <i>Cupressus sempervirens</i>
– <i>Pseudotsuga menziesii</i>	– <i>Juniperus communis</i>
– <i>Pinus mugo</i>	– <i>Juniperus</i> sp.
– <i>Pinus nigra</i>	– <i>Platycladus orientalis</i>
– <i>Pinus sylvestris</i>	– <i>Thuja occidentalis</i>
– <i>Pinus strobus</i>	– <i>Taxus baccata</i>
– <i>Pinus wallichiana</i>	– <i>Sequoiadendron giganteum</i>

Lomblevelű örökzöld fajok ismerete, származásuk, morfológiai jellemzőik, igényeik, szaporításuk

Növényismereti fajlista/Lomblevelű örökzöldek:

– <i>Aucuba japonica</i>	– <i>Lonicera pileata</i>
– <i>Berberis julianae</i>	– <i>Photinia x fraeseri</i>
– <i>Buxus sempervirens</i>	– <i>Prunus laurocerasus</i>
– <i>Cotoneaster dammeri</i>	– <i>Pyracantha coccinea</i>
– <i>Euonymus japonicus</i>	– <i>Viburnum rhytidophyllum</i>
– <i>Euonymus fortunei</i>	– <i>Viburnum x pragense</i>
– <i>Ilex aquifolium</i>	– <i>Yucca</i>
– <i>Lonicera nitida</i>	– sp.

Kúszócserjék ismerete, származásuk, morfológiai jellemzőik, igényeik, szaporításuk

Növényismereti fajlista/Kúszócserjék:

– <i>Campsis radicans</i>	– <i>Parthenocissus quinquefolia</i>
– <i>Clematis</i> sp.	– <i>Parthenocissus tricuspidata</i>
– <i>Hedera helix</i>	– <i>Wisteria sinensis</i>
– <i>Lonicera</i> sp.	

3.6.1.6.7 Cserepes levéldísznövények és termesztéstechnológiáik

A növényházi dísznövények fogalma, jelentősége

A növényházi termesztés jellemzői

A növényházi dísznövények csoportosítása díszítőérték, igény, felhasználás szerint A növényházi dísznövények termesztési feltételei: víz, hő, fény, tápanyag biztosítása, szabályozási lehetőségei

Cserepes levéldísznövények ismerete, morfológiai jellemzőik, igényeik, szaporításuk, felhasználási lehetőségeik és termesztéstechnológiáik Növényismereti fajlista/Cserepes levéldísznövények:

-
- Aglaonema sp.
- Areca lutescens
- Asparagus setaceus
- Aspidistra elatior
- Asplenium nidus
- Begonia rex-cultorum
- Chamaedorea elegans
- Chlorophytum comosum
- Codiaeum variegatum
- Cyperus alternifolius
- Dracaena deremensis
- Dracaena fragrans
- Dracaena marginata
- Epipremnum aureum
- Fatsia japonica
- Ficus benjamina
- Ficus elastica
- Ficus binnendijkii
- Ficus lyrata
- Hedera helix
- Howea forsteriana
- Nephrolepis exaltata
- Nolina recurvata
- Pachira aquatica
- Peperomia sp.
- Philodendron scandens
- Sansevieria trifasciata
- Schefflera sp.
- Syngonium podophyllum
- Trachycarpus fortunei
- Tradescantia sp.
- Yucca elephantipes

3.6.1.6.8 Cserepes virágos dísznövények és termesztéstechnológiáik

Cserepes virágos dísznövények ismerete, morfológiai jellemzőik, igényeik, szaporításuk, felhasználási lehetőségeik és termesztéstechnológiáik Növényismereti fajlista/Cserepes levéldísznövények:

- Anthurium hortulanum
- Begonia hiemalis
- Cyclamen persicum
- Euphorbia pulcherrima
- Hydrangea macrophylla
- Kalanchoe blossfeldiana –
Nerium oleander
- Pelargonium x hortorum
- Pelargonium peltatum
- Primula polyantha
- Saintpaulia ionantha
- Schlumbergera truncata
- Spathiphyllum wallisii –
Phalenopsis hibridek – Rosa
sp.
- Hippeastrum sp.

●
Hagymás dísznövények hajtásának technológiája

3.6.1.6.9 Növényházi vágott virágok és termesztéstechnológiák

Növényházi vágott virágok és zöldek ismerete, morfológiai jellemzőik, igényeik, szaporításuk és termesztéstechnológiák

Növényismereti fajlista/Növényházi vágott virágok és zöldek:

– Asparagus densiflorus	– Gerbera jamesonii
– Asparagus setaceus	– Gladiolus x gandavensis
– Dendranthema grandiflorum	– Iris hollandica Liliium
– Dianthus caryophyllus	– hibridek Rosa sp.
– Eustoma grandiflorum	– Zantedeschia aethiopica
– Freesia refracta	–

3.6.1.6.10 Mikroszaporítás

A növényi sejtek, szövetek felépítése, működése

A szövettenyésztés eszközei, anyagai

Növényi tápanyagok, növekedésszabályozó anyagok

A mikroszaporítás szakaszai, munkaműveletei

Fertőtlenítési módok, táptalaj készítése

Mikroszaporítás indításának módszerei

Vágástechnikák, új táptalajra helyezés, kiültetés, akklimatizáció

3.6.2 Növényvédelem tantárgy

31/31 óra

3.6.2.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy oktatásának célja, hogy megismertesse a tanulókat a növényvédelem alapjaival, a károsítók elleni védekezési módokkal, különös tekintettel az integrált védekezési lehetőségekre; a dísznövények legjelentősebb károsítóinak főbb csoportjaival, a legnagyobb gazdasági károkat okozó fajokkal és az ellenük való védekezés lehetőségeivel.

3.6.2.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

—

3.6.2.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

—

3.6.2.4 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.6.2.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Felismeri, megnevezi és leírja a dísznövények legfontosabb károsítóinak csoportjait, és az általuk okozott tüneteket.	Vírusok Baktériumok Gombák Állati kártevők	Teljesen önállóan	Precizitás Környezettudatosság	Interneten tájékozódik a dísznövények ismert és új károsítóiról.
Bemutatja a károsítók elleni védekezési módokat.	Integrált növényvédelem és elemei	Instrukció alapján részben önállóan	Jó megfigyelőkészség	Interneten tájékozódik a növényvédelem szabályozásáról, jogszabályi háttéréről, az engedélyezett növényvédő szerekről.

3.6.2.6 A tantárgy témakörei

3.6.2.6.1 A növényvédelem alapjai

A növényvédelem tárgya. A károsítók csoportosítása. Tünetek. Védekezési elvek és módok. A kémiai növényvédelemben használt szerek, szercsoportok. A szabadföldi és növényházi növényvédelem eltérő sajátosságai. A növényvédelem jogszabályi háttere

3.6.2.6.2 Kórokozók

Vírusok, fontosabb tulajdonságaik, fertőzési módok. A vírusok elleni védekezési lehetőségek

Baktériumok, fontosabb tulajdonságaik, fertőzési módok. A baktériumok elleni védekezési lehetőségek

Gombabetegségek, fontosabb tulajdonságaik, fertőzési módok. A gombabetegségek elleni védekezési lehetőségek

A leggyakoribb és komolyabb gazdasági károkat okozó, a dísznövényeket megbetegítő kórokozók és az ellenük való védekezési lehetőségek

3.6.2.6.3 Kártevők

A legfontosabb kártevőcsoportok, károsításuk módjai, tünetek, védekezési módok. Fonalférgek, levéltetvek, pajzstetvek, tripszek, poloskák, kabócák, talajlakó kártevők, lepkék, bogarak, csigák, emlősök

3.7 Virágkötészet megnevezésű tanulási terület a Dísnövénytermesztő, virágkötő

szakmairány számára

A tanulási terület tantárgyainak összóraszama:

523/523 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A tanulási terület oktatása során a tanulók elsajátítják a virágkötészeti szakma alapfogásait. A virágkötészet törvényeit, technikáit és stílusait megismerve készítenek belső és külső tereket díszítő kompozíciókat, továbbá az emberi élet sorsfordulóinak, ünnepi pillanatainak emelésére alkalmas virágdíszeket.

3.7.1 Virágkötészet tantárgy

523/523 óra

3.7.1.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy oktatásának célja, hogy a tanulók megismerjék és magabiztosan használják a virágkötészet törvényeit, technikáit az ízléses és harmonikus kompozíciók, termékek elkészítésénél, fejlődjön a kreativitásuk, megismerjék a felhasznált növényeket és kiegészítő anyagokat.

3.7.1.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

—

3.7.1.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

—

3.7.1.4 A képzés órakeretének legalább 60%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.7.1.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális
-----------------------	-----------	---------------------------------	-----------------------------------	---

				kompetenciák
Felismeri, megnevezi és megfelelően használja a virágkötészet anyagait.	Tartóedények Csomagolóanyagok Díszítőanyagok	Teljesen önállóan	Pontosság Kreativitás Takarékos és környezettudatos anyaghasználat Nytott az új ismeretekre, új megoldásokra Törekszik saját tanulási céljainak megfogalmazására	Internetes forrásból információt gyűjt és rendszerez a virágkötészethez kapcsolódóan.
Felismeri, megnevezi és leírja a virágkötészetben használt dísznövényeket, növényi részeket.	Egynyári, kétnyári és évelő dísznövények Vágásra alkalmas szabadföldi és növényházi dísznövények és részeik Cserepes dísznövények	Teljesen önállóan		
Alkalmazza a virágkötészet törvényeit, technikáit a virágdíszek elkészítése során.	Formai törvények Színtörvények Biológiai törvények	Teljesen önállóan		
Virágdíszeket készít különböző alkalmakra.	Tűzött virágdíszek Csokrok Koszorúk Növényösszeültetések Alkalmi haj- és ruhadíszek Díszítő csomagolások Száras és selyemvirágdíszek	Instrukció alapján részben önállóan		
Elvégzi a virágkötészetben használatos dísznövények előkészítését, ápolási munkákat a virágüzletben.	Növénykezelések	Teljesen önállóan		

3.7.1.6 A tantárgy témakörei

3.7.1.6.1 A virágkötészet alapjai

A virágkötészet feladata, szintjei

A virágkötészet hazai és nemzetközi szervezetei, érdekvédelmi képviselői, kamarák és szakmai egyesület

Nagykereskedések, virágpiacok. Virágkötészeti szakmai sajtó, szakkönyvek, szakkiadók

- Virágkötészet hazánkban és a nagyvilágban (kiállítások, versenyek, weboldalak) Helyes eladói magatartás

Vágott virágok kezelése: átvétel, alsó levelek leszedése, szárok visszavágása, tartósítás, tárolás, speciális kezelések (drótozás, tüskék eltávolítása, fás szárok kezelése, fiolázás, szár bevágása, szárvégek lezárása, nyálka elfolytatása, szárvég eltávolítása, portokok kicsípése, gyökérrel szedés, lankadt virágok kezelése, kinyílásztás)

Cserepes növények ápolása: elhelyezés, öntözés, tápanyag-utánpótlás, növényvédelem, levéltisztítás, átültetés

Ipari alap- és segédanyagok. Virágtartók (vázák, virágtálak, kosarak) és díszítőanyagok (szalagok, zsinórok, gyertyák, ünnepi díszítőanyagok)

Csomagolóanyagok (selyempapír, celofán, kristályfólia, díszcsomagoló papír), rögzítőanyagok (tűzőhab és kellékei, mohagolyó, kenzántú, koszorúalapok), kötözőanyagok (kötözőszalagok, takarószalagok, drótok)

Vegyai anyagok (festékek, lakkok, virágtartósítók), eszközök (kések, ollók, kéziszerszámok, ragasztópisztoly), gépek (koszorúköttő, szárpucoló, tobozdrótozó stb.) jellemzői, felhasználási lehetőségeik a virágkötészetben

Természetes alapanyagok, növényi részek felhasználása a virágkötészetben, jellemzésük, beszerzési lehetőségeik, tárolásuk, felhasználásuk, az ezekből készült virágkötészeti alapok Természetvédelem alatt álló növények felhasználási korlátai

3.7.1.6.2 A virágkötészet törvényei, virágkötészeti stílusok

Formai, szín- és biológiai törvények. Alapformák, karakterformák, mozgásformák, vonalak, felületek

Arányosság (aranymetszés), szimmetria, aszimmetria, súlypont, ritmus, kontraszt, harmónia

Alapszínek, színárnyalatok, tónusok, hideg-meleg színek, színharmóniák, szíkontrasztok

Színek jellemzése: optikai megjelenés, pszichológiai hatás

Formai és számszimbólumok

Biológiai törvényszerűségek

A virágkötészeti stílusok jellemzői. Dekoratív (biedermeier, struktúra), vonalas-grafikus, vegetatív, paralel stílusok

Új törekvések, irányzatok a virágkötészetben

A japán virágkötészet jellemzői

A formai és színharmónia megvalósítása a virágdíszekben

Színhangulatok, színellentétek stb. készítése színes felületek segítségével. Különböző virágkötészeti stílusú virágdíszek készítése

Dekoratív (biedermeier, struktúra), vonalas-grafikus, vegetatív, paralel stílusok, új törekvések, irányzatok gyakorlati alkalmazása

3.7.1.6.3 Tűzött virágdíszek

A tűzött virágdíszek alkalmazási lehetőségei, készítésének törvényszerűségei

A tűzött virágdíszek csoportosítása virágtartó (vázadisz, virágtál, virágkosár), nézőpont (körkörös, egyoldalas), formai törvényszerűségek (szimmetrikus, aszimmetrikus), az elrendezés iránya (vízszintes, függőleges), stílus (dekoratív, vonalas-grafikus, vegetatív, paralel) szerint

A tűzött virágdíszek elkészítése: a virágtartó kiválasztása, előkészítése, a rögzítőanyag elhelyezése, a növényanyag betűzése, kellékezés. Az asztaldísznek, térdekorációnak, alkalmi díszeknek használható, virágtartóban, rögzítőanyag segítségével készült vázadíszek, virágtálak és kosarak készítése

Egyszerűbb, dekoratív stílusú tűzött virágdíszek készítése. Alkalmakra szóló (esküvő, kegyelet, ünnepek stb.) dekoratív (struktúra, biedermeier), bonyolultabb összeállítású tűzött virágdíszek készítése

Különböző stílusokban készített tűzött tálak, vázák, kosarak készítése

Növényismereti fajlista/A virágkötészetben használatos dísznövények, növényi részek (A növényismereti fajlista a teljes képzésre vonatkozik, nem csak erre a témakörre!):

– Ipomoea batatas	– Lunaria annua
– Ammi majus	– Allium sp.
– Calendula officinalis	– Asparagus pseudoscaber
– Callistephus chinensis	– Astrantia major
– Gypsophila elegans	– Erigeron speciosus
– Helianthus annuus	– Eremurus stenophyllus
– Linum grandiflorum	– Gypsophila paniculata
– Matthiola incana	– Helleborus niger
– Amaranthus caudatus	– Physostegia virginiana
– Briza maxima	– Scabiosa caucasica
– Carthamus tinctorius – Celosia cristata – Cucurbita pepo termés – Gomphrena globosa – Helichrysum bracteatum var. Monstrosum	– Sedum spectabile (Hylotelephium spectabile)
– Lagurus ovatus	– Solidago x hybrida
– Limonium sinuatum – Nigella sp.	– Stachys byzantina
– Papaver somniferum	– Anaphalis margaritacea
– Campanula medium	– Asclepias syriaca
	– Craspedia globosa

-
- Echinops ritro
- Eryngium alpinum
- Liatris spicata
- Limonium tataricum
- Liatris spicata
- Sarothamnus scoparius
- Jasminum nudiflorum
- Prunus triloba 'Multiplex'
- Alnus glutinosa
- Castanea sativa
- Catalpa bignonioides
- Clematis vitalba
- Euonymus europaeus
- Maclura pomifera
- Abies alba
- Mahonia aquifolium
- Alocasia x amazonica
- Ceropogia woodii
- Monstera deliciosa –
Aechmea fasciata –
Billbergia sp.
– Cryptanthus sp.
- Guzmania sp. –
Tillandsia sp.
- Vriesea splendens
- Adiantum tenerum
- Cyrtomium falcatum
- Chamaerops humilis
- Phoenix canariensis –
Phoenix roebelinii – Aloe sp.
- Echeveria sp. – Rhipsalis
sp. – Asparagus falcatus –
Eucalyptus sp.
- Philodendron xanadu
- Rumohra adiantiformis
- Asparagus virgatus (treefern)
- Dracaena sanderiana (lucky
bamboo)
- Equisetum sp.(snake-grass)
- Galax viceolata
- Gaultheria shallon (salal)
- Hypericum Berries – Olea
europaea – Pittosporum sp.
- Pistacia lentiscus –
Ruscus sp.
- Vaccinium sp.
- Xantorrhoea australis (steelgrass)
- Xerophyllum tenax (macifú, bear-
grass)
- Azalea hibridek – Clivia
miniata
- Fuchsia hybrida
- Hibiscus rosa-sinensis
- Mandevilla sanderi
- Medinilla magnifica
- Pericallis cruenta
- Primula obconica
- Primula x polyantha
- Sinningia speciosa
- Skimmia japonica
- Stephanotis floribunda –
Alstroemeria x hybrida –
Anemone sp.
- Anizoganthos sp. (kengurumancs) –
Bouvardia domesticum – Curcuma sp.
- Heliconia sp.
- Leucospermum sp. – Lilium
hibridek
- Mimosa absolute

-
- *Ornithogalum arabicum*
- *Ornithogalum thyrsoides*
- *Ranunculus asiaticus*
- *Strelitzia reginae*
- *Trachelium caeruleum*
- *Cymbidium hibrdek*
- *Oxalis deppei*
- *Viscum album*
- *Loranthus europaeus* –
Banksia sp. – *Cynara scolymus*
- *Dryandra* sp. – *Nelumbo*
nucifera – *Protea* sp.

3.7.1.6.4 Csokrok

A különböző alkalmakra, különböző formákban és stílusokban készült csokrok jellegzetességei. Csokorformák (körkörös, egyoldalú), alkalmi csokrok (ajándék, esküvői, kegyeleti), stíluscsokrok (dekoratív, vonalas-grafikus, vegetatív, paralel), vázacsokrok

Esküvői csokrok jellemzői, készítési technikái, jellegzetes növényanyagai és díszítő kellékei

Kegyeleti csokrok jellemzői, készítési technikái, jellegzetes növényanyagai és díszítő kellékei

A csokrok készítésének különböző technikái, a csokrok formái, felhasználási lehetőségei Körkörös és egyoldalú dekoratív ajándékcsokrok, esküvői és kegyeleti csokrok különböző stílus szerinti készítése, egyedi összeállítású csokrok készítése

3.7.1.6.5 Koszorúk

A koszorúk csoportosítása koszorúalap (vázás és tömör alapú), technika (kötött, tűzött, ragasztott, vegyes), felhasználás (kegyeleti, díszítő), stílus (dekoratív, vonalas-grafikus, vegetatív, paralel) szerint. A felhasznált növényanyag

Kegyeleti (temetési, mindenszenteki, megemlékezési) koszorúk jellemzői, növény anyagai és díszítő kellékei

Díszkoszorúk, füzérek, girlandok, fesztonok jellemzői, növényanyagai és díszítő kellékei A koszorúkésztés törvényszerűségei: arányosság, egyéb formai törvények, színhatások. A növényanyag és a díszítő kellékek elhelyezése a koszorúalpra kötött, tűzött vagy ragasztásos technikával

Egyszerűbb megemlékezési, mindenszenteki koszorúk, füzérek, girlandok, fesztonok, drótvázás kötött, vegyes technikájú, illetve nagyobb tűzött temetési koszorúk, valamint elegáns, különleges kivitelű kegyeleti és díszkoszorúk készítése

3.7.1.6.6 Díszítő csomagolások

Csokrok csomagolása, a csomagolás anyagai, díszcsomagolás készítésének törvényszerűségei, technikái

Cserepes növények csomagolása, a csomagolás anyagai, készítésének törvényszerűségei, technikái

Ajándékdíszítések, díszcsomagolások jellemzői, felhasználható növény- és díszítőanyagai, készítésének szempontjai, változatos technikái, stílusai, módjai

3.7.1.6.7 Ruha- és hajdíszek

A különböző alkalmakra készült haj- és ruhadíszek, virágékszerek jellemzői, felhasználásuk, felhasználható növény- és díszítőanyagai

Kitűzők, haj- és ruhadíszek, kalapdíszek, virágékszerek készítése különböző stílusban és technikával

3.7.1.6.8 Növény-összeültetések

A növény-összeültetés készítésének törvényszerűségei, felhasználható növényanyaga

A növénykiválasztás szempontjai

●
Tartós és alkalmi növény-összeültetések jellemzői

A virágtartó kiválasztása, előkészítése

A növény-összeültetés menete

Floráriumok, fatörzsbeültetések

A hidrokultúrás nevelés jellemzői, technikai megoldásai, eszközei, módjai A növényfalak készítésének jellemzői

A növény-összeültetések növényanyagának összeválogatásánál figyelembe veendő szempontok: a növények igényessége, mérete, növekedési üteme, színe és formája

Az alkalmi, a tartós (talaj- és hidrokultúrás) növény-összeültetések, virágfalak különböző technikai megoldásai

3.7.1.6.9 Száraz- és selyemvirágdíszek

A száraz virágkötészeti növények, növényi részek felhasználása tartós díszek (csokrok, virágtálak, kosarak, koszorúk, fali díszek, faliképek, térdíszek) készítésére

Selyemvirágok felhasználása tartós díszek készítésére

Száraz- és selyemvirágdíszek (fali díszek, faliképek, csokrok, tálak, kosarak, koszorúk, térdíszek) készítése

Törékenységi, száraz körülmények között történő tárolás

3.7.1.6.10 Virágdíszek összerendezése

Az asztaldíszek, színpaddíszek, kiállítások, bálók virágdíszének készítése szempontjai Esküvő, temetés, az év ünnepeinek virágdíszei (húsvét, karácsony, Valentin-nap, halottak napja, ballagások)

A virágdísz készítésének szempontjai, jellegzetes növény- és kellékanyagai

Virágdíszek esztétikus elhelyezésének szempontjai és elhelyezése a virágüzlet kirakatában Asztaldíszek, színpaddíszek, kiállítások, bálók virágdíszének elkészítése, elhelyezése a helyszínen

Esküvő, temetés, egyéb ünnepi (húsvéti, karácsonyi, Valentin-napi, halottak napi, ballagási) virágdíszek elkészítése

3.8 Kertészeti ismeretek gyógynövénytermesztőknek megnevezésű tanulási terület a Gyógynövénytermesztő szakmairány számára

A tanulási terület tantárgyainak összóraszámja:

273/273 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A tanulási terület megismerteti a növények termesztése során előforduló legfontosabb feladatokat, a termesztés gépesítésének lehetőségeit, és felhívja a tanulók figyelmét a tevékenységük jellegzetességeiből adódó munka- és környezetvédelmi feladatok jelentőségére.

3.8.1 Termesztési alapismeretek tantárgy

72/72 óra

3.8.1.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy az általános alapozás éghajlattani és talajtani témaköréhez kapcsolódva megismerteti a kertészeti termesztést befolyásoló talajművelési, trágyázási és öntözési eljárásokat és felhasználhatóságukat, és rávezeti a tanulót az eredményes termesztéshez nélkülözhetetlen növényvédelem és környezetvédelem kapcsolatára.

3.8.1.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

—

3.8.1.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

általános alapozás, műszaki és munkavédelmi ismeretek, gyümölcsstermesztés, szőlőtermesztés

3.8.1.4 A képzés órakeretének legalább 50%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.8.1.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Szakszerűen használja a kertészeti eszközöket.	Kertészeti termesztőberendezések, eszközök, szerszámok	Teljesen önállóan	Törekszik a szaknyelv pontos és szakszerű használatára.	
Talajművelést végez.	Talajművelési eljárások, talajművelő eszközök, gépek	Teljesen önállóan	Törekszik a pontos és precíz munkavégzésre. Nyitott az új	Internetes forrásból információt gyűjt a környezetkímélő talajművelési

			ismeretekre, új megoldásokra. Törekszik saját tanulási céljainak megfogalmazására.	módszerekről.
Szerves és műtrágyák kijuttatását végzi.	A szerves és a műtrágya fogalma, típusai, trágyázási módok	Teljesen önállóan		Internetes forrásból információt gyűjt a természetben engedélyezett terméskövelő anyagokról, műtrágyákról.
Öntözési feladatokat végez, öntözőrendszereket üzemeltet.	Az öntözés célja, módja, az öntözéshez kapcsolódó fogalmak	Instrukció alapján részben önállóan		Internetes forrásból információt gyűjt a korszerű öntözési technológiákról.
Felismeri a jellegzetes károsítókat, gyomnövényeket, növényvédelmi munkákat végez.	A növényvédelem módjai, a károsítók típusai, növényvédelmi alapfogalmak	Instrukció alapján részben önállóan		Internetes forrásból információt gyűjt az engedélyezett növényvédő szerekről, a növényvédelemre vonatkozó jogszabályokról.

3.8.1.6 A tantárgy témakörei

3.8.1.6.1 A kertészeti természetkés tárgyi feltételei

A kertészeti természetkésben előforduló természetközberendezések (üvegházak, növényágyak, fóliás berendezések), kiegészítő építmények (tárolók), természetközvények (cserepek, szaporítóládák, -tálcák), kertészeti szerszámok (ásó, gereblye, kapa, metszőolló stb.) Kertészeti földnekem, közegek

3.8.1.6.2 Talajművelés

A talajművelés célja és alapelvei

Talajművelési eljárások, eszközök, gépek: szántás, tárcsázás, kultivátorozás, boronálás, simítózás, hengerezés, a talajmaró és a mélylazító használata

Talajművelési rendszerek kialakítása

3.8.1.6.3 Trágyázás

A trágyázás célja

A trágyafélék csoportosítása: szerves trágyák (istállótrágya fogalma, összetétele, kezelése, tárolása, hígtrágya, zöldtrágya, egyéb szerves trágyák), műtrágyák (nitrogén-, foszfor-, káliumtartalmú műtrágyák, mikroelemtrágyák jellemzői, használatuk lehetőségei és tárolásuk)

Trágyázási módok

A trágyafélék tárolási módjai, a trágyázás környezetvédelmi vonatkozásai

• 3.8.1.6.4 Öntözés

Az öntözés jelentősége

Az öntözés célja: vízpótló, kelesztő, frissítő, párasító, nedvességtároló, talajátmosó, trágyázó, beiszapoló, színező és fagy elleni öntözés

Az öntözővíz tulajdonságai: ásványisó-tartalma, keménysége, hőfoka és szennyezettsége

Öntözési módok: felületi, esőszerű, altalaj- és mikroöntözés

Az öntözés időpontjának és az öntözővíz mennyiségének meghatározása (öntözési norma, idénynorma, öntözési forduló)

3.8.1.6.5 Növényvédelem

A növényvédelem jelentősége, feladata

A növényeket károsító élő szervezetek (vírusok, baktériumok, gombák, állati kártevők) legfontosabb jellemzői

A kertészeti kultúrák legfontosabb gyomnövényei

Növényvédő szerek ismerete, felhasználása, tárolása

Permetlé-összetétel számítása

A permetlé készítésének szabályai, permetlevelek bekeverése (gyakorlatilag nem mérgező szerekkel)

A növényvédelem módjai, előrejelzés, megelőzés, védekezés

A környezetvédelem szerepe a növényvédelemben

Komplex és integrált növényvédelem

3.8.2 Műszaki és munkavédelmi ismeretek tantárgy

201/201 óra

3.8.2.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy oktatásának célja az általános műszaki ismeretek átadásán túl a kertészetben használt erő- és munkagépek, eszközök működési elvének, szerkezetének megismertetése. További cél, hogy a tanulók elsajátítsák a kertészetben alkalmazott kéziszerszámok, eszközök készségszintű használatát, a gépek, berendezések szakszerű üzemeltetését, az egyszerűbb javítások elvégzését, az eszközök, berendezések, gépek karbantartását. A tantárgy az általános alapozás munka-, tűz- és környezetvédelem témaköréhez kapcsolódva komplex ismeretanyagot biztosít a munka- és környezetvédelmi szempontoknak megfelelő kertészeti munkavégzéshez.

3.8.2.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképzésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

—

3.8.2.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

• fizika, általános alapozás, szakmai alapozás, gyümölcsstermesztési alapok, gyümölcsstermesztés, munkafolyamatok (gyümölcsstermesztés), szőlőstermesztés, munkafolyamatok (szőlőstermesztés)

3.8.2.4 A képzés órakeretének legalább 50%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.8.2.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Szakszerűen használja a műhely kéziszerszámain.	Ipari anyagok, a műhely szerszámai	Teljesen önállóan	Törekszik a szaknyelv pontos és szakszerű használatára.	
Elvégzi a gépelemek alapvető karbantartási munkáit, felismeri a jellegzetes meghibásodásokat.	A gépelemek típusai, főbb jellemzői	Teljesen önállóan	Törekszik a pontos és precíz munkavégzésre. Felismeri a munkavédelmi szabályok betartásának jelentőségét.	
Beindítja a belső égésű motorokat, elvégzi az alapvető karbantartási munkákat.	A belső égésű motorok működési elve, fő szerkezeti részei	Teljesen önállóan	Elhivatott a környezetvédelem tekintetében.	
Erőgépet beindít, vezet, leállít.	Az erőgépek típusai, szerkezeti egységei	Teljesen önállóan	Nyitott az új ismeretekre, új megoldásokra.	
Összekapcsolja az erőgépeket és a munkagépeket.	Az erőgépek és munkagépek összekapcsolási lehetőségei	Instrukció alapján részben önállóan	Törekszik saját tanulási céljainak megfogalmazására	
Üzemelteti a járművek villamos berendezéseit, a villanymotorokat.	A járművek villamos berendezései, a villanymotorok szerkezeti felépítése, működési elve	Teljesen önállóan		
Üzemelteti és karbantartja a kertészeti termesztés munkagépeit.	A kertészeti termesztésben alkalmazott talajművelő, tápanyagvisszapótló és növényvédő gépek, szállító- és rakodógépek, öntözőberendezések jellemzői	Instrukció alapján részben önállóan		Internetes forrásból információt gyűjt a kertészeti termesztésben használt munkagépekről.

Üzemelteti és karbantartja a gyógy- és fűszernövénytermesztés eszközeit, gépeit.	Termesztőberendezések, tárolók, vető- és palántázógépek, a betakarítás eszközei, gépei, a gyógynövények feldolgozásának eszközei, gépei.	Instrukció alapján részben önállóan
Munkáját a kertészeti termesztésre vonatkozó biztonságtechnikai szabályok betartásával végzi.	Biztonságtechnikai előírások	Teljesen önállóan
Munkáját a kertészeti termesztéshez kapcsolódó környezetvédelmi előírások betartásával végzi.	A munkájához kapcsolódó legfontosabb környezetvédelmi fogalmak, előírások	Teljesen önállóan

Internetes forrásból információt gyűjt a gyógy- és fűszernövénytermesztésben használt munkagépekről.
Internetes forrásból információt gyűjt a munkavédelmi jogszabályokról.
Internetes forrásból információt gyűjt a környezetvédelmi jogszabályokról, környezetbarát termelési technológiákról.

3.8.2.6 A tantárgy témakörei

3.8.2.6.1 Szerszám- és anyagismeret

A műhely kéziszerszámai, alkalmazásuk a gyakorlatban

A gépek anyagai, megmunkálhatósága

Kötésmódok (oldható, nem oldható)

Anyagismeret (fémes és nemfémes anyagok, tüzelő- és kenőanyagok tulajdonságai, felhasználásuk)

3.8.2.6.2 Gépelemek, szerkezeti egységek

A legfontosabb gépépítő egységek (tengelyek, csapágycsuklók, szivattyúk, hidraulikus munkahengerek) feladata, fajtái, jellemzői, működésük, karbantartásuk, jellegzetes meghibásodásuk

Nyomatékátvitel (szíjhajtás, lánchajtás, fogaskerék-hajtás), áttétel

Mozgást átalakító gépelemek, típusai, jellemzőik

3.8.2.6.3 Belső égésű motorok

Az Otto-motorok, dízelmotorok szerkezete, működése

Az üzemanyag-ellátó, a kenési és a hűtési rendszerek, valamint a levegőszűrő fő részei, működése, karbantartása. Légtelenítés, hidegindítás, indítások gyakorlása A motorok hűtése, a vízű hűtő rendszer működése, karbantartása

3.8.2.6.4 Erőgépek

Az erőgépek fajtái, általános felépítésük, az erőátvitel egységei (motor, tengelykapcsoló, sebességváltó, kiegyenlítőmű, véglehajtás, járókerék) Teljesítményleadó tengely, függesztőszerkezet, vonószerkezet

A járószerkezet és a kormányzás

A fékszerkezetek feladata, fajtái, működése, karbantartása

A járművek elektromos berendezései

Az akkumulátor működése, karbantartása

Indítómotor, generátor, gyújtórendszer, világítóberendezések, üzemeltetésük, karbantartásuk

Az erőgép indításának, leállításának, vezetésének gyakorlata

3.8.2.6.5 Erőgépek és munkagépek összekapcsolása

A hárompont-felfüggesztés és állítási lehetőségei

Vonóhorog, teljesítményleadó tengely, hidraulikus és elektromos csatlakoztatás

Traktor és pótkocsi, traktor és meghajtott munkagép összekapcsolása, szétkapcsolása A csatlakoztatás biztonságtechnikája, járműszerelvény vezetése

3.8.2.6.6 Járművillamosság, villanymotorok

A járművillamossági berendezések elhelyezkedése a járművön, feladatuk, működésük, karbantartásuk (akkumulátor, generátor, indítómotor, világítás, biztosítékok)

Váltóáramú motorok indítása, üzemeltetése

Villanymotorok működési elve, szerkezete, fajtái, üzemeltetése, biztonságtechnikája

3.8.2.6.7 A kertészeti termesztés gépei

A talajművelő gépek szerkezetének, működésének áttekintése, a csatlakoztatások, beállítások, az üzemeltetés és a karbantartás gyakorlása a rendelkezésre álló eszközökkel (ágyeke, tárcsa, kultivátor, talajmaró, boronák, lazítók, hengerek, rotációs kapák)

Az istállótrágya-szórók és műtrágyaszórók szerkezeti részei, csatlakoztatásuk az erőgéphez, beállításuk, üzemeltetésük, karbantartásuk gyakorlása

A növényvédő gépek (csoportosításuk, cseppképzési módjaik, a hidraulikus porlasztású, légorlasztásos és szállítólevegős gépek fő részei, működésük bemutatása, üzemeltetésük, szabályozásuk, karbantartásuk, szórószerkezetek, a ködpermetezés gépei, porozógépek, csávázók, a permetezőgépek automatikái, permetlé-összetétel számítása, növényvédelmi gépek beállítása, az üzemeltetés, karbantartás, környezetvédelem feladatai)

A szállítás, rakodás gépei (biztonsági előírásaik, a traktoros pótkocsik felépítése, a csatlakoztatás, vontatás gyakorlása, billenthető pótkocsik üzemeltetése, traktoros és önjáró homlokrakodók, kerti traktor és pótkocsi összekapcsolása, karbantartási teendők, munkabiztonsági követelmények, elektromos és gázüzemű rakodók)

●
Az öntözés berendezései (szivattyúk, vezetékek, szórófejek, zárószervezetek, kézi áttelepítésű vagy mobil berendezés összeszerelése, szétszerelése, üzemeltetése, karbantartása, öntözési módok, tápanyag-utánpótlás öntözéssel, mikroöntözés)

3.8.2.6.8 A gyógy- és fűszernövénytermesztés eszközei, gépei Termesztőberendezések, tárolók:

- A termesztőberendezések telepítésének szempontjai
- A termesztőberendezések csoportosítása, jellemzőik
- Fóliás termesztőberendezések vázszerkezetének összeszerelési és fóliával való borításának szempontjai
- Melegágy készítése, üzembe helyezése, fóliasátor és fóliaágy készítése
- A talaj-, a lég-, a vegetációs fűtés és a vízfűgönyös fóliasátor üzemeltetése, karbantartása
- Az árnyékoló-, a szellőző- és öntözőberendezések típusai, üzemeltetésük és karbantartásuk
- A termesztőberendezések téliesítése
- Egyszerű tároló létesítmények típusai, üzemeltetésük Vető- és palántázógépek:
- A vető- és palántázógépek típusai, felépítésük, működésük, üzemeltetésük – A betakarítás eszközei, gépei:
- A betakarítás kézi eszközei
- A gyógy- és fűszernövénytermesztésben használt betakarítógépek típusai, felépítésük, működésük, üzemeltetésük A gyógynövény-feldolgozás gépei:
- Szárító berendezések típusai, felépítésük, működésük, üzemeltetésük (hideglevegős szárítás berendezései, meleglevegős szárítás berendezései, forrólevegős szárítás berendezései, aktív szellőztetési szárítás (TSZP))
- A magtisztítás eszközeinek, gépeinek típusai, felépítésük, működésük, üzemeltetésük (rosták, magtisztító-gép légárammal, magszeparátor)
- Az illóolaj lepárlás berendezéseinek típusai, felépítésük, működésük, üzemeltetésük (szakaszos lepárlók, folyamatos lepárlók, konténeres lepárlók)

3.8.2.6.9 A kertészeti munkavégzés biztonságtechnikája

A kézi munkavégzés során használt eszközök, gépek biztonságos használatának szabályai Erőgépek, munkagépek biztonságos üzemeltetésének szabályai A növényvédelem biztonsági szabályai:

- A növényvédő szerek vásárlásának, használatának személyi feltételei
- Az előkészítés (bekeverés), kijuttatás és tárolás általános biztonságtechnikai előírásai, környezetvédelmi vonatkozásai
- A szabadföldi és zárttéri növényvédelem biztonságtechnikai szabályai, környezetvédelmi vonatkozásai
- Szermaradványok, csomagolóanyagok kezelése

– Védőfelszerelések használata, karbantartása, elsősegélynyújtás növényvédőszermergezőskor

A gyógy- és fűszernövénytermesztés, áruvá-készítés, feldolgozás és tárolás munkavédelmi és higiéniai ismeretei

3.8.2.6.10 Környezet- és természetvédelem

A környezetvédelem fogalma, feladatai, jogi szabályozása, szervezetek

A talajvédelem, erózió, defláció, talajok szennyeződése, az öntözés, műtrágyázás, vegyszeres növényvédelem hatása

A víz védelme, szennyeződésének forrásai, a megelőzés lehetőségei, víztisztítási lehetőségek

A levegő tisztaságának védelme, a levegő szennyezettsége, a légszennyezés folyamata, a levegőtisztaság megóvásának lehetőségei

Erdő- és vadvédelem

Hulladékok, a hulladék fogalma, csoportosításuk, ártalmatlanításuk, újrahasznosításuk eljárásai, veszélyes hulladékok és ártalmatlanításuk

Környezetvédelmi károk és bírságolás

A természetvédelem feladata, jelentősége

Védett növények fogalma, a legfontosabb védett növényfajok

A kertész lehetőségei a környezetvédelem területén: környezetbarát anyaghasználat, természeti erőforrások megőrzése, élőhelyek bővítése, takarékos vízgazdálkodás, környezetbarát, energiatakarékos technológiák a kertészetben A talajvédelem jelentősége a kertészeti termesztés során

Talajművelés, talajfertőtlenítés, speciális tápközegek használata

3.9 Gyógynövénytermesztés megnevezésű tanulási terület a Gyógynövénytermesztő

szakmairány számára

A tanulási terület tantárgyainak összóraszámja:

672/662 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A tanulási terület ismereteinek elsajátításával a tanulók felismerik a fontosabb gyógynövényeket és drogjaikat, megismerik a gyógynövények termesztésének elméleti alapjait és gyakorlatát.

3.9.1 Gyógynövény- és drogismeret tantárgy

154/144 óra

3.9.1.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy oktatásának célja a gyógynövények és drogok biztonságos beazonosításához szükséges ismeretek átadása, a gyógynövények és drogok tudományos és magyar neveinek elsajátíttatása.

3.9.1.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképzésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

—

3.9.1.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak biológia, kémia, növénytan, gyógynövények gyűjtése és termesztése, gyógynövénytermesztés, fűszernövény-termesztés

3.9.1.4 A képzés órakeretének legalább 30%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.9.1.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Alkalmazza a gyógynövényekkel, növényi drogokkal kapcsolatos alapismereteit.	A gyógynövényekkel, növényi drogokkal, minősítésükkel kapcsolatos alapfogalmak	Teljesen önállóan	Törekszik a szaknyelv és a nevezéktan pontos és szakszerű használatára. Fogékony a növények, növényi részek elmélyült tanulmányozására, összehasonlítására.	
Felismeri és megnevezi a tananyagban szereplő gyógynövényeket.	Gyógynövények morfológiai jellemzői, életformája	Teljesen önállóan		Információkat gyűjt internetes adatforrásból.
Felismeri és megnevezi a tananyagban szereplő növényi	A drogok jellemzői, főbb hatóanyagai, jellemző felhasználási	Teljesen önállóan		Információkat gyűjt internetes adatforrásból.

drogokat.	területei	
Megnevezi a drogot adó növényi részeket.	A drogot adó növényi részek jellemzői	Teljesen önállóan

Információkat gyűjt internetes adatforrásból.

3.9.1.6 A tantárgy témakörei

3.9.1.6.1 Alapfogalmak

A gyógynövény fogalma, a gyógynövények jelentősége

A hatóanyag és a növényi drog fogalma

A drogok nevezéktana

A gyógynövények és a drogok csoportosítási lehetőségei

A növényi drogok leggyakoribb hatóanyagai

3.9.1.6.2 A drogok minősítése A drogok minősítésének fogalma, célja

A drogok minősítésére vonatkozó előírások

A minősítéshez szükséges vizsgálatok

A minősítéshez szükséges mintavétel szabályai

A minősítő bizonyítvány

A drogok leggyakoribb minőségi hibái

A drogok minőségmegőrzése tároláskor, csomagolási módok

3.9.1.6.3 Elsősorban gyökérdrogot adó gyógynövények

A gyökérdrogot adó gyógynövényekhez tartozó növénytani, morfológiai alapfogalmak

A növények pontos megnevezése, rendszertani besorolása

A növények morfológiai jellemzői, életformájuk

A drogot adó növényi rész, a drog megnevezése, jellemzői, főbb felhasználási lehetőségei

Az elsősorban gyökérdrogot adó gyógynövények felismerése

Gyökér- és gyökértörzsdrogok felismerése

Növények: *Althea officinalis* (orvosi ziliz), *Angelica archangelica* (orvosi angyalgyökér), *Armoracia lapathifolia* (torma), *Cichorium intybus* (mezei katáng), *Echinacea purpurea* (bíbor kasvirág), *Glycyrrhiza glabra* (igazi édesgyökér), *Gypsophila paniculata* (buglyos fátyolvirág), *Levisticum officinale* (lestyán), *Ononis spinosa* (tövises iglice), *Petroselinum crispum* (petrezselyem), *Symphytum officinale* (fekete nadálytő), *Taraxacum officinale* (gyermeklángfű), *Urtica dioica* (nagy csalán), *Valeriana officinalis* (macskagyökér)

•
Drogok: *Althaeae radix* (orvosiziliz-gyökér), *Angelicae radix* (orvosi angyalgyökér),

Armoraciae radix (tormagyökér), *Cichorii radix* (mezeikatáng-gyökér), *Echinaceae purpureae radix* (bíborkasvirág-gyökér), *Levistici radix* (lestyángyökér), *Liquiritiae radix* (igazi édesgyökér), *Ononidis radix* (tövísesiglice-gyökér), *Petroselini radix* (petrezselyemgyökér), *Saponariae albae radix* (fehér szappangyökér), *Symphyti rhizoma et radix* (feketenadálytő-gyökér), *Taraxaci radix* (gyermekláncfűgyökér), *Urticae radix* (csalángyökér), *Valerianae radix* (macskagyökér)

3.9.1.6.4 Elsősorban hajtás- és levéldrogot adó gyógynövények

A hajtás- és levéldrogot adó gyógynövényekhez tartozó növénytani, morfológiai alapfogalmak

A növények pontos megnevezése, rendszertani besorolása

A növények morfológiai jellemzői, életformájuk

A drogot adó növényi rész, a drog megnevezése, jellemzői, főbb felhasználási lehetőségei

Az elsősorban hajtás- és levéldrogot adó gyógynövények felismerése

Hajtás- és levéldrogok felismerése

Növények: *Achillea millefolium* (*Achillea collina*) (mezei cickafark), *Aesculus hippocastanum* (vadgesztenye), *Allium ursinum* (medvehagyma), *Althea officinalis* (orvosi ziliz), *Anethum graveolens* (kerti kapor), *Anthriscus cerefolium* (zamatós turbolya), *Artemisia absinthium* (fehérüröm), *Artemisia dracunculus* (tárkony), *Betula pendula* (nyírfa), *Borago officinalis* (kerti borágó), *Centaurium erythraea* (kisezerjófű), *Chelidonium majus* (vérehulló fecskefű), *Chrysanthemum vulgare* (gilisztaűző varádc), *Cichorium intybus* (mezei katáng), *Crataegus laevigata* (cseregalagonya), *Crataegus monogyna* (egybibés galagonya), *Echinacea purpurea* (bíbor kasvirág), *Equisetum arvense* (mezei zsurló), *Ginkgo biloba* (páfrányfenyő), *Glechoma hederacea* (kerekrepekény), *Hedera helix* (borostyán), *Hypericum perforatum* (közönséges orbáncfű), *Hyssopus officinalis* (izsóp), *Juglans regia* (közönséges dió), *Levisticum officinale* (lestyán), *Majorana hortensis* (kerti majoránna), *Marrubium vulgare* (pemetefű), *Melissa officinalis* (citromfű), *Mentha spicata* var. *crispata* (fodormenta), *Mentha x piperita* (borsmenta), *Ocimum basilicum* (kerti bazsalikom), *Origanum vulgare* (közönséges szurokfű), *Petroselinum crispum* (petrezselyem), *Plantago lanceolata* (lándzsás útifű), *Plantago major* (nagylevelű útifű), *Rosmarinus officinalis* (rozmaring), *Ruta graveolens* (kerti ruta), *Salvia officinalis* (orvosi zsálya), *Sambucus nigra* (fekete bodza), *Satureja hortensis* (borsfű), *Sempervivum tectorum* (kövirózsa), *Solidago canadensis* (kanadai aranyvessző), *Solidago gigantea* (magas aranyvessző), *Solidago virgaurea* (közönséges aranyvessző), *Taraxacum officinale* (gyermekláncfű), *Thymus serpyllum* (mezei kakukkfű), *Thymus vulgaris* (kerti kakukkfű), *Urtica dioica* (nagy csalán), *Verbascum phlomoides* (szöszös ökörfarkkóró), *Verbena officinalis* (vasfű)

Drogok: *Absinthii herba* (fehér üröm leveles vagy virágos hajtása), *Allii ursini folium* (medvehagymalevél), *Allii ursini herba* (medvehagyma virágos hajtása), *Althaeae folium* (orvosizilizlevél), *Anethi herba* (kaporhajtás), *Basilici herba* (bazsalikom virágos hajtása), *Betulae folium* (nyírfalevél), *Boraginis herba* (kerti borágó virágos hajtása), *Centaurii herba* (kisezerjófű virágos hajtása), *Cerefolii herba* (zamatós turbolya virágos hajtása), *Chelidonii herba* (vérehulló fecskefű virágos hajtása), *Cichorii herba* (mezei katáng virágos hajtása), *Crataegi folium cum flore* (galagonya virágos hajtásvége), *Dracunculi herba* (tárkony virágos hajtása), *Echinaceae purpureae herba* (bíbor kasvirág virágos hajtása), *Equiseti herba* (mezei zsurló meddő hajtása), *Ginkgo folium* (páfrányfenyőlevél), *Hederae folium* (borostyánlevél), *Hederae terrestris herba* (kerekrepekény virágos hajtása), *Hippocastani folium* (vadgesztenyelevél), *Hyperici herba* (közönséges orbáncfű virágos hajtása), *Hyssopi herba* (izsóp virágos hajtása), *Juglandis folium* (diófalevél), *Levistici folium*

•
(lestyánlevél), Majoranae herba (kerti majoránna virágos hajtása), Marrubbii herba (orvosi pemetefű virágos hajtása), Melissa folium (orvosicitromfű-levél), Melissa herba (orvosi citromfű virágos hajtása), Menthae crispae folium (fodomentalevél), Menthae piperitae folium (borsmentalevél), Millefolii herba (közönséges cickafark virágos hajtása), Origani vulgaris herba (közönséges szurokfű virágos hajtása), Petroselinum folium (petrezselyemlevél), Plantaginis lanceolatae folium (lándzsásútifű-levél), Plantaginis majoris folium (nagyútifű-levél), Rosmarini folium (rozmaringlevél), Rutae herba (kerti ruta virágos hajtása), Salviae folium (orvosiszálya-levél), Sambuci folium (bodzalevél), Saturejae herba (borsfű virágos hajtása), Sempervivi (tectori) folium (kövirózsalevél), Serpylli herba (mezei kakukkfű virágos hajtása), Solidaginis herba (kanadai és magas aranyvessző virágos hajtása), Solidaginis virgaureae herba (közönséges aranyvessző virágos hajtása), Tanacetum herba (varádicsfű), Taraxaci folium (gyermekláncfűlevél), Taraxaci herba cum radice (gyermekláncfű virágos hajtása és gyökere), Thymi herba (kerti kakukkfű levele és virága), Urticae folium (csalánlevél), Urticae herba (csalán virágos hajtása), Verbasci folium (ökörfarkkóró-levél), Verbena herba (vasfű virágos hajtása)

3.9.1.6.5 Elsősorban virágdrogot adó gyógynövények

A virágdrogot adó gyógynövényekhez tartozó növénytani, morfológiai alapfogalmak

A növények pontos megnevezése, rendszertani besorolása

A növények morfológiai jellemzői, életformájuk

A drogot adó növényi rész, a drog megnevezése, jellemzői, főbb felhasználási lehetőségei

Az elsősorban virágdrogot adó gyógynövények felismerése

Virág- és virágzati drogok felismerése

Növények: Calendula officinalis (körömvirág), Carthamus tinctorius (sáfrányos szeklice), Chrysanthemum cinerariaefolium (rovarporvirág), Lavandula angustifolia (valódi levendula), Lavandula stoechas (spanyol levendula), Lavandula x intermedia (hibrid levendula), Matricaria chamomilla (orvosi székfű), Prunus spinosa (kökény), Robinia pseudoacacia

(fehér akác), Sambucus nigra (fekete bodza), Tilia cordata (kislevelű hárs), Tilia platyphyllos (nagylevelű hárs), Verbascum phlomoides (szöszös ökörfarkkóró)

Drogok: Calendulae flos (körömvirág), Carthami flos (sáfrányosszeklice-virág), Lavandulae flos (levendulavirág), Matricariae flos (kamillavirágzat), Pruni spinosa flos (kökényvirág), Pyrethri flos (rovarporvirág), Robiniae pseudacaciae flos (akácvirág), Sambuci flos (bodzavirág), Tiliae flos (hársvirág), Verbasci flos (ökörfarkkóró-virág)

3.9.1.6.6 Elsősorban termés- és magdrogot adó gyógynövények

A termés- és magdrogot adó gyógynövényekhez tartozó növénytani, morfológiai alapfogalmak

A növények pontos megnevezése, rendszertani besorolása

A növények morfológiai jellemzői, életformájuk

A drogot adó növényi rész, a drog megnevezése, jellemzői, főbb felhasználási lehetőségei

Az elsősorban termés- és magdrogot adó gyógynövények felismerése

Termés- és magdrogok felismerése

●
Növények: *Aesculus hippocastanum* (vadgesztenye), *Borago officinalis* (kerti borágó), *Brassica x juncae* (barna mustár), *Capsicum annuum convar. longum* (fűszerpaprika), *Carum carvi* (kömény), *Coriandrum sativum* (koriander), *Cucurbita pepo convar. pepo var. styriaca* (magháj nélküli tök), *Foeniculum vulgare* (édeskömény), *Hippophaë rhamnoides* (homoktövis), *Levisticum officinale* (lestyán), *Linum usitatissimum* (házi len), *Pimpinella anisum* (ánizs), *Silybum marianum* (máriatövis), *Sinapis alba* (fehér mustár)

Drogok: *Anisi fructus* (ánizstermés), *Boraginis fructus* (kertiborágó-mag), *Capsici fructus* (paprikatermés), *Cardui mariani fructus* (máriatövis-termés), *Carvi fructus* (köménytermés), *Coriandri fructus* (koriandertermés), *Cucurbitae semen* (tökmag), *Foeniculi fructus* (édesköménytermés), *Hippocastani semen* (vadgesztenyemag), *Hippophaë rhamnoides fructus* (homoktövistermés), *Levistici fructus* (lestyántermés), *Lini semen* (házi lenmag), *Sinapsis albae semen* (fehér mustármag), *Sinapsis juncae semen* (barna mustármag)

3.9.1.6.7 Egyéb drogot adó gyógynövények

Az egyéb drogot adó gyógynövényekhez tartozó növénytani, morfológiai alapfogalmak Kéregdrogot, rügydrogot, tobozbogyó drogot, hagymadrogot adó gyógynövények, hajtásdrogot adó egyéb gyógynövények, egyéb drogok A növények pontos megnevezése, rendszertani besorolása

A növények morfológiai jellemzői, életformájuk

A drogot adó növényi rész, a drog megnevezése, jellemzői, főbb felhasználási lehetőségei

Az egyéb drogot adó gyógynövények felismerése

Egyéb drogok felismerése

Növények: *Allium cepa* (vöröshagyma), *Allium sativum* (fokhagyma), *Frangula alnus* (közönséges kutyabenge), *Juniperus communis* (közönséges boróka), *Lentinula edodes* (shii-

take gomba), *Populus nigra* (fekete nyárfa), *Viscum album* (fehér fagyöngy) Méhszurok

Drogok: *Allii cepae bulbus* (vöröshagyma hagymája), *Allii sativi bulbus recens* (fokhagyma hagymája), *Frangulae cortex* (kutyabengekéreg), *Juniperi pseudofructus* (borókatobozbogyó), *Populi gemma* (nyárfarügy), *Visci albi folium* (fagyöngylevél), *Visci stipites*

(fagyöngy ágvége)

3.9.1.6.8 Illóolajok

Az illóolaj fogalma

A valódi levendula és az orvosi székfű

Illóolajok felismerése

Növények: *Lavandula angustifolia* (valódi levendula), *Matricaria chamomilla* (orvosi székfű)

Illóolajok: *Lavandulae aetheroleum* (francia levendulaolaj), *Matricariae aetheroleum* (kamillaolaj)

3.9.2 Gyógynövények gyűjtése és termesztése tantárgy

518/518 óra

3.9.2.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy oktatásának célja, hogy ismereteket nyújtson a termesztési, gyűjtési, elsődleges feldolgozási feladatok ellátásához, a gyógynövény-fajok jelentőségének, környezeti igényeinek felméréséhez, a termesztéstechnológiák munkaműveleteinek elvégzéséhez.

3.9.2.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

—

3.9.2.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

biológia, földrajz, általános alapozás, termesztési alapismeretek, műszaki és munkavédelmi ismeretek, gyógynövény- és drogismeret

3.9.2.4 A képzés órakeretének legalább 60%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.9.2.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Ismerteti és alkalmazza a gyógynövények gyűjtésének szabályait, gyógynövényeket gyűjt.	A gyógynövények gyűjtésének személyi és tárgyi feltételei, szabályai	Teljesen önállóan	Törekszik a szaknyelv pontos és szakszerű használatára, a pontos és precíz, kitartó munkavégzésre.	
Ismerteti és elvégzi a termesztéstechnológia feladatait, felismeri és megnevezi a gyógynövények vetőmagjait.	A hazai gyógynövénytermesztés jellemzői, a termesztés során előforduló munkák, a vetőmag azonosító és értékmérő tulajdonságai	Teljesen önállóan		
Ismerteti és összehasonlítja az állandó helyre vethető gyógynövény-fajok termesztéstechnológiáját, elvégzi a talaj-előkészítési, szaporítási, ápolási munkákat.	Állandó helyre vethető gyógynövény-fajok részletes termesztéstechnológiája	Teljesen önállóan		Internetes információforrásból adatokat gyűjt a gyógynövények termesztéséről, meteorológiai előrejelzésekről.
Ismerteti és összehasonlítja a palántaneveléssel	Palántaneveléssel termeszthető gyógynövényfajok	Teljesen önállóan		Internetes információforrásból adatokat gyűjt a

termeszthető gyógynövényfajok termesztéstechnológiáját, elvégzi a talajelőkészítési, szaporítási, ápolási munkákat.	részletes termesztéstechnológiája	
Ismerteti és összehasonlítja a vegetatív szaporítású gyógynövényfajok termesztéstechnológiáját, elvégzi a talaj-előkészítési, szaporítási, ápolási munkákat.	Vegetatív szaporítású gyógynövényfajok részletes termesztéstechnológiája	Teljesen önállóan
Ismerteti és összehasonlítja a fás szárú gyógynövényfajok termesztéstechnológiáját, elvégzi az ültetési, ápolási munkákat.	Fás szárú gyógynövényfajok részletes termesztéstechnológiája	Teljesen önállóan
Betakarítja a gyógynövényeket.	Betakarítási módok	Teljesen önállóan
Ismerteti az elsődleges feldolgozás módjait, elvégzi a gyógynövények elsődleges feldolgozását.	Az elsődleges feldolgozás fogalma, módjai, jellemzői	Instrukció alapján részben önállóan

gyógynövények termesztéséről, meteorológiai előrejelzésekről.
Internetes információforrásból adatokat gyűjt a gyógynövények termesztéséről, meteorológiai előrejelzésekről.
Internetes információforrásból adatokat gyűjt a gyógynövények termesztéséről, meteorológiai előrejelzésekről.
Internetes meteorológiai információgyűjtés.

3.9.2.6 A tantárgy témakörei

3.9.2.6.1 Gyógynövények gyűjtése, felvásárlása

A gyógynövények gyűjtésének feltételei, szabályai:

- A gyógynövénygyűjtés személyi és tárgyi feltételei
- A magyarországi gyógynövénygyűjtési körzetek
- A gyógynövénygyűjtéshez kapcsolódó környezet- és természetvédelmi előírások
- A gyűjtés módjai, munkavédelmi szabályai Gyűjthető

gyógynövények ismertetése:

- Nyugalmi időszakban gyűjtendő gyógynövények: a drogot adó begyűjtendő növényi rész, a növényi rész gyűjtéskori jellemzői, a begyűjtés módja, időpontja, jellemző lelőhelyek
- Tavasszal gyűjtendő gyógynövények: a drogot adó begyűjtendő növényi rész, a növényi rész gyűjtéskori jellemzői, a begyűjtés módja, időpontja, jellemző lelőhelyek
- Nyáron gyűjtendő gyógynövények: a drogot adó begyűjtendő növényi rész, a növényi rész

- gyűjtéskori jellemzői, a begyűjtés módja, időpontja, jellemző lelőhelyek
- Nyár végén, ősszel gyűjtendő gyógynövények: a drogot adó begyűjtendő növényi rész, a növényi rész gyűjtéskori jellemzői, a begyűjtés módja, időpontja, jellemző lelőhelyek

Gyógynövények gyűjtése:

- A gyűjtés előtti előkészítő munkák elvégzése: a tárolási hely előkészítése betárolásra, szárításra (épület, padlás, egyéb helyiségek fertőtlenítése), szárítókeretek előkészítése szárításra, a gyűjtött növényanyag szállítására alkalmas csomagolóanyagok, eszközök előkészítése
- Gyógynövények gyűjtése: növényfelismerés, gyűjtési mód, helyszíni előtisztítás begyakorlása a tenyészidő folyamán, legalább három alkalommal a gyógynövénygyűjtő terepgyakorlat során
- A védett és veszélyeztetett gyógynövényfajok eredeti termőhelyen történő tanulmányozása, felismerésük begyakorlása

A begyűjtött növényanyag előtisztítása szárításra: idegen növények, növényi részek, egyéb hulladék anyagok eltávolítása Tanulmányi szemle felvásárlótelepen:

- A felvásárlás feltételeinek és szabályainak helyszíni tanulmányozása
- A felvásárlótelep kialakítása, a felvásárlás szervezési és nyilvántartási munkáinak bemutatása

3.9.2.6.2 A gyógynövénytermesztés alapismeretei A gyógynövénytermesztés hazai helyzete, jelentősége

A gyógynövénytermesztés termesztési körzetei, üzemi formái

A termőhely kiválasztása, termesztéstechnológiák

A vetőmag

A vetőmag azonosító és értékmérő tulajdonságainak fogalma és vizsgálata

A tananyagban szereplő gyógynövényfajok vetőmagjainak bemutatása, azonosító morfológiai tulajdonságok, összetévesztési lehetőségek ismertetése, a magok megtekintése, összehasonlítása

Vetés előtti magkezelési eljárások típusai, célja

Vetés előtti magkezelési eljárások (csávázás, kalibrálás, hőkezelés stb.) tanulmányozása üzemi körülmények között

Szaporításmódok: az ivaros és az ivartalan szaporítás fogalma, módjai, jellemzői

A talaj-előkészítés fogalma, munkái

A növényápolás fogalma, munkái

Növényvédelem, vegyszerhasználat

Betakarítás: a betakarítás módjai, időpontjai

3.9.2.6.3 Az állandó helyre vethető gyógynövények termesztéstechnológiája Állandó helyre vethető gyógynövények termesztésének ismertetése: a növények általános jellemzése, környezeti igényük,

●
fajtáik, talaj-előkészítésük, szaporításuk, ápolási munkáik, betakarításuk, tárolásuk, az elsődleges feldolgozás lehetőségei Talajművelési, talaj-előkészítési gyakorlatok:

- A kitűzés és a területmérés eszközeinek ismerete és használata, szakmai számítások
- Ásó, kapa, gereblye és henger használata és karbantartása
- Talajművelő kisgépek (eke, rotációs kapa, kultivátor, kombinátor, borona, simító stb.) ismerete és használata

A gyógynövények szaporításának gyakorlata (magvetés):

- Magvak előkészítése vetésre (keverés sorjelző növény magjával, áztatás, fagyasztás stb.)
- A vetés sűrűségének (db/fm) meghatározása
- A szükséges vetőmagadag (g/m^2 , kg/m^2 stb.) kiszámítása és kimérése
- A kézi és gépi vontatású vetőgépek ismerete, használata, beállítása
- Szakmai számítások, a vetőmag mennyiségének meghatározása

Növényápolási gyakorlatok: sor- és sorközkapálás kézi kapával, sorközművelés géppel, fejtrágyázás, növényvédő permetezések, gyakoribb kártevők és kórokozók, valamint kártételek és kórképek felismerése, speciális ápolási munkák

3.9.2.6.4 ja

A palántaneveléssel termesztendő gyógynövények termesztéstechnológiá-

Palántaneveléssel termesztendő gyógynövények termesztésének ismertetése: a növények általános jellemzése, környezeti igényük, fajtáik, talaj-előkészítésük, szaporításuk, ápolási munkáik, betakarításuk, tárolásuk, az elsődleges feldolgozás lehetőségei Talajművelési, talaj-előkészítési gyakorlatok:

- A kitűzés és a területmérés eszközeinek ismerete és használata, szakmai számítások – Ásó, kapa, gereblye és henger használata és karbantartása
- Talajművelő kisgépek (eke, rotációs kapa, kultivátor, kombinátor, borona, simító stb.) ismerete és használata

A gyógynövények szaporításának gyakorlata (palántanevelés):

- Palántanevelés szabadágban: a szabadág kimérése és kitűzése, előkészítése vetésre, a sorok kijelölése; magvetés kézzel, illetve kézi vetőgéppel; magtakarás; a palántaágy öntözése kannával, öntözőtömlővel, szórófejes berendezéssel; a háti és motoros növényvédő permetezőgépek ismerete és használata
- Palántanevelés fóliasátorban: magvetés a fóliasátor talajára; öntözés, párasítás, tápoldatozás; szellőztetés; gyomirtás kézzel, kapával; ritkítás, egyelés, tűzdelés; palántakiszedés, válogatás, csomagolás, szállítás
- Szakmai számítások, a vetőmag és palánta mennyiségének meghatározása Palánták kiültetése:
- Palánták előkészítése ültetésre
- A tenyészterület meghatározása, sorkijelölés
- Ültetés kézzel (ültetőfával) és géppel

- Ültetés utáni öntözés és pótlás

Növényápolási gyakorlatok: sor- és sorközkapálás kézi kapával, sorközművelés géppel, fejtrágyázás, növényvédő permetezések, gyakoribb kártevők és kórokozók, valamint kártételek és kórképek felismerése, speciális ápolási munkák

3.9.2.6.5 A vegetatív szaporítású gyógynövények termesztéstechnológiája Vegetatív szaporítású évelő gyógynövények termesztésének ismertetése: a növények általános jellemzése, környezeti igényük, fajtáik, talaj-előkészítésük, szaporításuk, ápolási

munkáik, betakarításuk, tárolásuk, az elsődleges feldolgozás lehetőségei Talajművelési, talaj-előkészítési gyakorlatok:

- A kitűzés és a területmérés eszközeinek ismerete és használata, szakmai számítások
- Ásó, kapa, gereblye és henger használata és karbantartása
- Talajművelő kisgépek (eke, rotációs kapa, kultivátor, kombinátor, borona, simító stb.) ismerete és használata

A gyógynövények szaporításának gyakorlata (vegetatív szaporítás):

- Terjedő tövű gyógynövények (tárkony, rovarporvirág stb.) tőosztása: anyató kiszedése, anyató szétszedése, megtisztítása, fertőtlenítése, törészek elültetése
- Gyökeres dugvány előállítás: sima dugványok (fás vagy félfás) megszedése anyatóról, sima dugvány előkészítése (lelevelés, metszlap készítése, fertőtlenítés, visszavágás stb.), sima dugvány elültetése takaratlan, illetve fóliával takart talajba
- Tő körüli gyökeres sarjleválasztás és elültetés (pl. tárkony) vegetációban
- Sztólo felszedése, tisztítása, válogatása és elültetése

Növényápolási gyakorlatok: sor- és sorközkapálás kézi kapával, sorközművelés géppel, fejtrágyázás, növényvédő permetezések, gyakoribb kártevők és kórokozók, valamint kártételek és kórképek felismerése, speciális ápolási munkák

3.9.2.6.6 A fás szárú gyógynövények termesztéstechnológiája

Fás szárú gyógynövények termesztésének ismertetése: a növények általános jellemzése, környezeti igényük, fajtáik, talaj-előkészítésük, szaporításuk, ápolási munkáik, betakarításuk, tárolásuk, az elsődleges feldolgozás lehetőségei

Fás szárú gyógynövények ültetése, ápolási munkáinak elvégzése

3.9.2.6.7 Betakarítási munkák

Gyökérkiszedés ásóval, ekével

Hajtások (herba előállítás) vágása sarlóval vagy géppel (rendvágó, kaszával rakódó)

Virágok, virágzatok szedése kézzel (szedőfésűvel, pl. kamilla)

Termések, magvak kétmenetes és egymenetes betakarítása

3.9.2.6.8 A gyógynövények feldolgozása és felvásárlása

Az elsődleges (termesztőüzemi) feldolgozás fogalma, célja, formái, jelentősége

A szárítás fogalma, célja, módjai

A szárítást előkészítő műveletek elvégzése:

- Gyökerek előkészítése szárításra (tisztítás, mosás, darabolás)
- Levelek (folium) fosztása drog előállítására (pl. borsmenta) A természetes szárítás műveleteinek gyakorlása:

- Padlás, fóliasátor, egyéb helyiségek előkészítése szárításra
- Szárítókeret használata
- Növényanyag kiterítése, forgatása

A mesterséges szárítás műveletei: TSZP összeállítása, működtetése, folyamatos szárítás

Az illóolaj kinyerésének, lepárlásának fogalma, módjai, tanulmányozása

A csomagolás célja, módjai, az értékesítés szabályai

Csomagolhatóság (zsákolhatóság) meghatározása:

- Megszáradt növényanyag (drog) leszedése szárítókeretről, csomagolása
- Magtisztítás rostálással
- Magdrog zsákolása

Magtisztítás, magtisztító gépek használata és karbantartása: kalmárrosta, szeparátor A gyógynövények felvásárlása, a hazai felvásárlás és értékesítés rendszere

3.10 Fűszernövény-termesztés megnevezésű tanulási terület a Gyógynövénytermesztő

szakmairány számára

A tanulási terület tantárgyainak összóraszám:

362/362 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A tanulási terület megismerteti a fűszernövények termesztésének elméleti alapjait és gyakorlatát.

3.10.1 Fűszernövény-termesztés tantárgy

362/362 óra

3.10.1.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy oktatásának célja, hogy a tanulók megismerjék a fűszernövény-fajok jelentőségét, környezeti igényei, termesztéstechnológiáját, gyűjtését, elsődleges feldolgozását. A gyakorlati tevékenységek elsajátításával pedig alkalmassá válnak a termesztéstechnológiák munkaműveleteinek elvégzésére.

3.10.1.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

—

3.10.1.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

biológia, földrajz, általános alapozás, termesztési alapismeretek, műszaki és munkavédelmi ismeretek, gyógynövény- és drogismeret

3.10.1.4 A képzés órakeretének legalább 60%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.10.1.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Ismerteti a fűszernövények csoportosítási módjait, összehasonlítja a csoportok növényeit, felismeri és megnevezi a fűszernövényeket.	A fűszernövények fogalma, csoportosítási módjai	Teljesen önállóan	Törekszik a szaknyelv pontos és szakszerű használatára, a pontos, precíz és kitartó munkavégzésre.	
Ismerteti és összehasonlítja az egyéves fűszernövényfajok termesztéstechnológiáját	Fűszernövényfajok részletes termesztéstechnológiája	Teljesen önállóan		Internetes információforrásból adatokat gyűjt a fűszernövények termesztéséről,

, elvégzi a talajelőkészítési, szaporítási, ápolási munkákat.				meteorológiai előrejelzésekről.
Ismerteti és összehasonlítja a kétéves fűszernövényfajok termesztéstechnológiáját , elvégzi a talaj-előkészítési, szaporítási, ápolási munkákat.	Fűszernövényfajok részletes termesztéstechnológiája	Teljesen önállóan		Internetes információforrásból adatokat gyűjt a fűszernövények termesztéséről, meteorológiai előrejelzésekről.
Ismerteti és összehasonlítja az évelő fűszernövényfajok termesztéstechnológiáját , elvégzi a talaj-előkészítési, szaporítási, ápolási munkákat.	Fűszernövényfajok részletes termesztéstechnológiája	Teljesen önállóan		Internetes információforrásból adatokat gyűjt a fűszernövények termesztéséről, meteorológiai előrejelzésekről.
Ismerteti és összehasonlítja a fontosabb meleg égövi fűszernövényfajokat.	Meleg égövi fűszernövények jellemzői	Teljesen önállóan		Internetes információforrásból adatokat gyűjt.
Fűszernövényeket hajtat.	A hajtatas fogalma, módjai	Instrukció alapján részben önállóan		
Betakarítja, áruvá készíti és tárolja a fűszernövényeket.	Betakarítási, tárolási módok	Instrukció alapján részben önállóan		Internetes meteorológiai információkat gyűjt.

3.10.1.6 A tantárgy témakörei

3.10.1.6.1 A fűszernövények jelentősége, csoportosítása

A fűszernövények fogalma, jelentőségük a gazdaságban és a táplálkozásban

A fűszernövények csoportosítása az életforma, a felhasznált növényi részek, a környezeti igények és a szaporításmód alapján

A fűszernövények magvainak, palántáinak és kifejlett egyedeinek, valamint az évszakonként változó gyomvegetáció felismerése A termesztett fűszerek érzékszervi vizsgálata

A fűszerkeverékek

3.10.1.6.2 Az egyéves fűszernövények termesztése

Az egyéves fűszernövények termesztésének jelentősége, növénytani jellemzésük, ökológiai igényük

Az egyéves fűszernövények termesztéstechnológiájának ismertetése: növényváltás, tápanyagellátás, talaj-előkészítés, szaporítás, növényápolás és növényvédelem, betakarítás, áruvá készítés, szárítás,

•
tárolás, fajták (ánizs, bazsalikom, borsikafű/csombor, fokhagyma, fűszerpaprika, kapor, kerti majoránna, konyhakömény, koriander, metélőhagyma, mustárfajok, sáfrányos szeklice)

Talajművelési, talaj-előkészítési gyakorlatok:

- A kitűzés és a területmérés eszközeinek ismerete és használata, szakmai számítások – Kézi és gépi talaj-előkészítés

A fűszernövények szaporításának gyakorlata:

- Magvak előkészítése vetésre
- Sorok kijelölésének módjai
- Magvak állandó helyre vetése
- Magvetés palántaneveléshez, a palánták ápolási munkái
- Palánták kiültetése
- Vegetatív növényi részek előkészítése a szaporításhoz, ültetés
- Szakmai számítások, a vetőmag és a palánta mennyiségének meghatározása, ágyások területének kiszámítása

Növényápolási gyakorlatok: sor- és sorközkapálás kézi kapával, sorközművelés géppel, fejtrágyázás, speciális ápolási munkák Növényvédelmi feladatok:

- A leggyakoribb kártevők és kórokozók, valamint kárképek és kórképek felismerése
- Agrotechnikai, fizikai, mechanikai és biológiai növényvédelmi eljárások alkalmazása
- Permetezési napló vezetése
- Szakmai számítások: vegyszeradag meghatározása az adott töménységű permetlé készítéséhez

3.10.1.6.3 A kétéves fűszernövények termesztése

A kétéves fűszernövények termesztésének jelentősége, növénytani jellemzésük, ökológiai igényük

A kétéves fűszernövények termesztéstechnológiájának ismertetése: növényváltás, tápanyagellátás, talaj-előkészítés, szaporítás, növényápolás és növényvédelem, betakarítás, áruvá készítés, szárítás, tárolás, fajták (angelika, petrezselyem, vöröshagyma, zeller) Talajművelési, talaj-előkészítési gyakorlatok:

- A kitűzés és a területmérés eszközeinek ismerete és használata, szakmai számítások – Kézi és gépi talaj-előkészítés

A fűszernövények szaporításának gyakorlata:

- Magvak előkészítése vetésre
- Sorok kijelölésének módjai
- Magvak állandó helyre vetése
- Magvetés palántaneveléshez, a palánták ápolási munkái
- Palánták kiültetése

-
- Vegetatív növényi részek előkészítése a szaporításhoz, ültetés
- Szakmai számítások, a vetőmag és a palánta mennyiségének meghatározása, ágyások területének kiszámítása

Növényápolási gyakorlatok: sor- és sorközkapálás kézi kapával, sorközművelés géppel, fejtrágyázás, speciális ápolási munkák Növényvédelmi feladatok:

- A leggyakoribb kártevők és kórokozók, valamint kárképek és kórképek felismerése
- Agrotechnikai, fizikai, mechanikai és biológiai növényvédelmi eljárások alkalmazása
- Permetezési napló vezetése
- Szakmai számítások: vegyszeradag meghatározása az adott töménységű permetlé készítéséhez

3.10.1.6.4 Az évelő fűszernövények termesztése

Az évelő fűszernövények termesztésének jelentősége, növénytani jellemzésük, ökológiai igényük

Az évelő fűszernövények termesztéstechnológiájának ismertetése: növényváltás, tápanyagellátás, talaj-előkészítés, szaporítás, növényápolás és növényvédelem, betakarítás, áruvá készítés, szárítás, tárolás, fajták (fehér üröm, izsóp, kerti kakukkfű, lestyán, rozmaring, szurokfű, tárkony, torma, zsálya)

Talajművelési, talaj-előkészítési gyakorlatok:

- A kitűzés és a területmérés eszközeinek ismerete és használata, szakmai számítások – Kézi és gépi talaj-előkészítés

A fűszernövények szaporításának gyakorlata:

- Magvak előkészítése vetésre
- Sorok kijelölésének módjai
- Magvak állandó helyre vetése
- Vegetatív növényi részek előkészítése a szaporításhoz, ültetés
- Szakmai számítások, a vetőmag mennyiségének meghatározása, ágyások területének kiszámítása

Növényápolási gyakorlatok: sor- és sorközkapálás kézi kapával, sorközművelés géppel, fejtrágyázás, speciális ápolási munkák Növényvédelmi feladatok:

- A leggyakoribb kártevők és kórokozók, valamint kárképek és kórképek felismerése
- Agrotechnikai, fizikai, mechanikai és biológiai növényvédelmi eljárások alkalmazása
- Permetezési napló vezetése
- Szakmai számítások: vegyszeradag meghatározása az adott töménységű permetlé készítéséhez

3.10.1.6.5 Fontosabb meleg égövi fűszernövények

A növények rendszertani besorolása, növénytani jellemzőik, ökológiai igényük, felhasználásuk, termesztésük (babér, bors, fahéj, gyömbér, kurkuma, szegfűszeg, szerecsendió, vanília)

●
3.10.1.6.6 Fűszernövények hajtatása

Levél- és hajtásdrogként használatos alacsony növésű fűszernövények hajtatása cserépben

Az áttelelő, a helyrevetett és a palántázott fűszernövények fóliaalagút alatti hajtatása

Páratartalom, hőmérséklet és a szén-dioxid szabályozása a természetőberendezésekben Öntözés a természetőberendezésekben

3.10.1.6.7 A fűszernövények betakarítása, áruvá készítése és tárolása

A biológiai és gazdasági érettség megállapítása

Fűszernövények betakarítása, áruvá készítése, szárítása, tárolása

3.11 Kertészeti ismeretek gyümölcsstermesztőknek megnevezésű tanulási terület a

Gyümölcsstermesztő szakmairány számára

A tanulási terület tantárgyainak összóraszám:

273/273 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A tanulási terület megismerteti a növények termesztése során előforduló legfontosabb feladatokat, a termesztés gépesítésének lehetőségeit, és felhívja a tanulók figyelmét a tevékenységük jellegzetességeiből adódó munka- és környezetvédelmi feladatok jelentőségére.

3.11.1 Termesztési alapismeretek tantárgy

72/72 óra

3.11.1.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy az általános alapozás éghajlattani és talajtani témaköréhez kapcsolódva megismerteti a kertészeti termesztést befolyásoló talajművelési, trágyázási és öntözési eljárásokat és felhasználhatóságukat, és rávezeti a tanulót az eredményes termesztéshez nélkülözhetetlen növényvédelem és környezetvédelem kapcsolatára.

3.11.1.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

—

3.11.1.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

általános alapozás, műszaki és munkavédelmi ismeretek, gyümölcsstermesztés, szőlőstermesztés

3.11.1.4 A képzés órakeretének legalább 50%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.11.1.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Szakszerűen használja a kertészeti eszközöket.	Kertészeti termesztőberendezések, eszközök, szerszámok	Teljesen önállóan	Törekszik a szaknyelv pontos és szakszerű használatára. Törekszik a pontos és precíz munkavégzésre. Nyitott az új ismeretekre, új megoldásokra. Törekszik saját tanulási céljainak megfogalmazására.	
Talajművelést végez.	Talajművelési eljárások, talajművelő eszközök, gépek	Teljesen önállóan		Internetes forrásból információt gyűjt a környezetkímélő talajművelési módszerekről.
Szerves és műtrágyák kijuttatását végzi.	A szerves és a műtrágya fogalma, típusai, trágyázási módok	Teljesen önállóan		Internetes forrásból információt gyűjt a termesztésben engedélyezett termésmenvelő anyagokról, műtrágyákról.
Öntözési feladatokat végez, öntözőrendszereket üzemeltet.	Az öntözés célja, módja, az öntözéshez kapcsolódó fogalmak	Instrukció alapján részben önállóan		Internetes forrásból információt gyűjt a korszerű öntözési technológiákról.
Felismeri a jellegzetes károsítókat, gyomnövényeket, növényvédelmi munkákat végez.	A növényvédelem módjai, a károsítók típusai, növényvédelmi alapfogalmak	Instrukció alapján részben önállóan		Internetes forrásból információt gyűjt az engedélyezett növényvédő szerekről, a növényvédelemre vonatkozó jogszabályokról.

3.11.1.6 A tantárgy témakörei

3.11.1.6.1 A kertészeti termesztés tárgyi feltételei

A kertészeti termesztésben előforduló termesztőberendezések (üvegházak, növényágycsok, fóliás berendezések), kiegészítő építmények (tárolók), termesztőedények (cserepek, szaporítóládák, -tálcák), kertészeti szerszámok (ásó, gereblye, kapa, metszőolló stb.) Kertészeti földnemek, közegek

3.11.1.6.2 Talajművelés

A talajművelés célja és alapelvei

●
Talajművelési eljárások, eszközök, gépek: szántás, tárcsázás, kultivátorozás, boronálás, simítózás, hengerezés, a talajmaró és a mélylazító használata

Talajművelési rendszerek kialakítása

3.11.1.6.3 Trágyázás

A trágyázás célja

A trágyafélék csoportosítása: szerves trágyák (istállótrágya fogalma, összetétele, kezelése, tárolása, hígtrágya, zöldtrágya, egyéb szerves trágyák), műtrágyák (nitrogén-, foszfor-, káliumtartalmú műtrágyák, mikroelemtrágyák jellemzői, használatuk lehetőségei és tárolásuk)

Trágyázási módok

A trágyafélék tárolási módjai, a trágyázás környezetvédelmi vonatkozásai

3.11.1.6.4 Öntözés

Az öntözés jelentősége

Az öntözés célja: vízpótló, kelesztő, frissítő, párasító, nedvességtároló, talajátmosó, trágyázó, beiszapoló, színező és fagy elleni öntözés

Az öntözővíz tulajdonságai: ásványisó-tartalma, keménysége, hőfoka és szennyezettsége

Öntözési módok: felületi, esőszerű, altalaj- és mikroöntözés

Az öntözés időpontjának és az öntözővíz mennyiségének meghatározása (öntözési norma, idénynorma, öntözési forduló)

3.11.1.6.5 Növényvédelem

A növényvédelem jelentősége, feladata

A növényeket károsító élő szervezetek (vírusok, baktériumok, gombák, állati kártevők) legfontosabb jellemzői

A kertészeti kultúrák legfontosabb gyomnövényei

Növényvédő szerek ismerete, felhasználása, tárolása

Permetlé-összetétel számítása

A permetlé készítésének szabályai, permetlevek bekeverése (gyakorlatilag nem mérgező szerekkel)

A növényvédelem módjai, előrejelzés, megelőzés, védekezés

A környezetvédelem szerepe a növényvédelemben

Komplex és integrált növényvédelem

3.11.2 Műszaki és munkavédelmi ismeretek tantárgy

201/201 óra

3.11.2.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy oktatásának célja az általános műszaki ismeretek átadásán túl a kertészetben használt erő- és munkagépek, eszközök működési elvének, szerkezetének megismertetése. További cél, hogy a tanulók elsajátítsák a kertészetben alkalmazott kéziszerszámok, eszközök készségszintű használatát, a gépek, berendezések szakszerű üzemeltetését, az egyszerűbb javítások elvégzését, az eszközök, berendezések, gépek karbantartását. A tantárgy az általános alapozás munka-, tűz- és környezetvédelem témaköréhez kapcsolódva komplex ismeretanyagot biztosít a munka- és környezetvédelmi szempontoknak megfelelő kertészeti munkavégzéshez.

3.11.2.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

—

3.11.2.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

fizika, általános alapozás, szakmai alapozás, gyümölcsstermesztési alapok, gyümölcsstermesztés, munkafolyamatok (gyümölcsstermesztés), szőlőstermesztés, munkafolyamatok (szőlőstermesztés)

3.11.2.4 A képzés órakeretének legalább 50%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.11.2.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Szakszerűen használja a műhely kéziszerszámait.	Ipari anyagok, a műhely szerszámjai	Teljesen önállóan	Törekszik a szaknyelv pontos és szakszerű használatára.	
Elvégzi a gépelemek alapvető karbantartási munkáit, felismeri a jellegzetes meghibásodásokat.	A gépelemek típusai, főbb jellemzői	Teljesen önállóan	Törekszik a pontos és precíz munkavégzésre. Felismeri a munkavédelmi szabályok betartásának jelentőségét.	
Beindítja a belső égésű motorokat, elvégzi az alapvető karbantartási munkákat.	A belső égésű motorok működési elve, fő szerkezeti részei	Teljesen önállóan	Elhivatott a környezetvédelem tekintetében.	
Erőgépet beindít, vezet, leállít.	Az erőgépek típusai, szerkezeti egységei	Teljesen önállóan	Nyitott az új ismeretekre, új megoldásokra.	
Összekapcsolja az erőgépeket és a munkagépeket.	Az erőgépek és munkagépek összekapcsolási lehetőségei	Instrukció alapján részben önállóan	Törekszik saját tanulási céljainak megfogalmazására.	

Üzemelteti a járművek villamos berendezéseit, a villanymotorokat.	A járművek villamos berendezései, a villamosmotorok szerkezeti felépítése, működési elve	Teljesen önállóan	
Üzemelteti és karbantartja a kertészeti termesztés munkagépeit.	A kertészeti termesztésben alkalmazott talajművelő, tápanyagviszaporító és növényvédő gépek, szállító- és rakodógépek, öntözőberendezések jellemzői	Instrukció alapján részben önállóan	Internetes forrásból információt gyűjt a kertészeti termesztésben használt munkagépekről.
Üzemelteti és karbantartja a gyümölcs- és szőlőtermesztés eszközeit, gépeit.	A csemete- és oltványnevelés, a telepítés és fenntartás, a betakarítás és feldolgozás eszközei, gépei	Instrukció alapján részben önállóan	Internetes forrásból információt gyűjt a gyümölcs- és szőlőtermesztésben használt munkagépekről.
Munkáját a kertészeti termesztésre vonatkozó biztonságtechnikai szabályok betartásával végzi.	Biztonságtechnikai előírások	Teljesen önállóan	Internetes forrásból információt gyűjt a munkavédelmi jogszabályokról.
Munkáját a kertészeti termesztéshez kapcsolódó környezetvédelmi előírások betartásával végzi.	A munkájához kapcsolódó legfontosabb környezetvédelmi fogalmak, előírások	Teljesen önállóan	Internetes forrásból információt gyűjt a környezetvédelmi jogszabályokról, környezetbarát termesztési technológiákról.

3.11.2.6 A tantárgy témakörei

3.11.2.6.1 Szerszám- és anyagismeret

A műhely kéziszerszámai, alkalmazásuk a gyakorlatban

A gépek anyagai, megmunkálhatósága

Kötésmódok (oldható, nem oldható)

Anyagismeret (fém és nemfém anyagok, tüzelő- és kenőanyagok tulajdonságai, felhasználásuk)

3.11.2.6.2 Gépelemek, szerkezeti egységek

●
A legfontosabb gépépítő egységek (tengelyek, csapágyak, tengelykapcsolók, szivattyúk, hidraulikus munkahengerek) feladata, fajtái, jellemzői, működésük, karbantartásuk, jellegzetes meghibásodásuk

Nyomatékvitel (szíjhajtás, lánchajtás, fogaskerék-hajtás), áttétel

Mozgást átalakító gépelemek, típusai, jellemzőik

3.11.2.6.3 Belső égésű motorok

Az Otto-motorok, dízelmotorok szerkezete, működése

Az üzemanyag-ellátó, a kenési és a hűtési rendszerek, valamint a levegőszűrő fő részei, működése, karbantartása. Légtelenítés, hidegindítás, indítások gyakorlása

A motorok hűtése, a vízű hűtő rendszer működése, karbantartása

3.11.2.6.4 Erőgépek

Az erőgépek fajtái, általános felépítésük, az erőátvitel egységei (motor, tengelykapcsoló, sebességváltó, kiegyenlítőmű, végrehajtás, járókerék) Teljesítményleadó tengely, függesztőszerkezet, vonószerkezet

A járószerkezet és a kormányzás

A fékszerkezetek feladata, fajtái, működése, karbantartása

A járművek elektromos berendezései

Az akkumulátor működése, karbantartása

Indítómotor, generátor, gyújtórendszer, világítóberendezések, üzemeltetésük, karbantartásuk

Az erőgép indításának, leállításának, vezetésének gyakorlata

3.11.2.6.5 Erőgépek és munkagépek összekapcsolása

A hárompont-felfüggesztés és állítási lehetőségei

Vonóhorog, teljesítményleadó tengely, hidraulikus és elektromos csatlakoztatás

Traktor és pótkocsi, traktor és meghajtott munkagép összekapcsolása, szétkapcsolása A csatlakoztatás biztonságtechnikája, járműszerelvény vezetése

3.11.2.6.6 Járművillamosság, villanymotorok

A járművillamossági berendezések elhelyezkedése a járművön, feladatuk, működésük, karbantartásuk (akkumulátor, generátor, indítómotor, világítás, biztosítékok)

Váltóáramú motorok indítása, üzemeltetése

Villanymotorok működési elve, szerkezete, fajtái, üzemeltetése, biztonságtechnikája

3.11.2.6.7 A kertészeti termesztés gépei

- A talajművelő gépek szerkezetének, működésének áttekintése, a csatlakoztatások, beállítások, az üzemeltetés és a karbantartás gyakorlása a rendelkezésre álló eszközökkel (ágyeke, tárcsa, kultivátor, talajmaró, boronák, lazítók, hengerek, rotációs kapák)

Az istállótrágya-szórók és műtrágyaszórók szerkezeti részei, csatlakoztatásuk az erőgéphez, beállításuk, üzemeltetésük, karbantartásuk gyakorlása

A növényvédő gépek (csoportosításuk, cseppképzési módjaik, a hidraulikus porlasztású, légorlasztásos és szállítólevegős gépek fő részei, működésük bemutatása, üzemeltetésük, szabályozásuk, karbantartásuk, szórószerkezetek, a ködpermetezés gépei, porozógépek, csávázók, a permetezőgépek automatikái, permetlé-összetétel számítása, növényvédelmi gépek beállítása, az üzemeltetés, karbantartás, környezetvédelem feladatai)

A szállítás, rakodás gépei (biztonsági előírásaik, a traktoros pótkocsik felépítése, a csatlakoztatás, vontatás gyakorlása, billenthető pótkocsik üzemeltetése, traktoros és önjáró homlokrakodók, kerti traktor és pótkocsi összekapcsolása, karbantartási teendők, munkabiztonsági követelmények, elektromos és gázüzemű rakodók)

Az öntözés berendezései (szivattyúk, vezetékek, szórófejek, zárószerkezetek, kézi áttelepítésű vagy mobil berendezés összeszerelése, szétszerelése, üzemeltetése, karbantartása, öntözési módok, tápanyag-utánpótlás öntözéssel, mikroöntözés)

3.11.2.6.8 A gyümölcs- és szőlőtermesztés eszközei, gépei Gyümölcsstermesztés:

- Gyümölcsfaiskola csemete- és oltványnevelése: vető-, ültető-, sorközművelő, kiemelő-, csemete- és oltváncsomagoló, valamint oltógépek, a gépek üzemeltetése
- Gyümölcsstelepítés, területrendezés: a tereptisztítás, a tereprendezés, a telepítés (gödörfúrók, hidrofúrók) és a támrendszerépítés gépei, működés közbeni megtekintésük, üzemeltetésük
- Metszés: a szelektív metszés és a nyesedékhasznosítás gépei, síkfalmetszők. Kézi metszőollók karbantartása, élezése. Pneumatikus metszőollók felszerelése, üzemeltetése, karbantartása. Síkfalmetszők működés közbeni megfigyelése. Motoros fűrészek alkalmazása.
- Gyümölcsbetakarítás: segédeszközös betakarítás, segédgépes betakarítás, teljesen gépesített betakarítás, gyümölcsszállítás, a gépek üzemeltetése
- Gyümölcsmanipulálás és tárolás: felrakó-, tisztító-, selejtező-, válogató- (osztályozó-) és csomagológépek és berendezések, a gyümölcsök tárolása (tárolási módok, tárolótípusok), a gépek üzemeltetése Szőlőtermesztés:
- Csemete- és oltványnevelés: ültető-, kiemelő-, oltó- és oltváncsomagoló gépek – A telepítés, támrendszerépítés gépei
- Ültetvényápolás: a metszés és a nyesedékfeldolgozás gépei, eszközei
- Betakarítás: szüretelő- és szállítógépek, eszközök
- Feldolgozás: a szőlőfogadás gépei, zúzó, bogyózók, zúzó-bogyózók, cefreszivattyúk, mustleválasztók (statikus, dinamikus), szőlősajtók, segédanyag-adagoló berendezések, a must tárolása

-
- A kézi munkavégzés során használt eszközök, gépek biztonságos használatának szabályai Erőgépek, munkagépek biztonságos üzemeltetésének szabályai A növényvédelem biztonsági szabályai:
  - A növényvédő szerek vásárlásának, használatának személyi feltételei
  - Az előkészítés (bekeverés), kijuttatás és tárolás általános biztonságtechnikai előírásai, környezetvédelmi vonatkozásai
  - A szabadföldi és zárttéri növényvédelem biztonságtechnikai szabályai, környezetvédelmi vonatkozásai
  - Szermaradványok, csomagolóanyagok kezelése
  - Védőfelszerelések használata, karbantartása, elsősegélynyújtás növényvédőszermérgezőkor

A gyümölcsstermesztés, áruvá készítés, feldolgozás és tárolás munkavédelmi és higiéniai ismeretei

A szőlőstermesztés munkavédelmi és higiéniai ismeretei

3.11.2.6.10 Környezet- és természetvédelem

A környezetvédelem fogalma, feladatai, jogi szabályozása, szervezetek

A talajvédelem, erózió, defláció, talajok szennyeződése, az öntözés, műtrágyázás, vegyszeres növényvédelem hatása

A víz védelme, szennyeződésének forrásai, a megelőzés lehetőségei, víztisztítási lehetőségek

A levegő tisztaságának védelme, a levegő szennyezettsége, a légszennyezés folyamata, a levegőtisztaság megóvásának lehetőségei

Erdő- és vadvédelem

Hulladékok, a hulladék fogalma, csoportosításuk, ártalmatlanításuk, újrahasznosításuk eljárásai, veszélyes hulladékok és ártalmatlanításuk

Környezetvédelmi károk és bírságolás

A természetvédelem feladata, jelentősége

Védett növények fogalma, a legfontosabb védett növényfajok

A kertész lehetőségei a környezetvédelem területén: környezetbarát anyaghasználat, természeti erőforrások megőrzése, élőhelyek bővítése, takarékos vízgazdálkodás, környezetbarát, energiatakarékos technológiák a kertészetben A talajvédelem jelentősége a kertészeti termesztés során Talajművelés, talajfertőtlenítés, speciális tápközegek használata

3.12 Gyümölcs- és szőlőstermesztésmegnevezésű tanulási terület a Gyümölcsstermesztő

szakmairány számára

A tanulási terület tantárgyainak összóraszám: 1035/1035 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A tanulási terület megismerteti a gyümölcs- és szőlőstermesztés elméleti alapjait és gyakorlatát.

3.12.1 Gyümölcsstermesztés tantárgy

651/651 óra

3.12.1.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy oktatásának célja, hogy a tanulók megismerjék a gyümölcsstermesztés jelentőségét, helyzetét, a gyümölcsstermő növényeket, szaporítási módjait, az ápolási munkákat és a betakarítás módjait, a különböző gyümölcsfajok gazdasági és táplálkozási jelentőségét, környezeti igényeit, termesztéstechnológiáját. A tantárgy keretében a tanulók elsajátítják a különböző gyümölcsfajok termesztéstechnikai munkafolyamatainak helyes megválasztását és a leggyakoribb munkaműveleteket.

3.12.1.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

—

3.12.1.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

általános alapozás, termesztési alapismeretek, műszaki és munkavédelmi ismeretek

3.12.1.4 A képzés órakeretének legalább 60%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.12.1.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Ismerteti és értékeli a hazai gyümölcsstermesztés jellemzőit, helyzetét.	A hazai gyümölcsstermesztés jellemzői	Teljesen önállóan	Törekszik a szaknyelv pontos és szakszerű használatára, a pontos, precíz és kitartó munkavégzésre.	Internetes információforrásból adatokat gyűjt a gyümölcsstermő növények termesztési adatairól.
Ismerteti, jellemzi, összehasonlítja, felismeri és megnevezi a gyümölcsfajokat, a gyümölcsstermő növények részeit, termőrészeit, alanyait.	A gyümölcsstermő növények, csoportosítási lehetőségeik, részeik	Teljesen önállóan		Internetes információforrásból adatokat gyűjt a gyümölcsstermő növények alanyairól.

Ismerteti és értékeli a gyümölcsös telepítésének feltételeit, a gyümölcsös kialakításának lépéseit, ültetvényt telepít.	Az ültetvények létesítésének természeti és gazdasági feltételei	Instrukció alapján részben önállóan	Internetes információforrásból meteorológiai adatokat gyűjt.
Ismerteti és összehasonlítja az ivartalan szaporítási módokat, gyümölcsstermő növényeket szaporít.	A gyümölcsstermő növények ivaros és ivartalan szaporítási módjai	Instrukció alapján részben önállóan	
Ismerteti és összehasonlítja a legelterjedtebb koronaformákat, alakító és fenntartó metszésüket, gyümölcsstermő növényeket metsz.	Az alakító és fenntartó metszés fogalma, koronaformák.	Instrukció alapján részben önállóan	Internetes információforrásból meteorológiai adatokat gyűjt.
Ismerteti, összehasonlítja és értékeli a gyümölcsösök telepítés előtti és fenntartó trágyázásának módjait, a gyümölcsstermesztésben alkalmazható talajművelési és öntözési módokat. trágyázást, öntözést és talajművelést végez.	A tápanyag-ellátás módjai, talajművelési és öntözési módok. Öntözőrendszerek működésének szabályozása	Teljesen önállóan	Internetes információforrásból meteorológiai adatokat gyűjt.
Ismerteti a károsítók csoportjait, összehasonlítja és értékeli a növényvédelem módjait, növényvédelmi munkákat végez.	A károsítók csoportjai, a növényvédelem módjai	Instrukció alapján részben önállóan	Internetes információforrásból meteorológiai adatokat gyűjt, növényvédelmi előrejelző oldalakat használ.
Ismerteti és összehasonlítja a betakarítás, az áruvá készítés és a tárolás módjait.	A betakarítás, az áruvá készítés és a tárolás módjai Tárolók légterének szabályozása	Teljesen önállóan	Internetes információforrásból meteorológiai adatokat gyűjt.
Oltványokat kitermel, osztályoz.	A kitermelés módjai, szabványok.	Instrukció alapján részben önállóan	Internetes információforrásból meteorológiai adatokat gyűjt.
Ismerteti és összehasonlítja az almatermésű gyümölcsfajok, a csonthéjas gyümölcsfajok termesztéstechnológiáját. Almatermésű és	Az almatermésűek ültetvényeinek kialakítása, fenntartása A csonthéjasok	Teljesen önállóan	Internetes információforrásból adatokat gyűjt az almatermésűek és a csonthéjasok fajtáiról.

csonthéjas gyümölcsfajokat termeszt.	ültetvényeinek kialakítása, fenntartása		
Ismerteti és összehasonlítja a héjas gyümölcsfajokat, a bogyós gyümölcsfajokat termesztéstechnológiáját. Héjas és bogyós gyümölcsfajokat termeszt.	A héjasok ültetvényeinek kialakítása, fenntartása A bogyós gyümölcsűek ültetvényeinek kialakítása, fenntartása	Teljesen önállóan	Internetes információforrásból adatokat gyűjt a héjasok és a bogyós gyümölcsűek fajtáiról.
Ismerteti és összehasonlítja a különleges gyümölcsfajokat termesztéstechnológiáját, különleges gyümölcsfajokat termeszt.	A különleges gyümölcsfajok ültetvényeinek kialakítása, fenntartása	Teljesen önállóan	Internetes információforrásból adatokat gyűjt a különleges gyümölcsfajok fajtáiról.

3.12.1.6 A tantárgy témakörei

3.12.1.6.1 A gyümölcstermesztés jelentősége, helyzete, a gyümölcstermő növények csoportosítása, növényi részek jellemzése

A gyümölcstermesztés táplálkozás-élettani és gazdasági jelentősége

A gyümölcstermesztés hagyományai Magyarországon

Termőtájak

A gyümölcstermesztés és -értékesítés helyzete

A gyümölcstermő növények csoportosítása külső testalakulás szerint (fák, cserjék, félcserjék, dudvásszárúak)

Csoportosítás növénytani és gyakorlati szempontból

A gyümölcstermő növény részei: gyökér, törzs, korona és részei

A gyümölcstermő növények termőrészei almagyümölcsűek, csonthéjasok, héjasok, bogyós gyümölcsűek esetében

A gyümölcsfa részeinek, termőrészeinek felismerése: gyökér, gyökérnyak, gyökérsarj, tősarj, hajtás, inda, vessző, dárda, sima termőnyárs, tövises termőnyárs, bokrétás termőnyárs, hosszú termővessző, teljes termővessző, hiányos termővessző, gally, termőgally, ág, törzs, korona, rügy, virág, termés (mag)

A faj, fajta fogalma, az alany és a fajta használata a gyümölcstermesztésben

3.12.1.6.2 Gyümölcsös telepítése, a gyümölcstermő növények szaporítása A gyümölcsös telepítése:

- A termőhelyi adottságok: éghajlati tényezők, talajadottságok, domborzat és fekvés szerepe az ültetvény létesítésében

-
- Biológiai tényezők szerepe
- A gazdasági viszonyok: közgazdasági tényezők, piaci lehetőségek
- Üzemi viszonyok
- A gyümölcsös telepítésének személyi, tárgyi feltételei
- A gyümölcsös típusai: nagy és kis árutermelő gyümölcsösök; házikert, hétvégi kert
- Ültetési rendszerek, az ültetvény térállása
- A gyümölcsös telepítésének folyamata: tervezés, telepítés-előkészítés, telepítés (ideje, módja, menete, szervezése), telepítést követő munkák Telepítési munkák:
  - A telepítés előkészítése: területrendezés, talajjavítás, talajfertőtlenítés, talajelőkészítés, a fák helyének kitézése
  - Számítási feladatok: terület számítása, a telepítéshez szükséges anyagok mennyisége
  - A telepítés: az ültetési anyag átvétele, fák előkészítése az ültetéshez (gyökérmetszés, pépezés), gyümölcsfák ültetése, telepítést követő munkák (védelem, telepítés nyilvántartása)
  - Tamberendezés készítése, karbantartása A gyümölcsstermő növények szaporítása:

Az ivaros szaporítás technológiai folyamata: mag begyűjtése, tisztítása, tárolása, magvetés helye, ideje, módja, ápolási munkák, átültetés nevelőtáblába

Az ivartalan szaporítási módok technológiai folyamatai: gyökereztetéses szaporítási módok (dugványozás, bujtás), növényi részek összenövesztésével történő szaporítási módok (oltás, szemzés), mikroszaporítás A gyümölcsstermő növények alanyai

A gyümölcsfaiskola: a faiskola létesítésének feltételei, részei, a szaporítóanyag előállításának folyamata a faiskolában, faiskolai nyilvántartások Gyümölcsfaiskolai gyakorlat:

- A gyümölcsfaiskola részeinek megismerése
- Ivaros és ivartalan szaporítási módok gyakorlása

Oltványok készítése kézbentoltással: gyümölcsfa alanyok előkészítése, oltóvesszők megszedése, kötegelése, címkézése, oltás kézzel és géppel, oltványok elhelyezése, gondozása Oltványok készítése szemzéssel: hajtószemzés, alvószemzés, chip-szemzés

3.12.1.6.3 Gyümölcsfélék termőfelületének kialakítása, fenntartása

Az alakító és a fenntartó metszés célja

A metszés ideje, kivitelezési módja, sebkezelés, nyesedékeltávolítás

A korona alakítását befolyásoló tényezők (életkor, faj, fajta, talaj- és éghajlati viszonyok)

A metszés és hajlítás biológiai alapjai, a metszés elemei

A metszést kiegészítő eljárások (a hajtások csavarása, a vesszők lehajlítása, leívelése)

A metszsmódok hatása a növekedésre, termőrészképződésre

A termőegyensúly

Koronanevelés és művelési mód, a legelterjedtebb koronaformák kialakítása:

- Hagyományos koronaformák kialakítása az 1–3. évben
- Intenzív koronaformák kialakítása az 1–3. évben
- A fás- és zöldmetszések a koronaalakítás során
- A metszést kiegészítő eljárások alkalmazása a koronák kialakítása során
- Hagyományos művelésmódú bogyósok termőfelületének kialakítása
- Intenzív művelésmódú bogyósok termőfelületének kialakítása

A gyümölcsfák termőfelületének fenntartása: a termőfelület fenntartásának módszerei (ritkító metszés, ifjító metszés, átoltás, tő- és gyökérsarjak eltávolítása, zöldmetszések), sebek kezelése, a nyesedék eltávolítása, a termőfelület mérése, gyümölcsritkítás, termésszabályozás

3.12.1.6.4 Gyümölcsösök tápanyagellátása, talajművelése, öntözése Gyümölcsösök tápanyagellátása:

- A tápanyagellátás célja
- A tápanyagellátást befolyásoló tényezők
- A tápelemek szerepe a gyümölcsstermő növények tápanyagellátásában – A tápanyag-ellátottság hatása a gyümölcs minőségére
- A gyümölcsös trágyázásának ideje, módjai (szerves-, műtrágyázás)
- Szervestrágyázás: istállótrágyázás; trágyalé, komposzt, szerves hulladék kijuttatása és bedolgozása; zöldtrágyázás
- Műtrágyázás: szilárd műtrágyák kijuttatása, bedolgozása; folyékony műtrágyák használata
- A kijuttatandó trágya mennyiségének meghatározása Gyümölcsösök

talajművelése:

- A talajművelés, célja, jelentősége, feladata, módjai (mechanikai, vegyszeres, biológiai vagy talajtakarásos), menete
- Mechanikai talajművelés: telepítés előtti tereprendezés, talajforgatás, telepítés utáni talajművelés (tárcsázás, kultivátorozás, talajmarózás, boronálás)
- Kémiai (vegyszeres) talajművelés: gyomirtó szer megválasztása, bekeverése, kijuttatása, bedolgozása
- Biológiai talajművelés: füvesítés, zöldtrágyázás, talajtakarás Gyümölcsösök öntözése:
- Az öntözés célja, jelentősége
- A gyümölcsstermő növények vízigénye
- Az öntözés időpontjai
- Öntözési célok a gyümölcsstermesztésben (vízpótló, frissítő, kondicionáló, színező stb.)
- Öntözési módok a gyümölcsstermesztésben: árasztó, barázdás, mikroöntözés (csepegtető, miniszórófejes, mikroszórófejes miniesőztető, mikroesőztető), esőszerű öntözés

- - Öntözési módok tanulmányozása a gyümölcsstermő ültetvényekben (árasztó, barázdás, mikroöntözés, esőszerű öntözés)
  - Öntözési munkaműveletek gyakorlása (telepítés, tápoldatozás)

3.12.1.6.5 Gyümölcsstermő növények növényvédelme

A gyümölcsfélék általános károsítói: élettani és fertőző betegségek, kártevők, gyomok A növényvédelem célja, jelentősége, feladata (a károsítók felismerése, az elterjedés megakadályozása, előrejelzés, megelőző, gyógyító védekezés)

A növényvédelem módjai: karantén, hatósági intézkedések, természettechnikai, mechanikai, kémiai, biológiai, biotechnikai védekezés A komplex és integrált növényvédelem fogalma

A leggyakoribb kártevők, kór- és kárképek, gyomnövények felismerése

Permetlé-összetétel számítása

A növényvédelmi eljárások tanulmányozása

Kézi és gépi vegyszeres növényvédelem a munkavédelmi és környezetvédelmi előírások betartásával

Karbantartás, hulladékkezelés, nyilvántartás

Permetezési naptár készítése, permetezési napló vezetése

3.12.1.6.6 A gyümölcs betakarítása, áruvá készítése, tárolása Betakarítás:

- A szedés időpontját befolyásoló tényezők
- A szedési idő meghatározása, a szüret előkészítése, szervezése, módjai, eszközei
- A gyümölcsfélék (almatermésűek, csonthéjasok, héjasok, bogyós gyümölcsűek) kézi szedése, a szedés technikája, módjai
- A gyümölcsfélék gépi betakarításának, szállításának tanulmányozása Áruvá készítés:
- A gyümölcs áruvá készítésének célja
- Az áruvá készítés módjai, menete, szervezése
- A gyümölcsfélék kézi válogatása, osztályozása, csomagolása
- A gyümölcsfélék gépi válogatásának, osztályozásának, csomagolásának tanulmányozása, az egyes munkaműveletek begyakorlása Tárolás:
- A gyümölcstárolás célja, jelentősége, az átmeneti és tartós tárolás módjai, menete
- Termésbecslés, betakarítási terv készítése, gyümölcsök szedési érettségének megállapítása
- A gyümölcsfélék tárolási módjainak (átmeneti és tartós) tanulmányozása, egyes munkaműveletek begyakorlása (tárolóhelyiségek előkészítése, betárolás, tárolók kezelése, kitérés)

3.12.1.6.7 Faiskolai munkák

A munkafolyamatok és gépesítésük tanulmányozása

- Oltványok minősítése (leltározása), kitermelése, beszállítása, vermelése
- A faiskolai termékek ideiglenes tárolása, osztályozása, csomagolása
- Az ültetési anyag szabványai
- Az ültetési anyag értékesítése faiskolai árudában és nagybani értékesítés

3.12.1.6.8 Az almatermésűek termesztése, a csonthéjasok termesztése Almatermésűek termesztése:

- Az almatermésűek (alma, körte, birs, naspolya) termesztésének jelenlegi helyzete, fejlesztési iránya
- A termesztés feltételei, igényei, termőtájak
- Javasolt fajták, alanyok
- Ültetvények létesítése
- Telepítési formák, alkalmazott faalakok és koronaformák, kialakításuk
- A termőfelület fenntartása, ritkító metszés, ifjítás, termésritkítás
- Talajmunkák, trágyázás, öntözés
- Legfontosabb betegségek, kártevők, az ellenük való védekezés
- Az almatermésűek szedése, válogatása, osztályozása, csomagolása, szállítása
- Lehetséges tárolási és feldolgozási módok Csonthéjasok termesztése:

- A csonthéjasok (őszibarack, kajszli, cseresznye, meggy, szilvák) termesztésének jelenlegi helyzete, fejlesztési iránya
- A termesztés feltételei, igényei, termőtájak
- Javasolt fajták, alanyok
- Ültetvények létesítése
- Telepítési formák, alkalmazott faalakok és koronaformák, kialakításuk
- A termőfelület fenntartása, ritkító metszés, ifjítás, termésritkítás
- Talajmunkák, trágyázás, öntözés
- Legfontosabb betegségek, kártevők, az ellenük való védekezés
- A csonthéjasok szedése, válogatása, osztályozása, csomagolása, szállítása
- Lehetséges tárolási és feldolgozási módok

3.12.1.6.9 A héjasok termesztése, a bogyósgyümölcsűek termesztése Héjasok termesztése:

- A héjasok (dió, mandula, mogyoró, gesztenye) termesztésének jelenlegi helyzete, fejlesztési iránya
- A termesztés feltételei, igényei, termőtájak

-
- Javasolt fajták, alanyok
- Ültetvények létesítése
- Telepítési formák, alkalmazott faalakok és koronaformák, kialakításuk
- A termőfelület fenntartása, ritkító metszés, ifjítás, termésritkítás
- Talajmunkák, trágyázás, öntözés
- Legfontosabb betegségek, kártevők, az ellenük való védekezés
- A héjasok szedése, válogatása, osztályozása, csomagolása, szállítása
- Lehetséges tárolási és feldolgozási módok Bogyósgyümölcsűek

termesztése:

- A bogyósok (málna, szamóca, ribizskék, köszméte, ribiszke-köszméte fajhibridek, szeder, szeder málna) termesztésének jelenlegi helyzete, fejlesztési iránya
- A termesztés feltételei, igényei, termőtájak
- Javasolt fajták, alanyok
- Ültetvények létesítése
- A termőfelület kialakítása, fenntartása
- Talajmunkák, trágyázás, öntözés
- Legfontosabb betegségek, kártevők, az ellenük való védekezés
- A bogyósok szedése, válogatása, osztályozása, csomagolása, szállítása
- Lehetséges tárolási és feldolgozási módok

3.12.1.6.10 Különleges gyümölcsök termesztése – A különleges gyümölcsfajok (fekete bodza, húsos som, rózsza, áfonya, fekete berkenye, kivi, homoktövis, japán körte) termesztésének jelenlegi helyzete, fejlesztési iránya

- A termesztés feltételei, igényei, termőtájak
- Javasolt fajták, alanyok
- Ültetvények létesítése
- Telepítés
- A termőfelület kialakítása, fenntartása
- Talajmunkák, trágyázás, öntözés
- Legfontosabb betegségek, kártevők
- A különleges gyümölcsfajok szedése

3.12.2.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy oktatásának célja, hogy a tanulók megismerjék a szőlőnövény gazdasági és táplálkozási jelentőségét, környezeti igényeit, termesztéstechnológiáját, és képesek legyenek a szőlő termesztéstechnikai munkafolyamatainak helyes megválasztására, a leggyakoribb munkaműveletek elvégzésére.

3.12.2.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

—

3.12.2.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

általános alapozás, termesztési alapismeretek, műszaki és munkavédelmi ismeretek

3.12.2.4 A képzés órakeretének legalább 60%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.12.2.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Ismerteti és értékeli a hazai szőlőtermesztés jellemzőit, helyzetét, felismeri és megnevezi a szőlőnövény részeit.	A hazai szőlőtermesztés jellemzői, a szőlő növénytani jellemzői	Teljesen önállóan	Törekszik a szaknyelv pontos és szakszerű használatára, a pontos, precíz és kitartó munkavégzésre.	Internetes információforrásból adatokat gyűjt a szőlő termesztési adatairól.
Jellemzi és felismeri, megnevezi a jelentősebb szőlőfajtákat.	A szőlőfajták csoportosítási módjai, értékmeghatározó tényezői	Teljesen önállóan		Internetes információforrásból adatokat gyűjt a szőlőfajtákról.
Ismerteti a szőlő szaporítási módjait, a szaporítóanyag előállításának folyamatát, szaporítóanyagot előállít.	Alapanyagtermesztés, gyökeres európai és alanyvesszőtermesztés, gyökeres oltványtermesztés, szabványok	Instrukció alapján részben önállóan		
Jellemzi, összehasonlítja és értékeli a szőlő művelésmódjait.	A művelésmód fogalma, alacsony, közép magas, magas tőkeformák	Teljesen önállóan		

Ismerteti és értékeli a szőlő telepítésének feltételeit, ismerteti az ültetvény kialakításának lépéseit, ültetvényt telepít.	A telepítés előkészítésének feladatai, a tábla fogalma, az ültetés módjai	Instrukció alapján részben önállóan	Internetes információforrásból meteorológiai adatokat gyűjt.
Ismerteti a metszémódok elemeit, jellemzi a metszémódokat, összehasonlítja a tőkepótlási eljárásokat, szőlőt metsz, elvégzi a szőlő pótlását.	Metszémódok, az alakító és a fenntartó metszés irányelvei, tőkepótlási módok	Instrukció alapján részben önállóan	Internetes információforrásból meteorológiai adatokat gyűjt.
Ismerteti a szőlő zöldmunkáit, jellemzi és összehasonlítja a szőlő talajművelési eljárásait, zöldmunkákat és talajmunkákat végez.	A zöldmunkák típusai, a sorsávok és a sorközök talajmunkái	Teljesen önállóan	Internetes információforrásból meteorológiai adatokat gyűjt.
Ismerteti, összehasonlítja és értékeli a szőlő tápanyagellátási, öntözési és növényvédelmi módjait, elvégzi a tápanyagellátási, öntözési, növényvédelmi munkákat.	Tápanyagellátási, növényvédelmi és öntözési módok Öntözőrendszerek működésének szabályozása	Instrukció alapján részben önállóan	Internetes információforrásból meteorológiai adatokat gyűjt, internetes növényvédelmi előrejelző oldalakat használ.
Ismerteti és összehasonlítja a betakarítási módokat, betakarítja a szőlőt.	A borszőlő és a csemegeszőlő betakarításának folyamata	Teljesen önállóan	Internetes információforrásból meteorológiai adatokat gyűjt.

3.12.2.6 A tantárgy témakörei

3.12.2.6.1 A szőlőtermesztés jelentősége, a szőlőnövény, a szőlő környezeti igénye

A szőlőtermesztés jelentősége, helyzete

A szőlő származása, rendszertani besorolása

A szőlőnövény felépítése: vesszők, hajtásrendszer, a rügyek felépítése, virágtípusok, a szőlőtőke részei

A szőlőtőke részeinek felismerése (talpgyökér, oldalgöyökér, harmatgyökér, gyökérnyak, tőkenyak, tőkealap, tőkefej, comb, világos rügy, sárszem, termőhajtás, ugarhajtás, fattyú- vagy fejhajtás, nyak- vagy tőkehajtás, vadhajtás, hónalj hajtás, vitorla, kacs, vessző, bak, cser, csap, biztosítócsap, ugarcsap, rövidcsap, hosszúcsap, félszálvessző, szálvessző, törzs, kar, levél, virág, termés)

A szőlő táplálkozás-élettani, gazdasági jelentősége

Borvidékek, bortermő helyek, a hegyközségi törvény szerepe az ágazat fejlődésében A szőlő környezeti igénye: a szőlő életműködése, az éghajlat hatása a szőlőtermesztésre, a talaj hatása a szőlőtermesztésre

A gazdasági környezet hatása a szőlőtermesztésre

3.12.2.6.2 Szőlőfajták

A faj, fajta fogalma

A fajták szerepe a szőlőtermesztésben, a fajták megválasztása, fajtaarányok

Csemegeszőlő- és borszőlőfajták, alanyfajták, direktermő és interspecifikus fajták

Szőlőfajta-ismeret: a fajták felismerése, megnevezése

3.12.2.6.3 A szőlő szaporítása

A szaporítás módjai, mikroszaporítás elterjedése

Törzsültetvények jelentősége, növényvédelmi hatása

Európai vessző előállítás (begyűjtés helye, ideje)

A vessző tárolása és növényvédelmi vonzata

A szaporításra alkalmas vessző szabványa

Az európai vessző iskolázása, módjai, ápolása, felszedése

Alanyvessző előállítás, alanyfajták ismerete (mésztűrés, filoxéra-ellenállóság) Alanytelep éves ápolási munkái

Az oltványkészítés műveletei, oltványok készítése (alany- és oltóvesszők előkészítése, kézben oltás, gépi oltás) Előhajtás, edzés

Oltványok iskolázása

Gyökeres oltványok felszedése, szabványok

Szaporítóanyag in vitro előállítás

3.12.2.6.4 Művelési módok

A tőkeművelésmódok fogalma, csoportosítása A tőkeformát kialakító tényezők

A korszerű tőkeformák jellemzése, bemutatása

A hagyományos tőkeformák jellemzése, bemutatása

3.12.2.6.5 Szőlőültetvény létesítése

A szőlőültetvény létesítésének feltételei, a telepítési program, a telepítési terv

Az ültetvénytelepítések előkészítése (tereprendezés, talajmintavétel, talajelőkészítés, a tőkék helyének kitűzése, a szaporítóanyag előkészítése)

Az ültetés ideje, módja, menete, szervezése, ültetés gödörbe, kézfúróval, hidrofúróval, fóliatakarással

Az ültetés befejező munkái (felcsirkézés, az ültetés minőségének ellenőrzése, törzskönyvezés)

A telepítés gondozása

A szőlőültetvény táंबरendezései, a táंबरendezések típusai és jellemzésük

A táंबरendezések anyagai, építésük, karbantartása, felújítása, táंबरendezés-típusok tanulmányozása, építése (az oszlopok beállítása, karózás, huzalozás)

3.12.2.6.6 A szőlő metszése, tőkepótlási eljárások

A metszés célja, jelentősége

A metszés biológiai alapjai (polaritás, termőegyensúly, a rügyek termékenysége, megterhelés, a rügyek helyzete, a metszésmódok elemei) A metszésmódok (rövidmetszések, hosszúmetszések)

A metszés menete (felkészülés a metszésre, a metszésmód meghatározása, korszerű és hagyományos tőkeformák alakító és fenntartó metszése):

- Alakító metszés: törzsnevelés, a karok kialakítása, a termőalapok kialakítása
- Fenntartó metszés: termő szőlőültetvények kézi és gépi metszése

A metszés utáni munkák (a venyige eltávolítása, a táंबरendezés karbantartása, törzs- és karkötözés, a szálvesszők lekötése, harmatgyökerezés) Tőkepótlási eljárások:

- Fiatal szőlők pótlási módjai
- Termő szőlők pótlási módjai: bujtás, döntés
- Zöldoltás

3.12.2.6.7 A szőlő zöldmunkái, talajmunkái Zöldmunkák:

- A zöldmunkák fogalma, szerepe, jelentősége, csoportosítása
  - A korszerű művelésű nem termő és termő szőlők zöldmunkái
  - A hagyományos művelésű szőlők zöldmunkái
  - Az elemi kárt szenvedett szőlők hajtáskezelése
  - Zöldmunkák végzése: törzstisztítás, hajtásválogatás, kötözés, hajtásrögzítés huzalos támasz mellett, fészülés, csonkázás, hónaljzás, termőhajtások bekurtítása, fürtriktítás, levelezés, gyűrűzés
- Talajmunkák:

- A talajmunkák célja, jelentősége, csoportosítása (szélessoros szőlők művelése, hagyományos művelésű szőlők művelése)

-
- Szélessoros homok, kötött talajú szőlők művelése
- A vegyszeres gyomirtás
- Talajmunkák a hagyományos szőlőben
- A talajművelési eljárások várható alakulása a szőlőben
- Talajművelési eljárások tanulmányozása (mechanikai, vegyszeres, biológiai)
- Sorközök gépi művelése (mélylazítás, szántás, tárcsázás, fűápolás)
- A sorok kapálása, vegyszerezés, gépi művelés, takarás

3.12.2.6.8 A szőlő tápanyagellátása, öntözése, növényvédelme Tápanyagellátás:

- A szőlő tápanyagellátásának célja, jelentősége, ideje, módja, menete
- A tápelemek szerepe, aránya
- A tápanyag-gazdálkodás anyagai
- A tápanyagfelvételre ható természeti tényezők
- A tápanyag-gazdálkodás rendszere (készlettrágyázás, alaptrágyázás, fenntartó vagy kiegészítő trágyázás)
- A tápanyagok felhasználása
- Szerves- és műtrágyázás, a tápanyagok kézi és gépi kijuttatása Öntözés:
- A szőlő öntözésének célja, jelentősége
- Az öntözés hatása a tőke növekedésére, termékenységre, a termés minőségére – A természeti tényezők hatása az öntözésre
- Az öntözés idejének, gyakoriságának, az öntözővíz mennyiségének meghatározása
- Öntözési módok a szőlőültetvényben, öntözési módok tanulmányozása, öntözőgépek beállítása, üzemeltetése
- Az öntözés menete, szervezése Növényvédelem:
- A szőlő növényvédelmének célja, jelentősége
- A szőlő védelmének módjai (agro- és fitotechnikai, mechanikai, kémiai, biológiai szőlővédelem)
- A földi és légi növényvédelem jellemzői
- Növényvédő szerek a szőlő növényvédelmében
- Növényvédelmi előírások
- A szőlő károsítói (élettani és fertőző betegségek, kártevők, gyomok)
- A leggyakoribb kártevők, kór- és kárképek gyomnövények felismerése
- Permetlé-összetétel számítása
- A növényvédelmi eljárások tanulmányozása

- - Kézi és gépi vegyszeres növényvédelem a munkavédelmi és környezetvédelmi előírások betartásával

3.12.2.6.9 A szőlő betakarítása, feldolgoása Betakarítás:

- A szőlő érettségének megállapítása
- A szüret előkészítése
- Az étkezési és a borszőlő szedése
- A szőlő gépi betakarításának tanulmányozása – Az étkezési szőlő manipulálása, csomagolása
- A szőlő szállítása tárolóba, feldolgozóba
- A kézi és a gépi szüret szervezése Feldolgozás:
  - Előkészületi munkák
  - A borszőlő feldolgozása
  - A csemegeszőlő áruvá készítése

3.13 Parkfenntartás megnevezésű tanulási terület a Parképítő és -fenntartó szakmairány számára

A tanulási terület tantárgyainak összóraszámja:

865/865 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A tanulási terület megismerteti a különböző zöldfelületek és kerttechnikai elemek fenntartásának folyamataival, a kertészet és a parképítés, parkfenntartás gépeivel, azok kezelésével és karbantartásával. Tudatosítja a tanulóknak a munka- és környezetvédelmi, valamint a fenntarthatósági szempontokat, és betekintést nyújt a vállalkozás mindennapi tevékenységeihez szükséges adminisztratív feladatokba.

3.13.1 Munka- és környezetvédelem tantárgy

72/72 óra

3.13.1.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgya oktatásának célja az általános alapozás munka-, tűz- és környezetvédelem témaköréhez kapcsolódó komplex ismeretanyag átadása a munka- és környezetvédelmi, valamint a fenntarthatósági szempontoknak megfelelő parképítői és parkfenntartói munkák elvégzéséhez.

3.13.1.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

—

3.13.1.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak általános alapozás

3.13.1.4 A képzés órakeretének legalább 30%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.13.1.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Alkalmazza a munkavédelmi szabályokat.	Munkavédelmi szabályok	Teljesen önállóan	Biztonságos, saját maga és munkatársai egészségét sem károsító munkavégzés	Tájékozódás az interneten az aktuális munkavédelmi szabályokról
Gépkönyv, használati és kezelési utasítás alapján eszközöket, gépeket installál, karbantart.	Gépkönyv, használati és kezelési utasítás	Teljesen önállóan	A munkavédelmi, egészség- és környezetvédelmi, valamint tűzvédelmi szabályok pontos és precíz betartása	Tájékozódás az interneten az adott gép vagy eszköz gépkönyvéről
Balesetet megelőző,	A balesetelhárítás	Teljesen önállóan		

elhárít.	módszerei, eszközei		
Elsősegélyt nyújt.	Az elsősegélynyújtó alapvető feladatai	Teljesen önállóan	Vérnyomás- és pulzusmérő applikációk, okosórák használata
Egyéni védőfelszerelést visel.	Egyéni védőfelszerelések	Teljesen önállóan	Segélyhívás telefonon
Betartja a munkaegészségtan ajánlásait.	A munkaegészségtan alapjai	Instrukció alapján részben önállóan	
Alkalmassági vizsgálatra jár.	Alkalmassági vizsgálat	Teljesen önállóan	
Alkalmazza a kertészeti munkavédelem szempontjait.	Kertészeti munkavédelem	Teljesen önállóan	
Tűz esetén tűzoltó eszközöket és anyagokat alkalmaz.	Tűzvédelem	Teljesen önállóan	Segélyhívás telefonon
Alkalmazza a környezetvédelem és fenntarthatóság szempontjait.	Környezetvédelmi, fenntarthatósági alapismeretek	Teljesen önállóan	Tájékozódás az interneten a környezetbarát parképítési és -fenntartási anyagokról

3.13.1.6 A tantárgy témakörei

3.13.1.6.1 Munkavédelmi szabályozás

A munkavédelmi törvény, jogszabályok

Gépkönyv, használati és kezelési utasítás

Technológiai dokumentáció, leírás, utasítás

Műveleti és munkahelyi utasítás

3.13.1.6.2 Balesetelhárítás

A balesetek bejelentése, kivizsgálása, dokumentálása

Baleseti ellátás, rehabilitáció

A munkaeszközökre vonatkozó általános követelmények

Biztonsági berendezések, védőburkolatok Biztonsági szín- és alakjelek

Az anyagmozgatás általános szabályai

Az anyagtárolás általános szabályai

- Tartályokban, aknákban, magasban végzett munkák általános szabályai

Az elsősegélynyújtó alapvető feladatai (az első ellátás nyújtása, a veszélyes behatás megszakítása, a sérült biztonságba helyezése)

3.13.1.6.3 Munkaegészségtan

Az üzemek, munkahelyek telepítésének, elrendezésének, berendezésének általános követelményei

Munkahelyi klíma, hőmérséklet, nedvességtartalom, légsebesség, légszennyezettség Légzésvédők fajtái és használata

Munkahelyek világítása, természetes és mesterséges világítás

Színdinamikai kérdések, a munkahely színezésének élettani, lélektani hatása a munkateljesítményre

Üzemi létesítmények, egészségügyi és szociális létesítmények hatása, következményei

Zaj- és rezgéshatás

Mérgezések, fertőzések

A foglalkozási betegségek megelőzésének módszerei

Alkalmassági vizsgálat (előzetes, időszakos)

Egészségügyi könyv

Nők és fiatalok védelme

Az ergonómia fogalma és feladata, az ember és a gépkialakítás kapcsolatának jelentősége a hatékony és az egészséges munkavégzés szempontjából A témakör részletes kifejtése

3.13.1.6.4 Kertészeti munkavédelem

Veszélyes anyagok kezelése, tárolása, a munkavégzés általános szabályai

A villamos áram élettani hatása, szabad vezeték közelében végzett munkák Villámvédelem, villámhárító berendezések

A kertészeti termesztés, parképítés technológiai munkáinak biztonsági szabályai

Szabadföldi kézi és gépi munkák biztonságtechnikája, biztonságos eszközhasználat Munkagépek felszerelése, használata

Kézi munkák során használandó védőfelszerelések

Erőgépek, munkagépek biztonságos üzemeltetésének szabályai, az üzembe helyezési eljárás jelentősége

Növényvédő szerek vásárlásának, használatának személyi feltételei

Az előkészítés (bekeverés), kijuttatás és tárolás általános biztonságtechnikai előírásai, környezetvédelmi vonatkozásai

A szabadföldi és zárttéri növényvédelem biztonságtechnikai szabályai, környezetvédelmi vonatkozásai

A szermaradványok, csomagolóanyagok kezelése

- Védőfelszerelések használata, karbantartása, elsősegélynyújtás
növényvédőszermérgezéskor

Áru- és vagyonvédelem

3.13.1.6.5 Tűzvédelem

Tűzvédelmi jogszabályok, irányító szervek, tűzoltóságok

Tűzvédelmi oktatás, tűzriadó-terv

Gépek és létesítmények tűzbiztonsági szabályai

Gázpalackok, gázkészülékek kezelésének biztonsági szabályai

3.13.1.6.6 Környezet- és természetvédelem

A talajvédelem, erózió, defláció, talajok szennyeződése, az öntözés, műtrágyázás, vegyszeres növényvédelem hatása

A víz védelme, szennyeződésének forrásai, megelőzés lehetőségei, víztisztítási lehetőségek A levegő tisztaságának védelme, levegő szennyezettsége, a légszennyezés folyamata, a levegőtisztaság megóvásának lehetőségei

Erdő- és vadvédelem

Hulladékok, a hulladék fogalma, csoportosításuk, ártalmatlanításuk, újrahasznosításuk eljárásai, veszélyes hulladékok és ártalmatlanításuk

Környezetvédelmi károk és bírságolás

A természetvédelem feladata, jelentősége

Védett növények fogalma, a legfontosabb védett növényfajok

3.13.1.6.7 Fenntarthatóság

Környezetbarát anyaghasználat a parképítésben

Természeti erőforrások megőrzése, élőhelyek bővítése a parképítésben

Parképítők, érdekvédelmi szervezeteik, kormány és társadalom együttműködése a fenntarthatóság érdekében Green City alapelvek

Talajvédelem és takarékos vízgazdálkodás a parképítésben

Környezeti szempontból helyes technológiák használata, energiatakarékos megoldások a parképítésben

A parképítők felelőssége a megbízók szemléletformálásában

3.13.2 Műszaki ismeretek tantárgy

242/242 óra

3.13.2.1 A tantárgy tanításának fő célja

●
A tantárgy oktatásának célja az általános műszaki ismeretek átadásán túl a parképítésben és fenntartásban használt erő- és munkagépek, eszközök működési elvének, szerkezetének megismertetése, További cél, hogy a tanulók képesek legyenek a parképítésben és -fenntartásban alkalmazott kéziszerszámok, eszközök készségszintű használatára, a gépek, berendezések szakszerű üzemeltetésére, az egyszerűbb javítások elvégzésére, az eszközök, berendezések, gépek karbantartására.

3.13.2.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

—

3.13.2.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak fizika, általános alapozás, szakmai alapozás

3.13.2.4 A képzés órakeretének legalább 50%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.13.2.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Szakszerűen használja a műhely kéziszerszámainak.	Ipari anyagok, a műhely szerszámai	Teljesen önállóan	Törekszik a pontos és precíz munkavégzésre.	
Elvégzi a gépelemek alapvető karbantartási munkáit, felismeri jellegzetes meghibásodásaikat.	Gépelemek típusai, főbb jellemzői	Instrukció alapján részben önállóan	Felismeri a munkavédelmi szabályok jelentőségét.	
Beindítja a belső égésű motorokat, elvégzi az alapvető karbantartási munkákat.	Belső égésű motorok működési elve, fő szerkezeti részei	Instrukció alapján részben önállóan		
Erőgépet indít, vezet, leállít.	Erőgépek típusai, szerkezeti egységei	Teljesen önállóan		
Üzemelteti a járművek villamos berendezéseit, a villanymotorokat.	Járművek villamos berendezései, villamosmotorok szerkezeti felépítése, működési elve	Instrukció alapján részben önállóan		
Üzemelteti és karbantartja a kertészeti termesztés	Termesztés munkagépei	Instrukció alapján részben önállóan		Tájékozódik az interneten az új műszaki megoldásokról.

munkagépeit.				
Üzemelteti és karbantartja a parképítés munkagépeit.	Parképítés munkagépei	Instrukció alapján részben önállóan		Tájékozódik az interneten az új műszaki megoldásokról.
Üzemelteti és karbantartja a parkfenntartás munkagépeit.	Parkfenntartás munkagépei	Teljesen önállóan		Tájékozódik az interneten az új műszaki megoldásokról.

3.13.2.6 A tantárgy témakörei

3.13.2.6.1 Szerszám- és anyagismeret

Műhely kéziszerszámainak megismertetése, a használat gyakorlása

A gépek anyagai, megmunkálhatóságuk

Kötésmódok (oldható, nem oldható)

Anyagismeret (fémes és nemfémes anyagok, tüzelő- és kenőanyagok) tulajdonságai, felhasználásuk

3.13.2.6.2 Gépelemek, szerkezeti egységek

A legfontosabb gépépítő egységek megismertetése (tengelyek, csapágyak, tengelykapcsolók, szivattyúk, hidraulikus munkahengerek), feladata, fajtái, jellemzői, működése, karbantartása, jellegzetes meghibásodása

Nyomatékátvitel (szíjhajtás, lánchajtás, fogaskerék-hajtás), áttétel

Mozgást átalakító gépelemek, típusai, jellemzői

3.13.2.6.3 Belső égésű motorok

Az Otto-motorok, dízelmotorok szerkezete, működése

Az üzemanyag-ellátó, a kenési és a hűtési rendszer, valamint a levegőszűrő fő részei, működése, karbantartása, légtelenítés. Hidegindítás, indítások gyakorlása A motorok hűtése, a vízűtő rendszer működése, karbantartása

3.13.2.6.4 Erőgépek

Az erőgépek erőátvitel egységei (motor, tengelykapcsoló, sebességváltó, kiegyenlítőmű, végrehajtás, járókerék)

Teljesítményleadó tengely, függesztőszerkezet, vonószerkezet

A járószerkezet és a kormányzás

A fékszerkezetek feladata, fajtái, működése, karbantartása

Az akkumulátor működése, karbantartása

●
Indítómotor, generátor, gyújtórendszer, világítóberendezések, ezek üzemeltetése, karbantartása

Az erőgép indításának, leállításának, vezetésének gyakorlása

3.13.2.6.5 Erőgépek és munkagépek összekapcsolása

A hárompont-felfüggesztés és állítási lehetőségei

Vonóhorog, teljesítményleadó tengely, hidraulikus és elektromos csatlakoztatás

Traktor és pótkocsi, traktor és meghajtott munkagép összekapcsolása, szétkapcsolása

A csatlakoztatás biztonságtechnikája, járműszerelvény vezetése

3.13.2.6.6 Járművillamosság, villanymotorok

A járművillamossági berendezések elhelyezkedése a járművön, feladatuk, működésük,

karbantartásuk (akkumulátor, generátor, indítómotor, világítás, biztosítékok)

Váltóáramú motorok indítása, üzemeltetése

Villanymotorok működési elve, szerkezete, fajtái, üzemeltetése, biztonságtechnikája

3.13.2.6.7 Termesztés gépei

A talajművelő gépek szerkezetének, működésének áttekintése, a csatlakoztatások, beállítások, az üzemeltetés és a karbantartás gyakorlása a rendelkezésre álló eszközökkel (ágyeke, tárcsa, kultivátor, talajmaró, boronák, lazítók, hengerek, rotációs kapák)

Az istállótrágya-szórók és műtrágyaszórók szerkezeti részei, csatlakoztatásuk az erőgéphez, beállításuk, üzemeltetésük, karbantartásuk gyakorlása

A növényvédő gépek (csoportosításuk, cseppképzési módjaik, a hidraulikus porlasztású, légporkasztós és szállítólevegős gépek fő részei, működésük bemutatása, üzemeltetésük, szabályozásuk, karbantartásuk, szórószerkezetek, a ködpermetezés gépei, porozógépek, csávázók, a permetezőgépek automatikái, permetlé-összetétel számítása, növényvédelmi gépek beállítása, az üzemeltetés, karbantartás, környezetvédelem feladatai)

A szállítás, rakodás gépei (biztonsági előírásaik, a traktoros pótkocsik felépítése, csatlakoztatás, vontatás gyakorlása, billenthető pótkocsik üzemeltetése, traktoros és önjáró homlokrakodók, kerti traktor és pótkocsi összekapcsolása, karbantartási teendők, munkabiztonsági követelmények, elektromos és gázüzemű rakodók)

Az öntözés berendezései (szivattyúk, vezetékek, szórófejek, zárószerkezetek, kézi áttelepítésű vagy mobil berendezés összeszerelése, szétszerelése, üzemeltetése, karbantartása, öntözési módok, tápanyag-utánpótlás öntözéssel, mikroöntözés)

3.13.2.6.8 Parkfenntartás gépei

Fűnyírók (forgókéses és alternálókéses) üzemeltetése, karbantartása

Hengerkéses fűnyírók üzemeltetése, karbantartása. Robotfűnyírók

- Gépi fűrészek, sövénynyírók üzemeltetése, karbantartása

A motorfűrészek fő szerkezeti részei, rendeltetésük

A motorfűrész biztonsági berendezései, üzemeltetése, karbantartása

Sövénynyírók üzemeltetése, karbantartása

Takarító, síkosságmentesítő, lombszívó gépek üzemeltetése, karbantartása

Egyéb parkfenntartó (idősfa-átültető és emelőkosaras) gépek, berendezések üzemeltetése, karbantartása

3.13.2.6.9 Parképítés gépei

Kisgépek és faipari gépek (fúró-, csiszoló-, vágógépek) működésének elvei, üzemeltetése, biztonságos használata és karbantartása

A terület-előkészítés gépeinek (bozótirtók, betontörő- és -véső gépek, földtoló, földnyeső, földgyalu) működési elve, üzemeltetése, biztonságos használata és karbantartása

Betonkeverők, betontömörítő gépek (tű- és rúdvrátorok, lehúzógerendák, betonsimítók) működési elve, üzemeltetése, biztonságos használata és karbantartása. Statikus, dinamikus, vibrációs és kombinált tömörítőgépek működési elve, üzemeltetése, biztonságos használata és karbantartása

Automata öntözőrendszerek vízgépészeti berendezéseinek (szivattyúk, szűrők, automatikák, szórófejek), üzemeltetése és karbantartása. Az öntözőrendszerek szerkezeti egységei. A víznyerőhelyek típusai és értékelésük. Az öntözéstechnikában használatos szivattyúk, szűrők, víztisztító berendezések üzemeltetése, biztonságos használata és karbantartása. Vezérlőegységek programozása. Szórófejek típusai, szerkezeti felépítése, jellemzőik, bekötése, beállítása. Egyéb elemek (csőhálózat, esőérzékelők, szelepek, nyomásszabályzók stb.) bekötése, üzembe helyezése, karbantartása

Vízarchitektúrák vízgépészeti berendezéseinek üzemeltetése és karbantartása, szerkezeti elemei. A vízarchitektúráknál jelentős szivattyúk, szűrők és víztisztító berendezések, világítóeszközök, fűtőberendezések, levegőztetők szerkezete, üzemeltetése, biztonságos használata és karbantartása. A szökőkúttechnikában használatos speciális fúvókák szerkezeti felépítése, üzemeltetése, biztonságos használata és karbantartása. A szökőkúttechnikában használatos vezérlők működése, programozásuk alapelvei

A füvesítés gépeinek üzemeltetése és karbantartása. Fűmagvetőgépek jelentősége, típusai, szerkezeti felépítése, üzemeltetése, biztonságos használata és karbantartása

Magfecskenedők jelentősége, típusai, szerkezeti felépítése, üzemeltetése, biztonságos használata és karbantartása. Gyepszőnyegkészítő, -felszedő és -lerakó gépek jelentősége, típusai, szerkezeti felépítése, üzemeltetése, biztonságos használata és karbantartása

Kerti világítás műszaki berendezéseinek kiépítése, üzemeltetése és karbantartása. Földkábelek fektetése, kültéri csatlakozások. Napelemes kerti világítás. A világítás üzemeltetése (folyamatos, időszakos, érzékelőkkel kiegészített). Egyéb a parképítésben használatos gépek (árokásók, gödörfúrók, burkolatfektető gépek) üzemeltetése és karbantartása

Kert- és épületautomatizálás

Az adott gépek, berendezések üzemeltetésére vonatkozó baleset-, környezet- és tűzvédelmi szabályok

3.13.3 Parkfenntartás tantárgy

309/309 óra

3.13.3.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgya oktatásának célja a különböző típusú zöldfelületek és kerttechnikai elemek fenntartásának elsajátíttatása, a zöldterület aktuális fenntartási munkái és a szakszerű anyag- és eszközhasználat megismertetése.

3.13.3.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

—

3.13.3.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

biológia, növényismeret, műszaki ismeret, munka- és környezetvédelem

3.13.3.4 A képzés órakeretének legalább 50%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.13.3.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Fűfelületet létesít és fenntart.	Fűfelületek létesítése és fenntartási munkái	Teljesen önállóan	Szakmai igényesség, munka- és környezetvédelmi tudatosság	Fűmagvető gépek digitális kezelőfelületeinek működtetése
Virágfelületet létesít és fenntart.	Egy-, kétnyári és évelő virágfelületek létesítése és fenntartási munkái	Teljesen önállóan	Nytított az új ismeretekre, új megoldásokra Törekszik saját tanulási céljainak megfogalmazására	Kitűzés digitális gépeinek kezelése
Sziklakertet, sírkiültetéseket, sportpályákat létesít és fenntart.	Sziklakertek, sírkiültetések, sportpályák létesítése és fenntartási munkái	Teljesen önállóan		Kitűzés digitális gépeinek kezelése
Díszfákat, díszcserjéket telepít és fenntart.	Fás szárú dísnövények telepítése és fenntartási munkái	Teljesen önállóan		Kitűzés digitális gépeinek kezelése
Örökzöldeket, rózsákat telepít és fenntart.	Fás szárú dísnövények telepítése és fenntartási munkái	Teljesen önállóan		Kitűzés digitális gépeinek kezelése
Edényes, talajtakaró	Fás szárú	Teljesen önállóan		Kitűzés digitális

és kúszónövényeket telepít és fenntart.	dísznövények telepítése és fenntartási munkái			gépeinek kezelése
---	---	--	--	-------------------

3.13.3.6 A tantárgy témakörei

3.13.3.6.1 A parkfenntartás alapfogalmai

A parkfenntartásban használt mértékegységek. A zöldfelület, kert, park, zöldövezet, zöldfelület-gazdálkodás fogalma. A zöldfelületek csoportosítása. A városi zöldfelületek történeti áttekintése, jelentősége, tervezésének, építésének és fenntartásának kapcsolata, gazdasági jelentősége, osztályozása, fenntarthatósága, fenntartásának tervezése, védelme A talajművelés célja és alapelvei. Talajművelési eljárások (szántás, tárcsázás, kultivátorozás, boronálás, simítózás, hengerezés, talajmaró és mélylazító használata)

A trágyázás célja. A trágyafélék csoportosítása: szerves trágyák (istállótrágya fogalma, összetétele, kezelése, tárolása, hígtrágya, zöldtrágya, egyéb szerves trágyák), műtrágyák (nitrogén-, fosfor-, káliumtartalmú műtrágyák, mikroelemtrágyák jellemzői, használatuk lehetőségei és tárolásuk). Alapvető trágyázási eljárások

Az öntözés jelentősége, célja: vízpótló, kelesztő, frissítő, párasító, nedvességtároló, talajátmosó, trágyázó, beiszapoló, színező és fagy elleni öntözés. Az öntözővíz tulajdonságai: ásványisó-tartalma, keménysége, hőfoka és szennyezettsége. Öntözési módok: felületi, esőszerű, altalaj- és mikroöntözés. Az öntözés időpontjának és az öntözővíz mennyiségének meghatározása (öntözési norma, idénynorma, öntözési forduló)

A növényvédelem jelentősége, feladata. Növényvédő szerek ismerete, felhasználása, tárolása. A növényvédelem módjai, előrejelzés, megelőzés, védekezés. Komplex és integrált növényvédelem

3.13.3.6.2 Fűfelületek létesítése és fenntartása

Fűfelületek jelentősége, csoportjaik (gyep, pázsit, virágos gyep)

Fűmagkeverékek jelentősége, típusaik. Fűfelületek létesítésének módjai, általános lépései (magvetés, gypeszőnyegterítés, egymenetes fűmagvetés, hidrovetés, tarackvetés) Fűfelületek öntözése, tápanyag-utánpótlása, növényvédelme, talajápolása, kaszálás, kaszálék gyűjtése, gypeszélvágás, lombgyűjtés, gypszellőtetés, homokszórás, hengerezés, takarítás, felülvetés

3.13.3.6.3 Virágfelületek létesítése és fenntartása

Virágfelületek jelentősége, csoportosítása. Egynyári, kétnyári és évelő virágfelületek létesítése

Egynyári virágfelületek öntözése, tápanyag-utánpótlása, talajápolása, növényvédelme, speciális ápolási munkái

Kétnyári virágfelületek fenntartása. Évelők öntözése, tápanyag-utánpótlása, talajápolása, növényvédelme, speciális ápolási munkái Sziklakertek jelentősége

Sziklakertek öntözése, tápanyag- utánpótlása, növényvédelme, talajápolása, speciális fenntartási munkái

- Sírkiültetések jelentősége, sírok csoportosítása, sírkiültetések kialakítása (alapelvek, szezonális és állandó kiültetések)

Sírfelületek általános zöldfelület-fenntartási munkái az évszakoknak és a kegyeleti, temetőlátogatási ünnepeknek megfelelően

3.13.3.6.4 Fásszárúak telepítése és fenntartása

Díszfák jelentősége, csoportosítása, várostűrése

Díszfák telepítése

Díszfák öntözése, tápanyag-utánpótlása, talajápolása, növényvédelme, metszése, koronaformái. Idős fák speciális ápolási munkái (odúkezelés, koronabiztosítás, átültetés, fakivágás, kalodázás, talajszellőztetés)

Díszcserjék jelentősége, csoportosítása, telepítése

Díszcserjék öntözése, tápanyag-utánpótlása, talajápolása, növényvédelme, metszése. Sövények metszése

Gyümölcsfák és szőlő ápolási munkái

Örökzöldek jelentősége, csoportosítása, telepítése

Örökzöldek öntözése, tápanyag-utánpótlása, talajápolása, növényvédelme, metszése, téliesítése, karózása. Örökzöld sövények nyírása

Kúszónövények jelentősége, telepítése

Kúszónövények öntözése, fenntartó trágyázása, talajápolása, növényvédelme, speciális ápolási munkái

Talajtakaró növények jelentősége, telepítése

Talajtakaró növények általános és speciális fenntartási munkái

Rózsafelületek jelentősége, létesítése

Rózsafelületek öntözése, tápanyag-utánpótlása, talajápolása, növényvédelme, takarása, nyitása, vadalása, kötözése

3.13.3.6.5 Edényes növények és belső terek növényanyagának létesítése és fenntartása

Edényes növények jelentősége, alkalmazása

Edényes növények általános és speciális ápolási munkái

Belső terek növényanyagának jelentősége, létesítése

Belső terek növényanyagának általános és speciális ápolási munkái

3.13.4 Növényismeret tantárgy

242/242 óra

3.13.4.1 A tantárgy tanításának fő célja

•
A tantárgy oktatásának célja, hogy a tanulók megismerjék a parképítés növényanyagát, a növények jellegzetességeit, díszítőértékét, képesek legyenek valamennyi tanult dísznövényt jellemezni és igényeiknek megfelelően csoportosítani.

3.13.4.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

—

3.13.4.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak biológia

3.13.4.4 A képzés órakeretének legalább 30%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.13.4.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Felismeri, megnevezi és leírja az egy- és kétnyári dísznövényeket magyar és tudományos nevükön.	Egy- és kétnyári dísznövények	Teljesen önállóan	Tudományos igényesség a fajok tudományos nevének használatában Nyitott az új ismeretekre, új megoldásokra	Növényfelismerő applikációk használata
Felismeri, megnevezi és leírja az évelő dísznövényeket magyar és tudományos nevükön.	Évelő dísznövények	Teljesen önállóan	Törekszik saját tanulási céljainak megfogalmazására	Növényfelismerő applikációk használata
Felismeri, megnevezi és leírja a lombhullató díszfákat, díszcserjéket magyar és tudományos nevükön.	Lombhullató díszfák, díszcserjék	Teljesen önállóan		Növényfelismerő applikációk használata
Felismeri, megnevezi és leírja az örökzöld dísznövényeket magyar és tudományos nevükön.	Örökzöld dísznövények	Teljesen önállóan		Növényfelismerő applikációk használata
Felismeri,	Cserepes	Teljesen önállóan		Növényfelismerő

megnevezi és leírja a cserepes dísznövényeket magyar és tudományos nevükön.	dísznövények			applikációk használata
---	--------------	--	--	------------------------

3.13.4.6 A tantárgy témakörei

3.13.4.6.1 Alapfogalmak

Kettős nevezéktan (binominális nomenklatura)

Faj feletti és alatti természetes és mesterséges rendszertani egységek

A fajták elnevezésének szabályai

Növények származása – a növényföldrajz alapjai

Gyomnövények jelentősége, csoportosítása

Gyomfajok és életformájuk, felismerésük

Gyomnövények: *Agropyron repens*, *Amaranthus retroflexus*, *Ambrosia elatior*, *Capsella bursa-pastoris*, *Chenopodium album*, *Convolvulus arvensis*, *Erigeron canadensis*, *Oxalis corniculata*, *Plantago major*, *Poa annua*, *Polygonum aviculare*, *Portulaca oleracea*, *Stellaria media*, *Taraxacum officinale*

3.13.4.6.2 Egy- és kétnyáriak

Magról szaporítható egynyári dísznövények jelentősége, részletes megismerése, jellemzői

(különös tekintettel a felhasználásra), felismerése

Ivartalan úton szaporítható egynyári dísznövények jelentősége, részletes megismerése, jellemzői (különös tekintettel a felhasználásra), felismerésük

A kétnyári dísznövények jelentősége, részletes megismerése, jellemzői (különös tekintettel a felhasználásra), felismerésük

Egynyáriak: *Ageratum houstonianum*, *Alternanthera ficoidea* var. *amoena*, *Antirrhinum majus*, *Argyranthemum frutescens*, *Begonia semperflorens-cultorum* hibridek, *Begonia Tuberhybrida* fajtacsoport, *Bidens ferulifolia*, *Celosia argentea* var. *crinata* forma *plumosa*, *Cosmos bipinnatus*, *Dahlia hortensis*, *Eschscholzia californica*, *Gazania rigens* (*Gazania splendens*), *Impatiens walleriana*, *Ipomoea* sp, *Iresine herbstii*, *Lantana camara*, *Lobelia erinus*, *Lobularia maritima*, *Ocimum basilicum*, *Pelargonium peltatum*, *Pelargonium x hortorum* (*Pelargonium-Zonale*-hibridek), *Petunia x hybrida*, *Pilea microphylla*, *Plectranthus forsteri*, *Rudbeckia hirta*, *Salvia farinacea*, *Salvia splendens*, *Senecio cineraria*, *Solenostemon scutellarioides* (*Coleus x hybridus*), *Tagetes erecta*, *Tagetes patula*, *Verbena x hybrida*, *Zinnia elegans*

Kétnyáriak: *Bellis perennis*, *Brassica oleracea*, *Myosotis alpestris*, *Viola cornuta*, *Viola x wittrockiana*.

3.13.4.6.3 Évelők

●
Évelő dísznövények jelentősége, részletes megismerése, jellemzői (különös tekintettel a felhasználásra), felismerése

Szárazságtűrő évelő dísznövények jelentősége, részletes megismerése, jellemzői (különös tekintettel a felhasználásra), felismerése

Vízi, vízparti és fagyérzékeny évelő dísznövények csoportosítása, jelentősége, részletes megismerése, jellemzői (különös tekintettel a felhasználásra), felismerése

Hagymás, gumós évelő dísznövények csoportosítása, jelentősége, részletes megismerése, jellemzői (különös tekintettel a felhasználásra), felismerése

Árnyéki évelő dísznövények jelentősége, részletes megismerése, jellemzői (különös tekintettel a felhasználásra), felismerése

Közepes vízigényű évelők: *Achillea filipendulina*, *Achillea millefolium*, *Alchemilla mollis*, *Aquilegia vulgaris*-hibridek, *Aster* sp., *Aubrieta x cultorum*, *Bergenia crassifolia*, *Campanula carpatica*, *Campanula persicifolia*, *Ceratostigma plumbaginoides*, *Coreopsis grandiflora*, *Delphinium x cultorum*, *Dendranthema x grandiflorum* (*Chrysanthemum grandiflorum*, *Chrysanthemum indicum*), *Dianthus* sp., *Echinacea purpurea*, *Helleborus orientalis*, *Hemerocallis* sp., *Iris germanica*, *Kniphofia uvaria*, *Lupinus polyphyllus*, *Melissa officinalis*, *Paeonia lactiflora*, *Papaver orientale*, *Phlox paniculata*, *Rudbeckia fulgida* var. *speciosa* (*Rudbeckia speciosa*), *Waldsteinia ternata*

Szárazságtűrő évelők: *Arabis alpina* subsp. *caucasica*, *Aurinia saxatilis* (*Alyssum saxatile*), *Cerastium tomentosum*, *Dianthus plumarius*, *Euphorbia* sp., *Festuca pallens* (*Festuca glauca*), *Gaillardia aristata*, *Helianthemum x hybridum*, *Iberis sempervirens*, *Iris pumila*, *Lavandula angustifolia*, *Mentha* sp., *Nepeta x faassenii*, *Origanum vulgare*, *Phlox subulata*, *Pulsatilla vulgaris* subsp. *grandis*, *Rosmarinus officinalis*, *Sagina subulata*, *Salvia officinalis*, *Sedum* sp., *Sedum spectabile* (*Hylotelephium spectabile*), *Sempervivum tectorum*, *Stachys byzantina* (*Stachys lanata*), *Thymus* sp.

Árnyéki évelők: *Ajuga reptans*, *Anemone hupehensis* var. *japonica* (*Anemone japonica*),

Brunnera macrophylla, *Convallaria majalis*, *Dryopteris filix-mas*, *Geranium macrorrhizum*, *Heuchera sanguinea* (*Heuchera* hibridek), *Hosta* hibridek, *Hosta lancifolia*, *Hosta plantaginea*, *Lamium* sp., *Pachysandra terminalis*, *Primula vulgaris* (*Primula acaulis*), *Primula* hibridek), *Vinca major*, *Vinca minor*, *Viola odorata*

Fagyérzékeny évelők: *Canna x generalis*, *Dahlia x hortensis* (*Dahlia x hybrida*)

Vízi, vízparti évelők: *Arundo donax*, *Caltha palustris*, *Hibiscus moscheutos*, *Iris pseudoacorus*, *Iris sibirica*, *Nuphar lutea*, *Nymphaea alba*, *Nymphaea x hybrida*, *Typha latifolia*, *Typha minima*

Hagymás, gumós, hagymagumós évelők: *Allium* sp., *Colchicum autumnale*, *Crocus vernus*, *Eranthis hiemalis*, *Fritillaria imperialis*, *Galanthus nivalis*, *Hyacinthus orientalis*,

Iris reticulata, *Lilium* hibridek, *Lilium regale*, *Muscari* sp., *Narcissus* sp., *Scilla siberica*, *Tulipa*-hibridek (*Tulipa* sp.)

Díszfüvek: *Carex morrowii*, *Cortaderia selloana*, *Miscanthus sinensis*, *Panicum virgatum*, *Pennisetum alopecuroides*, *Sesleria autumnalis*, *Stipa tenuissima*

3.13.4.6.4 Lombhullató díszfák, díszcserjék, kúszócserjék

Lombhullató díszfák csoportosítása, jelentősége, részletes megismerése, jellemzői (különös tekintettel a felhasználásra), felismerése

●
Lombhullató díszcserjék csoportosítása, jelentősége, részletes megismerése, jellemzői (különös tekintettel a felhasználásra), felismerése

Kúszócserjék csoportosítása, jelentősége, részletes megismerése, jellemzői (különös tekintettel a felhasználásra), felismerése

Lombhullató díszcserjék: *Berberis thunbergii*, *Berberis vulgaris*, *Buddleja davidii*, *Caryopteris* sp., *Chaenomeles* sp., *Cornus alba*, *Cornus mas*, *Cornus sanguinea*, *Corylus avellana*, *Cotinus coggygria*, *Cotoneaster horizontalis*, *Crataegus monogyna*, *Cytisus nigricans*, *Deutzia scabra*, *Euonymus alatus*, *Ficus carica*, *Forsythia x intermedia*, *Hibiscus syriacus*, *Hydrangea macrophylla*, *Hydrangea paniculata*, *Hypericum calycinum*, *Jasminum nudiflorum*, *Kerria japonica*, *Laburnum anagyroides*, *Lagerstroemia indica* (*Lagerstroemia x hybrida*), *Ligustrum ovalifolium*, *Lonicera fragrantissima*, *Lonicera tatarica*, *Magnolia* sp., *Paeonia suffruticosa*, *Philadelphus coronarius*, *Physocarpus opulifolius*, *Potentilla fruticosa*, *Prunus tenella* (*Amygdalus nana*), *Rhododendron* hibridek, *Rosa canina*, *Rosa* hibridek, *Rosa rugosa*, *Sambucus nigra*, *Spiraea japonica* (*Spiraea x bumalda*), *Spiraea x vanhouttei*, *Symphoricarpos albus* (*Symphoricarpos rivularis*), *Syringa vulgaris*, *Tamarix tetrandra*, *Viburnum bodnatense*, *Viburnum opulus*, *Vitex agnus-castus*, *Weigela florida* (*Weigela hybrida*, *Weigela rosea*)

Kúszócserjék: *Campsis radicans*, *Clematis x jackmanii*, *Hedera helix*, *Lonicera japonica*, *Parthenocissus quinquefolia*, *Parthenocissus tricuspidata*, *Vitis vinifera*, *Wisteria sinensis*, Lombhullató díszfák: *Acer campestre*, *Acer negundo*, *Acer palmatum*, *Acer platanoides*, *Acer pseudoplatanus*, *Acer saccharinum* (*Acer dasycarpum*), *Aesculus hippocastanum*, *Aesculus x carnea* (*Aesculus rubicunda*), *Albizia julibrissin*, *Alnus glutinosa*, *Betula pendula* (*Betula verrucosa*), *Carpinus betulus*, *Catalpa bignonioides*, *Celtis occidentalis*, *Cercis siliquastrum*, *Corylus colurna*, *Elaeagnus angustifolia*, *Fagus sylvatica*, *Fraxinus angustifolia* subsp. *pannonica*, *Fraxinus excelsior*, *Ginkgo biloba*, *Gleditsia triacanthos*, *Koelreuteria paniculata*, *Larix decidua*, *Liquidambar styraciflua*, *Liriodendron tulipifera*, *Malus* hibridek, *Morus alba*, *Parrotia persica*, *Paulownia tomentosa* (*Paulownia imperialis*), *Platanus x acerifolia* (*Platanus hybrida*, *Platanus x hispanica*), *Populus alba*, *Populus nigra*, *Populus simonii*, *Prunus cerasifera*, *Prunus padus* (*Padus avium*), *Prunus serrulata* (*Cerasus serrulata*), *Pyrus calleryana*, *Quercus robur*, *Quercus rubra*, *Rhus typhina*, *Robinia hispida*, *Robinia pseudoacacia*, *Salix alba*, *Salix caprea*, *Salix matsudana*, *Sophora japonica*, *Sorbus* sp., *Tilia tomentosa* (*Tilia argentea*), *Ulmus pumila celer*

3.13.4.6.5 Örökzöldek

Lomblevelű örökzöldek jelentősége, részletes megismerése, jellemzői (különös tekintettel a felhasználásra), felismerése

Pikkelylevelű örökzöldek jelentősége, részletes megismerése, jellemzői (különös tekintettel a felhasználásra), felismerése

Tűlevelű örökzöldek jelentősége, részletes megismerése, jellemzői (különös tekintettel a felhasználásra), felismerése

Örökzöldek: *Abies concolor*, *Abies nordmanniana*, *Aucuba japonica*, *Berberis julianae*, *Buxus sempervirens*, *Cedrus libani* subsp. *atlantica* (*Cedrus atlantica*), *Chamaecyparis lawsoniana*, *Cotonaester dammeri*, *Euonymus fortunei*, *Euonymus japonicus*, *Hebe* sp., *Ilex aquifolium*, *Juniperus chinensis*, *Juniperus communis*, *Lonicera nitida*, *Magnolia grandiflora*, *Mahonia aquifolium*, *Photinia fraseri*, *Phyllostachis viridis*, *Picea abies*, *Picea omorika*, *Picea pungens*, *Pinus mugo*, *Pinus nigra*, *Pinus strobus*, *Pinus sylvestris*, *Pinus wallichiana* (*Pinus griffithii*), *Platycladus orientalis* (*Thuja orientalis*, *Biota orientalis*), *Prunus laurocerasus* (*Laurocerasus officinalis*), *Pseudotsuga menziesii*, *Pyracantha coccinea*, *Taxus baccata*, *Thuja occidentalis*, *Viburnum x pragense*, X *Cuprocyparishibridek* (X *Cupressocyparis-hibridek*), *Yucca filamentosa*

3.13.4.6.6 Cserepes dísznövények

A legfontosabb cserepes dísznövények jelentősége, részletes megismerése, jellemzői (különös tekintettel a felhasználásra), felismerése

Fagyérzékeny, dézsás növények: Bougainvillea glabra, Hibiscus rosa-sinensis, Nerium oleander, Phoenix canariensis, Punica granatum, Trachycarpus fortunei

Belső térben használható dísznövények: Chlorophytum comosum, Dracaena marginata, Epipremnum aureum, Euphorbia pulcherrima, Ficus benjamina, Kalanchoë blossfeldiana, Nephrolepis exaltata, Saintpaulia ionantha, Sansevieria trifasciata, Yucca elephantipes, Zamioculcas zamifolia

3.14 Parképítés megnevezésű tanulási terület a Parképítő és -fenntartó szakmairány

számára

A tanulási terület tantárgyainak összórászáma:

495/495 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A tanulási terület ismereteket nyújt a kerti lépcsők, út- és térburkolatok építéséhez, kerti vízarchitektúrák, kisarchitektúrák, öntözőrendszerek létesítéséhez, telepítéséhez, valamint kerti fa- és fémszerkezetek, kerítések, kapuk, pergolák, lugasok, fa teraszok kialakításához, és betekintést ad a tetőkertek, zöldfalak építésébe, fenntartásába. Keretében a tanulók megismerhetik a történelmi korok és napjaink kertépítészeti és kertművészeti irányzatait, alapelveit az elméletben és a gyakorlatban, valamint elsajátíthatják a kerttervezési szoftverek használatát házikertek tervlapjai és gépi látványtervei készítéséhez.

3.14.1 Kerttechnika tantárgy

304/304 óra

3.14.1.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy oktatásának célja, hogy a tanulók képesek legyenek kerti lépcsőket, út- és térburkolatokat építeni, kerti vízarchitektúrákat, kisarchitektúrákat, öntözőrendszereket létesíteni, telepíteni, valamint kerti fa- és fémszerkezeteket, kerítéseket, kapukat, pergolákat, lugasokat, fa teraszokat kialakítani, tetőkertet, zöldfalat építeni és fenntartani.

3.14.1.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

—

3.14.1.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

műszaki ismeretek, növényismeret, parkfenntartás, munka- és környezetvédelem

3.14.1.4 A képzés órakeretének legalább 50%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.14.1.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Kerteket, parkokat felmér, kitűz, tereprendez.	Felmérés és kitűzés módszerei, tereprendezés folyamata	Teljesen önállóan	Igényesség Hagyományos és a modern anyagok tudatos használata Nyitott az új ismeretekre, új megoldásokra Törekszik saját tanulási céljainak megfogalmazására	Digitális mérőműszer használata
Kerti alapokat, szigeteléseket, falazatokat, támfalakat épít és tart fenn.	Kerti alapok, szigetelések, falazatok anyagai, építési technológiája	Teljesen önállóan		Digitális mérőműszer használata
Kerti fa- és fémszerkezeteket, kerítéseket, kapukat, pergolákat, lugasokat, fa teraszokat épít, felületkezel és tart fenn.	Kertépítés fa és fém anyagai, építési technológiája	Teljesen önállóan		Digitális mérőműszer használata
Kerti lépcsőket, út- és térburkolatokat épít és tart fenn.	Útburkolatok anyagai, építési technológiája	Teljesen önállóan		Digitális mérőműszer használata
Kerti vízarchitektúrákat, kisarchitektúrákat, öntözőrendszereket létesít, telepít és tart fenn.	Vízarchitektúrák, kisarchitektúrák, öntözőrendszerek anyagai, építési technológiája	Teljesen önállóan		Digitális mérőműszer használata
Tetőkertet, zöldfalat épít és tart fenn.	Tetőkertek, zöldfalak építési anyagai, építési technológiája	Instrukció alapján részben önállóan		Digitális mérőműszer használata

3.14.1.6 A tantárgy témakörei

3.14.1.6.1 Építőanyag-ismeret

Az építőanyagok csoportosítása, jellemzése, tulajdonságai, anyagvizsgálat

Feltöltési anyagok (eredeti termőföld, hozatott termőföld, silt, egyéb)

Természetes kőzetek

Égetett agyagárak

- Beton, műkő, kötőanyagok, habarcsok, előregyártott elemek
Faanyagok
Fémek
Műanyagok, szigetelőanyagok
Felületvédő anyagok, festékek

3.14.1.6.2 Geodézia, tereprendezés

Geodéziai alapfogalmak, eszközök

Alapidomok (egyenes, derékszög, körív, talppont) és részletpontok kitűzése

Területfelmérés vízszintes értelemben (távolságmérés, háromszögmérés, derékszögű koordinátamérés)

Területfelmérés függőleges értelemben, szintezés

Térképi ábrázolás (kótált projekciós, szintvonalas térkép készítése)

Területszámítás (szabályos síkidomokkal, greifolással, milliméter pauszpapírral)

Földtérfogat-számítás (függőleges metszetekkel kótált projekciós térképről, vízszintes metszetekkel szintvonalas térképről)

Tereprendezés előkészítése, kivitelezése (kitűzés, feltöltés, bevágás, tömörítés)

Tereprendezésre vonatkozó szabályok (munka-, humusz- és favédelem)

A témához kapcsolódó munka- és környezetvédelmi szabályok áttekintése

3.14.1.6.3 Alapozás, szigetelés, falazat, támfal, lépcső, út

Alapok feladata, csoportosítása elhelyezkedés (mély és síkalapok), illetve kialakítás szerint (pont-, sáv-, gerenda-, gerendarács-, lemezalap)

Pont-, sáv- és lemezalap kertépítészeti jelentősége, típusai, kivitelezésének lépései

Vízszigetelések jelentősége, vízformák a talajban, szigetelési technológiák

Falszerkezetek jelentősége, csoportjai, építési technológiái (téglafalak, terméskő falak, beton- és vasbeton falak, vegyes falak)

Támfalak feladata, jelentősége, csoportosítása (súlytámfal, szögtámfal) és méretezése Terméskő, téglá, monolit, vasbeton, zsebes, fa, gabion, máglya támfalak (szárazon és habarcsba rakott változatok) és kivitelezésük

Lépcsők feladata, jelentősége, szerkezeti egységei, csoportosítása, építésének általános szabályai, biztonsági követelményei

Fából, terméskőből, téglából, betonból, műkőből, vasbetonból készült kerti lépcsők építési technológiája. Lépcsők fenntartási feladatai

Rámpák jelentősége, építésük lépései

●
Út- és térburkolatok jelentősége, csoportjai. Szegélyek fektetésének lépései. Gyalogos, vegyes és gépjárműforgalmú utak, szórt, elemes, öntött burkolatok létesítése, építéstechnológiája. Út- és térburkolatok fenntartási munkái

A témához kapcsolódó munka- és környezetvédelmi szabályok

3.14.1.6.4 Faszerkezetek, famunkák, fémszerkezetek munkái, felületvédelem, kerítések, kapuk, pergolák, lugasok, fa teraszok

Faanyagoknál használatos kötőelemek (szegek, ácskapcsok, csavarok). Hagyományos fakötések rövid jellemzése, jelentősége. Egyéb faszerkezeti munkák (darabolás, felületkezelés). Fafelületek felületvédelme

Fémfelületek felületvédelme. Fémeknél használt kötések (oldható és oldhatatlan kötési módok)

Kerítések, kapuk jelentősége, kerítések csoportosítása, előírásai, kivitelezésének általános elvei, szerkezeti elemei (fa, fém, terméskő, beton, vasbeton, műkő, téglá, vegyes). Kapuk, bejáratok szerkezete, építése. Kerítések, kapuk fenntartási feladatai

Pergolák, lugasok, falirácsok jelentősége, csoportosítása. Pergolák szerkezeti felépítése (alapozás, tartószerkezet, árnyékoló szerkezet), szerkezetének összeállítása, a kivitelezés lépései. Pergolák, lugasok, falirácsok fenntartási feladatai

Esővédő tetők, kerti pihenők építésének alapelvei, fenntartási feladatai

Fa teraszok építése

Természetes kőfelületek, téglafelületek védelme

A témához kapcsolódó munka- és környezetvédelmi szabályok

3.14.1.6.5 Vízarchitektúrák, öntözőrendszerek

Vízarchitektúrák jelentősége, csoportosítása

Csobogók szerkezeti egységei, építése

Források befoglalása, mesterséges forráselemek kialakítása

Patakok, természetes vízfolyások kivitelezésének technológiái

Vízesések csoportosítása, kivitelezése

Kerti tavak építéstechnológiái (előre gyártott tóelemes, fóliás szigetelésű, egyéb)

Merítő-, fali- és ivókutak létesítésének alapelvei

Szökőkutak csoportosítása, szerkezeti elemei, építése

Csatornák kialakításának alapelvei

Vízlépcsők kialakításának alapelvei

Medencék jelentősége, csoportosítása (dísz-, lubickoló-, fürdő- és úszómedencék), építési technológiái

Hidak, átereszek kivitelezésének alapelvei

Vízarchitektúrák fenntartási munkái, karbantartása (idényjellegű, állandó)

- Az öntözés jelentősége. Öntözővíz-szükséglet. Az öntözés műszaki berendezései (vízforrások, öntözőhálózatok), módjai (kannás, tartálykocsis, tömlős, automata vagy programozható öntözés, előnyei és hátrányai)

Automata öntözőrendszerek kialakítása (felmérés, tervezés, telepítés)

Automata öntözőrendszer karbantartása

Az adott témakörhöz kapcsolódó munkafolyamatok elvégzéséhez szükséges eszközök és szerszámok használata

A témához kapcsolódó munka- és környezetvédelmi szabályok

3.14.1.6.6 Sziklakert, tetőkert, zöldfal, kisarchitektúrák, játszótér, sportpálya

Sziklakertek csoportjai, létesítésének alapelvei, az egyes típusok kivitelezésének lépései

A tetőkertek és a zöldtetők jelentősége, típusai, csoportosítása, kivitelezésének lépései, fenntartási munkái

A zöldfalak jelentősége, típusai, kivitelezésének lépései, fenntartási munkái

Kisarchitektúrák csoportjai (kerti bútorok, információs táblák, tűzrakóhelyek, hulladékgyűjtők, világítótestek), jelentősége, elhelyezése, fenntartási munkái Játszószerek jelentősége, kapcsolódó fogalommeghatározások, anyagai

Játszószerekkel kapcsolatos kivitelezői feladatok (beszerzés, összeszerelés, alapozás, kihelyezés, eséstompító burkolatok), általános biztonságtechnikai követelmények

Az egyes játzóeszközökre (hinták, csúszdák, kötélpályák, forgóhinták, billenőeszközök) vonatkozó biztonságtechnikai követelmények

Játszótéri eszközök karbantartása, üzemeltetéssel kapcsolatos fenntartói feladatok

A témához kapcsolódó munka- és környezetvédelmi szabályok áttekintése Sportpályák jelentősége, típusai, csoportosítása, építése, fenntartása

3.14.1.6.7 A parképítés folyamata

Adminisztratív előkészítés

Nagyobb parképítési munkák gyakorlati előkészítése (terület elkerítése, felvonulási épületek: iroda, szociális helységek, raktárak kialakítása, fa- és humuszvédelem, munka-, környezet- és balesetvédelmi szabályok)

3.14.2 Kerttervezés tantárgy

191/191 óra

3.14.2.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy oktatásának célja a történelmi korok és napjaink kertépítészeti és kertművészeti irányzatainak, alapelveinek alkalmazása a gyakorlatban. Tervlapok és gépi látványtervek készítése házikertekhez

•
kerttervezési szoftverrel. Építési és művezetői feladatok megismertetése és gyakoroltatása a települések zöldfelületeinek engedélyköteles tervdokumentációi alapján.

3.14.2.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

—

3.14.2.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

növényismeret, műszaki ismeretek, munka- és környezetvédelem, parkfenntartás, kerttechnika

3.14.2.4 A képzés órakeretének legalább 30%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.14.2.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Elkészíti a kertépítési, technológiai tervek különböző típusait.	Kertépítészeti és kertművészeti irányzatok, alapelvek	Instrukció alapján részben önállóan	Törekszik a pontos és precíz munkavégzésre. Felismeri a munkavédelmi szabályok jelentőségét.	MS Office program használata
Kerttervezési szoftverrel tervlapokat, gépi látványtervet készít házikertekhez.	A kert kompozíciós elemei, kertesztétikai törvények	Teljesen önállóan		Kerttervező szoftver használata
Szabadkézi látványtervet készít házikertekhez.	A kert kompozíciós elemei, kertesztétikai törvények	Teljesen önállóan		
Alkalmazza a településökonómia szempontjait a városi zöldfelület létesítése és fenntartása során.	A településökonómia alapelvei	Instrukció alapján részben önállóan		
Házikertet felmér és kivitelez.	A házikert felmérésének és kivitelezésének módszerei	Teljesen önállóan		Digitális mérőműszerek használata
Alkalmazza a házikerti stílusokat.	Házikerti stílusok	Teljesen önállóan		MS Office használata
Épít, művezet a települések zöldfelületeinek engedélyköteles	Tervdokumentációk	Instrukció alapján részben önállóan		Digitális mérőműszerek használata

tervdokumentációi alapján.				
----------------------------	--	--	--	--

3.14.2.6 A tantárgy témakörei

3.14.2.6.1 Kertesztétika

Kertesztétika, kertépítészeti kompozíció fogalma, ismérvei, elemei (színek, formák) Színrendszerek, szintörvények, kis- és nagyközök használata a zöldfelületek színkezelésében

A pont, a vonal, a felület, a test, a tér mint formaelem a kertépítészeti kompozícióban A kompozíciós elemek kapcsolata (szimetriaviszonyok, szemléletes számok, ismétlés, ritmus, méretek és arányok, harmónia, diszharmónia, kontraszt)

Környezeti (ökológiai), használati, esztétikai, gyakorlati, műszaki, gazdasági szempontok

3.14.2.6.2 Tervdokumentáció

Programterv, építési engedélyezési terv, ajánlati (vagy tender-) terv, kiviteli terv, megvalósulási terv

Kertépítészeti tervdokumentáció főbb munkarészei (favédelmi és humuszgazdálkodási tervlap, depónia részletterv). Durva és finom tereprendezési tervlapok

Kerttechnikai részlettervek készítésének célja, formai és tartalmi követelményei, lépései (anyagkiírás, nézeti ábrázolások)

A növények csoportosítása kerttervezési szempontból (fák, cserjék, virágfelületek, fűfelületek, edényes növények)

Fák, cserjék, virágfelületek, fűfelületek, edényes növények alkalmazásának esztétikai szempontjai (erdőszerű telepítés, facsoport, fasor, szoliter fák, cserjecsoport, sövény, szoliter cserjék). Növények alkalmazása ökológiai élőhely alapján. Élőhely szerinti növénybesorolás (erdős élőhely, erdőszél mint élőhely, nyílt területek, vízpart és víz évelői). Növénykiültetési tervlap készítésének szabályai, lépései (növény mennyiség számítása, a növények méretének és darabszámának összefüggései)

A technológiai terv célja, formai és tartalmi követelményei, készítésének lépései (teljesítménynormák, munkaidő és munkaerő számítása). Az árajánlat készítésének célja, formai és tartalmi követelményei, lépései, módjai (egységárak, anyagok és eszközök költségei, munkadíjak, nettó és bruttó árak)

3.14.2.6.3 Településökológia

A településökológia tárgya, alapfogalmai

Az ökoszisztémák típusai, az urbán (városi) ökoszisztéma jellemzői

Csapadékvíz-hasznosító rendszerek

A nagyvárosok mezoklimája (hőmérséklet, páratartalom, a levegő összetétele, fényviszonyok, csapadék- és vízviszonyok, zajszint)

A települések talajadottságai

A nagyvárosok biotikus sajátosságai

●
A zöldfelületek környezetmódosító hatása

Zöldfelületi rendszerek

3.14.2.6.4 Házikertek tervezése

Tájéolás, terepfelszín, a kert mikroklímáinak vizsgálata, meglévő növényanyag felmérése, térképi ábrázolása, értékelése, meglévő építmények felmérése, térképi ábrázolása, értékelése, talajadottságok vizsgálata, egyéb tervezést befolyásoló tényezők vizsgálata (épített és természetes környezet, vízjárás stb.)

Szintezési jegyzőkönyv, manuálé, helyszínrajz, műleírás készítése

Beépítési módok. Az épületek, a kitettség és a tájolás kapcsolata

A házikertek általános jellemzése (mérete, funkciói, fenntartási viszonyai), egységei (előkert, oldalkert, hátsó kert)

A stílus fogalma, a kertek stílusát befolyásoló tényezők (elhelyezkedés, környező táj, meglévő épületek, növények, egyéb létesítmények, a megrendelő igényei)

Falusi, alpesi, klasszikus, koloniál, mediterrán, modern, ökológikus, egyéb (távol-keleti, sivatagi, trópusi, tájba illesztett) stílusú kertek általános jellemzése: hazai előfordulásuk, a lakóépület jellemzése, a kert anyaghasználata, meghatározó növényfajai, a kerti elemeinek jellegzetességei, a kivitelezés és a fenntartás költségvonzata, a legáltalánosabb hibalehetőségek

Kertépítészeti dokumentáció részeinek (növénykiültetési tervlap, növénylista, fa- és humuszvédelmi tervlap, technológiai terv és árajánlat, részlettervek, műleírás, egyéb) elkészítése házikerthez

3.14.2.6.5 Települési zöldfelületek tervezési alapelvei

A lakóparkok, társasházak zöldfelületeinek jellemzése, sajátosságai, funkciói, tértagolása, vonatkozó előírások, szabályok

Az intézményi zöldfelületek (bölcsőde-, óvoda-, iskola-, kórház, temető-, üdülőkertek, közintézmények és sportlétesítmények zöldfelületei) tervezési sajátosságai: funkció, térszerkezet, méret, kerti elemek, jellemző növényanyag

A városi közkertek és közparkok sajátos funkciói, térszerkezete, méretezése, elhelyezése, kerti elemei és jellemző növényanyaga

Mérnökbiológiai létesítmények zöldfelületei: (pl. hang- és árvízvédelmi, vasúti töltések, védőfásítások) funkciói, jellemzése, növényanyaga. Közlekedési zöldfelületek

3.14.2.6.6 Kerttörténet

Az építészeti, a táj- és kertépítészeti kezdetei

Az ókor kertjei (Egyiptom, Mezopotámia, Kína és Japán, ókori Görögország és a Római

Birodalom mezőgazdasága, kertkultúrája, kertépítészete)

A középkor kertépítészeti alkotásai (a román kori és a gótikus építészet jellemzői, a középkor világi várkertjei, kolostorkertek, középkori parasztkertek). Reneszánsz, barokk, tájképi kertek

-
- A századforduló kertépítésze (szecesszió)
- A modern építészet és kertművészet (Bauhaus)
- Napjaink park- és szabadter-építészeti irányzatai
- Magyarország kertépítészetének története

3.14.2.6.7 Műszaki rajz, szabadkézi látványterv, számítógépes kerttervezés A műszaki rajzok rendszere, szabványok, vonalvastagságok, szövegmező. Alapvető ábrázolási módok, vetületek, ezek elrendezése. Méretjelölés, méretháló

A tervekészítés célja, alapszabályai

A tervlapok fejléce, szabványbetűk, térképi jelölések

Lépték, méretarány (hosszúságméréseknél, terület- és térfogatszámításnál)

A látványtervek készítésének célja, formai és tartalmi követelményei

A látványtervek típusai (az axonometrikus ábrázolás és az egyponthoz perspektivikus ábrázolásmód technikája)

A számítógépes kerttervezés informatikai háttere, szoftverek

CAD-alapok

Számítógépes kerttervek készítésének alapismeretei

3.14.2.6.8 Projektdokumentáció

Kertépítészeti tervdokumentáció készítése

Zöldfelületi egységek, úthálózat és építmények ábrázolása

Részletes növénykiültetési tervlap

Növénylista (a növény jele, tudományos és magyar neve, méret és mennyiség megjelölése) A gyepfelületek anyagszükséglete

A kert technikai egységeinek (pl. pergola, pihenőhely, burkolatok, medence, térhatároló rács) részletterve

A kert kialakításához szükséges anyagok felsorolása mennyiségekkel, tételesen, kerti egységekre lebontva

Szöveges műleírás készítése: koncepció, a kitűzött célok megfogalmazása

Az egyes kerti egységek, növények, illetve növénycsoportok jellemzése, elhelyezésének indoklása

Az anyagharmonia elvének bemutatása a kert egységeinek példáján

Részletes technológiai terv: a kert kialakításának lépései időrendben felsorolva, kerti egységekre lebontva; lépésenként megadva a szükséges munkaórák száma; a technológiai lépésekhez szükséges anyagok és eszközök, munkagépek, kéziszerszámok felsorolása

Árajánlat készítése: eszköz és anyagszükséglet költségvonzatai tételesen, akár a technológiai terv részeként kidolgozva; tervezési, szervezési munkák költségei, munkabérek – technikus kivitelező

- esetén; szállítási, kölcsönzési költségek; a növénylista kiegészítése a növények egységárával, egyéb felmerülő költségek

Szabadkézi látványtervek készítése: tetszőlegesen kiválasztott technikával és ábrázolási móddal készült, szabadon választott nézőpontból ábrázolt kerti részlet szabadkézi alkotáson bemutatva

Gépi látványtervek készítése: tetszőleges, de a szabadkézi rajzétól eltérő nézőpontból, számítógép segítségével készített kerti kép bemutatása

3.15 Munka- és környezetvédelem megnevezésű tanulási terület a Zöldségtermesztő

szakmairány számára

A tanulási terület tantárgyainak összóraszámja:

36/36 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A terület komplex ismeretanyagának elsajátítása a biztonságos kertészeti munkavégzésnek és a kertészeti tevékenységhez kapcsolódó környezet- és természetvédelemnek.

3.15.1 Kertészeti munka- és környezetvédelem tantárgy

36/36 óra

3.15.1.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy oktatásának célja az általános alapozás munka-, tűz- és környezetvédelem témaköréhez kapcsolódó ismeretek átadása, a kertészeti munkavédelmi és környezetvédelmi szempontoknak megfelelő munkavégzés elsajátíttatása.

3.15.1.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

—

3.15.1.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak általános alapozás, műszaki ismeretek, termesztési tantárgyak

3.15.1.4 A képzés órakeretének legalább 30%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.15.1.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Munkáját a kertészeti termesztésre vonatkozó biztonságtechnikai szabályok betartásával végzi.	Ismeri a biztonságtechnikai előírásokat.	Teljesen önállóan	Felismeri a munkavédelmi szabályok betartásának jelentőségét. Elhivatott a környezetvédelem tekintetében.	Internetes forrásból információt gyűjt a munkavédelmi jogszabályokról.
Munkáját a kertészeti termesztéshez kapcsolódó környezetvédelmi előírások	Ismeri a munkájához kapcsolódó legfontosabb környezetvédelmi fogalmakat,	Teljesen önállóan		Internetes forrásból információt gyűjt a környezetvédelmi jogszabályokról, környezetbarát

betartásával végzi.	előírásokat.			termesztési technológiákról.
---------------------	--------------	--	--	------------------------------

3.15.1.6 A tantárgy témakörei

3.15.1.6.1 A kertészeti munkavégzés biztonságtechnikája

A kézi munkavégzés során használt eszközök, gépek biztonságos használatának szabályai Erőgépek, munkagépek biztonságos üzemeltetésének szabályai A növényvédelem biztonsági szabályai:

- Növényvédő szerek vásárlásának, használatának személyi feltételei
- Az előkészítés (bekeverés), kijuttatás és tárolás általános biztonságtechnikai előírásai, környezetvédelmi vonatkozásai
- A szabadföldi és zárttéri növényvédelem biztonságtechnikai szabályai, környezetvédelmi vonatkozásai
- Szermaradványok, csomagolóanyagok kezelése
- Védőfelszerelések használata, karbantartása, elsősegélynyújtás növényvédőszermergezéskor

A zöldségtermesztés, áruvá készítés, feldolgozás és tárolás munkavédelmi és higiéniai ismeretei

3.15.1.6.2 Környezet- és természetvédelem

A környezetvédelem fogalma, feladatai, jogi szabályozása, szervezetek

A talajvédelem, erózió, defláció, talajok szennyeződése, az öntözés, műtrágyázás, vegyszeres növényvédelem hatása

A víz védelme, szennyeződésének forrásai, megelőzés lehetőségei, víztisztítási lehetőségek A levegő tisztaságának védelme, levegő szennyezettsége, a légszennyezés folyamata, a levegőtisztaság megóvásának lehetőségei

Erdő és vadvédelem

Hulladékok, a hulladék fogalma, csoportosítása, ártalmatlanításának, újrahasznosításának eljárásai, veszélyes hulladékok és ártalmatlanításuk

Környezetvédelmi károk és bírságolás

A természetvédelem feladata, jelentősége

Védett növények fogalma, a legfontosabb védett növényfajok

A kertész lehetőségei a környezetvédelem területén: környezetbarát anyaghasználat, természeti erőforrások megőrzése, élőhelyek bővítése, takarékos vízgazdálkodás, környezetbarát, energiatakarékos technológiák a kertészetben A talajvédelem jelentősége a kertészeti termesztés során

Talajművelés, talajfertőtlenítés, speciális tápközegek használata

3.16 Zöldségtermesztés megnevezésű tanulási terület a Zöldségtermesztő szakmairány

•
számára

A tanulási terület tantárgyainak összóraszám:

1160/1160 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A tanulási terület megismerteti a zöldségtermesztés során előforduló legfontosabb feladatokat, a kapcsolódó alap- és szakismereteket, a biztonságos munkavégzés feltételeit.

3.16.1 Zöldségtermesztési ismeretek tantárgy

763/763 óra

3.16.1.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy oktatásának célja, hogy a tanulók megismerjék a zöldségtermesztés jelentőségét, helyzetét, feladatait, valamint a zöldségtermesztést, környezeti igényeiket, szaporítási módjait, ápolásukat, betakarításukat.

3.16.1.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

—

3.16.1.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

természetismeret, általános alapozás, szakmai alapozás, műszaki és munkavédelmi ismeretek

3.16.1.4 A képzés órakeretének legalább 60%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.16.1.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Szakszerűen használja a kertészeti eszközöket, berendezéseket.	Kertészeti termesztőberendezések, eszközök, szerszámok	Teljesen önállóan	Pontos, precíz munkavégzés Technológiai fegyelem betartása Pontos, szakszerű szaknyelvhasználat	Internetes forrásból információt gyűjt a kertészeti termesztőberendezésekről, eszközökről, szerszámokról.
Talajművelést végez.	Talajművelési eljárások, talajművelő eszközök, gépek	Teljesen önállóan	Együttműködés Felelősségtudat	Internetes forrásból információt gyűjt a környezetkímélő talajművelési módszerekről.
Szerves és műtrágyákat kijuttat.	A szerves és a műtrágya fogalma, típusai, a trágyázási	Teljesen önállóan		Internetes forrásból információt gyűjt a termesztésben

	módok		engedélyezett terméskövelő anyagokról, műtrágyákról.
Öntözési feladatokat végez, öntözőrendszereket üzemeltet.	Az öntözés célja, módja, az öntözéshez kapcsolódó fogalmak	Instrukció alapján részben önállóan	Internetes forrásból információt gyűjt a korszerű öntözési technológiákról.
Felismeri a jellegzetes károsítókat, gyomnövényeket, növényvédelmi munkákat végez.	A növényvédelem módjai, a károsítók típusai, növényvédelmi alapfogalmak	Instrukció alapján részben önállóan	Internetes forrásból információt gyűjt az engedélyezett növényvédő szerekről, a növényvédelemre vonatkozó jogszabályokról.
Elvégzi a zöldségnövények betakarítását, árueőlkészítését, tárolását.	A zöldségbetakarítás, árueőlkészítés és a tárolás módjai	Instrukció alapján részben önállóan	Internetes forrásból információt gyűjt a zöldségnövények betakarításáról, árueőlkészítéséről, tárolásáról.
Felismeri a zöldségnövényeket.	Zöldségnövényfajok és jellemzői	Teljesen önállóan	Internetes forrásból információt gyűjt a zöldségnövényekről.
Ismerteti, bemutatja a zöldségnövényvetőmagok termesztését.	Zöldségnövényvetőmagok termesztése	Instrukció alapján részben önállóan	Internetes forrásból információt gyűjt a zöldségnövényvetőmagok termesztéséről.

3.16.1.6 A tantárgy témakörei

3.16.1.6.1 A zöldségtermesztés jelentősége, helyzete; a zöldségnövények fogalma, csoportosítása

A zöldségtermesztés jelentősége, helyzete; a zöldségfélék, csoportosításuk

A zöldségnövény fogalma

A zöldségnövények táplálkozás-élettani és gazdasági jelentősége

A zöldségtermesztés helye, nagyságrendje a kertészeti és mezőgazdasági termelésben A zöldségnövények származása, rendszertani, gyakorlati csoportosítása

3.16.1.6.2 A zöldségnövények környezeti igényei

A zöldségnövények hőigénye

A zöldségnövények fényigénye

A zöldségnövények vízigénye

A zöldségnövények tápanyagigénye

- Az egyes makro- és mikroelemek növényi életfolyamatokban betöltött szerepe
A zöldségnövények igénye a levegő összetételét illetően
A talaj szerepe a zöldségfélék termesztésében
A környezeti tényezők összefüggései és gyakorlati jelentőségük a zöldségnövények termesztésében

3.16.1.6.3 A zöldségnövények termesztési módjai, termesztőberendezések A zöldségfélék termesztési módjai: szabadföldi termesztés (korai-, tömegtermesztés), termesztőberendezés alatti termesztés

A növényházi termesztés szerepe, jelentősége és sajátosságai

Fóliás termesztőberendezések (alagút, ágy, sátor) alatti termesztés

Váz nélküli fóliatakarásos termesztés

Korai szabadföldi termesztés, szabadföldi tömegtermesztés

Növényi sorrend, vetésszerkezet

A biotermesztés lehetőségei, feltételei

Kiegészítő építmények (tárolók), termesztőedények (cserepek, szaporítóládák, -tálcák), kertészeti szerszámok (ásó, gereblye, kapa, metszőolló stb.) Kertészeti földnemek, közegek

3.16.1.6.4 A zöldségfélék szaporítása, palántanevelés

A szaporítás fogalma

Szaporítási módok a zöldségtermesztésben: ivaros (magról), ivartalan (vegetatív) szaporítási eljárások

A vetés, a vetőmag tulajdonságai

A vetőmag vetés előtti kezelése

A zöldségnövények tenyészterülete

Vetés módok, a vetés mélysége, a vetőmagszükséglet kiszámítása

A vetés idejének ütemezése, a szabadföldi vetés, ültetés időpontjai

A palántanevelés előnyei, módjai: tűzdelés nélküli és tűzdeléses palántanevelés

A palántanevelés közegei és termesztőedényei

A palántanevelés helye, időtartama, munkái, a palánta kiültetése

3.16.1.6.5 A zöldségfélék tápanyag-utánpótlása, talajművelése, öntözése

A trágyázás célja

A trágyafélék csoportosítása: szerves trágyák (istállótrágya fogalma, összetétele, kezelése, tárolása, hígtrágya, zöldtrágya, egyéb szerves trágyák), műtrágyák (nitrogén-, foszfor-, káliumtartalmú műtrágyák, mikroelemtrágyák jellemzői, használatuk lehetőségei és tárolásuk)

Trágyázási módok

A trágyafélék tárolási módjai, a trágyázás környezetvédelmi vonatkozásai

A talajművelés fogalma, célja és alapelvei

A talajművelés módjai: alaptalajművelés, vetés előtti talaj-előkészítés, növényápoló talajművelés munkái, menete

Talajművelési eljárások, azok eszközei, gépei: szántás, tárcsázás, kultivátorozás, boronálás, simítózás, hengerezés, a talajmaró és a mélylazító használata

Talajművelési rendszerek kialakítása

Az öntözés jelentősége

Az öntözés célja: vízpótló, kelesztő, frissítő, párasító, nedvességtároló, talajátmosó, trágyázó, beiszapoló, színező és fagy elleni öntözés

Az öntözővíz tulajdonságai: ásványisó-tartalma, keménysége, hőfoka és szennyezettsége

Öntözési módok: felületi, esőszerű, altalaj- és mikroöntözés

Az öntözés időpontjának és az öntözővíz mennyiségének meghatározása (öntözési norma, idénynorma, öntözési forduló)

3.16.1.6.6 A zöldségfélék speciális ápolási munkái

A különleges ápolási munkák fogalma, célja

A különleges ápolási munkák módjai: növények rögzítése, növényi részek eltávolítása, a termékenyülés elősegítése, érésszabályozás

3.16.1.6.7 A zöldségfélék növényvédelme

A növényvédelem jelentősége, feladata

A növényeket károsító élő szervezetek (vírusok, baktériumok, gombák, állati kártevők) legfontosabb jellemzői

A kertészeti kultúrák legfontosabb gyomnövényei

Növényvédő szerek ismerete, felhasználása, tárolása

Permetlé-összetétel számítása

A permetlé készítésének szabályai, permetlevek bekeverése (gyakorlatilag nem mérgező szerekkel)

A növényvédelem módjai, előrejelzés, megelőzés, védekezés

A környezetvédelem szerepe a növényvédelemben

Komplex és integrált növényvédelem

3.16.1.6.8 A zöldségfélék betakarítása, áru-előkészítése, tárolása Betakarítás:

A betakarítás fogalma, célja

A zöldségnövények betakarítási időpontját meghatározó tényezők

●
A szedések gyakorisága

A betakarítás módjai, eszközei A
zöldségfélék átmeneti tárolása

Áru-előkészítés:

A manipulálás célja, jelentősége

A betakarított termények tulajdonságai Tisztítás,
osztályozás, csomagolás Tárolás:

A tárolás célja, jelentősége

A tárolás módjai, menete: szabadtéri tárolás, zárt téri tárolás, tárolás korszerű létesítményekben

3.16.1.6.9 Zöldségvetőmag-termesztés

A zöldségfélék magtermesztésének fogalma, célja

A magtermesztés csoportosítása: egyéves, kétéves, évelő zöldségnövények magtermesztése A
zöldségvetőmag betakarítása

3.16.1.6.10 Zöldségnövény ismeret

Zöldségnövényfajok felismerése, jellemzése, megnevezése kettős latin névvel

3.16.2 Zöldségnövények termesztése tantárgy

397/397 óra

3.16.2.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy oktatásának célja az általános zöldségtermesztésre épülő speciális szakmai ismeretek átadása, a hazánkban termesztett legfontosabb zöldségfajok termesztési feladatainak, szaporításának, termesztéstechnológiájának megismertetése.

3.16.2.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

—

3.16.2.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

természetismeret, általános alapozás, szakmai alapozás, zöldségtermesztési ismeretek

3.16.2.4 A képzés órakeretének legalább 60%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.16.2.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Ismerteti a levélzöldségek jellemzőit, fajtáit. Elvégzi szaporításukat, termesztésüket, növényvédelmüket.	Levélzöldségek jellemzői, igényei, termesztéstechnológiája	Teljesen önállóan	Pontos, precíz munkavégzés, technológiai fegyelem betartása. Pontos, szakszerű, szaknyelv használat. Együttműködés, felelősségtudat.	Internetes forrásból információt gyűjt a levélzöldségekről.
Ismerteti a káposztafélék jellemzőit, fajtáit. Elvégzi szaporításukat, termesztésüket, növényvédelmüket.	Káposztafélék jellemzői, igényei, termesztéstechnológiája	Teljesen önállóan		Internetes forrásból információt gyűjt a káposztafélékről.
Ismerteti a gyökérzöldségek jellemzőit, fajtáit. Elvégzi szaporításukat, termesztésüket, növényvédelmüket.	Gyökérzöldségek jellemzői, igényei, termesztéstechnológiája	Teljesen önállóan		Internetes forrásból információt gyűjt a gyökérzöldségekről.
Ismerteti a hagymafélék jellemzőit, fajtáit. Elvégzi szaporításukat, termesztésüket, növényvédelmüket.	Hagymafélék jellemzői, igényei, termesztéstechnológiája	Teljesen önállóan		Internetes forrásból információt gyűjt a hagymafélékről.
Ismerteti a kabakosok jellemzőit, fajtáit. Elvégzi szaporításukat, termesztésüket, növényvédelmüket.	Kabakosok jellemzői, igényei, termesztéstechnológiáj a	Instrukció alapján részben önállóan		Internetes forrásból információt gyűjt a kabakosokról.
Ismerteti a hüvelyesek jellemzőit, fajtáit. Elvégzi szaporításukat, termesztésüket, növényvédelmüket.	Hüvelyesek jellemzői, igényei, termesztéstechnológiáj a	Teljesen önállóan		Internetes forrásból információt gyűjt a hüvelyesekről.
Ismerteti a burgonyafélék jellemzőit, fajtáit. Elvégzi szaporításukat, termesztésüket, növényvédelmüket.	Burgonyafélék jellemzői, igényei, termesztéstechnológiája	Teljesen önállóan		Internetes forrásból információt gyűjt a burgonyafélékről.
Ismerteti a	Csemegekukorica	Teljesen önállóan		Internetes forrásból

csemegekukorica jellemzőit, fajtáit. Elvégzi szaporítását, termesztését, növényvédelmét.	jellemzői, igényei, termesztéstechnológiája			információt gyűjt a csemegekukoricáról.
Ismerteti az egyéb zöldségfajok jellemzőit, fajtáit. Elvégzi szaporításukat, termesztésüket, növényvédelmüket.	Egyéb zöldségfajok jellemzői, igényei, termesztéstechnológiája	Instrukció alapján részben önállóan		Internetes forrásból információt gyűjt az egyéb zöldségfajokról.
Ismerteti a termesztett gombafajok jellemzőit. Ismeri szaporításukat, termesztésüket, növényvédelmüket.	Gombafajok jellemzői, igényei, termesztéstechnológiáj a	Instrukció alapján részben önállóan		Internetes forrásból információt gyűjt a gombafajokról, termesztésükről.

3.16.2.6 A tantárgy témakörei

3.16.2.6.1 Levélzöldségek termesztéstechnológiája

A levélzöldségek termesztése: általános tudnivalók a levélzöldségekről

A fejes saláta, fodros saláta, kötözösaláta, jégsaláta, spenót, sóska, rukola

- jelentősége, általános jellemzése
- igényei, fajtái – termesztése
- hajtatása
- integrált növényvédelme

A levélzöldségek betakarítása, áruvá készítése, tárolása, feldolgozása

3.16.2.6.2 Káposztafélék termesztéstechnológiája

Általános tudnivalók a káposztafélékről

A fejes káposzta, vöröskáposzta, kelkáposzta, karalábé, karfiol, kínai kel, bimbóskel, brokkoli, különleges káposztafélék

- jelentősége, általános jellemzése
- igényei, fajtái
- termesztése – hajtatása
- téli tárolása

- káposztafélék integrált növényvédelme

A káposztafélék betakarítása, áruvá készítése, tárolása, feldolgozása

3.16.2.6.3 Gyökérzöldségek termesztéstechnológiája

Általános tudnivalók a gyökérzöldségekről

A sárgarépa, petrezselyem, pasztinák, gumós zeller, cékla, feketegyökér, torma, retek

- jelentősége, általános jellemzése
- igényei, fajtái –
termesztése
- hajtatása
- integrált növényvédelme

A gyökérzöldségek betakarítása, áruvá készítése, tárolása, feldolgozása

3.16.2.6.4 Hagymafélék termesztéstechnológiája

Általános tudnivalók a hagymafélékről

A vöröshagyma, fokhagyma, póréhagyma

- jelentősége, általános jellemzése
- igényei, fajtái
- termesztése (egyéves vöröshagyma termesztése, vöröshagyma termesztése dughagymáról, étkezési vöröshagyma termesztése dughagymáról)
- hagymafélék integrált növényvédelme

A hagymafélék betakarítása, áruvá készítése, tárolása, feldolgozása

3.16.2.6.5 Kabakosok termesztéstechnológiája

Általános tudnivalók a kabakosokról

Az uborka, görögdinnye, sárgadinnye, cukkini, patisszon, spárgatök

- jelentősége, általános jellemzése
- igényei, fajtái
- termesztése (uborka termesztése támrendszeren és síkműveléssel, dinnyék korai szabadföldi termesztése)
- hajtatása
- integrált növényvédelme

A kabakosok betakarítása, áruvá készítése, tárolása, feldolgozása

3.16.2.6.6 Hüvelyesek termesztéstechnológiája

Általános tudnivalók a hüvelyesekről

A zöldborsó, zöldbab

- jelentősége, általános jellemzése
- igényei, fajtái –
termesztése
- szaporítása
- integrált növényvédelme

A hüvelyesek betakarítása, áruvá készítése, tárolása, feldolgozása

3.16.2.6.7 Burgonyafélék termesztéstechnológiája

A paradicsom

- jelentősége, általános jellemzése
- termesztett fajtái és fajtacsoportjai
- környezeti igénye
- termesztése (szabadföldi, korai szabadföldi, fólia alatti hajtatás, üvegházi hajtatás)
- ápolása
- integrált növényvédelme
- betakarítása, áruvá készítése, tárolása, feldolgozása

Az étkezési paprika

- jelentősége, általános jellemzése
- termesztett fajtái és fajtacsoportjai
- környezeti igénye
- palántanevelése
- termesztése (szabadföldön, termesztőberendezésben)
- hajtatás (korai, középkorai, hideghajtatás, őszi hajtatás)
- integrált növényvédelme
- betakarítása, áruvá készítése, tárolása, feldolgozása

A fűszerpaprika

- jelentősége, általános jellemzése
- termesztett fajtái és fajtacsoportjai
- termesztése (palántaneveléssel, helybevetéssel)

- - kézi és gépi betakarítása, áruvá készítése, tárolása, feldolgozása

A tojásgyümölcs

- jelentősége, általános jellemzése
- igénye, termesztett fajták
- termesztése
- integrált növényvédelme
- betakarítása, áruvá készítése, tárolása

A korai burgonya

- jelentősége, általános jellemzése
- igénye, termesztett fajták
- termesztése, hajtatása
- integrált növényvédelme
- betakarítása, áruvá készítése, tárolása

3.16.2.6.8 Egyéb zöldségnövények termesztéstechnológiája

A spárga

- jelentősége, általános jellemzése
- igényei, fajtái
- szaporítása
- termesztése
- integrált növényvédelme
- betakarítása, áruvá készítése, tárolása, feldolgozása

A csemegekukorica

- jelentősége, általános jellemzése
- jelenleg termesztett fajtái és fajtacsoportjai
- környezeti igénye
- termesztése
- betakarítása
- integrált növényvédelme
- és a vegyszeres gyomirtás
- betakarítása, áruvá készítése, tárolása, feldolgozása

Termesztett gombafajok (csiperke-, laska-, shiitake gomba) jelentősége, általános jellemzése, táplálkozásban betöltött szerepe

Termesztett gombák életszakaszai: átszövetés, lappangás, termőidőszak A csiperkegomba termesztése:

- termesztőhelyiségek (föld alatti és föld feletti termesztőházak)
- a komposzt alapanyagai, előkészítése
- a komposzt hőkezelése
- szaporítóanyag készítése, csírázás
- átszövetés
- takarás, takaróanyagok
- lappangási szakasz
- termőidőszak
- szedés
- integrált növényvédelem A

laskagomba termesztése:

- extenzív és intenzív termesztés
- termesztés hőkezelt alapanyagon
- átszövetés
- érlelési időszak
- termőidőszak
- növényvédelem

A termesztett gombafajok betakarítása, áruvá készítése, tárolása, feldolgozása Az endíviasaláta, rebarbara, cikória, salottahagyma, lóbab, kokocella

- jelentősége, általános jellemzése
- termesztése
- betakarítása, áruvá készítése, tárolása, feldolgozása

3.17 Műszaki ismeretek megnevezésű tanulási terület a Zöldségtermesztő szakmairány

számára

A tanulási terület tantárgyainak összóraszám:

126/126 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A tanulási terület általános és speciális műszaki ismereteket biztosít.

3.17.1 Műszaki ismeretek tantárgy

126/126 óra

3.17.1.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy oktatásának célja az általános műszaki ismeretek átadásán túl a kertészetben használt erő- és munkagépek, eszközök működési elvének, szerkezetének megismertetése. További cél, hogy a tanulók elsajátítsák a kertészetben alkalmazott kéziszerszámok, eszközök készségszintű használatát, a gépek, berendezések szakszerű üzemeltetését, az egyszerűbb javítások elvégzését, az eszközök, berendezések, gépek karbantartását.

3.17.1.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

—

3.17.1.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak fizika, általános alapozás, szakmai alapozás

3.17.1.4 A képzés órakeretének legalább 50%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.17.1.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Szakszerűen használja a műhely kéziszerszámait.	Ismeri az ipari anyagokat, a műhely szerszámait.	Teljesen önállóan	Fogékony az információk befogadására és alkalmazására.	
Elvégzi a gépelemek alapvető karbantartási munkáit, felismeri jellegzetes meghibásodásaikat.	Ismeri a gépelemek típusait, főbb jellemzőit.	Teljesen önállóan	Törekszik a szaknyelv pontos és szakszerű használatára. Törekszik a pontos és precíz munkavégzésre.	
Beindítja a belső égésű motorokat,	Ismeri a belső égésű motorok működési	Teljesen önállóan		

elvégzi az alapvető karbantartási munkákat.	elvét, fő szerkezeti részeit.		Felismeri a munkavédelmi szabályok jelentőségét.	
Erőgépet indít, vezet, leállít.	Ismeri az erőgépek típusait, szerkezeti egységeit.	Teljesen önállóan		
Összekapcsolja az erőgépeket és a munkagépeket.	Ismeri az erőgépek és munkagépek összekapcsolási lehetőségeit.	Instrukció alapján részben önállóan		
Üzemelteti a járművek villamos berendezéseit, a villanymotorokat.	Ismeri a járművek villamos berendezéseit, a villamosmotorok szerkezeti felépítését, működési elvét.	Teljesen önállóan		
Üzemelteti és karbantartja a kertészeti termesztés munkagépeit.	Ismeri a kertészeti termesztésben alkalmazott talajművelő, tápanyagviszaporító és növényvédő gépeket, szállító- és rakodógépeket, öntözőberendezéseket.	Instrukció alapján részben önállóan		Internetes forrásból információt gyűjt a kertészeti termesztésben használt munkagépekről.

3.17.1.6 A tantárgy témakörei

3.17.1.6.1 Szerszám- és anyagismeret

Műhely kéziszerszámainak megismertetése, a használat gyakorlása

A gépek anyagai, megmunkálhatóságuk

Kötésmódok (oldható, nem oldható)

Anyagismeret (fém és nemfém anyagok, tüzelő- és kenőanyagok) tulajdonságai, felhasználása

3.17.1.6.2 Gépelemek, szerkezeti egységek

A legfontosabb gépépítő egységek megismertetése (tengelyek, csapágyak, tengelykapcsolók, szivattyúk, hidraulikus munkahengerek), feladata, fajtái, jellemzői, működése, karbantartása, jellegzetes meghibásodása

Nyomatékátvitel (szíjhajtás, lánchajtás, fogaskerék-hajtás), áttétel

Mozgást átalakító gépelemek, típusai, jellemzőik

3.17.1.6.3 Belső égésű motorok

Az Otto-motorok, dízelmotorok szerkezete, működése

●
Az üzemanyag-ellátó, a kenési és a hűtési rendszer, valamint a levegőszűrő fő részei, működése, karbantartása, légtelenítés. Hidegindítás, indítások gyakorlása A motorok hűtése, a vízűtő rendszer működése, karbantartása

3.17.1.6.4 Erőgépek

Az erőgépek fajtái, általános felépítésük, az erőátvitel egységei (motor, tengelykapcsoló, sebességváltó, kiegyenlítőmű, véglehajtás, járókerék) Teljesítményleadó tengely, függesztőszerkezet, vonószerkezet

A jároszerkezet és a kormányzás

A fékszerkezetek feladata, fajtái, működése, karbantartása

A járművek elektromos berendezései

Az akkumulátor működése, karbantartása

Indítómotor, generátor, gyújtórendszer, világítóberendezések, üzemeltetésük, karbantartásuk

Az erőgép indításának, leállításának, vezetésének gyakorlása

3.17.1.6.5 Erőgépek és munkagépek összekapcsolása

A hárompont-felfüggesztés és állítási lehetőségei

Vonóhorog, teljesítményleadó tengely, hidraulikus és elektromos csatlakoztatás

Traktor és pótkocsi, traktor és meghajtott munkagép összekapcsolása, szétkapcsolása A csatlakoztatás biztonságtechnikája, járműszerelvény vezetése

3.17.1.6.6 Járművillamosság, villanymotorok

A járművillamossági berendezések elhelyezkedése a járművön, feladatuk, működésük, karbantartásuk (akkumulátor, generátor, indítómotor, világítás, biztosítékok)

Váltóáramú motorok indítása, üzemeltetése

Villanymotorok működési elve, szerkezete, fajtái, üzemeltetése, biztonságtechnikája

3.17.1.6.7 A termesztés és növényápolás gépei

A talajművelő gépek szerkezetének, működésének áttekintése, a csatlakoztatások, beállítások, az üzemeltetés és a karbantartás gyakorlása a rendelkezésre álló eszközökkel (ágyeke, tárcsa, kultivátor, talajmaró, boronák, lazítók, hengerek, rotációs kapák)

Az istállótrágya-szórók és műtrágyaszórók szerkezeti részei, csatlakoztatásuk az erőgéphez, beállításuk, üzemeltetésük, karbantartásuk gyakorlása

A növényvédő gépek (csoportosításuk, cseppképzési módjaik, a hidraulikus porlasztású, légporkasztós és szállítólevegős gépek fő részei, működésük bemutatása, üzemeltetésük, szabályozásuk, karbantartásuk, szórószerkezetek, a ködpermetezés gépei, porozógépek, csávázók, a permetezőgépek automatikái, permetlé-összetétel számítása, növényvédelmi gépek beállítása, az üzemeltetés, karbantartás, környezetvédelem feladatai)

- A szállítás, rakodás gépei (biztonsági előírásaik, a traktoros pótkocsik felépítése, a csatlakoztatás, vontatás gyakorlása, billenthető pótkocsik üzemeltetése, traktoros és önjáró homlokrakodók, kerti traktor és pótkocsi összekapcsolása, karbantartási teendők, munkabiztonsági követelmények, elektromos és gázüzemű rakodók)

Az öntözés berendezései (szivattyúk, vezetékek, szórófejek, zárószervezetek, kézi áttelepítésű vagy mobil berendezés összeszerelése, szétszerelése, üzemeltetése, karbantartása, öntözési módok, tápanyag-utánpótlás öntözéssel, mikroöntözés Zöldségnövények termesztőtelepeinek, növényházainak berendezései

Zöldségnövények vető- és palántázógépei

Zöldségnövények betakarító-, manipuláló és tárológépei, berendezései

7 **Ágazati alapvizsga leírása, mérésének, értékelésének szempontjai**

7.1 Az ágazati alapvizsgára bocsátás feltétele: a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy ágazati alapvizsgára az ágazati alapkutatásban való részvétele alapján bocsátható.

7.2 Írásbeli vizsga

7.2.1 A vizsgatevékenység megnevezése: -

7.2.2 A vizsgatevékenység leírása: -

7.2.3 A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: -

7.2.4 A vizsgatevékenység aránya a teljes ágazati alapvizsgán belül: -

7.2.5 A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

7.3 Gyakorlati vizsga

7.3.1 A vizsgatevékenység megnevezése: Egyszerű mezőgazdasági alapgyakorlatok

7.3.2 A vizsgatevékenység leírása

- 1. Portfólió elkészítése, a vizsga napján történő szóbeli bemutatása és az ahhoz kapcsolódó szakmai kérdések megválaszolása. A portfólió szakmai tartalmához, formai kivitelezéséhez a vizsgaszervező szempontrendszer, értékelést és értékelőlapot dolgoz ki. A tanulónak a portfóliót a képző intézmények által meghatározott időpontig, de legkésőbb a vizsga napja előtt két héttel be kell adniuk. A portfóliót intézményenként egységesen, papír alapon vagy elektronikus formában kell beadni és bemutatni.

•
A portfólió szakmai tartalma lehet pl. szakmai előadások, bemutatók, üzem- illetve céglátogatások jegyzete, beszámoló szakmai gyakorlatokról, állati vagy növényi folyamatok megfigyelése, éghajlati és/vagy talajtani megfigyelések leírása. A portfólió terjedelme minimum 4 oldal A/4-es kézzel, vagy géppel írt dokumentum, ábrákkal, képekkel kiegészítve, vagy 16 diából álló PowerPoint prezentáció. A portfólió kötelező eleme a választott helyszín, terület, növény vagy állat részletes bemutatása.

2. Egyszerű talajvizsgálat végzése

A vizsgarész során a vizsgázó egyszerű gyúrópróbát végez, Arany féle kötöttséget mér, vagy talaj pH-t mér.

3. Éghajlati adatok gyűjtése

A vizsgarész során a vizsgázó a méréshez szükséges meteorológiai mérőeszközzel hőmér-sékletet, légnyomást vagy páratartalmat mér.

4. Motor olajsint ellenőrzése

A vizsgarész során a vizsgázó erőgépen vagy gépjárművön, illetve kertészeti vagy erdészeti motoros kisgépen olajsintet ellenőriz.

5. Területmérés hagyományos vagy elektronikus eszközzel és területszámítás

A vizsgarész során a vizsgázó egyszerű terepi idom alakjelző méreteit megméri, ebből területet számol.

6. Állati-vagy növényi méretfelvétel. A méretfelvétel során az alábbi négy tevékenység közül lehet egyet választani:

A vizsgarész során a vizsgázó gazdasági állatok marmagasságának, szárkörméretének, övméretének felvételét végzi. Tojásméretet mér, méret szerint osztályoz.

Fa magasságát és törzsátmérőjét megméri. Díszcserjének a magasságmérését elvégzi.

7.3.3 A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 90 perc (6 x 15 perc)

7.3.4 A vizsgatevékenység aránya a teljes ágazati alapvizsgán belül: 100%

7.3.5 A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

1. Portfólió terjedelme, szakmai tartalma, formai és esztétikai kivitelezése. Előadásmód, a témához kapcsolódó szakszavak használata és a kérdésre adott válaszok szakmaisága.

-
- 2. Egyszerű talajvizsgálatnál a mintavétel szakszerűsége és a mért vagy érzékelt értékek pontossága.
- 3. Éghajlati adatgyűjtésnél a mérőműszerek szakszerű használata és a mért adatok pontossága.
- 4. Motorolajsint ellenőrzésnél a munkafolyamat szakszerűsége, a helyes következtetések levonása és a munka-, tűz és környezetvédelmi szabályok betartása.
- 5. Területmérés és számítás esetén a mérőeszközök kezelése, hossz mérés és területszámítás pontossága.
- 6. Az állattal való bánás, illetve a növénykezelés szakszerűsége, méretfelvétel pontossága, eszközök szakszerű használata.

A gyakorlati vizsgarészek feladatai során felvett adatok és elvégzett számítások a vizsgaszervező által készített feladatlapon kerülnek rögzítésre.

A gyakorlati vizsgarészek mindegyike 15%-kal számít, kivéve a portfóliót, amit 25%-os súllyal kell figyelembe venni az értékelés során.

7.3.5.1 Az értékelés százalékos formában történik.

7.3.5.2 A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 31%-át elérte érte.

7.4 Alapvizsgálattal betölthető munkakör FEOR száma

Ágazati alapképzés megnevezése	FEOR-szám	FEOR megnevezése	Alapvizsgálattal betölthető munkakör(ök), tevékenységek
Mezőgazdaság és erdészet	-	-	-

7.5 A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei: -

8 A szakmai vizsga leírása, mérésének, értékelésének szempontjai

8.1 Szakmairány megnevezése: Dísznövénytermesztő, virágkötő

8.2 Szakmai vizsgára bocsátás feltétele:

8.2.1 valamennyi előírt képzési évfolyam és az egybefüggő szakmai gyakorlat eredményes teljesítése.

8.2.2 szakmához kötődő további sajátos követelmények: -

•

8.3 Központi interaktív vizsga

8.3.1 A vizsgatevékenység megnevezése: Kertésztechnikus (Dísznövénytermesztő, virágkötő) szakmai ismeret 8.3.2 A vizsgatevékenység leírása:

A feladatsor legalább 60 kérdésből álló, elektronikusan, számítógép által generált és értékelt feladatból áll. A feladatok között egyenlő arányban legyenek: teszt feladatok, feleletválasztós részek, ahol a helyes választ három, négy lehetséges válasz közül kell kiválasztani; reláció analízis, ábrafelismerés a következő tanulási eredményekre vonatkozóan:

- dísznövények szaporítása, termesztése, betakarítása, tárolása
- palántanevelés
- talajvédelmi és talajművelési munkák
- növényvédelmi feladatok
- műszaki ismeretekkel kapcsolatos feladatok
- virágkötészeti készítmények szabályai, előkészítése, elkészítése
- a virágeladás folyamata, szabályai
- vállalkozások működtetésével kapcsolatos előírások
- munka-, tűz-, és környezetvédelmi feladatok

Mindegyik feladattípus esetében az interaktív vizsgarendszer által előre megadott válaszlehetőségek közül kell kiválasztani a megfelelő válasz(oka)t.

8.3.3 A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 90 perc

8.3.4 A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül: 20%

8.3.5 A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

- Az értékelés a központi interaktív vizsga összeállított javítási-értékelési útmutatója alapján történik.
- Online vizsgafeladat automatikus kiértékeléssel.
- Olyan feladatoknál, ahol több jó válasz is lehetséges, a hibás jelölés esetén pontlevonást kell alkalmazni.

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 40%-át elérte.

8.4 Projektfeladat

8.4.1 A vizsgatevékenység megnevezése: Kertésztechnikus (Dísznövénytermesztő, virágkötő) projektfeladat 8.4.2 A vizsgatevékenység leírása:

A) vizsgarész: Portfólió készítése, a vizsga napján történő szóbeli bemutatása és az ahhoz kapcsolódó szakmai kérdések megválaszolása.

•

A portfólió a tanulási eredmények és dokumentumok rendszerezett gyűjteménye, amelyek a tanulási folyamat során keletkeznek.

A portfóliónak tartalmaznia kell a 11.-13. évfolyamokon készített, évfolyamonkénti 2-2 dokumentumot. A dokumentumok minimum 2 oldal terjedelműek legyenek. A portfólió elemeinek elkészítését a képző intézmény hitelesíti.

A 11. évfolyamon:

- Egy szabadon választott, a gyakorlati helyén termesztett dísznövény termesztéstechnológiájának saját megfigyelésekkel, fotókkal dokumentált leírása a szaporítástól az értékesítési állapotig.
- Egy termesztő üzemről vagy szakmai rendezvényről készített dokumentum, amely saját megfigyeléseket, fotókat is tartalmaz.

A 12. évfolyamon:

- Egy szabadon választott szabadföldi dísznövényről készített, annak fenológiai fázisait bemutató dokumentum, amely tartalmazza az adott időszak jellemző időjárási jellemzőit, a növény fenológiai fázisairól készített fényképeket.
- Egy virágkötészeti rendezvényről készített, fényképekkel kiegészített beszámoló, mely tartalmazza az ott készült virágdíszek rövid leírását, a felhasznált anyagokat, növényeket, a jellemző színhasználatot és a stílusjegyeket.

A 13. évfolyamon:

- Egy szabadon választott dísznövény termesztésének technológiai terve, a növény szaporításától (telepítésétől) az értékesítésig.
- Egy számítógépen elkészített, Europass típusú szakmai önéletrajz.

Formája: Elektronikus Word vagy PowerPoint prezentáció, kinyomtatható, vagy projektoros bemutatásra alkalmas dokumentum. A portfólió terjedelme Word dokumentum esetében legalább 12 db A/4-es oldal, PowerPoint prezentáció esetében legalább 25 diából álló dokumentáció. A vizsgázónak a portfóliót az akkreditált vizsgaközpont által meghatározott időpontig be kell adnia.

B) vizsgarész: A gyakorlat helyszínén végzett gyakorlati vizsgamunka, amely vizsgarész három egy-mástól elkülönülő részből áll. Egy dísznövénytermesztési, egy virágkötészeti és egy növényismereti feladatból.

B1: Egy adott dísznövény termesztéstechnológiai munkafolyamatának elvégzése vagy a dísznövénytermesztésben használt gépek működtetése és karbantartása.

B2: Egy adott, értékesítésre alkalmas virágdísz elkészítése a hozzá kapcsolódó növénykezeléssel és a kellékek előkészítésével.

B3: A központilag meghatározott növénylistából 60 db dísznövény, illetve növényi rész felismerése és írásban történő megnevezése a növények tudományos nevével (latin, kettős nevezéktan).

•

A növényismereti feladat összeállításánál csak élő növények, illetve növényi részek használhatók. A 60 db felismerendő növény, illetve növényi rész az alábbi megoszlásban kell, hogy szerepeljen:

- 10 db egy és/vagy kétnyári dísnövény
- 10 db évelő dísnövény
- 10 db lombhullató fa, illetve cserje, kúszócserje • 10 db örökzöld fa, illetve cserje
- 10 db cserepes levél és/vagy virágos dísnövény
- 10 db vágott virág/zöld és/vagy a virágkötészetben használt növény, növényi rész

C) vizsgarész: A vizsgarész során a vizsgabizottság, a B) vizsgarészben meghatározott munkafolya-mattal kapcsolatos szakmai beszélgetést folytat a vizsgázóval, kérdéseket tesz fel, amelyek érintik a termesztéstechnológia, a használatos munkaeszközök, a gépek, termelési eredmények, az előállított termékek felhasználása, értékesítése, a munka egészségügyi, környezetvédelmi és biztonságtechnikai feltételeinek kérdéskörét.

Minden feladattípust a helyi adottságok figyelembevételével kell előkészíteni és összeállítani úgy, hogy a feladat jellegétől függően szakmai számítások elvégzése is megjelenik.

8.4.3 A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 210 perc

- A vizsgarész: 15 perc
- B vizsgarész 180 perc (3 x 60 perc)
- C vizsgarész 15 perc

8.4.4 A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül: 80%

8.4.5 A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

A.) vizsgarész: Portfólió készítése, a vizsga napján történő szóbeli bemutatása és az ahhoz kapcsolódó szakmai kérdések megválaszolása.

A portfólió akkor fogadható el, ha tartalma alapján legalább 40%-osra értékelhető.

A portfólió értékelésének sajátos szempontjai: a portfólió szakmai tartalmához, formai kivitelezéséhez a vizsgaszervező intézmény szempontrendszerét, értékelést és értékelőlapot dolgoz ki, az alábbi pontok figyelembevételével:

- a leírt tapasztalatok szakmai tartalma
- az összefüggő nyári szakmai gyakorlatok bemutatása
- saját megfigyelések minősége, mennyisége
- kötelező gyakorlaton kívüli szakmai érdeklődés • a szakmai gyakorlatok bemutatása
- egyéni meglátások szakmai megalapozottsága
- külalak, szerkesztés, szerkezet, helyesírás

Az A) vizsgarész értékelésének százalékos aránya a vizsgatevékenységen belül: 20%.

B) vizsgarész: A gyakorlat helyszínén végzett gyakorlati vizsgamunka.

B1 vizsgafeladatok:

Egy adott dísnövény termesztéstechnológiai munkafolyamatának elvégzése vagy a dísnövénytermesztésben használt gépek működtetése és karbantartása.

Termesztéstechnológiai feladat

Vizsgafeladat	Adható pontszámok
Eszközök kiválasztása a vizsgafeladat elvégzéséhez	10
A vizsgafeladat elvégzésének szükséges előkészítés menete, minősége	5
Növényanyag előkészítése	10
A konkrét vizsgafeladat elvégzése	40
Az eszközök, anyagok szakszerű használata	10
A munka-, tűz- és környezetvédelmi előírások betartása	5
A feladat begyakorlottsága, önállóság, precizitás	5
A szükséges szakmai ismeretek helyén való alkalmazása	5
Szakmai kérdésekre adott válasz	10

Gépkezelési feladat

Vizsgafeladat	Adható pontszámok
Gép átvétele, indítás előtti ellenőrzés elvégzése	10
Motor indítása és a feladat végrehajtása	25
Üzemeltetés utáni karbantartási feladatok elvégzése	20
Az eszközök, anyagok szakszerű használata	10
A munka-, tűz- és környezetvédelmi előírások betartása	10
A feladat begyakorlottsága, önállóság, precizitás	5

A szükséges szakmai ismeretek helyén való alkalmazása	10
Szakmai kérdésekre adott válasz	10

B2 vizsgafeladat:

Egy adott, értékesítésre alkalmas virágdísz elkészítése a hozzá kapcsolódó növénykezeléssel és a kellékek előkészítésével

Vizsgafeladat	Adható pontszámok
A növénykezelés és előkészítés megfelelő technikájának alkalmazása	15
Arányosság, súlypont	20
Megfelelő anyaghasználat	15
Formai és szintörvények betartása	20
Környezet tisztántartása	10
Megfelelő szerszámhasználat	10
Szakmai kérdésekre adott válasz	10

Az adható pontszámok a vizsgafeladat jellegétől függően eltérhetnek.

B3 vizsgafeladat:

A központilag meghatározott növénylistából összeállított 60 db dísnövény, illetve növényi rész felismerése és írásban történő megnevezése a növények tudományos nevével (latin, kettős nevezéktan)

A növények helyes megnevezése (kettős latin nevezéktannal) esetén egy növény megnevezésére 1 pont adható. A csak magyar névvel és/vagy a növények tudományos nevének csak egyik tagjával megnevezett növények (nemzetségnév vagy fajnév) félmegoldásnak számítanak, így ebben az esetben csak 0,5 pont adható a megoldásra. Így a maximálisan adható pontszám 60 pont. A latin nevek helyesírását úgy kell figyelembe venni, hogy a teljes pontszám a hibák számának és súlyosságának figyelembevételével maximum 5 ponttal csökkenthető. A nagyon helytelenül, olvashatatlanul leírt megnevezésekért nem jár pontszám.

A B) vizsgarész értékelésének százalékos aránya a vizsgatevékenységen belül: 70% (B1: 25%, B2: 25%, B3: 20%)

•

C) vizsgarész: A vizsgabizottság a munkatevékenységhez kapcsolódóan komplex módon értékeli a vizsgázó felkészültségét, a munkához, a szakterülethez való viszonyát, a szakmai nyelv helyén való alkalmazását.

A C) vizsgarész értékelésének százalékos aránya a vizsgatevékenységen belül: 10%

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerzhető összes pontszám legalább 40%-át elérte.

8.5 A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges személyi feltételek: a számítógépes feladatokhoz informatikus, rendszergazda.

8.6 A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges tárgyi feltételek:

- Kézi szerszámok
- Dísznövények szaporításához szükséges anyagok, eszközök
- Erőgép
- Talajművelő gépek
- Növényvédelemhez szükséges eszközök, gépek
- Tápanyag utánpótláshoz szükséges eszközök, gépek
- Öntözés, tápoldatozás gépei, berendezései
- Üvegház vagy egyéb termesztő létesítmények
- Tehermozgatás gépei, eszközei
- Kertészeti kiegészítő eszközök
- Egyéni védőfelszerelés
- Munkabiztonsági berendezések ● Környezetvédelmi berendezések
- Számítógépek internet kapcsolattal
- Személyes felszerelés: metszőolló, szemző és/vagy oltókés, tűzdelőfa, ültetőkanál
- Vágott virágok, vágott zöldek, cserepes virágzó- és levéldísznövények
- Vázák, virágtálak, virágkosarak, egyéb virágtartók
- Csomagolóanyagok
- Szalagok, zsinórok, fonalak
- Egyéb díszítő kellékek
- Selyem és száraz virágok
- Növényi eredetű segédanyagok
- Gyertyák, mécsesek
- Vágott drótok, tekercsdrótok, dekorációs drótok
- Koszorúalapok, más tűzőhab és hungarocell alapok
- Rögzítő anyagok (tűzőhab téglák és egyéb formák)
- Kézi szerszámok (kés, papírvágó olló, metszőolló, ragasztópisztoly, csípőfogó, fűrész, kalapács)
- Virágtartósító és -nyílászó szerek
- Formanyomtatványok, bizonylatok

- - Informatikai eszközök, internet kapcsolat
  - Személyes felszerelés: virágkötő kés, papírvágó olló, metszőolló, ragasztópisztoly, csípőfogó, kötény

8.7 A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja és feltételei: -

8.8 A szakmai vizsga eredményébe az ágazati alapvizsgát az alábbi súlyarányal kell beszámítani: Ágazati alapvizsga: 5%, Szakmai vizsga: 95%

8.9 A vizsgán használható segédeszközökre és egyéb dokumentumokra vonatkozó részletes szabályok:

- számológép használata megengedett

8.10 Szakmairány megnevezése: Gyógynövénytermesztő

8.11 Szakmai vizsgára bocsátás feltétele:

8.11.1 valamennyi előírt képzési évfolyam és az egybefüggő szakmai gyakorlat eredményes teljesítése.

8.11.2 szakmához kötődő további sajátos követelmények: -

8.12 Központi interaktív vizsga

8.12.1 A vizsgatevékenység megnevezése: Kertésztechnikus (Gyógynövénytermesztő) szakmai ismeret

8.12.2 A vizsgatevékenység leírása: A feladatsor legalább 60 kérdésből álló, elektronikusan, számítógép által generált és értékelt feladatból áll. A feladatok között egyenlő arányban legyen: teszt feladatok, feleletválasztós részek, ahol a helyes választ három, négy lehetséges válasz közül kell kiválasztani; reláció analízis, ábrafelismerés a következő tanulási eredményekre vonatkozóan:

- gyógy-és fűszernövények, drogok felhasználása
- vadon termő gyógynövények
- talajelőkészítési és tápanyagutánpótlási feladatok
- gyógy-és fűszernövények szaporítása, telepítése, ápolása, betakarítása, feldolgozása
- műszaki ismeretekkel kapcsolatos feladatok
- vállalkozások működtetésével kapcsolatos előírások
- munka-, tűz- és környezetvédelmi feladatok

Mindegyik feladattípus esetében az interaktív vizsgarendszer által előre megadott válaszlehetőségek közül kell kiválasztani a megfelelő válasz(oka)t.

●

8.12.3 A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 90 perc

8.12.4 A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül: 20%

8.12.5 A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

- Az értékelés a központi interaktív vizsga összeállított javítási-értékelési útmutatója alapján történik.
- Online vizsgafeladat automatikus kiértékeléssel.
- Olyan feladatoknál, ahol több jó válasz is lehetséges, a hibás jelölés esetén pontlevonást kell alkalmazni.

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 40%-át elérte.

8.13 Projektfeladat

8.13.1 A vizsgatevékenység megnevezése: Kertésztechnikus (Gyógynövénytermesztő) projektfeladat

8.13.2 A vizsgatevékenység leírása

A) vizsgarész: Portfólió készítése, a vizsga napján történő szóbeli bemutatása és az ahhoz kapcsolódó szakmai kérdések megválaszolása.

A portfólió a tanulási eredmények és dokumentumok rendszerezett gyűjteménye, amelyek a tanulási folyamat során keletkeznek.

A portfóliónak tartalmaznia kell a 11.-13. évfolyamokon készített, évfolyamonkénti 2-2 dokumentumot. A dokumentumok minimum 2 oldal terjedelműek legyenek. A portfólió elemeinek elkészítését a képző intézmény hitelesíti.

A 11. évfolyamon:

- Egy szabadon választott, a gyakorlati helyén termesztett gyógy- vagy fűszernövény termesztéstechnológiájának saját megfigyelésekkel, fotókkal dokumentált leírása a szaporítástól az értékesítési állapotig.
- Egy termesztő üzemről vagy szakmai rendezvényről készített dokumentum, amely saját megfigyeléseket, fotókat is tartalmaz.

A 12. évfolyamon:

- Egy szabadon választott fűszernövényről vagy gyűjthető gyógynövényről készített, annak fenológiai fázisait bemutató dokumentum, amely tartalmazza az adott időszak jellemző időjárási jellemzőit, a növény fenológiai fázisairól készített fényképeket.
- 10 db, a tananyagban szereplő préseléssel vagy szárítással kikészített gyógy- és fűszernövényekből készült herbárium a növény tudományos és magyar nevével, drogjának megnevezésével.
- 10 db-os drogyűjtemény a drog tudományos és magyar megnevezésével.

A 13. évfolyamon:

•

- Egy szabadon választott gyógy- vagy fűszernövény termesztésének technológiai terve, a növény szaporításától (telepítésétől) az értékesítésig.
- Egy számítógépen elkészített, Europass típusú szakmai önéletrajz.

Formája: Elektronikus Word vagy PowerPoint prezentáció, kinyomtatható, vagy projektoros bemutatásra alkalmas dokumentum. A portfólió terjedelme Word dokumentum esetében legalább 12 db A/4-es oldal, PowerPoint prezentáció esetében legalább 25 diából álló dokumentáció. A vizsgázónak a portfóliót az akkreditált vizsgaközpont által meghatározott időpontig be kell adnia.

B) vizsgarész: A gyakorlat helyszínén végzett gyakorlati vizsgamunka, amely vizsgarész három egy-mástól elkülönülő részből áll: egy termesztéstechnológiai, egy gépkezelési és egy növényismereti feladatból.

B1: Egy adott gyógy- és fűszernövény termesztéstechnológiai munkafolyamatának elvégzése.

B2: A gyógy- és fűszernövény termesztésben használt gépek működtetése és karbantartása.

B3: A központilag meghatározott növénylistából 50 db gyógy-és fűszernövény, növényi drog, vetőmag felismerése és írásban történő megnevezése a növények tudományos nevével (latin, kettős nevezéktan).

A növényismereti feladat összeállításánál élő és szárított növények, illetve növényi részek használhatóak. Az 50 db felismerendő növény, drog, illetve vetőmag az alábbi megoszlásban kell, hogy szerepeljen:

- 20 db gyógy-és fűszernövény
- 20 db drog • 10 db vetőmag

Minden feladattípust a helyi adottságok figyelembevételével kell előkészíteni és összeállítani úgy, hogy a feladat jellegétől függően szakmai számítások elvégzése is megjelenhet.

C) vizsgarész: A vizsgarész során a vizsgabizottság, a B) vizsgarészben meghatározott munkafolyamattal kapcsolatos szakmai beszélgetést folytat a vizsgázóval, kérdéseket tesz fel, amelyek érintik a termesztéstechnológia, a használatos munkaeszközök, a gépek, termelési eredmények, az előállított termékek felhasználása, értékesítése, a munka egészségügyi, környezetvédelmi és biztonságtechnikai feltételeinek kérdéskörét.

8.13.3 A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 170 perc

A vizsgarész 15 perc

B vizsgarész 140 perc (B1:60 perc, B2:30 perc, B3:50 perc)

C vizsgarész 15 perc

•

8.13.4 A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül: 80%

8.13.5 A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

A) vizsgarész: portfólió készítése, a vizsga napján történő szóbeli bemutatása és az ahhoz kapcsolódó szakmai kérdések megválaszolása.

A portfólió akkor fogadható el, ha tartalma alapján legalább 40%-osra értékelhető.

A portfólió értékelésének sajátos szempontjai: a portfólió szakmai tartalmához, formai kivitelezéséhez a vizsgaszervező intézmény szempontrendszerét, értékelést és értékelőlapot dolgoz ki, az alábbi pontok figyelembevételével:

- a leírt tapasztalatok szakmai tartalma
- az összefüggő nyári szakmai gyakorlatok bemutatása
- saját megfigyelések minősége, mennyisége
- kötelező gyakorlaton kívüli szakmai érdeklődés
- a szakmai gyakorlatok bemutatása
- egyéni meglátások szakmai megalapozottsága • külalak, szerkesztés, szerkezet, helyesírás

Az A) vizsgarész értékelésének százalékos aránya a vizsgatevékenységen belül: 20%.

B) vizsgarész: A gyakorlat helyszínén végzett gyakorlati vizsgamunka.

B1 vizsgafeladat:

Egy adott gyógy- és fűszernövény termesztéstechnológiai munkafolyamatának elvégzése.

Termesztéstechnológiai feladat

Vizsgafeladat	Adható pontszámok
Eszközök kiválasztása a vizsgafeladat elvégzéséhez	10
A vizsgafeladat elvégzésének szükséges előkészítés menete, minősége	10
Növényanyag előkészítése	10
A konkrét vizsgafeladat elvégzése	35
Az eszközök, anyagok szakszerű használata	10
A munka-, tűz- és környezetvédelmi előírások betartása	5

A feladat begyakorlottsága, önállóság, precizitás	5
A szükséges szakmai ismeretek helyén való alkalmazása	5
Szakmai kérdésekre adott válasz	10

B2 vizsgafeladat:

A gyógy- és fűszernövény termesztésben használt gépek működtetése és karbantartása.

Gépkezelési feladat

Vizsgafeladat	Adható pontszámok
Gép átvétele, indítás előtti ellenőrzés elvégzése	10
Motor indítása és a feladat végrehajtása	25
Üzemeltetés utáni karbantartási feladatok elvégzése	15
Az eszközök, anyagok szakszerű használata	10
A munka-, tűz- és környezetvédelmi előírások betartása	10
A feladat begyakorlottsága, önállóság, precizitás	10
A szükséges szakmai ismeretek helyén való alkalmazása	10
Szakmai kérdésekre adott válasz	10

Az adható pontszámok a vizsgafeladat jellegétől függően eltérhetnek.

B3 vizsgafeladat:

A központilag meghatározott növénylistában szereplő összesen 50 db, részletesen gyógy- és fűszernövény (20 db), drog (20 db) és vetőmag (10 db) felismerése és írásban történő megnevezése a tudományos névvel (latin, kettős nevezéktan). A feladathoz élő növényanyag használható.

A növények, drogok, vetőmagok helyes megnevezése (kettős latin nevezéktannal) esetén egy növény megnevezésére 1 pont adható. A csak magyar névvel és/vagy a növények tudományos nevének csak egyik tagjával megnevezett növények (nemzetségnév vagy fajnév) félmegoldásnak számítanak, így ebben az esetben csak 0,5 pont adható a megoldásra. Így a maximálisan adható pontszám 50 pont. A latin nevek helyesírását úgy kell figyelembe venni, hogy a teljes pontszám a hibák számának és súlyosságának figyelembevételével maximum 5 ponttal csökkenthető. A nagyon helytelenül, olvashatatlanul leírt megnevezésekért nem jár pontszám.

•

A B) vizsgarész értékelésének százalékos aránya a vizsgatevékenységen belül: 70% (B1: 25%, B2: 25%, B3: 20%)

C) vizsgarész: A vizsgabizottság a munkatevékenységhez kapcsolódóan komplex módon értékeli a vizsgázó felkészültségét, a munkához, a szakterülethez való viszonyát, a szakmai nyelv helyén való alkalmazását.

A C) vizsgarész értékelésének százalékos aránya a vizsgatevékenységen belül: 10%

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 40%-át elérte.

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 40%-át elérte.

8.14 A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges személyi feltételek:
A számítógépes feladatokhoz informatikus, rendszergazda.

8.15 A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges tárgyi feltételek:

- Kertészeti kéziszerszámok
- Erőgépek
- Szállítóeszközök
- Mérlegek, egyéb mérőeszközök
- Területmérés eszközei
- Termesztő berendezések
- Növényzaporítás eszközei, gépei
- Ültetés eszközei, gépei
- Talajművelés eszközei, gépei
- Tápanyag utánpótlás eszközei, gépei
- Permetezőgépek
- Öntözés eszközei, berendezései
- Betakarítás eszközei, gépei
- Tároló, tisztító, szárító helyiségek
- Egyéni védőfelszerelés
- Személyes felszerelés: metszőolló, tűzdelőfa, ültetőkanál

8.16 A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei: -

8.17 A szakmai vizsga eredményébe az ágazati alapvizsgát az alábbi súlyarányal kell beszámítani:
Ágazati alapvizsga: 5%, Szakmai vizsga: 95%

•

8.18 A vizsgán használható segédeszközökre és egyéb dokumentumokra vonatkozó részletes szabályok:

- számológép használata megengedett

8.19 Szakmairány megnevezése: Gyümölcsstermesztő

8.20 Szakmai vizsgára bocsátás feltétele:

8.20.1 valamennyi előírt képzési évfolyam és az egybefüggő szakmai gyakorlat eredményes teljesítése.

8.20.2 Szakmához kötődő további sajátos követelmények: -

8.21 Központi interaktív vizsga

8.21.1 A vizsgatevékenység megnevezése: Kertésztechnikus (Gyümölcsstermesztő) szakmai ismeret

8.21.2 A vizsgatevékenység leírása:

A feladatsor legalább 60 kérdésből álló, elektronikusan, számítógép által generált és értékelt feladatból áll. A feladatok között egyenlő arányban legyen: teszt feladatok, feleletválasztós részek, ahol a helyes választ három, négy lehetséges válasz közül kell kiválasztani; reláció analízis, ábrafelismerés a következő tanulási eredményekre vonatkozóan:

- gyümölcsstermő,- és szőlőnövények szaporítása, telepítése
- gyümölcs termőfelületének, szőlő tőke formájának kialakítása, fenntartása
- gyümölcsstermő,- és szőlőnövények termesztéstechnológiája
- gyümölcsstermő,- és szőlőnövények tápanyagellátása
- talajművelés, öntözés
- növényvédelmi feladatok
- gyümölcsstermő,-és szőlőnövények betakarítása, manipulálása, tárolása, áruvá előkészítése
- faiskolai feladatok: nevelés, osztályozás, kitermelés, nyilvántartás, leltározás
- műszaki ismeretekkel kapcsolatos feladatok
- vállalkozások működtetésével kapcsolatos előírások
- munka-, tűz- és környezetvédelmi feladatok

Mindegyik feladattípus esetében az interaktív vizsgarendszer által előre megadott válaszlehetőségek közül kell kiválasztani a megfelelő válasz(oka)t.

8.21.3 A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 90 perc

8.21.4 A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül: 20%

•

8.21.5 A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

- Az értékelés a központi interaktív vizsga összeállított javítási-értékelési útmutatója alapján történik.
- Online vizsgafeladat automatikus kiértékeléssel.
- Olyan feladatoknál, ahol több jó válasz is lehetséges, a hibás jelölés esetén pontlevonást kell alkalmazni.

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 40%-át elérte.

8.22 Projektfeladat

8.22.1 A vizsgatevékenység megnevezése: Kertésztechnikus (Gyümölcstermesztő) projektfeladat

8.22.2 A vizsgatevékenység leírása:

A) vizsgarész: portfólió készítése, a vizsga napján történő szóbeli bemutatása és az ahhoz kapcsolódó szakmai kérdések megválaszolása.

A portfólió a tanulási eredmények és dokumentumok rendszerezett gyűjteménye, amelyek a tanulási folyamat során keletkeznek.

A portfóliónak tartalmaznia kell a 11.-13. évfolyamokon készített, évfolyamonkénti 2-2 dokumentumot. A dokumentumok minimum 2 oldal terjedelműek legyenek. A portfólió elemeinek elkészítését a képző intézmény hitelesíti.

A 11. évfolyamon:

- Egy szabadon választott, a gyakorlati helyén termesztett szőlő vagy gyümölcstermő növény termesztéstechnológiájának saját megfigyelésekkel, fotókkal dokumentált leírása a szaporítástól az értékesítési állapotig.
- Egy termesztő üzemről vagy szakmai rendezvényről készített dokumentum, amely saját megfigyeléseket, fotókat is tartalmaz.

A 12. évfolyamon:

- Egy szabadon választott szőlő vagy gyümölcstermő növényről készített annak fenológiai fázisait bemutató dokumentum, amely tartalmazza az adott időszak jellemző időjárási jellemzőit, a növény fenológiai fázisairól készített fényképeket.

A 13. évfolyamon:

- Egy szabadon választott szőlő vagy gyümölcstermő növény termesztésének technológiai terve, metszéstől a lombhullásig. • Egy számítógépen elkészített, Europass típusú szakmai önéletrajz.

Formája: Elektronikus Word vagy PowerPoint prezentáció, kinyomtatható, vagy projektoros bemutatásra alkalmas dokumentum. A portfólió terjedelme Word dokumentum esetében

- legalább 12 db A/4-es oldal, PowerPoint prezentáció esetében legalább 25 diából álló dokumentáció. A vizsgázónak a portfóliót az akkreditált vizsgaközpont által meghatározott időpontig be kell adnia.

B) vizsgarész: A gyakorlat helyszínén végzett gyakorlati vizsgamunka, amely vizsgarész három egy-mástól elkülönülő részből áll. Egy szőlő-, gyümölcsstermesztési, egy gépkezelési és egy növényismereti feladatból.

B1: Egy adott gyümölcs vagy szőlőültetvényben elvégzett termesztéstechnológiai munkafolyamat.

B2: A gyümölcs- és/vagy szőlőstermesztésben használt gépek működtetése és karbantartása.

B3: A központilag meghatározott növénylistából összeállított összesen 50 db gyümölcs- és szőlőnövény, illetve növényi rész (hajtás, vessző, gally, termőrészek, virág, virágzat, termés, gyökér, tőke, vitorla, kacs, fürt, csap, szálvessző stb.) valamint gyomnövény felismerése és írásban történő megnevezése magyarul.

A növényismereti feladat összeállításánál csak élő növények, illetve növényi részek használhatók. Az 50 db felismerendő növény, illetve növényi rész az alábbi megoszlásban kell, hogy szerepeljen:

- 20 db gyümölcsstermő növény (növényi rész, termőrész, termés)
- 10 db szőlő növény (növényi rész, termés)
- 20 db gyomnövény

C) vizsgarész: A vizsgarész során a vizsgabizottság, a B) vizsgarészben meghatározott munkafolyamattal kapcsolatos szakmai beszélgetést folytat a vizsgázóval, kérdéseket tesz fel, amelyek érintik a termesztéstechnológia, a használatos munkaeszközök, gépek, termelési eredmények, az előállított termékek felhasználásának, értékesítésének, a munka egészségügyi, környezetvédelmi és biztonságtechnikai feltételeinek kérdéskörét.

Minden feladattípust a helyi adottságok figyelembevételével kell előkészíteni és összeállítani úgy, hogy a feladat jellegétől függően szakmai számítások elvégzése is megjelenhet.

8.22.3 A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 170 perc

- A vizsgarész: 15 perc
- B vizsgarész 170 perc (B1: 70 perc, B2: 40 perc, B3: 60 perc)
- C vizsgarész 15 perc

8.22.4 A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül: 80%

8.22.5 A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

•

A) vizsgarész: portfólió készítése, a vizsga napján történő szóbeli bemutatása és az ahhoz kapcsolódó szakmai kérdések megválaszolása.

A portfólió akkor fogadható el, ha tartalma alapján legalább 40%-osra értékelhető.

A portfólió értékelésének sajátos szempontjai: A portfólió szakmai tartalmához, formai kivitelezéséhez a vizsgaszervező intézmény szempontrendszer, értékelést és értékelőlapot dolgoz ki, az alábbi pontok figyelembevételével:

- a leírt tapasztalatok szakmai tartalma
- az összefüggő nyári szakmai gyakorlatok bemutatása
- saját megfigyelések minősége, mennyisége
- kötelező gyakorlaton kívüli szakmai érdeklődés
- a szakmai gyakorlatok bemutatása
- egyéni meglátások szakmai megalapozottsága
- külalak, szerkesztés, szerkezet, helyesírás

Az A) vizsgarész értékelésének százalékos aránya a vizsgatevékenységen belül: 20%.

B) vizsgarész: A gyakorlat helyszínén végzett gyakorlati vizsgamunka.

B1 vizsgafeladat:

Egy adott gyümölcs vagy szőlőültetvény termesztéstechnológiai munkafolyamatának elvégzése
Termesztéstechnológiai feladat

Vizsgafeladat	Adható pontszámok
Eszközök kiválasztása a vizsgafeladat elvégzéséhez	10
A vizsgafeladat elvégzésének szükséges előkészítés menete, minősége	10
Növényanyag előkészítése	10
A konkrét vizsgafeladat elvégzése	35
Az eszközök, anyagok szakszerű használata	10
A munka-, tűz- és környezetvédelmi előírások betartása	5
A feladat begyakorlottsága, önállóság, precizitás	5
A szükséges szakmai ismeretek helyén való alkalmazása	5
Szakmai kérdésekre adott válasz	10

B2 vizsgafeladat:

A gyümölcs vagy szőlőtermesztésben használt gépek működtetése és karbantartása.

Gépkezelési feladat

Vizsgafeladat	Adható pontszámok
Gép átvétele, indítás előtti ellenőrzés elvégzése	10
Motor indítása és a feladat végrehajtása	25
Üzemeltetés utáni karbantartási feladatok elvégzése	15
Az eszközök, anyagok szakszerű használata	10
A munka-, tűz- és környezetvédelmi előírások betartása	10
A feladat begyakorlottsága, önállóság, precizitás	10
A szükséges szakmai ismeretek helyén való alkalmazása	10
Szakmai kérdésekre adott válaszok	10

Az adható pontszámok a vizsgafeladat jellegétől függően eltérhetnek.

B3 vizsgafeladat:

A központilag meghatározott növénylistából összeállított összesen 50 db gyümölcs- és szőlőnövény, illetve növényi rész, valamint gyomnövény felismerése és írásban történő megnevezése magyarul.

A növényismeret értékelése az alábbiak alapján történik: A növények/növényi részek helyes megnevezése esetén egy növény/növényi rész megnevezésére 1 pont adható. Így a maximálisan adható pontszám 50 pont. A nagyon helytelenül, olvashatatlanul leírt megnevezésekért nem jár pontszám.

A B) vizsgarész értékelésének százalékos aránya a vizsgatevékenységen belül: 70% (B1: 25%, B2: 25%, B3: 20%)

C) vizsgarész: A vizsgabizottság a munkatevékenységhez kapcsolódóan komplex módon értékeli a vizsgázó felkészültségét, a munkához, a szakterülethez való viszonyát, a szakmai nyelv helyén való alkalmazását.

-

A C) vizsgarész értékelésének százalékos aránya a vizsgatevékenységen belül: 10%

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 40%-át elérte.

8.23 A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges személyi feltételek:
A számítógépes feladatokhoz informatikus, rendszergazda.

8.24 A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges tárgyi feltételek:

- Kézi szerszámok
- Gyümölcsstermő növények és a szőlőnövény szaporításához szükséges anyagok, eszközök
- Erőgép
- Talajművelő gépek
- Növényvédelmi gépek, eszközök
- Tápanyag utánpótlás gépei, eszközei
- Metszés gépei eszközei
- Betakarítás, áruvá készítés gépei, eszközei
- Öntözés, tápoldatozás gépei, berendezései
- Gyümölcs- és szőlőültetvény
- Tehermozgatás gépei, eszközei
- Mérőeszközök, berendezések, jelölőeszközök
- Egyéni védőfelszerelések
- Környezetvédelmi berendezések
- Számítógépek, internet kapcsolattal
- Személyes felszerelés: metszőolló, szemző és/vagy oltókés, oltó olló

8.25 A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei: -

8.26 A szakmai vizsga eredményébe az ágazati alapvizsgát az alábbi súlyarányal kell beszámítani: Ágazati alapvizsga: 5%, Szakmai vizsga: 95%

8.27 A vizsgán használható segédeszközökre és egyéb dokumentumokra vonatkozó részletes szabályok:

- számológép használata megengedett

8.28 Szakmairány megnevezése: Parképítő - és fenntartó

8.29 Szakmai vizsgára bocsátás feltétele:

8.29.1 valamennyi előírt képzési évfolyam és az egybefüggő szakmai gyakorlat eredményes teljesítése.

8.29.2 szakmához kötődő további sajátos követelmények: -

-

8.30 Központi interaktív vizsga

8.30.1 A vizsgatevékenység megnevezése: Kertésztechnikus (Parképítő és -fenntartó) szakmai ismeret

8.30.2 A vizsgatevékenység leírása: A feladatsor legalább 60 kérdésből álló, elektronikusan, számítógép által generált és értékelt feladatból áll. A feladatok között egyenlő arányban legyen: teszt feladatok, feleletválasztós feladatok, reláció analízis, ábrafelismerés a következő tanulási eredményekre vonatkozóan:

- dísznövények telepítése, fenntartása
- kertek, parkok felmérése, kitűzése, tereprendezése
- alapok, szigetelések, falazatok, támfalak építése, fenntartása
- kerti fa- és fémszerkezetek, kerítések, kapuk, pergolák, lugasok építése, fenntartása
- kerti lépcsők, út- és térburkolatok építése, fenntartása
- vízarchitektúrák, kisarchitektúrák, öntözőrendszerek létesítése, telepítése, fenntartása • tetőkertek, zöldfalak építése, fenntartása
- műszaki ismeretekkel kapcsolatos feladatok
- vállalkozások működtetésével kapcsolatos előírások
- munka-, tűz- és környezetvédelmi feladatok

Mindegyik feladattípus esetében az interaktív vizsgarendszer által előre megadott válaszlehetőségek közül kell kiválasztani a megfelelő válasz(oka)t.

8.30.3 A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 90 perc

8.30.4 A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül: 20%

8.30.5 A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

- Az értékelés a központi interaktív vizsga összeállított javítási-értékelési útmutatója alapján történik.
- Online vizsgafeladat automatikus kiértékeléssel.
- Olyan feladatoknál, ahol több jó válasz is lehetséges, a hibás jelölés esetén pontlevonást kell alkalmazni.
- A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerzhető összes pontszám legalább 40%-át elérte.

8.31 Projektfeladat

8.31.1 A vizsgatevékenység megnevezése: Kertésztechnikus (Parképítő és -fenntartó) projektfeladat

8.31.2 A vizsgatevékenység leírása:

•

A) vizsgarész:

A vizsgarész három egymástól elkülönülő részből áll:

- A1: A portfólióban ismertetett kertrészlet / showgarden megépítése.
- A2: A központilag meghatározott növénylistából 50 db növény felismerése tudományos névvel (latin, kettős nevezéktan). A növényismereti feladat összeállításánál csak élő növények, illetve növényi részek használhatók. Az 50 db felismerendő növény, illetve növényi rész az alábbi megoszlásban kell, hogy szerepeljen:
  - 10 db egy és/vagy kétnyári dísnövény
  - 15 db évelő dísnövény
  - 15 db lombhullató fa, illetve cserje, kúszócserje
  - 5 db örökzöld fa, illetve cserje
  - 2 db dézsás és/vagy cserepes levél és/vagy virágos dísnövény ● 3 db gyomnövény
- A3: Egy kisebb zöldfelület aktuális fenntartási munkáinak elvégzése, vagy egy kerti kisgép működésének és karbantartásának bemutatása.

B) vizsgarész:

A portfólió a vizsga napján történő szóbeli bemutatása és az ahhoz kapcsolódó szakmai kérdések megválaszolása 10 percben. A portfólió tartalma a szakirányú oktatás utolsó éve alatt elkészítendő tervdokumentáció. Ez egy teljes kertépítészeti tervdokumentáció, amely rendszeresen, két féléven keresztül készül. A tervdokumentáció a vizsgázó portfóliójának kötelező része. A tervdokumentáció egészére vonatkozó formai követelmények:

A szöveges és táblázatformátumú részek számítógéppel, a tervlapok és az ábrák, metszetek szabadkézzel vagy rajzprogramok segítségével készüljenek. A növények neveit a szövegtörzsben magyarul kell feltüntetni, majd zárójelben, dőlt betűvel kötelező szerepeltetni a tudományos megnevezést is. Táblázatokban, növénylistákban a növények tudományos nevét kell használni. A tervlapok, ábrák, metszetek és rajzok szabadkézzel, illetve bármely rajz-tervező vagy kert-tervező programmal elkészíthetők. A tervdokumentáció minden tervlapján kötelező fejléccet alkalmazni, mely tartalmazza a tervdokumentáció címét, a vizsgázó nevét és a terület azonosítását szolgáló adatokat. Két lefűzött példányt legkésőbb az utolsó tanítási napon kell leadni.

Az első félév (5/13 vagy 2/14) feladatai:

- Előlap készítése (a vizsgázó neve, a tervdokumentáció címe, a munka kezdetének évszáma).
- Hátlap készítése a következő mondattal: „Aláírással igazolom, hogy a tervdokumentáció tervlapjai, táblázatai, képei és szöveges részei a saját munkám eredményeként jöttek létre”, a vizsgázó aláírása.
- Zöldfelületi egységek, út és építmények ábrázolása.
- Részletes növénykiültetési tervlap.
- Növénylista készítése (a növény jele, tudományos és magyar neve, méret és mennyiség megjelölése). ● A gyepfelületek anyagszükséglete.
- A kert technikai egységeinek (pl.: pergola, pihenőhely, burkolatok, medence, térhatároló rács...) részletterve.

- - A kert kialakításához szükséges anyagok felsorolása mennyiségekkel, tételesen, kerti egységekre lebontva.
  - Szöveges műleírás készítése: Koncepció. A kitűzött célok megfogalmazása. Az egyes kerti egységek, növények, illetve növénycsoportok jellemzése, elhelyezésének indoklása. Az anyagharmonia elvének bemutatása a kert egységeinek példáján.

Az első félév feladatait legkésőbb a téli szünet előtti, utolsó tanítási napig kell elkészíteni.

A második félév (5/13 vagy 2/14) feladatai:

- Részletes technológiai terv készítése (a kert kialakításának lépései időrendben felsorolva, kerti egységekre lebontva; lépésenként megadva a szükséges munkaórák száma; a technológiai lépéshez szükséges anyagok és eszközök, munkagépek, kéziszerszámok felsorolása).
- Árajánlat készítése (eszköz és anyagszükséglet költségvonzatai tételesen – akár a technológiai terv részeként kidolgozva; tervezési, szervezési munkák költségei, munkabérek /technikus kivitelező esetén/; szállítási, kölcsönzési költségek; a növénylista kiegészítése a növények egységárával, egyéb felmerülő költségek).
- Szabadkézi látványtervek készítése (tetszőlegesen kiválasztott technikával és ábrázolási móddal készült, szabadon választott nézőpontból ábrázolt kerti részlet szabadkézi alkotással bemutatva).
- Gépi látványtervek készítése (tetszőleges – a szabadkézi rajztól azonban különböző – nézőpontból, számítógép segítségével készített kerti kép bemutatása).

A második félév feladatait legkésőbb a tavaszi szünet utáni, második hét végéig kell elkészíteni.

C) vizsgarész: A vizsgarész során a vizsgabizottság, az A) vizsgarészben meghatározott munkafolyamattal kapcsolatos szakmai beszélgetést folytat a vizsgázóval, kérdéseket tesz fel neki, amelyek érintik az építést, a használatos munkaeszközök, gépek, a munka egészségügyi, környezetvédelmi és biztonságtechnikai feltételek kérdéskörét.

Minden feladattípust a helyi adottságok figyelembevételével kell előkészíteni és összeállítani úgy, hogy a feladat jellegétől függően szakmai számítások elvégzése is megjelenhet.

8.31.3 A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 8 óra 20 perc

- A) vizsgarész: 7 óra 50 perc (A1: 6 óra, A2: 50 perc, A3: 60 perc)
- B) vizsgarész 15 perc
- C) vizsgarész 15 perc

8.31.4 A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül: 80%

8.31.5 A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

A.) vizsgarész: A gyakorlat helyszínén végzett gyakorlati vizsgamunka.

A1: A tervdokumentációban ismerttetett kertrészlet / showgarden megépítése

Vizsgafeladat	Adható pontszámok
Munkafolyamat szervezettsége, munkaterület tisztasága	5
Szerszámok, berendezések és anyagok használata	10
Ergonómia (emelés, fordulás, szállítás), munkavédelem (egyéni védőeszközök használata)	5
Hossz, szélesség, lejtés, magassági adatok... pontossága	15
Tervhelyesség	15
A kerttechnikai elemek megjelenése, összbenyomás a kivitelezés minőségéről	10
Növénykiültetés minősége, ültetési technika, öntözés, mulcsozás	15
A fajok helyes alkalmazása, igény, méret, szín, textúra figyelembevétele	15
Szakmai kérdésekre adott válasz	10

Az adható pontszámok a vizsgafeladat jellegétől függően eltérhetnek.

A2: 50 db növény felismerése tudományos névvel

A központilag meghatározott növényismereti listákból összeállított 50 db dísznövény, illetve növényi rész felismerése és írásban történő megnevezése a növények tudományos nevével (latin, kettős nevezéktan).

A növények helyes megnevezése kettős (latin) nevezéktannal esetén egy növény megnevezésére 1 pont adható. A csak magyar névvel és/vagy a növények tudományos nevének csak egyik tagjával megnevezett növények (nemzetségnév vagy fajnév) félmegoldásnak számítanak, így ebben az esetben csak 0,5 pont adható a megoldásra. Így a maximálisan adható pontszám 50 pont. A latin nevek helyesírását úgy kell figyelembe venni, hogy a teljes pontszám a hibák számának és súlyosságának figyelembevételével maximum 2 ponttal csökkenthető.

A3: Egy kisebb zöldfelület aktuális fenntartási munkáinak elvégzése, vagy egy kerti kisgép működésének és karbantartásának bemutatása

Vizsgafeladat	Adható pontszámok
Munkafolyamat szervezettsége	10
Szerszámok, berendezések és anyagok használata	15
Ergonómia (emelés, fordulás, szállítás), munkavédelem (egyéni védőeszközök használata)	15

●

Elvégzett feladatok okszerűsége	20
Elvégzett feladatok sorrendisége	15
Összbenyomás a fenntartás / karbantartás minőségéről	15
Szakmai kérdésekre adott válasz	10

Az adható pontszámok a vizsgafeladat jellegétől függően eltérhetnek.

Az A) vizsgarész értékelésének százalékos aránya a projektfeladaton belül 70%. (A1: 60%, A2: 20%, A3: 20%).

B) vizsgarész: portfólió készítése, a vizsga napján történő szóbeli bemutatása és az ahhoz kapcsolódó szakmai kérdések megválaszolása.

A portfólió akkor fogadható el, ha tartalma alapján legalább 40%-osra értékelhető. A portfólió értékelésének sajátos szempontjai:

- a leírtak szakmai tartalma
- kötelező gyakorlaton kívüli szakmai érdeklődés
- koncepció
- külalak, szerkesztés, szerkezet, helyesírás

A B) vizsgarész értékelésének százalékos aránya a projektfeladaton belül: 20%

C) vizsgarész: A vizsgabizottság a munkatevékenységhez kapcsolódóan komplex módon értékeli a vizsgázó felkészültségét, a munkához, a szakterülethez való viszonyát, a szakmai nyelv helyén való alkalmazását.

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a vizsgázó a megszerezhető összes pontszám legalább 40%-át elérte.

A C) vizsgarész értékelésének százalékos aránya a projektfeladaton belül 10%.

8.32 A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges személyi feltételek: A számítógépes feladatokhoz informatikus, rendszergazda.

8.33 A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges tárgyi feltételek:

- Kertépítő anyagok (beton-, műkő- és égetett agyagáru termékek, kövek, faanyagok, szóródó anyagok, növények, trágyák, mulcsok)
- Fedett- és szabadtéri építési terület, anyag- és eszköz raktár

- - Vízarchitektúrák anyagai, berendezései és AÖR elemei
  - Kisarchitektúrák
  - Kertépítő kéziszerszámok (kertészeti szerszámok, hagyományos- és digitális mérő- és jelölő eszközök)
  - Kertépítő gépek (erőgépek adapterekkel, szállítógépek)
  - Kertfenntartás gépei (fűnyírók, fűrészek, kisgépek, szállítóeszközök)
  - Egyéni védőfelszerelések
  - Számítógép, kerttervező szoftver, informatikai eszközök
  - Munkabiztonsági berendezések
  - Környezetvédelmi berendezések
  - Elsősegélynyújtó felszerelések
  - Személyes felszerelés: munkaruha, munkavédelmi lábbeli, metszőolló, mérőszalag, munkavédelmi kesztyű, munkavédelmi szemüveg, gumikalapács, kisméretű vízmérték, ültetőkanál

8.34 A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei: -

8.35 A szakmai vizsga eredményébe az ágazati alapvizsgát az alábbi súlyarányal kell beszámítani:
Ágazati alapvizsga: 5%, Szakmai vizsga: 95%

8.36 A vizsgán használható segédeszközökre és egyéb dokumentumokra vonatkozó részletes szabályok:

- számológép használata megengedett

8.37 Szakmairány megnevezése: Zöldségtermesztő

8.38 Szakmai vizsgára bocsátás feltétele:

8.38.1 valamennyi előírt képzési évfolyam és az egybefüggő szakmai gyakorlat eredményes teljesítése.

8.38.2 szakmához kötődő további sajátos követelmények: -

8.39 Központi interaktív vizsga

8.39.1 A vizsgatevékenység megnevezése: Kertésztechnikus (Zöldségtermesztő) szakmai ismeret

8.39.2 A vizsgatevékenység leírása:

A feladatsor legalább 60 kérdésből álló, elektronikusan, számítógép által generált és értékelt feladatból áll. A feladatok között egyenlő arányban legyen: teszt feladatok, feleletválasztós részek, ahol a helyes választ három, négy lehetséges válasz közül kell kiválasztani; reláció analízis, ábrafelismerés a következő tanulási eredményekre vonatkozóan:

- zöldségnövények szaporítása, nevelése, betakarítása, tárolása, áruvá készítése

- - talajművelési és tápanyagutánpótlási munkák
  - növényvédelmi feladatok
  - vetőmagtermesztési feladatok
  - műszaki ismeretekkel kapcsolatos feladatok
  - vállalkozások működtetésével kapcsolatos előírások
  - munka-, tűz- és környezetvédelmi feladatok

Mindegyik feladattípus esetében az interaktív vizsgarendszer által előre megadott válaszlehetőségek közül kell kiválasztani a megfelelő válasz(oka)t.

8.39.3 A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 90 perc

8.39.4 A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül: 20%

8.39.5 A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

- Az értékelés a központi interaktív vizsga összeállított javítási-értékelési útmutatója alapján történik.
- Online vizsgafeladat automatikus kiértékeléssel.
- Olyan feladatoknál, ahol több jó válasz is lehetséges, a hibás jelölés esetén pontlevonást kell alkalmazni.

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 40%-át elérte.

8.40 Projektfeladat

8.40.1 A vizsgatevékenység megnevezése: Kertésztechnikus (Zöldségtermesztő) projektfeladat

8.40.2 A vizsgatevékenység leírása:

A) vizsgarész: Portfólió készítése, a vizsga napján történő szóbeli bemutatása és az ahhoz kapcsolódó szakmai kérdések megválaszolása.

A portfólió a tanulási eredmények és dokumentumok rendszerezett gyűjteménye, amelyek a tanulási folyamat során keletkeznek.

A portfóliónak tartalmaznia kell a 11.-13. évfolyamokon készített, évfolyamonkénti 2-2 dokumentumot. A dokumentumok minimum 2 oldal terjedelműek legyenek. A portfólió elemeinek elkészítését a képző intézmény hitelesíti.

A 11. évfolyamon:

- Egy szabadon választott, a gyakorlati helyén termesztett zöldségnövény termesztéstechnológiájának saját megfigyelésekkel, fotókkal dokumentált leírása a szaporítástól az értékesítési állapotig.

•

- Egy termesztő üzemről vagy szakmai rendezvényről készített dokumentum, amely saját megfigyeléseket, fotókat is tartalmaz.

A 12. évfolyamon:

- Egy szabadon választott szabadföldi zöldségnövényről készített, annak fenológiai fázisait bemutató dokumentum, amely tartalmazza az adott időszak jellemző időjárási jellemzőit, a növény fenológiai fázisairól készített fényképeket.

A 13. évfolyamon:

- Egy szabadon választott zöldségnövény termesztésének technológiai terve, a növény szaporításától (telepítésétől) a betakarításig.
- Egy számítógépen elkészített, Europass típusú szakmai önéletrajz.

Formája: Elektronikus Word vagy PowerPoint prezentáció, kinyomtatható, vagy projektoros bemutatásra alkalmas dokumentum. A portfólió terjedelme Word dokumentum esetében legalább 12 db A/4-es oldal, PowerPoint prezentáció esetében legalább 25 diából álló dokumentáció. A vizsgázónak a portfóliót az akkreditált vizsgaközpont által meghatározott időpontig be kell adnia.

B) vizsgarész: A gyakorlat helyszínén végzett gyakorlati vizsgamunka, amely vizsgarész három egy-mástól elkülönülő részből áll. Egy zöldségtermesztési, egy gépkezelési és egy növényismereti feladatból.

B1: Egy adott zöldségnövény termesztéstechnológiai munkafolyamatának elvégzése.

B2: A zöldségtermesztésben használt gépek működtetése és karbantartása.

B3: A központilag meghatározott növénylistából összeállított 50 db zöldségnövény, illetve növényi rész felismerése és írásban történő megnevezése magyarul.

A növényismereti feladat összeállításánál csak élő növények, illetve növényi részek használhatók. Az 50 db felismerendő növény, illetve növényi rész az alábbi megoszlásban kell, hogy szerepeljen:

- 10 db zöldségnövény (növényi rész, termés)
- 10 db gyomnövény
- 10 db zöldség palánta • 10 db zöldség mag

C) vizsgarész: A vizsgarész során a vizsgabizottság, a B) vizsgarészben meghatározott munkafolyamattal kapcsolatos szakmai beszélgetést folytat a vizsgázóval, kérdéseket tesz fel, amelyek érintik a termesztéstechnológia, a használatos munkaeszközök, gépek, termelési eredmények, az előállított termékek felhasználásának, értékesítésének, a munka egészségügyi, környezetvédelmi és biztonságtechnikai feltételeinek kérdéskörét.

•

Minden feladattípust a helyi adottságok figyelembevételével kell előkészíteni és összeállítani úgy, hogy a feladat jellegétől függően szakmai számítások elvégzése is megjelenhet.

8.40.3 A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 170 perc

- A vizsgarész: 15 perc
- B vizsgarész 170 perc (B1: 60 perc, B2: 30 perc, B3: 50 perc)
- C vizsgarész 15 perc

8.40.4 A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül: 80%

8.40.5 A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

A.) vizsgarész: Portfólió készítése, a vizsga napján történő szóbeli bemutatása és az ahhoz kapcsolódó szakmai kérdések megválaszolása.

A portfólió akkor fogadható el, ha tartalma alapján legalább 40%-osra értékelhető.

A portfólió értékelésének sajátos szempontjai: A portfólió szakmai tartalmához, formai kivitelezéséhez a vizsgaszervező intézmény szempontrendszer, értékelést és értékelőlapot dolgoz ki, az alábbi pontok figyelembevételével:

- a leírt tapasztalatok szakmai tartalma
- az összefüggő nyári szakmai gyakorlatok bemutatása
- saját megfigyelések minősége, mennyisége
- kötelező gyakorlaton kívüli szakmai érdeklődés
- a szakmai gyakorlatok bemutatása
- egyéni meglátások szakmai megalapozottsága • külalak, szerkesztés, szerkezet, helyesírás

Az A) vizsgarész értékelésének százalékos aránya a vizsgatevékenységen belül: 20%.

B) vizsgarész: A gyakorlat helyszínén végzett gyakorlati vizsgamunka.

B1 vizsgafeladatok:

Egy adott zöldségnövény termesztéstechnológiai munkafolyamatának elvégzése és a zöldségtermesztésben használt gépek működtetése és karbantartása.

Termesztéstechnológiai feladat

Vizsgafeladat	Adható pontszámok
---------------	-------------------

Eszközök kiválasztása a vizsgafeladat elvégzéséhez	10
A vizsgafeladat elvégzésének szükséges előkészítés menete, minősége	10
Növényanyag előkészítése	10
A konkrét vizsgafeladat elvégzése	35
Az eszközök, anyagok szakszerű használata	10
A munka-, tűz- és környezetvédelmi előírások betartása	5
A feladat begyakorlottsága, önállóság, precizitás	5
A szükséges szakmai ismeretek helyén való alkalmazása	5
Szakmai kérdésekre adott válasz	10

B2 vizsgafeladat:

A zöldségtermesztésben használt gépek működtetése és karbantartása.

Gépkezelési feladat

Vizsgafeladat	Adható pontszámok
Gép átvétele, indítás előtti ellenőrzés elvégzése	10
Motor indítása és a feladat végrehajtása	25
Üzemeltetés utáni karbantartási feladatok elvégzése	15
Az eszközök, anyagok szakszerű használata	10
A munka-, tűz- és környezetvédelmi előírások betartása	10
A feladat begyakorlottsága, önállóság, precizitás	10
A szükséges szakmai ismeretek helyén való alkalmazása	10

Szakmai kérdésekre adott válaszok	10
-----------------------------------	----

Az adható pontszámok a vizsgafeladat jellegétől függően eltérhetnek.

B3 vizsgafeladat:

A központilag meghatározott növényismereti listából összeállított 50 db zöldségnövény, mag, palánta, növényi rész és gyomnövény felismerése és írásban történő megnevezése a növényi részek, illetve növények magyar nevével.

A növényismeret értékelése az alábbiak alapján történik: A növények/növényi részek helyes megnevezése esetén egy növény/növényi rész megnevezésére 1 pont adható. Így a maximálisan adható pontszám 50 pont. A nagyon helytelenül, olvashatatlanul leírt megnevezésekért nem jár pontszám.

A B) vizsgarész értékelésének százalékos aránya a vizsgatevékenységen belül: 70%. (B1: 25%, B2: 25%, B3: 20%)

C) vizsgarész: A vizsgabizottság a munkatevékenységhez kapcsolódóan komplex módon értékeli a vizsgázó felkészültségét, a munkához, a szakterülethez való viszonyát, a szakmai nyelv helyén való alkalmazását.

A C) vizsgarész értékelésének százalékos aránya a vizsgatevékenységen belül: 10%

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 40%-át elérte.

8.41 A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges személyi feltételek: A számítógépes feladatokhoz informatikus, rendszergazda.

8.42 A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges tárgyi feltételek:

- Kézi szerszámok
- Zöldségnövények szaporításához szükséges anyagok, eszközök
- Erőgép
- Talajművelő gépek
- Növényvédelmi gépek, eszközök
- Tápanyag utánpótlás gépei, eszközei
- Öntözés, tápoldatozás gépei, berendezései

- - Termesztőberendezés
  - Termőterület
  - Tehermozgatás gépei, eszközei
  - Betakarítás, áruvá készítés gépei, eszközei
  - Mérőeszközök, berendezések, jelölőeszközök
  - Egyéni védőfelszerelések
  - Környezetvédelmi berendezések
  - Számítógépek, internet kapcsolattal
  - Személyes felszerelés: metszőolló, szemző és/vagy oltókés, tűzdelőfa, ültetőkanál

8.43 A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei: -

8.44 A szakmai vizsga eredményébe az ágazati alapvizsgát az alábbi súlyarányal kell beszámítani:
Ágazati alapvizsga: 5%, Szakmai vizsga: 95%

8.45 A vizsgán használható segédeszközökre és egyéb dokumentumokra vonatkozó részletes szabályok:

- számológép használata megengedett

9 A vizsgatevékenységek megszervezésére, azok vizsgaidőpontjaira, a vizsgaidőszakokra vonatkozó sajátos feltételek: -

10 Részzakma

10.1 Részzakma alapadatai

10.1.1 A részzakma megnevezése: Faiskolai kertész

10.1.2 A részzakma órakerete: 320-480

10.1.3 A részzakma besorolása az Európai Képesítési Keretrendszer szerint: 3

10.1.4 A részzakma besorolása a Magyar Képesítési Keretrendszer szerint: 3

10.1.5 A részzakma besorolása a Digitális Kompetencia Keretrendszer szerint: 3

10.2 A részzakma keretében ellátható legjellemzőbb tevékenység, valamint a munkaterület leírása

A faiskolai kertész dísznövény-termesztési feladatokat lát el, szaporítóanyagot állít elő, növényt nevel, növényápolást, növényvédelmet végez. Az előállított díszfákat és díszcserjéket csomagolja, piacra előkészíti, értékesíti. A dísznövénytermesztésben használatos gépeket

•

üzemelteti, használja, karbantartja. Munkája során betartja a munka- tűz- és balesetvédelmi, valamint a kör nyezetvédelmi előírásokat.

10.3 A részszakma legjellemzőbb FEOR száma

Részszakma megnevezése	FEOR-szám	FEOR megnevezése
Faiskolai kertész	6115	Dísznövény-, virág- és faiskolai kertész, csemetenevelő

10.4 A szakképzésbe történő belépés feltételei

10.4.1 Iskolai előképzettség: alapfokú iskolai végzettség vagy a Dobbantó program elvégzése

10.4.2 Alkalmassági követelmények

10.4.2.1 Foglalkozás-egészségügyi alkalmassági vizsgálat: szükséges

10.4.2.2 Pályaalkalmassági vizsgálat: nem szükséges

10.5 Eszközjegyzék a részszakmákra

- Kézi szerszámok
- Dísznövények szaporításához szükséges anyagok, eszközök
- Mikroszaporítás, szövettenyésztés speciális eszközei, berendezései
- Erőgép
- Talajművelő gépek
- Növényvédelemhez szükséges eszközök, gépek
- Tápanyag- utánpótláshoz szükséges eszközök, gépek
- Öntözés, tápoldatozás gépei, berendezései
- Fűthető üvegház vagy egyéb termesztő létesítmények
- Tehermozgatás gépei, eszközei
- Kertészeti kiegészítő eszközök • Egyéni védőfelszerelés
- Munkabiztonsági berendezések
- Környezetvédelmi berendezések • Számítógépek
- Elsősegélynyújtó felszerelések
- Személyes felszerelés: metszőolló, szemző és/vagy oltókés, tűzdelőfa, ültetőkanál

10.6 Részszakma szakmai kimeneti követelményei

Sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
1.	Fásszárú növényeket szaporít, telepít, nevel, kitermel.	Ismeri a díszfákat, díszcserjéket. Ismeri a kertészeti szaporítási módokat. Ismeri a telepítés, a faiskolai	Nyitott a termesztési feladatok megértésére, motivált azok sikeres végrehajtásában.	A kertészeti növények szaporítása, nevelése során részben önálló, szükség esetén munkatársi,

		nevelés és kitermelés módjait.		vezetői segítséget vesz igénybe.
2.	Egész éves ápolási munkákat lát el.	Ismeri a talaj-előkészítési, magvetési, ültetési, ültető gödör kiásási, ápolási munkákat.	Elkötelezett a kertészeti termesztéssel kapcsolatos feladatok iránt.	Irányítás mellett vagy utasítás alapján végzi a kertészeti termesztés általános és speciális munkáit.
3.	Elvégzi a kertészeti termesztés általános és speciális munkáit.			
4.	A kertészeti termesztésben használatos erő és munkagépeket működtet és alapszinten karbantart.	Ismeri a kertészeti termesztésben használatos erő és munkagépeket, gépelemeket, speciális gépeket, eszközöket.	Törekszik a szabályok betartása mellett a biztonságos munkavégzésre, nyitott az új gépek megismerésére.	Egyszerűbb, begyakorolt karbantartási feladatokat szakmai felügyelet mellett végrehajt.
5.	A faiskolai termesztésben használatos speciális gépeket, eszközöket működtet és alapszinten karbantart.			
6.	Kertészeti kéziszerszámokat használ, javít, élez, nyelez.	Ismeri a kertészeti termesztéshez szükséges kéziszerszámokat, azok használati és kezelési módját.	Elkötelezett a biztonságos munkavégzés mellett, munkája során törekszik a munka- és balesetvédelmi szabályok betartására.	A munka megkezdése előtt a munkaeszközök biztonságos állapotáról a tőle elvárható módon meggyőződik, azokat rendeltetésüknek megfelelően és a munkáltató utasításai szerint használja.
7.	Nyomon követi a munkaerőpiac aktuális információit.	Alapfokú munkavállalói ismeretekkel rendelkezik.	Az érdeklődésének megfelelő kertészeti munkajogi ismeretek iránt elkötelezett.	Útmutatás alapján szakmai önéletrajzot ír, irányítás mellett képes az önellenőrzésre és hibáinak javítására.
8.	A kertészeti termesztés munka-, tűz- és környezetvédelmi szabályait, a jogszabályokban, hatósági előírásokban foglaltakat betartja.	Ismeri a szakmához tartozó jogszabályi, valamint munka-, tűz- környezetvédelmi előírásokat.	Igyekszik elkerülni a munkavédelmi szabálytalanságokat.	Munkahelyi vezetőjének útmutatása alapján használja a védőfelszereléseket.

10.7 A részzakma követelményeinek teljesítését mérő szakmai vizsga

10.7.1 Szakmai vizsgára bocsátás feltétele: a részzakma megszerzésére irányuló képzés teljesítése

10.7.2 Projektfeladat

10.7.2.1 A vizsgatevékenység megnevezése: Faiskolai kertész projektfeladat

10.7.2.2 A vizsgatevékenység leírása:

A) vizsgarész: A gyakorlat helyszínén végzett gyakorlati vizsgamunka. A vizsgatevékenység három egymástól elkülönülő részből áll: egy termesztéstechnológiai, egy gépkezelési és egy növényismereti feladatból.

A1: Egy adott fásszárú dísznövény termesztéstechnológiai munkafolyamatának elvégzése.

A2: A dísznövénytermesztésben használt gépek működtetése és karbantartása.

A3: A központilag meghatározott növénylistában szereplő 30 db fásszárú dísznövény felismerése és írásban történő megnevezése a tudományos névvel (latin, kettős nevezéktan). A feladathoz élő növényanyag használható.

B) vizsgarész: A vizsgarész során a vizsgabizottság, az A) vizsgarészben meghatározott munkafolyamattal kapcsolatos szakmai beszélgetést folytat a vizsgázóval, kérdéseket tesz fel, amelyek érintik a termesztéstechnológia, a használatos munkaeszközök, gépek, termelési eredmények, az előállított termékek felhasználásának, értékesítésének, a munka egészségügyi, környezetvédelmi és biztonságtechnikai feltételeinek kérdéskörét.

10.7.2.3 A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 130 perc

A) vizsgarész: 120 perc (A1: 60 perc, A2: 30 perc, A3: 30 perc)

B) vizsgarész 10 perc

10.7.3 A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül: 100%

10.7.4 A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

A.) vizsgarész: A gyakorlat helyszínén végzett gyakorlati vizsgamunka.

A1 vizsgafeladat:

- Egy adott fásszárú dísznövény termesztéstechnológiai munkafolyamatának elvégzése.

Termesztéstechnológiai feladat

Vizsgafeladat	Adható pontszámok
Eszközök kiválasztása a vizsgafeladat elvégzéséhez	10
A vizsgafeladat elvégzésének szükséges előkészítés menete, minősége	10
Növényanyag előkészítése	10
A konkrét vizsgafeladat elvégzése	35
Az eszközök, anyagok szakszerű használata	10
A munka-, tűz- és környezetvédelmi előírások betartása	5
A feladat begyakorlottsága, önállóság, precizitás	5
A szükséges szakmai ismeretek helyén való alkalmazása	5
Szakmai kérdésekre adott válasz	10

A2 vizsgafeladat:

A dísznövénytermesztésben használt gépek működtetése és karbantartása.

Gépkezelési feladat

Vizsgafeladat	Adható pontszámok
Gép átvétele, indítás előtti ellenőrzés elvégzése	10
Motor indítása és a feladat végrehajtása	25
Üzemeltetés utáni karbantartási feladatok elvégzése	15
Az eszközök, anyagok szakszerű használata	10
A munka-, tűz- és környezetvédelmi előírások betartása	10
A feladat begyakorlottsága, önállóság, precizitás	10
A szükséges szakmai ismeretek helyén való alkalmazása	10
Szakmai kérdésekre adott válasz	10

-

Az adható pontszámok a vizsgafeladat jellegétől függően eltérhetnek. A3 vizsgafeladat:

A központilag meghatározott növénylistában szereplő 30 db fásszárú dísnövény felismerése és írásban történő megnevezése a tudományos névvel (latin, kettős nevezéktan).

A növények helyes megnevezése kettős (latin) nevezéktannal esetén egy növény megnevezésére 1 pont adható. A csak magyar névvel és/vagy a növények tudományos nevének csak egyik tagjával megnevezett növények (nemzetségnév vagy fajnév) félmegoldásnak számítanak, így ebben az esetben csak 0,5 pont adható a megoldásra. Így a maximálisan adható pontszám 30 pont. A latin nevek helyesírását úgy kell figyelembe venni, hogy a teljes pontszám a hibák számának és súlyosságának figyelembevételével maximum 5 ponttal csökkenthető. A nagyon helytelenül, olvashatatlanul leírt megnevezésekért nem jár pontszám.

Az A) vizsgarész értékelésének százalékos aránya a vizsgatevékenységen belül: 90% (A1: 40%, A2: 30%, A3: 20%)

B) vizsgarész: A vizgabizottság a munkatevékenységhez kapcsolódóan komplex módon értékeli a vizsgázó felkészültségét, a munkához, a szakterülethez való viszonyát, a szakmai nyelv helyén való alkalmazását.

A B) vizsgarész értékelésének százalékos aránya a vizsgatevékenységen belül: 10%

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 40%-át elérte.

10.8 A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges személyi feltételek:-

10.9 A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges tárgyi feltételek:

- Kézi szerszámok
- Dísnövények szaporításához szükséges anyagok, eszközök
- Erőgép
- Talajművelő gépek
- Növényvédelemhez szükséges eszközök, gépek
- Tápanyag- utánpótláshoz szükséges eszközök, gépek
- Öntözés, tápoldatozás gépei, berendezései
- Fűthető üvegház vagy egyéb termesztő létesítmények
- Tehermozgatás gépei, eszközei
- Kertészeti kiegészítő eszközök

- - Egyéni védőfelszerelés
  - Munkabiztonsági berendezések
  - Környezetvédelmi berendezések ● Számítógépek
  - Elsősegélynyújtó felszerelések
  - Személyes felszerelés: metszőolló, szemző és/vagy oltókés, tűzdelőfa, ültetőkanál

10.10 A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei: -

10.11 A vizsgán használható segédeszközökre és egyéb dokumentumokra vonatkozó részletes szabályok: -

11 Részzakma

11.1 Részzakma alapadatai

11.1.1 A részzakma megnevezése: Parkgondozó

11.1.2 A részzakma órakerete: 240-360

11.1.3 A részzakma besorolása az Európai Képesítési Keretrendszer szerint: 2

11.1.4 A részzakma besorolása a Magyar Képesítési Keretrendszer szerint: 2

11.1.5 A részzakma besorolása a Digitális Kompetencia Keretrendszer szerint: 2

11.2 A részzakma keretében ellátható legjellemzőbb tevékenység, valamint a munkaterület leírása

Kerti lépcsőket, út- és térburkolatokat fenntart, kerti vízarchitektúrákat, kisarchitektúrákat, öntözőrendszereket fenntart, valamint kerti fa- és fémszerkezeteket, kerítéseket, kapukat, pergolákat, lugasokat, fa teraszokat fenntart. Növényeket és zöldfelületeket fenntart, továbbá tetőkertet, zöld falat tart fenn. Alkalmazotti munkakörben művezetői vezetés mellett parkfenntartási feladatokat lát el. Munkája során betartja a munka-, tűz- és balesetvédelmi, valamint a környezetvédelmi szabályokat.

11.3 A részzakma legjellemzőbb FEOR száma

Részzakma megnevezése	FEOR-szám	FEOR megnevezése
-----------------------	-----------	------------------

Parkgondozó	6115	Dísznövény-, virág- és faiskolai kertész, csemetenevelő
-------------	------	---

11.4 A szakképzésbe történő belépés feltételei

11.4.1 Iskolai előképzettség: alapfokú iskolai végzettség vagy a Dobbantó program elvégzése

11.4.2 Alkalmassági követelmények

11.4.2.1 Foglalkozás-egészségügyi alkalmassági vizsgálat: szükséges

11.4.2.2 Pályaalkalmassági vizsgálat:nem szükséges

11.5 Eszközjegyzék a részsakmákra

- Parkfenntartó anyagok (trágyák, mulcsok)
- Parkfenntartó kéziszerszámok (kertészeti szerszámok)
- Kertfenntartás gépei (fűnyírók, fűrészek, kisgépek)
- Egyéni védőfelszerelések
- Zöldfelület
- Személyes felszerelés: munkaruha, munkavédelmi lábbeli, metszőolló, munkavédelmi kesztyű, munkavédelmi szemüveg, ültetőkanál

11.6 Részsakma szakmai kimeneti követelményei

Sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvart viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
1	Fű-, virág- és rózsafelületeket, sziklakertet, sírkiültetéseket, sportpályákat fenntart.	Egy-, kétnyári és évelő dísznövényeket felismer és megnevez.	Zöldfelület fenntartási létesítési munkájában igényes.	Lágyszárú zöldfelületet önállóan fenntart.
2	Díszfákat, díszcserjéket, örökzöldeket, edényes-, talajtakaró és kúszónövényeket fenntart.	Fás szárú dísznövényeket felismer és megnevez.	Nyitott az új fás szárú fajok alkalmazására.	Fásszárúakból zöldfelületet önállóan fenntart.
3	Kerti alapokat, szigeteléseket, falazatokat, támfalakat fenntart.	Felismeri a kerti alapok, szigetelések, falazatok fenntartási	Elkötelezett a modern fenntartási anyagok alkalmazásában.	Önállóan kerti alapokat, falazatokat, támfalakat fenntart.

		munkáit.		
4	Kerti fa- és fémszerkezeteket, kerítéseket, kapukat, pergolákat, lugasokat, fa teraszokat felület kezel és fenntart.	Felismeri és jellemzi a kertépítés fa és fém felületeinek fenntartási munkáit.	Tudatosan alkalmazza a hagyományos és a modern faanyagokat (pl. Thermowood).	Önállóan kerti faszerkezeteket fenntart.
5	Kerti lépcsőket, út- és térburkolatokat fenntart.	Felismeri és jellemzi az útburkolatok fenntartási munkáit.	Törekszik az új típusú útburkolatok (pl. Terraway) alkalmazásnak követésére.	Önállóan kerti lépcsőket, út- és térburkolatokat fenntart.
6	Kerti vízarchitektúrákat, kisarchitektúrákat, öntözőrendszereket fenntart.	Felismeri és jellemzi a vízarchitektúrák, kisarchitektúrák, öntözőrendszerek fenntartási munkáit.	Érdeklődik az új öntözési technológiák iránt.	Önállóan vízarchitektúrákat, kisarchitektúrákat, öntözőrendszereket fenntart.
7	Tetőkertet, zöldfalat fenntart.	Felismeri és jellemzi a tetőkertek, zöldfalak fenntartási munkáit.	Követi a tetőkert és zöldfal fenntartási trendeket.	Segítséggel tetőkertet, zöldfalat fenntart.
8	Működteti, karbantartja a parkfenntartás gépeit, eszközeit.	Ismeri a parkfenntartás gépeit, eszközeit.	Parkfenntartó gépek használatkor környezettudatos.	Önállóan megítéli az adott munkafázishoz szükséges gépek, eszközök szükségességét.
9	Erőgépet és munkagépet működtet és karbantart.	Ismeri az erőgépek és munkagépek működtetését és karbantartását.	Erőgépek használatkor környezettudatos.	Adekvát módon karbantart.
10	A parkfenntartás során alkalmazza a környezet- és természetvédelem, a fenntarthatóság szempontjait.	Ismeri a parkfenntartás során alkalmazandó környezetvédelmi szempontokat.	Parkfenntartás során elkötelezett a fenntarthatóság iránt.	Környezetvédelmi szabályokat adekvát módon értelmez és alkalmazza a parkfenntartás során.
11	Házikertet fenntart.	Ismeri a házikertek fenntartási munkáit.	Házikert fenntartási munkái során környezettudatos.	Házikertet önállóan fenntart, munkáját felelősségteljesen végzi.

11.7 A részszakma követelményeinek teljesítését mérő szakmai vizsga

11.7.1 Szakmai vizsgára bocsátás feltétele: a részszakma megszerzésére irányuló képzés teljesítése

11.7.2 Projektfeladat

11.7.2.1 A vizsgatevékenység megnevezése: Parkgondozó projektfeladat

11.7.2.2 A vizsgatevékenység leírása:

A) vizsgarész: A vizsgatevékenység két egymástól elkülönülő részből áll: egy parkfenntartási vagy

gépkezelői feladatból és egy növényfelismerési feladatból.

A1: Egy kisebb zöldfelület aktuális fenntartási munkáinak elvégzése, vagy egy kerti kisgép működésének és karbantartásának bemutatása.

A2: A központilag meghatározott növénylistában szereplő 50 db növény és növényi rész felismerése és írásban történő megnevezése magyar névvel.

A növényismereti feladat összeállításánál csak élő növények, illetve növényi részek használhatók. A 50 db felismerendő növény, illetve növényi rész az alábbi megoszlásban kell, hogy szerepeljen:

- 10 db egy és/vagy kétnyári dísnövény
- 15 db évelő dísnövény
- 15 db lombhullató fa, illetve cserje, kúszócserje
- 5 db örökzöld fa, illetve cserje
- 2 db dézsás és/vagy cserepes levél és/vagy virágos dísnövény
- 3 db gyomnövény

B) vizsgarész: A vizsgarész során a vizsgabizottság az A) vizsgarészben meghatározott munkafolyamattal kapcsolatos szakmai beszélgetést folytat a vizsgázóval, kérdéseket tesz fel, amelyek érintik a természetstechnológia, a használatos munkaeszközök, gépek, termelési eredmények, az előállított termékek felhasználásának, értékesítésének, a munka egészségügyi, környezetvédelmi és biztonságtechnikai feltételeinek kérdéskörét.

11.7.2.3 A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 120 perc

A.) vizsgarész: 110 perc (A1: 60 perc, A2: 50 perc)

B.) vizsgarész: 10 perc

11.7.3 A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül: 100%

11.7.4 A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

A.) vizsgarész: A gyakorlat helyszínén végzett gyakorlati vizsgamunka.

A1 vizsgafeladat:

Egy kisebb zöldfelület aktuális fenntartási munkáinak elvégzése, vagy egy kerti kisgép működésének és karbantartásának bemutatása

Vizsgafeladat	Adható pontszámok
Munkafolyamat szervezettsége	10
Szerszámok, berendezések és anyagok használata	15
Ergonómia (emelés, fordulás, szállítás), munkavédelem (egyéni védőeszközök használata)	10
Elvégzett feladatok okszerűsége	20
Elvégzett feladatok sorrendisége	20
Összbenyomás a fenntartás / karbantartás minőségéről	15
Szakmai kérdésekre adott válasz	10

Az adható pontszámok a vizsgafeladat jellegétől függően eltérhetnek.

A2 vizsgafeladat:

A központilag meghatározott növénylistában szereplő 50 db növény és növényi rész felismerése és írásban történő megnevezése magyar névvel.

A növényismeret értékelése az alábbiak alapján történik: A növények/növényi részek helyes megnevezése esetén egy növény/növényi rész megnevezésére 1 pont adható. Így a maximálisan adható pontszám 50 pont. A nagyon helytelenül, olvashatatlanul leírt megnevezésekért nem jár pontszám.

Az A) vizsgarész értékelésének százalékos aránya a vizsgatevékenységen belül: 90% (A1: 70%, A2: 30%)

B) vizsgarész: A vizsgabizottság a munkatevékenységhez kapcsolódóan komplex módon értékeli a vizsgázó felkészültségét, a munkához, a szakterülethez való viszonyát, a szakmai nyelv helyén való alkalmazását.

A B) vizsgarész értékelésének százalékos aránya a vizsgatevékenységen belül: 10%

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 40%-át elérte.

-

11.8 A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges személyi feltételek:-

11.9 A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges tárgyi feltételek:

- Parkfenntartó anyagok (trágyák, mulcsok)
- Parkfenntartó kéziszerszámok (kertészeti szerszámok)
- Kertfenntartás gépei (fűnyírók, fűrészek, kisgépek)
- Egyéni védőfelszerelések • Zöldfelület
- Személyes felszerelés: munkaruha, munkavédelmi lábbeli, metszőolló, munkavédelmi kesztyű, munkavédelmi szemüveg, ültetőkanál

11.10 A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei:-

11.11 A vizsgán használható segédeszközökre és egyéb dokumentumokra vonatkozó részletes szabályok:

- számológép használata megengedett

Az alapfokú művészeti iskola

– „A nemzet felemelkedésének zálogaként a magyar oktatásügy nemes hagyományait a jelen kor elvárásaival és a jövő lehetőségeivel ötvözve, a felnövekvő nemzedékek .....nevelése és minőségi oktatása érdekében az Alaptörvényben foglalt művelődéshez való jog..... megvalósítása, ... továbbá korszerű tudást biztosító köznevelési rendszer irányítása és működtetése céljából az Országgyűlés....” megalkotta a 2011. évi CXCV. törvényt a nemzeti köznevelésről. A nevelő és oktató munka pedagógiai program szerint folyik az intézményekben.

– A pedagógiai program az iskola szakmai stratégiai programja, mely meghatározza a nevelés, a tanítás-tanulás folyamatának helyi pedagógiai elveit, tanterveit, gyakorlatát, működésének feltételeit.

– A nevelőtestület által létrehozott és elfogadott, a fenntartó által jóváhagyott szakmai alapküldetés, mely átfogja az iskola működésének minden területét. Összefoglalja mindazt, ami az iskolahasználók számára fontos információ, rögzíti a szakmai tartalmakat, a nevelés-oktatás folyamatát, a fejlesztési stratégiát.

Az intézmény működését érintő jogszabályok – Az oktatást érintő legalapvetőbb törvények és rendeletek, melyek figyelembevételével készült az Alapfokú Művészeti Iskola pedagógiai programja: • 2011.évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről és ennek módosításai • 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról • 326/2013. (VIII.30.) Kormány rendelet a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény módosításáról, valamint a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról • 3/2011 (I. 26.) NEFMI rendelet az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának bevezetéséről és kiadásáról szóló 27/1998 (VI. 10.) MKM rendelet módosításáról

– Az oktatás szabályozását, az intézmény működését közvetlenül érintő jogszabályok mellett fontos az éves költségvetésről, a pedagógus továbbképzéséről és az államháztartásról szóló jogszabályok ismerete.

AZ ISKOLA MŰKÖDÉSÉNEK ÁLTALÁNOS JELLEMZŐI

A művészetoktatás létjogosultsága

Mária Teréziának a Ratio Educationis–ában 1777-ben rögzített gondolata: „Az iskolapolitikum” nyilvánvalóvá tette a társadalmi berendezkedés, a politika és az oktatás célzottságának szoros összefüggéseit. A felismerés nem új, „csak” ráírta a Platón Államában megfogalmazott elvekre: a nevelésnek jelentős szerepe van az állam megerősítésében. Világtendencia azonban, hogy a reál-tárgyak a technikai fejlődés rendkívüli felgyorsulása következtében nagyobb teret hódítanak, s a humán tárgyakat maguk alá rendelik. A piac törvényei a praktikum felé sodorva erősen befolyásolják szakemberek, pedagógusok, szülők, s nem kevésbé tanulóink gondolkodásmódját.

Egy fontos tényező marad csupán figyelmen kívül, amelynek a bizonyítása nehéz, mert időigényes: művészeti nevelés nélkül, és egyáltalán művészet nélkül sivárabb, érzelmileg szegényebb az ember élete.

Mivel az ember nemcsak értelmi lény, hanem érzelmei is vannak, ezért nem lehet az emberi ténykedéseket csupán a piac törvényei alá rendelni. A versenyben az értelmi tényezők érvényesülése, illetve kizárólagossága eltorzítja azokat az érzelmeket, amelyek az embert szociális lényé teszik.

Hogyan van létjogosultsága a művészetnek ebben a létért, profitért folytatott küzdelemben? A művészet bármely ága valami olyat tesz az emberrel, ami kiemeli a mindennapi lét rohanásából. Gondolatot, emóciót ébreszt. Nincs olyan művészeti ág, amely valamely formai jegyével ne kötné le, ne orientálná figyelmünket, s ne sodorná a finomabb megkülönböztetések felé. Zene, színdarab, tánc, költemény,

•
művészeti alkotás, festmény, szobor, regény, film, mind lehetőséget ad helyzetekkel, hangulatokkal, hőssel való azonosulásra. Megannyi modell a mindennapi élethez, érzéseink kifejezéséhez, a Másikhoz való közeledéshez, a Másik megérintéséhez. Ehhez időre van szükségünk, s el kell időznünk! Hogy érjenek gondolataink, hogy érettebbé váljanak érzelmeink. Hogy összehasonlíthassuk a művet a valósággal. Hogy összehasonlítsuk az egyik művet a másikkal. Hogy az összehasonlítás eredményét megfogalmazzassuk: egyik többet mond, a másik kevesebbet. Az egyik érték, a másik csak a napi használatra szolgál. Az érték – hosszabb, hosszú érvényességű, a használati értéknek csak a pillanatra szóló érvényessége van. A művészi érték, az igazi – túlmutat önmagán, s morális üzenetet is hordoz, emberi, közösségi üzenete van. Minden művészi tevékenység – önmegvalósító, fejlesztő, kreatív, kommunikatív, következőképpen: közösségi. És nem kevésbé cselekvésre hívó, aktiváló, motiváló. Erő. Energia, amely máshol is kifejti hatását, mint az a ténylegesen szűk tér, amelyben éppen megnyilvánul. Idő kell hozzá. És abban való hit, hogy gondozza és karban tartja a személyiséget, a lelki egészséget. Mérhetetlen nagy az az áramlat, áramlás, ami sodor, elsodor, azokat kiváltképp, akiknek nincs mércéjük, belső iránytűjük. Tudatunk kell környezetünkkel, növendékeinkkel, hogy vannak nemzeti hagyományaink, értékeink. Nem terebélyesedhet a fa, a növény koronája, ha nincsenek gyökerei. A művészeti nevelés segíti tradícióink megőrzését is. Nyerhetünk vele egy összetartóbb nemzeti közösséget, motiváltabb individuumokat, kreatívabb személyiségeket, és egymás iránt is felelősebb közösségi embereket.

A zeneoktatás célja, feladata

Az alapfokú művészetoktatás lehetőséget ad az egyetemes kultúra, az európai műveltség, a nemzeti, népi hagyományok, értékek átadására, az érték megőrzés formáinak kialakítására. Alkalmat ad az érdeklődő és fogékony növendékek képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását. A zeneoktatás a különböző zenei műfaj sajátosságait, a művészi megjelenítés módjait ismerteti meg a tanulókkal, miközben célja az is, hogy az önkifejezés eszköztárának gazdagításával a zene alkalmazására, befogadására, művelésére készítsen fel.

Célja:

- az érzelmi és esztétikai nevelés eszközeivel a tanuló zenei készségeinek és képességeinek fejlesztése
- az alkotómunkával együtt járó pozitív élmények segítségével a harmonikus, érzelmileg gazdag, kreatív személyiség kialakítása
- a kultúra iránt nyitott magatartás, az esztétikai érzékenység kialakítása
- kiemelkedő képességű tanulók felkészítése zenei pályára, szakirányú továbbtanulásra

Feladatai, fejlesztési követelményei:

- a zenei műveltség megalapozása és fejlesztése
- a zenei képességek fejlesztése – hallás, ritmusérzék, intonációs érzékenység, fogékonyság a dinamika és a hangszín különbségeire, zenei memória és fantázia, előadói és manuális készség, a zenei karakterek iránti érzékenység kialakítása
- a zenei írás – olvasás alapfokot meghaladó készségeinek megalapozása és kifejlesztése
- a technikai készség, az improvizációs készség és képesség, az alkotó magatartás, a kreativitás kialakítása
- rendszerezett zenei ismeretek, általános zenei műveltség átadása
- a zenei műszavak és jelentésük megismertetése
- a zene logikájának, a harmóniai szerkezet és a forma összefüggéseinek megismertetése

- a főbb zenei stílusok sajátosságainak, a zeneirodalom nagy korszakainak, népünk zenéjének, a zene történetének és a zeneirodalom nagy egyéniségeinek megismertetése
- a kortárs zene befogadására nevelés
- a tanuló rendszeres zenehallgatásra nevelése
- az értékes zene megszerettetése, a növendék zenei ízlésének formálása
- tanulók életkorának megfelelő zenei tárgyú könyvek, ismeretterjesztő művek olvasására való ösztönzés, a társművészetek iránti nyitottság kialakítása
- a zenei élet eseményei iránti érdeklődés felkeltése, illetve részvétel a zenei életben
- tehetséggondozás
- a zenei pályát választó növendékek felkészítése szakirányú továbbtanulásra
- a növendékek rendszeres, céltudatos, igényes munkára, hatékony gyakorlásra nevelése
- a tanuló aktív társas muzsikálásra nevelése
- közreműködés a város, egyéb intézmények kulturális rendezvényein
- zenekarokban, kamaragyüttesekben, kórusokban történő aktív részvételre való előkészítés, ösztönzés
- cserekapcsolatok létesítése hazai és – lehetőség szerint - külföldi zeneoktatási intézményekkel

A tehetséggondozás feladatai:

Az alapfokú zeneoktatás egyik célja az arra alkalmas tanulók felkészítése a szakirányú továbbtanulásra, megyei, területi, országos versenyeken való részvételre. Ennek nem előfeltétele, de útja lehet a „B” tagozaton való felkészítés. Így lehetőség van magasabb óraszámban folytatni az oktatást, és ez feltétlenül szükséges is az eredményes felkészítéshez. Nyitva kell hagyni ennek a lehetőségét azonban olyan tanulók előtt is, akik nem készülnek zenei pályára.

Oktató-nevelő munkánk kiemelt céljai az alábbiak:

- egyénre szabott motiválással a tehetséggondozás hatékonyságának megőrzése,
- nagyobb esélyegyenlőség biztosítása,
- az önfejlesztés, az önművelés, az önértékelés igényének fenntartása,
- tudásszerzésre való igény kialakítása a tanulóknak és pedagógusban egyaránt.

A tehetséggondozás hatékonysága, megőrzése érdekében:

- a problémafelismerő, problémamegoldó képesség igényének fenntartása,
- a tanulás és munkafegyelem megőrzése,
- komplex személyiségfejlesztő program alkalmazása
- a kiemelkedő képességű tanulók felkészítése szakirányú továbbtanulásra

A nagyobb esélyegyenlőség biztosítása érdekében:

- a szociális hátrányok kompenzálása,

-
- a kreativitás fejlesztése,
- továbbtanulási esélyek növelése.

Az alapkú művészetoktatásban részt vevő tanulók számára a program a következő cél- és feladatrendszert határozza meg:

- a látás és látványértelmező képesség fejlesztése,
- a látványértelmezésben szerepet játszó tényezők tudatosítása,
- a megjelenítő és a kompozíciós képesség fejlesztése,
- a vizuális gondolkodás képességeinek fejlesztése: az elemzés, az elvont gondolkodás,
- a képi gondolkodás,
- a képzettársítás és a szintetizálás (sűrités) képességeinek fejlesztése,
- jártasság a térábrázolásban és a geometria alapelemeiben,
- jártasság kialakítása az anatómiai ismeretekben,
- a plasztikai és a síkművészeti technikák készségszintű elsajátíttatása,
- az egyes festői és szobrászi technikák, valamint a médiaművészet (intermédia) megismerése, alkalmazása,
- a vizuális kifejező képesség fejlesztése, a személyiségfejlődés segítése,
- a művészi alkotások iránti aktivitás kialakítása, továbbá a művészi szemléletmód elősegítése, megteremtődése a tanulóknál.

A nevelés-oktatás elvei

A szakosított pedagógiai programban és tantervi irányelveiben képviselt értékek azt a célt szolgálják, hogy a tanulók által választott művészeti ismeretek, készségek, képességek tanulással járjon hozzá a NAT-ban megfogalmazott minél teljesebb személyiség kibontakoztatásához. A művészeti nevelésnek a személyiség fejlesztésére kell törekednie oly módon, hogy a gyermek személyisége gazdagodjék, és tehetsége kibontakozzon. Olyan sajátos tulajdonságokat, készségeket fejleszt, amelyekre a gyermek nyitott és az átlagnál jobb képességeket mutat fel. A tanulók életkori fejlettségi szintjének megfelelő és képességeinek fejlődéséhez szükséges irányelvek, követelmények meghatározásával orientálja a személyiségfejlesztő oktatást. A pedagógiai program biztosítani hivatott, hogy fejlődjön a tanuló: esztétikum iránti érzékenysége és fogékonysága, önismerete és önértékelése, magatartási és együttműködési kultúráltsága, nemzeti identitása, empátiája és érzelmi gazdagsága, kultúrált életmódja és szocializációja, az értékekkel való azonosulása és azok alkotása. A középpontban a tanulók művészeti ismereteinek, tudásának, készségeinek, képességeinek, érzelmeinek, egész személyiségének fejlődése, fejlesztése, gazdagodása áll.

A gyermeket, mint fejlődő személyiséget védelem illeti meg. Az őt érintő döntésekben a gyermek mindenek felett álló, mindenkor érdekeit figyelembe kell venni. A gyermek nevelése elsősorban a család, valamint az általánosan képző iskolák feladata. Ugyanakkor a gyermekek rendelkeznek olyan sajátos érdeklődéssel, tulajdonságokkal, készségekkel, amelyek kibontakoztatása, illetve fejlesztése a művészetoktatási szakintézmények feladata.

A gyermek alapvető érdeke, hogy számára biztosított legyen – amit tehát biztosítanunk kell – a speciális művészeti képzés lehetősége. A NAT-ban képviselt értékek, az egységes, alapvető követelmények és az

•
ezekre épülő differenciálás egyaránt azt a célt szolgálják, hogy a tanulók adottságaikkal, fejlődésükkel, iskolai és iskolán kívüli tanulásukkal, egyéb tevékenységeikkel, szervezett és spontán tapasztalataikkal összhangban – minél teljesebben bontakoztathassák ki személyiségüket. A tanulók az alapismereteket, az alpműveltséget a közismereti intézményekben sajátítják el. Az alapfokú művészeti ismereteket és készségeket pedig az iskolán kívüli rendszerben működő művészeti iskolában szerezhetik meg. Az alapfokú művészeti iskolák a tanulók speciális művészeti érdeklődésére, képességeire épülve végzik pedagógiai tevékenységüket a tehetségek gondozására és a személyiség gazdagodására irányultan.

A tanulók eredményes és hatékony személyiségfejlesztése érdekében rendkívül fontos, hogy iskolánk pedagógiai együttműködést alakítson ki a tanulók közismereti iskolájával, annak osztályfőnökével, pedagógusaival. Az együttműködés során kölcsönös tájékoztatásra van szükség a tanuló tanulmányi teljesítményéről, a művészetoktatási intézményben elért eredményeiről, fejlődéséről és különös tekintettel a pályaorientációjáról. A művészeti iskolában megszerzett ismeretek, készségek és képességek a tanulót számos kulturális közösségi, amatőr művészeti tevékenység művelésére teszi alkalmassá. Ezért fontos, hogy a tanuló a művészeti iskolában eltöltött tanulmányi évei alatt megismerkedjen a közösségi művészeti tevékenység szépségeivel a közös zenélés, éneklés tánc, alkotó tevékenység semmi mással nem helyettesíthető élményével.

A fő cél olyan magatartás és szokás kialakítása, amely biztosíték lehet arra, hogy a tanulónak ez irányú nyitottsága és igénye nem szakad meg a művészeti iskolai tanulmányok befejezésével, hanem felnőtt korában is keresni fogja a kapcsolatot érdeklődésének megfelelő kulturális közösségekkel. Ez akkor érhető el, ha az alapfokú művészeti iskola szakmai segítséget nyújt a művészeti közösségek alakulásához, működéséhez, valamint együttműködik a közösséget fenntartó és működtető kulturális intézményekkel, egyesületekkel. A gyermek művészeti tanulmányai, tanítási órákra, foglalkozásokra való felkészülése, a gyakorlás körülményeinek megteremtése, rendszeres és folyamatos biztosítása, az órákon való megjelenés – különösen a kisiskolás korban – igényli a szülőket, a családok szervező és segítő tevékenységét. A művészeti iskola átlagban napi 1-2 óra időtartamban foglalkoztatja a tanulót. Fontos tehát, hogy a művészeti iskola a tanuló foglalkoztatását arányosan és a gyermek életkorának (terhelhetőségének) figyelembevételével szervezze meg.

A művészeti iskolában kell elsősorban ügyelni arra, hogy a tanulók közismereti iskolai elfoglaltságaihoz igazodva alakuljanak ki az arányos terhelést biztosító elfoglaltságok rendje. Mindezek érdekében az iskola alakítson ki rendszeres együttműködést a családokkal, szülőkkel, hogy a gyermeket megóvja az esetleges túlterheléstől.

Amatőr és professzionális képzés, tehetség gondozás

Az alapfokú művészetoktatás legfőbb értéke a művészetet értő, és kedvelő közönség nevelése. A növendéklétszám arányait tekintve közel 100%-os azok száma, akik a muzsikálás, a tánc, a festés amatőr szintjét választják. A kor kihívásának megfelelően növendékeink a művészeti tudás mellett informatikai, - és nyelvtudás megszerzésére is töreksenek, emellett az iskolák számos fakultatív foglalkozást kínálnak számukra – a színjátszó köröktől a közlekedési ismereteken át a sportfoglalkozásokig, a paletta színes, a választás nehéz. Versenyben maradni óriási feladat a művészeti iskola számára. Rohanó világunkban pedig egyre kevesebben választják az időigényes és hosszútávon megtérülő tevékenységeket, amilyen például a művészettel való foglalatzkodás. Az értékek közvetítéséről nem mondhatunk le éppen akkor, amikor a gyermekek sokszor nem tudják megkülönböztetni a jót a rossztól, az ízléseset az ízléstelentől, a klasszikus értelemben vett értéket a használati értékétől. Akkor, amikor a médiából árad az idegrendszerre károsan ható műsor. A szülők egyre kevesebb időt töltenek gyermekeikkel. Ők pedig a szülőkkel való beszélgetés helyett a saját kortársaiktól várják problémáik megoldását. Az általános és középiskolai követelményrendszer oly mértékben emelkedett, hogy annak teljesítése nagyobb terhet ró a gyermekekre. A kikapcsolódásra, egyéb fakultációs foglalkozásokra nem sok idő jut. A változó

●
körülményekhez, életfelfogáshoz azonban alkalmazkodnunk kell. Első lépés, ha markáns különbséget teszünk az amatőr és professzionális képzés között. Az amatőr, un. „A” tagozatos növendékek számára a legfontosabb az élményszerű oktatás. Az egyéni foglalkozás lehetővé teszi a növendékek tehetségének, személyiségének a megfelelő haladási tempót, a személyre szabott oktatást. Játékosan kell bevezetni a gyermeket a zene, a tánc, a rajz világába! Természetes mozgással, természetes környezetben. Az ismeretek átadása fontos tényező, azonban építeni kell a gyermek fantáziájára, kreativitására, próbálkozásaira.

A művészeti iskola arculatát és színvonalát elsősorban a tehetséges növendékek határozzák meg. Itt nem csak a művészi pályára készülő növendékekről lehet szó, hiszen az „A” tagozaton tanulókból választódik ki az a pár növendék, aki „B” tagozaton, kiemelten foglalkozik a zene, tánc, képző tanulással, s választja élethivatásául, vagy egyszerűen magas szinten műveli azt. A tehetséges „A” és „B” tagozatos növendékekkel való foglalkozás kiemelt feladat a pedagógusok számára. A tehetség felismerése, elfogadása, fejlesztése döntő fontosságú a tanulás folyamatában, ezért kiemelt feladatként kell kezelni.

A tehetség képességek rendszere összetett. A tehetség egyik megnyilvánulása, hogy kreatív, s ez nem függ az életkortól. A kreativitás ismérvei: az eredetiség, képzelőerő, függetlenség, nyitottság, érzékenység, megszállottság, önzés, dominanciára törekvés, tehát komplex jelenség. A tehetségre jellemző a divergens, a „másképp” gondolkodás, az eredetiség, az ötletgazdagság, a flexibilitás (mentális rugalmasság), a szokatlan problémák meglátása és az új megoldások keresése, sőt megtalálása. A tehetség egy megfelelő értelmi szintet, intelligenciát feltételez.

Wechsler szerint: „Az intelligencia az egyénnek az az összesített vagy globális képessége, amely lehetővé teszi, hogy célszerűen cselekedjék, hogy racionálisan gondolkodjék, és eredményesen bánjék környezetével.”

A tehetségnek biológiai háttere van, az örökletesség fontos szerepet játszik. A környezeti tényezők is forrásai a tehetségnek. Fontos szerep jut az utánczás képességének is. A veleszületett adottság képességgé, tehát teljesítménnyé válásához számos más személyiség – összetevőre (akarat, kitartás, becsvágy stb.), valamint megfelelő társadalmi feltételekre és alkalmakra is szükség van.

E feltételeket, alkalmakat biztosítja a művészeti iskolai oktatás rendszere, egy jól szervezett, kiváló munkát végző pedagógus testület.

Személyi feltételek

– A pedagógiai tevékenység alapfeltétele, hogy a tanár ismerje meg növendéke személyiségét, képességét, tehetségét. Ennek ismeretében tervezze az elsajátítandó tananyagot, és ehhez alakítsa ki a hatékony módszereket.

A pedagógusnak tudnia kell, hogy a művészeti nevelés az általános nevelésnek szerves része, továbbá tudnia kell azt is, hogy a tanulók legnagyobb része nem lesz hivatásos művész, hanem az eredményes nevelőmunka alapján a művészeteket szerető, értő és befogadó személy. Mindezek mellett a szaktanárnak különös gonddal kell foglalkozni a tehetséges növendékekkel, a művészeti pályára készülő tanulókkal.

– Munkánk középpontjában a gyermek áll. Az ő képességei, szorgalma határozza meg az eredményeket, de mindig jól érzékelhető a hozzáadott pedagógusi munka. A különböző tanáregyéniségek más és más úton jutnak el a célhoz, egy azonban közös kell legyen: minden a gyermek érdekét kell, hogy szolgálja. – Különös gondot fordítunk a kezdő kollégák segítésére, hiszen mindannyian tapasztaltuk, hogy az első évek nem könnyűek, sok probléma adódhat.

– Igyekszünk megoldást találni arra, hogy a gyermekek igényeit szem előtt tudjuk tartani oly módon, hogy igényfelmérést végzünk rendszeresen a kívánt szakok indítása, fenntartása érdekében. Ez egy ilyen kis

létszámú iskolában, mint a miénk, nem egyszerű feladat, hiszen nagyon fontosnak tartjuk, hogy a beiratkozó gyermekek száma ne aprózódjon el a tanszakok között, de mégis legyen lehetőségük olyan hangszer tanulni, amelyet szeretnének. Ezt szeretnénk egyensúlyban tartani, és az ehhez szükséges személyi feltételek megoldására törekszünk rész munkaidős és óraadó pedagógusok foglalkoztatásával.

– Nagy súlyt szeretnénk fektetni a továbbképzésekre. Legfőbb elképzelésünk az, hogy olyan korszerű ismeretekre tegyünk szert, mely a mindennapi munkánkban hasznosítható.

Tárgyi feltételek, épület, hangszerellátottság, infrastruktúra

– A legalapvetőbb feltétel, hogy a művészeti iskola rendelkezzen a tanulók létszámának és a tanszakainak megfelelő tantermekkel, személyi feltételekkel, felszerelésekkel, eszközökkel.

Az esztétikai nevelés megkívánja, hogy az oktatás környezete esztétikus, kultúralt legyen. Az iskola hangulatában, díszítésében, otthonosságában sajátos vonzó és alkotó hangulatot kell, hogy teremtsen.

A zeneművészeti oktatásra általában jellemző az egyéni oktatás, ezért fontos, hogy az iskola az egyéni és csoportos foglalkozás feltételeinek megfelelő tantermekkel rendelkezzen. A tantermek kialakításánál az akusztikai követelményeket is figyelembe kell venni. A művészeti oktatás alapvető feltétele a megfelelő nagyságú, megfelelő burkolattal ellátott és szellőztethető terem, az előírt felszereltséggel.

A 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet határozza meg a nevelőmunkát segítő eszközök jegyzékét, az egyes művészeti ágak és tanszakok követelményei szerint.

A minisztérium által előírtakhoz képest találunk hiányosságot, mind épületben, mind egyéb tekintetben, mert néhol zajos körülmények között, nagy áthallással, visszhangos termekben folyik az oktatás. Mindazonáltal szeretnénk folyamatosan fejleszteni ezeket az adottságokat, hogy a művészetoktatás megfelelő környezetben folyhasson.

A művészet közvetítéséhez nélkülözhetetlen eszköz a hangszer. A zeneoktatás alapvető feltétele a megfelelő minőségű és mennyiségű hangszerekkel való ellátottság.

Hangszerparkunk bővítése folyamatos. Évről-évre bővül a kottatárunk a hangszereink mennyisége is. Hangszereink kiválasztásánál fő szempontunk az, hogy a növendékeink országos ill. nemzetközi versenyen is magas szinten szerepelhessenek az iskolai hangszereinkkel.

Kiemelt célok

Oktatási feladatunk az általános műveltség megalapozása. A legfontosabb, hogy megszerettessük a zenét és a képzőművészetet, hogy művészetet szerető és értő közönséget neveljünk ebből a gyerekrétegből. Éléményszerűen vezessük el a gyerekeket a művészet varázslatos, lelket nemesítő hatalmához. Tudatosítsuk a növendékekkel a tanultak rendszeres művelésének szükségszerűségét. A dicséret és bírálat egyaránt fontos nevelői eszköz, éljünk vele a megfelelő időben.

Fontos a gyengébb képességű növendékeknél a fokozottabb, ill. intenzívebb foglalkozás speciális módszerekkel. Minden kisgyermek fejleszthető valamilyen szintre. Ösztönözzük őket arra, hogy kitartóan foglalkozzanak a művészet bármely területével. Karoljuk fel a hátrányos helyzetű növendékeinket.

Tehetséggondozás, pályaorientáció

●
Az iskola feladata az is, hogy felismerjük, kiválasszuk a kiemelkedő tehetségeket és tehetséggondozó pedagógiai tevékenységünkkel segítsük, irányítsuk pályaválasztásukat.

Révész Géza 1918-ban megjelent: A tehetség korai felismerése című könyvében kifejti, hogy a tehetség a következő hajlamokon nyugszik:

- intelligencia (átlagon felüli értelmi képesség)
- intuíció, spontaneitás
- a gyermek szellemi – erkölcsi magatartása és akarateroje (a feladat iránti elkötelezettség, motiváció)

Ezeket a képességeket a zenei tehetség, a muzikalitás, a kifejezőerő, a mozgáskoordináció és a pódiumkészség, a rajzkészség stb. szemszögéből minden esetben vizsgálat tárgyává kell tenni! Esetenként konzultáció formájában is. A tehetséggondozás része a munkaképesség fejlesztése, a növendékek fizikai felkészítése, hogy alkalmas legyen a kedvező feltételek kihasználására.

A tehetséggondozást iskolánkban a következő módon valósítjuk meg:

- nagyobb időtartamú „B” tagozatos 2 x 45 perces főtárgyi óra – jelentős versenyek, illetve felvételi előkészítés ideje alatt plusz óraszám beiktatását szeretnénk megvalósítani
- csoportos órákon belül egyéni foglalkoztatás szervezése
- a differenciálást szolgáló taneszközök beszerzése, és biztosítása pl.: kották, CD-k, felvételek
- amennyiben szükséges a kiemelkedő képességű növendékek részére kis létszámú (2-3 fős) csoportok szervezése
- a pedagógusok továbbképzése, hogy a tehetséggondozás feladatait el tudják látni
- a tanulók szerepeltetése megyei, országos versenyeken, találkozók, kurzusokon, ami a növendék megmérettetését és a tanár szakmai tájékozódását egyaránt szolgálja.
- konzultációs lehetőség biztosítása a konzervatóriumokban, és a középfokú művészeti iskolákban
- hangversenyeken, városi rendezvényeken való szereplési lehetőség biztosítása
- a kamarazenélésben való aktív részvétel ösztönzése

A művészeti iskola oktató-nevelő munkája lebonyolításának irányelvei

A Működési Szabályzatban és az éves munkatervben rögzített feladatokat, kötelezettségeket a demokratikus együttgondolkodás határozza meg, minden gondunkat, problémánkat, valamennyi feladatunkat közösen beszéljük és oldjuk meg.

Alapvető fontosságú a művészeti iskolai munkát meghatározó hármas: a szülő-diák-tanár kapcsolat működésképeségének biztosítása. Ez részben könnyű feladat, hiszen a hangszeres, egyszemélyes oktatási forma állandó, közvetlen kapcsolatot jelent növendékekkel, szülővel, s így a tanár pontosan ismerheti, alakíthatja a növendék személyiségét, természetesen szorosan együttműködve a szülővel. Másrészt viszont nehéz feladat a közösségi munka szervezése szempontjából, mert növendékeink nagy része az általános iskolás korosztályhoz tartozik, s a délután szervezett fakultációs programok, szakkörök olyan mértékű leterheltséget jelentenek, és olyan sok időt emésztenek fel, hogy a csoportosan szervezett művészeti iskolai programok kialakítását erőteljesen megnehezítik. A csoportos foglalkozások alkalmával is

●
törekedni kell arra, hogy a növendékek az egyéni sajátosságainak megfelelően fejlődjenek, tehetségüket kibontakoztathassák.

Ösztönözni kell, és lehetőséget biztosítani a kollégáknak ahhoz, hogy a szakmai továbbképzéseken, versenyeken rendszeresen vegyenek részt. Támogatni kell az aktív muzsikusi és művészi tevékenységet, mely szintén a szakmai fejlődés irányába hat.

A muzsika aktív művelésével igyekszünk példát mutatni növendékeink számára, bár ez a pedagógusi munka mellett igen nehéz.

Az iskola kapcsolatai szakmai szervezetekkel, más zeneiskolákkal, művészeti alap- közép- és felsőfokú intézményekkel. – Munkánkban kiemelkedő fontosságú, hogy tevékenységünket nyitottan, érdeklődően, s ne a világtól elzárva végezzük

Rendszeresen a megyei és országos versenyek, találkozók. Az ezeken való részvételt mindenképpen támogatni szükséges, mert ezek azok az alkalmak, ahol a kollégák megismerkedhetnek más tanárok munkájával, eredményeivel, s ez mindig jó összehasonlítási alap.

A MŰVÉSZETI ISKOLA MŰKÖDÉSÉNEK RÉSZLETES LEÍRÁSA

A művészeti iskola működése

– A Művelődési és Közoktatási Miniszter a 27/1998. (VI. 10.) MKM rendeletében rendelkezik a zeneiskolák működéséről, nevelési - oktatási terveiről, a különböző tanszakok óraszámáról, követelményrendszeréről. Ez eltér koncepciójában és tartalmában a közoktatási intézmények tartalmi szabályozásától, a Nemzeti Alaptantervtől. A NAT alapelveket, követelményeket ír elő, a művészetoktatás tantervi programja részletezett kerettanterv jellegű. Ezért a programok alkalmasak a helyi tantervek készítésére. A rendelet 2011-ben átdolgozásra került. Iskolánk a 3/2011 (I. 26.) számú NEFMI rendelet alapján dolgozta át pedagógiai programját és helyi tantervét. – Az alapfokú művészetoktatás követelményei, és tantervi programja tartalmazza a részletes évfolyamonként meghatározott tananyagot, továbbá a kötelező eszköz- és felszerelési jegyzéket meghaladó, az optimális feladat ellátást szolgáló, ajánlott tárgyi feltételeket.

A pedagógiai programban megfogalmaztuk a művészeti terület cél és feladat rendszerében a specifikus, de még mindig általános nevelési elveket. A helyi tantervekben az adott tantárgyra, hangszerre vonatkozó feladatokat határoztuk meg. A követelmények az egyes tanszakokon az adott szakaszokban (alapfok, továbbképző) a tanulók elérendő tudását, készségszintjét határozzák meg.

A működés alapelvei

Az Alapfokú Művészeti Iskola alapfokú művészetoktatási intézmény.

A művészeti iskolában indítható tanszakokat, a képzés idejét, a felvehető maximális gyermek- tanuló létszámot a fenntartó által elfogadott alapító okirat határozza meg. A művészeti oktatás az előképző foglalkozásokon, valamint az alsó fokú és továbbképző osztályokban történik.

– A hangszeres tanulást megelőzheti a szolfézs előképző foglalkozás, de van lehetőség előképző évfolyamokra jelentkezni zene-, és képzőművészeti szakokon egyaránt. Az előképző kihagyásával az első évfolyamba felvehető az, akiről a felvételi vizsgán megállapítottuk, hogy az előképző anyagnak megfelelő ismeretekkel rendelkezik, és a választott hangszer, vagy tanszak tanulására alkalmas. Magasabb évfolyamba vehető fel az a tanuló, aki magánúton, zeneoktató munkaközösségben vagy máshol a művészeti tudást már megszerezte.

•
– A tanuló kérelméről a felvételi bizottság különbözeti vizsga alapján dönt, az Alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának az adott évfolyamra meghatározott rendelkezései alapján. A felvételekre az e célra szervezett bizottság – felvételi vizsga alapján – javaslatot tesz az igazgatónak.

A hangszeres oktatásra való jelentkezésnél a hangszerek megválasztásában adunk tanácsot a szülőknek és a gyermekeknek. Új tanuló felvételéről az igazgató dönt. Felvehető az a tanuló, aki az előző évet egy másik zeneiskolában, vagy művészeti iskolában eredményesen befejezte és tanulmányaiban nincs megszakítás.

A művészeti iskolába az új és régi tanulóknak egyaránt be kell iratkozni. Régi tanulók a beiratkozáskor benyújtják a bizonyítványukat.

Törölni kell a tanulók névsorából azt a tanulót, aki egész évben tíz vagy ennél több órát igazolatlanul mulasztott.

A művészeti iskola lehetőséget biztosít arra, hogy a magánúton tanuló növendék az alapfokú művészetoktatási intézményben vizsgát tehessen.

– A vizsgát egy hónappal előtte írásban köteles kérni az intézmény vezetőjétől. A vizsgáért vizsgadíjat köteles fizetni, melynek mértéke a mindenkori igazgatási díj összege. A sikeres vizsga esetén a bizonyítványba a „magánvizsgát tett” bejegyzést kell beírni.

A művészeti iskola alsó fokú osztályait sikeresen befejező tanuló zenei tanulmányait a művészeti alapvizsga letétele után felvételi vizsgát tehet szakirányú szakközépiskolába, konzervatóriumba.

A tanév rendje határozza meg, hogy a művészeti alapvizsgát mely időpontban kell megszervezni. A vizsgabizottság elnökét az igazgató kéri fel és bízta meg a feladat ellátásával.

Tanulói jogviszony

Beiratkozás

A művészeti iskolába az új, és a régi tanulóknak egyaránt minden évben be kell iratkozni. Régi tanuló a beiratkozásnál a bizonyítványát nyújtja be. A beiratkozás ideje: a tanévzárót követő két munkanap. A beiratkozásról szóló felhívást a beiratkozás előtt legalább 30 nappal közzé kell tenni. Azok a tanulók, akik a beiratkozás napján nem tudnak megjelenni, azt a tanévnyitás előtti munkanapon, pótbeiratkozáskor megtehetik. Lakóhelyváltás, vagy egyéb rendkívüli indok miatt a tanuló a tanév közben is kérheti felvételét, átvételét egy másik intézménybe.

Vendégtanuló

– A tanuló az előírt követelményeket (pl. kötelező tárgyat) másik alapfokú oktatási intézményben is elsajátíthatja. Ilyen esetben a két intézmény megállapodása, illetve a szülői nyilatkozat szükséges.

A művészeti iskolai tanulmányok megszűnése

Törölni kell a tanulók névsorából azt a tanulót, aki:

- fő és melléktárgyakból egész évben összesen 10 órát igazolatlanul hiányzott, és erről az iskola a szülőt írásban értesítette
- a tanév végén hangszeres főtárgyból elégtelen osztályzatot kapott

- tanév közben bejelentette, hogy kimarad, kiskorú tanulónál a szülő írásbeli beleegyezése szükséges •
- akinek tanulói jogviszonya jogerős fegyelmi határozattal szűnt meg.

Mulasztások igazolása

– A tanuló előzetes engedély nélkül csak indokolt esetben (betegség, iskolai elfoglaltság) maradhat távol a főtárgyi és kötelező óráiról. A hiányzást az első órán igazolni kell. Az igazolást a tájékoztató füzetbe be kell vezetni. Orvosi igazolást, az általános iskolai ellenőrzőbe bevezetett igazolást, és a szülő szóbeli értesítését is el lehet fogadni. Ha az igazolatlan hiányzások ismétlődnek, a szülőket írásban értesíteni kell. A tanuló hiányzásait a naplóban vezetni kell.

Jutalmazás

– A jutalmazás lehetőségei: szaktanári dicséret, igazgatói dicséret. A dicséretben részesült tanulót a tanév végén az oklevéllel, könyvvel vagy más egyéb módon jutalmazhatja. Az igazgató feladata, hogy a kiemelkedő eredményt elért tanuló közismereti iskoláját is értesítse.

Fegyelmi eljárások

Azt a tanulót, aki a művészeti iskolai rendszabályokat súlyosan megsérti, fegyelmi eljárás keretében kiszabott büntetéssel kell súlytani. A kiszabható fegyelmi büntetések: megrovás, szigorú megrovás, kizárás.

ZENEMŰVÉSZETI ÁG

Klasszikus zene

Az alapfokú zeneoktatás célrendszere és funkciói

Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja keretében folyó zenei nevelés alkalmat ad az érdeklődő és fogékony tanulók képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását.

A képzés figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, tehetségére építve alakítja készségeiket és gyarapítja ismereteiket.

Lehetőséget ad az egyetemes kultúra, az európai műveltség, a nemzeti, népi hagyományok, értékek átadására, az értékmegőrzés formáinak kialakítására.

A program lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység – nyitottság, igényesség, fogékonyság – alakítása mellett a zene megszólaltatásához szükséges hangszeres készségek megszerzésére, a zenei ismeretek átadására és minden zenei tevékenység tudatosítására, az önálló ismeretszerzés képességére, a hagyományos és az új típusú kultúraközvetítő eszközök alkalmazásával.

A zeneoktatás a különböző zenei műfaj sajátosságait, a művészi megjelenítés módjait ismerteti meg a tanulókkal, miközben célja az is, hogy az önkifejezés eszköztárának gazdagításával a zene alkalmazására, befogadására készítsen fel. Kiemelten fejleszti a közösséggel való együttműködés képességét, az érzelmi és társas intelligenciát.

A KÉPZÉS STRUKTÚRÁJA, ÓRATERVE, TANTÁRGYAI

Hangszeres tanszakok: furulya, fuvola, oboa, gitár, zongora, hegedű, ütő

●
Elméleti tanszakok, tantárgyak: szolfézs.

Egyéb tanszak: kamarazene

„A” tagozaton

- 2+6+4 évfolyam (furulya, fuvola, gitár, zongora, hegedű, ütő.)

- 2+4+4 évfolyam (oboa)

Az első számjegy az előképző, a második számjegy az alapfok, a harmadik számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelentik.

„B” tagozaton

- 5+4 évfolyam (furulya, fuvola, gitár, zongora, hegedű, ütő.)

- 3+4 évfolyam (oboa)

„B” tagozatra a tanulót a zenei előtanulmányokat követően az alapfok második évfolyamától javasolt irányítani. Az első számjegy az alapfok „B” tagozat évfolyam számainak, a második számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelentik.

Elmélet és egyéb főtanszakok

„A” tagozaton

- 4+4 évfolyam (szolfézs)

- 4 évfolyam (kamarazene)

„B” tagozaton

- 3+4 évfolyam (szolfézs)

Az első számjegy az alapfok, a második számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelentik, a kamarazene főtanszak számjegye a továbbképző évfolyamszámát jelöli. „B” tagozatra a tanulót a zenei előtanulmányokat követően, az alapfok második évfolyamától javasolt irányítani.

Az iskola hangszeres és elméleti főtanszakai:

KLASSZIKUS ZENE

Tanszakok és tantárgyak

Fafúvós tanszak tantárgyai: furulya, fuvola, oboa.

Akkordikus tanszak tantárgyai: gitár, ütő

Billentyűs tanszak tantárgyai: zongora

Vonós tanszak: hegedű

•
Zeneismeret tanszak tantárgyai: szolfézs kötelező, szolfézs, zeneismeret

Kamarazene tanszak tantárgyai: kamarazene

Hangszeres tanszakok – egyéni képzés

Az előképzőt a növendéknek nem kötelező elvégezni.

Főtárgy: Hangszeres tanszakokon egyéni, elméleti és kamarazenei tanszakokon csoportos.

Kötelező tantárgy: Szolfézs (csoportos), „B” tagozat esetén zongora (egyéni).

Ha a tanuló már teljesítette a kötelező tantárgy követelményeit (szolfézs alapfok 4. évfolyam), akkor helyette a kötelezően választható tantárgyak közül köteles egyet felvenni. Indokolt esetben a tanuló felmenthető a kötelező, ill. kötelezően választható tantárgyak látogatása alól. Ez esetben az intézmény ezt köteles figyelembe venni a normatíva igénylésénél.

Kötelezően választható tantárgyak: Szolfézs, zeneismeret, kamarazene.

Választható tantárgyak: Szolfézs, zeneismeret, kamarazene, második hangszer (egyéni).

Kötelező kiegészítő foglalkozás: Korrepetíció (zongorakiséret) a hangszeres (kivéve gitár, zongora) főtárgyakhoz szorosan kapcsolódó kötelező foglalkozás.

A tanszak kötelezően előírt tantárgyai és azok óraszámai figyelembevételével mellett a tanuló más művészeti ág (képző-és iparművészet) képzéseibe is bekapcsolódhat, illetve azok óráin részt vehet.

A tanítási órák (foglalkozások) száma és azok ideje tanítási hetenként értendő.

Hangszeres és elméleti tanszakok:

„A” tagozat, 2 + 6 + 4 évfolyam

„B” tagozat (2) +6+4 évfolyam

Kötelezően választható tárgy: „A” tagozat 5-10 évfolyamon 2 x 45’(csoportos)

Választható tárgy: Elmélet 1 vagy 2 x 45’ (csoportos), zongora vagy második hangszer 1 x 30’ (egyéni).

Kamarazene: Csoportlétszám 2-8 fő maximum 15 fő 1 x 45’

A kamarazene főtárgyként csak az alapfokú hangszeres évfolyamok elvégzése után, kötelezően választható tantárgyként a 4. évfolyam elvégzése után tanulható.

„B” tagozat

Hangszeres és elméleti tanszakok-alapfok 2. évfolyamtól javasolt. Kiemelkedő tehetségű tanulók 1. évfolyamtól is „B” tagozatra vehetők, igazgatói és szaktanári javaslat alapján.

Kötelező zongora: „B” tagozat 1 x 30’ (egyéni), a 3. évfolyamtól.

Óraterv

	Évfolyamok		
Tantárgy	Előképző	Alapfok	Továbbképző

	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Fő tárgy	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tárgy	2	2	2	2	2	2						
Kötelezően választható tárgy							2	2	2	2	2	2
Választható tárgy	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
ÖSSZESEN	2-6	2-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A TANÍTÁSI ÓRÁK SZÁMÁRA ÉS KÉPZÉSI IDEJÉRE VONATKOZÓ RENDELKEZÉSEK

A tanítási órák (foglalkozások) száma és azok képzési ideje egyheti időtartamra értendő.

„A” és „B” tagozat, 2+10 évfolyamos (hosszú) tanszakok

Fő tárgy:

„A” tagozaton minimum 2x30 perc (egyéni) vagy minimum 2x45 perc (csoportos)

„B” tagozaton minimum 2x45 perc (egyéni)

Korrepetíció (zongorakíséret) ideje:

„A” tagozaton (minimum)

- 1. évfolyamig 5 perc
- 2-3. évfolyamon 10 perc
- 4. évfolyamtól 15 perc

„B” tagozaton (minimum)

- 1-2. évfolyamon 10 perc
- 3-4. évfolyamon 15 perc
- 5. évfolyamtól 20 perc

Kötelező tárgy: a képzési ideje minimum 2x45 perc

„A” tagozaton a 4. évfolyam végéig

„B” tagozaton a 10. évfolyam végéig

Kötelezően választható tárgy:

„A” tagozaton az 5-10. évfolyamig

Választható tárgy: az előképző 1. évfolyamától egy vagy két foglalkozás

„B” tagozaton

- elmélet: minimum 1x45 perc

- - gyakorlat: minimum 1x45 perc (csoportos), vagy minimum 1x30 perc (egyéni)
- hangszer minimum 2x30 perc (egyéni)

Kamarazene: minimum 1x45 perc

A kamarazene csoportlétszáma a műfajnak megfelelően 2-8 fő, maximum 15 fő.

Zenekar, kórus: minimum 2x45 perc

Kötelező zongora: minimum 1x30 perc

„A” és „B” tagozat, rövid tanszakok

Főtárgy:

„A” tagozaton minimum 2x30 perc (egyéni) vagy minimum 2x45 perc (csoportos)

„B” tagozaton minimum 2x45 perc (egyéni)

Korrepetíció (zongorakíséret) ideje:

Hangszeres tanszakon

„A” tagozaton (minimum)

- 1. évfolyamig 5 perc
- 2. évfolyam 10 perc
- 3. évfolyamtól 15 perc

„B” tagozaton (minimum)

- 1. évfolyam 10 perc
- 2. évfolyam 15 perc
- 3. évfolyamtól 20 perc

Magánének tanszakon

„A” tagozaton minimum 20 perc

„B” tagozaton minimum 30 perc

Kötelező tárgy: a képzési idő minimum 2x45 perc

„A” tagozaton a 4. évfolyam végéig

„B” tagozaton az utolsó évfolyam végéig

Kötelezően választható tárgy „A” tagozaton az 5. évfolyamtól:

- elmélet: minimum 1x45 perc
- gyakorlat: minimum 1x45 perc (csoportos), vagy minimum 1x30 perc (egyéni)

Választható tárgy: az előképző 1. évfolyamától 1 vagy 2 foglalkozás

„B” tagozaton

- elmélet: minimum 1x45 perc

•
- gyakorlat: minimum 1x45 perc (csoportos), vagy minimum 1x30 perc (egyéni)

Kamarazene: minimum 1x45 perc

A kamarazene csoportlétszáma a műfajnak megfelelően 2-8 fő, maximum 15 fő.

Zenekar, kórus: minimum 2x45 perc

Kötelező zongora: minimum 1x30 perc

A zeneoktatás kötelezően előírt tantárgyai és azok óraszámai figyelembevételével mellett a tanuló más művészeti ág (képző- és iparművészeti, táncművészeti, szín- és bábművészeti ág) képzésébe is bekapcsolódhat, illetve azok központilag meghatározott tanítási óráin részt vehet.

A ZENEOKTATÁS ÁLTALÁNOS FEJLESZTÉSI KÖVETELMÉNYEI, FELADATAI

A zenei műveltség megalapozása és fejlesztése.

A zenei képességek fejlesztése (hallás, ritmusérzék, intonációs érzékenység, fogékonyság a dinamika és a hangszín különbségeire, zenei memória és fantázia, előadói és manuális készség, a zenei karakterek iránti érzékenység kialakítása).

A zenei olvasás és írás alapfokot meghaladó készségének megalapozása és kifejlesztése.

A technikai készség, az improvizációs készség és képesség, az alkotó magatartás, a kreativitás kialakítása.

Rendszerezett zenei ismeretek, általános zenei műveltség átadása.

A zenei műszavak és jelentésük megismertetése.

A zene logikájának, a harmóniai szerkezet és a forma összefüggéseinek megismertetése.

A főbb zenei stílusok sajátosságainak, a zeneirodalom nagy korszakainak, népünk zenéjének, a zene történetének és a zeneirodalom nagy egyéniségeinek megismertetése.

A kortárs zene befogadására nevelés.

A tanuló rendszeres zenehallgatásra nevelése.

Az értékes zene megszerettetése. A tanulók zenei ízlésének formálása.

A tanulók életkorának megfelelő zenei tárgyú könyvek, ismeretterjesztő művek olvasására való ösztönzés. A társművészetek iránti nyitottság kialakítása.

A zenei élet eseményei iránti érdeklődés felkeltése, illetve részvétel a zenei életben.

Tehetséggondozás.

A zenei pályát választó tanulók felkészítése szakirányú továbbtanulásra.

A tanulók rendszeres, céltudatos, igényes munkára, hatékony gyakorlásra nevelése.

A tanuló aktív társas muzsikálásra nevelése.

Közreműködés az egyéb intézmények kulturális rendezvényein.

Az amatőr zenekarokban, kamaraegyüttesekben, kórusban történő aktív részvételre való előkészítés, ösztönzés.

Cserekapcsolatok létesítése hazai és - lehetőség szerint - külföldi zeneoktatási intézményekkel.

Kiemelt kompetenciák a zeneoktatás területén

Bemeneti kompetencia:

– Azok az adottságok és képességek, amelyek alkalmassá teszi az oktatásba bekapcsolódó tanulót arra, hogy elsajátítsa a zenetanuláshoz szükséges kompetenciákat.

Szakmai kompetencia

– A zenei képességek és készségek fejlesztése (hallás, ritmusérzék, intonációs érzékenység, fogékonyság a dinamika és a hangszín különbségeire, zenei memória és fantázia, előadói és manuális készség, a zenei karakterek iránti érzékenység).

– A zenei olvasás és írás készségének megalapozása és fejlesztése.

– A hangszeres technikai készség, az improvizációs készség fejlesztése.

Személyes kompetencia

– Érzelmi intelligencia, művészi kifejező készség, szorgalom, önfegyelem, elhivatottság, kreativitás, ötletgazdagság, az alkotói magatartás, lelkiismeretesség, önbizalom.

Társas kompetencia

– Együttműködés képessége (közös munka, alkalmazkodás, irányíthatóság, tolerancia, kommunikációs készség), azon viselkedési formák tanulása, amely alapján konstruktívan be tud illeszkedni és aktívan részt tud venni a társas zenélésben.

– Esélyegyenlőség.

Módszertani kompetencia

– Tanulás módszerének tanulása, a tanulók rendszeres, céltudatos, igényes munkára, hatékony gyakorlásra nevelése.

– Rendszerezett zenei ismeretek, általános zenei műveltség megalapozása.

– A zene logikájának, a harmóniai szerkezet és a forma összefüggéseinek megismertetése.

– A főbb zenei műfajok, stílusok sajátosságainak, a zeneirodalom nagy korszakainak, népünk zenéjének, a zene történetének, az előadó-művészet és a zeneirodalom nagy egyéniségeinek megismertetése.

– A kortárs zene befogadására nevelés.

– A tanulók zenei ízlésének formálása, a tanuló rendszeres zenehallgatásra nevelése.

– A társművészetek iránti nyitottság kialakítása.

– Tehetséggondozás.

– Hátrányos helyzetűekkel való differenciált foglalkozás.

– A zenei pályát választó tanulók felkészítése szakirányú továbbtanulásra.

A művészeti alapvizsga általános követelményei

A művészeti alapvizsgára bocsátás feltételei

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

A művészeti alapvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja

A művészeti alapvizsga követelményeit, vizsgafeladatait – valamennyi vizsga tantárgy tekintetében – az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével- az iskola helyi tanterve tartalmazza.

A művészeti alapvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálható legyen a tanuló felkészültsége és tudása. A művészeti alapvizsgát háromtagú vizsgabizottság előtt kell letenni. A vizsgabizottság elnökét és tagjait a vizsga szervezője bízza meg.

Vizsga tantárgynak csak az a tantárgy választható, amelyet az intézmény pedagógiai programja szerint biztosít, valamint a tanuló a tantárgy tanításának utolsó évfolyamán az előírt tantárgyi követelményeknek eleget tett.

A művészeti alapvizsga vizsga tantárgyak

Alapvizsga tantárgyai

Az alapvizsga írásbeli és/vagy szóbeli, valamint gyakorlati vizsgarészből áll. Az alapvizsgán az „A” tagozatos tanuló választhat írásbeli, vagy szóbeli vizsga között. A „B” tagozatos tanulók számára mindkét vizsgarész kötelező. Gyakorlati vizsgát valamennyi tanulónak kell tennie.

1. Írásbeli vizsga tantárgya

Hangszeres tanszakok „A” tagozat: szolfézs kötelező, vagy szolfézs, vagy zeneismeret.

Hangszeres tanszakok „B” tagozat: szolfézs.

Kamarazene főtárgy („A” tagozat): szolfézs, vagy zeneismeret.

2. Szóbeli vizsga tantárgya

Hangszeres tanszakok „A” tagozat: szolfézs kötelező, vagy szolfézs, vagy zeneismeret

Hangszeres tanszakok „B” tagozat: szolfézs.

Kamarazene főtárgy („A” tagozat): szolfézs, vagy zeneismeret.

3. Gyakorlati vizsga tantárgya

●
Hangszeres tanszakok „A” és „B” tagozat, kamarazene főtárgy („A” tagozat): főtárgy.

A vizsgák ideje

Hangszeres főtárgyak

Gyakorlati vizsga

„A” tagozat minimum 10 perc

„B” tagozat minimum 10 perc

Elméleti tantárgyak

„A” tagozat: írásbeli: minimum 45 perc; vagy szóbeli: minimum 10 perc

„B” tagozat: írásbeli: minimum 45 perc; és szóbeli: minimum 15 perc

Elméleti vizsga:

„A” tagozat írásbeli: minimum 45 perc; vagy szóbeli: minimum 10 perc

„B” tagozat írásbeli: minimum 45 perc; és szóbeli: minimum 15 perc

Kamarazene főtárgy („A” tagozat)

Gyakorlati vizsga: minimum 10 perc

Előrehozott vizsga

Az Alapfokú Művészeti Iskola tanulói számára előrehozott vizsga is szervezhető.

Előrehozott művészeti alapvizsga az egyes tantárgyra előírt iskolai tanulmányi követelmények teljesítése után, a tanulói jogviszony fennállása alatt, az iskolai tanulmányok teljes befejezése előtt szervezhető.

A művészeti alapvizsga egyes részei alóli felmentés

Mentesülhet az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen – egyéni versenyzőként – az adott tanévben döntőbe került.

Ha a tanuló már rendelkezik a zeneművészeti ág valamelyik tanszakán megszerzett művészeti alapvizsgával, akkor az adott tantárgyakból a vizsga alóli felmentés adható.

A művészeti alapvizsga minősítése

A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán és záróvizsgán vizsga tantárgyanként külön– külön osztályzattal kell minősíteni.

Az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei.

A kiválasztás szempontjai:

- a szülőket csak a szükséges mértékig lehet anyagilag terhelni, a kottákat úgy kell kiválogatni, hogy az mindenki számára elérhető legyen

- az iskola az arra rászorulóknak könyvtári példányokat kölcsönöz

Elektroakusztikus zene

AZ ALAPFOKÚ ELEKTROAKUSZTIKUS ZENE OKTATÁS CÉLRENDSZERE ÉS FUNKCIÓI

Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja keretében folyó elektroakusztikus zenei nevelés alkalmat ad az érdeklődő és fogékony tanulók képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását.

A képzés figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, tehetségére építve alakítja készségeiket és gyarapítja ismereteiket.

Lehetőséget ad az egyetemes kultúra, az európai műveltség, a nemzeti, népi hagyományok, értékek átadására, az értékmegőrzés formáinak kialakítására a digitális technika modern eszközeivel.

A program lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység – nyitottság, igényesség, fogékonyság – alakítása mellett a zene megszólaltatásához szükséges készségek megszerzésére, a zenei ismeretek átadására és minden zenei tevékenység tudatosítására.

A zeneoktatás a különböző zenei műfajok sajátosságait, a művészi megjelenítés módjait ismerteti meg a tanulókkal, miközben célja az is, hogy az önkifejezés eszköztárának gazdagításával a zene alkalmazására, befogadására készítsen fel.

A KÉPZÉS STRUKTÚRÁJA

Tanszakok és tantárgyak

Billentyűs tanszak tantárgyai: szintetizátor–keyboard

Zeneismeret tanszak tantárgyai: szolfézs kötelező, szolfézs, zeneismeret

Kamarazene tanszak tantárgya: kamarazene

Hangszeres tantárgyak – egyéni képzés

„A” tagozat

Főtárgy: szintetizátor–keyboard

Kötelező tantárgy: szolfézs kötelező *

Kötelezően választható tantárgy: szolfézs, zeneismeret, kamarazene, második hangszer

Választható tantárgy: szolfézs, zeneismeret, kamarazene, második hangszer, valamint a klasszikus zene tantervi programjainak tantárgyai

* Ha a tanuló már teljesítette a kötelező tantárgy követelményeit (szolfézs alapfok 4. évfolyam), akkor helyette a kötelezően választható tantárgyak közül körül köteles egyet felvenni.

•
Óraterv 1.

Tantárgy	• É V F O L Y A M O K											
	Előképző		Alapfok									
	(1.)	(2.)	1.	2.	3.	4.	5.	6.				
Főtárgy	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2				
Kötelező tantárgy	(2)	(2)	2	2	2	2						
Kötelezően választható tantárgy								2	2			
Választható tárgy	(0-2)	(0-2)	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2			
Összesen	(4-6)	(4-6)	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6			

A képzés évfolyamainak száma:

(2)+6 évfolyam: szintetizátor-keyboard

Az első (zárójelben levő) számjegy az előképzettség, a második számjegy az alapfok, a harmadik számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelentik. Az előképző évfolyamokat nem kötelező elvégezni.

A tanítási órák időtartama:

Főtárgy: „A” tagozaton minimum 2x30 perc (egyéni)

Kötelező tantárgy: „A” tagozaton a 4. évfolyam végéig 2x45 perc

Kötelezően választható tantárgy: 5 – 10. évfolyamig

Egyéni foglalkozás: minimum 1x30 perc

Csoportos foglalkozás: minimum. 2x45 perc

(kamarazene: 2– 8 fő)

Választható tantárgy:

Az előképző 1. évfolyamától a képzés teljes idejében 1 vagy 2 tantárgy.

Egyéni foglalkozás: minimum 1x30 perc

Csoportos foglalkozás: minimum 1x45 perc

(kamarazene: 2– 8 fő)

„B” tagozat

Főtárgy: szintetizátor–keyboard

Kötelező tantárgy: alapfokú évfolyamokon szolfézs, továbbképző évfolyamokon szolfézs

Kötelezően választható tantárgy: zongora

Választható tantárgy: szolfézs, zeneismeret, kamarazene, második hangszer, valamint a klasszikus zene tantervi programjainak tantárgyai

A képzés évfolyamainak száma:

(2+2)+4 évfolyam: szintetizátor–keyboard

„B” tagozatra a tanulót a szintetizátor–keyboard főtárgynál az alapfok harmadik évfolyamától javasolt irányítani.

Az első (zárójelben levő) számjegy az előképzettség, a második számjegy az alapfok, a harmadik számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelentik. Az előképző évfolyamokat nem kötelező elvégezni.

A tanítási órák időtartama:

Főtárgy: „B” tagozaton 2x45 perc (egyéni)

Kötelező tantárgy: „B” tagozaton a 12. évfolyam végéig 2x45 perc

Kötelezően választható tantárgy:

Egyéni foglalkozás: minimum 1x30 perc

Választható tantárgy: a képzés teljes idejében

Egyéni foglalkozás: minimum 1x30 perc

•
Óraterv 1

Tantárgy	• É V F O L Y A M O K											
	Előképző		Alapfok									
	(1.)	(2.)	(1.)	(2.)	3.	4.	5.	6.				
Főtárgy	(2)	(2)	(2)	(2)	2	2	2	2				
Kötelező tantárgy	(2)	(2)	(2)	(2)	2	2	2	2				
Kötelezően választható tantárgy					1	1	1	1				
Választható tárgy	(0-2)	(0-2)	(0-2)	(0-2)	1	1	1	1				
Összesen	(4-6)	4-6	(4-6)	(4-6)	5-6	5-6	5-6	5-6				

A képzés évfolyamainak száma:

(2+2)+4 évfolyam: szintetizátor–keyboard

„B” tagozatra a tanulót a szintetizátor–keyboard főtárgynál az alapfok harmadik évfolyamától javasolt irányítani.

Az első (zárójelben levő) számjegy az előképzettség, a második számjegy az alapfok, a harmadik számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelentik. Az előképző évfolyamokat nem kötelező elvégezni.

A tanítási órák időtartama:

Főtárgy: „B” tagozaton 2x45 perc (egyéni)

Kötelező tantárgy: „B” tagozaton a 12. évfolyam végéig 2x45 perc

Kötelezően választható tantárgy:

Egyéni foglalkozás: minimum 1x30 perc

Választható tantárgy: a képzés teljes idejében

Egyéni foglalkozás: minimum 1x30 perc

Csoportos foglalkozás: minimum 1x 45 perc

(kamarazene: 2– 8 fő)

A ZENEOKTATÁS ÁLTALÁNOS FEJLESZTÉSI KÖVETELMÉNYEI

Kiemelt kompetenciák a zeneoktatás területén

Bemeneti kompetencia

– Azok az adottságok és képességek, amelyek alkalmassá teszi az oktatásba bekapcsolódó tanulót arra, hogy elsajátítsa a zenetanuláshoz szükséges kompetenciákat.

Szakmai kompetencia

– A zenei képességek és készségek fejlesztése (hallás, ritmusérzék, intonációs érzékenység, fogékonyság a dinamika és a hangszín különbségeire, zenei memória és fantázia, előadói és manuális készség, a zenei karakterek iránti érzékenység).

– A zenei olvasás és írás készségének megalapozása és fejlesztése.

– A hangszeres technikai készség, az improvizációs készség fejlesztése.

Személyes kompetencia

– Érzelmi intelligencia, művészi kifejező készség, szorgalom, önfegyelem, elhivatottság, kreativitás, ötletgazdagság, az alkotói magatartás, lelkiismeretesség, önbizalom.

Társas kompetencia

– Együttműködés képessége (közös munka, alkalmazkodás, irányíthatóság, tolerancia, kommunikációs készség) azon viselkedési formák tanulása, amely alapján konstruktívan be tud illeszkedni és aktívan részt tud venni a társas zenélésben.

– Esélyegyenlőség

Módszertani kompetencia

– Tanulás tanulása, a tanulók rendszeres, céltudatos, igényes munkára, hatékony gyakorlásra nevelése.

– Rendszerezett zenei ismeretek, általános zenei műveltség megalapozása.

– A zene logikájának, a harmóniai szerkezet és a forma összefüggéseinek megismertetése.

– A főbb zenei műfajok, stílusok sajátosságainak, a zeneirodalom nagy korszakainak, népünk zenéjének, a zene történetének, az előadóművészet és a zeneirodalom nagy egyéniségeinek megismertetése.

– A kortárs zene befogadására nevelés.

– A tanulók zenei ízlésének formálása, a tanuló rendszeres zenehallgatásra nevelése.

– A társművészetek iránti nyitottság kialakítása.

– Tehetség gondozás.

– Hátrányos helyzetűekkel való differenciált foglalkozás

– A zenei pályát választó tanulók felkészítése szakirányú továbbtanulásra.

A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEI

A művészeti alapvizsgára bocsátás feltételei

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

A művészeti alapvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményeit, vizsgafeladatait – valamennyi vizsga tantárgy tekintetében – az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével az iskola helyi tantervében kell meghatározni.

A művészeti alapvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálható legyen a tanuló felkészültsége és tudása. A művészeti alapvizsgát háromtagú vizsgabizottság előtt kell letenni. A vizsgabizottság elnökét és tagjait a vizsga szervezője bízza meg.

A művészeti alapvizsga lebonyolítása a vizsgáztató intézmény feladata.

Vizsga tantárgynak csak az a tantárgy választható, amelyet az intézmény pedagógiai programja szerint biztosít, valamint a tanuló a tantárgy tanításának utolsó évfolyamán az előírt tantárgyi követelményeknek eleget tett.

A művészeti alapvizsga vizsga tantárgyak

Alapvizsga tantárgyai

Az alapvizsga írásbeli szóbeli, valamint gyakorlati vizsgarészből áll. Az alapvizsgán az „A” tagozatos tanuló választhat írásbeli, illetve szóbeli vizsga között. A „B” tagozatos tanulók számára mindkét vizsgarész kötelező. Gyakorlati vizsgát valamennyi tanulónak kell tennie.

1. Írásbeli vizsga tantárgya:

Hangszeres tanszakok főtárgy („A” tagozat): szolfézs kötelező, vagy szolfézs, vagy zeneismeret

Hangszeres tanszakok főtárgy („B” tagozat): szolfézs

2. Szóbeli vizsga tantárgya

Hangszeres tanszakok főtárgy („A” tagozat): szolfézs kötelező, vagy szolfézs, vagy zeneismeret

Hangszeres tanszakok („B” tagozat): szolfézs

3. Gyakorlati vizsga tantárgya

Hangszeres tanszakok főtárgy „A” és „B” tagozat: főtárgy

A vizsgák ideje:

Hangszeres főtárgyak

●
A gyakorlati vizsga időtartama

„A” tagozat: minimum 10 perc

„B” tagozat: minimum 15 perc

Gyakorlati vizsga

Elméleti tantárgyak:

„A” tagozat: írásbeli: minimum 45 perc; vagy szóbeli: minimum 10 perc

„B” tagozat: írásbeli: minimum 45 perc; és szóbeli: minimum 15 perc

Előrehozott vizsga

Az alapfokú művészetoktatási intézmény tanulói számára előrehozott vizsga is szervezhető.

Előrehozott művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga az egyes tantárgyra előírt iskolai tanulmányi követelmények teljesítése után, a tanulói jogviszony fennállása alatt, az iskolai tanulmányok teljes befejezése előtt szervezhető.

A művészeti alapvizsga egyes részei alóli felmentés

Mentesülhet az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen – egyéni versenyzőként – az adott tanévben döntőbe került.

Ha a tanuló már rendelkezik a zeneművészeti ág valamelyik tanszakán megszerzett művészeti alapvizsgával vagy záróvizsgával, akkor az adott tantárgyakból a vizsga alól felmentés adható.

A művészeti alapvizsga minősítése

A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán vizsga tantárgyanként külön–külön osztályzattal kell minősíteni.

Amennyiben az intézmény előrehozott művészeti alapvizsgát szervez, úgy annak eredményét a művészeti alapvizsgán figyelembe kell venni.

A művészeti alapvizsga eredményét a vizsga tantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a végső eredmény meghatározásában a főtárgyból kapott osztályzat a döntő.

Eredményes művészeti alapvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsga tantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.

Sikertelen a vizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott.

Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

KÉPZŐ ÉS IPARMŰVÉSZETI ÁG

Fejezet

1.1 Bevezető

„A művészet célja nem a külső forma, hanem a belső lényeg megjelenítése.” Arisztotelész

Családi szinten nem mindenki engedheti meg vagy fordít gondot arra, hogy különböző művészetekkel ismertesse meg gyermekét, akár áldozzon arra időt, pénzt, háttér támogatást, hogy a gyermek foglalkozzon is vele. A Forrás Oktatási Központ vezetősége fontosnak látja, érzi, hogy minél több diákjának biztosíthassa ezt, kinek-kinek az érdeklődésének megfelelően.

2014.szeptemberétől az alapfokú művészeti iskolánk keretében képzőművészettel is foglalkozhatnak az érdeklődő diákok. A képességnek és a tehetségnek olyan területét kínáltuk fel és nyitottuk meg a gyerekek előtt, mely sokak számára élményt, sikert, ösztönzést jelenthet. Különösen azoknak jelent kiemelkedési, örömteli foglalkozást, akik az iskolai tanulmányaik egyéb területén kevésbé motiváltak, esetleg sikertelenek.

Iskolán küldetési nyilatkozata alapján intézményünkben segíteni kívánjuk diákjainkat egy olyan érési-fejlődési folyamatban, amelyben gondolkodó, művelt emberré, szabad és gazdag személyiséggé, felelős polgárrá, tisztességes és emberséges, alkotásra és boldogságra képes emberré válhatnak. Ezt példamutatással, bibliai erkölcsiségű személyiségfejlesztéssel, valamint alapkészségek folyamatos fejlesztésével kívánjuk elérni, figyelembe véve a gyermekek, tanulók életkorát, és egyéni képességeit. Ebbe a

törekvésbe illeszkedik a képzőművészeti képzés is: Megláttatni mindenben Isten szeretetét.

Jelenleg egy tanteremben folyik a képzőművészeti munka, műhely és raktár nélkül.

1.2. AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI

ÉRTÉKEI

Az alapfokú művészeti iskola a művészeti nevelés segítségével valósítja meg az értelmi és érzelmi nevelést, a személyiség formálását, fejlesztését.

●
A művészeti nevelés:

hozzájárul a szellemi és lelki tulajdonságok gyarapításához,
kialakítja a jó és szép iránti igényt,
fokozza a társadalmi, gazdasági, szociológiai, etikai kérdések iránti érzékenységet,
fejleszti a problémaérzékenységet,
kifejleszti a gondolat és vélemény-nyilvánítás igényét,
erősíti a kifejező és közlő képességet,
elősegíti a kreativitás fejlődését, fejleszti a tervező és alkotó képességeket,
aktivitásra, problémamegoldásra serkent.

Összességében megállapítható, hogy a művészetekkel való foglalkozás:

kialakítja az észlelés és befogadás érzékenységét,
fejleszti a kommunikációs készségeket,
mindezzel lehetővé teszi a kultúra átvételét, átadását, a tudás megszerzését,
kialakítja a kifejezés, az alkotás, a létrehozás-teremtés képességét,
elősegíti a testileg, lelkileg egészséges, harmonikus személyiség kialakulását.

Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység – nyitottság, igényesség, ízlés, erkölcsi fogékonyság – alakítása mellett a látás kiművelésére és tudatosítására, bővítve a képi műveltséget a képi emlékezet és a teremtő képzeletet.

Az alkalmazott didaktikai eljárások, a motiváció elősegíti a kreativitás fejlődését, az önálló ismeretszerzés és alkotó tevékenység kibontakozásához szükséges összetevők, pozitív beállítások, szokások elsajátítását.

A tervező, konstruáló, anyagformáló, eszközhasználó, tárgykészítő és környezetalakító tevékenységek gyakorlata nemcsak a kezűgyességet, technikai kompetenciákat fejleszti, kialakítja a képességet a gondolatok, érzések, elképzelések, tapasztalatok vizuális eszközökkel való megjelenítésének gyakorlatára.

Az összeállított program alkalmas arra, hogy a képző- és iparművészeti tevékenységek iránt érdeklődő és vonzódó tanulók képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző művészeti szakterületeken való jártasságok, kompetenciák megszerzését és gyakorlatát.

A képzés segíti a vizuális kultúra, a képző- és iparművészet iránt fogékony tanulók fejlődését.

A képző- és iparművészeti oktatás a vizuális kultúra ágait, a műfaji sajátosságokat, a művészi kommunikáció megjelenítési módjait ismerteti meg a diákokkal miközben célja az is, hogy a múlt és jelen

•
értékeit megszerettesse, továbbadja, mindezzel segítsen a tanulók életkorának megfelelő vizuális műveltség kialakításában.

Nevelési munkánk szerves részét képezi az elfogadott társadalmi értékek átadása: a becsületesség, nyíltság, őszinteség, felelősség, segítőkészség, egészséges életmód, környezetvédelem. Fontosnak tartjuk ezek elfogadását, az ennek megfelelő viselkedést.

A művészeti oktatás-nevelés legfőbb eszköze az alkotó munka közben végzett produktív tanulás. Ebben a folyamatában fontos szerepet kap az egyéni kísérlet, kutatás, a tapasztalás, a megértés, az elmélyítés. Olyan pedagógiai légkört igyekszünk megvalósítani, amelyben a diákok tudnak és akarnak tanulni. Iskolaközösségünkben fontos alapelv jó hangulatú iskolai légkör megteremtése, annak érdekében, hogy hozzá tudjuk segíteni a tanulókat saját problémájuk végiggondolásához, céljaik megfogalmazásához, az általuk megérlelt döntések véghezviteléhez.

Az alapfokú művészetoktatás képző- és iparművészeti ága felkészít:

a látvány megfigyelésére, értelmezésére, analízisére,

a vizuális információk, közlemények megértésére, a képi gondolkodásra, a vizuális absztrakcióra, a vizuális önkifejezésre, alkotásra,

tanulmányok, szabadkézi vázlatok, grafikák, festmények, plasztikák, makettek, modellek, konstrukciók, objektumok, installációk készítésére,

tervezésre, konstruálásra, eszközhasználatra, anyagalakításra, tárgykészítésre, környezetformálásra, azaz az alkotás kompetenciáira.

A vizuális nevelés, a képző- és iparművészeti oktatás hatásrendszere: a szem, az agy és a kéz intelligenciájára épít, azt fejleszti.

A vizuális nevelés elősegíti:

a látvány érzékeny megfigyelését, annak megragadását, befogadását,

a megfigyelték értelmezését, kiemelését,

a gondolatok, érzések, mondanivaló képből, tárgyasult formában történő kifejezését.

A vizuális nevelés-oktatás folyamatában a tanuló:

érez, észlel, megfigyel, tanulmányozza a látványt, a jelenséget,

következtetéseket von le, megállapításokat fogalmaz meg.

A képző- és iparművészettel történő nevelés, tehetséggondozás lehetőséget nyújt:

- a vizuális megjelenítő képesség, a vizuális alkotó, kifejező készség, a vizuális logika, az elvont gondolkodás, a kreativitás fejlesztésére, az alkotó módszerek tágítására, az önismeret és önállóság kialakítására. Gyorsan változó világunkban ezekre a kompetenciákra óriási szükség van.

A tanuló a képző- és iparművészeti nevelési folyamatban megismeri:

a kép- és tárgytervezés, az alkotás eszközeit, módszereit, melynek segítségével megjelenít, közöl, kifejez, véleményez, alakítja, azaz formálja a világot.

Nevelő oktató munkánk legfontosabb értékei:

hasznosítható tudás átadása,

a személyiség sokoldalú fejlesztése,

az önállóság, öntevékenység, motiváció iránti igény kialakítása,

nyitottság az újra, rugalmasság, kreativitás, leleményesség, tolerancia, önfogadás, a gondolkodás, a problémamegoldás, a kompetencia alapú tevékenység előtérbe állítása, fegyelmezett kitartó munkavégzés, tanulás,

együttműködés, kooperáció másokkal, egészséges, pozitív életszemlélet.

1.3. AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA CÉLJA

Az alapfokú művészetoktatás célrendszere:

A szakon belül nyújtson speciális művészeti ismereteket és az alkotó munkával együtt járó pozitív élmények segítségével, járuljon hozzá a harmonikus, érzelmileg gazdag, kreatív személyiség kialakításához.

Alakítsa ki a kultúra iránti nyitott magatartást, az esztétikai érzékenységet, neveljen a művészetek befogadására, értésére és művelésére.

Sajátos eszközeivel ösztönözzön a társadalmi érintkezésben és kommunikációban a toleráns magatartásra.

Ismertesse meg a művészeti ág alapvető ismeretanyagát és technikáit.

Alapozza meg a művészi kifejezőkészségek kialakítását, bontakoztassa ki a tanulók alkotó fantáziáját.

Járuljon hozzá ahhoz, hogy a gyermekek személyisége nyitottá váljon a közösségi alkotó tevékenységek és általában a művészetek iránt.

Adjon teret a gyermeki fantázia kibontakozásának, a tanulók kreatív megnyilatkozásainak.

Időtálló értékek közvetítése révén járuljon hozzá a gyermekek ízlésének, kritikai érzékének fejlesztéséhez.

●
Alakuljon ki a tanulóknál a világ megismerésének az igénye, igény a folyamatos önművelésre, az értékelés és önértékelés, valamint az önálló tanulás képességeinek kialakítására.

Nevelési céljaink fontos eleme a szülőföld megismertetése, a hazaszeretet érzésének kialakítása, megerősítése, emlékeink, hagyományaink tisztelete, ápolása, megbecsülése, egészséges nemzeti önbecsülés.

Jellemezze tanulóinkat nyitottság és tolerancia más népek, fajok, kultúrák, szokások iránt.

Legyenek érdeklődők a társadalmi jelenségek és problémák iránt, legyen igényük a közösségi tevékenységre, a demokrácia érvényesítésére.

Mindezek alapján

Alakuljon ki a tanulóknál a befogadó attitűd, ismerjék meg a másféle szociális és kulturális háttérrel rendelkező társaik problémáit, legyenek nyitottak, megértők és segítők a lemaradókkal szemben.

Alakuljon ki a belső motiváció a feladatok megvalósítása során.

Alakuljon ki a folyamatos reflexió és önreflexió igénye a tanulóknál.

Alakuljon ki az igényük arra is, hogy tudásukat, megszerzett ismereteiket másokkal is megosszák.

1.4. AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA FELADATAI

A pedagógiai célrendszer az alábbi konkrét feladatok elvégzésével valósul meg:

a korszerű művészeti nevelés-oktatás tananyagtartalmának átadása,

a művészi képességek kibontakoztatása,

a művészi tehetségek fejlesztése, szakirányú felkészítése,

a művészetoktatáshoz való egyenlő hozzáférés biztosítása,

kiemelt figyelmet fordítva a hátrányos helyzetű tanulók felkarolására,

kompetencia alapú oktatás biztosítása,

az egyén, a személyiség fejlődését biztosító tanulási formák alkalmazása,

- érdekes, motiváló, problémamegoldó feladatok kimunkálása, alkalmazása, személyre szabott feladatok megfogalmazása, differenciálás, versenyekre, továbbtanulásra felkészítés.

A vizuális művészeti tevékenység legfontosabb kompetencia-területei:

Szakmai kompetenciák: A környezet által közvetített üzenetek befogadása, értelmezése. Tervezési készség, alkotói magatartás, kreativitás, vizuális gondolkodás, vizuális kifejezőkészség, eszközhasználati készség, anyaghasználati készség, komplex szemlélet, tudatos környezetformálás igénye, biztonságos munkavégzés képessége, az esztétikum iránti igény és befogadóképesség, problémaérzékenység, véleményformálási képesség.

Személyes kompetenciák: Nyitottság, fejlődőképesség, önállóság, önkifejezés, rugalmasság, érzékenység, kísérletező kedv, interaktivitás (személyközi kapcsolatok, kooperáció).

Társas kompetenciák: Motiválhatóság, empatikus készség, együttműködési készség, kezdeményező-készség, segítőkészség.

Módszerkompetenciák: Figyelemösszpontosítás, gyakorlatias feladatértelmezés, ismeretek helyénvaló alkalmazása, következtetési képesség, kreativitás, ötletgazdagság, módszeres munkavégzés, nyitott hozzáállás, probléma felismerés, –megoldás, tervezési készség, új ötletek, megoldások kipróbálása, a munkakörnyezet tisztántartása.

Tanórán kívüli tevékenységek

Tehetséggondozó óra: A tanulmányi versenyekre, képzőművészeti pályázatokra jelentkező gyerekek felkészítése, a versenyre utazás előkészítése, verseny helyszínére utazás megszervezése, díjátadóra utazás.

Tanulmányi kirándulás: A tanulmányi kirándulás célja a művészeti ággal való szorosabb megismerkedés. A kirándulás során kiszakadva a megszokott mindennapi környezetből a tanulás oldottabb formában és nem a tanítás –tanulás folyamatában, hanem művészi élmények közvetése útján valósul meg.

2. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI

FELADATOK

2.1. AZ ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI NEVELÉS SZEREPE A TANULÓK SZEMÉLYISÉGÉNEK FEJLESZTÉSÉBEN

Az alapfokú művészeti oktatás-nevelés a teljes emberré válást (az értelmi és érzelmi nevelés közötti összhangot), a közösségformálást, a szociokulturális hátrányok csökkentését,

a kulcskompetenciák fejlesztését, a világ komplex befogadását, az önkifejezést és örömet jelentő alkotás lehetőségét, a tehetséggondozást segíti elő.

A különböző művészeti területekkel összefüggő gyakorlati tevékenységek, kreatív feladatok által az ismeretek élményszerűvé, a tanulók sajátjaivá válnak, segítik a mélyebb megismerést, és fejlesztik a kreativitást. A művészetekkel való foglalkozás hozzájárul az észlelés érzékenységének, a kifejezés árnyaltságának fejlesztéséhez.

A művészeti tevékenység magában hordozza a személyiségformálás specifikus lehetőségét. A művészeti nevelés biztosítja a tanulás személyes tapasztalati módját. A tanulók élményszerű tapasztalatokon keresztül ismerhetik meg a művészeti stílusok és irányzatok sokszínűségét, valamint azokat a kifejezési formákat, amelyek a képző- és iparművészetben megjelennek.

Az alapfokú művészeti nevelés feltárja a művészet megörökítő, átörökítő szerepét, megérteti, hogy az alkotás az egyik legértékesebb emberi alapképesség.

A művészeti nevelés megalapozza a tanuló esztétikai szemléletét, kommunikációs képességét, az alkotómunka iránti igényét. A rendszeresen átélt pozitív élmények alakítják ki azokat az emberi tulajdonságokat, magatartási szokásokat, melyek a művészetek területén az eredményesség összetevői. A művészeti nevelés az alkotó típusú tevékenységek megismertetése által járul hozzá az akarat, az alkotó-alakító cselekvőképesség fejlesztéséhez.

Iskolánk nevelő-oktató munkájának alapvető feladata a személyiségfejlesztés.

A személyiségfejlesztés az önfejlődés elősegítése, a belső lehetőségeket kicsaló és azokat társas kapcsolatokban kipróbáló öntapasztalás folyamata, melynek során arra építünk, ami a személyiségünkben lehetőségként adott. Olyan élményekkel szolgáljuk e fejlesztőmunkát leginkább, amelyekben a gyermek önmaga rájöhet arra, hogy mire képes. A foglalkozásokon a megszokott pedagógiai helyzettől eltérő, szabad, felszabadult, a spontaneitást, a kreativitást támogató, elfogadó klímára van szükségünk a művészi kibontakozáshoz. Meg kell tanítanunk az elfogulatlan, nyitott, „rácsodálkozó” attitűdre.

2.2. SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS NEVELÉSI FELADATOK

A személyiségfejlesztés leghangsúlyosabb feladatai:

Az értelmi kompetencia fejlesztése:

az ismeretek, alapfogalmak, alapelvek megismerése, befogadása,
az egyszerű és bonyolultabb összefüggések megértése, következtetések levonása,
a már meglévő ismeretek alkalmazása, újrafogalmazása,
kreatív alkotói folyamatok kialakulása.

A pszichomotoros kompetencia fejlesztése: Az életkori sajátosságok szerint felépített tananyag és követelményrendszer az egymásra épülő tanulási folyamatokat is meghatározza.

Az érzelmi, akarati kompetencia fejlesztése: A pedagógus feladata, hogy alakítsa ki a tanulóknál a befogadás készségét. Nyitottak legyenek minden új befogadására, keltse fel érdeklődésüket a tananyag iránt, a megismerés utáni vágy legyen a tanóra hajtóereje.

A szociális érzékenység fejlesztése: Az egyéni és közösségi tudat, az általános személyes világtudat kialakításán túl fontos, hogy kialakuljon a „másság” elfogadásának képessége. Célunk, hogy a segítő életmódra nevelés eredményeképpen szociális érzékenység jellemezze tanulóinkat.

A közösségi kompetencia fejlesztése: A pedagógus, mint vezető elősegíti a tanuló társas, rokonszenvi, közösségi kapcsolatainak kialakulását, fejlődését. Gondoskodik arról, hogy a tanulók megfelelő gyakorlatot szerezzenek az együttes tevékenységek, közös programok, produkciók tervezésében és megvalósításában.

Az egészséges kulturált életmódra nevelés: Fontos, hogy az egészséges, kulturált életmódra nevelés az egész oktatási folyamatot áthassa.

Ezért nagy szerepet kap nevelésünkben az empátiás készségek kialakítása, valamint a kommunikációs verbális és nonverbális eszközeink megismertetése készségszintre emelése.

2.3. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS TEVÉKENYSÉGRENDSZERE

A személyiségfejlesztés kiemelt feladata: a normál és hátrányos helyzetű tanulók képességeinek fejlesztése. Az eltérő képességű, motivációjú tanulók számára egyéni cél, tananyagtartalom, egyéni tanulási módszerek biztosítása.

Az emberi, erkölcsi, művészeti értékek felismertetése, befogadása, amely alapján kialakul az egyén érték- és szokásrendje.

●
Ezen értékek az alábbi területek fejlesztése révén érhetőek el:

Érzelmi nevelés: az érzelmek fejlesztése, mélyítése, gazdagítása (céltudatosság, elhatározottság); a kitartás, a kudarcok és akadályok leküzdésének képessége.

Erkölcsei nevelés, jellemformálás: a jó-rossz, helyes-helytelen, igaz-hamis felismertetése; az őszinteség, a felelősség vállalása (hűség, állhatatosság); az alapvető erkölcsi ismeretek megismertetése, az érték tisztelete, bibliai erkölcsiségű személyiségfejlesztéssel.

Akarati nevelés: a saját egyéniség kibontakoztatására való igény felkeltése, szorgalom, többre törekvés.

Nemzeti öntudatra nevelés: a szülőhely a haza múltjának és jelenének megismertetése; a nemzeti hagyományok, a nemzeti kultúra megismertetése; emlékeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése.

Egészséges, kulturált életmódra nevelés: az önkiszolgálási motívumok erősítése, az önvédelmi motívumok kialakítása; szuverenitási motívumok, az önértékelést szolgáló motívumok fejlesztése.

Személyes képességek fejlesztése: a vizuális-téri befogadói és alkotói kompetenciák fejlesztése; a befogadó, önkifejező képesség kialakítása.

Észtétikai nevelés: a szép és a rendezettség igényének kialakítása.

Egészséges életmódra nevelés: a szomatikus nevelés erősítése.

Közösségi kapcsolatokra felkészítő nevelés: a társas kapcsolatok fontosságának tudatosítása; együttműködési készség kialakítása; az illedelmes, természetes viselkedés tudatosítása.

3. A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSSEL, AZ ISKOLA SZEREPLŐINEK EGYÜTTMŰKÖDÉSÉVEL KAPCSOLATOS FELADATOK

Az osztályokban tanító pedagógus feladata a közösségépítés, a közösségfejlesztés, ezen keresztül a személyiségformálás. A pedagógusok, tanulók együttműködése a napi munkakapcsolatokban és megbeszélésekben nyilvánul meg.

Az iskolai közösségfejlesztés helyszínei:

tanórák - szaktárgyi órák,

tanórán kívüli foglalkozások-bemutatók

- kiállítások, kirándulások, művészeti tábor

Mindkét terület sajátos foglalkoztatási formát követel, mások az egyes területek feladatai, céljai, abban azonban megegyeznek, hogy valamennyien tevékenyen hozzájárulnak:

az egyén (tanuló) közösségi magatartásának kialakításához,

véleményalkotó, véleménynyilvánító képességének fejlődéséhez,

a közösségi szokások, normák elfogadásához (etikai értékrend),

a másság elfogadásához,

az együtt-érző magatartás kialakulásához,

harmonikus embertársi kapcsolatok fejlesztéséhez.

A műhelymunka lehetőséget biztosít arra, hogy a résztvevők a kiscsoportos foglalkozás keretein belül felismerjék a közösség erejét. Az együtt alkotás segíti formálni az alkalmazkodó-, a szocializációs és kommunikációs képességeket.

A tanulók felelősnek érzik magukat társaik sikeréért is, az empátias képesség és a segítőkészség elmélyül. A tudatos és fegyelmezett alkalmazkodás vállalásával fejlődik az együtt gondolkodás élménye.

A hibák megbeszélése, a bírálat, a jó megoldások megerősítése, az egyéni teljesítmény mások produktumaihoz való viszonyítása hozzájárul a reális énkép kialakulásához, az értékítélet objektivitásához.

A tanórán kívüli foglalkozások szervezésének elvei: A tanórán kívüli foglalkozásokról a pedagógus, írásban tájékoztatja a szülőket. Az ingyenesen igénybe vehető programok mellett térítési díj ellenében igénybe vehető programokat is kínálunk.

4. A TEHETSÉG ÉS KÉPESSÉG KIBONTAKOZTATÁSÁT SEGÍTŐ

PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉGEK

Kiemelten tehetséges gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelhető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.

„A tehetség valamely adottságnak, képességnek vagy képesség együttesnek kimagasló szintje, a feladatok iránti erős elkötelezettség és a magas kreativitás kölcsönhatása.” /Pedagógiai szakkifejezések/.

A tehetség kibontásában rendkívül fontos az információ felvétele és kezelése, a problémaérzékenység és a megoldásra való törekvés, valamint a kompetencia, tehát a hatékonyság, ügyesség érzése valamely területen.

A művészetoktatás alapfeladata a tehetséggondozás. A képző- és iparművészeti nevelés minden tevékenysége a fenti cél megvalósulását kell, hogy segítse. Kutatási adatok szerint a tehetséggondozással rendelkezők mindössze ötöde kibontakoztatja ki tehetségét, négyötöde kiaknázatlan marad. A pályázatokon, versenyeken való részvétel elősegítése érdekében biztosítani kell számukra a tanulmányi munkában az egyéni haladás lehetőségét.

Az átlagtól eltérő, különlegesen tehetséges gyerekek is egyéni bánásmódot igényelnek.

A tananyagot nagyobb léptékkel elsajátító tanulók differenciált oktatását egyénre szabott feladatokkal biztosítjuk.

A tehetség és a képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek:

egyéni és csoportos feladatok,

pályázatok, versenyekre, bemutatókra való felkészítés,

Az országos tanulmányi versenyen való eredményes szerepléssel az alapfokú művészeti-és záróvizsga alól mentességet kaphatnak.

Tehetséges tanulók nyilvántartása, követése: Intézményünkben a tanulmányi versenyeken eredményeket elérő tehetségeket nyilvántartjuk

5. AZ ISKOLAVÁLTÁS, VALAMINT A TANULÓ ÁTVÉTELÉNEK SZABÁLYAI

A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK ÉS AZ ALKALMASSÁGI VIZSGA

SZABÁLYAI, A FELVÉTEL ÉS AZ ÁTVÉTEL HELYI SZABÁLYAI

Minden tanuló joga, hogy alapfokú művészetoktatás képzéseit igénybe vegye. A művészeti képzés igénybevételéhez előképzettségre, alkalmassági vagy felvételi vizsga letételére nincs szükség. Tehát az előképző, illetve az alapfok első évfolyamába történő felvételhez jelentkezési lap és szülői nyilatkozat benyújtása szükséges.

A tanuló az iskolával tanulói jogviszonyban áll. A tanulói jogviszony felvétel vagy átvétel útján keletkezik. A felvétel és az átvétel jelentkezés alapján történik. A felvételtől vagy átvételtől az iskola igazgatója dönt. A tanulói jogviszonyt a tanuló az első tanév megkezdésétől gyakorolhatja.

A különbözeti vizsga: Ha a tanuló az alapfokú művészeti iskola magasabb évfolyamára kéri felvételét, illetve a felvételi bizottság magasabb évfolyamba javasolt, különbözeti vizsgát kell tennie. A vizsga anyagát (a megjelölt magasabb évfolyam előtti évfolyam, vagy az évfolyamok tantárgyai és tananyagai,) a tantervi követelmények figyelembevételével az iskola állítja össze. A különbözeti vizsgáról jegyzőkönyv készül. A különbözeti vizsga eredményét a bizonyítványba a különbözeti vizsga dátumával kell bejegyezni és a megjegyzés rovatba a különbözeti vizsga tényét bejegyezni...Külbözeti vizsga szervezése a tanév rendje szerinti időpontban lehetséges. Jelentkezés a tanév rendje szerint. A feladat megoldását vizsgabizottság értékeli, aki az alapfokú művészetoktatás követelményeinek teljesítése alapján javaslatot tesz, hogy melyik évfolyamra, vegye fel a tanulót.

A tanuló év közben is adhat be jelentkezési lapot művészeti iskolai tanulmányok megkezdése, illetve folytatása céljából..

Ha a tanuló egy vagy több tantárgy több évfolyamra megállapított követelményeit egy tanévben teljesíti, osztályzatát minden érintett évfolyamra meg kell állapítani, az osztályzatokat valamennyi elvégzett évfolyam bizonyítványába be kell jegyezni.

Más alapfokú művészetoktatási intézményből érkező tanuló átvétele történhet:

az elvégzett évfolyamok figyelembevételével,

külbözeti vizsgával,

Megszűnik a tanulói jogviszony:

-
- ha a tanulót másik iskola átvette, az átvétel napján,
- ha kiskorú tanuló esetén a szülő vagy a nagykorú tanuló írásban bejelenti, hogy kimarad az iskolából, a bejelentésben megjelölt napon.
- ha a tanuló tanulói jogviszonyát fizetési hátralék miatt az igazgató a szülő, nagykorú tanuló esetén a tanuló eredménytelen felszólítása és a tanuló szociális helyzetének vizsgálata után megszünteti, a megszüntetés tárgyában hozott döntés jogerőre emelkedésének napján.
- ha az iskola, kötelező foglalkozásairól a jogszabályban meghatározott időnél igazolatlanul többet mulasztott.
- megszűnik a tanulói jogviszony a kizárás az iskolából fegyelmi határozat jogerőre emelkedésének napján.

6. A CSOPORTBONTÁSOK ÉS AZ EGYÉB FOGLALKOZÁSOK

SZERVEZÉSÉNEK ELVE

Iskolánkban a Képző és Iparművészeti oktatásban összevont osztályok működnek

Összevont osztály: az alapfokú művészeti iskolában legalább kettő, legfeljebb négy iskolai évfolyam tanulóiból alkotott osztály.

Az intézményünkbe jelentkező tanulókat az életkoruk alapján soroljuk évfolyamokba. A köznevelési törvény lehetővé teszi négy egymást követő évfolyam tanulóinak egy csoportba szervezését.

Csoportbontás akkor alkalmazunk, ha egy-egy csoport létszáma egyébként nem tenné lehetővé a műhelygyakorlat tantárgy igényes elsajátítását

7. A TANULÓ TANULMÁNYI MUNKÁJÁNAK ELLENŐRZÉSÉNEK ÉS ÉRTÉKELÉSÉNEK MÓDJA, RENDJE.

A pedagógus - a tanuló teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékeli, félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősíti. A tanuló magatartásának és szorgalmának értékelését és minősítését a csoportvezető végzi.

●
Az érdemjegyekről a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét rendszeresen értesíteni kell. A félévi és az év végi osztályzatot az érdemjegyek alapján kell meghatározni.

Az évközi érdemjegyeket és az év végi osztályzatokat szóbeli értékelés kíséri. Az iskola az osztályzatról a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét félévkor értesítő, év végén bizonyítvány útján értesíti. Az érdemjegy és az osztályzat megállapítása a tanuló teljesítményének, szorgalmának értékelésekor, minősítésekor nem lehet fegyelmezési eszköz.

Az érdemjegyek és osztályzatok a következők:

- a tanuló tudásának értékelésénél és minősítésénél jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1),
- a tanuló magatartásának értékelésénél és minősítésénél példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2),
- a tanuló szorgalmának értékelésénél és minősítésénél példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2).

Az iskola által alkalmazott jelölés, értékelés érdemjegyre, osztályzatra való átváltásának szabályait a helyi tantervben kell meghatározni.

A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette.

A tanuló az iskola igazgatójának engedélyével az iskola két vagy több évfolyamára megállapított tanulmányi követelményeket egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt is teljesítheti.

A képző- és iparművészeti oktatás eredményessége elsősorban a művészeti alkotó tevékenység produktumaival mérhető.

A tanulók osztályzatait évközi teljesítménye és érdemjegyei vagy a különbözeti vizsgán nyújtott teljesítménye alapján kell megállapítani.

A számonkérés formái: Szóbeli megnyilvánulások, önálló gyűjtőmunka, kutatás, kísérlet, rajzi, festési, mintázási, tervezési, tárgyalgatási produktumok, projektek, bemutatók. Írásbeli feladatot többnyire csak önként, egy-egy projekt megoldása, illetve az országos pályázatok szakmai tartalmának bemutatása kapcsán készít a tanuló. Az alapfokú művészetoktatás képző- és iparművészeti ágán a szóbeli feleltetés sem jellemző. Inkább órai szóbeli megnyilvánulásokról, beszámolókról beszélhetünk. Az eredmények mérése elsősorban a gyakorlati produktumok (tervek, tervvázlatok, munkafázisok, kész produkciók) alapján történik.

A gyakorlati munka értékelésének módjai: tervek, rajzok osztályozása, a munkafolyamat közben szóbeli értékelés, a kézmunkák értékelése osztályzattal, gyakorlati vizsga (vizsga-remek készítése). A tanulók gyakorlati munkáját érdemjegyekkel minősítjük.

- Az értékelés általunk meghatározott kritériumai: Az értékelésnek folyamatosnak, kiszámíthatónak, konkrétan, igazságosnak, személyre szólónak, a fejlődésben megtett utat figyelembe vevőnek, az önértékelést segítőnek, további erőfeszítésekre serkentőnek, az egészséges munkakedvet fenntartónak kell lennie.

8. AZ ELLENŐRZÉS ÉS ÉRTÉKELÉS FORMÁI

A vizuális nevelésben a formatív értékelés a leggyakoribb. Ide tartozik az órai gyakorlati munkát rendszeresen kísérő tanári biztatás, dicséret, kritikai megjegyzés.

A pedagógus a tanuló tudását, teljesítményét tanítási év közben rendszeresen - havonként - értékeli.

Érdemjegyek: jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1). Az értékelésről, az érdemjegyekről a tanuló szülőjét - felnőtt tanulók kivételével - a tájékoztató füzet útján tájékoztatni kell.

Félévi és tanév végi osztályozás: A félévi, illetve tanév végi osztályzatnak a tanuló félévi, illetve egész évi munkáját, valamint a tanév végi vizsgakiállításon mutatott teljesítményét kell tükröznie.

A tanév végi vizsgára nem bocsátható, illetve nem osztályozható az a tanuló, akinek a tanévben az igazolt és igazolatlan mulasztásai együttesen meghaladják az előírt kötelező óraszám egyharmadát, kivéve, ha a tananyagot elsajátította és nevelőtestületi engedéllyel beszámolót tesz.

Az osztályzatokat félévkor számjeggyel a tájékoztató füzetbe, év végén a naplóba, a törzslapra és a bizonyítványba szómegjelöléssel és számjeggyel kell bejegyezni.

Félévkor azt értékeljük, hogy az időarányos követelményeket milyen szinten sajátította el. Fél évkor és év végén az adott évfolyam követelményei alapján összeállított feladat megoldására kerül sor. A félévi és az év végi vizsgamunkák kiállítás által kerülnek bemutatásra. A tanév során a bemutatókon, pályázatokon, kiállításokon való szereplést is értékeljük, illetve figyelembe vesszük. A számonkérésnél teljesíthető követelményeket állítunk a tanulók elé. Az értékelésnél figyelembe vesszük a tanuló fejlődését.

9. A SZORGALOM ÉS A MŰVÉSZETI TÁRGYAK MINŐSÍTÉSÉNEK ELVEI

●
9.1. A szorgalom minősítése az egyéni képességek alapján történik.

A szorgalomra adott érdemjegy, osztályzat a követelmények figyelembevételével fejezi ki a tanulmányi tevékenységhez való viszonyt.

A szorgalom értékelésének követelményei:

A szorgalom példás, ha a tanuló:

- felkészülését a rendszeresség, kötelességtudat és a pontosság jellemzi,
- óra alatt érdeklődéssel figyel, aktivitása, teljesítménye állandó,
- a feladatok végzésében önálló, rendszeres,
- tehetségéhez mérten vesz részt a munkában,
- önművelése rendszeres és többirányú, szorgalmával példát mutat, serkent.

Jó a tanuló szorgalma, ha:

- tanórákra való felkészülésében rendszeres, de nem alapos,
- óra alatt spontán aktivitással vesz részt,
- a tananyag iránt érdeklődik csupán,
- a csoportmunkában és az önálló munkában tehetségéhez mérten igyekszik részt venni.

Változó a tanuló szorgalma, ha:

- óra alatt hullámszó aktivitást mutat,
- tanórákra való felkészülése rendszertelen,
- feladatait érdektelenül végzi,
- érdeklődése nem aktív, önművelése rendszertelen.

Hanyag a tanuló szorgalma, ha:

- a szorgalom teljes hiánya jellemzi,
- feladatait nem végzi el, érdektelenség, közöny jellemzi,
- az órai munkában passzív,
- a tanultakat nem akarja alkalmazni.

A szorgalom értékelése: A tanulók szorgalmának értékelését a tantárgy pedagógusa végzi.

●
Az érdemjegyekről a tanulókat és a kiskorú tanulók szüleit rendszeresen értesíteni kell.

A szorgalom értékelésének formái: szóbeli és írásbeli dicséretetek.

A tanulók tanulmányi munkájának értékelése folyamatos.

9.2. A művészeti tárgyak értékelésének követelményei:

Jeles a teljesítménye annak:

aki a tantervi követelményeknek kifogástalanul eleget tesz,

tudja a tananyagot, képes alkalmazni

Jó a teljesítménye annak.

aki a tantervi követelményeknek kevés, jelentéktelen hiányossággal tesz eleget,

apróbb bizonytalanságai vannak az ismeretanyagban és az alkalmazásban

Közepes a teljesítménye annak:

aki a tantervi követelményeknek néhány hiányossággal tesz eleget,

ismeretei hiányosak, az alkalmazáshoz nevelői segítségre van szüksége

Elégséges a teljesítménye annak:

aki a tantervi követelményeknek nagy hiányosságokkal tesz eleget,

de a továbbhaladáshoz szükséges minimális ismeretekkel, jártasságokkal rendelkezik

Elégtelen a teljesítménye annak:

aki a tantervi követelményeknek a nevelői útbaigazítással sem képes eleget tenni

teljesítménye a minimum szintet sem éri el.

10. A TANULÓ JUTALMAZÁSÁNAK ELVEI

A tanulót a tőle várható jobb teljesítmény elérése érdekében jutalmazzuk. A jutalmazáskor a tanuló önmagához mért fejlődését, a szaktárgyi tudásban, a személyiségfejlődésben, szocializálódásban elért változásokat, a szaktárgyi versenyeken, pályázatokon, projekteken nyújtott teljesítményt értékeljük. A jutalmazás konkrét eseményekhez pl.: pályázati eredményhirdetés, illetve a félévi és év végi intézményi értékelésekhez kapcsolódik.

●
A tanulók jutalmazásának elvei:

Azt a tanulót, aki tanulmányi munkáját képességeihez mérten kiemelkedően végzi, aki kitartó szorgalmat vagy példamutató közösségi magatartást tanúsít, hozzájárul az intézmény jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez, az intézmény dicséretben részesíti, illetve jutalmazza.

Az intézmény jutalmazza azt a tanulót, aki a közösségi életben tartósan jó szervező és irányító tevékenységet végez.

A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, a példamutatóan egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben és jutalomban lehet részesíteni.

A jutalmazás formái:

Évközi jutalmak formái: szaktanári dicséret szóban, szaktanári dicséret írásban, igazgatói dicséret írásban, tanulóközösség előtt átadott igazgatói dicséret.

Az év végi jutalmak formái: oklevél, jutalomkönyv, igazgatói dicséret.

Igazgatói dicséretben kell részesíteni azt a tanulót, aki az iskolán kívül rendezett országos vagy regionális tanulmányi-művészeti versenyen, pályázaton 1-6 helyezést ért el. Az igazgatói dicsérethez, dicsérő oklevélhez könyv vagy más tárgyjutalom is kapcsolódhat.

A dicséretet a tanügyi nyilvántartásokba (osztálynapló, bizonyítvány, törzslap) is bevezetésre kerülnek.

11. A képzés struktúrája

Az iskola egyes évfolyamain tanított tantárgyak, és azok óraszámai

A képzés ideje: 8 év

Az előképző kötelező tárgya a vizuális alapozó gyakorlatok. Az alapfok két kötelező tantárgya az Alapfok 3. évfolyamáig: a vizuális alkotó gyakorlatok és a grafika és festészet alapjai. Az alapfokú 4. évfolyamától a és a grafika és festészet, választott tanszak műhelygyakorlata.

Tanszakok és főtárgyaik képzési struktúrája:

Tanszakok és tantárgyak

Képzőművészeti tanszak

(előképző 1-2. évfolyam + 1-3. alapfokú évfolyam)

Főtárgy:

Vizuális alapozó gyakorlatok (előképző 1-2. évfolyam)

Grafika és festészet alapjai (1-3. alapfokú évfolyam)

Kötelező tantárgy:

Vizuális alkotó gyakorlat (1-3.évfolyam)

Tanszakok és főtárgyaik (4-6 alapfokú évfolyam)

Grafika és festészet tanszak - Grafika és festészet műhelygyakorlat

Környezet- és kézműves kultúra tanszak - Környezet- és kézműves kultúra műhelygyakorlat

Kötelező tantárgy:

Vizuális alkotó gyakorlat (3-6 évfolyam)

A tantárgyak tartalma

Moduláris rendszer szerint alapmodul a vizuális alkotó gyakorlat, a grafika és festészet alapjai, egyedi szakmai modul a műhelygyakorlat.

A vizuális alapozó gyakorlatok az előképző első két évfolyamának komplex művészeti tantárgya. Sokszínű alkotó játékra ad lehetőséget. A legkülönbélebb anyagok, eszközök, technikák megismerése segíti a gyermekek kreativitásának kibontakozását és a tradicionális kézművesség értékeinek továbbadását.

A vizuális alkotó gyakorlat a képző- és iparművészeti ág, az ősi és kézműves tárgyformálás, a médiaművészet sokféle tevékenységének megismertetésére szolgál. Feladata a vizuális eszköztár bővítése, a művészi kifejezési formanyelv kialakítása, gazdagítása, változatos kreatív feladatsorokon keresztül.

A grafika és festészet alapjai tantárgy a képi kifejezés változatos módjainak elsajátítását és alkalmazását teremti meg.

Előkészíti és megalapozza a művészi igényű szakmai munkát.

A műhelygyakorlat lehetővé teszi az ősi, a hagyományos és a kortárs képző- és iparművészeti, valamint médiaművészeti szakirányú tevékenységek, valamint a kézműves technikák elsajátítását. A tanuló a helyi lehetőségektől függően a műhelygyakorlatok közül érdeklődésének és képességének megfelelően választ.

Óraterv

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	(1.)	(2.)	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Főtárgy	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy			2	2	2							
Kötelezően						2	2	2	2	2	2	2

választható tantárgy												
Összes óra:	2	2	4	4	4	4	4	4	4-6	4-6	4-6	4-6

A vizuális alkotó gyakorlat és a műhelygyakorlatok óraszámát 1-3 vagy 3-1 arányban átcsoportosítható.

A főtárgyak képzési ideje:

2 előképző évfolyam: Vizuális alapozó gyakorlatok

3 alapfokú évfolyam: Grafika és festészet alapjai

3 alapfokú évfolyam: Grafika és festészet műhelygyakorlat,

Környezet- és kézműves kultúra műhelygyakorlat

A tanítási órák ideje: 45 perc

Tanszakok

Az alapfok 3. évfolyamáig: Képzőművészet tanszak

Az alapfok 4. évfolyamtól az alapfok 6. évfolyamáig: Grafika és festészet tanszak

Környezet- és kézműves kultúra

Tantárgyak

Vizuális alapozó gyakorlatok (előképző 1–2. évfolyama)

Vizuális alkotó gyakorlat (alapfok 1–6. évfolyam)

Grafika és festészet alapjai (alapfok 1–3. évfolyam)

Grafika és festészet műhelygyakorlat (alapfok 4-6 évfolyam)

Környezet- és kézműves kultúra műhelygyakorlat: (alapfok 4-6 évfolyam)

Tehetséggondozás, versenyekre, pályázatokra való felkészítés, kiállítás rendezés, órai munka tanulói előkészítése: Heti 2x45perc.

A tantárgyak tartalma: Moduláris rendszer szerint alapmodul a vizuális alkotó gyakorlat, a grafika és festészet alapjai, egyedi szakmai modul a műhelygyakorlat.

●
A vizuális alapozó gyakorlatok az előképző első két évfolyamának komplex művészeti tantárgya. Sokszínű alkotó játékra ad lehetőséget. A legkülönbözőbb anyagok, eszközök, technikák megismerése segíti a gyermekek kreativitásának kibontakozását és a tradicionális kézművesség értékeinek továbbadását.

A vizuális alkotó gyakorlat a képző-és iparművészeti ág, az ősi és kézműves tárgyformálás, a médiaművészet sokféle tevékenységének megismertetésére szolgál. Feladata a vizuális eszköztár bővítése, a művészi kifejezési formanyelv kialakítása, gazdagítása, változatos kreatív feladatsorokon keresztül.

A grafika és festészet alapjai tantárgy a képi kifejezés változatos módjainak elsajátítását és alkalmazását teremti meg. Előkészíti és megalapozza a művészi igényű szakmai munkát.

A grafika és festészet műhelygyakorlat olyan általános és speciális ismeretek átadását biztosítja, melyek képessé teszik a tanulót önálló, színvonalas grafikai és festészeti alkotások létrehozására. A tanulókat önmaguk megismeréséhez és a valóság törvényszerűségeinek egyre pontosabb és mélyebb megértéséhez juttatja a kritikus megfigyelés és gyakorlati tevékenységek segítségével.

Környezet és kézműves műhelygyakorlat olyan általános és speciális ismeretek átadását biztosítja, melyek képessé teszik a tanulót az önálló környezetkultúra és a kézműves alkotások létrehozására, az általános és szakirányú ismeretek átadása révén a környezettudatos magatartás, az igényes kézműves tárgyalakítás képességének megalapozására.

12. A KÉPZŐ ÉS IPARMŰVÉSZETI ÁG OKTATÁSÁNAK CÉL ÉS FELADAT

RENDSZERE

Az alapfokú művészetoktatás célja, hogy hozzásegítse a tanulókat a külvilág tudatos érzékeléséhez, tanulmányozásához, valamint a belső látás és a képzelet finomításához, tudatosításához. A tanulók belső világának gazdagítása teszi lehetővé, hogy egész személyiségük használni és hasznosítani tudja az összegyűjtött és egyre tudatosabban szelektált vizuális információkat. Az élményszerű tapasztalások és képzetek teremtik meg az önmeghatározások és önkifejezések egyre differenciáltabb formáit.

Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység – nyitottság, igényesség, ízlés, erkölcsi fogékonyság – alakítására, a látás kiművelésére és tudatosítására. A követelmény és tantervi program bővíti a képi műveltséget, a képi emlékezetet és képzeletet. A tervező, konstruáló, anyagformáló, eszközhasználó, tárgykészítő és környezetalakító tevékenységek gyakorlata finomítja a kezűgyességet, technikai érzékenységet, valamint erős érzelmi-motivációs bázist teremt, mely fejleszti a gondolatok, érzések, elképzelések, tapasztalatok vizuális eszközökkel való megjelenítésének képességét is.

●
A program keretében folyó vizuális nevelés alkalmat ad a képző- és iparművészeti tevékenységek iránt érdeklődő tanulók szellemi és gyakorlati képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző művészeti szakterületeken való jártasságok megszerzését. A képzés nagymértékben elősegíti a tanulók személyiségfejlődését és biztosítja a tehetséggondozás lehetőségét. Figyelembe veszi az életkori sajátosságokat; a tanulók érdeklődésére, a kézműves hagyományokra, valamint a klasszikus és kortárs képző- és iparművészeti, médiaművészeti értékekre építve gyarapítja ismereteiket, s alakítja készségeiket. Az alapfokú és továbbképző évfolyamokon fejleszthetik vizuális műveltségüket, és különféle szakirányú területeken szerezhetnek jártasságot.

A vizuális művészeti oktatás megismerteti a tanulókkal az adott művészeti ág műfaji sajátosságait, a művészi kommunikáció megjelenítési módjait. A képzés célja az is, hogy a múlt értékeit megszerettesse és tovább éltesse, segítsen a hagyománytisztelet megteremtésében.

A képző- és iparművészeti ág sajátosságai:

- tevékenységközpontúság – a tanulók a vizuális tananyagtartalmakat, feladatokat gyakorlati, tapasztalati módon, különböző tevékenységek által, komplex témákba ágyazottan dolgozzák fel, amelyben a cselekvésből származó tapasztalat adja a tanulás alapját,
- feladattudatosság – egy témával, témakörrel való hosszabb idejű elmélyült foglalkozás, mely elősegíti a tanulók türelmének, kitartásának fejlődését,
- alkotói magatartás – amelyben fontos szerepet kap a nyitottság, az egyéni látásmód, a lényegkiemelés, a problémaérzékenység és problémamegoldás képessége,
- komplexitás – amely átjárhatóságot biztosít a képző- és iparművészeti, a népművészeti és médiaművészeti területek között, illetve az egyéb művészeti ágak között,
- folyamatszerűség az egyes feladatok végig vitelében és a szervesen kapcsolódó, egymásra épülő feladatsorokban, projektekben,
- kreatív cselekvőképesség, melynek fontos részterülete a kísérletező kedv, bátorság, lényeglátás, szituativitás, döntésképeség, nézőpontváltás, sorrendmódosítás,
- interaktivitás és együttműködési készség, mely feltételezi a személyközi kapcsolatok aktivitását, a kooperációt és innovációt,
- tanulók önkifejezési készségének kialakítása és mélyítése a személyre szabott feladatok, egyéni korrektúra megvalósulása révén,
- szociális érzékenység és empátia, az én- tudatosság, önszabályozás és önállóság fejlesztése.

A vizuális alapozó gyakorlatok célja: Az érzékelés, a befogadó készségek fejlesztése. A művészettel való játékos ismerkedésen keresztül a pozitív lelki tulajdonságok gyarapítása, az esztétikai érzékenység, nyitottság kialakítása. A kifejező és alkotó képességek fejlesztése.

A vizuális alapozó gyakorlatok feladata: Az alkotói képességek fejlődéséhez való hozzájárulás komplex, játékos, élményszerű művészeti tevékenységek által.

A vizuális alkotó gyakorlat célja: A tanuló egyéni, kreatív személyiségjegyeinek előhívása, az ismeretek, élmények feldolgozásának segítése, a pozitív lelki tulajdonságok megerősítése a képi emlékezet és

●
képzelet gazdagításával, a vizuális gondolkodás és kifejezőkészség fejlesztésével, valamint az esztétikai érzékenység és befogadó készség kialakításával.

A vizuális alkotó gyakorlatok tantárgy feladata: A tanulók életkori sajátosságainak megfelelő, erős belső motivációra épülő, változatos alkotó folyamatok biztosítása, melyek lehetővé teszik a csoportos és egyéni kreatív tevékenységformák megismerését, feltárják az értékmegőrzés, értékteremtés lehetőségeit, kialakítják a formák, színek használatában való jártasságot. Az egyes témák, témacsoportok változatos feldolgozása, a különféle képzőművészeti technikák gyakorlásához szükséges eszközök és anyagok használatának megismertetése, a népművészeti és művészettörténeti ismeretek aktív beépítése az alkotó tevékenységbe. A baleset-, munka- környezet és tűzvédelmi szabályok betartatása.

A grafika és festészet alapjai tantárgy célja: A képi világ, a képi kifejezés különféle módjainak megismertetése. A fantázia kibontakoztatása, a valósággal való összekapcsolása. Változatos felfedező és alkotó folyamatokon keresztül hozzásegíteni a tanulókat az önálló, kreatív tevékenységekhez.

A grafika és festészet alapjai tantárgy feladata: Előkészíteni és megalapozni a művészi igényű szakmai munkát.

A grafika és festészet műhelygyakorlat célja: Olyan általános és speciális ismeretek átadása, melyek képessé teszik a tanulót önálló, színvonalas grafikai és festészeti alkotások létrehozására. Célja továbbá, hogy a tanulókat önmaguk megismeréséhez és a valóság törvényszerűségeinek egyre pontosabb és mélyebb megértéséhez juttassa a kritikus megfigyelés és gyakorlati tevékenységek segítségével.

A grafika és festészet műhelygyakorlat feladata: A tanulói képzelet, a belső képek és a valóság törvényszerűségeiből fakadó vizuális látványelemek összekapcsolásának elősegítése. Feladata továbbá kreatív alkotói tevékenységen keresztül az emberi, társadalmi és művészeti problémákra való érzékenység és véleménynyilvánítási igény kialakítása.

A környezet- és kézműves kultúra műhelygyakorlat célja a környezetkultúra és a kézműves tevékenységek iránti nyitottság kialakítása, az általános és szakirányú ismeretek átadása révén a környezettudatos magatartás, az igényes kézműves tárgyalakítás képességének megalapozása. Célja továbbá a munkakultúra, a feladattudatos, kitartó munkavégzés alapjainak elsajátítása, azoknak az elméleti és gyakorlati ismereteknek a megalapozása, melyek a tervezéstől a kivitelezésig biztosítják a meghatározott célú feladat, alkotómunka elvégzését. Mindezzel a környezetharmonikus életvitel, a környezetalkotás képességének, az értékteremtés, -megőrzés igényének kialakítása

A környezet- és kézműves kultúra műhelygyakorlat feladata a környezetkultúra, az ember alkotta tárgyi világ széleskörű megismertetése, a kézműves tevékenységek szerepének feltárása a mindennapi életben és a modern viszonyok közt. A hazai és az egyetemes tárgykultúra kiemelkedő alkotásain keresztül megismertetni a tanulókkal a tárgykultúra funkcionális területeit, a felhasználható anyagokat,

•
tulajdonságaikat, az alkalmazott eszközöket, használatukat, a készítési technikákat, az esztétikai törvényszerűségeket. Feladata emellett az ismeretek alkotó jellegű alkalmazásának elsajátítása, a múlt értékeinek a mai környezet- és tárgykultúrába való szerves beépítési lehetőségeinek felismertetése.

13. AZ EGYES TANTÁRGYAK ÁLTALÁNOS FEJLESZTÉSI KÖVETELMÉNYEI

13.1 A VIZUÁLIS ALKOTÓ GYAKORLATOK TANTÁRGY KÖVETELMÉNYRENDSZERE

AZ ALAPFOKÚ ÉVFOLYAMOK ELVÉGZÉSE UTÁN

A tanuló ismerje:

- a vizuális művészetek eszköztárát, a tárgytervezés és tárgykészítés fázisait,
- a rajzolás, festés, terművészet műfaji sajátosságait, anyagait és eszközeit,
- a különböző ábrázolási és tárgyalkotó technikákat,
- a legjelentősebb művészettörténeti korszakok művészetének jellegzetességeit, kultúráját, tárgyait, a legfontosabb baleset- és munkavédelmi tudnivalókat.

A tanuló legyen képes:

- az alkotói munka végig-vitelére,
- a látvány és jelenségek megragadására, visszaadására,
- motívumgyűjtésre, feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra,

-
- a perspektivikus ábrázolás szabályainak alkalmazására,
- szintani ismereteinek felhasználására, kompozíciós ismereteinek alkalmazására,
- sokféle eszköz– és anyaghasználatra a kifejezés érdekében,
- konzekvens munkák elkészítésére,
- a művészettörténeti korok, stílusok megkülönböztetésére, értő befogadására,
- a legfontosabb baleset– és munkavédelmi szabályok betartására.

13.2 A GRAFIKA ÉS FESTÉSZET TANTÁRGY KÖVETELMÉNYRENDSZERE AZ ALAPFOKÚ ÉVFOLYAMOK ELVÉGZÉSE UTÁN

A tanuló ismerje:

- a grafika és festészet történetét, korszakait, jellemző alkotásait,
- a grafika és festészet kiemelkedő hazai és külföldi képviselőit, kortárs alkotóit,
- a grafika és festészet technikai és műfaji sajátosságait,
- a képgrafikai, alkalmazott grafikai és a festészeti tevékenységeket, eljárásokat
- a grafikai és festészeti munkához szükséges anyagok és technikai eszközök szakszerű használatát, a képépítés törvényszerűségeit, kompozíciós lehetőségeit,
- a legfontosabb munkavédelmi tudnivalókat.

A tanuló legyen képes:

- munkájához motívumokat gyűjteni és vázlatokat, színvázlatokat készíteni,
- a tanszak tanult műfaji sajátosságainak megfelelő átírásra, absztrakcióra,
- az egyedi– és sokszorosított grafikai eljárások, festészeti technikák alkalmazására,
- a grafikai és festészeti anyagok helyes használatára,
- a színek, formák és kompozíciós lehetőségek kifejezési szándék szerinti használatára
- grafikai és festészeti elméleti és gyakorlati tudásának alkalmazásával önálló alkotások, variációk és illusztrációk készítésére, a tanult grafikai és festészeti technikák sokszínű használatára és továbbfejlesztési lehetőségeinek keresésére, kísérletezésre, esztétikus képi megjelenítésre, műalkotás és környezet kapcsolatának, összefüggéseinek felismerésére, önálló véleményformálásra saját és mások műveivel kapcsolatban, a munkavédelmi szabályok betartására.

13.3 KÖRNYEZET ÉS KÉZMŰVES KULTÚRA TANTÁRGY KÖVETELMÉNYRENDSZERE AZ ALAPFOKÚ ÉVFOLYAMOK ELVÉGZÉSE UTÁN

A tanuló ismerje:

- az ember által létrehozott mesterséges környezet összetevőit, a környezetkultúra fő területeit,

-
- a tárgyalás szerepét, a tárgyak funkcióját, anyagfajtaikat és díszítési lehetőségeit,
- az alapanyagok felhasználási lehetőségeit,
- az anyag és formaalakítás módjait,
- a tárgyalás, az újrahasznosítás lehetőségeit, fontosabb szempontjait,
- az önálló tapasztalatszerzés eszközrendszerét,
- a környezetkultúra és kézművesség legfontosabb munkavédelmi tudnivalóit.

A tanuló legyen képes:

- pozitívan viszonyulni a természetes és mesterséges környezethez,
- a megszerzett elméleti és gyakorlati ismeretek alkalmazására,
- az anyagok élményszerű megtapasztalására,
- a megismert eszközök megfelelő használatára,
- az önálló tárgyalásra, funkcionális, vagy gondolati tartalmat kifejező termék létrehozására,
- egyszerű tárgyak készítésének technológiai folyamatait meghatározni,
- tárgyelemzésre adott szempontok alapján,
- a tárgyakban rejlő esztétikum és a tárgyakkal kifejezhető jelentéstartalmak felfedezésére és megfogalmazására,
- a hagyományos kézműves tárgyak szerepének felismerésére, átértelmezésére a mai igények alapján,
- a munka- és balesetvédelmi szabályok betartására.

13.3. A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA KÖVETELMÉNYEI ÉS

TÉMAKÖREI

A művészeti alapvizsgára bocsátás feltételei: Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

A művészeti alapvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja: A művészeti alapvizsga követelményeit, vizsgafeladatait – valamennyi vizsgatantárgy tekintetében – az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével kell meghatározni. A művészeti alapvizsga

• feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálható legyen a tanuló felkészültsége és gyakorlati tudása.

A művészeti alapvizsga vizsgatantárgyak:

– Műhelygyakorlat; vizuális alkotó gyakorlat

A művészeti alapvizsga egyes részei alóli felmentés: Mentésülhet (részlegesen vagy teljes mértékben) az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen – egyéni versenyzőként – helyezést ért el vagy a versenyfelhívásban meghatározott teljesítményi szintet teljesítette.

Ha a tanuló már rendelkezik a képző- és iparművészeti ág valamelyik tanszakán megszerzett alapvizsga- vagy záróvizsga-bizonyítvánnyal, akkor felmentés adható a vizuális alkotógyakorlat főtárgyból. A műhelygyakorlat vizsgarész alól felmentés nem adható.

A művészeti alapvizsga és minősítése: A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán vizsgatantárgyanként külön-külön osztályzattal kell minősíteni. A művészeti alapvizsga eredményét a vizsgatantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a vizsgatantárgy végső eredményének a meghatározásában a műhelygyakorlat tantárgyból kapott osztályzat a döntő. Eredményes művészeti alapvizsgát, tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsgatantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette. Sikertelen a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből, illetve vizsgatantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott. Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsgatantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

13.4 A VIZUÁLIS ALKOTÓ GYAKORLATOK MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA

KÖVETELMÉNYEI

A vizsga részei: A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama: Vizuális alkotó gyakorlat - vizsgamunka bemutatása 15 perc, helyszíni feladat megoldása 105 perc

A vizsga tartalma: A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tervező, alkotó, konstruáló, tárgykészítő képessége. A feladatmegoldás tükrözze a tanulónak a vizuális alkotó gyakorlatok során megszerzett tudását a művészeti ág anyagairól, műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről, megszerzett ismeretét. A megvalósított vizsgamunka mutassa be a tanuló technikai jártasságát, tudását.

A vizuális alkotó gyakorlat alapvizsga két részből tevődik össze:

●
A) Dokumentációval együtt benyújtott kész kép, képsorozat vagy tárgy, tárgycsoport.

A benyújtott vizsgamunka – tanári irányítással megvalósított – tervezési munka alapján, szabadon választott technikával létrehozott alkotás, amely lehet:

- tárgy, tárgyegyüttes;
- festészeti, grafikai alkotás-sorozat;
- szobor, térkonstrukció és variációi.

Témakör: Kapcsolatunk a művészettel. A művészet az ősidők óta az ember társa.

Feladat: Készíts olyan képző- vagy iparművészeti tárgyat, amely pl. ősi motívumkincsre, sajátos magyar formavilágra épül vagy az emberi élet szakaszaira jellemző, vagy írott szöveghez kapcsolódó ábrázolás.

Ez lehet használati vagy dísz tárgy, ajándéktárgy vagy játék. Munkádról készíts rajzi tervvázlatot, a kivitelezésben ez alapján haladj. A gyakorlati vizsgamunka elkészítéséhez az elmúlt években megismert képző- és iparművészeti anyagok és technikák bármelyikét alkalmazhatod, ezeket egymással kombinálhatod. Munkádban használhatsz hagyományos vagy modern díszítőelemeket is. Ügyelj a művészi igényű, precíz és pontos kivitelezésre!

B) Az alapvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan elkészített kész kép vagy tárgy.

Az intézmény által meghatározott vizsgafeladat tervvázlat alapján, szabadon választott anyaggal és technikával létrehozott alkotás, amely lehet:

- tárgy, festészeti, grafikai alkotás, szobor, térkonstrukció

A vizuális alkotó gyakorlat alapvizsga értékelésének általános szempontjai:

- esztétikai érzékenység, művészeti ismeretek jelenléte,
- tervezési, plasztikai tárgyformáló készség, a kísérletező kedv és kreativitás megjelenése,
- alapvető anyag-, eszköz- és szerszámhasználati ismeret, jártasság,
- térformálás, konstruáló és kompozíciós készség,
- a tartalomnak megfelelő anyag, forma, szín, technika és kifejezőmód használata,
- az elkészült munka egyedisége, összhangja.

A vizsga részei: A vizsga gyakorlati vizsgarészekből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama: A grafika és festészet műhelygyakorlat: tervezés 40 perc, tárgykészítés 140 perc

A vizsga tartalma: A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tervező, képalkotó, képessége. A terv tükrözze a tanulónak a grafika és festészet anyagairól, műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről megszerzett ismeretét. A megvalósított kép, képtárgy, képsorozat mutassa be a tanuló grafikai és festészeti jártasságát, tudását.

A grafika és festészet műhelygyakorlat vizsga két részből tevődik össze:

A) Tervezési dokumentációval együtt benyújtott kész kép, képtárgy, képsorozat, a grafika és festészet műfajából.

A benyújtott vizsgamunka – tanári irányítással megvalósított – tervezési munka alapján létrehozott alkotás, amely lehet:

- alkalmazott grafikai, sokszorosított grafikai alkotás, sorozat vagy variáció,
- grafikai és festészeti illusztráció sorozat,
- szabadodon választott technikákkal készített képi alkotás, alkotássorozat vagy variáció.

A vizsgamunkát az alapfok utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak le

adnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) Az alapvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan elkészített kép, képtárgy, képsorozat, a grafika és festészet műfajából.

Az intézmény által meghatározott vizsgafeladat tervvázlat alapján, szabadon választott technikával létrehozott alkotás, amely lehet:

modell alapján készített képi, képtárgyi átírás,

alkalmazott grafikai vagy dekoratív festészeti vázlaterv – sorozat.

Alkotás. pl. a tanult grafikai technikák bármelyikének alkalmazásával megvalósított grafikai alkotás: Sémák és jelek (piktogramok, emblémák, védjegyek) tervezése

Családi eseményre meghívó készítése, az eseményhez kapcsolódó dekoráció megtervezése. A dekoráció néhány elemének elkészítése. Meséhez, elbeszéléshez vagy vershez illusztráció készítése. Bélyegsorozat tervezése és kivitelezése szabadon választott technikával.

•
Alkotás. pl. a tanult festészeti technikák bármelyikének alkalmazásával megvalósított festészeti alkotás vagy alkotássorozat, pl: Egy kedves hely tetszőleges részletének feldolgozása és megfestése színkontrasztokban. Választott témára díszletterv kivitelezése. Irodalmi mű illusztrációja. Zenei inspiráció feldolgozása sorozatban. Különböző érzelmeket kifejező portrészorozat, vagy önarcképsorozat.
Parafrázisok.

A grafika és festészet műhelygyakorlat alapvizsga értékelésének általános szempontjai:

- tervezési, képalkotási készség; színhasználat, kompozíciós készség,
- alapvető anyag- és eszközismeret, jártasság,
- a grafikai és festészeti ismeretek gyakorlati alkalmazása,
- a tartalomnak, műfaji sajátosságoknak megfelelő átíró és kifejezőképesség,
- az elkészült munka összhangja.

13.6 Környezet és kézműves kultúra művészeti alapvizsga követelményei

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészekből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgyai és időtartama

Környezet- és kézműves kultúra műhelygyakorlat

- tervezés 30 perc

- tárgykészítés 150 perc

A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tárgy- és környezettervező-alkotó képessége. A terv tükrözze a tanuló funkcionális, gondolati tartalomnak megfelelő formatervező, környezetalakító képességét, a kézművesség hagyományos anyagairól, műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről megszerzett ismereteit. A megvalósított tárgy, tárgye gyüttes mutassa be a tanuló környezet és kézműves kultúra területén megszerzett jártasságát, szakmai tudását.

A környezet- és kézműves kultúra műhelygyakorlat vizsga két részből tevődik össze:

A) Tervezési dokumentációval együtt benyújtott tárgy vagy tárgycsoport a környezet és kézműves tárgykultúra témaköréből.

A benyújtott vizsgamunka- tanári irányítással megvalósított- tervezési munka alapján, szabadon választott anyaggal és technikával létrehozott alkotás, amely lehet:

- meghatározott funkcióra tervezett építészeti tér vagy épület makettje,
- használati vagy ajándéktárgy,

-
- játék,
- környezet- és lakáskultúra eleme.

A vizsgamunkát az alapfok utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) Az alapvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan elkészített tárgy a környezet vagy kézműves kultúra műfajából.

Az intézmény által meghatározott feladat a tanuló által készített tervvázlat alapján, természetes vagy egyéb anyagból szabadon választott technikával létrehozott alkotás, amely lehet:

- használati tárgy,
- ajándéktárgy,
- játék.

A vizsga értékelése

- környezettervező képesség,
- tárgytervező képesség,
- formaalkotó és díszítményképző készség,
- anyag- és eszközhasználati ismeret, jártasság,
- kézműves alapismeret,
- a műfaji konvenciók, sajátosságok megfelelő alkalmazása,
- a vizsgamunka összhatása.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

14.1 Képzőművészet, valamint a Grafika és festészet tanszak

- Vizes blokk

Tároló szekrények

- Munkaasztalok, székek
Szemléltetésre szolgáló technikai eszközök
Szemléltető anyagok (képek, könyvek, CD, DVD-k)
Gyűjtött tárgyak, drapériák
Fényképezőgép
Filmfelvevő
Számítógép
Szoftverek
Grafikai prés (legalább A/3-as méret lehúzására alkalmas méretben)
Mobil lámpa
Rajztábla (A/3, A/2)
Vonalzók, olló, snitzer
Rajzi és grafikai eszközök: ceruza, toll, rajzszén, pasztell, zsírkréta, tus, karctű, linókés, különböző méretű fotós gumihenger, grafikai festékező lap, linó festék, szitafesték szitakeret, spakli, kormozó eszköz, lemezvágó eszköz, lemezfogó
Festő eszköz: ecsetek, festőkések, tálak, paletták, vízfesték, tempera
Zárható vegyszertároló (veszélyes anyagok használata esetén)
Környezet és kézműves kultúra tanszak
A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök
Munkaasztalok
Tároló szekrények
Vizesblokk
Szemléltetésre szolgáló technikai eszközök
Szemléltető anyagok (képek, könyvek, CD, DVD-k)
Kemence
Tűzhely vagy főzőlap
Varrógép
Vasaló, vasalóállvány
Fényképezőgép
Festésre alkalmas edények
Műanyag tálak, kád
Kézi korong
Mintázó eszközök agyagmunkához

- Szövőkeret
- Madzag szövő tábla
- Rámák, keretek
- Vágólap
- Ollók
- Kések
- Fűrészek
- Kalapácsok
- Fogók
- Reszelők, csiszolók
- Asztali satuk, pillanatszorítók
- Bőröző satu
- Árak
- Textil- és bőrvarró tűk
- Lyukasztók
- Mintázó és poncoló vasak
- Vonalzók
- Körzők
- Ecsetek
- Munkavédelmi eszközök

II. FEJEZET

AZ EGYES TANTÁRGYAK TANANYAGTARTALMA

1. VIZUÁLIS ALAPOZÓ GYAKORLATOK

●
A vizuális alapozó gyakorlatok célja az érzékelés, a befogadó készségek fejlesztése. A művészettel való játékos ismerkedésen keresztül a pozitív lelki tulajdonságok gyarapítása, az esztétikai érzékenység, a nyitottság kialakítása. A kifejezéshez, alkotáshoz szükséges képességek fejlesztése.

Az alapozó gyakorlatok feladata az alkotói képességek fejlődéséhez való hozzájárulás komplex, játékos, élményszerű művészeti tevékenységek által.

Előképző évfolyamok

1-2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A közvetlen érzéki tapasztalás (hallás, látás, tapintás) útján megszerzett élmények képi, plasztikai feldolgozási képességének fejlesztése.
- A természeti és tárgyi környezet szépségeinek felfedeztetése.
- A hagyományok élményszerű megismertetése.
- Egyszerű kézműves tevékenységek iránti nyitottság kialakítása:
- Az arányok, színek, formák, felületek, tömegek és a tér felfedeztetése játékos tevékenységeken keresztül.
- Az önkifejezés változatos formáinak megismertetése.
- Az egyéni és csoportos alkotómunka alapelemeinek elsajátíttatása.
- Örömteli munkával a személyes megnyilvánulásnak teret adó alkotótevékenység motiválása. Kreatív munkára és gondolkodásra nevelés.

Tananyag

Feladatcsoportok

Érzékszervi tapasztalások

- Színek, formák, hangok megfigyelése, hasonlóságaik észrevétele
- Hangokkal, mozgással, látvánnyal való analogikus játékok
- Dramatizálással, mozgással, hanggal érzelmek, élmények kifejezése
- A ritmus és a megélt mozgás vizuális megjelenítése

Vonal, forma

- A vonal és a folt megjelenési formái a valóságban és a képzőművészetben
- A forma gazdasága
- Pont-, vonal-, folt- és formaképző játékok

Felületek

- A környezet felületeinek megismerése élményszerű tapasztalatok biztosításával
- Felületképzési játékok síkban és plasztikában változatos anyagokkal

Méreték és arányok

A méretek és arányok érzékletes megtapasztalása (kisebb, nagyobb; hosszabb, rövidebb, sovány, kövér)

- - Játékos arányváltó feladatok
- A színek világa
- A színek hangulati hatásának átélése, alkalmazása
  - Színkeverési játékok

Téri élmények

- A sík és a tér megtapasztalása
- Térjátékok (kinn, benn fent, lent). Zárt és nyitott terek
- Téri élmények rajzi, plasztikai megjelenítése

Idő élmények

- Az idő múlásának és a változás megtapasztalása
- Eseménysort kifejező képsorozat, leporelló készítése
- Egyszerű animációs játékok

Mese és valóság

- A mesebeli világok, lények, történetek síkban és plasztikában
- Környezetünk formái, szereplői sík és plasztikus formában

Tárgykészítés

- Játékok, használati és ajándéktárgyak létrehozása (mézeskalács, textilfonatok, papírhajtogatások, papírdombormű, agyag- vagy gipszfigurák)
- Hagyománytárgyak készítése

2. VIZUÁLIS ALKOTÓ GYAKORLAT

A vizuális alkotó gyakorlat célja a tanuló egyéni, kreatív személyiségjegyeinek előhívása, az ismeretek, élmények feldolgozásának segítése, a pozitív lelki tulajdonságok megerősítése a képi emlékezet és képzelet gazdagításával, a vizuális gondolkodás és kifejezőképesség fejlesztésével, valamint az esztétikai érzékenység és befogadó készség kialakításával.

A tantárgy feladata a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő, erős belső motivációra épülő, változatos alkotó folyamatok biztosítása, melyek lehetővé teszik a csoportos és egyéni kreatív tevékenységformák megismerését, feltárják az értékmegőrzés, értékteremtés lehetőségeit, kialakítják a formák, színek használatában való jártasságot. Az egyes témák, témacsoportok változatos feldolgozása, a különféle képzőművészeti technikák gyakorlásához szükséges eszközök és anyagok használatának megismertetése, a népművészeti és művészettörténeti ismeretek aktív beépítése az alkotó tevékenységbe. A baleset-, munka- környezet és tűzvédelmi szabályok betartatása.

Alapfokú évfolyamok

1. évfolyam

●
Fejlesztési feladatok

- Az alapvető képzőművészeti technikák segítségével a látvány és jelenségek befogadására, értelmezésére való ösztönözés, gondolatainak, terveinek képi vagy plasztikai megoldásán keresztül.
- A művészeti tevékenységekhez szükséges eszközhasználat, anyagalakítás megismertetése kép és tárgykészítés vagy egyéb alkotófolyamat végigvitelével.
- A tanuló figyelmes, kitartó munkavégzésének fejlesztése.

Tananyag

Vizuális alkotó gyakorlat - ismeretek

A síkbeli és plasztikus munkákhoz szükséges anyagok és eszközök

Különböző képző- és iparművészeti, népművészeti, médiaművészeti technikák

Kézműves és népművészeti technikák

Mesék jellegzetes történetvezetése

Témavariációk és különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai

Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

Mesék, kalandos történetek

- Egyéni fantáziára épülő illusztratív mesefeldolgozások
- Elbeszélés vonalakkal, különböző vonalminőségek keresése
- Vonalrajzos kompozíciók különböző alapformákban, hangsúlyos kontúrok alkalmazásával (ceruza, filctoll, zsírkréta és vízfesték)

Színes világok megelevenítése

- Kitalált történetek feldolgozása színes kompozícióban
- A színek hatása, érzelmi ereje
- Színkontrasztok, színharmóniák (színes ceruza, pasztell, tempera, kevert technikák)

Plasztikus figurák

- A szereplők megjelenítése - mesehősök, állatfigurák (mintázás agyagból, gipszfaragás, papírmasé)
- Figurateremtés, jellegzetes arányok, karakterjegyek- bábfigurák készítése

Megszemélyesítés

- Síkfigurák kialakítása (papírtépés, ragasztás, kivágás, festés)
- Álarcok, maszkok, készítése (papír, gipsz, agyag, papírmasé)

Mesék birodalma

- A kiválasztott mesehősök környezetének feldolgozása különböző technikákkal (ceruzák, tollak, tusrajz)

- - A természeti és ember alkotta környezet modellezése, újrateremtése a fénymásolt elemek, motívumok segítségével

- Hangulati elemek megjelenítése (vidám, mozgalmas, kopár, félelmetes)

Varázslatos tárgyak, különös eszközök

- Edények, eszközök kialakítása (agyagból, karcolt díszítéssel)

- Az adott történethez kapcsolódó valós tárgyak, varázseszközök készítése

- A gyapjú-, a textilanyagok tulajdonságai, felhasználási lehetőségei

- Különböző hagyományos kézműves technikák, díszítési módok alkalmazása

- Természetes anyagok, ágak, termékek alakítása, felhasználásuk más anyagokkal együtt

Figura és mozgás

- A történet szereplőinek megjelenítése ecsetvázlattal, színfoltokkal (álló-, guggoló, több-kevesebb figura, árnyképek)

- Mozgás, mozdulat, mozdulatsor megjelenítése egyszerű animációs eszközökkel

- Emberi figurák és állatfigurák mintázása - különféle mozdulatok megjelenítése

Minta, jel, jelkép

- A mintaképzés síkbeli és plasztikus módjai

- Megőrzött nyomok az agyaglapon (üzenetek, lenyomatok készítése különböző eszközökkel)

- A törzsi művészet mintakincse, motívumgyűjtés (sgraffito jellegű viaszos technika, festés, karcolás agyagba)

- Papírkivágások - szimmetria, pozitív-negatív formák, ritmusok, sorminták

- Fonások papírcsíkokkal, színes fonalakkal, zsinórokkal

- Szám-, állati és növényi szimbólumok a mesék világában

- Pecsétek, szerencsét hozó tárgyak, amulettek készítése (agyag, gipsz, talált, gyűjtött tárgyak)

Időkerék - évszakváltások

- Az évszakokhoz fűződő népi hagyományok képi, plasztikai feldolgozása

- Mézeskalácsformák rajzolása, tervezése

- A népi kézművesség néhány jellegzetes eleme, technikája

Értékelés és kiállítás-rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a témához kapcsolódó formákat, színeket, motívumokat,

- az alapvető ábrázolási technikákat,

- az egyszerű kézműves technikai fogásokat, plasztikus megoldásokat. Legyen képes:

-
- motívumgyűjtésre, feldolgozásra,
- vázlatok készítésére,
- vizuális eszköztárának, folyamatos bővítésére és sokszínű alkalmazására,
- ügyelni a képek kidolgozottságára, technikai következetességére.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A vizuális művészetek műfaji sajátosságainak, anyagainak és eszközeinek megismertetése a kézműves tárgyformálás egyes elemeinek, technikai fázisainak kipróbálásán keresztül.
- Az alkotási folyamat során a képzelet, a tapasztalat és az emlékezet élményanyagának mozgósítása, az önkifejezés lehetőségeinek felfedeztetése.
- A környezet által közvetített üzenetek befogadtatása, értelmezése.
- A tanuló egyéni, kreatív személyiségjegyeinek előhívása, az ismeretek, élmények feldolgozásának segítése.
- A tanuló érdeklődésének felkeltése, fenntartása, kitartó munkavégzés képességének fejlesztése.

Tananyag

Vizuális alkotó gyakorlat - ismeretek

Ábrázolás és tárgyalkotás az életkori sajátosságoknak megfelelő, változatos alkotó folyamatokba illesztve

A síkbeli és plasztikus munkákhoz szükséges anyagok, eszközök csoportos és egyéni kreatív használata

Az értékmegőrzés, értékteremtés lehetőségei

A formák, színek használatában való jártasság

Kézműves és képzőművészeti technikák

Az egyes témák, témacsoportok többirányú feldolgozása

A különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai

Népművészeti hagyományok, művészettörténeti érdekességek

Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

- Elbeszélés vonalakkal
- Hétköznapi történetek fő motívumainak megjelenítése
- Feldolgozása különféle vonalrajzos kompozíciókban
- Hangsúlyos kontúrok alkalmazása (ceruzák, tollak, tusrajz)
- Leporelló készítése az egyes jelenetek összeállításával

A színek érzelmi ereje

- Saját élmények feldolgozása színes kompozíciókban

- - Színkontrasztok, színharmóniák alkalmazása (színes ceruza, pasztell, tempera, kevert technikák)

Plasztikus figurák - formai felfedezések

- Kedvenc állatok - állatfigurák és figurális dombormű mintázása
- Sosemvolt lények életre keltése (mintázás agyagból, gipszfaragás, papírmasé)
- Agyagplasztikák, figurák készítése, díszítésük földfestékkel

Szabadon formálható anyag

- Ünnepek régen és ma
- Személyes tárgyak, ünnepi ajándékok készítése különféle anyagokból
- Az ünnep díszletei

Tér és idő feldolgozása

- Adott történet, valamilyen folyamat megjelenítése képsorozattal vagy egyszerű fázisrajzokkal (tempera, tollrajz)
- Eseménynaptár - képsorozatok készítése monokróm és színes technikákkal
- Az otthoni környezet modellezése agyagból. A tér átalakítása
- A mi városunk - nagyméretű, színes kompozíciók, csoportmunkában (plasztikus megjelenítés papír, papírmasé és más anyagokkal)

Minta, jel, jelkép

- A mintaképzés síkbeli és plasztikus módjai
- A magyar népművészet mintakincse - motívumgyűjtés
- Fonások hánccsal, színes fonalakkal, zsinórokkal
- Növények stilizált megjelenítése (sgraffito jellegű viaszos technika, festés, karcolás agyagba)
- Geometriai szimbólumok (négyzet, kör, felfelé - lefelé mutató háromszög, csillag, egymásba kapcsolódó körök)
- Pecsét faragása, idolk, amulettek készítése (agyag, gipsz)

A tárgykészítés folyamata

- Ismerkedés a gyapjú-, a textilanyagok tulajdonságaival, felhasználási lehetőségeivel
- Ünnepi jelkép megjelenítése nemezen (tarsolyfedőlap)
- Különféle hagyományos kézműves technikák, díszítési módok alkalmazása
- Természetes anyagok, ágak, termések alakítása, felhasználásuk más anyagokkal együtt
- Ragasztóanyagok, ragasztási technikák megismerése
- Ékszerkészítés gyönggyel és más természetes anyagokkal

Évszakváltás

- Az ünnepekhez fűződő népi hagyományok képi, plasztikai feldolgozása

-
- Mézeskalácsformák rajzolása, tervezése
- A népi kézművesség néhány jellegzetes eleme, technikája
- Változások az ünnepi szokások körében - páros képek készítése

Megszemélyesítés

- Én és a külvilág - Önarckép, jellegzetes arányok, karakterjegyek
- Az önismeret útjai - az emberi arc arányai, a karakter, a mimika megjelenítése
- Meglévő portréfotók felhasználása, nagyítása (ismétlődések, átírások, fénymásolatok segítségével)
- Alakoskodások - szimbolikus tartalmak megjelenítése az arcábrázoláson keresztül
- Maszkok, készítése (papír, gipsz, agyag, papírmasé)

Értékelés és kiállítás-rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a témához kapcsolódó formákat, színeket, motívumokat,
- az alapvető ábrázolási technikákat,
- az egyszerű kézműves technikai fogásokat, plasztikus megoldásokat.

Legyen képes:

- motívumgyűjtésre, feldolgozásra,
- vázlatok készítésére,
- vizuális eszköztárának, folyamatos bővítésére és sokszínű alkalmazására,
- ügyelni a képek kidolgozottságára, technikai következetességére.

3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az ismeretek, élmények befogadásának, feldolgozásának segítése, a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő, változatos alkotó folyamatokba való bevonásával.
- A csoportos és egyéni alkotótevékenységek formáinak megismertetésével a tanuló kreatív személyiségjegyeinek, pozitív lelki tulajdonságainak előhívása, megerősítése.
- A képi emlékezet és képzelet gazdagítása, az esztétikai érzékenység, nyitottság kialakítása.
- A népművészeti és művészettörténeti ismeretek alkotó tevékenységhez kapcsolódó aktív beépítése.
- A vizuális kifejezéshez, alkotáshoz szükséges készségek fejlesztése.

Tananyag

Vizuális alkotó gyakorlat - ismeretek

Ábrázolási és tárgyalkotási ismeretek

A síkbeli és plasztikus munkákhoz szükséges anyagok és eszközök

•
Különbéle képző- és iparművészeti, népművészeti, médiaművészeti technikák

Népművészeti ismeretek, művészettörténeti érdekességek

Kézműves és népművészeti technikák

Témavariációk és különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai

Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

Elbeszélés vonalakkal

- Legendás történetek megjelenítése, feldolgozása különféle vonalrajzos kompozíciókban

- Hangsúlyos kontúrok alkalmazása (ceruzák, tollak, tusrajz)

- Leporelló készítése az egyes jelenetek összeállításával

A színek érzelmi ereje

- Természeti erők megelevenítése színekkel, az adott jelenségek saját élményekre épülő (vagy színházra, tánkra, mesékre támaszkodó) feldolgozása színes kompozícióban

- Színkontrasztok, színharmóniák alkalmazása

- A színek és alkalmazott technikák megjelenítő és hangulatközvetítő képessége (színes ceruza, pasztell, tempera, kevert technikák)

Plasztikus figurák - formai felfedezések

- Figurateremtés, jellegzetes arányok, karakterjegyek felfedezése

- Táltosok, paripák, félelmetes szörnyállatok - képzelet és előtanulmányok alapján (figurális dombormű mintázása agyagból, gipszfaragás, papírmásé)

- Növények, termékek formája, szerkezete, színei (színes ceruza, kréta, akvarell)

Szabadon formálható anyag

- Agyagedény formálása felrakással

- Agyagplasztikák, állatfigurák készítése, díszítésük földfestékekkel, bekarcolt mintákkal

- Állatok ábrázolása emlékképek vagy közvetlen látvány alapján - tömeg, arányok, mozgás érzékeltetése

Tér és idő feldolgozása

- Természeti erők, különleges és félelmetes természeti jelenségek felidézése, megjelenítése képsorozattal (tempera, tollrajz)

- Különböző kompozíciók készítése spirál- és hullámmotívum felhasználásával

- A természet körforgása (olajpasztell, tempera, fotó, montázs, kollázs)

Minta, jel, jelkép

- Életfa motívum, varázslatos növények megjelenítése népmesék, legendák alapján, (sgraffito jellegű viaszos technika, festés, karcolás agyagba, gipszbe)

- Papírkivágások - szimmetria, pozitív-negatív formák, ritmusok, sorminták

-
- A varrás, hímzés alapfogásai, formaalkotó és dekoratív szerepük
- Egyéni fantáziára épülő illusztratív feldolgozások
- Az elvonatkoztatás útja és célja - anyaggyűjtés
- A tűz, víz, föld, levegő - szimbólumok a különböző kultúrákban
- Sárga, narancs, piros, barna, lila, zöld, fehér, arany. Színszimbólumok használata (papírragasztás kivágott színes motívumok kompozícióba rendezésével)

A tárgykészítés folyamata

- Az adott témakörhöz, történethez kapcsolódó valós tárgyak, varázseszközök készítése
- Különböző hagyományos kézműves technikák, díszítési módok alkalmazása
- Állat alakú és antropomorf edény készítése agyagból
- A textilanyagok, a gyapjú alkalmazási lehetőségei
- Nemezfigura készítése
- Tárgykészítés népi hagyományok alapján, a keleti és a mai kultúra esztétikája szerint
- Természetes anyagok, ágak, termések alakítása, felhasználásuk más anyagokkal együtt
- Ragasztóanyagok, ragasztási technikák használata
- Ékszerkészítés gyöngyfűzéssel

Évszakváltás

- Az évszakokhoz fűződő népi hagyományok képi, plasztikai feldolgozása
- Mézeskalácsformák rajzolása, tervezése
- A népi kézművesség néhány jellegzetes eleme, technikája
- Megszemélyesítés
- Mozgatható bábfigurák készítése. Karakterábrázolás és a mozgathatóság lehetőségei
- Zsinaggal mozgatható figurák, pálcára vagy lécre szerelt bábok (papírkivágás, mozgatható elemek összeállítása, festés)
- Álarcok, maszkok, készítése (papír, gipsz, agyag, papírmásé)

Értékelés és kiállítás-rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a témához kapcsolódó formákat, színeket, motívumokat,
- az alapvető ábrázolási technikákat,
- a kézművesség, a hagyományos népi kultúra egyes szokásait, tárgyait és technikáit,
- az egyszerű kézműves technikai fogásokat, plasztikus megoldásokat,
- a vizuális művészetek formáit, sajátosságait, anyagait és eszközeit. Legyen képes:

-
- motívumgyűjtésre, feldolgozásra,
- a látvány és jelenségek értelmezésére,
- vázlatok készítésére, átírásra,
- vizuális eszköztárának, folyamatos bővítésére és sokszínű alkalmazására,
- ügyelni a képek kidolgozottságára, technikai következetességére.

4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A látás és a látványértelmező képesség tudatosítása, fejlesztése.
- A kézműves tárgyalakotás, a képző- és iparművészeti, médiaművészeti tevékenységek megalapozása.
- A látvány utáni ábrázolás alapvető törvényszerűségeinek felismertetése, a vizuális nyelvrendszer alapjainak elsajátíttatása.
- A kifejezéshez, alkotáshoz szükséges képességek továbbfejlesztése, a képi műveltség bővítése.
- A tanuló kitartó, feladattudatos munkavégzésének segítése.

Tananyag

Vizuális alkotó gyakorlat - ismeretek

A látvány megfigyelése, értelmezése, rögzítése

Síkbeli és plasztikus munkákhoz szükséges anyagok és eszközök

Különböző képző- és iparművészeti, népművészeti, médiaművészeti technikák

Az egyes műfajokra jellemző előadásmódok

A középkor művészettörténeti érdekességei

Az egyes népművészeti tájegységekre jellemző stílusjegyek, technikák

A formák, színek tudatos használata és a térábrázolás kérdései

A tárgyalakotás, a tárgykészítéshez kapcsolódó anyagok, egyes eljárások, technikák

Hagyományos és új médiumok

Tanulmányok, szabadkézi vázlatok, makettek

Témavariációk és különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai

Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

Történetsszöveg - történetábrázolás

- Képzeltbeli utazás (egy középkori városban - illusztrációk különböző rajzeszközökkel, vagy képregényszerűen elmesélve)

- A kor hétköznapijainak megjelenítése a megismert ábrázolási formák, stílusjegyek felidézésével. A tervek nagyítása, megfestése (képi, fotó, videó - vagy számítógépes feldolgozások)

●
Környezetábrázolás - hangulatteremtés

- A környezet épített elemeinek rajza (homlokzatok)
- kollázs különböző felületű, struktúrájú, textúrájú anyagokkal, tussal, páccal - makett készítése vegyes technikával
- Makettkészítés (házak, lakótornyok, várak) különféle anyagok felhasználásával

Színharmóniák

- A monokróm színhasználattól a komplementer színpárokig
- Egy főszínre hangolás, főszín és elsődleges keverékszínei
- Tiszta színekből és szürkékből építkező képek

Rész és egész

- Papírmozaik készítése (ókori vagy bizánci minták alapján)
- Üvegablakok
- Rózsaablak - színes kép készítése
- Királyfejek, egészalakos figurák rajza viaszolt, festett alapról visszakaparásos technikával

Képeskönyv

- A mai életünk kódexe
- Cél és célszerűség, a könyvkötés alapfogásai
- A papír tulajdonságai
- Betűkép, iniciálé készítése, szövegírás (temperafestés, kézírás vágott hegyű tollal)

Mintakincs

- Az adott korra jellemző minták, díszítések gyűjtése, vázlatfüzetbe rajzolása
- A gyűjtött minták egy-egy részletének nagyítása, új kontextusba helyezése (vízfestés, ecsetrajz, különböző léptékben - páros munka)
- Ornamentika szerkesztése, rajzolása természeti motívumok, növények, felhasználásával (akvarell ceruza, vízfestékek, sablonok)

Plasztika

- Oszlopszobrok. Szoborfaragás (egyszerűen formált emberfigurák gipszből, ytong téglából, purhabból)
- Vízköpők. Fantasztikus figurák, állatalakok (gótikus templomokról; mintázás agyagból)
- Figurateremtés valódi állatok és képzeletbeli szörnyek megformálásával

Öltözéktervezés

- Sisak készítése. A viselhetőség és a méretek figyelembe vétele
- A szín- és az anyagválasztás szerepe (papír, textilanyagok felhasználása, karcolás, hajtás, ragasztás, festés, varrás)

●
Arcképtár

- Önarckép különböző elképzelt szerepben, jelmezben és korban való ábrázolása
- Önarckép gyűjtemény mai környezetben (ceruza, krétarajzok, tempera)

Értékelés és kiállítás-rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a választott kor művészetét, kézműves kultúráját, tárgyait,
- a vizuális kifejezés formáit, eszközeit, elemeit és nyelvezetét,
- a tervezéstől a tárgyalásig tartó kreatív folyamat részeit,
- a legfontosabb baleset és munkavédelmi tudnivalókat.

Legyen képes:

- a látvány és jelenségek értelmezésére, rögzítésére,
- egy gondolat, téma kibontására, sík és plasztikus variációinak létrehozására,
- motívumgyűjtésre, feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra,
- a perspektivikus ábrázolás alapszabályai szerint tárgycsoportok, figurák ábrázolására,
- szintani alapismereteinek felhasználásával önálló képek készítésére,
- kompozíciós ismereteinek alkalmazására,
- változatos - forma - faktúra és felületminőségek létrehozására,
- különböző anyagokkal és eszközökkel, változatos konstrukciók-tárgyak létrehozására,
- egyéni eszközhasználatra,
- a műalkotások értő befogadására,
- vizuális eszköztárának, folyamatos bővítésére és alkalmazására,
- a legfontosabb baleset- és munkavédelmi szabályok betartására.

5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az emberi és a természeti környezet esztétikumának felismertetése, a művészetek, alkotási tevékenységek iránti érdeklődés megerősítése.
- A látás és a látványértelmező képesség pontosítása, fejlesztése.
- A kézműves tárgyalás, a képző- és iparművészeti, médiaművészeti tevékenységek körének bővítése.
- A látvány utáni ábrázolás törvényszerűségeinek felismertetése, a vizuális nyelvrendszer alkalmazásának fejlesztése a különböző feladatok során.
- A manuális tudás és az alkotóképesség továbbfejlesztése, a stílusérzék megalapozása.

Tananyag

-
- Vizuális alkotó gyakorlat - ismeretek
- A látvány megfigyelése, perspektivikus ábrázolása
- Rajzeszközök, plasztikus és modellező anyagok és eszközök
- Különbéféle képző- és iparművészeti, népművészeti, médiaművészeti technikák
- Az egyes műfajokra jellemző előadásmódok
- Az ókori antik világ és a reneszánsz művészettörténet érdekességei
- Az egyes népművészeti tájegységekre jellemző stílusjegyek, technikák
- A formai, szintani alapismeretek
- A tárgyalatás, a tárgykészítéshez kapcsolódó anyagok, egyes eljárások, technikák
- Hagyományos és új médiumok
- Az előképek megismerése, feldolgozása - tanulmányrajzok, vázlatok, makettek, modellek
- Témavariációk és különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai
- Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok
- Feladatcsoportok
- Történetábrázolás
- Életképek (reneszánsz palotában; illusztrációk különböző színes eszközökkel vagy képregényszerűen elmesélve)
- A kor ünnepeinek megjelenítése a megismert ábrázolási formák, stílusjegyek felidézésével (képi, fotó, videó vagy számítógépes feldolgozások)
- Tornyok, várak, paloták
- Épületábrázolás tusrajzzal
- Struktúra - textúra, formaszervezet és felületi megjelenés (kollázs különböző felületű, struktúrájú, textúrájú anyagokkal, tussal, páccal)
- Makettkészítés különböző anyagok felhasználásával csoportmunkában
- Színharmóniák
- Tájképek különböző fényviszonyok között - csak színpoltokkal festve - hajnalban, délben, szürkületben, éjszaka (gyűjtés elektronikus formában is, kísérletek a számítógépes grafikai programok használatával)
- Telt és tört színek, komplementer színek és különböző árnyalataik (festés akvarellal, krétával, kevert eljárással)
- Környezetábrázolás - kép és valóság
- A tárgyak és a természeti környezet megfigyelése
- Az ablakon át látható világ (ábrázolás pitt-krétával, festéssel)
- A vonalperspektíva, levegő és színperspektíva felfedezése
- Előtér - középtér - háttér (tusrajzok, szénrajzok)

•
- Öltözéktervezés

- A szín- és az anyagválasztás szerepe

- Fejfedők (bohócsipka) készítése a viselhetőség és a méretek figyelembe vétele (papír és textilanyagok felhasználása, karcolás, hajtás, ragasztás, festés, varrás)

Képeskönyv

- A természet törvényeinek, jelenségeinek megfigyelése, összegyűjtése, lejegyzése

- Növények, állatok minél pontosabb megfigyelés alapján készült illusztrációi

- Magyarázó rajz, részletek és leírások a tervlapon (aprólékos ceruza és tusrajzok, temperafestés, kézírás vágott hegyű tollal)

Mintakincs

- A korra jellemző textilminták, díszítések gyűjtése, vázlatfüzetbe rajzolása

- Gyűjtött minták egy-egy részletének nagyítása, új kontextusba helyezése (vízfestés, ecsetrajz, különböző léptékben - páros munka)

- Ornamentika szerkesztése, rajzolása természeti motívumok, növények felhasználásával (akvarell ceruza, vízfestékek, sablonok,)

- Egyszerű díszítőelemek szimmetrikus, pozitív-negatív formákká, ritmussá rendezése

- Természetes formák redukálása, egyszerűsítése, stilizálása, szín- és forma-variációk létrehozása (papírmetszet létrehozása)

Arcképtár

- Hétköznapi tömeg (piaci sokadalom) összeállítása nagyméretű kartonra (saját, választott figurákkal)

- Különböző korú és karakterű emberek portréja. (Csoportmunka. Ceruza, krétarajzok, tempera)

Fény- árnyék jelenségek

- Titokzatos terek létrehozása, a fény-árnyék hatások felhasználásával

- Vázlatok készítése jellegzetes fény-árnyék viszonyok bemutatására

- Térkonstrukció talált, gyűjtött tárgyakból, lepedőkből, zsinórokból, kartonokból többféle bevilágítással (közös, csoportos alkotás)

- Fényképek, videó készítése a terek bejárásával, a korábbi munkák térbe helyezése, „helyzetbe hozása”

Értékelés és kiállítás-rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- az adott kor művészetét, kézműves kultúráját, tárgyait,

- a vizuális kifejezés formáit, eszközeit, elemeit és nyelvezetét,

- a tervezéstől a tárgyalakotásig tartó kreatív folyamat részeit,

- a legfontosabb baleset és munkavédelmi tudnivalókat.

●
Legyen képes:

- a látvány és jelenségek értelmezésére, rögzítésére,
- egy gondolat, téma kibontására, sík és plasztikus variációinak létrehozására,
- motívumgyűjtésre, feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra,
- a perspektivikus ábrázolás alapszabályai szerint tárgycsoportok, figurák ábrázolására,
- szintani alapismereteinek felhasználásával önálló képek készítésére,
- kompozíciós ismereteinek alkalmazására,
- változatos forma-, faktúra- és felületminőségek létrehozására,
- különböző anyagokkal és eszközökkel, változatos konstrukciók, tárgyak létrehozására,
- egyéni eszközhasználatra,
- a műalkotások értő befogadására,
- vizuális eszköztárának, folyamatos bővítésére és alkalmazására,
- a legfontosabb baleset- és munkavédelmi szabályok betartására.

6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A látvány és a tanult ábrázolás összhangba hozása a személyes mondanivalóval.
- A természet- és emberábrázolás különböző formáinak megismertetése.
- A stílus- és arányérzék továbbfejlesztése.
- Az önálló kézműves tárgyalkotás technikájának megválasztására, a képző- és iparművészeti, médiaművészeti tevékenységek eszköztárának biztonságos használatára való képesség fejlesztése.
- A látvány utáni ábrázolás árnyaltabbá tétele, a kompozíció, a szín és az előadásmód finomítása.
- A képi műveltség bővítése.

Tananyag

Vizuális alkotó gyakorlat - ismeretek

Rajzeszközök, vizes bázisú festékek és plasztikus anyagok

A képző- és iparművészeti, népművészeti, médiaművészeti technikák A barokk művészettörténeti korszakára jellemző stílusjegyek, technikák A stíluskorszakra jellemző előadásmódok

Témavariációk és különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

Történetábrázolás

- Mozgalmas jelenetek (Álarcosbál egy barokk kastélyban. Illusztrációk különféle színes eszközökkel vagy képregényszerűen elmesélve)

- - Grotteszk, vígjátéki történetelemek illusztratív feldolgozása a megismert ábrázolási formák, stílusjegyek felidézésével (képi, fotó, videó vagy számítógépes feldolgozások)

Tornyok, várak, paloták

- Épületek belseje, bútorai

- Épületábrázolás tusrajzzal, vegyes technikával (kollázs különböző felületű, struktúrájú, textúrájú anyagokkal, tussal, páccal)

Színharmóniák

- Öltözetek pasztellszínekkel (gyűjtés elektronikus formában, kísérletek a számítógépes grafikai programok használatával)

- Színhangulatok festése zenei hangzásokra (akvarell, kréta kevert eljárások)

Öltözék

- Legyező és maszk készítése a működés és a méretek figyelembe vétele

- A szín- és az anyagválasztás szerepe (papír, textilanyagok felhasználása, karcolás, hajtás, ragasztás, festés, varrás)

Kép és valóság

- A térábrázolási konvenciók, optikai csalódások, illúziókeltés

- A perspektíva és az axonometria fintorai (Escher rajzai, térformái. Gyűjtések)

- Tárgyak ábrázolása eltérő, végletes nézőpontokból - alulnézet, felülnézet, közlőről - és messzire távolodva (grafit, szén, pittkréta)

Mintakincs

- Épületdíszítések, minták gyűjtése, rajzolásuk vázlatfüzetbe

- Gyűjtött minták egy-egy részletének nagyítása, új kontextusba helyezése (vízfestés, ecsetrajz, különböző léptékben - páros munka)

- Ornamentika szerkesztése, rajzolása természeti motívumok, növények, csiga, kagylómotívumok felhasználásával (akvarell ceruza, vízfestékek, sablonok)

Arcképtár

- Arcképek díszes keretben

- Különböző korú és karakterű emberek portréja (ceruza, kréтарajzok, tempera)

A tárgyak egyedi vonásai

- Lakomák gazdag tárgyi világa. Gyűjtés a németalföldi festmények és mai fotók, installációk körében

- Hasonlóság és különbözőség. Azonos funkciójú tárgyak megfigyelése, egyedi vonásaik, különbözőségeik felfedezése (ceruza, vízfesték)

A tárgyak összhangja

- Hangszerek

- Klasszikus és saját megoldások

●
- Csendélet, drapériák, hangszerek beállításával (összefogott kompozíciók, finom részletmegoldások. Pasztell kréta)

Vizsgamunka készítése

Értékelés és kiállítás-rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- az adott kor művészetét, kézműves kultúráját, tárgyait,
- a vizuális kifejezés formáit, eszközeit, elemeit és nyelvezetét,
- a tervezéstől a tárgyalításig tartó kreatív folyamat részeit,
- a legfontosabb baleset és munkavédelmi tudnivalókat.

Legyen képes:

- a látvány és jelenségek értelmezésére, rögzítésére,
- egy gondolat, téma kibontására, sík és plasztikus variációinak létrehozására,
- motívumgyűjtésre, feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra,
- a perspektivikus ábrázolás alapszabályai szerint tárgycsoportok, figurák ábrázolására,
- színtani alapismereteinek felhasználásával önálló képek készítésére,
- kompozíciós ismereteinek alkalmazására,
- változatos forma-, faktúra- és felületminőségek létrehozására,
- különböző anyagokkal és eszközökkel, változatos konstrukciók, tárgyak létrehozására,
- egyéni eszközhasználatra,
- a műalkotások értő befogadására,
- vizuális eszköztárának, folyamatos bővítésére és alkalmazására,
- a legfontosabb baleset- és munkavédelmi szabályok betartására.

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje:

- a vizuális művészetek eszköztárát,
- a tárgytervezés és tárgykészítés fázisait,
- a rajzolás, festés, terművészet műfaji sajátosságait, anyagait és eszközeit,
- a különböző ábrázolási és tárgyalító technikákat,
- a legjelentősebb művészettörténeti korszakok művészetének jellegzetességeit, kultúráját, tárgyait,
- a legfontosabb baleset- és munkavédelmi tudnivalókat.

A tanuló legyen képes:

-
- az alkotói munka végigvitelére,
- a látvány és jelenségek megragadására, visszaadására,
- motívumgyűjtésre, feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra,
- a perspektivikus ábrázolás szabályainak alkalmazására,
- színtani ismereteinek felhasználására,
- kompozíciós ismereteinek alkalmazására,
- sokféle eszköz- és anyaghasználatra a kifejezés érdekében,
- konzekvens munkák elkészítésére,
- a művészettörténeti korok, stílusok megkülönböztetésére, értő befogadására,
- a legfontosabb baleset- és munkavédelmi szabályok betartására.

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama: Vizuális alkotó gyakorlat

- vizsgamunka bemutatása 15 perc
- helyszíni feladat megoldása 105 perc

A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tervező, alkotó, konstruáló, tárgykészítő képessége. A feladatmegoldás tükrözze a tanulóknak a vizuális alkotó gyakorlatok során megszerzett tudását a művészeti ág anyagairól, műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről, megszerzett ismeretét. A megvalósított vizsgamunka mutassa be a tanuló technikai jártasságát, tudását.

A vizuális alkotó gyakorlat alapvizsga két részből tevődik össze:

A) Dokumentációval együtt benyújtott kész kép, képsorozat vagy tárgy, tárgycsoport.

A benyújtott vizsgamunka - tanári irányítással megvalósított - tervezési munka alapján, szabadon választott technikával létrehozott alkotás, amely lehet:

- tárgy, tárgyegyüttes,
- festészeti, grafikai alkotás-sorozat,
- szobor, térkonstrukció és variációi.

B) Az alapvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan elkészített kész kép vagy tárgy.

Az intézmény által meghatározott vizsgafeladat tervvázlat alapján, szabadon választott anyaggal és technikával létrehozott alkotás, amely lehet:

- tárgy,
- festészeti, grafikai alkotás,

●
- szobor, térkonstrukció

A vizsga értékelése

A vizuális alkotó gyakorlat alapvizsga értékelésének általános szempontjai:

- esztétikai érzékenység, művészeti ismeretek jelenléte,
- tervezési, plasztikai tárgyformáló készség,
- a kísérletező kedv és kreativitás megjelenése,
- alapvető anyag-, eszköz- és szerszámhasználati ismeret, jártasság,
- térformálás, konstruáló és kompozíciós készség,
- a tartalomnak megfelelő anyag, forma, szín, technika és kifejezőmód használata,
- az elkészült munka egyedisége, összhangja.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Munkaasztalok, székek

Tároló polcok, szekrények, dobozok

Vizes blokk

Szemléltetésre szolgáló technikai eszközök

Szemléltető anyagok (képek, könyvek, CD, DVD-k)

Rajzbakok

Festő állványok

Mintázó állványok

Kéziszerszámok

Rajztechnikai eszközök

Rajz-, festő és mintázó eszközök (színes ceruzák, akvarell, tempera akril, kréta, filc, vékony, vastag, és széles-lapos ecsetek, szivacsok, rajztábla, olló, ragasztó)

Számítógépes munkaállomások grafikai szoftverekkel

Fényképező, filmfelvevő eszközök

Modell tárgyak: geometrikus testek, drapériák, tükrök, csontváz, koponya

Munkabiztonsági berendezések

GRAFIKA ÉS FESTÉSZET ALAPJAI

A grafika és festészet alapjai tantárgy célja a képi világ, a képi kifejezés különböző módjainak megismertetése. A fantázia kibontakoztatása, a valósággal való összekapcsolása. Változatos felfedező és alkotó folyamatokon keresztül hozzásegíteni a tanulókat az önálló, kreatív tevékenységekhez. A tantárgy feladata előkészíteni és megalapozni a művészi igényű szakmai munkát.

●
Alapfokú évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A környezet esztétikumára érzékeny nyitott szemlélet kialakítása.
- A grafikai és festészeti munkához szükséges eszköz- és anyaghasználati készség fejlesztése.
- A vonallal, színnel, felülettel, díszítménnyel, kompozícióval kapcsolatos tapasztalatok játékos gazdagítása.
- A képkészítéshez szükséges érzéki tapasztalások és technikai ismeretek átadása.
- Örömteli munkával a személyes megnyilvánulásnak teret adó alkotótevékenység motiválása.
- Kreatív gondolkodásra, alkotásra nevelés.

Tananyag

Grafikai és festészeti ismeretek

A vonal megjelenési formái

A szín szerepe az érzelmek, hangulat kifejezésében

A forma, folt, felület és textúra jelentése és létrehozásának lehetőségei

A gyűjtés, gyűjtemény létrehozásának módjai

Részlet és nagyítás

A díszítés sajátosságai

A nyomhagyás egyszerű technikái

Kompozíciós alapismeretek

Az illusztratív ábrázolás

Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

A vonal

- A vonal megjelenési formái a valóságban és a képzőművészetben. Játékos felfedezések
- A vonal mint mozgásnyom
- Eltérő célú és irányú mozgások megfigyelése, létrehozása
- Változatos mozdulatokkal, mozgással hagyott nyomok más-más felületeken és anyagokon

A szín

- Szín és mozgás
- Különböző mozgások, mozdulatok (simogatás, dobolás) által keltett érzelmek kifejezése színekkel
- Mozdulatok, mozdulatsorok színes lenyomatai nagyméretű felületeken kézzel, szivaccsal, széles ecsettel
- Színek és élmények közti asszociatív kapcsolat

-
- Érzelmek, hangulatok megjelenítése különböző formájú és anyagú felületeken absztrakt színfoltokkal
- A kedvenc tárgy, lény jellemének kifejező ábrázolása színekkel szokatlan formájú felületeken
- A tárgy, lény hangulatváltozásainak megjelenítése színek segítségével

Felület és forma

- Különféle felületek és formák által kiváltott érzelmek
- Játékos forma- és felületalakítási kísérletek
- Gesztusok által létrehozott foltok, felületek
- Különböző érzelmi állapotok lenyomata

Felület és textúra

- A környezet felületeinek megismerése élményszerű tapasztalatok által
- Vizuális és taktilis érzékelés közti kapcsolat
- Különböző felületű, textúrájú anyagok gyűjtése, meghatározott szempontok szerinti csoportosításuk
- A gyűjtött anyagok kollázsként való felhasználása
- Különböző anyagok felületének tapintással való érzékelése (bekötött szemmel)
- A tapintási élmények megfogalmazása, megjelenítése, tapintási napló, térkép készítése

Minta a környezetben

- Környezetünkben levő tárgyakon található mintákból gyűjtemény létrehozása
- A gyűjtött minták egy-egy részletének nagyítása, új kontextusba helyezése

Díszítés, díszítmények

- Lapok felületek díszítése grafikai és festészeti technikákkal, jelentést hordozó motívumokkal

Nyomhagyás

- Különböző formájú, felületű tárgyakkal foltok, rajzolatok létrehozása
- Az elkészített nyomatok kiegészítése, továbbfejlesztése jelentést hordozó illusztratív alkotássá tussal, filctollal, festékekkel

Kompozíció

- Képi elemek rendezése
- Ugyanazon elemekből eltérő hatású, egyensúlyú kompozíciók összeállítása monokróm festéssel, kollázssal, egyszerű nyomhagyással

Képalkotás

- Illusztrációk készítése mesék, események szereplőinek nagyméretű ábrázolásával
- Történetek, mesék jeleneteinek illusztratív megfogalmazása grafikai és festészeti eszközökkel, anyagokkal (grafit, toll, kréta, vízfesték, kollázs)

Értékelés és kiállítás-rendezés

●
Követelmény

A tanuló ismerje:

- a vonal megjelenési formáit,
- a szín szerepét az érzelmek, hangulat kifejezésében,
- a forma, folt, felület és textúra jelentését és létrehozásának lehetőségeit,
- a díszítés sajátosságait,
- a nyomhagyás egyszerű technikáit,
- a kompozíciós alapismereteket,
- az illusztratív ábrázolás alapjait.

Legyen képes:

- mozgásnyomok vonallal történő rögzítésére,
- az érzelmek vonallal, színnel történő ábrázolása,
- forma, folt, felület és textúra létrehozására,
- a nyomhagyás egyszerű technikáinak alkalmazására,
- képalkotásra,
- gyűjtemény létrehozására,
- eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A grafikai és festészeti munkához szükséges eszköz- és anyaghasználati készség fejlesztése.
- A vonallal, színnel, felülettel, díszítéssel, kompozícióval kapcsolatos tapasztalatok gazdagítása.
- A képalkotáshoz szükséges érzéki tapasztalások és technikai ismeretek átadása.
- Örömteli munkával a személyes megnyilvánulásnak teret adó alkotótevékenység motiválása.
- Kreatív gondolkodásra, alkotásra nevelés.

Tananyag

Grafikai és festészeti ismeretek

Vonal a térben

A szín szerepe és hatása a tárgyakon és a térben

A színek és lelki minőségek

Felület és textúra kontrasztok és létrehozásának lehetőségei

A gyűjtés, gyűjtemény létrehozásának módjai

A díszítés sajátosságai

●
A tárgyak funkciója és díszítése közti kapcsolat

Egyszerű nyomatok

A kiemelés

Az illusztratív ábrázolás

Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

A vonal

- Vonalak a térben

- Vonalszerű anyagokkal (kötél, szalag) térjátékok, installációk létrehozása

- A létrehozott vonalterek megjelenítése különböző grafikai eszközökkel

- Az elkészült grafika továbbfejlesztése, alakítása variációk, sorozatok formájában

A szín

- A színek és térbeli formák kapcsolata a mesékben és a valóságban

- Színes terek, téri formák létrehozása, térátalakítások

- Különböző színű vagy különböző színűre festett talált tárgyak (textilek, dobozok, fonalak) segítségével eltérő funkciójú és hangulatú színes terek megépítése

- A létrehozott terek által nyújtott élmények megjelenítése festéssel, kollázssal

- Tulajdonságok, fogalmak rokonítása, összekapcsolása színekkel és egyszerű térbeli formákkal, tárgyakkal

- Térbeli formák, tárgyak felületének átalakítása festéssel, tárgymesék létrehozása

- Egy konstruált tér hangulatának, jelentésének módosítása színcserével

Felület és forma

- Ellentétek, felületi kontrasztok

- Semleges, nyugodt felületeken markáns ellentétek, felületi kontrasztok létrehozása

- A gesztusokkal létrehozott foltok, felületek által közvetített információk

Felület és textúra

- Különböző felületeket, textúrákat ábrázoló képek, fotók gyűjtése, csoportosítási lehetőségek

- A gyűjtött fotók, fénymásolatok grafikai kiegészítései, átalakításai

- Az elkészült lapokból illetve a gyűjtött fotókból kollázsok, képtárgyak készítése

Minta a környezetben

- Növények, állatok fotóin, illetve mikroszkopikus felvételeken található minták, mintázatok gyűjtése

- A gyűjtött mintakincs szabad felhasználása méret és léptékváltással

Díszítés, díszítmények

- - Funkcióval, jelentéssel bíró plasztikus tárgyak felületének megmunkálása, díszítése grafikai és festészeti technikákkal

Egyszerű nyomatok

- Képi üzenetek létrehozása egyszerű sokszorosítási technikákkal (papírdúc, papír- vagy műanyagkarc, sablon átfújással)

Kompozíció

- A kiemelés szerepe és lehetőségei a valóságban, a mesékben és a különböző művészeti ágakban
- A kép egyes szereplőinek, elemeinek hangsúlyozása (formával, mérettel, színnel, aránnyal, nézőponttal, felülettel, kontraszt alkalmazásával, elhelyezéssel)

Képalkotás

- Illusztrációk készítése
- Történetek, mesék jeleneteinek illusztratív ábrázolása grafikai és festészeti eszközökkel, anyagokkal, valamint ezek kombinált megoldásaival (festett ceruzarajz, színezett tollrajz, kollázs, vegyes technika)

Értékelés és kiállítás-rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- vonal a térképző szerepét,
- a szín szerepét, hatását a tárgyakon és a térben,
- felület és textúra kontrasztok létrehozásának lehetőségeit,
- a gyűjtés, gyűjtemény létrehozásának módjait,
- a díszítés sajátosságait,
- a tárgyak funkciója és díszítése közti kapcsolatot,
- a kiemelés módjait,
- az illusztratív ábrázolás sajátosságait.

Legyen képes:

- vonalvariációk létrehozására,
- a lelki minőségek kifejezésére,
- felület és textúra kontrasztok létrehozására,
- egyszerű nyomatok készítésére,
- képalkotásra,
- gyűjtemény létrehozására,
- eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására.

3. évfolyam

●
Fejlesztési feladatok

- A grafikai és festészeti munkához szükséges eszköz és anyaghasználati készség fejlesztése.
- A vonallal, színnel, felülettel, díszítménnyel, kompozícióval kapcsolatos tapasztalatok gazdagítása.
- A képalkotáshoz szükséges érzéki tapasztalások és technikai ismeretek átadása.
- Örömteli munkával a személyes megnyilvánulásnak teret adó alkotótevékenység motiválása.
- Kreatív gondolkodásra, alkotásra nevelés.
- Az önkifejezés változatos formáinak alkalmazása.

Tananyag

Grafikai és festészeti ismeretek

A vonal és a mozgás-változás

A színek egymáshoz való viszonya

A színek érzelmi minősége

Színharmóniák, színkontrasztok

A forma, folt, felület és textúra kifejező használata

A gyűjtés, gyűjtemény felhasználásának lehetőségei

A funkció és díszítés

Egyedi motívumok, motívumrendszer

Dombornyomat

Kompozíciós variációk

Illusztratív sorozatok

Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

A vonal

- Változások vizuális nyomai
- A valóságos és képzeletbeli változások nyomainak megjelenítése különböző grafikai és festészeti technikákkal
- Improvizatív és tudatos vonal- és hangjátékok
- Különböző hatású, karakterű hangok, zajok, zenék inspiráló hatására különböző karakterű vonalak, rajzos vonalszövetek készítése

A szín

- Színfoltok festése zene hangulatára
- A színek egymáshoz való viszonya, a színek érzelmi minősége
- Természeti jelenségek színeikkel és színárnyalatokkal való kifejezése

- - Egy-egy szín más színekkel való kapcsolatának mesén, dramatikus játékon keresztül történő átélése, az élmények megfestése

- Árnyalt vizuális minőségek, színharmóniák

- Fogalmakkal, hangokkal, mozdulatokkal leírható tartalmak megjelenítése színek, színharmóniák által

- Színkontrasztok, tartalmi ellentétek

- Színkontrasztok, színellentétek festése - melyek tartalmi ellentéteket és belső élményeket juttatnak felszínre - különös tekintettel a sötét-világos kontrasztra

A felület

- Felület és ábrázolási szándék

- Különböző érzelmi, hangulati állapotok megjelenítése a megismert technikákkal, felületalakítási lehetőségekkel változatos műfaji kísérletek során

- Foltok, folthatárok

- A valóságban látható éles és elmosódott kontúrok megfigyelése és megjelenítésük

- Transzparencia, ellenfény, a részletek láthatósága

Textúra képzés

- Különböző anyagok segítségével, felhasználásával (homok, gipsz, fonal, drót, szögek) változatos textúrájú felületek létrehozása

- Az elkészült lapokból képtárgyak készítése

Minta a környezetben

- Műalkotásokról, építményekről, fotókról minták, ornamentikák gyűjtése

- A gyűjtött és továbbgondolt mintakincs felhasználása tárgyakon

Díszítés, díszítmények

- Funkcióval, jelentéssel bíró mikroterek külső-belső elemeinek díszítése grafikai és festészeti technikákkal

- A mikroterek lakóinak, lényeinek egyedi megjelenítése

Sablon nyomatok

- Meghívó, plakát, képregény készítése sablonnyomat segítségével (kivágott papír vagy műanyag motívumokkal)

Dombornyomatok

- Különböző anyagok, tárgyak segítségével plasztikus papírnyomatok készítése

Kompozíció

- Komponálási módok

- Játékos kísérletek, variációk egy saját alkotás, illetve különböző reprodukciók képi elemeinek, szereplőinek átrendezésére

Képalkotás

- - Illusztrációk készítése
- Történetek, mesék jeleneteinek illusztratív ábrázolása sorozatokban grafikai és festészeti technikákkal (monotípiák és kollázs-technika vonalas, festett kiegészítéssel, krétarajzzal, karcnyomatokkal)

Értékelés és kiállítás-rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a mozgás-változás vonallal történő kifejezésének lehetőségeit,
- a színek egymáshoz való viszonyát,
- a színek érzelmi minőségét,
- a színharmóniákat, szíkontrasztokat,
- a gyűjtés, gyűjtemény felhasználásának lehetőségeit,
- a funkció és díszítés kapcsolatát,
- a dombornyomat készítésének technikáját.

Legyen képes:

- a vonal, forma, folt, felület, szín és textúra kifejező használatára,
- egyedi motívumok, motívumrendszer alkalmazására,
- dombornyomat készítésére,
- a kompozíciós variációk, illusztratív sorozatok készítésére,
- eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására.

GRAFIKA ÉS FESTÉSZET TANSZAK

GRAFIKA ÉS FESTÉSZET MŰHELYGYAKORLAT

A grafika és festészet műhelygyakorlat célja olyan általános és speciális ismeretek átadása, melyek képessé teszik a tanulót önálló, színvonalas grafikai és festészeti alkotások létrehozására. Célja továbbá, hogy a tanulókat önmaguk megismeréséhez és a valóság törvényszerűségeinek egyre pontosabb és mélyebb megértéséhez juttassa a kritikus megfigyelés és gyakorlati tevékenységek segítségével.

A műhelygyakorlat feladata a tanulói képzelet, a belső képek és a valóság törvényszerűségeiből fakadó vizuális látványelemek összekapcsolásának elősegítése. Feladata továbbá kreatív alkotói tevékenységen keresztül az emberi, társadalmi és művészeti problémákra való érzékenység és véleménynyilvánítási igény kialakítása.

4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A grafikai és festészeti munkához szükséges eszköz és anyaghasználati készség fejlesztése.

-
- A vizuális kifejezés elemeinek eszközeinek felismerése, egyre tudatosabb alkalmazása.
- A motívumgyűjtés és vázlatkészítés gyakorlatában való jártasság kialakítása.
- A tanult grafikai és festészeti technikák alkalmazási képességének gyakorlása.
- Az esztétikai érzékenység és kifejezőkészség fejlesztése.
- Az önállóság kialakítása.
- A fegyelmezett munkavégzés szabályainak elsajátíttatása.

Tananyag

Grafikai és festészeti ismeretek

Grafika és festészet technikai, műfaji sajátosságai

Vizuális kifejezés alapvető eszközei, szerepük

A vonal megjelenési lehetőségei, kifejezőereje

A fekete-fehér kontraszt hatása, használatának lehetőségei

A tónus szerepe

A színek érzelmi, hő és figyelemfelhívó hatása

A sötét-világos, a hideg-meleg szíkontraszt

A faktúra és textúra alakítás lehetőségei

Képipítési és kompozíciós lehetőségek (szerves elrendezés, kiemelés-elhagyás, pozitív-negatív formák, szabályosság-szabálytalanság)

Téma variációk és különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai

A ceruza-, tus-, pác-, akvarell- és krétarajz technikája

Az anyag nyomatok, a monotypia, a magas nyomás műveletei

Kollázs és vegyes technikájú alkotások készítésének lehetőségei

Az akvarell- és temperafestés eltérő technikai sajátosságai

A pasztellkép készítés technikája

Az alkalmazott grafika műfaji sajátosságainak megfelelő betű, monogram, embléma, piktogram tervezése

Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

Vonal

- A vonal ritmust kifejező hatása
- A vonal karaktermegjelenítő szerepe
- A vonal pszichikai kifejezőereje
- Sorsok, korok, egyéniségek kifejezése különböző vonalhasználattal

-
- Vonal a festészetben és a grafikában
- Vonal a térben és képtárgyakon
- Vonal a tájban, természetben, (monumentális) szabadtéri installációk, land art

Szín

- Színes fonalak, drapériák - színes terek, színkontrasztok
- A színek hatása (érzelmi, hő és figyelemfelhívó hatás)
- A színek analogikus kapcsolata az érzetekkel, a különböző kifejezési nyelvekkel és szellemi tartalmakkal

A fény és a sötét differenciálódása

- A fény és a sötét által közvetített tartalmak (mesék, mítoszok, legendák)
- Játék a fényvel (lámpákkal, vetítőkkel)
- Tárgyak, terek és a fény kapcsolata
- Külső-belső élmények átélése, megtapasztalása és megjelenítése (zenei, akusztikai analógiák felismerése, létrehozása)
- A fekete szín használata, a fekete-fehér kontraszt (fekete tér, fekete tárgy)
- A szürkétől a feketéig - grafikában és festészetben

Felületképzés

- Faktúra és textúra alakítás a grafika és festés eszközeivel
- Felületkontrasztok létrehozása (különböző anyagok nyomataival, kollázssal)
- Lavírozott tus, pác és akvarell rajzok
- A gyors, könnyed festés technikája
- Festett ceruzarajzok. Különböző technikák vegyítése, kísérletezések

Kifejezés, képalakítás

- Organikus képalakítás (szerves elrendezés, kiemelés-elhagyás, pozitív-negatív formák, szabályosság-szabálytalanság)
- Képi elemek átrendezése, variációk, kompozíciós lehetőségek

Képalkotás

- Illusztráció készítése
- Tusrajzzal a monokromitás, a foltképzés és a vonalrendszerek szerepének hangsúlyozása
- Egyedi nyomtatással monotypia készítése

Tér - környezet

- A körülvevő környezet elemei által létrehozott különböző méretű, nyitott és zárt terek
- Térépítések és térjátékok a különböző érzékelési területek bekapcsolásával
- Hagyományos és rendhagyó térképek készítése (hang-, taktilis-, hőtéreképek)

- - Eltérő hangulatú, méretű, arányú és szerkezetű terekben, (labirintusokban) átélt tapasztalások, élmények megjelenítése grafika, festészet és kevert technikák segítségével

A betű és kép

- Jel (egyedi, saját jel)
- Betűkarakter, monogram
- Az alkalmazott grafika műfaji sajátosságaival embléma, piktogram tervezése
- A kódextől a könyvnyomtatásig
- A nyomtatott írás és a kép használhatósága
- Miniaturák, óriásképek

Műalkotások

- A feladatokhoz kapcsolódó grafikai, festészeti és egyéb alkotások inspirációs felhasználása
- Anyagok, eszközök, megoldások a különböző korokban
- A feladatokhoz kapcsolódó műalkotások folyóiratokban, könyvtárban, interneten
- Műalkotások a környezetünkben, galériákban

Értékelés és kiállítás-rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a grafika és festészet alapvető technikai és műfaji sajátosságait,
- a grafikai és festészeti munkához szükséges anyagok és technikai eszközök szakszerű használatát,
- a grafika és festészet néhány kiemelkedő hazai és külföldi képviselőjét, kortárs alkotóit,
- a vizuális kifejezés, képépítés törvényszerűségeit, kompozíciós lehetőségeit,
- a legfontosabb munkavédelmi tudnivalókat.

Legyen képes:

- munkájához motívumokat gyűjteni és vázlatokat, színvázlatokat készíteni,
- a vizuális kifejezőeszközök és módok (vonalak, színek, formák, felületek és kompozíciós lehetőségek) kifejezési szándék szerinti használatára,
- a tanult grafikai és festészeti technikákkal (ceruza-, tus-, pác-, akvarell- és krétarajz, anyag nyomatok, monotypia, kollázs, akvarellfestés, temperafestés, pasztell és vegyes technika) alkotásokat létrehozni,
- egy téma kapcsán variációkat és különböző méretű alkotásokat készíteni,
- képzőművészeti alkotásokon a színek, vonalak felületek sajátosságait felismerni,
- eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására.

5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

-
- A környezet által közvetített üzenetek befogadásának és értelmezésének mélyítése.
- A formák, színek változatos, gazdag használatának kialakítása.
- A külső látvány és a lelki tartalmak érzékeny megjelenítésének fejlesztése.
- A véleményformálás finomítása saját és mások műveivel kapcsolatban.
- A tanulók tervezési készségének és problémamegoldó képességének fejlesztése.

Tananyag

Grafikai és festészeti ismeretek

A megvilágítás szerepe

A fény és árnyék grafikai és festészeti eszközökkel való megjelenítésének lehetőségei

A forma, méret, felület, szín és kompozíciós kontrasztok

A redukció, a sűrítés, a fokozás és a kiemelés szerepe

A felületgazdagítás lehetőségei

A szín perspektíva szerepe

A különböző színviszonyok hatása, kifejezőereje

Variációk, sorozatok készítése

Nagyítások, méret és léptékváltások alkalmazása

Eltérő képkivágások hatásainak megtapasztalása és alkalmazása

A sablonnyomat, dombornyomat technikája

A linómetszés technikája

Alkalmazott vagy tervezőgrafika sajátosságainak megfelelő tipográfia, könyvborító, plakát tervezése

Jelmezek, maszkok, díszletek készítésének sajátosságai Egyszerű akció, performance létrehozása

Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

A fény és a sötét

- Karakteresen eltérő erejű, irányú megvilágítású tárgyak és terek létrehozása, megjelenítése
- A fény és árnyék grafikai eszközökkel való kifejezése
- Színes kompozíciók, és variációk készítése a látvány inspiráló hatására

Kontrasztok

- Forma, méret, felület, szín és kompozíciós kontrasztokra épített kép, képtárgy sorozatok, variációk létrehozása, a zene-hang, mozgás-tapintás, az irodalom és a képzőművészet inspiráló hatására
- További lehetőségek, variációk és kísérletezések új médiumok, műfajok segítségével

Kifejezés - karakterek

- Emberi és mitikus karakterek vizuális kifejezése

-
- Emberek, hősök, tárgyak jelleme, hangulatváltozásaik megjelenítése a festészet és grafika eszközeivel
- Portrék, maszkok, jelmezek készítése
- Kifejező karakterek létrehozásának inspirálása játékokkal és akciókkal
- A kifejezés lehetőségei a redukció, a sűrítés, a fokozás, és a kiemelés eszközeivel
- Egy téma feldolgozása a sablonnyomat (kivágott papír vagy műanyag motívumokkal), dombornyomat, tus- és a temperatechnika lehetőségeit felhasználva
- Felületgazdagítási lehetőségek
- Dramatikus játék a kész alkotásokkal

Tér - környezet

- A közvetlen környezet tárgyai, tárgykarakterek szembeállítás, csoportosítások
- Tárgyátalakítások, átfestéssel, zavarófestéssel
- Tárgyak idegen, megszokottól eltérő környezetbe helyezése
- Léptékváltás adta lehetőségek felhasználása
- Egy tárgy részletének felnagyítása, változatos képkivágások
- A látvány és fantázia képi elemeinek összekapcsolása egy tárgy, szerkezet belső terének ábrázolása során

Írás - kép

- Alkalmazott vagy tervezőgrafikai ismeretek segítségével könyvborító, plakát készítése
- A képhez felirat tervezése (számítógép segítségével). Betű, tipográfia
- A betű, írás és kép szabad műfajú felhasználása

Szín

- „Szín-tér”, külső-belső terek színviszonyai
- Az illúziókeltés lehetőségei
- Színperspektíva
- Kompozíciós változatok a színkontrasztra
- A szín kifejezőereje, mélysége, mozgása a külső látvány és a lelki tartalmak megjelenítése során
- Terek berendezése, benépesítése eltérő méretű és színű figurákkal, szalagokkal, textilekkel, lámpákkal
- Doboz szín-házak - azonos motívumok más-más színviszonyok között

Képkötés

- A gouache technikájának ismerete
- A linómetszés technikájának elsajátítása, sajátosságai, műfaji követelményei, az anyag- és eszközhasználat specifikumai
- Egydúcos linómetszet
- Színes linómetszet kialakítása a dúctovábbvásával

-
- Különböző méretű illusztráció, illusztráció sorozat készítése zenei, irodalmi alkotáshoz
- Illusztráció készítése egyedi és sokszorosítási technikákkal (ecset- és tollrajz, gouache, linómetszet)

Műalkotások

- A feladatokhoz kapcsolódó grafikai, festészeti és egyéb alkotások inspirációs felhasználása
- Anyagok, eszközök, megoldások és stílári jegyek a különböző korokban
- A feladatokhoz kapcsolódó műalkotások folyóiratokban, könyvtárban, interneten
- Műalkotások a környezetünkben, galériákban

Értékelés és kiállítás-rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a szín kifejezőerejét, a színperspektíva szerepét,
- a különböző színviszonyok hatását,
- a sablonnyomat, dombornyomat, linómetszés technikáját.

Legyen képes:

- a tanult vizuális kifejezőeszközöket és módokat a képalkotási gyakorlatban alkalmazni,
- a fény-árnyék-szín összefüggéseit felhasználni a külső látvány és a lelki tartalmak megjelenítése során,
- alkalmazni a léptékváltás adta lehetőségeket,
- véleményformálásra saját és mások műveivel kapcsolatban,
- eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására.

6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A személyes kifejezési eszközök megtalálásának ösztönzése.
- A kísérletező kedv, a döntésképeség és az alkotói magatartás fejlesztése.
- A képépítési és kompozíciós törvényszerűségek tudatos használatának ösztönzése.
- A tudatos környezetformálás igényének kialakítása.

Tananyag

Grafikai és festészeti ismeretek

A színmodulációk, lokál és valór színek

A szín-önkontraszt és komplementer kontraszt hatásai

A túlzás, fokozás szerepe

Az egyensúly feltételei

Az átírás módjai

•
A dekoratív festészet sajátosságai

A különböző stílusjegyek felismerésének szempontjai

Többdúcú linómetszet létrehozása

Hidegtű vagy pusztatű technikája

Az improvizatív és a tervezett művek közti különbségek

Látványterv létrehozása

Akrilfestés gyakorlata

Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

Képalkotás

- Személyes jelentéssel bíró fogalmak, tartalmak, tárgyak grafikus megjelenítése (változás, kapcsolat, szembenállás)

- Színes sokszorosítás. A színek felhasználásának lehetősége a sokszorosított grafikában

- Többdúcú linómetszet készítése

- Alapszín keveredések, átfedések, új szín létrehozása, alányomás

- Sorozat készítése amorf keretű linódúcokkal

- Hidegtű

- A hidegtű vagy pusztatű technika elsajátítása, a mélynyomás alapjai

- Alapozatlan, pusztta, felfényesített lemezre karcolás tűvel, a felületek megdolgozása jelet hagyó eszközökkel

- A vonalkarakter lehetőségeinek kiaknázása a dúc felnagyításával

- A magas- és a mélynyomás variálásának lehetőségei

Stílusvariációk, átiratok

- Különböző korok eltérő stílusú, témájú alkotásainak átfestése, összekeverése és egybeépítésük variációi

- Stílusjegyek átváltoztatása, méret- és léptékváltások

- Nagyméretű dekoratív, díszletjellegű megoldások. Tervek készítése

- Fotókból képsorozatok összeállítása, eltérő képkapcsolási lehetőségek tudatos használata

- Művek összehasonlítása

Egyéni vizuális kifejezés

- Személyes kifejezőeszközök és módok megtalálása az egyéniség, a technikai lehetőségek és a műfaji sajátosságok összehangolása által, önálló kísérletezések segítségével

- Folyamat - karakter - személyes idő kifejezési lehetőségei

- Személyes képnapló készítése, lelki tartalmak, történések és változások vizuális rögzítése

-
- Improvizációk és tervezett művek
- Zenei vagy egyéb inspiráció segítségével túlzások, fokozások, egyensúly veszteségek megjelenítése festészeti és vegyes technikájú alkotásokon, képtárgy sorozatokon

Vizsgamunka

- Az eddigi ismeretek felhasználásával, egyéni kifejezési szándék szerinti kép, képtárgy, képsorozat készítése választott technikával és dokumentálása.

Műalkotások

- A feladatokhoz kapcsolódó grafikai, festészeti és egyéb alkotások inspirációs felhasználása
- Anyagok, eszközök, megoldások és stílári jegyek a különböző korokban
- Elemzések a grafika és festés módszereiről, a színhasználatról és az anyagokról
- Művészeti, művészettörténeti ismeretek beépítése az alkotó tevékenységbe
- A feladatokhoz kapcsolódó kortárs műalkotások folyóiratokban, könyvtárban, interneten
- Műalkotások a környezetünkben, galériákban

Értékelés és kiállítás-rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a grafika és festészet kiemelkedő hazai és külföldi képviselőit, kortárs alkotóit,
- a tanult vizuális kifejezőeszközöket és módokat a képalkotási gyakorlatban,
- a képépítés törvényszerűségeit, kompozíciós lehetőségeit.

Legyen képes:

- különbséget tenni a magas- és mélynyomás között,
- grafikai és festészeti elméleti és gyakorlati tudásának alkalmazásával önálló koncepciók alapján különböző méretű variációkat, kép-, képtárgy sorozatokat, illusztrációkat készíteni,
- munkáját esztétikusan összeállítani, bemutatni,
- műalkotás és környezet kapcsolatának, összefüggéseinek felismerésére,
- véleményformálásra műalkotásokkal kapcsolatban,
- eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására.

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje:

- a grafika és festészet történetét, korszakait, jellemző alkotásait,
- a grafika és festészet kiemelkedő hazai és külföldi képviselőit, kortárs alkotóit,
- a grafika és festészet technikai és műfaji sajátosságait,
- a képgrafikai, alkalmazott grafikai és a festészeti tevékenységeket, eljárásokat

-
- a grafikai és festészeti munkához szükséges anyagok és technikai eszközök szakszerű használatát,
- a képépítés törvényszerűségeit, kompozíciós lehetőségeit,
- a legfontosabb munkavédelmi tudnivalókat.

A tanuló legyen képes:

- munkájához motívumokat gyűjteni és vázlatokat, színvázlatokat készíteni,
- a tanszak tanult műfaji sajátosságainak megfelelő átírásra, absztrakcióra,
- az egyedi- és sokszorosított grafikai eljárások, festészeti technikák alkalmazására,
- a grafikai és festészeti anyagok helyes használatára,
- a színek, formák és kompozíciós lehetőségek kifejezési szándék szerinti használatára
- grafikai és festészeti elméleti és gyakorlati tudásának alkalmazásával önálló alkotások, variációk és illusztrációk készítésére,
- a tanult grafikai és festészeti technikák sokszínű használatára és továbbfejlesztési lehetőségeinek keresésére, kísérletezésre,
- esztétikus képi megjelenítésre,
- műalkotás és környezet kapcsolatának, összefüggéseinek felismerésére,
- önálló véleményformálásra saját és mások műveivel kapcsolatban,
- a munkavédelmi szabályok betartására.

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészekből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

A grafika és festészet műhelygyakorlat

- tervezés 40 perc
- tárgykészítés 140 perc

A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tervező, képalkotó, képessége. A terv tükrözze a tanulónak a grafika és festészet anyagairól, műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről megszerzett ismeretét. A megvalósított kép, képtárgy, képsorozat mutassa be a tanuló grafikai és festészeti jártasságát, tudását.

A grafika és festészet műhelygyakorlat vizsga két részből tevődik össze:

A) Tervezési dokumentációval együtt benyújtott kész kép, képtárgy, képsorozat, a grafika és festészet műfajából.

A benyújtott vizsgamunka - tanári irányítással megvalósított - tervezési munka alapján létrehozott alkotás, amely

lehet:

- alkalmazott grafikai, sokszorosított grafikai alkotás, sorozat vagy variáció,
- grafikai és festészeti illusztráció sorozat,
- szabadodon választott technikákkal készített képi alkotás, alkotássorozat vagy variáció.

A vizsgamunkát az alapfok utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) Az alapvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan elkészített kép, képtárgy, képsorozat, a grafika és festészet műfajából. Az intézmény által meghatározott vizsgafeladat tervvázlat alapján, szabadon választott technikával létrehozott alkotás, amely lehet:

- modell alapján készített képi, képtárgyi átírás,
- alkalmazott grafikai vagy dekoratív festészeti vázlat - sorozat.

A vizsga értékelése

A grafika és festészet műhelygyakorlat alapvizsga értékelésének általános szempontjai:

- tervezési, képalkotási készség,
- színhasználat, kompozíciós készség,
- alapvető anyag- és eszközismeret, jártasság,
- a grafikai és festészeti ismeretek gyakorlati alkalmazása,
- a tartalomnak, műfaji sajátosságoknak megfelelő átíró és kifejezőképesség,
- az elkészült munka összhangja.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Vizes blokk

Tároló szekrények

Munkaasztalok, székek

Szemléltetésre szolgáló technikai eszközök

Szemléltető anyagok (képek, könyvek, CD, DVD-k)

Gyűjtött tárgyak, drapériák

Fényképezőgép

Filmfelvevő

Számítógép

Szoftverek

Grafikai prés (legalább A/3-as méret lehúzására alkalmas méretben)

Mobil lámpa

●
Rajztábla (A/3, A/2)

Vonalzók, olló, snitzer

Rajzi és grafikai eszközök: ceruza, toll, rajzszén, pasztell, zsírkréta, tus, karctű, linókés, különböző méretű fotós gumihenger, grafikai festékező lap, linó festék, szitafesték szitakeret, spakli, kormozó eszköz, lemezvágó eszköz, lemezfogó

Festő eszköz: ecsetek, festőkések, tálak, paletták, vízfesték, tempera

Festőállvány (továbbképző)

Zárható vegyszertároló (veszélyes anyagok használata esetén)

KÖRNYEZET- ÉS KÉZMŰVES KULTÚRA TANSZAK

KÖRNYEZET- ÉS KÉZMŰVES KULTÚRA MŰHELYGYAKORLAT

A környezet- és kézműves kultúra műhelygyakorlat célja a környezetkultúra és a kézműves tevékenységek iránti nyitottság kialakítása, az általános és szakirányú ismeretek átadása révén a környezettudatos magatartás, az igényes kézműves tárgyalakítás képességének megalapozása. Célja továbbá a munkakultúra, a feladattudatos, kitartó munkavégzés alapjainak elsajátítása, azoknak az elméleti és gyakorlati ismereteknek a megalapozása, melyek a tervezéstől a kivitelezésig biztosítják a meghatározott célú feladat, alkotómunka elvégzését. Mindezzel a környezetharmonikus életvitel, a környezetalakítás képességének, az értékkeremtés, -megőrzés igényének kialakítása. A műhelygyakorlat feladata a környezetkultúra, az ember alkotta tárgyi világ széleskörű megismertetése, a kézműves tevékenységek szerepének feltárása a mindennapi életben és a modern viszonyok közt. A hazai és az egyetemes tárgykultúra kiemelkedő alkotásain keresztül megismertetni a tanulókkal a tárgykultúra funkcionális területeit, a felhasználható anyagokat, tulajdonságaikat, az alkalmazott eszközöket, használatukat, a készítési technikákat, az esztétikai törvényszerűségeket. Feladata emellett az ismeretek alkotó jellegű alkalmazásának elsajátítása, a múlt értékeinek a mai környezet- és tárgykultúrába való szerves beépítésének lehetőségeinek felismertetése. A hagyományok megismertetésével múltunk, népművészeti és iparművészeti örökségünk megbecsülése, megszerettetése, a hovatartozás-tudat mélyítése. Más korok és népek környezet- és tárgykultúrájának megismertetésével a látásmód szélesítése, az empátia és a tolerancia kialakítása. Tárgyelemzéseken és a tárgyalakító tevékenységen keresztül, a tárgy, a környezet és az ember viszonyának felfedeztetése, a természethez, környezethez való kötődés mélyítése, a helyes felhasználói és fogyasztói magatartásformák kialakítása. Az alkotói tevékenységen keresztül a manuális és konstruáló képességek fejlesztése, az esztétikai érzékenység és ítélőképesség mélyítése, az önkifejezés, az önmegevalósítás lehetőségének felfedeztetése. A környezet- és kézműves kultúra műhelymunka baleset- és környezetvédelmi előírásainak megismertetése.

Ennek érdekében az oktatás a tanuló életkori sajátosságait figyelembe véve az alapfok és a továbbképző évfolyamain egyaránt hangsúlyosan alapoz a gyűjtőmunkára, a rekonstruálás és az átírás metodikájára, a kreativitásra. Az elsajátítandó elméleti és gyakorlati témakörök, tartalmak komplex szemlélettel, egymással szintézisben lévő rendszert alkotva jeleníthetők meg a tanítás folyamatában. Az élményszerű tapasztalatszerzés, az önművelés megalapozása érdekében javasolt könyvtár-, múzeum- és kiállítás-látogatások beépítése a műhelymunkába.

Alapfokú évfolyamok

4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

-
- A környezetkultúra és a kézműves tevékenységek iránti nyitottság kialakítása.
- A környezetkultúra, az ember alkotta tárgyi világ területeinek bemutatása, a kézműves tevékenységek szerepének feltárása. Irányított megfigyelések által élményszerű tapasztalatszerzés biztosítása.
- A környezet- és kézműves kultúra műhely és a műhelymunka megismertetése.
- A tárgyalás során alkalmazható egyszerű technikák elsajátításával a manuális és konstruáló képességek fejlesztése.
- A felhasználható anyagok, az alakításukhoz szükséges eszközök megismertetése.

Tananyag

Környezet- és kézműves kultúra ismeretek

Környezet és környezetkultúra, tárgy és tárgykultúra

Természetes és mesterséges környezet elemei, alkotói

Az ember tárgykészítő tevékenysége, a tárgyak szerepe

Tárgyelemzés alapvető szempontjai

Ősi, kézműves és ipari tárgyformálás

A környezet- és kézműves kultúra műhelymunkájának alapjai

A kézműves tárgyalás alapanyagai: a növényi részek, a textilek, a papír, az agyag alapvető tulajdonságai, alakításuk egyszerű technikái

A kézműves tárgyalás eszközei, eszközhasználati és munkavédelmi előírások

A tárgyalás alapvető fázisai

Környezetkultúra - természeti környezet, épített környezet: település, lakhely

Környezettervezés, az ember környezetalkító tevékenysége

A makettkészítés alapjai

Ünnepi alkalmak

A mese világa

Feladatcsoportok

- A környezet- és kézműves kultúra műhely
- A környezet- és kézműves kultúra műhely berendezése
- Alapvető anyagok, eszközök, szerszámok
- A műhelymunka rendje
- A műhelymunka alapvető magatartási és munkavédelmi szabályai

Tárgyalási ismeretek

- A kézműves tárgyalás sajátosságai
- A tervezés lépései

- - Formák, színek kifejezőereje
  - A tárgyalkotás alapvető fázisai
  - A tárgyak harmóniája, esztétikája
- A kézművesség anyagai, technikái
- A környezet anyagai
  - Az anyagok tulajdonságai - alakíthatóságuk, formálhatóságuk, felhasználhatóságuk
  - Textúrák és faktúrák
  - A növényi részekből készíthető tárgytipusok. Egyszerű tárgyalkotási technikák

- A textilből készíthető tárgyak köre
- Textilfestés, mintázás nyomhagyási technikákkal
- Tárgykészítés a mintázott textilekkel
- Egyszerű fonástechnikák
- Papír alkalmazása az alkotótevékenységben

- Az agyag felhasználása a tárgyalkotásban

A lakhely és a lakáskultúra

- Összhangban a természettel: törzsi kultúrák, modern viszonyok
- Az épített környezet vizsgálata
- Településtípusok, a falu és a város sajátosságai
- Az épületek típusai funkcionalitásuk alapján
- Építészeti megoldások vizsgálata természeti népeknél, a népi kultúrában
- A lakhely funkciói, beosztás, alaprajz
- Az épületek és a külső terek kapcsolata, harmóniája. Parkok, udvarok, kertek
- Településmakettek, épületmakettek, külső terek tervezése, készítése
- A megismert anyagok felhasználása az alkotómunkában
- Alkalmak és szokások
- Az ünnepek megnyilvánulása a környezet- és tárgykultúrában
- Alkalmak, szereplők, helyszínek, díszletek, kellékek
- Tárgykészítés, környezetalakítás az ünnepekhez kapcsolódóan, a megismert anyagok felhasználásával

A mese

- A mese világa
- Mesehősök - jó és szép, rossz és csúf, fantázialények; jellegzetes helyszínek
- Típusok, karakterek megjelenítésének lehetőségei

-
- Babák, bábok és díszletek készítése
- A megismert anyagok felhasználása az alkotómunkában

Értékelés és kiállítás-rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a környezetkultúra fő területeit, a tárgyalkotás szerepét,
- a megismert alapanyagok felhasználási lehetőségeit,
- az anyag- és formaalakításuk egyszerű módjait,
- a környezet- és kézműves kultúra műhely berendezését, munkarendjét,
- a környezet- és kézműves kultúra műhelygyakorlat legfontosabb munkavédelmi tudnivalóit,
- a lakhelyhez, a meséhez és az ünnepekhez kapcsolódó környezet és tárgykultúra alapvető sajátosságait.

Legyen képes:

- a megszerzett ismeretek alkalmazására,
- az anyagok élményszerű megtapasztalására,
- a megismert eszközök megfelelő használatára,
- a munka- és balesetvédelmi szabályok betartására.

5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A környezetkultúra és a kézműves tevékenységek iránti nyitottság kialakítása.
- A környezetkultúra, az ember alkotta tárgyi világ újabb területeinek bemutatása.
- A tárgyak funkcionalitásának, a környezetalakítás, a környezettervezés jelentőségének felismertetése. Irányított megfigyelésekkel élményszerű tapasztalatszerzés biztosítása.
- A fa, a fonható szálanyagok, az agyag és a fémek szerepének megismertetése a tárgyalkotásban egyszerű technikák elsajátításával.
- Azoknak az ismereteknek a megalapozása, melyek biztosítják a meghatározott célú alkotómunka elvégzését
- Az esztétikai érzékenység, a manuális és konstruáló képességek fejlesztése.

Tananyag

Környezet- és kézműves kultúra ismeretek

Környezetkultúra, tárgykultúra, az ember által létrehozott mesterséges környezet összetevői

Az ember és a tárgyak viszonya. A tárgyak információhordozó szerepe

A tárgyak esztétikai értéke, minősége

Textúrák és faktúrák, színek és hangulatok a tárgyakon

Használati és díszfunkció

Kézműves mesterségek: az agyag-, a famunkák, a fonható szálanyagok, vesszőmunkák és a fémművesség alapjai

Egyszerű tárgy- és díszítményalkotási lehetőségek

A tárgyalatanyagok, eszközei, eszközhasználati és munkavédelmi előírások

A tárgyalat alapvető fázisai

Az ember és környezete.

A környezetalakítás jelentősége.

Középületek, a családi környezet és a háztartás

Lakáskultúra, lakberendezés

Az adott témakörök emlékei a törzsi kultúrákban, a népművészetben, az iparművészetben és a művészettörténetben

Az adott témakörök megjelenése a modern kor törekvéseiben és a közvetlen környezetben

A tapasztalatok felhasználása az alkotómunkában

Feladatcsoportok

Tárgyalat ismeretek

- A tárgyak formája és funkciója

- A tervezés lépései, fontosabb szempontjai (szerkezeti megoldások)

- Az anyag- és technika választás szempontjai

- Tárgyalat műveletek: előkészítő műveletek, a tárgyalat formálás, díszítés, összeállítás, kikészítő és utómunkálatok

A kézművesség anyagai, technikái

Agyalművesség

- Az agyag felhasználási területei, jellegzetes tárgyalat típusai

- Az agyag tulajdonságai, formálhatósága, alakíthatósága

- A megmunkálás, tárgyalat alapvető lépései

- Az agyalmunka eszközigénye, eszközhasználati és munkavédelmi előírások

- Egyszerű tárgyalat és díszítési technikák (tapasztás, formába rakás, felrakás, nyomhagyási technikák, rátét)

- Tárgyalat tanult technikák alkalmazásával

Falművesség, fonható szálanyagok, vesszőmunkák

- A fa, a vessző és a fonható szálanyagok felhasználási területei, jellegzetes tárgyalat típusai

- A fa, a vessző és a fonható szálanyagok tulajdonságai, formálhatóságuk, alakíthatóságuk

-
- A megmunkálás eszközigénye, eszközhasználati és munkavédelmi előírások
- Választott anyag egyszerű tárgyalakotási, összeállítási és díszítési technikái (sodrás, fonás, toldás, darabolás, vágás, csiszolás, kötözött, ragasztott - összeállítások, festés, pácolás, karcolás, ékrovás)
- Tárgyalakotás választott anyag és technika alkalmazásával

Fémművesség

- A fémek felhasználási területei, jellegzetes tárgytípusai
- A fémművesek jellegzetes tárgyalakotási és díszítési technikái
- A fémek alapvető tulajdonságai, formálhatóságuk, alakíthatóságuk
- A fémműves munka eszközei, eszközhasználati és munkavédelmi előírások
- Egyszerű tárgyalakotási és díszítési technikák (darabolás, hajlítás, domborítás, trébelés, poncolás)
- Tárgyalakotás a tanult technikák alkalmazásával

Lakhely, lakáskultúra, berendezés

- Az épület szerepe, jellege és berendezése közti összefüggések
- Középületek, lakóházak. Külső megjelenés, belső terek, berendezés
- A lakáskultúra elemei, összetevői
- A tárgyak információhordozó szerepe
- A lakberendezés szempontjai
- Bútor típusok, a bútor történet érdekességei
- A berendezési tárgyak, bútorok mint jelképek
- Környezettervezés, makettkészítés, tárgyalakotás a megismert anyagok és technikák alkalmazásával
- Értékelés és kiállítás- rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a tárgyalakotás szerepét, a tárgyak funkcióját,
- az agyag, a fa, a vessző, a fonható szálanyagok és a fém felhasználási lehetőségeit,
- az anyag- és formaalakításuk egyszerű módjait,
- a tárgyalakotás fontosabb szempontjait,
- a tanult tárgyalakotási folyamatok legfontosabb munkavédelmi tudnivalóit,
- a lakáskultúra, a lakberendezés alapjait,

Legyen képes:

- a megszerzett ismeretek alkalmazására,
- az anyagok élményszerű megtapasztalására,
- a megismert eszközök megfelelő használatára,

-
- az önálló tárgyalásra,
- tárgyelemzésre adott szempontok alapján,
- a tárgyakban rejlő esztétikum felfedezésére és megfogalmazására,
- a munka- és balesetvédelmi szabályok betartására.

6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A környezetkultúra és a kézműves tevékenységek iránti nyitottság kialakítása.
- A környezetkultúra, az ember alkotta tárgyi világ újabb területeinek bemutatása.
- A tárgyak funkcionalitásának, a környezetalakítás, a környezettervezés, valamint az újrahasznosítás jelentőségének felismertetése. Irányított megfigyelésekkel élményszerű tapasztalatszerzés biztosítása.
- A textil, a nemez, a bőr szerepének megismertetése a tárgyalásban egyszerű technikák elsajátításával.
- Azoknak az ismereteknek a megalapozása, melyek biztosítják a meghatározott célú alkotómunka elvégzését
- Az esztétikai érzékenység, a manuális és konstruáló képességek, a munkakultúra fejlesztése, a kitartó munkavégzés alapjainak kialakítása.

Tananyag

Környezet- és kézműves kultúra ismeretek

Környezetkultúra, tárgykultúra, az ember által létrehozott mesterséges környezet összetevői

Az ember és a tárgyak viszonya. A tárgyak információhordozó szerepe

A tárgyelemzés szempontjai. A tárgyak esztétikai értéke, minősége

Textúrák és faktúrák, színek és hangulatok a tárgyakon

Használati és díszfunkció, reprezentáció

Újrahasznosítás

Kézműves mesterségek: a textil, nemez és bőrmunkák alapjai

Egyszerű tárgy- és díszítményalkotási lehetőségek

A tárgyalás anyagai, eszközei, eszközhasználati és munkavédelmi előírások

A tárgyalás alapvető fázisai

Az ember és környezete. Életmód és tárgykultúra, lakhely és munkakörnyezet

Az ünnepek megnyilvánulása a környezetben, a lakáskultúrában

Az adott témakörök emlékei a törzsi kultúrákban, a népművészetben, az iparművészetben és a művészettörténetben

Az adott témakörök megjelenése a modern kor törekvéseiben és a közvetlen környezetben

A tapasztalatok felhasználása az alkotómunkában

Feladatcsoportok

Tárgyalkotási ismeretek

- A forma funkció és a díszítés összefüggései
- A tervezés lépései, szempontjai
- Az anyag- és technika választás szempontjai, az anyaghasználat és a technika összefüggései
- Az anyagok kombinálásának lehetőségei
- Tárgyalkotási műveletek az adott tárgy és az alkalmazott anyagok függvényében: előkészítő műveletek, tárgyformálás, díszítés, összeállítás, kikészítő és utómunkálatok

A kézművesség anyagai, technikái

Textilmunkák

- A textil felhasználási területei
- A textil munkák alapanyagai, tulajdonságaik, alakíthatóságuk
- A megmunkálás, tárgyalkotás alapvető lépései
- A textilmunkák eszközei, eszközhasználati és munkavédelmi előírások
- Egyszerű tárgyalkotási és díszítési technikák: fonástechnikák, a szövés alapjai, egyszerű öltéstípusok, hímzésttechnikák
- A szabás alapvető ismeretei, egyszerű összeállítási módok
- Tárgyalkotás a tanult technikák alkalmazásával

Nemez

- A nemez felhasználási területei
- A gyapjú tulajdonságai, alakíthatósága
- A megmunkálás, tárgyalkotás alapvető lépései
- A nemez készítés anyagai, eszközei
- Egyszerű tárgyalkotási és díszítési technikák
- Tárgyalkotás a tanult technikák alkalmazásával

A bőr

- A bőr felhasználási területei
- A bőr tulajdonságai, alakíthatósága
- A megmunkálás, tárgyalkotás alapvető lépései
- A bőrmunkák eszközei, eszközhasználati és munkavédelmi előírások
- Egyszerű tárgyalkotási és díszítési technikák: fonástechnikák bőrszállal, díszítés nyomhagyással (poncolással, csontozással), lyukasztással
- Egyszerű lyukasztott, fűzött összeállítások

- - Tárgyalkotás a tanult technikák alkalmazásával

Az újrahasznosítás

- Fogyasztói társadalom, felhasználói és fogyasztói magatartás
- Az újrahasznosítás fogalma, jelentősége a tárgykultúra területén
- Az anyagok újrahasznosítási lehetőségei
- A tárgyak újrahasznosítása, funkcióváltás
- Újrahasznosítási feladatok a megismert tárgytipusokhoz és anyagfélésekhez kapcsolódóan

Életmód

- A környezet, az életmód és a tárgykultúra kapcsolata
- Jellegzetes munkatevékenységek
- A munkakörnyezet jellemzői. Környezettervezés munkatevékenységekkel kapcsolatban
- Munkaeszközök készítése
- Munkafolyamatok megjelenítése ismert anyagok és technikák alkalmazásával

A lakáskultúra- ünnepi alkalmak

- Az ünnepek megnyilvánulása a környezetben, a tárgykultúrában
- A terítés kultúrája, a teríték elemei és a hozzájuk kapcsolódó szimbolikus értelmezések
- Használati és díszfunkcióval rendelkező tárgyak, díszítési lehetőségek
- Ünnepi környezet alakítása, tervezése
- Ismert és új anyagok, technikák felhasználása az ünnepi alkalmak, a terítés kultúrája témaköréhez kapcsolódó tárgyalkotásban

Vizsgamunka készítése

- Egyéni kifejezési szándék szerinti tárgyalkotás választott anyaggal és technikával. Dokumentálás Értékelés és kiállítás-rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a tárgyalkotás szerepét, a tárgyak funkcióját,
- a textil, a nemez, a bőr felhasználási területeit,
- az anyag- és formaalakításuk egyszerű módjait, díszítési lehetőségeit,
- a tárgyalkotás fontosabb szempontjait,
- az újrahasznosítás szerepét, lehetőségeit,
- az önálló tapasztalatszerzés eszközrendszerét,
- a lakáskultúra alapjait, az ünnepek megnyilvánulási lehetőségeit a környezet- és tárgykultúrában,
- a tanult tárgyalkotási folyamatok legfontosabb munkavédelmi tudnivalóit.

●
Legyen képes:

- pozitívan viszonyulni a természetes és mesterséges környezethez,
- a megszerzett elméleti és gyakorlati ismeretek alkalmazására,
- az anyagok élményszerű megtapasztalására,
- a megismert eszközök megfelelő használatára,
- az önálló tárgyalásra,
- egyszerű tárgyak készítésének technológiai folyamatait meghatározni,
- tárgyelemzésre adott szempontok alapján,
- a tárgyakban rejlő esztétikum és a tárgyakkal kifejezhető jelentéstartalmak felfedezésére és megfogalmazására,
- a hagyományos kézműves tárgyak szerepének felismerésére, átértelmezésére a mai igények alapján,
- a munka- és balesetvédelmi szabályok betartására.

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje:

- az ember által létrehozott mesterséges környezet összetevőit, a környezetkultúra fő területeit,
- a tárgyalás szerepét, a tárgyak funkcióját, anyagfajtaikat és díszítési lehetőségeit,
- az alapanyagok felhasználási lehetőségeit,
- az anyag és formaalakítás módjait,
- a tárgyalás, az újrahasznosítás lehetőségeit, fontosabb szempontjait,
- az önálló tapasztalatszerzés eszközrendszerét,
- a környezetkultúra és kézművesség legfontosabb munkavédelmi tudnivalóit.

A tanuló legyen képes:

- pozitívan viszonyulni a természetes és mesterséges környezethez,
- a megszerzett elméleti és gyakorlati ismeretek alkalmazására,
- az anyagok élményszerű megtapasztalására,
- a megismert eszközök megfelelő használatára,
- az önálló tárgyalásra, funkcionális, vagy gondolati tartalmat kifejező termék létrehozására,
- egyszerű tárgyak készítésének technológiai folyamatait meghatározni,
- tárgyelemzésre adott szempontok alapján,
- a tárgyakban rejlő esztétikum és a tárgyakkal kifejezhető jelentéstartalmak felfedezésére és megfogalmazására,
- a hagyományos kézműves tárgyak szerepének felismerésére, átértelmezésére a mai igények alapján,
- a munka- és balesetvédelmi szabályok betartására.

●
A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészekből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgyai és időtartama

Környezet- és kézműves kultúra műhelygyakorlat

- tervezés 30 perc

- tárgykészítés 150 perc

A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tárgy- és környezettervező-alkotó képessége. A terv tükrözze a tanuló funkcionális, gondolati tartalomnak megfelelő formatervező, környezetalakító képességét, a kézművesség hagyományos anyagairól, műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről megszerzett ismereteit. A megvalósított tárgy, tárgye gyüttes mutassa be a tanuló környezet és kézműves kultúra területén megszerzett jártasságát, szakmai tudását.

A környezet- és kézműves kultúra műhelygyakorlat vizsga két részből tevődik össze:

A) Tervezési dokumentációval együtt benyújtott tárgy vagy tárgycsoport a környezet és kézműves tárgykultúra témaköréből.

A benyújtott vizsgamunka- tanári irányítással megvalósított- tervezési munka alapján, szabadon választott anyaggal és technikával létrehozott alkotás, amely lehet:

- meghatározott funkcióra tervezett építészeti tér vagy épület makettje,

- használati vagy ajándéktárgy,

- játék,

- környezet- és lakáskultúra eleme.

A vizsgamunkát az alapfok utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) Az alapvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan elkészített tárgy a környezet vagy kézműves kultúra műfajából.

Az intézmény által meghatározott feladat a tanuló által készített tervvázlat alapján, természetes vagy egyéb anyagból szabadon választott technikával létrehozott alkotás, amely lehet:

- használati tárgy,

- ajándéktárgy,

- játék.

A vizsga értékelése

- környezettervező képesség,

- tárgytervező képesség,

- - formaalkotó és díszítményképző készség,
  - anyag- és eszközhasználati ismeret, jártasság,
  - kézműves alapismeret,
  - a műfaji konvenciók, sajátosságok megfelelő alkalmazása,
  - a vizsgamunka összehatása.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Munkaasztalok

Tároló szekrények

Vizesblokk

Szemléltetésre szolgáló technikai eszközök

Szemléltető anyagok (képek, könyvek, CD, DVD-k)

Kemence

Tűzhely vagy főzőlap

Varrógép

Vasaló, vasalóállvány

Fényképezőgép

Festésre alkalmas edények

Műanyag tálak, kád

Kézi korong

Mintázó eszközök agyagmunkához

Szövőkeret

Madzag szövő tábla

Rámák, keretek

Vágólap

Ollók

Kések

Fűrészek

Kalapácsok

Fogók

Reszelők, csiszolók

Asztali satuk, pillanatszorítók

- Bőröző satu
Árak
Textil- és bőrvarró tűk
Lyukasztók
Mintázó és poncoló vasak
Vonalzók
Körzők
Ecsetek
Munkavédelmi eszközök

7. TANULÓ MAGASABB ÉVFOLYAMRA LÉPÉSÉNEK FELTÉTELEI A TANTÁRGYAK KÖZÖTTI HARMÓNIZÁCIÓ ÉRTELMEBEN

A magasabb évfolyamra lépés követelménye a tantestület által az alábbiakban tantárgyanként és évfolyamonként meghatározott minimum szint teljesítése.

Vizuális alkotó gyakorlatok tantárgyak

Alapfok

1. évfolyam: A látvány és jelenségek képi vagy plasztikai kifejezésének igénye. A legalapvetőbb képi, plasztikai kifejezéshez szükséges eszköz- és anyaghasználati képesség megléte.
2. évfolyam: A képzelet, a tapasztalat és az emlékezet élményanyagának felhasználási képessége a képi és plasztikai kifejezésben.
3. évfolyam: Az ismeretek, élmények befogadásának képessége, a vizuális önkifejezéshez, alkotáshoz szükséges eszköz- és anyaghasználati készségek megléte.
4. évfolyam: A látvány utáni ábrázoláshoz, képi kifejezéshez, alkotáshoz szükséges képességek, eszköz és anyaghasználati készségek megléte.

●
5. évfolyam: A látványértelmező képesség megléte, a látvány utáni ábrázolás törvényszerűségeinek alkalmazása a különböző feladatok során.

6. évfolyam: A látvány utáni ábrázolás árnyaltabbá válása, a kompozíció, a szín és az előadásmód finomodása.

Grafika és festészet alapjai tantárgy

1. évfolyam: A tanuló legyen képes képkalkotásra, az érzelmeket vonallal, színnel ábrázolni.

2. évfolyam: A tanuló legyen képes képkalkotásra, a lelki minőségeket vonalrendszerekkel, felülettel, színnel kifejezni.

3. évfolyam: A tanuló legyen képes a vonal, forma, folt, felület, szín és textúra kifejező használatára.

Grafika és festészet műhelygyakorlat tantárgy:

4. évfolyam: A tanuló legyen képes képtárgyakat, illusztrációkat készíteni.

5. évfolyam: A tanuló legyen képes a fény – árnyék – szín összefüggéseit felhasználni a külső látvány és a lelki tartalmak megjelenítése során.

6. évfolyam: A tanuló legyen képes grafikai és festészeti elméleti és gyakorlati tudásának alkalmazásával különböző méretű képtárgy sorozatokat, illusztrációkat készíteni,

tiszta és kevert technikájú munkák létrehozására.

8. A PEDAGÓGIAI PROGRAM VÉGREHAJTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES ESZKÖZÖK, BERENDEZÉSEK

A színhelyen a szükséges termek (tanterem, könyvtár) az oktatás rendelkezésére állnak, valamint a szükséges szociális helységek.

Az egyes tantárgyak tanításához szükséges eszközök meglétét a helyi tanterv tartalmazza.

Az intézmény a multimédia eszközeit nemcsak az adminisztrációs munkában használja, hanem a tanítási gyakorlatban is.

A motiváláshoz, a műelemzésekhez, a műhelytevékenységek bemutatásához filmeket készítünk, használunk fel, melyet számítógép és projektor alkalmazásával mindenki számára hozzáférhetővé teszünk.

NEVELŐMUNKÁT SEGÍTŐ ESZKÖZÖK

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Megjegyzés
Taneszközök		
tárgyak, eszközök, információhordozók az iskola pedagógiai programjában előírt tananyag feldolgozásához	évfolyamok, tanszakok, tantárgyak alapján a tanulói létszám figyelembevételével oly módon, hogy az iskola munkarendje szerint minden tanuló és csoport alkalmazhassa	

KÉPZŐ- ÉS IPARMŰVÉSZET

Helyiségek, helyiségek bútorzata, egyéb berendezési tárgyai és oktatási eszközei	Mennyiségi mutatók	Megjegyzés
Tanterem (a vizuális alapozó gyakorlatok, vizuális alkotó gyakorlat, a grafika és festészet alapjai és a tanszaki műhelygyakorlat termei)	a vizuális alapozó gyakorlatok, a vizuális alkotó gyakorlat, a grafika és festészet alapjai, és a tanszaki műhelygyakorlat azonos teremben is megtarthatók.	a műhelyterem igénye: jól szellőztethető, fűthető, megfelelő természetes és mesterséges fényviszonyt biztosító, sötétíthető, melynek alapterülete tanulónként legalább 1.5-2 m ²
A kötelező közös tantárgyak alapvető eszközei (a vizuális alapozó gyakorlatok, vizuális alkotó gyakorlat, a grafika és festészet alapjai tantárgyak)		
Projektor vagy diavetítő	1	
Tanári laptop	1	

Videó-felvevő	1	
Fényképezőgép	1	
Fénymásoló	1	
Szkenner	1	
Égetőkemence	1	
Grafikai prés	1	legalább A/3-as méret lehúzására alkalmas méretű
Tanulói asztal, szék	az egyidejűleg foglalkoztatott tanulók létszámának megfelelő mennyiségben	
Zárható tároló szekrény	5	
Mobil lámpa	2	
Rajztábla A/2 – A/3 méretben	az egyidejűleg foglalkoztatott tanulók létszámának megfelelő mennyiségben	
Elektromos főzőlap	1	
Festékfőző-keverő edények	2-3	
Vasaló	2-3	
Rajzi és grafikai eszközök: ceruza, toll, rajzszen, pasztell vagy zsírkréta, tus, karctű	az egyidejűleg foglalkoztatott tanulók létszámának megfelelő mennyiségben	
Gumihenger	2	
Különböző papírok, kartonok	a tanulólétszámnak megfelelő mennyiségben	
Festő eszközök: ecsetek, vizes edény, vízfesték, tempera, spaklik, kések	egyidejűleg foglalkoztatott tanulók létszámának megfelelő mennyiségben	
Mintázó eszközök, mintázó fák	egyidejűleg foglalkoztatott tanulók létszámának megfelelő mennyiségben	
Konstruáló eszközök: olló, snitzer, ragasztószalag, rögzítőeszközök	egyidejűleg foglalkoztatott tanulók létszámának megfelelő mennyiségben	
Kézi szerszámok: kalapács, fogó, ár, fűrész, véső, kés, reszelő, drótkefe	egyidejűleg foglalkoztatott tanulók létszámának megfelelő arányban	
Mérőeszközök: vonalzó vagy szalagmérce	egyidejűleg foglalkoztatott tanulók létszámának megfelelő arányban	
Gyűjtött tárgyak, modellek, drapériák (tanulmánymunkákhoz)	az egyidejűleg foglalkoztatott csoportlétszámok figyelembevételével	

Szemléltető anyag: képek, könyvek, CD, DVD)	a foglalkozások szükséglete szerint	
Grafika és festészet tanszak speciális eszközei (valamennyi tanszak és a kötelező tantárgyak fenti alapvető eszközein felül)		
Munkaasztal, szék	műhelyenként az egyidejűleg foglalkoztatott tanulók létszámának megfelelő számban	önálló tanszaki műhely esetén
Rajztábla	az egyidejűleg foglalkoztatott tanulók létszámának megfelelő mennyiségben	alapfokon A/3,
Linómetsző készlet	az egyidejűleg foglalkoztatott tanulók létszámának megfelelő mennyiségben	alapfok 4. évfolyamtól
Grafikai lapok: kartonok, papírok, linó, fém vagy műanyaglap	a tanulólétszámnak megfelelő mennyiségben	
Grafikai anyagok: linó festék,	a tanulólétszámnak megfelelő mennyiségben	

Néptánc tanszak

A néptánc tanszak céljai, szakirányú feladatai

Alapfokú művészetoktatási intézményünk célja, hogy:

fejlessze a gyermekek és fiatalok mozgáskultúráját, testi – lelki állóképességét, kapcsolatteremtő képességét;

neveljen egészséges, jó tartású, jó mozgású tanulókat, táncművészetet értő közönséget és táncot szerető fiatalokat;

készítsen fel a szakirányú továbbtanulásra

a tanulók szeressék meg a népijátékot, a néptáncot, annak mindhárom dialektusra kiterjedő rétegeit és típusait, táncrendjét,

tanulják meg a játék és táncanyag variációs lehetőségeit, tudják azt alkalmazni, improvizálni, illetve színpadon is bemutatni;

ismerjék meg a magyar néptánchoz kapcsolódó szerteágazó ismeretanyagot; a nép műveltségének sajátos helyzetét és helyét a magyar és egyetemes kultúrában

irányítsa a tehetséges tanulókat a pályára, valamint az amatőr táncéletbe való bekapcsolódásra;

alakítsa ki a tanulóknak a rendszeres munka igényét, a megfelelő munkafegyelmet, a munka folyamatos önkontrollját, a művészi előadásmód kivitelezését; az esztétikai érzéket, más művészetek befogadásának igényét

válják a tanulók általános szemléletmódjává a népi kultúra, a népelet jelenségeinek, értékeinek megbecsülése, a múlt és jelen értékeinek befogadása

fejlessze a tanulók mozgáskultúráját, fizikai állóképességét, ritmusérzékét, hallását, zenéhez való alkalmazkodását, mozgásmemóriáját, improvizációs készségét, ízlését és kritikai érzékét, képzelőerejét.

a tanuló ismerje meg a magyar paraszti világkép legfőbb elemeit, az egyes jeles napok időpontját, hiedelmi funkcióját, magyarázó történetét, a hagyományos paraszti élet sajátosságait.

ismerjék meg a különböző tájegységek jellegzetes népdalait, stílusait, ezáltal gyarapodjon népi ének ismeretük, és fejlődjön hangjuk.

segítse a tanulók felkészülését a törvényileg előírt Művészeti Alap- és Záróvizsgára

A néptánc, a hozzá kapcsolódó műveltséganyag és annak tanítása legyen jó alkalom arra, hogy:

a tanulók átéljék a közös munka és alkotás örömét, s nyitottá váljanak folklór iránt;

megtanulják egymás munkájának megbecsülését, s empátiával tudjanak közeledni egymáshoz;

•
 ösztönözzön a néprajzi - és általában a kultúrtörténeti - ismeretek gyarapítására, a rendszeres színházlátogatásra, múzeumlátogatásra, az állandó önfejlesztésre, a televízió és rádió táncos eseményeinek figyelemmel kísérésére, a népművészeti rendezvények aktív látogatására, az állandó önfejlesztésre, a szakirodalom használatára

irányítsa a tanulókat: a szakirányú továbbtanulásra, a továbbképző folytatására, valamint az amatőr táncéletbe való bekapcsolódásra.

A tanszak tantárgyai és azok óraszámjai

Fő tárgy:

Népi játék (1–2. előképző évfolyamon)

Néptánc (1–6. alapfokú és a 7–10. továbbképző évfolyamon)

Kötelező tantárgy:

Folklórismeret (3–6. alapfokú évfolyamon)

Tánc történet (9–10. továbbképző évfolyamon)

Kötelezően választható tantárgyak az összevont osztályokban:

Folklórismeret Tánc történet

Választható tantárgyak:

Népi játék (1–2. előképző évfolyamon)

Néptánc (1–6. alapfokú és a 7–10. továbbképző évfolyamon)

Népzenei alapismeretek (1–6. alapfokú és a 7–10. továbbképző évfolyamon) Táncjelírás–olvasás (9–10. továbbképző évfolyamon)

Óraterv

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előkészítő		Alapfok						Továbbképző			
	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.

Főtárgy	2	2	3	3	3	3	3	3	4	4	3	3
Kötelező tantárgy					1	1	1	1			1	1
Kötelezően választható tantárgy			1	1					1	1		
Választható tantárgy					1	1	1	1	1	1	2	2
Összes óra	2	2	4	4	5	5	5	5	6	6	6	6

A képzés évfolyamainak száma: 12 évfolyam (2+6+4 évfolyam)

A tanszakok kötelezően előírt tantárgyai és azok óraszámai figyelembevételével mellett a tanuló más tanszak vagy művészeti ág képzésébe is bekapcsolódhat, illetve azok tanítási óráin részt vehet

A tanítási órák időtartama: 45 perc

ELŐKÉPZŐ

évfolyam

70 óra

Fejlesztési feladatok

Alapvető mozdulattípusok (lépés, futás, ugrás, gesztus) fejlesztése a játéktevékenység során

A ritmus – tér – térforma fogalmainak kialakítása

Az ugrás és forgás technikai előkészítése

A tanuló mozgáskészségének, önfegyelmének, kommunikációs képességének, éneklési készségének, játékbátorságának, szabálytudatának fejlesztése

A közösségi érzés, a közösséghez tartozás tudatos kialakítása

A verbális és nonverbális kommunikáció szinkronjának elősegítése

A szocializációs folyamatok fejlesztése

Tananyag

A játékműveltség felmérése

A népi játékokhoz szükséges mozgások, ritmusok, terek, térformák megismertetése Az alapvető mozdulattípusok

Játéktípusok (sport–küzdő karakterű népi játékok, énekes–táncos gyermekjátékok), népi mondókák, kiszámolók, szövegek, dallamok kiválasztása az aktuális hónap hagyományos ünnepeihez, jeles napjaihoz igazodva történik

Alapvető zenei ismeretek (egyenletes lüktetés, zenéhez való igazodás, negyedes és nyolcados lüktetés, dallamegységek, a gyermekdalok hangkészlete, ritmusgyakorlatok, 3-4 hangból álló játék és szokásdallamok)

Írányok, alakzatok (előre–hátra, jobbra–balra, lent–fönt, sor, kör, oszlop, félkör, csigavonal, szórt forma, térkitöltés, térváltás, egyén és csoport viszonya az alakzatokban)

Játékfűzés a Jászság, Nagykunság, Palóc-vidék, Dél-Dunántúl, Dél-Alföld, vagy Felső Tisza- vidék népi gyermekjátékaiból

Követelmények

A tanuló ismerje a népi játékok cselekményét, szövegét és dallamait, játékfűzéseket

A tanuló legyen képes az együttműködésre, alkalmazkodásra, mások elfogadására, a szabályok betartására, a fizikai kontaktus kialakítására, a társas együttlétre, a társak előtti

•
kommunikációra, a párválasztásra, a szerepvállalásra, a játéktevékenységre, a játékfűzés csoportos színpadi megjelenítésére

évfolyam

70 óra

Fejlesztési feladatok

–A mozgáskészség, alapvető kombinációs képesség fejlesztése a mozgás- és játéktevékenység során

A ritmus – tér – térforma fogalmainak alkalmazása a gyakorlatban

Az ugrás és forgástechnika fejlesztése

A játékműveltség, játékbátorság, szabálytudat, önfegyelem és kezdeményezőképesztés fejlesztése

A kommunikációs és éneklési képesség fejlesztése, a verbális és nonverbális kommunikáció szinkronjának kialakítása

A kreatív játékos tevékenység valamint a mozgásos és verbális önkifejezés ösztönzése, a közösségépítés megvalósítása, a szocializációs folyamatok fejlesztése

Tananyag

Az alapvető mozdulatípusok variációs lehetőségeinek valamint az ugrás típusainak megismerttetése

Az improvizációs tevékenység előkészítése, a játékismeret bővítése

Játéktípusok (sport–küzdő karakterű népi játékok, énekes–táncos gyermekjátékok), népi mondókák, kiszámolók, szövegek, dallamok kiválasztása az aktuális hónap hagyományos ünnepeihez, jeles napjaihoz igazodva történik

Alapvető zenei ismeretek (egyenletes lüktetés, zenéhez való igazodás, negyedés és nyolcados lüktetés, dallamegységek, a gyermekdalok hangkészlete, ritmusgyakorlatok, hangterjedelem bővítése játék és szokásdallamokon keresztül legfeljebb 7 hangra)

Irányok, alakzatok (előre–hátra, jobbra–balra, lent–fönt, sor, kör, oszlop, félkör, csigavonal, szórt forma, térkitöltés, térváltás, egyén és csoport viszonya az alakzatokban)

Játékfűzés a Jászság, Nagykunság, Palóc-vidék, Dél-Dunántúl, Dél-Alföld, vagy Felső Tisza- vidék népi gyermekjátékaiból

Követelmények

A tanuló ismerje a népi játékok cselekményét, szövegét és dallamait, a játékfűzéseket

- *A tanuló legyen képes az együttműködésre, alkalmazkodásra, mások elfogadására, a*

•
szabályok betartására, a fizikai kontaktus kialakítására, a társas együttlétre, a társak előtti kommunikációra, a párválasztásra, a szerepvállalásra és a játéktevékenységre a variációk során is, a játékfűzés csoportos színpadi megjelenítésére

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszköz

1 db tábla vagy flipchart

1 db történelmi Magyarország térkép vagy néprajzi térkép Hangzóanyag lejátszására alkalmas lejátszó/erősítő, hangfal Videó– vagy DVD lejátszó, televízió vagy monitor

A tananyaghoz kapcsolódó könyvek, kiadványok

Néprajzi kézikönyvek, lexikonok, videó és/vagy DVD filmek

A tanulólétszámnak megfelelő, a tanévzáró bemutatókhoz szükséges, megfelelő népviseletek, lábbelik

Tanári szakirodalom:

Lázár Katalin: Népi játékok. Bp. Planétás

Pesovár Ernő – Lányi Ágoston: A magyar nép táncművészete. Néptánciskola. Bp. 1995. MMI

NÉPTÁNC

A néptáncoktatás tantervi programja lehetővé teszi a tanulók kompetenciaalapú fejlesztését. Hozzájárul, hogy a tanulók személyisége nyitottá váljon a közösségi alkotó tevékenységek és művészetek iránt, fejleszti a kapcsolatépítést az emberekkel, az időgazdálkodást, fejleszti a tanulók megérző képességét, intuícióját, kreativitásukat, improvizációs képességüket, készségüket. Fejleszti a tanulók szocializációs, kommunikációs készségét, kezdeményező készségét, kulturális tudatosságát, általános műveltségét. Lehetőséget nyújt a tanulók mozgásműveltségének, mozgáskultúrájának sokoldalú fejlesztésére, fizikai állóképességük, ügyességük, cselekvő biztonságuk, ritmusérzékük, hallásuk, tér- és formaérzékenységük fejlesztésére, gazdagítására. Figyelembe veszi az egyéni adottságokat, az életkorra jellemző fizikai és szellemi sajátosságokat. Alkalmazkodik a helyi igényekhez és hagyományokhoz. Rugalmassága révén hozzájárul a speciális képzési rendszerekben, összevont osztályokban történő oktatás megvalósításához, lehetőséget teremt a különböző életkorban a képzésbe bekapcsolódó tanulók számára az életkornak megfelelő szintű képzés megvalósítására. Célja, hogy felkészítse és irányítsa a tehetséges tanulókat a táncművészeti pályára illetve az amatőr táncéletbe való bekapcsolódásra. A múlt és a jelen hagyományainak és táncművészeti értékeinek megismertetésével, megszerettetésével lehetőséget teremt a tanulók számára az életkoruknak megfelelő táncművészeti kultúra, műveltség megszerzésére

Alapfokú évfolyamok

évfolyam

Fejlesztési feladatok

A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra

Az ugrástechnikák fejlesztése, a népijáték-ismeret bővítése, az alapvető táncos alakzatok fogalmi rendszerének kialakítása és alkalmazása

A ritmus – tér – térforma fogalmainak alkalmazása a gyakorlatban

A játék központi szerepének megtartása

Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése

A játékbátorság, a kezdeményezőkézség, az improvizációs készség, a ritmuskészség és a mozgáskoordináció fejlesztése

Az éneklési kedv, a társak előtti kommunikáció ösztönzése, közösségfejlesztés, a helyi szokások és normák kialakítása

Tananyag

Táncelőkészítő gimnasztika

●
Tánctechnika: alapvető mozdulattípusok, támasztékszerkezet, súlyváltások, ugrástípusok, térdhasználat, térben való eligazodás, térkitöltő játékok

Énekes–táncos népi gyermekjátékok: (szerepjátékok, párválasztó játékok) a páros tánc előkészítése

Táncgyakorlat:

Az ugrós és a csárdás tanítását előkészítő táncos mozdulatok megismertetése

Ugrós táncok előkészítése csoportos formában,

Csárdás motívumok (egylépéses, kétlépéses, tovahaladó) csoportos formában

Eszközhasználat előkészítése (babzsák, karika, ugrálókötél, bot, üveg)

Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő tánc típus anyaga

Koreográfia: népi gyermekjáték vagy népi gyermekjáték és tánc

Zenei ismeretek: dudaritmus, kanásztánc ritmus, ritmusgyakorlatok, strófa, 2/4-es lüktetés *Népi ének:* a választott táncanyaghoz kapcsolódó népdalok, gyermekjáték dallamok *Viseletek:* jellemző viseletdarabok, azok elnevezései

Hagyományőrzés: saját táncrégió gyermekjátékai és táncai

Követelmények

A tanuló ismerje a népi játékok cselekményét, szövegét és dallamait, a játékfűzéseket és játékszabályokat, az ugrós és a csárdás technikai elemeit, a tánc közbeni eszközhasználatot

A tanuló legyen képes a játéktevékenységre, együttműködésre, feladatvállalásra, a tánctechnikai elemek alkalmazására, improvizációra, a rövid táncetűd folyamatainak felidézésére, koreográfia bemutatására, a ritmikai gyakorlatok megvalósítására

évfolyam

Fejlesztési feladatok

A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra

Az ugrások különbözőségeinek, hasonlóságainak összevetése

A fizikai kontaktus megteremtésének elősegítése

A csárdás mozgáselemeinek előkészítése

A zenei lüktetésrendhez történő igazodás hangsúlyainak felfedezése, alkalmazása

Ritmus – tér – térforma fogalmainak alkalmazása a gyakorlatban

A játékbátorság, a kezdeményezőkézség, az improvizációs készség, a ritmusérzék, a hallás, a ruganyosság, a térdhasználat, a kapcsolatteremtő képesség és az eszközhasználat fejlesztése

Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése

Az éneklési kedv, a társak előtti kommunikáció ösztönzése, közösségfejlesztés, a helyi szokások és normák kialakítása

Tananyag

Táncelőkészítő gimnasztika

Tánctechnika: alapvető mozdulattípusok, támasztékszerkezet, súlyváltások, ugrástípusok, térdhasználat, térben való eligazodás, dinamikai gyakorlatok, pozíciók, körtartás, körív mentén haladás (séta, járás, futás, ridázás) lenthangsúly – fenthangsúly gyakorlatok, összekapaszkodási módok, eszközhasználat, csapások, gesztusok
Énekes–táncos népi gyermekjátékok: a játékismeret bővítése, a játék központi szerepének megtartása, (szerepjátékok, párválasztó játékok) kör és páros tánc előkészítése

Táncgyakorlat:

●
Az ugrástechnikáknak, a súlyvétel lehetőségeinek, az ugrós táncelemeknek és az összekapaszkodási módoknak a megismertetése

A Dunai táncdialektus ugrós táncai közül választott, a helyi tantervben meghatározott táncanyag (csoportos, páros)

A Dunai táncdialektus eszközös táncai közül a helyi tantervben meghatározott táncanyag bevezetése (szóló)

Csárdás motívumok (egylépéses, kétlépéses) páros formában

Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő táncművelési anyaga

Koreográfia: népi gyermekjáték és tánc és/vagy ugrós–eszközös táncok

Zenei ismeretek: dudaritmus, kanásztánc ritmus, ritmusgyakorlatok, strófa, a duda, a hosszúfurulya

Népi ének: a Dunai táncdialektusból választott tánchoz kapcsolódó népdalok, gyermekjáték dallamok

Táncfolklorisztika: az ugrós táncművelési fogalma, formai lehetőségei, összekapaszkodási módok, a táncművelési főbb jellemzői

Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok

Hagyományőrzés: a saját táncrégió gyermekjátékai és táncai

Követelmények

A tanuló ismerje a tanult táncanyagot, az énekes táncos gyermekjátékok cselekményét, szövegét és dallamát, a tánc közbeni eszközhasználatot

A tanuló legyen képes a közösségen belüli aktív tevékenységre, a tanult táncanyag újraalkotására, improvizációra, a tanult koreográfia bemutatására, a ritmikai gyakorlatok megvalósítására, a tanórákon megfelelő fizikai és szellemi erőnléttel való részvételre

évfolyam

Fejlesztési feladatok

A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra

A ritmus – tér – térforma fogalmainak alkalmazása a gyakorlatban

Az ritmikai, plasztikai, dinamikai fogalmak kialakítása az életkori sajátosságoknak megfelelően

Az ugrós tánc ritmikai, plasztikai, dinamikai lehetőségeinek, a táncszerkesztés elveinek és a táncok elnevezésének megismertetése az adott tájegység illetve funkció szerint

A gesztusmozdulat fogalmának kialakítása

Az eszközhasználat lehetőségeinek bővítése

A táncalkalmak megismerése, a viselkedésmódok, illemszabályok, a megfelelő táncos magatartás elsajátítása

A zenei löktetésrendhez történő igazodás hangsúlyainak tudatosítása

Az improvizációs készség, az előadói készség, a ritmusérzék, a mozgáskoordináció, a mozgásemlekezet, a fizikai állóképesség fejlesztése

A közösséghez tartozás, kötődés erősítése, a másságot elfogadó attitűd valamint a nemi identitás erősítése

Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése

Tananyag

Táncelőkészítő gimnasztika

Tánctechnika: alapvető mozdulattípusok, támasztékszerkezet, súlyváltások, ugrástípusok, térdhasználat, térben való eligazodás, dinamikai gyakorlatok, pozíciók, körtartás, körív mentén haladás (séta, járás, futás, ridázás) lenthangsúly–fenthangsúly gyakorlatok, összekapaszkodási módok, tartás–ellentartás gyakorlatai, tempóváltások, páros fogás, kargesztusok, térirányok gyakorlatai, csapások, gesztusok

Énekes–táncos népi gyermekjátékok: a játékméret bővítése, a játék központi szerepének megtartása (szerepjátékok, párválasztó játékok) a kör– és páros táncok előkészítése

Táncgyakorlat:

●
A Dunai táncdialektus ugrós–eszközös táncai közül választott tánc elmélyítése, a tananyag bővítése

A Tiszai táncdialektus csárdásai közül választott tánc bevezetése

A verbunk előkészítése, a választott verbunk és csárdás elemeinek, a jellegzetes összekapaszkodási módoknak a megismerése

Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő tánc típus anyaga

Koreográfia: az ugrós–eszközös vagy a csárdás táncanyagából

Zenei ismeretek: dudaritmus, kanásztánc ritmus, ritmusgyakorlatok, strófa, a hangszerek funkciója, játékmódja, jellegzetes hangszer együttesek,

Népi ének: a választott tánchoz kapcsolódó népdalok, gyermekjáték dallamok

Táncfolklorisztika: az ugrós tánc fejlődése, formái, a csárdás jellemző vonásai, a tánc típus meghatározása, táncalkalmak, a táncos magatartás jellemzői, tánckezdő szokások, a táncok földrajzi, történelmi háttere *Viseletek:* jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései

Hagyományőrzés: a saját táncrégió gyermekjátékai és táncai

Követelmények

A *tanuló ismerje* a választott ugrós, verbunk és csárdás elemeit, a tanult népdalok szövegét, dallamát, a tanult hangszereket, a tanult táncok földrajzi elhelyezkedését

A *tanuló legyen képes az* ugrós és eszközös ugrós valamint csárdás elemekből csoportosan és párban történő improvizációra, a tánc típus fogalmának meghatározására, a tájegységek, falvak földrajzi meghatározására

évfolyam

Fejlesztési feladatok

A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra

A körtáncok technikai előkészítése

A táncszerkesztés elveinek, az összekapaszkodási módok variációs lehetőségeinek megismertetése, a táncos partnerkapcsolat kialakítása

A táncalkalmak megismerése, a viselkedésmódok, illemszabályok, a megfelelő táncos magatartás elsajátítása

A zenei lökületrendhez történő igazodás hangsúlyainak tudatosítása

Az improvizációs készség, az előadói készség, a ritmusérzék, a mozgáskoordináció, a mozgásemlékezet, a fizikai állóképesség fejlesztése

A közösséghez tartozás, kötődés erősítése, a másságot elfogadó attitűd valamint a férfi és női szerepből adódó viselkedésmódok szerint a nemi identitás erősítése

Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése

Tananyag

Táncelőkészítő gimnasztika

Tánctechnika: alapvető mozdulattípusok, támasztékszerkezet, súlyváltások, ugrástípusok, forgások, térdhasználat, térben való eligazodás, térkitöltő játékok, dinamikai gyakorlatok, pozíciók, körtartás, körív mentén haladás, lenghangsúly–fenthangsúly gyakorlatok, összekapaszkodási módok, tartás–ellentartás gyakorlatai, tempóváltások, páros forgás, térirányok, forgások, csapások, gesztusok (kar, láb)

Táncgyakorlat:

A Dunai táncdialektus ugrós–eszközös táncjai közül választott tánc elmélyítése

●
A Tiszai táncdialektus csárdásai közül választott tánc ismeretének bővítése, ritmikai, plasztikai, dinamikai lehetőségeinek megismertetése

A Tiszai táncdialektus verbunkjai közül választott tánc bevezetése

Ismerkedés a Déli körtánc dialektussal

Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő tánc típus anyaga

Koreográfia: az ugrós–eszközös vagy a csárdás táncanyagából

Zenei ismeretek: a Tiszai dialektus jellegzetes hangszerei (cimbalom, klarinét, tekerő) parasztbanda, cigánybanda, a hangszerek funkciói, játékmódja, 4/4–es lüktetés, nyújtott ritmus, éles ritmus

Népi ének: a választott csárdásokhoz és karikázókhoz kapcsolódó népdalok, gyermekjáték dallamok

Táncfolklorisztika: a csárdás fejlődése, formái, jellemző vonásai, a tánc típus meghatározása, táncalkalmak, a táncos magatartás jellemzői, tánckezdő szokások, a táncok földrajzi, történelmi háttere

Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései

Hagyományőrzés: a saját tánc régió táncai, beleértve az ott élő nemzetiségek tánc hagyományát is

Követelmények

A *tanuló ismerje* a választott ugróást, verbunkot és csárdást, a tanult népdalok szövegét, dallamát, a tanult hangszerek jellemzőit, a tanult táncok földrajzi elhelyezkedését

A *tanuló legyen képes* a tánc típus fogalmának meghatározására, a tanult táncok földrajzi elhelyezésére, az elsajátított táncokból történő improvizálásra

évfolyam

Fejlesztési feladatok

A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra

Összefoglaló és rendszerező gondolkodás ösztönzése, összefüggések feltárása a tanult táncdialektus ismeretanyagán keresztül

A mozgás közbeni éneklési készség fejlesztése

A legényes és a forgós–forgató táncok előkészítése

A táncrend fogalmának kialakítása

A táncszerkesztés elveinek, az összekapaszkodási módok variációs lehetőségeinek megismertetése, a táncos partnerkapcsolat kialakítása

A táncalkalmak megismerése, a viselkedésmódok, illemszabályok, a megfelelő táncos magatartás elsajátítása

A zenei lökötésrendhez történő igazodás hangsúlyainak tudatosítása

A zenei kíséretmódok és a tánc összefüggéseinek feltárása

Az improvizációs készség, az előadói készség, a ritmusérzék, a mozgáskoordináció, a mozgásemlékezet, a fizikai állóképesség, a dinamikai és stílusérzék fejlesztése

A közösséghez tartozás, kötődés erősítése, a másságot elfogadó attitűd valamint a férfi és női szerepből adódó viselkedésmódok szerinti táncformálás, a nemi identitás erősítése

Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése

Tananyag

Táncelőkészítő gimnasztika

Tánc technika: alapvető mozdulattípusok, támasztékszerkezet, súlyváltások, ugrástípusok, forgások, térdhasználat, térben való eligazodás, térkitöltő játékok, dinamikai gyakorlatok, pozíciók, körtartás, körív mentén haladás, lenthangsúly–fenthangsúly gyakorlatok, összekapaszkodási módok, tartás–ellentartás gyakorlatai, tempóváltások, páros forgás, térirányok, csapások gesztusok (kar, láb)

Táncgyakorlat:

●
A legényes és a forgós–forgatós táncok előkészítése

A Dunai–dialektus csárdásai közül a helyi tantervben választott tánc bevezetése

A Tiszai dialektus verbunkjai közül választott tánc ismeretének bővítése

A Dunai dialektus verbunkjai közül a helyi tantervben választott tánc bevezetése

A Déli körtánc dialektus ismereteinek bővítése és az Északi körtánc dialektus bevezetése

Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő tánc típus anyaga

Koreográfia: az ismert táncanyagból

Zenei ismeretek: a választott karikázó énekes dallamai és azok jellemzői, sajátosságai, a periódus fogalma, a

szinkópa ritmus

Népi ének: a tanult csárdásokhoz és körtáncokhoz kötődő dalok

Táncfolklorisztika: a verbunk fejlődése, formái, jellemző vonásai, a tánc típus meghatározása, táncalkalmak, táncos magatartás

Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései

Hagyományőrzés: a saját tánc régió táncai, beleértve az ott élő nemzetiségek tánc hagyományát is

Követelmények

A tanuló ismerje a tánc típus, táncrend fogalmát, a Dunai táncdialektus választott táncait, a tanult koreográfiákat, a népdalok szövegét, dallamát, a hangszereket, a tanult táncok földrajzi elhelyezkedését, a jellegzetes falvakat

A tanuló legyen képes a tánc típus fogalmának meghatározására, a tanult táncok földrajzi elhelyezésére, az elsajátított táncokból történő improvizálásra

évfolyam

Fejlesztési feladatok

A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra

Az összefoglaló és rendszerező gondolkodás valamint a fogalmi gondolkodás ösztönzése és fejlesztése, az összefüggések feltárása az alapfokú évfolyamok ismeretanyagán keresztül

Az improvizációs készség, az előadói készség, a ritmusérzék, a mozgáskoordináció, a mozgásemlékezet, a fizikai állóképesség, a stílusérzék, a dinamikai készség, a partnerkapcsolat fejlesztése

A vizsgahelyzetre való felkészítés

Tananyag

Táncelőkészítő gimnasztika

Tánctechnika: alapvető mozdulattípusok, támasztékszerkezet, súlyváltások, ugrás típusok, forgások, térdhasználat, térben való eligazodás, térkitöltő játékok, dinamikai gyakorlatok, pozíciók, körtartás, körív mentén haladás, lenghangsúly–fenthangsúly gyakorlatok, összekapaszkodási módok, tartás–ellentartás gyakorlatai, tempóváltások, páros forgás, térirányok, forgások, csapások gesztusok (kar, láb)

Táncgyakorlat:

A legényes és a forgós–forgatós táncok előkészítése

Az ugrós és eszközös ugrós táncok ismétlése, táncismeret bővítése

A csárdások ismétlése, táncismeret bővítése

A verbunkok ismétlése, táncismeret bővítése

A körtáncok ismétlése, táncismeret bővítése

Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő tánc típus anyaga

●
Koreográfia: az ismert táncanyagból

Zenei ismeretek: a tanult tájegységek jellegzetes népi hangszerei és zenei együttese, a *dúvő* és az *esztam* kíséret jellemzői, tánc típusok és kíséret módok

Népi ének: a tanult táncokhoz kötődő dalok ismétlése, bővítése

Táncfolklorisztika: az ismert táncok jellemző vonásai, a tánc típusok, táncalkalmak, táncos magatartás

Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései

Hagyományőrzés: a saját táncrégió táncai, beleértve az ott élő nemzetiségek tánc hagyományát is

Követelmények

A tanuló ismerje az alapfokú évfolyamokon elsajátított táncokat, a tanult koreográfiákat, a tanult zenei, folklorisztikai, földrajzi jellemzőket

A tanuló legyen képes a tanult ismeretek megfogalmazására, az önálló táncos megjelenítésre, improvizációra, a megfelelő táncos magatartás színpadi megjelenítésére, az alapfokú művészeti vizsga követelményeinek teljesítésére

•
Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje

Az ugrósok, ügyességi táncok, körtáncok, csárdások és a verbunkok táncanyagát a helyi tantervben meghatározott tájegységek szerint

A tájegységek táncaihoz kötődő alapvető földrajzi, történelmi, zenei, táncfolklorisztikai ismeretek összefüggéseit

A táncszerkesztés elveit, a jellemző összekapaszkodási módokat A tájegységre jellemző öltözködési, viselethordási szabályokat

A ritmikai, plasztikai, dinamikai törvényszerűségeket és azok alkalmazását a gyakorlat során A színpadi törvényszerűségeket.

A koreográfiák folyamatait, az alakzatok, térformák gyakorlati alkalmazását A táncalkalmaknak megfelelő magatartás- és viselkedésmódokat

A tanuló legyen képes

Az egyéni és csoportos improvizációra, a testtudat fenntartására, az eszközhasználatra, a tudatos színpadi megjelenésre, a táncfolyamatok mozgásemlékezetére, a viseletek tánc közbeni használatára, viselésére, a táncos magatartás és partnerkapcsolat kialakítására

A megszerzett ismeretekről beszélni

A térben történő eligazodásra, a zenei lüktetésrendhez, zenei egységekhez való igazodásra, ismerje és a

gyakorlatban is tudja alkalmazni az alakzatokat, térformákat

A képzés során elsajátított ismeretek alkalmazására más környezetben is

A környezet értékeinek megőrzésére, gyarapítására, a környezettudatos magatartásra A közösségi szerepvállalásra, önálló feladatvállalásra

A másság elfogadására, a csoporthagyományok kialakításában való aktivitásra

Olyan szokások, tevékenységek kialakítására, amelyek az egészséges életvitelt segítik elő

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgából áll

•
A vizsga tantárgya és időtartama

Néptánc

Csoportban 5–10 perc

Egyénekenként illetve párban: 2–3 perc

A vizsga tartalma

Koreográfia: a szaktanár által meghatározott egy vagy két tanult koreográfia (koreográfia részlet, folyamat) csoportos bemutatása

Improvizáció: A három táncdialektusból választott, a helyi tantervben szereplő tájegységek tanult táncaiból a nemének megfelelő szerepben kettő előadása kis csoportban (maximum 3 pár) illetve egyénekenként vagy párban. Az egyiket a vizsgázók, a másikat a vizsgáztatók választják – a két tánc ne legyen ugyanabból a dialektusból

- A vizsga értékelése

Csoportban: a koreográfia ismerete, együttműködés a partnerekkel, színpadi jelenlét

Egyénileg: a tanult táncanyag tudatos alkalmazása az improvizáció során, a táncos mozgás és a zene illeszkedése, a partneri kapcsolat, páros viszony kialakítása

Továbbképző évfolyamok

évfolyam

Fejlesztési feladatok

A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra

Az egyensúlyviszonyok szerepének felismertetése, a tartás–ellentartás jelentőségének tudatosítása

A forgás technikai megvalósítása a különböző lábőrészeken

A erdélyi táncokra jellemző partnerkapcsolat kialakítása tánc típusonként

A tánc tétel funkcióinak megismertetése, a megfelelő táncos magatartás kialakítása

A táncstílusok jellemző vonásainak megismertetése, a táncszók tánc közbeni alkalmazása, a táncok stílusos megjelenítésének elősegítése

Az önálló táncszerkesztési gyakorlat, az improvizációs készség, az előadói készség, a ritmusérzék, a fizikai erőnlét fejlesztése

A sajátos egyéni karakter kialakításának ösztönzése, a táncos elemek ritmikai, plasztikai, dinamikai különbségeinek megvalósítása

A táncok újraalkotási igényének kialakítása a tanuló személyisége, habitusa, tánchoz való viszonyulása szerint

A zene és tánc összefüggéseinek megfigyeltetése, az összefüggések megfogalmazása, rendszerezése

Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése

A táncos életmód igényének kialakítása, az életminőség javítása

Tananyag

●
Táncelőkészítő gimnasztika

Tánctechnika: magasabb nehézségi fokú, összetett mozdulattípusok kialakítása és fejlesztése, térben való használata

Táncgyakorlat:

Az alapfokon tanult táncok ismétlése, a táncismeret bővítése a helyi tanterv alapján

Az Erdélyi dialektus területéről kiválasztott táncrend, az alapfokon előkészített legényesre és forgós–forgatós párosra építve

A pontszerkezet, a táncot kísérő kargesztusok és azok funkcióinak megismertetése

A forgás és forgatás módozatainak megismertetése

Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő tánc típus anyaga

Koreográfia: az ismert táncanyagból

Zenei ismeretek: ardeleana–kolomejka típusú dallamok, a periódus szerkezete, zárlatok, félzárlatok, a zene és tánc kapcsolata, a „jajnóták” szerkezete és jellemzői, aszimmetrikus lüktetés

Népi ének: a tanult táncokhoz kötődő dalok ismétlése, bővítése, táncbéli kiáltások, táncszók

Táncfolklorisztika: az Erdélyi dialektus táncai, tánckultúrája, táncalkalmak, a táncrend, a tánc ház szerepe, az

•
adatközlők megismerése

Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései

Hagyományőrzés: a saját táncrégió táncai, beleértve az ott élő nemzetiségek táncgyománnyát is

Követelmények

A tanuló ismerje az erdélyi táncok elsajátításához szükséges technikákat

A tanuló legyen képes az erdélyi táncok improvizatív megjelenítésére, újraalkotására, a tanult koreográfiák bemutatására, a zene és tánc összhangjának gyakorlati megvalósítására

évfolyam

Fejlesztési feladatok

A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra

Az ismeret elmélyítése, bővítése

A forgástechnika fejlesztése különböző lábfőrészeken

A páros forgás és forgatás technika fejlesztése

A stílusjegyek felismerése, elsajátítása és alkalmazása

Az önálló táncszerkesztési gyakorlat, improvizációs készség, előadói készség, ritmusérzék, fizikai erőnlét, sajátos egyéni karakter kialakítása

A táncos elemek dinamikai különbségeinek megvalósítása, a forgás- és ugrókészség fejlesztése

A táncművelek funkcióinak megismertetése, a megfelelő táncos magatartás kialakítása

A táncrend fogalmának értelmezése az Erdélyi dialektus különböző területein

A táncszók ismerete és alkalmazása

A táncok újraalkotási igényének kialakítása a tanuló személyisége, habitusa, tánchoz való viszonyulása szerint

A zene és tánc összefüggéseinek megfigyeltetése, az összefüggések megfogalmazása, rendszerezése

Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése

A táncos életmód igényének kialakítása, az életminőség javítása

Tananyag

●
Táncelőkészítő gimnasztika, az alapfok tananyagának megfelelően

Tánctechnika: a magasabb nehézségi fokú, összetett mozdulattípusok előadásmódjának fejlesztése, térben való használata

Táncgyakorlat:

Az Erdélyi dialektus területéről kiválasztott táncrend tananyagának bővítése

A Dunai dialektus területéről kiválasztott táncrend, az alapfokon szerzett ismeretek felhasználásával, rendszerezésével

Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő tánctípus

anyaga

Koreográfia: az ismert táncanyagból

Zenei ismeretek: az erdélyi táncok kísérő hangszerei, zenekari felállások, jellegzetes éneklési stílusok, hajnalozó

dallamok

Népi ének: a tanult táncokhoz kötődő dalok ismétlése, bővítése

Táncfolklorisztika: az erdélyi táncok földrajzi, történelmi háttere, táncalkalmak, táncagyományok, szokások *Viseletek*: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései

Hagyományőrzés: a saját táncrégió táncai, beleértve az ott élő nemzetiségek táncagyományát is

Követelmények

A *tanuló ismerje* a tanult táncokat, újraalkotásuk módját, az erdélyi táncok elsajátításához szükséges technikákat, a zene és tánc összhangjának gyakorlati megvalósítását

A *tanuló legyen képes* az erdélyi táncok improvizatív megjelenítésére, a tanult koreográfiák bemutatására, a stílusos előadásmód megvalósítására

évfolyam

Fejlesztési feladatok

A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra

Az ismeret elmélyítése, bővítése

A forgástechnika fejlesztése különböző lábfőrészeken

A páros forgás és forgatástechnika fejlesztése

A stílusjegyek felismerése, elsajátítása és alkalmazása

Az önálló táncszerkesztési gyakorlat, improvizációs készség, előadói készség, ritmusérzék, fizikai erőnlét, a sajátos egyéni karakter kialakítása

A táncos elemek dinamikai különbségeinek megvalósítása, a forgás- és ugrókészség fejlesztése

A táncművek funkcióinak, megismertetése, a megfelelő táncos magatartás kialakítása

A táncrend fogalmának értelmezése az Erdélyi dialektus különböző területein

A táncok, stílusok jellemző vonásainak ismerete, a táncszók ismerete és alkalmazása

A táncok újraalkotási igényének kialakítása a tanuló személyisége, habitusa, tánchoz való viszonyulása szerint

A zene és tánc összefüggéseinek megfigyeltetése, az összefüggések megfogalmazása, rendszerezése

Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése

A táncos életmód igényének kialakítása, az életminőség javítása

Tananyag

Táncelőkészítő gimnasztika, az alapfok tananyagának megfelelően

Táncművészet: a magasabb nehézségi fokú, összetett mozdulattípusok előadásmódjának fejlesztése, térben való használata

Táncgyakorlat:

Az Erdélyi táncdialektus tananyagának bővítése

A Tiszai táncdialektus területéről kiválasztott táncrend az alapfokon szerzett ismeretek felhasználásával, rendszerezésével

●
Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő tánc típus anyaga

Koreográfia: az ismert táncanyagból

Zenei ismeretek: erdélyi jellegzetes hangszerek, hangszer együttesek (hegedű, ütőgardon, koboz), az aszimmetrikus lüktetésű táncok kíséretmódja

Népi ének: a tanult táncokhoz kötődő dalok ismétlése, bővítése

Táncfolklorisztika: az erdélyi táncok földrajzi, történelmi háttere, táncalkalmak, táncagyományok, szokások *Viseletek:* jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései

Hagyományőrzés: a saját táncrégió táncai, beleértve az ott élő nemzetiségek táncagyományát is

Követelmények

A tanuló ismerje a tanult táncokat, újraalkotásuk módját, az erdélyi táncok elsajátításához szükséges technikákat, a zene és tánc összhangjának gyakorlati megvalósítását

A tanuló legyen képes az erdélyi táncok improvizatív megjelenítésére, a tanult koreográfiák bemutatására, a stílusos előadásmód megvalósítására

•
évfolyam

Fejlesztési feladatok

A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra

A tanult táncanyag elmélyítése, bővítése, az egyes táncművelek funkciójának megismertetése

Az összefoglaló és rendszerező, elemző gondolkodás valamint a fogalmi gondolkodás ösztönzése és fejlesztése, az összefüggések feltárása az alapfokú és a továbbképző évfolyamok ismeretanyagán keresztül

Az improvizációs készség, az előadói készség, a ritmusérzék, a mozgáskoordináció, a mozgásemlékezet, a fizikai állóképesség, a stílusérzék, a dinamikai készség, a partnerkapcsolat fejlesztése

Az egyéni táncstílus kialakítása, a táncok újraalkotása

Az eredeti filmekről történő tánctanulás szabályainak megismertetése, gyakorlati alkalmazása

A vizsgahelyzetre való felkészítés

Az önálló ismeretszerzés ösztönzése

A táncos életmód igényének kialakítása, az életminőség javítása

Tananyag

Táncelőkészítő gimnasztika, az alapfok tananyagának megfelelően

Táncművészet: a magasabb nehézségi fokú, összetett mozdulattípusok előadásmódjának fejlesztése, térben való használata

Táncgyakorlat: az ismert táncművelek tananyagának bővítése, összegzése, rendszerezése

Koreográfia: az ismert táncanyagból

Zenei ismeretek: a zenei ismeretek összefoglalása, rendszerezése *Népi ének*: a tanult táncokhoz kötődő dalok ismétlése, bővítése *Táncfolklorisztika*: a Kárpát-medence táncjai, táncművelése

Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései

Hagyományőrzés: a saját táncművelési táncjai, beleértve az ott élő nemzetiségek táncművelését is

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje

●
Az ugrósok, eszközös táncok, körtáncok, karikázók, páros táncok, férfitáncok táncanyagát a helyi tantervben meghatározott tájegységek szerint

A táncdialektusok és tájegységek, tánc típusok és táncrendek fogalmát és összefüggéseit

A stílusjegyek, a színpadi törvényszerűségek, a ritmikai, plasztikai, dinamikai szabályszerűségek alkalmazását a

gyakorlatban

A tanult koreográfiákat

A tanuló legyen képes

A testtudat fenntartására, a táncok improvizatív bemutatására, a kollektív és az individuális táncok tudatos megformálására, a táncalkalmaknak és a nemi identitásnak megfelelő magatartásmód tudatos megjelenítésére, a táncok egyéni, stílusos megjelenítésére, a táncos partnerkapcsolat megvalósítására a tájegységnek, tánc típusnak megfelelően

A szakmai nyelvezet alkalmazására, a képzés során elsajátított szókincs tudatos alkalmazására a mindennapi életben, a kommunikációra, véleménynyilvánításra, az érdeklődés, a szakmai ismeretszerzés fenntartására, az intelligens tudás megszerzésére

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll

A vizsga tantárgya és időtartama

Néptánc, 8–10 perc

A vizsga tartalma

A helyi tantervben meghatározott tájegységek táncrendjeiből a szaktanár állít össze tételsort

A tételsor legalább négy táncrendet tartalmaz, melyből a vizsgázó a nemének megfelelő szerepben improvizál

Először a kihúzott tétel szerint, majd a vizsgázó által szabadon meghatározott táncrend szerint kell a táncokat bemutatni

A tájegység táncrendjén kívül ismerniük kell még a tánc típusok nevét, a kísérő zenekari felállást, a jellegzetes viseleteket

A vizsga értékelése

a táncrend ismerete, stílusos előadása,

a tánc szerkezetének ismerete az improvizáció során,

a tánc ritmikai, dinamikai, plasztikai megformálása,

a táncos mozgás és a zene illeszkedése,

a táncrendhez kapcsolódó táncfolklorisztikai ismeretek

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszköz

1 db tábla vagy flipchart

1 db történelmi Magyarország térkép vagy néprajzi térkép Hangzóanyag lejátszására alkalmas lejátszó/erősítő, hangfal Videó vagy DVD lejátszó, televízió vagy monitor

A tananyaghoz kapcsolódó könyvek, kiadványok

Néprajzi kézikönyvek, lexikonok, videó és/vagy DVD filmek

A tanulólétszámnak megfelelő, a tanulmányi versenyekhez és tanévzáró bemutatókhoz szükséges megfelelő népviseletek, lábbelik

FORRÁS
OKTATÁSI KÖZPONT

A szükséges nevelő-oktató munkát segítő helyiségek eszköz felszerelések jegyzéke a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet alapján

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Megjegyzés
<p>Tanterem (8 db)</p> <p>Tanulói asztalok, székek</p> <p>Nevelői asztal, szék</p> <p>Eszköztároló szekrény</p> <p>Tábla</p> <p>Szeméttároló</p> <p>Sötétítő függöny</p> <p>fogas</p>	<p>a tanulók létszámának figyelembevételével</p> <p>tantermenként 1-1</p> <p>tantermenként 1</p> <p>tantermenként 1</p> <p>helyiségenként 1</p> <p>ablakonként</p> <p>tanulónként 1</p>	<p>életkornak megfelelő méretben.</p> <p>ablak lefedésére alkalmas méretben.</p>
<p>Szaktanterem (a tantermi alapfelszereléseken felüli igények)</p> <p>számítástechnikai terem</p> <p>tábla</p> <p>számítógépasztal</p> <p>Informatikai szoftverek, programok</p> <p>számítógép, internet</p>	<p>1</p> <p>tanulónként 1</p> <p>szükség szerint</p>	

	számítógép internet hozzáféréssel, perifériákkal 1 iratszekrény (benne digitális adathordozók tárolása) 1 fax/telefon 1
Nevelőtestületi szoba Asztal, szék Szekrény/polcok fénymásoló számítógép + asztal internet hozzáféréssel, perifériákkal fogasok tükör	pedagóguslétszám szerint 1-1 1-1 1 1 pedagóguslétszám szerint 1
Könyvtár	Az épületben működő könyvtáratt szerződés alapján használva.
Orvosi szoba Tornaterem Tanulói WC Személyzeti öltöző, WC, mosdó	A körzeti orvosi rendelővel szerződést kötöttük a tanulók ellátására. Önkormányzattal megegyezve nemenként és emeletenként 1 az épületben
Étkező	Épületen kívüli szolgáltatóval kötött szerződés alapján, saját étkezőnkben.

Az intézmény önértékelésének területei – a Szervezeti és Működési Szabályzatból átemelt és kiegészített részek

Az intézmény nyilvános dokumentumai

A törvényes működés alapidokumentumai és egyéb dokumentumai

Az intézmény törvényes működését az alábbi – a hatályos jogszabályokkal összhangban álló – alapidokumentumok határozzák meg, melyek lefektetik az intézmény stratégiai működését:

az alapító okirat

a szervezeti és működési szabályzat

a pedagógiai és nevelési program

a házirend

Az intézmény vezetése irányítja az intézmény stratégiai és operatív dokumentumainak koherens kialakítását.

Az intézmény stratégiai és operatív dokumentumai az intézmény működését befolyásoló mérési adatok, valamint demográfiai, munkaerő-piaci és más külső mutatók azonosítása és értelmezése alapján készültek.

Az alapító okirat

Az alapító okirat tartalmazza az **intézmény legfontosabb jellemzőit**, aláírása biztosítja az intézmény **nyilvántartásba vételét, jogszerű működését**. Az intézmény alapító okiratát a fenntartó készíti el, illetve – szükség esetén – módosítja.

Pedagógiai és nevelési program,

A köznevelési intézmény pedagógiai programja képezi az intézményben folyó **nevelő-oktató munka tartalmi, szakmai alapjait**. Pedagógiai és nevelési programjának megalkotásához az intézmény számára a Köznevelési törvény 24. § (1) bekezdése biztosítja a szakmai **önállóságot**.

A pedagógiai és nevelési programot a nevelőtestület fogadja el és az igazgató hagyja jóvá. Az intézmény pedagógiai és nevelési programja megtekinthető az igazgatói irodában, továbbá olvasható az intézmény honlapján.

Házirend

A házirendet minden intézményünkbe beiratkozott gyermek, vagy a szülő írásban megkapja a beiratkozás alkalmával. Megtalálható az intézményi honlapon. A házirend legfontosabb –változott- pontjaira külön fel kell hívni a figyelmet az első szülői értekezleten, osztályfőnöki órán, tanórai foglalkozáson.

Ügyeleti rend

Az iskola ügyeleti rendje a tanári szobában és a folyosón kerül kifüggesztésre.

Az intézmény éves munkaterve

A munkaterv tanulóira, gyermekekre, osztályokra, szülőkre vonatkozó pontjait a pedagógusok, osztályfőnökök ismertetik a szülőkkel az első szülői értekezleten, a tanulókkal az első osztályfőnöki órán, illetve beiratkozáskor, első tanórai foglalkozáson az alapfokú művészetoktatásban. A teljes munkaterv a könyvtárban, a tanári szobában és a honlapon kerül elhelyezésre.

Ellenőrzés az intézményben

Az oktató-nevelő munka külső és belső ellenőrzése

A 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről egységes, fenntartótól független külső értékelési rendszer (pedagógiai-szakmai ellenőrzés – tanfelügyelet) működtetését írja elő.

Az értékelés alapját képező elvárások központilag kerültek meghatározásra – a pedagógusra, igazgatóra és intézményre megfogalmazott általános elvárások, az értékelési eljárások, módszerek és eszközök is egységes standardot alkotnak. A standardok alkalmazása fenntartótól függetlenül, külső ellenőrzés esetén külső szakértők (tanfelügyelők) bevonásával történik, önértékelés esetén pedig az intézményben az önértékelést végzők alkalmazzák.

Az önértékelési standardok – pedagógus, vezető és intézményi standard - az ajánlásnak megfelelően, szorosan kapcsolódnak a tanfelügyeleti standardokhoz, így az intézményi önértékelés egységesül.

Az értékelés területei, szempontjai, valamint az értékelés alapját képező pedagógusra, vezetőre és intézményre vonatkozó általános elvárások az önértékelésben is ugyanazok, mint a tanfelügyeleti ellenőrzés esetén.

A belső ellenőrzés célja

Az intézményi nevelő-oktató munkája folyamatos fejlődésének egyik meghatározó eleme a rendszeres ellenőrzés, értékelés. Ellenőrizni, értékelni kell az intézményi dokumentumokban megfogalmazott célok teljesülését, végrehajtásának módját és hatékonyságát, a kiadott vezetői utasítások teljesítésének színvonalát, az intézmény dolgozóinak munkáját, mely a teljesítményértékelés alapja. Az ellenőrzés, értékelés mindig írásban dokumentáltan történik.

Belső ellenőrzési tevékenységre jogosult munkatársak

Igazgató: minden területen, teljes jogkörrel.

Igazgató helyettes: az iskolai munkaközösségek és a pedagógusok.

óvodai tagintézmény vezető: óvodapedagógusok és dajkák,

művészeti iskolai intézményegység vezető: művészetoktatási munkaközösség, művészetpedagógusok

Munkaközösség-vezetők: a munkaközösségükbe tartozó pedagógusok szakmai munkája.

Külső szakértők: igazgatói megbízás alapján.

Az ellenőrzés módszerei

A Köznevelésért Felelős Államtitkárság az egységes alapelvek, eljárások, eszközök bevezetését kiemelkedően fontosnak tartja. Az egységes külső és belső értékelés az intézmények különböző önértékelési rendszereihez kapcsolódva képes objektív, fejlesztő értékelést adni valamennyi köznevelési intézmény számára úgy, hogy eközben egyszerre születnek a köznevelési rendszer egészében egységesen értelmezhető, összehasonlítható 3 és csak az adott intézményre jellemző, az intézmény számára fontos értékelési eredmények, valamint a rájuk épülő intézkedési tervek.

Az egységes önértékelés és a külső értékelés alapját standardok adják, amelyeket e kézikönyv későbbi fejezeteiben megfogalmazott általános elvárások rögzítenek. Az intézmény az önértékelés során ezeket az elvárásokat értelmezi, adaptálja önmagára, továbbá meghatározza az elvárásokhoz képest az intézmény helyzetét, állapotát. Mindezek alapján az intézmények el tudják készíteni a következő 5 éves időszakra vonatkozó intézkedési, valamint a vezetőre és az egyes pedagógusokra vonatkozó önfejlesztési terveiket. Az intézkedési tervek feladatait az intézmény éves munkatervében rögzítik. A köznevelés megújuló értékelési keretrendszere a pedagógusminősítéssel válik teljessé, amely szintén szoros kapcsolatban áll mind a tanfelügyeleti ellenőrzéssel, mind a pedagógusok önértékelésével.

Random óralátogatások.

Óralátogatások az óralátogatási –foglalkozási lapon meghatározott szempontok alapján, a pedagógusok által készített óvodai, iskolai dokumentumok ellenőrzése, tanórán kívüli tevékenységek, versenyeredmények, a feladatok határidőre történő teljesítése, ügyeletesi munka, országos méréseken elért eredmények összehasonlítása az előző mérések eredményeivel ugyanazon tanulók esetében.

Az ellenőrzés tapasztalatait a pedagógussal egyénileg meg kell beszélni. Az általánosítható tapasztalatokat - a feladatok meghatározásával - a tantestületi értekezleten összegezni, értékelni kell.

Az ellenőrzésről készült dokumentumok – feljegyzések, óralátogatási lapok, jegyzőkönyvek, határozatok – a pedagógusok személyi anyagának részét képezik.

A gyakornokok értékelése a "Gyakornoki szabályzat" alapján történik.

Nem pedagógus dolgozók

A nem pedagógus dolgozók munkáját a gazdasági vezető és az igazgató értékeli. Az értékelés évente, vagy a meghatározott célok elérésének határideje után történik. Az értékelés alapja a munkaköri leírásban foglalt teljesítése, valamint az egyéni célfeladatok. A nem pedagógus dolgozók jutalmazása is pedagógusnapon, illetve karácsony előtt történik.

2013. szeptember 1-től, a pedagógus életpálya modell bevezetésével, a pedagógusok, az igazgató és az intézmény munkájának minősítése és ellenőrzése központilag, törvényi szabályzás alapján történik.

Az intézményi stratégiai alapidokumentumok alapján az intézményben belső ellenőrzést végeznek.

- Az ellenőrzési tervben szerepel, hogy ki, mit, milyen céllal, milyen gyakorisággal, milyen eszközökkel ellenőriz.
- Az intézmény azonosítja az egyes feladatok eredményességének és hatékonyságának méréséhez, értékeléséhez szükséges mutatókat.
- A tanulási eredményeket az intézmény folyamatosan követi, elemzi, szükség esetén korrekciót hajt végre.
- Az ellenőrzések eredményeit felhasználják az intézményi önértékelésben.
- Az önértékelésben érintett pedagógus az ellenőrzések megállapításainak (erősségek, fejlesztendő területek) megfelelően önfejlesztési tervet készít, a szükséges feladatokat ütemezi és végrehajtja.

Kiegészítés– intézményi önértékelés, intézményi elvárások

Az intézmény vezetése irányítja az intézmény stratégiai és operatív dokumentumainak koherens kialakítását.

Az intézmény stratégiai és operatív dokumentumai az intézmény működését befolyásoló, demográfiai, munkaerő-piaci és más külső mutatók (például szociokulturális felmérések adatai) azonosítása, gyűjtése, feldolgozása és értelmezése alapján készül. Ezek segítik az intézmény jelenlegi és jövőbeni helyzetének megítélését.

A tervek elkészítése a nevelőtestület bevonásával történik, az intézmény munkatársainak felkészítése a feladatra időben megtörténik.

Biztosított a fenntartóval való jogszabály szerinti együttműködés.

Megtörténik a tanfelügyeleti ellenőrzések eredményeiből, a korábbi fejlesztési terv felülvizsgálatából, valamint a további ellenőrzésekből, intézkedési tervekből származó információk feldolgozása, értékelése, a tapasztalatok beépítése az önértékelést követő ötéves intézkedési tervbe.

Az éves munkaterv összhangban kell, hogy legyen a stratégiai dokumentumokkal és a munkaközösségek terveivel.

2. Az intézmény stratégiai dokumentumai az adott időszak oktatáspolitikai céljaival összhangban készülnek.

Az operatív tervezés a stratégiai célok hatékony megvalósulását szolgálja.

Mind a stratégiai, mind az operatív tervezés összhangban kell, hogy legyen a keresztény szemlélettel, erkölcsiséggel.

3. A stratégiai tervek megvalósítása tanévekre bontott, amelyben megjelennek a stratégiai célok aktuális elemei. (Pedagógiai program, a vezetői pályázat, a továbbképzési terv és az ötéves intézkedési terv stb. aktuális céljai, feladatai.)

Az intézmény éves terveinek (éves munkaterv, éves intézkedési tervek, munkaközösségi tervek, a pedagógiai munka, tervezési dokumentumai, stb.) gyakorlati megvalósítása a pedagógusok, a munkaközösségek és a diákönkormányzat bevonásával történik.

Az intézmény nevelési-oktatási céljai határozzák meg a módszerek, eljárások kiválasztását, alkalmazását.

Az intézményi pedagógiai folyamatok (például nevelési évre, gyermekcsoportra tervezett egymásra épülő tevékenységek) a személyiség- és közösségfejlesztést, az elvárt nevelési, tanulási eredmények elérését, a szülők, gyermekek és munkatársak elégedettségét és a fenntartói elvárások teljesülését kell, hogy szolgálják. A stratégiai tervek megvalósítása tanévekre bontott, amelyben megjelennek a stratégiai célok aktuális elemei. (Pedagógiai program, a vezetői pályázat, a továbbképzési terv és az ötéves intézkedési terv stb. aktuális céljai, feladatai.)

Az intézmény éves terveinek (éves munkaterv, éves intézkedési tervek, munkaközösségi tervek, a pedagógiai munka, tervezési dokumentumai, stb.) gyakorlati megvalósítása a pedagógusok, a munkaközösségek és a diákönkormányzat bevonásával történik.

Az intézmény nevelési-oktatási céljai határozzák meg a módszerek, eljárások kiválasztását, alkalmazását.

Az intézményi pedagógiai folyamatok (például tanévre, tanulócsoporthoz tervezett egymásra épülő tevékenységek) a személyiség- és közösségfejlesztést, az elvárt tanulási eredmények elérését, a szülők, tanulók és munkatársak elégedettségét és a fenntartói elvárások teljesülését kell, hogy szolgálják.

4. Az éves tervek és beszámolók egymásra épülnek.

A tanév végi beszámoló megállapításai alapján történik a következő tanév tervezése.

5. A stratégiai és operatív dokumentumokban megfogalmazott célok, feladatok – a csoport, valamint a sajátos nevelési igényű tanulók adottságait figyelembe véve – meg kell, hogy jelenjenek a pedagógus tervező munkájában, és annak ütemezésében.

- ✓ A pedagógiai munka feleljen meg az éves tervezésben foglaltaknak, az esetleges eltérések indokoltak legyenek.

- ✓ A teljes pedagógiai folyamat követhető legyen a tanmenetekben, a naplókban, valamint a tanulói produktumokban

Az egyéniesítést is figyelembe vesszük a stratégiai és operatív célok kitűzése és ütemezése során

6. Az intézményi stratégiai alapdokumentumok alapján az intézményben belső ellenőrzést végzünk.

- ✓ Az ellenőrzési tervben szerepel, hogy ki, mit, milyen céllal, milyen gyakorisággal, milyen eszközökkel ellenőriz.

- ✓ Az intézmény azonosítja az egyes feladatok eredményességének és hatékonyságának méréséhez, értékeléséhez szükséges mutatókat.

- ✓ A tanulási eredményeket az intézmény folyamatosan követi, elemzi, szükség esetén korrekciót hajt végre.

- ✓ Az ellenőrzések eredményeit felhasználjuk az intézményi önértékelésben.

- ✓ Az önértékelésben érintett pedagógus az ellenőrzések megállapításainak (erősségek, fejlesztendő területek) megfelelően önfejlesztési tervet készít, a szükséges feladatokat ütemezi és végrehajtja.

7. Az intézmény vezetése gondoskodik a tanulási eredményességről szóló információk belső nyilvánosságáról.

- ✓ Az eredmények elemzése és a szükséges szakmai tanulságok levonása és visszacsatolása nevelőtestületi feladat.

- ✓ A belső és külső mérési eredmények elemzését felhasználva határozza meg az intézmény erősségeit és fejlesztendő területeit.

- ✓ A fejlesztendő területekre fejlesztési, intézkedési terveket fogalmazzunk meg.

8. ✓ A tanulókövetésnek kialakult rendje, eljárása van.

- ✓ Az intézmény törekszik a kölcsönös kapcsolattartás kiépítésére és az információcsere fenntartására.

- ✓ A tanulók további eredményeit felhasználjuk a pedagógiai munka fejlesztésére.

FORRÁS
OKTATÁSI KÖZPONT

A pedagógiai program elfogadása

Törvényi háttér

26. §

A nevelő és oktató munka az óvodában, az iskolában, a kollégiumban pedagógiai program szerint folyik. A pedagógiai programot a nevelőtestület fogadja el és az igazgató hagyja jóvá. A pedagógiai program azon rendelkezéseinek érvénybelépéséhez, amelyekből a fenntartóra többletkötelezettség hárul, a fenntartó egyetértése szükséges.

A pedagógiai programot nyilvánosságra kell hozni.

(2) Az iskola pedagógiai programjának részeként, ha e törvény másként nem rendelkezik, a miniszter által kiadott kerettanterveket kiegészítve helyi tantervet készít. A helyi tanterv megnevezi az oktatásért felelős miniszter által kiadott kerettantervek közül választottat és rendelkezik a kerettantervben meghatározott, a kötelező és nem kötelező tanórai foglalkozások időkerete legfeljebb tíz százalékának felhasználásáról.

(5) Az iskola pedagógiai programját vagy annak módosítását a jóváhagyást követő tanévtől felmenő rendszerben vezetheti be.

Nevelőtestület jogai

70. §

(2) A nevelőtestület a) a pedagógiai program elfogadásáról, ... dönt

(5) A szülő joga különösen, hogy a) megismerje a nevelési-oktatási intézmény pedagógiai programját, házirendjét, tájékoztatást kapjon az abban foglaltakról,

b) gyermeke fejlődéséről, magaviseletéről, tanulmányi előmeneteléről rendszeresen részletes és érdemi tájékoztatást kapjon

A pedagógiai program nyilvánossága

1. Az intézmény pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető az iskola honlapján.

2. A program teljes terjedelmében megtekinthető az iskola igazgatójánál és/vagy az igazgatóhelyetteseknél, az iskola irattárában, a fenntartónál.

3. Elektronikus formában megkapják a programot iskoláink pedagógusai, és az Szülői Közösség tagjai.

A pedagógiai program jóváhagyása, érvényessége

1. A Pedagógiai programot a nevelőtestület készíti és fogadja el.
2. A Pedagógiai program azon rendelkezéseinek érvénybelépéséhez, amelyekből a fenntartóra vagy a működtetőre a jogszabályi előírásokon felül többletkötelezettség hárul, be kell szerezni a fenntartó, illetve a működtető egyetértését.
3. A Pedagógiai programot az Szülői Közösség és a DÖK a törvények megfelelően véleményezi.
4. A Pedagógiai programot az igazgató hagyja jóvá
7. Visszavonásig érvényes.

A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata

A pedagógiai programban megfogalmazott célok, és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja.

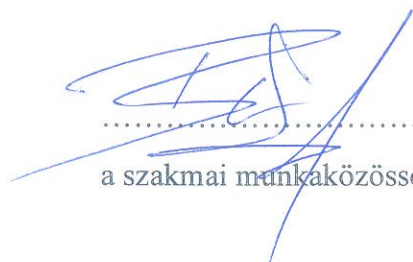
Tartalomjegyzék

Küldetési nyilatkozat.....	2
Az óvodában folyó oktató-nevelő munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei és eljárásai.....	5
Az iskolában (általános iskola és szakközépiskola) folyó oktató-nevelő munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei és eljárásai.....	59
A szakképzés általános jellemzői.....	111
Az ágazati alapoktatásra vonatkozó oktatási program a szakirányú oktatásra vonatkozó képzési program.....	118
Szakképző iskolai képzések.....	119
Felnőttképzés	354
Technikumi képzés	394
Az alapfokú művészeti iskola.....	612
<i>Zeneművészeti ág.....</i>	<i>622</i>
Képzőművészeti ág.....	656
Táncművészeti ág.....	725
A szükséges nevelő-oktató munkát segítő helyiségek eszköz felszerelések jegyzéke a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet alapján.....	757
Az intézmény önértékelésének területei – a Szervezeti és Működési Szabályzatból átemelt és kiegészített részek.....	760
Ellenőrzés az intézményben.....	761
Kiegészítés– intézményi önértékelés, intézményi elvárások.....	763

Legitimációs záradék

Az intézmény Pedagógiai Programját a szakmai munkaközösség(ek) a szakterületét (szakterületüket) érintően véleményezte(k).

Kelt: Budapest, 2024. augusztus 31.

.....
a szakmai munkaközösség képviselőjében

A Pedagógiai Program készítésében az intézmény nevelőtestülete részt vett, a 2024. augusztus 2á- án megtartott ülésén kifejezte, hogy az abban foglaltakat támogatja.

Kelt: Budapest, 2024. augusztus 31.

.....
a nevelőtestület képviselőjében

Az intézmény Pedagógiai Programját a fenntartó a 2011. évi CXCV. tv 83.§ (2) bekezdés g) pontja alapján jóváhagyja.

Kelt: Budapest, 2024. augusztus 31.

.....
a fenntartó képviselője

Kelt: Budapest, 2024. augusztus 31.

.....
(név)
igazgató
(körbélyegző)

